JAŠER

KAPITOLA 1

1 A Boh povedal: Urobme človeka na náš obraz, podľa našej podoby! A Boh stvoril človeka na svoj obraz.
2 Boh stvoril človeka zo zeme a vdýchol mu do nozdier dych života. Človek sa stal živou dušou, obdarenou rečou.
3 A Hospodin povedal: Nie je dobré byť človeku samému; urobím mu pomoc podobnú.
4 A Hospodin spôsobil, že na Adama padol tvrdý spánok, a zaspal. Potom mu vzal jedno rebro, vytvoril na ňom telo, sformoval ho a priniesol ho Adamovi. Adam sa prebudil zo spánku a hľa, pred ním stála žena.
5 A povedal: Toto je kosť z mojich kostí a bude sa volať žena, lebo bola vzatá z muža. A Adam jej dal meno Eva, lebo ona bola matkou všetkých živých.
6 A Boh ich požehnal a v deň, keď ich stvoril, pomenoval ich Adam a Eva. A Pán Boh povedal: Ploďte sa a množte sa a naplňte zem.
7 A Hospodin Boh vzal Adama a jeho ženu a umiestnil ich v záhrade Eden, aby ju obrábali a strážili. A prikázal im a povedal im: Z každého stromu záhrady smiete jesť, ale zo stromu poznania dobra a zla nebudete jesť, lebo v deň, keď z neho budete jesť, istotne zomriete.
8 A keď ich Boh požehnal a prikázal im, odišiel od nich a Adam a jeho žena bývali v záhrade podľa príkazu, ktorý im dal Hospodin.
9 A had, ktorého Boh stvoril s nimi na zemi, prišiel k nim, aby ich podnietil k prestúpeniu Božieho príkazu, ktorý im dal.
10 Had zviedol a presvedčil ženu, aby jedla zo stromu poznania. Žena poslúchla hadův hlas a prestúpila Božie slovo. Vzala zo stromu poznania dobra a zla a jedla. Vzala z neho a dala aj svojmu manželovi a jedol aj on.
11 Adam a jeho žena prestúpili Boží príkaz, ktorý im dal, a Boh to vedel, a jeho hnev sa proti nim rozhorel a preklial ich.
12 A Hospodin Boh ich v ten deň vyhnal zo záhrady Eden, aby obrábali zem, z ktorej boli vzatí. Išli a bývali na východ od záhrady Eden. Adam poznal svoju ženu Evu a porodila dvoch synov a tri dcéry.
13 Prvorodenému dala meno Kain, hovoriac: Získala som muža od Hospodina. Druhému dala meno Ábel, lebo povedala: Márne sme prišli na zem a márne budeme z nej vzatí.
14 A chlapci vyrástli a ich otec im dal vlastníctvo v krajine; a Kain bol roľníkom a Ábel pastierom oviec.
15 A po uplynutí niekoľkých rokov priniesli Hospodinovi približnú obeť. Kain priniesol z úrody zeme a Ábel priniesol z prvotín svojho stáda z jeho tuku. Boh sa obrátil a naklonil sa k Ábelovi a k jeho obeti. Oheň zostúpil z neba od Hospodina a strávil ju.
16 A Hospodin sa neobrátil ku Kainovi a jeho obeti a nepriklonil sa k nej, lebo priniesol pred Hospodina z podradného úrody zeme. Kain pre to žiarlil na svojho brata Ábela a hľadal zámienku, aby ho zabil.
17 A o nejaký čas neskôr išli Kain a jeho brat Ábel jedného dňa na pole, aby konali svoju prácu; a boli obaja na poli, Kain obrábal a oral svoju zem a Ábel pásol svoje stádo; a stádo prešlo cez tú časť zeme, ktorú Kain zoral, a Kaina to veľmi zarmútilo.
18 Kain sa rozhneval a priblížil sa k svojmu bratovi Ábelovi a povedal mu: „Čo je medzi mnou a tebou, že prichádzaš bývať a pásť svoje stádo v mojej krajine?“
19 A Ábel odpovedal Kainovi, svojmu bratovi, a riekol mu: Čo je medzi mnou a tebou, že budeš jesť mäso z mojich oviec a obliekať sa do ich vlny?
20 A teraz teda zvlečieš vlnu mojich oviec, ktorou si sa odieval, a odplatíš mi ich ovocie a mäso, ktoré si jedol. Keď to urobíš, odídem z tvojej krajiny, ako si povedal.
21 Kain povedal svojmu bratovi Ábelovi: „Ak ťa dnes zabijem, kto bude odo mňa žiadať tvoju krv?“
22 A Ábel odpovedal Kainovi a riekol: Boh, ktorý nás stvoril na zemi, určite pomstí moju vec a bude od teba žiadať moju krv, ak ma zabiješ, lebo Hospodin je sudca a rozhodca a on odplatí človeku podľa jeho zla a bezbožnému podľa zloby, ktorú pácha na zemi.
23 A teraz, ak ma tu zabiješ, Boh istotne pozná tvoje tajné úmysly a bude ťa súdiť za zlo, ktoré si mi dnes oznámil, že mi spôsobíš.
24 A keď Kain počul slová, ktoré hovoril jeho brat Ábel, hľa, Kainov hnev sa rozhorel proti jeho bratovi Ábelovi za to, že túto vec oznámil.
25 Kain sa ponáhľal, vstal, vzal železnú časť svojho orného nástroja a ňou náhle udrel svojho brata, až ho zabil. Kain vylial krv svojho brata Ábela na zem a Ábelova krv sa stiekla na zem pred stádom.
26 A potom Kain ľutoval, že zabil svojho brata, a bol veľmi zarmútený a plakal nad ním a to ho nesmierne trápilo.
27 Kain vstal, vykopal jamu na poli a pochoval do nej telo svojho brata. Posypal ho prachom.
28 A Hospodin vedel, čo Kain urobil svojmu bratovi, a Hospodin sa zjavil Kainovi a povedal mu: Kde je tvoj brat Ábel, ktorý bol s tebou?
29 Kain sa tváril a povedal: „Neviem, či som ja strážcom svojho brata?“ A Hospodin mu povedal: „Čo si urobil? Hlas krvi tvojho brata volá ku mne zo zeme, kde si ho zabil.“
30 Zabil si svojho brata a predo mnou si sa pretvaroval a vo svojom srdci si si namýšľal, že ťa nevidím a nepoznám všetky tvoje skutky.
31 Ale ty si urobil túto vec a zabil si svojho brata pre nič, pretože ti hovoril správne, a preto teraz buď prekliaty od zeme, ktorá otvorila svoje ústa, aby prijala krv tvojho brata z tvojej ruky, a v ktorej si ho pochoval.
32 A keď ju budeš obrábať, nedá ti už svoju silu ako na počiatku, lebo zem vydá tŕnie a bodliaky a budeš sa túlať a blúdiť po zemi až do dňa svojej smrti.
33 V tom čase Kain odišiel z Hospodinovej tváre, z miesta, kde bol, a blúdil a putoval po krajine na východ od Edenu, on i všetko, čo mu patrilo.
34 V tých dňoch Kain poznal svoju ženu, ktorá počala a porodila syna. Dal mu meno Enoch, lebo povedal: V tom čase mu Hospodin začal dávať pokoj a pokoj na zemi.
35 V tom čase začal aj Kain stavať mesto. Postavil ho a pomenoval ho Enoch podľa mena svojho syna, lebo v tých dňoch mu dal Hospodin odpočinok na zemi a nechodil a neblúdil ako na počiatku.
36 Enochovi sa narodil Irad, Irad splodil Mechujaela a Mechujael splodil Metuzaela.

KAPITOLA 2

1 A bolo to v stotridsiatom roku Adamovho života na zemi, že opäť poznal Evu, svoju ženu, a ona počala a porodila syna na jeho podobu a na jeho obraz a dala mu meno Set, hovoriac: Boh mi ustanovil ďalšie semeno na mieste Ábela, lebo Kain ho zabil.
2 Set žil stopäť rokov a narodil sa mu syn. Set dal svojmu synovi meno Enoš, lebo povedal: „V tom čase sa začali synovia človeka množiť a trápiť svoje duše a srdcia tým, že sa prestupovali a búrili proti Bohu.“
3 A bolo to za dní Enoša, že synovia ľudskí sa naďalej búrili a prestupovali proti Bohu, aby zvýšili hnev Pánov proti synom ľudským.
4 Synovia človeka odišli a slúžili iným bohom a zabudli na Hospodina, ktorý ich stvoril na zemi. V tých dňoch si synovia človeka urobili modly z medi a železa, z dreva a z kameňa, klaňali sa im a slúžili im.
5 Každý si urobil boha a klaňali sa mu. Synovia človeka opúšťali Hospodina po všetky dni Enoša a jeho synov. Hospodinov hnev sa rozhorel pre ich skutky a ohavnosti, ktoré páchali na zemi.
6 A Hospodin spôsobil, že ich zaplavili vody rieky Gihon, a zničil ich a zničil ich a zničil tretinu zeme, a napriek tomu sa synovia človeka neodvrátili od svojich zlých ciest a ich ruky boli stále vystreté, aby páchali zlo v očiach Hospodinových.
7 V tých dňoch sa na zemi nesievalo ani nežlo, nebolo chleba pre ľudských synov a hlad bol v tých dňoch veľmi veľký.
8 A semeno, ktoré zasiali v tých dňoch do zeme, sa stalo tŕním, bodliakom a tŕním; lebo od čias Adama bolo toto vyhlásenie o zemi, o kliatbe Božej, ktorou preklínal zem pre hriech, ktorým sa Adam dopustil pred Pánom.
9 A keď sa ľudia naďalej búrili a prestupovali proti Bohu a kazili svoje cesty, skazenou sa stala aj zem.
10 A Enoš žil deväťdesiat rokov a splodil Kainana;
11 A Kainan vyrástol a mal štyridsať rokov a stal sa múdrym a mal poznanie a zručnosť vo všetkej múdrosti a kraľoval nad všetkými synmi ľudskými a viedol synov ľudských k múdrosti a poznaniu; lebo Kainan bol veľmi múdry muž a mal porozumenie vo všetkej múdrosti a svojou múdrosťou vládol nad duchmi a démonmi;
12 A Kainan vedel svojou múdrosťou, že Boh zničí synov ľudských za to, že zhrešili na zemi, a že Pán v posledných dňoch na nich privedie vody potopy.
13 V tých dňoch Kainan napísal na kamenné tabule, čo sa má stať v budúcnosti, a uložil ich do svojich pokladníc.
14 A Kainan kraľoval nad celou zemou a obrátil niektorých synov ľudských k službe Bohu.
15 Keď mal Kainan sedemdesiat rokov, narodili sa mu traja synovia a dve dcéry.
16 A toto sú mená Kainanovcov: meno prvorodeného Mahallel, druhého Enan a tretieho Mered, a ich sestry boli Ada a Zilla; to je päť Kainanovcov, ktoré sa mu narodili.
17 A Lámech, syn Metuzaelov, sa spriatelil s Kainanom a vzal si jeho dve dcéry za ženy. Ada počala a porodila Lámechovi syna a dala mu meno Jabal.
18 A znova počala a porodila syna a dala mu meno Júbal. A Zilla, jej sestra, bola v tých dňoch neplodná a nemala potomstvo.
19 Lebo v tých dňoch začali synovia človeka prestupovať Boha a prestupovať prikázania, ktoré dal človeku, aby sa plodil a množil na zemi.
20 A niektorí zo synov ľudských nútili svoje ženy piť nápoj, ktorý ich mal urobiť neplodnými, aby si zachovali svoju postavu a aby ich krásny vzhľad nevybledol.
21 A keď synovia človeka nútili niektoré zo svojich žien piť, Cilla pila s nimi.
22 A rodiace ženy sa zdali byť ohavné v očiach svojich manželov ako vdovy, kým ich manželia žili, lebo boli pripútané len k neplodným.
23 A na konci dní a rokov, keď Cilla zostarla, Hospodin jej otvoril lono.
24 A počala a porodila syna a dala mu meno Tubal-Kain, hovoriac: Keď som uschla, získala som ho od všemohúceho Boha.
25 A znova počala a porodila dcéru a dala jej meno Naama, lebo povedala: Keď som zoschla, našla som rozkoš a potešenie.
26 A Lámech bol starý a pokročilý v veku a jeho oči boli slabé, takže nemohol vidieť, a Tubal Kain, jeho syn, ho viedol. A stalo sa jedného dňa, že Lámech išiel na pole a Tubal Kain, jeho syn, bol s ním. A keď kráčali po poli, Kain, syn Adamov, pristúpil k nim; lebo Lámech bol veľmi starý a veľa nevidel, a Tubal Kain, jeho syn, bol veľmi mladý.
27 A Tubal Kain povedal svojmu otcovi, aby natiahol luk, a šípmi zasiahol Kaina, ktorý bol ešte ďaleko, a zabil ho, lebo sa im zdal byť zvieraťom.
28 Šípy prenikli do Kainovho tela, hoci bol od nich ďaleko, a Kain spadol na zem a zomrel.
29 A Hospodin odplatil Kainovi za zlo podľa jeho neprávosti, ktorú spáchal na svojom bratovi Ábelovi, podľa slova, ktoré Hospodin povedal.
30 A stalo sa, keď Kain zomrel, že Lámech a Tubal išli pozrieť sa na zviera, ktoré zabili, a videli, a hľa, Kain, ich starý otec, padol mŕtvy na zem.
31 A Lámech sa veľmi zarmútil nad tým, že to urobil, a tlieskajúc rukami udrel svojho syna a spôsobil mu smrť.
32 A Lámechove ženy počuli, čo Lámech urobil, a hľadali ho zabiť.
33 A ženy Lámechove ho od toho dňa nenávideli, pretože zabil Kaina a Tubala Kaina, a ženy Lámechove sa od neho oddelili a v tých dňoch ho nepočúvali.
34 A Lámech prišiel k svojim ženám a naliehal na ne, aby ho v tejto veci vypočuli.
35 A povedal svojim ženám Adi a Cille: „Počujte môj hlas, ženy Lámechove, venujte pozornosť mojim slovám! Lebo teraz ste si namysleli a povedali ste: „Zabil som muža svojimi ranami a dieťa svojimi bičmi, hoci sa nedopustili násilia.“ Ale vedzte, že som starý a šedivý a že moje oči sú od veku ťažké a že som to urobil nevedomky.
36 A ženy Lámechove ho v tejto veci poslúchli a vrátili sa k nemu s radou svojho otca Adama, ale odvtedy mu neporodili deti, pretože vedeli, že v tých dňoch sa Boží hnev na synov ľudských zväčšuje, aby ich zničil vodami potopy za ich zlé skutky.
37 A Mahallel, syn Kainanov, žil šesťdesiatpäť rokov a splodil Jareda; a Jared žil šesťdesiatdva rokov a splodil Enocha.

KAPITOLA 3

1 A Enoch žil šesťdesiatpäť rokov a splodil Metuzaléma; a Enoch chodil s Bohom po splodení Metuzaléma a slúžil Pánovi a opovrhoval zlými cestami ľudí.
2 A duša Enochova bola oddaná poučeniu Pánovmu, poznaniu a porozumeniu; a múdro sa odtiahol od synov ľudských a skrýval sa pred nimi mnoho dní.
3 A stalo sa po mnohých rokoch, keď slúžil Pánovi a modlil sa pred ním vo svojom dome, že zavolal na neho anjel Pánov z neba a povedal: Tu som.
4 A povedal: Vstaň, vyjdi zo svojho domu a z miesta, kde sa skrývaš, a ukáž sa synom ľudským, aby si ich poučil o ceste, ktorou majú ísť, a o diele, ktoré musia vykonať, aby vstúpili na cesty Božie.
5 A Enoch vstal podľa slova Pánovho a vyšiel zo svojho domu, zo svojho miesta a z komnaty, v ktorej sa ukrýval; a išiel k synom ľudským a učil ich cestám Pánovým a v tom čase zhromaždil synov ľudských a oboznámil ich s poučením Pánovým.
6 A prikázal, aby sa to hlásalo na všetkých miestach, kde bývajú synovia človeka: „Kde je muž, ktorý by chcel poznať cesty Pánove a dobré skutky? Nech príde k Henochovi.“
7 A všetci synovia ľudskí sa potom zhromaždili k nemu, lebo všetci, ktorí si túto vec želali, išli k Enochovi, a Enoch kraľoval nad synmi ľudskými podľa slova Pána, a prišli a poklonili sa mu a počúvali jeho slovo.
8 A duch Boží bol na Enochovi a učil všetkých svojich mužov múdrosti Božej a jeho cestám, a synovia ľudskí slúžili Pánovi po všetky dni Enocha a prichádzali počúvať jeho múdrosť.
9 A všetci králi synov ľudských, prví i poslední, spolu so svojimi kniežatami a sudcami, prišli k Enochovi, keď počuli o jeho múdrosti, a poklonili sa mu a tiež žiadali od Enocha, aby nad nimi kraľoval, s čím súhlasil.
10 A zhromaždili sa spolu sto tridsať kráľov a kniežat a ustanovili nad sebou Enocha za kráľa a všetci boli pod jeho mocou a velením.
11 A Enoch ich učil múdrosti, poznaniu a cestám Pána; a ustanovil medzi nimi pokoj, a pokoj bol na celej zemi počas Enochovho života.
12 A Enoch kraľoval nad synmi ľudskými dvestoštyridsaťtri rokov a konal právo a spravodlivosť so všetkým svojím ľudom a viedol ich po cestách Pánových.
13 A toto sú rodokmene Enocha, Metuzaléma, Elizea a Elimelecha, troch synov; a ich sestry boli Melcha a Nachma. Metuzalém žil osemdesiatsedem rokov a splodil Lámecha.
14 A bolo to v päťdesiatšom šiestom roku života Lámecha, keď Adam zomrel; mal deväťsto tridsať rokov, keď zomrel, a jeho dvaja synovia, Enoch a jeho syn Matuzalem, ho pochovali s veľkou pompou, ako sa pochovávajú kráľovia, v jaskyni, o ktorej mu povedal Boh.
15 A na tom mieste všetci synovia človeka urobili veľký smútok a plač kvôli Adamovi; preto sa to stalo zvykom medzi synmi človeka až do dnešného dňa.
16 A Adam zomrel, pretože jedol zo stromu poznania; on i jeho deti po ňom, ako povedal Hospodin Boh.
17 A bolo to v roku Adamovej smrti, čo bol dvestoštyridsaťtretí rok vlády Enochovej, v tom čase sa Enoch rozhodol oddeliť sa od synov ľudských a skrývať sa ako spočiatku, aby slúžil Pánovi.
18 A Enoch tak urobil, ale úplne sa pred nimi neskryl, ale tri dni sa vzdialil od synov ľudských a potom k nim na jeden deň odišiel.
19 A počas troch dní, čo bol vo svojej izbe, modlil sa a chválil Hospodina, svojho Boha, a v deň, keď sa zjavil svojim poddaným, učil ich o cestách Hospodinových a všetko, na čo sa ho pýtali o Hospodinovi, im povedal.
20 A takto robil mnoho rokov a potom sa šesť dní skrýval a svojmu ľudu sa zjavoval jeden deň zo siedmich; a potom raz za mesiac a potom raz za rok, až kým ho všetci králi, kniežatá a synovia ľudskí nehľadali a túžili opäť vidieť tvár Enochovu a počuť jeho slovo; ale nemohli, pretože všetci synovia ľudskí sa Enocha veľmi báli a báli sa k nemu priblížiť pre božskú úctu, ktorá spočívala na jeho tvári; preto sa na neho nikto nemohol pozrieť, pretože sa obával, že by mohol byť potrestaný a zomrieť.
21 A všetci králi a kniežatá sa uzniesli zhromaždiť synov ľudských a prísť k Enochovi, mysliac si, že s ním všetci prehovoria v čase, keď medzi nich vyjde, a urobili tak.
22 A nastal deň, keď Enoch vyšiel a všetci sa zhromaždili a prišli k nemu. A Enoch im hovoril slová Pánove a učil ich múdrosti a poznaniu. A oni sa pred ním poklonili a povedali: Nech žije kráľ! Nech žije kráľ!
23 A o nejaký čas neskôr, keď králi a kniežatá a synovia ľudskí hovorili s Enochom a Enoch ich učil cestám Božím, hľa, anjel Pánov potom zavolal na Enocha z neba a chcel ho priviesť do neba, aby ho tam ustanovil za kraľovateľa nad synmi Božími, tak ako kraľoval nad synmi ľudskými na zemi.
24 Keď to v tom čase počul Enoch, išiel a zhromaždil všetkých obyvateľov zeme a učil ich múdrosti a poznaniu a dal im božské pokyny a povedal im: „Bol som požiadaný, aby som vystúpil do neba, preto nepoznám deň svojho odchodu.“
25 A teraz ťa naučím múdrosti a poznaniu a dám ti pokyny, skôr ako ťa opustím, ako si máš počať na zemi, aby si mohol žiť; a on tak urobil.
26 A učil ich múdrosti a poznaniu a dával im poučenie a karhal ich a predložil im ustanovenia a súdy, aby ich dodržiavali na zemi, a ustanovil medzi nimi pokoj a učil ich večnému životu a nejaký čas s nimi prebýval a učil ich všetkým týmto veciam.
27 A v tom čase boli synovia ľudskí s Enochom a Enoch s nimi hovoril. A oni pozdvihli oči svoje a z neba zostúpila podoba veľkého koňa a kôň kráčal po vzduchu;
28 A povedali Enochovi, čo videli, a Enoch im povedal: Kvôli mne zostupuje tento kôň na zem; prišiel čas, keď musím od vás odísť a už ma viac neuvidíte.
29 V tom čase zišiel kôň a postavil sa pred Enocha a videli ho všetci synovia človeka, ktorí boli s Enochom.
30 A Enoch potom opäť prikázal, aby sa ozval hlas, ktorý hovoril: Kde je muž, ktorý sa teší z poznania ciest Pána, svojho Boha? Nech dnes príde k Enochovi, skôr ako bude vzatý od nás.
31 A všetci synovia ľudskí sa zhromaždili a prišli k Enochovi v ten deň; a všetci králi zeme so svojimi kniežatami a radcami zostali s ním v ten deň; a Enoch potom učil synov ľudských múdrosti a poznaniu a dával im božské pokyny; a prikázal im slúžiť Pánovi a kráčať po

jeho cestách po všetky dni svojho života a naďalej medzi nimi nastoloval mier.
32 Potom vstal a vysadol na koňa. Vyrazil a všetci synovia človeka išli za ním, asi osemstotisíc mužov, a išli s ním jeden deň cesty.
33 Na druhý deň im povedal: „Vráťte sa domov do svojich stanov! Prečo idete? Možno zomriete?“ Niektorí z nich odišli od neho a tí, čo zostali, išli s ním šesťdňovú cestu. Enoch im hovoril každý deň: „Vráťte sa do svojich stanov, aby ste nezomreli!“ Ale nechceli sa vrátiť a išli s ním.
34 Na šiesty deň zostali niektorí z mužov, držali sa ho a povedali mu: „Pôjdeme s tebou na miesto, kam ideš. Akože žije Hospodin, len smrť nás oddelí.“
35 A tak veľmi naliehali, aby išli s ním, že s nimi prestal hovoriť. Išli za ním a nevrátili sa.
36 A keď sa králi vrátili, dali urobiť sčítanie ľudu, aby zistili počet zostávajúcich mužov, ktorí išli s Enochom; a bolo to siedmeho dňa, keď Enoch vystúpil do neba vo víchrici s koňmi a ohnivými vozmi.
37 A ôsmeho dňa všetci králi, ktorí boli s Enochom, poslali, aby priviedli späť počet mužov, ktorí boli s Enochom, na tom mieste, z ktorého vystúpil do neba.
38 A všetci tí králi išli na to miesto a našli tam zem pokrytú snehom a na snehu boli veľké snehové kamene a jeden povedal druhému: Poďte, prebime sa snehom a pozrime sa, možno muži, ktorí zostali s Enochom, sú mŕtvi a sú teraz pod snehovými kameňmi a hľadali ho, ale nemohli ho nájsť, pretože vystúpil do neba.

KAPITOLA 4

1 A všetky dni, ktoré Enoch žil na zemi, boli tristo šesťdesiatpäť rokov.
2 A keď Enoch vystúpil do neba, všetci králi zeme povstali a vzali jeho syna Metuzaléma, pomazali ho a ustanovili ho za kráľa namiesto jeho otca.
3 A Metuzalem konal spravodlivo v Božích očiach, ako ho naučil jeho otec Enoch, a podobne po celý svoj život učil synov ľudských múdrosti, poznaniu a bázni pred Bohom a neodbočil z dobrej cesty ani napravo, ani naľavo.
4 Ale v posledných dňoch Metuzalema sa synovia človeka odvrátili od Hospodina, skazili zem, lúpili a plienili sa navzájom, vzbúrili sa proti Bohu a prestúpili, skazili svoje cesty a nepočúvali hlas Metuzalema, ale vzbúrili sa proti nemu.
5 A Hospodin sa na nich veľmi rozhneval a v tých dňoch ničil semeno, takže na zemi nebolo ani siatia, ani žatvy.
6 Keď siali zem, aby si zaobstarali jedlo na živobytie, hľa, vyrástli tŕne a bodliaky, ktoré nesiali.
7 A synovia človeka sa stále neodvrátili od svojich zlých ciest a stále mali vystreté ruky, aby páchali zlo v Božích očiach, a svojimi zlými cestami dráždili Hospodina. Hospodin sa veľmi rozhneval a ľutoval, že stvoril človeka.
8 A zamýšľal sa ich zničiť a vyhladiť, a tak aj urobil.
9 V tých dňoch, keď mal Lámech, syn Metuzalemov, stošesťdesiat rokov, zomrel Set, syn Adamov.
10 Celých Setových dní života bolo deväťsto dvanásť rokov a potom zomrel.
11 A Lámech mal stoosemdesiat rokov, keď si vzal Ašmuu, dcéru Elizea, syna jeho strýka Enocha, a ona počala.
12 V tom čase synovia človeka zasiali zem a urodilo sa trochu chleba, no synovia človeka sa neodvrátili od svojich zlých ciest, previnili sa a vzbúrili sa proti Bohu.
13 A Lamechova žena počala a porodila mu syna v tom čase, na prelome roka.
14 A Matuzalem mu dal meno Noe, hovoriac: Zem bola za jeho dní v pokoji a bez porušenia. A jeho otec Lámech mu dal meno Menachem, hovoriac: Tento nás poteší v našich prácach a v biednej námahe na zemi, ktorú Boh preklial.
15 Chlapec vyrástol, bol odstavený a kráčal po cestách svojho otca Matuzaléma, dokonalý a spravodlivý pred Bohom.
16 V tých dňoch všetci synovia človeka odišli od ciest Hospodinových, rozmnožili sa na zemi synmi a dcérami a učili sa navzájom svojim zlým praktikám a naďalej hrešili proti Hospodinovi.
17 A každý človek si urobil boha a každý lúpil a plienil svojho blížneho i svojho príbuzného a skazili zem, a zem sa naplnila násilím.
18 A ich sudcovia a vládcovia išli k dcéram ľudským a násilím brali ich manželom podľa ich výberu. A synovia ľudskí v tých dňoch brali z dobytka zeme, z poľnej zveri a z nebeského vtáctva a učili miešať zvieratá jedného druhu s druhým, aby tým popudzovali Pána. A Boh videl celú zem a bola skazená, lebo každé telo skazilo svoje cesty na zemi, všetci ľudia i všetky zvieratá.
19 A Hospodin povedal: Vyhladím človeka, ktorého som stvoril, z povrchu zemského, áno, od človeka až po vtáky nebeské, spolu s dobytkom a zvieratami, ktoré sú na poli, lebo ľutujem, že som ich stvoril.
20 A všetci ľudia, ktorí chodili po cestách Hospodinových, zomreli v tých dňoch, skôr ako Hospodin priviedol na človeka zlo, ktoré ohlásil, lebo to bolo od Hospodina, aby nevideli zlo, ktoré Hospodin ohlásil o synoch ľudských.
21 Noe našiel milosť v očiach Hospodinových a Hospodin si vyvolil jeho a jeho deti, aby z nich vzbudil potomstvo na celej zemi.

KAPITOLA 5

1 V osemdesiatom štvrtom roku Noemovho života zomrel Enoch, syn Setov. Mal deväťstopäť rokov, keď zomrel.
2 A v stosedemdesiatdeviatom roku Noemovho života zomrel Kainan, syn Enóšov, a všetky dni Kainanove boli deväťstodesať rokov a zomrel.
3 V dvestotridsiatom štvrtom roku Noemovho života zomrel Mahallel, syn Kainanov, a Mahallelovy dni boli osemstodeväťdesiatpäť rokov a zomrel.
4 A Jared, syn Mahlalelov, zomrel v tých dňoch, v tristo tridsiatom šiestom roku Noemovho života; a všetky dni Jaredove boli deväťsto šesťdesiatdva rokov, a potom zomrel.
5 A všetci, ktorí nasledovali Hospodina, zomreli v tých dňoch skôr, ako videli zlo, ktoré Boh oznámil, že urobí na zemi.
6 A po uplynutí mnohých rokov, v štyristo osemdesiatom roku Noachovho života, keď všetci tí muži, ktorí nasledovali Pána, zomreli spomedzi synov ľudských a zostal iba Matuzalem, povedal Boh Noachovi a Matuzalemovi a povedal:

7 Hovorte a oznámte synom ľudským: Toto hovorí Hospodin: Vráťte sa zo svojich zlých ciest a zanechajte svoje skutky, a Hospodin bude ľutovať zlo, ktoré vám chcel urobiť, takže sa nestane.
8 Lebo takto hovorí Hospodin: Hľa, dávam vám lehotu stodvadsať rokov. Ak sa obrátite ku mne a opustíte svoje zlé cesty, aj ja sa odvrátim od zla, o ktorom som vám hovoril, a ono nebude tu, hovorí Hospodin.
9 Noe a Matuzalem hovorili synom človeka deň čo deň všetky slová Hospodinove, ustavične k nim hovorili.
10 Ale synovia človeka ich nepočúvali, ani nenaklonili uši k ich slovám, a zatvrdili si šiju.
11 A Hospodin im dal lehotu stodvadsať rokov a povedal: „Ak sa obrátia, Boh bude ľutovať zlo a nezničí zem.“
12 Noe, syn Lámechov, sa v tých dňoch zdržiaval manželky, aby mal deti, lebo si povedal: „Hneď Boh zničí zem, prečo by som mal mať deti?“
13 A Noe bol spravodlivý muž, bol dokonalý vo svojom pokolení a Hospodin si ho vyvolil, aby z jeho semena vzbudil potomstvo na tvári zeme.
14 A Hospodin povedal Noachovi: Vezmi si ženu a splod deti, lebo som ťa videl spravodlivého pred sebou v tomto pokolení.
15 A ty vzkriesiš potomstvo a svoje deti s tebou uprostred zeme. A Noe išiel a vzal si ženu a vybral si Naamu, dcéru Henocha, a mala päťstoosemdesiat rokov.
16 A Noe mal štyristo deväťdesiatosem rokov, keď si vzal Naamu za ženu.
17 Naama počala a porodila syna a dal mu meno Jafet, pretože povedal: Boh ma rozšíril na zemi. Znova počala a porodila syna a dal mu meno Sem, pretože povedal: Boh ma urobil zvyškom, aby som vzbudil potomstvo uprostred zeme.
18 Noe mal päťstodva rokov, keď Naama porodila Sema. Chlapci vyrástli a kráčali po cestách Hospodinových, vo všetkom, čo ich naučili Matuzalem a Noe, ich otec.
19 A Lámech, otec Noachov, zomrel v tých dňoch; no veru nešiel celým svojím srdcom po cestách svojho otca a zomrel v stodeväťdesiatom piatom roku Noachovho života.
20 A všetkých dní Lámechových bolo sedemsto sedemdesiat rokov a zomrel.
21 A všetci synovia ľudskí, ktorí poznali Hospodina, zomreli v tom roku, skôr ako na nich Hospodin priviedol zlo; lebo Hospodin chcel, aby zomreli, aby nevideli zlo, ktoré Boh privedie na ich bratov a príbuzných, ako to predpovedal.
22 V tom čase povedal Hospodin Noemovi a Matuzalemovi: „Postavte sa a oznámte synom človeka všetky slová, ktoré som vám hovoril v tých dňoch, azda sa odvrátia od svojich zlých ciest a ja budem ľutovať to zlo a neprivediem ho.“
23 Noe a Matuzalem vystúpili a povedali ľudským synom všetko, čo o nich hovoril Boh.
24 Ale synovia človeka nechceli počúvať a nenaklonili uši ku všetkým ich výrokom.
25 A potom povedal Hospodin Noachovi: „Koniec každého tela prišiel predo mňa pre ich zlé skutky a hľa, ja zničím zem.“
26 A vezmi si goferové drevo, choď na určité miesto, urob si veľkú archu a postav ju na to miesto.
27 A takto ho urobíš: tristo lakťov bude dlhý, päťdesiat lakťov široký a tridsať lakťov vysoký.
28 Urobíš si dvere, ktoré sa budú otvárať na boku, a zakončíš ich na lakeť odhora a pokryješ ich zvnútra i zvonku smolou.
29 A hľa, privediem na zem potopu vôd a každé telo bude zničené, spod neba všetko, čo je na zemi, zahynie.
30 Ty a tvoja domácnosť pôjdete a zoberiete po dvoch pároch zo všetkých živých tvorov, samca a samicu, a privediete ich do korábu, aby ste z nich vzbudili na zemi potomstvo.
31 A zhromaždi si všetok pokrm, ktorý jedia všetky zvieratá, aby bolo pokrmu pre teba aj pre ne.
32 Vyberieš si pre svojich synov tri dievčatá z ľudských dcér a budú manželkami tvojich synov.
33 Noe vstal a postavil koráb na mieste, kde mu Boh prikázal, a Noe urobil, ako mu Boh prikázal.
34 Noe začal stavať koráb v päťstodeväťdesiatom piatom roku svojho života a postavil ho päť rokov, ako mu prikázal Hospodin.
35 Potom si Noe vzal tri dcéry Eliakima, syna Metuzalemovho, za ženy pre svojich synov, ako mu prikázal Hospodin.
36 V tom čase zomrel Metuzalem, syn Enochov. Mal deväťstošesťdesiat rokov.

KAPITOLA 6

1 V tom čase, po Matuzalemovej smrti, povedal Hospodin Noachovi: „Choď ty a tvoja domácnosť do korábu! Hľa, zhromaždím k tebe všetky zvieratá zeme, poľnú zver a nebeské vtáctvo a všetky prídu a obkľúčia koráb.“
2 Potom pôjdeš a posadíš sa pri dverách korábu. Všetky zvieratá, dobytok a vtáctvo sa zhromaždia a postavia sa pred teba. Tých, ktorí prídu a budú sa pred tebou klaňať, vezmeš a odovzdáš do rúk svojich synov, ktorí ich zavedú do korábu. Všetkých, ktorí budú stáť pred tebou, necháš preč.
3 A Hospodin to urobil na druhý deň a zvieratá, zver a vtáctvo prišli vo veľkých zástupoch a obkľúčili koráb.
4 Noe išiel a sadol si pri dverách korábu a voviedol do korábu všetko tvorstvo, ktoré sa pred ním krčilo, a všetko, čo stálo pred ním, nechal na zemi.
5 A prišla levica so svojimi dvoma mláďatami, samcom a samicou, a tie tri sa skrčili pred Noachom. Dve mláďatá sa postavili proti levici, zbili ju a zahnali ju z jej miesta. Odišla. Ony sa vrátili na svoje miesta a skrčili sa pred Noachom na zemi.
6 Levica utiekla a postavila sa na miesto levov.
7 Noe to videl a veľmi sa divil. Vstal, vzal obe mláďatá a voviedol ich do korábu.
8 Noe vniesol do korábu všetky živé tvory, ktoré boli na zemi, takže nezostal ani jeden, ktorého by Noe vniesol do korábu.
9 K Noachovi vošli do korábu dvaja po dvoch, ale z čistých zvierat a čistého vtáctva priviedol sedem párov, ako mu prikázal Boh.
10 A všetky zvieratá, zver a vtáctvo tam stále boli a obklopovali koráb na každom mieste a dážď nezačal pršať až do siedmich dní.

11 A v ten deň spôsobil Hospodin, že sa zatriasla celá zem, slnko sa zatmievalo a základy sveta zúrili, a celá zem sa prudko chvela, a blesky sa blýskali, hromy duneli a všetky pramene na zemi sa vytryskli, čo obyvatelia predtým nepoznali; a Boh vykonal tento mocný čin, aby vystrašil synov ľudských, aby na zemi už nebolo zla.
12 A synovia človeka sa stále nechceli odvrátiť od svojich zlých ciest a v tom čase ešte viac rozhorčovali hnev Hospodinov a ani si k tomu všetkému nekládli za cieľ svoje srdcia.
13 A po siedmich dňoch, v šesťstotom roku Noemovho života, prišla na zem voda potopy.
14 A všetky pramene priepasti sa rozvrátili a otvorili sa nebeské okná a dážď lial na zem štyridsať dní a štyridsať nocí.
15 Noe, jeho domácnosť a všetky živé tvory, ktoré boli s ním, vošli do korábu kvôli potope a Hospodin ho zavrel.
16 A všetci synovia človeka, ktorí zostali na zemi, vyčerpali sa od zla spôsobeného dažďom, lebo vody sa čoraz prudšie valili na zem a zvieratá a zver stále obklopovali koráb.
17 A zhromaždili sa synovia ľudskí, asi sedemstotisíc mužov a žien, a prišli k Noachovi do korábu.
18 A volali na Noacha a hovorili: Otvor nám, aby sme mohli prísť k tebe do korábu! Prečo by sme mali zomrieť?
19 Noe im z korábu odpovedal silným hlasom: „Nevzbúrili ste sa všetci proti Hospodinovi a nepovedali ste, že niet? Preto na vás Hospodin priviedol toto zlo, aby vás zničil a vyhubil z povrchu zemského.“
20 Nie je to azda tá vec, o ktorej som vám hovoril pred stodvadsiatimi rokmi, a vy ste nechceli počúvať hlas Pána, a teraz túžite žiť na zemi?
21 A povedali Noemovi: „Sme pripravení vrátiť sa k Hospodinovi, len nám otvor, aby sme žili a nezomreli.“
22 Noe im odpovedal: „Teraz, keď vidíte súženie svojich duší, chcete sa vrátiť k Hospodinovi. Prečo ste sa nevrátili počas týchto stodvadsiatich rokov, ktoré vám Hospodin udelil ako určený čas?“
23 Ale teraz, keď mi to hovoríte pre súženie svojich duší, vás Pán nevypočuje a v tento deň vám nenakloní ucho, takže sa vám teraz nesplní, čo si želáte.
24 Synovia človeka sa priblížili, aby sa vlámali do korábu a vojdú dnu pre dážď, lebo nemohli zniesť dážď.
25 A Hospodin poslal všetky zvieratá a zvery, ktoré stáli okolo korábu. Zvieratá ich premohli a vyhnali z toho miesta. Každý išiel svojou cestou a oni sa opäť rozptýlili po zemi.
26 A dážď stále lial na zem a lial štyridsať dní a štyridsať nocí a vody sa veľmi zmocňovali zeme; a všetko telo, ktoré bolo na zemi alebo vo vodách, zomrelo, či už ľudia, zvieratá, zver, plazy alebo vtáky neba, a zostal iba Noe a tí, ktorí boli s ním v korábe.
27 A vody sa zmocnili a veľmi sa rozmnožili na zemi a zdvihli koráb, a ten sa zdvihol zo zeme.
28 Archa sa vznášala na hladine vôd a zmietala sa po vodách, takže všetky živé tvory v nej sa otáčali ako polievka v kotli.
29 Všetky živé tvory, ktoré boli v korábe, zmocnila sa veľká úzkosť a koráb sa mal rozbiť.
30 Všetky živé bytosti, ktoré boli v korábe, sa zľakli, levy revali, voly bučali a vlci zavýjali. Každá živá bytosť v korábe hovorila a nariekala svojím vlastným jazykom, takže ich hlasy doliehali do veľkej diaľky. Noe a jeho synovia kričali a plakali vo svojom súžení a veľmi sa báli, že sa dostali k bránam smrti.
31 A Noe sa modlil k Hospodinovi a volal k nemu pre toto a povedal: „Pane, pomôž nám, lebo nemáme silu zniesť toto zlo, ktoré nás obklopilo, lebo nás obklopili vlny vôd, zlomyseľné prúdy nás vydesili, osídla smrti prišli pred nás; vyslyš nás, Hospodine, vyslyš nás, rozjasni svoju tvár nad nami a buď k nám milostivý, vykúp nás a vysloboď nás.“
32 A Hospodin vypočul Noachov hlas a Hospodin si naňho spomenul.
33 A vietor zavial nad zemou, vody utíšili a koráb sa zastavil.
34 A pramene priepasti a nebeské okná sa zastavili a dážď z neba prestal pršať.
35 V tých dňoch vody opadli a koráb zastal na vrchoch Araratu.
36 A Noe potom otvoril okná korábu a Noe v tom čase stále volal k Pánovi a povedal: Ó, Pane, ktorý si stvoril zem a nebesia a všetko, čo je v nich, vyveď naše duše z tohto väzenia a z väzenia, do ktorého si nás umiestnil, lebo som veľmi unavený vzdychom.
37 A Hospodin vypočul Noachov hlas a povedal mu: Keď uplynie celý rok, potom vyjdeš.
38 A keď sa rok obrátil, keď uplynul celý rok od Noeho bývania v korábe, vody na zemi vyschli a Noe odložil strieška korábu.
39 V tom čase, dvadsiateho siedmeho dňa druhého mesiaca, bola zem suchá, ale Noe a jeho synovia a tí, ktorí boli s ním, nevyšli z korábu, kým im to nepovedal Hospodin.
40 A nastal deň, keď im Hospodin povedal, aby vyšli, a všetci vyšli z korábu.
41 A tak išli a každý sa vrátil svojou cestou a na svoje miesto. Noe a jeho synovia bývali v krajine, o ktorej im povedal Boh, a slúžili Hospodinovi po všetky svoje dni. Hospodin požehnal Noema a jeho synov, keď vyšli z korábu.
42 A povedal im: Ploďte sa a naplňte celú zem, buďte silní a hojne sa množte na zemi a množte sa na nej.

KAPITOLA 7

1 A toto sú mená Noemových synov: Jafet, Cham a Sem; a deti sa im narodili po potope, lebo si vzali ženy pred potopou.
2 Toto sú synovia Jafetovi: Gomer, Magog, Madai, Javan, Tubal, Mešech a Tiras, sedem synov.
3 Gomerovi synovia boli Askinaz, Refat a Tegarma.
4 Magogovi synovia boli Elichanaf a Lubal.
5 A synovia Madaiho boli Achon, Ceelo, Chazoni a Lot.
6 A synovia Javanovi boli Elizeus, Taršiš, Chittim a Dudonim.
7 Tubalovi synovia boli Arifi, Kesed a Taari.
8 A synovia Mešecha boli Dedon, Saron a Šebašni.
9 Synovia Tirasovi boli Benif, Gera, Lupirion a Gilak; to sú synovia Jafetovi podľa svojich čeľadí, a ich počet v tých dňoch bol asi štyristošesťdesiat mužov.
10 A toto sú synovia Chama: Kúš, Micrajim, Fut a Kanaán, štyria synovia; a synovia Kúša boli Seba, Chavila, Sabta, Raama a Satecha, a synovia Raamu boli Šeba a Dedan.

11 Synovia Micrajima boli Lud, Anóm, Patros, Chaslot a Kaftor.
12 A synovia Futovi boli Gebul, Hadan, Bena a Adan.
13 Kanaánovi synovia boli Sidon, Het, Amori, Gergaši, Hivi, Arkee, Seni, Arodi, Zimodi a Chamoti.
14 Toto sú Chámovi synovia podľa svojich rodov a ich počet v tých dňoch bol asi sedemsto tridsať mužov.
15 A toto sú synovia Šémovi: Elam, Aššur, Arpachšad, Lud a Aram, päť synov; a synovia Elama boli Šušan, Machul a Harmon.
16 Ašárovi synovia boli Mirus a Mokil a Arpachšadovi synovia boli Šelach, Anar a Aškol.
17 Synovia Ludovi boli Pethor a Bizajon a synovia Aramovi boli Úc, Chul, Gater a Maš.
18 Toto sú synovia Šémovi podľa svojich rodov; a ich počet v tých dňoch bol asi tristo mužov.
19 Toto sú Šémove rody: Šém splodil Arpachšada, Arpachšad splodil Šelacha a Šelach splodil Hébera. Héberovi sa narodili dvaja synovia. Meno jedného bolo Peleg, lebo za jeho čias boli rozdelení synovia človeka a v neskorších dňoch bola rozdelená zem.
20 A meno druhého bolo Joktan, čo znamená, že za jeho čias sa životy synov ľudských zmenšovali a zmenšovali.
21 Toto sú synovia Joktana: Almodad, Šelaf, Chasarmovet, Jerach, Hadurom, Ozel, Dikla, Obal, Abimael, Šeba, Ofír, Chavila a Jóbab; títo všetci sú synovia Joktana.
22 Jeho brat Peleg splodil Jena, Jen splodil Seruga, Serug splodil Náchora a Náchor splodil Teracha. Terach mal tridsaťosem rokov a splodil Háran a Náchora.
23 A Kúš, syn Cháma, syna Noemovho, si vzal v tých dňoch v starobe ženu a porodila syna, a dali mu meno Nimrod, hovoriac: V tom čase sa synovia človeka opäť začali búriť a prestupovať proti Bohu. Chlapec vyrástol a jeho otec ho veľmi miloval, lebo bol synom jeho staroby.
24 A kožené odevy, ktoré Boh urobil Adamovi a jeho žene, keď vyšli zo záhrady, boli dané Kúšovi.
25 Lebo po smrti Adama a jeho manželky boli odevy dané Enochovi, synovi Jaredovmu, a keď bol Enoch vzatý k Bohu, dal ich Matuzalemovi, svojmu synovi.
26 A keď zomrel Matuzalem, vzal ich Noe a priviedol ich do korábu a boli s ním, kým nevyšiel z korábu.
27 Keď odchádzali, Cham ukradol tie rúcha svojmu otcovi Noemovi, vzal ich a skryl pred svojimi bratmi.
28 Keď sa Chámovi narodil prvorodený Kúš, tajne mu dal rúcho a bolo u Kúša mnoho dní.
29 A Kúš ich tiež ukryl pred svojimi synmi a bratmi, a keď Kúš splodil Nimroda, dal mu tie rúcha z lásky k nemu. A Nimrod vyrástol a keď mal dvadsať rokov, obliekol si tie rúcha.
30 A Nimrod zosilnel, keď si obliekol rúcho, a Boh mu dal moc a silu, a bol mocným lovcom na zemi, áno, bol mocným lovcom na poli a lovil zvieratá a staval oltáre a obetoval na nich zvieratá pred Pánom.
31 A Nimrod sa posilnil a povstal spomedzi svojich bratov a bojoval bitky svojich bratov proti všetkým ich nepriateľom naokolo.
32 A Hospodin vydal všetkých nepriateľov jeho bratov do jeho rúk a Boh mu z času na čas pomáhal v jeho bojoch a on kraľoval na zemi.
33 Preto sa v tých dňoch stalo zvykom, že keď niekto vyviedol tých, ktorých vycvičil do boja, povedal im: Ako Boh urobil Nimrodovi, ktorý bol mocným lovcom na zemi a ktorý uspel v bitkách, ktoré zvíťazili nad jeho bratmi, tak ich vyslobodil z rúk ich nepriateľov, tak nech Boh posilní a vyslobodí nás dnes.
34 Keď mal Nimrod štyridsať rokov, vypukla v tom čase vojna medzi jeho bratmi a synmi Jafetovými, takže boli v moci svojich nepriateľov.
35 A Nimrod vyšiel v tom čase a zhromaždil všetkých synov Kúša a ich rodiny, asi štyristo šesťdesiat mužov, a najal si aj z niektorých svojich priateľov a známych asi osemdesiat mužov a dal im ich mzdu a išiel s nimi do boja. A keď bol na ceste, Nimrod posilňoval srdcia ľudu, ktorý išiel s ním.
36 A povedal im: Nebojte sa a neľakajte sa, lebo všetci naši nepriatelia budú vydaní do našich rúk a môžete s nimi naložiť, ako sa vám páči.
37 A všetkých mužov, ktorí išli, bolo asi päťsto a bojovali proti svojim nepriateľom a zničili ich a podmanili si ich, a Nimrod ustanovil nad nimi stálych úradníkov na ich príslušných miestach.
38 A niektoré z ich detí vzal ako záruku a všetci boli služobníkmi Nimroda a jeho bratov. A Nimrod a všetok ľud, ktorý bol s ním, sa vrátili domov.
39 A keď sa Nimrod radostne vrátil z bitky, po tom, čo porazil svojich nepriateľov, všetci jeho bratia, spolu s tými, ktorí ho poznali predtým, zhromaždili sa, aby ho ustanovili za kráľa nad sebou, a položili mu na hlavu kráľovskú korunu.
40 A nad svojimi poddanými a ľudom ustanovil kniežatá, sudcov a vládcov, ako je to medzi kráľmi zvykom.
41 A za knieža svojho vojska ustanovil Teracha, syna Náchorovho, a povýšil ho nad všetky svoje kniežatá.
42 A kým kraľoval podľa túžby svojho srdca, keď porazil všetkých svojich nepriateľov naokolo, poradil sa so svojimi radcami, aby mu postavili mesto pre palác, a oni tak aj urobili.
43 Na východnej strane našli veľké údolie a postavili mu veľké a rozsiahle mesto. Nimrod pomenoval mesto, ktoré postavil, Šineár, lebo Hospodin silno otriasol jeho nepriateľmi a zničil ich.
44 A Nimrod býval v Šineáre a kraľoval bezpečne a bojoval so svojimi nepriateľmi a pokoroval ich a darilo sa mu vo všetkých jeho bitkách a jeho kráľovstvo sa stalo veľmi veľkým.
45 A všetky národy a jazyky počuli o jeho sláve a zhromaždili sa k nemu a klaňali sa až k zemi a prinášali mu obete. A on sa stal ich pánom a kráľom a všetci bývali s ním v meste Šineár a Nimrod kraľoval na zemi nad všetkými Noemovými synmi a všetci boli pod jeho mocou a radou.
46 A celá zem bola jedného jazyka a slov jednoty, ale Nimrod nešiel po cestách Pánových a bol zlovestnejší než všetci ľudia, ktorí boli pred ním, od dní potopy až do tých dní.
47 A urobil si bohov z dreva a kameňa a klaňal sa im a vzbúril sa proti Hospodinovi a učil všetkých svojich poddaných a obyvateľov zeme svojim zlým cestám; a jeho syn Mardon bol horší ako jeho otec.
48 A každý, kto počul o skutkoch Mardona, syna Nimrodovho, hovoril o ňom: „Z bezbožného vychádza bezbožnosť.“ Preto sa to stalo príslovím na celej zemi: „Z

bezbožného vychádza bezbožnosť.“ A tak sa to hovorilo v ľudských slovách odvtedy až dodnes.
49 A Terach, syn Náchorov, knieža Nimrodovho vojska, bol v tých dňoch veľmi významný v očiach kráľa a jeho poddaných. Kráľ a kniežatá ho milovali a veľmi ho povyšovali.
50 Terach si vzal ženu, ktorej meno bolo Amtelo, dcéru Kornebo. V tých dňoch Terachova žena počala a porodila mu syna.
51 Terach mal sedemdesiat rokov, keď ho splodil, a dal svojmu synovi, ktorého sa mu narodil, meno Abram, pretože ho kráľ v tých dňoch vychoval a povýšil ho nad všetky svoje kniežatá, ktoré boli s ním.

KAPITOLA 8

1 V noci, keď sa narodil Abram, prišli všetci Terachovi služobníci, všetci Nimrodovi mudrci a jeho zaklínači, jedli a pili v Terachovom dome a radovali sa s ním v tú noc.
2 Keď všetci mudrci a veštci vyšli z Terachovho domu, v tú noc zdvihli oči k nebu, aby sa pozreli na hviezdy, a videli, a hľa, jedna veľmi veľká hviezda prichádzala od východu a bežala po nebi a pohltila štyri hviezdy zo štyroch strán nebies.
3 A všetci mudrci kráľa a jeho zaklínači žasli nad týmto pohľadom a mudrci pochopili túto vec a poznali jej význam.
4 Povedali si: „Toto je len znamenie, že Térachovi sa narodilo dieťa tejto noci. Vyrastie, bude plodné, rozmnoží sa a bude vlastniť celú zem, on a jeho deti naveky. On a jeho potomstvo pobijú veľkých kráľov a zdedia ich krajiny.“
5 A mudrci a zaklínači sa v tú noc vrátili domov a ráno všetci títo mudrci a zaklínači vstali skoro ráno a zhromaždili sa v určenom dome.
6 A hovorili si a vraveli si: Hľa, úkaz, ktorý sme videli včera v noci, je pred kráľom skrytý, nebol mu oznámený.
7 A ak sa táto vec v neskorších dňoch dozvie ku kráľovi, povie nám: Prečo ste mi túto vec zatajili? Všetci zomrieme. Preto teraz poďme a oznámme kráľovi úkaz, ktorý sme videli, a jeho výklad, a potom zostaneme čistí.
8 A urobili tak a všetci išli ku kráľovi, poklonili sa mu až po zem a povedali: Nech žije kráľ, nech žije kráľ!
9 Počuli sme, že sa Terachovi, synovi Náchorovmu, kniežaťu tvojho vojska, narodil syn. Včera v noci sme prišli do jeho domu a jedli sme, pili a radovali sme sa s ním v tú noc.
10 Keď tvoji služobníci odišli z Terachovho domu, aby sa vrátili do svojich domov a tam prenocovali, pozreli sme sa k nebu a videli sme veľkú hviezdu prichádzať od východu. Tá istá hviezda bežala veľkou rýchlosťou a pohltila štyri veľké hviezdy zo štyroch strán nebies.
11 Tvoji služobníci žasli nad tým, čo sme videli, a veľmi sme sa zľakli. Na základe toho videnia sme si urobili úsudok a svojou múdrosťou sme poznali jeho správny výklad, že sa to týka dieťaťa, ktoré sa narodí Terachovi. Vyrastie a veľmi sa rozmnoží, stane sa mocným a pobije všetkých kráľov zeme a zdedí všetky ich krajiny, on i jeho potomstvo naveky.
12 A teraz, náš pane a kráľ, hľa, pravdivo sme ťa oboznámili s tým, čo sme videli ohľadom tohto dieťaťa.
13 Ak sa kráľovi uzná za dobré dať svojmu otcovi za toto dieťa odmenu, zabijeme ho skôr, ako vyrastie a rozmnoží sa v krajine, a skôr, ako sa jeho zlo voči nám zväčší, takže my aj naše deti zahynieme jeho zlobou.
14 Kráľ počul ich slová a zdali sa mu dobré. Preto poslal po Teracha a Terach prišiel pred kráľa.
15 Kráľ povedal Terachovi: „Počul som, že sa ti včera v noci narodil syn a že pri jeho narodení bolo na nebi toto pozorované.“
16 A teraz mi daj to dieťa, aby sme ho zabili, skôr ako sa proti nám obráti jeho zloba, a ja ti dám za jeho cenu, tvoj dom plný striebra a zlata.
17 A Terach odpovedal kráľovi a povedal mu: Môj pane a kráľ, počul som tvoje slová a tvoj služobník urobí všetko, čo si jeho kráľ želá.
18 Ale môj pane a kráľ, poviem ti, čo sa mi stalo včera v noci, aby som videl, akú radu dá kráľ svojmu sluhovi, a potom odpoviem kráľovi na to, čo práve povedal. A kráľ povedal: Hovor.
19 Terach povedal kráľovi: „Ajon, syn Moredov, prišiel ku mne včera v noci a povedal:
20 Daj mi toho veľkého a krásneho koňa, ktorého ti dal kráľ, a ja ti dám striebro a zlato, slamu a krmivo za jeho cenu. Povedal som mu: „Počkaj, kým neuvidím kráľa o tvojich slovách, a uvidíš, čokoľvek kráľ povie, to urobím.“
21 A teraz, môj pane a kráľ, hľa, oznámil som ti túto vec a radu, ktorú dá môj kráľ svojmu sluhovi, budem nasledovať.
22 Kráľ počul Terachove slová, rozhneval sa a považoval ho za blázna.
23 Kráľ odpovedal Terachovi a povedal mu: „Si azda taký hlúpy, nevedomý a nechápavý, že si urobil túto vec a dal svojho krásneho koňa za striebro a zlato, alebo za slamu a krmivo?“
24 Či ti tak chýba striebro a zlato, že robíš túto vec, pretože si nemôžeš zaobstarať slamu a krmivo na kŕmenie svojho koňa? Načo ti je striebro a zlato, slama a krmivo, že si sa vzdal toho krásneho koňa, ktorého som ti dal, akého niet na celej zemi?
25 Keď kráľ prestal hovoriť, Terach odpovedal kráľovi: „Takto hovoril kráľ svojmu sluhovi.
26 Prosím ťa, môj pane a kráľ, čo si mi to povedal, keď si povedal: »Daj svojho syna, nech ho zabijeme, a ja ti dám striebro a zlato za jeho cenu? Čo mám robiť so striebrom a zlatom po smrti svojho syna? Kto ma zdedí? Potom sa striebro a zlato po mojej smrti určite vrátia môjmu kráľovi, ktorý ich dal.«
27 Keď kráľ počul Terachove slová a podobenstvo, ktoré o kráľovi predniesol, veľmi ho to zarmútilo a rozhorčil sa nad tým a vzplanul v ňom hnev.
28 A Terach videl, že sa na neho kráľov hnev rozhorel, a odpovedal kráľovi: Všetko, čo mám, je v kráľovej moci; nech urobí čokoľvek, čo si kráľ želá urobiť svojmu sluhovi, nech urobí, ba aj môj syn, je v kráľovej moci bez náhrady, on i jeho dvaja bratia, ktorí sú od neho starší.
29 Kráľ povedal Terachovi: „Nie, ale kúpim tvojho mladšieho syna za odmenu.“
30 Terach odpovedal kráľovi: „Prosím ťa, môj pán a kráľ, dovolíš svojmu služobníkovi prehovoriť pred tebou a nech kráľ vypočuje slovo svojho služobníka.“ Terach povedal: „Nech mi môj kráľ dá tri dni času, kým si túto vec uvedomím a poradím sa so svojou rodinou o slovách

môjho kráľa.“ A veľmi naliehal na kráľa, aby s tým súhlasil.
31 Kráľ vypočul Terachovu žiadosť a urobil tak. Dal mu tri dni. Terach odišiel od kráľa, vrátil sa domov k svojej rodine a povedal im všetky kráľove slová. Ľudia sa veľmi zľakli.
32 Na tretí deň poslal kráľ k Terachovi odkaz: „Pošli mi svojho syna za odmenu, ako som ti povedal. Ak to neurobíš, pošlem a pobijem všetkých, čo máš v dome, takže ti nezostane ani pes.“
33 Terach sa ponáhľal, lebo kráľova vec bola naliehavá, a vzal dieťa od jedného zo svojich sluhov, ktoré mu v ten deň porodila jeho slúžka. Terach ho priviedol ku kráľovi a vzal zaň odmenu.
34 A Hospodin bol v tejto veci s Terachom, aby Nimrod nespôsobil Abramovu smrť, a kráľ vzal dieťa Terachovi a celou silou mu rozbil hlavu o zem, lebo si myslel, že to bol Abram; a to mu bolo od toho dňa utajené a kráľ na to zabudol, pretože bolo vôľou Prozreteľnosti, aby Abram nezomrel.
35 Terach tajne vzal svojho syna Abrama aj s jeho matkou a dojčiacou, ukryl ich v jaskyni a každý mesiac im nosil jedlo.
36 A Hospodin bol s Abramom v jaskyni. Abram vyrástol. Abram bol v jaskyni desať rokov. Kráľ a jeho kniežatá, veštci a mudrci si mysleli, že kráľ zabil Abrama.

KAPITOLA 9

1 V tých dňoch si vzal ženu Háran, syn Teracha, najstaršieho brata Abramovho.
2 Háran mal tridsaťdeväť rokov, keď si ju vzal. Háranova žena počala a porodila syna, ktorému dal meno Lót.
3 A znova počala a porodila dcéru a dala jej meno Milka; a znova počala a porodila dcéru a dala jej meno Sarai.
4 Háran mal štyridsaťdva rokov, keď splodil Sáraj, čo bolo v desiatom roku Abramovho života. V tých dňoch Abram, jeho matka a pestúnka vyšli z jaskyne, pretože kráľ a jeho poddaní zabudli na Abramovu záležitosť.
5 Keď Abram vyšiel z jaskyne, išiel k Noachovi a jeho synovi Semovi a zostal s nimi, aby sa učil Hospodinovmu zákonu a jeho cestám. Nikto nevedel, kde je Abram. Abram slúžil Noachovi a jeho synovi Semovi dlhý čas.
6 A Abram bol v Noemovom dome tridsaťdeväť rokov a Abram poznal Hospodina od troch rokov a chodil po cestách Hospodinových až do dňa svojej smrti, ako ho naučili Noe a jeho syn Sem. A všetci synovia zeme v tých dňoch veľmi prestúpili Hospodina a vzbúrili sa proti nemu a slúžili iným bohom a zabudli na Hospodina, ktorý ich stvoril na zemi. A obyvatelia zeme si v tom čase urobili každý svojho boha, bohov z dreva a kameňa, ktorí nemohli hovoriť, počuť ani vysvetľovať, a synovia ľudskí im slúžili a oni sa stali ich bohmi.
7 Kráľ a všetci jeho služobníci a Terach s celou svojou domácnosťou boli vtedy prvými z tých, ktorí slúžili bohom z dreva a kameňa.
8 Terach mal dvanásť veľkých bohov, z dreva a kameňa, podľa dvanástich mesiacov v roku, a každému z nich slúžil každý mesiac. Každý mesiac Terach prinášal svojim bohom svoju obilnú obeť a nápojovú obeť; tak robil Terach po všetky dni.
9 Celé to pokolenie bolo zlé v očiach Hospodinových, a tak si každý z nich urobil boha, ale opustili Hospodina, ktorý ich stvoril.
10 V tých dňoch sa na celej zemi nenašiel nikto, kto by poznal Hospodina, lebo každý slúžil svojmu Bohu, okrem Noacha a jeho rodiny. A všetci, ktorí boli pod jeho vedením, poznali Hospodina v tých dňoch.
11 A Abram, syn Terachov, v tých dňoch vzrástol v dome Noemovom, a nikto o tom nevedel, a Hospodin bol s ním.
12 A Hospodin dal Abramovi rozumné srdce a on vedel, že všetky skutky tej generácie boli márne a že všetci ich bohovia boli márni a bezúčelní.
13 A Abram videl slnko svietiace na zem a povedal si: Toto slnko, ktoré svieti na zem, je určite Boh a jemu budem slúžiť.
14 V ten deň slúžil Abram slnku a modlil sa k nemu. Keď nastal večer, slnko zapadlo ako zvyčajne. Abram si povedal: „Toto nie je azda Boh?“
15 Abram si stále hovoril v duchu: „Kto stvoril nebesia a zem? Kde je?“
16 Noc sa nad ním zatmila. Zdvihol oči na západ, sever, juh a východ a videl, že slnko zapadlo zo zeme a deň sa zatmelil.
17 Abram videl hviezdy a mesiac pred sebou a povedal: „Toto je naozaj Boh, ktorý stvoril celú zem i človeka, a hľa, títo sú jeho služobníci, bohovia okolo neho.“ Abram slúžil mesiacu a modlil sa k nemu celú tú noc.
18 Ráno, keď sa rozvidnelo a slnko ako zvyčajne svietilo na zem, Abram videl všetko, čo Hospodin Boh učinil na zemi.
19 A Abram si povedal: „Toto nie sú bohovia, ktorí stvorili zem a celé ľudstvo, ale toto sú Boží služobníci.“ Abram zostal v dome Noemovom a tam poznal Pána a jeho cesty. Slúžil Pánovi po všetky dni svojho života. Celé to pokolenie zabudlo na Pána a slúžilo iným bohom z dreva a kameňa a búrilo sa po všetky svoje dni.
20 A kráľ Nimrod kraľoval bezpečne a celá zem bola pod jeho vládou a celá zem mala jeden jazyk a slová jednoty.
21 A všetky kniežatá Nimroda a jeho veľmoži, Fut, Micraim, Kúš a Kanaán so svojimi rodinami, sa poradili a povedali si: Poďme, postavme si mesto a v ňom silnú vežu, ktorej vrchol bude siahať až do neba, a urobíme si meno, aby sme kraľovali nad celým svetom, aby od nás prestalo zlo našich nepriateľov, aby sme nad nimi mocne kraľovali a aby sme sa nerozptýlili po zemi pre ich vojny.
22 Všetci predstúpili pred kráľa a oznámili mu tieto slová. Kráľ s nimi v tejto veci súhlasil a urobil tak.
23 A zhromaždili sa všetky rodiny, asi šesťstotisíc mužov, a išli hľadať rozsiahly kus zeme na stavbu mesta a veže. Hľadali po celej zemi, ale nenašli žiadne podobné údolie na východe krajiny Šineár, asi dva dni chôdze, a tak sa tam vydali na cestu a usadili sa tam.
24 A začali vyrábať tehly a klásť ohne, aby postavili mesto a vežu, ktorú si predstavovali, že dokončia.
25 A stavba veže bola pre nich priestupkom a hriechom a začali ju stavať a zatiaľ čo stavali proti Pánovi, Bohu nebies, predstavovali si v srdciach svojich, že proti nemu budú bojovať a vystúpia do neba.
26 A všetci títo ľudia a všetky rodiny sa rozdelili na tri časti; prvá povedala: Vystúpime do neba a budeme proti nemu bojovať; druhá povedala: Vystúpime do neba a

postavíme tam svojich bohov a budeme im slúžiť; a tretia časť povedala: Vystúpime do neba a zabijeme ho lukmi a kopijami. A Boh poznal všetky ich skutky a všetky ich zlé myšlienky a videl mesto a vežu, ktorú stavali.
27 A keď stavali, postavili si veľké mesto a veľmi vysokú a pevnú vežu; a pre jej výšku sa malta a tehly nedostali k staviteľom, ktorí k nej vystupovali, kým tí, ktorí vystupovali, neuplynul celý rok. Potom prišli k staviteľom a dávali im maltu a tehly; a tak sa to robilo každý deň.
28 A hľa, títo vystupovali a iní zostupovali celý deň; a ak by im tehla vypadla z rúk a rozbila sa, všetci by nad ňou plakali, a ak by niekto spadol a zomrel, nikto z nich by sa na neho nepozrel.
29 A Hospodin poznal ich myšlienky. A keď stavali, vrhli šípy k nebu a všetky šípy na nich dopadli plné krvi. Keď ich uvideli, povedali si: „Veru, pobili sme všetkých, ktorí sú v nebi.“
30 Lebo to bolo od Hospodina, aby ich zviedol na blúdenie a aby ich vyhubil z povrchu zemského.
31 A postavili vežu a mesto a robili to denne, až kým neuplynulo mnoho dní a rokov.
32 A Boh povedal sedemdesiatim anjelom, ktorí stáli pred ním, tým, ktorí boli blízko neho: „Poďte, zostúpme a zmiešajme im jazyky, aby jeden človek nerozumel jazyku svojho blížneho.“ A urobili im to.
33 A od toho dňa zabudli každý jazyk svojho blížneho a nevedeli rozumieť ani jednému jazyku. A keď staviteľ vzal z rúk svojho blížneho vápno alebo kameň, ktorý si neobjednal, staviteľ ho odhodil a hodil na svojho blížneho, takže ten zomrel.
34 A robili to tak veľa dní a mnohých z nich takto pobili.
35 A Hospodin udrel tie tri oddiely, ktoré tam boli, a potrestal ich podľa ich skutkov a zámerov. Tí, ktorí hovorili: „Vystúpime do neba a budeme slúžiť svojim bohom,“ stali sa ako opice a slony. A tých, ktorí hovorili: „Budeme zasiahnuť nebo šípmi,“ Hospodin zabil, jedného muža rukou jeho blížneho. A tretiu skupinu, tých, ktorí hovorili: „Vystúpime do neba a budeme bojovať proti nemu,“ Hospodin rozptýlil po celej zemi.
36 A tí, ktorí medzi nimi zostali, keď poznali a pochopili zlo, ktoré na nich malo prísť, opustili stavbu a tiež sa rozptýlili po tvári celej zeme.
37 A prestali stavať mesto a vežu; preto nazvali to miesto Bábel, lebo tam Hospodin zmiatol jazyk celej zeme; hľa, bolo to na východ od krajiny Šineár.
38 A čo sa týka veže, ktorú postavili synovia človeka, zem otvorila svoje ústa a pohltila jednu jej tretinu, a oheň zostúpil z neba a spálil ďalšiu tretinu, a tá druhá tretina zostala dodnes, a je z tej časti, ktorá bola hore, a jej obvod je trojdňová chôdza.
39 A mnoho synov ľudských zomrelo v tej veži, ľud bezpočetný.

KAPITOLA 10

1 V tých dňoch zomrel Peleg, syn Éberov, v štyridsiatom ôsmom roku života Terachovho syna Abrama. Celé Pelegove dni boli dvesto tridsaťdeväť rokov.
2 A keď Pán rozptýlil synov ľudských pre ich hriech pri veži, hľa, rozptýlili sa do mnohých oddielov a všetci synovia ľudskí boli rozptýlení do štyroch kútov zeme.
3 A všetky čeľade sa rozdelili podľa svojho jazyka, svojej krajiny alebo svojho mesta.
4 A synovia človeka vybudovali mnoho miest podľa svojich rodov na všetkých miestach, kam prišli, a po celej zemi, kam ich rozptýlil Hospodin.
5 A niektorí z nich postavili mestá na miestach, z ktorých boli neskôr vyhnaní, a tieto mestá pomenovali podľa svojich vlastných mien, alebo podľa mien svojich detí, alebo podľa svojich konkrétnych udalostí.
6 Synovia Jafeta, syna Noemovho, išli a postavili si mestá na miestach, kde boli rozptýlení, a všetky svoje mestá pomenovali podľa svojich mien. Synovia Jafetovi sa rozdelili po zemi do mnohých častí a jazykov.
7 A toto sú synovia Jafetovi podľa svojich čeľadí: Gomer, Magog, Medai, Javan, Tubal, Mešech a Tiras; to sú synovia Jafetovi podľa svojich rodov.
8 A synovia Gomerovi, podľa svojich miest, boli Francumovia, ktorí bývali v krajine Franza, pri rieke Franza, pri rieke Senah.
9 A synovia Refatovi sú Bartonim, ktorí bývajú v krajine Bartonia pri rieke Leda, ktorá vlieva svoje vody do veľkého mora Gihon, čiže Okeanus.
10 A deti Tugarmy sú desať rodín a toto sú ich mená: Buzar, Parzunac, Balgar, Elicanum, Ragbib, Tarki, Bid, Zebuk, Ongal a Tilmaz; všetci sa rozšírili a usadili na severe a postavili si mestá.
11 A svoje mestá pomenovali podľa vlastných mien; to sú tí, ktorí bývajú pri riekach Hithlah a Italak až do dnešného dňa.
12 Ale rodiny Angoli, Balgar a Parzunac, tie bývajú pri veľkej rieke Dubnee; a mená ich miest sú tiež podľa ich vlastných mien.
13 A synovia Javanovi sú Javanim, ktorí bývajú v krajine Makdonia, a synovia Medaiare sú Orelum, ktorí bývajú v krajine Curson, a synovia Tubalovi sú tí, ktorí bývajú v krajine Tuskana pri rieke Pašia.
14 A synovia Mešecha sú Šibašni a synovia Tirasa sú Rušaš, Kušni a Ongolis; tí všetci išli a postavili si mestá; to sú mestá, ktoré ležia pri mori Jabus pri rieke Kura, ktorá sa vlieva do rieky Tragan.
15 A deti Elišaove sú Almanim a aj oni išli a postavili si mestá; to sú mestá ležiace medzi horami Jób a Šibatmo; a z nich boli ľudia Lumbardi, ktorí bývajú oproti horám Jób a Šibatmo, a dobyli krajinu Taliansko a zostali tam až do dnešného dňa.
16 A synovia Chitimov sú Rómovia, ktorí bývajú v údolí Kanopia pri rieke Tibreu.
17 A synovia Dudonimu sú tí, ktorí bývajú v mestách mora Gihon, v krajine Bordna.
18 Toto sú rodiny synov Jafetových podľa ich miest a jazykov, keď sa rozptýlili po veži a pomenovali svoje mestá podľa svojich mien a udalostí; a toto sú mená všetkých ich miest podľa ich rodov, ktoré vybudovali v tých dňoch po veži.
19 A synovia Chámovi boli Kúš, Micrajim, Fut a Kanaán podľa ich rodov a miest.
20 Všetci títo išli a postavili si mestá, ako našli vhodné miesto pre seba, a pomenovali svoje mestá podľa mien svojich otcov Kúš, Micrajim, Fut a Kanaán.
21 A synovia Micraima sú Ludim, Anamim, Lehabim, Naftuchim, Patrusim, Kasluchim a Kafturim, sedem čeľadí.

22 Všetci títo bývajú pri rieke Sichor, čo je egyptský potok, a postavili si mestá a pomenovali ich podľa svojich mien.
23 A synovia Patrosa a Kaslocha sa medzi sebou zosobášili a z nich vzišli Pelištijci, Azaťania, Gerarímci, Giťania a Ekroňania, všetkých päť čeľadí; aj títo si postavili mestá a pomenovali ich podľa mien svojich otcov až do dnešného dňa.
24 A deti Kanaána si tiež postavili mestá a pomenovali ich podľa svojich mien, jedenásť miest a ďalšie bez počtu.
25 A štyria muži z Chamovho rodu odišli do krajiny roviny; toto sú mená tých štyroch mužov: Sodoma, Gomora, Adma a Cebojim.
26 A títo muži si postavili štyri mestá v krajine roviny a pomenovali svoje mestá podľa svojich mien.
27 A oni, ich deti a všetci, ktorí k nim patrili, bývali v tých mestách a boli plodní a veľmi sa rozmnožili a bývali pokojne.
28 Seir, syn Hura, syna Chiviho, syna Kanaána, išiel a našiel údolie oproti vrchu Paran a postavil tam mesto. Usadil sa tam on, jeho siedmi synovia a jeho domácnosť. Mesto, ktoré postavil, pomenoval Seir podľa svojho mena. To je krajina Seir až do dnešného dňa.
29 Toto sú čeľade Chámových synov podľa ich jazykov a miest, keď sa po veži rozptýlili do svojich krajín.
30 Niektorí synovia Sema, syna Noachovho, otca všetkých synov Eberových, tiež odišli a postavili si mestá na miestach, kde boli rozptýlení, a pomenovali svoje mestá podľa ich mien.
31 A synovia Šémovi boli Elam, Aššur, Arpachšad, Lúd a Aram, ktorí si postavili mestá a pomenovali všetky svoje mestá podľa svojich mien.
32 V tom čase sa Aššur, syn Šémov, so svojimi deťmi a domácnosťou vydali do vzdialenej krajiny, veľmi početná skupina, a išli do vzdialenej krajiny, ktorú našli. V krajine, do ktorej išli, narazili na veľmi rozsiahle údolie a postavili si štyri mestá a pomenovali ich podľa svojich mien a udalostí.
33 A toto sú mená miest, ktoré postavili Aššúrovci: Ninive, Resen, Kalach a Rechoboter; a Aššúrovci tam bývajú až do dnešného dňa.
34 A synovia Aramu tiež išli a postavili si mesto a pomenovali ho Úc po svojom najstaršom bratovi a bývajú v ňom; to je krajina Úc až do dnešného dňa.
35 A v druhom roku po veži odišiel muž z domu Aššúrovho, ktorému bolo meno Bela, z krajiny Ninive, aby sa so svojou domácnosťou usadil ako cudzinec, kdekoľvek si mohol nájsť miesto. A prišli až k mestám roviny oproti Sodome a tam sa usadili.
36 A muž vstal a postavil tam malé mesto a pomenoval ho podľa svojho mena Bela; to je krajina Coar až do dnešného dňa.
37 A toto sú čeľade synov Semových podľa ich jazyka a miest, potom, čo sa rozptýlili po zemi po veži.
38 A každé kráľovstvo, mesto a čeľaď z rodov Noemových detí si potom vybudovali mnoho miest.
39 A vo všetkých svojich mestách ustanovili vlády, aby sa riadili ich nariadeniami; tak robili všetky rodiny Noemových detí naveky.

KAPITOLA 11

1 Nimrod, syn Kúšov, bol ešte stále v krajine Šineár, kraľoval nad ňou, býval tam a vybudoval mestá v krajine Šineár.
2 A toto sú mená štyroch miest, ktoré postavil, a pomenoval ich podľa udalostí, ktoré sa im stali pri stavbe veže.
3 Prvý pomenoval Bábel, lebo povedal: „Hospodin tam zmiatol jazyk celej zeme.“ Druhý pomenoval Erech, lebo ich odtiaľ Boh rozptýlil.
4 Tretiemu dal meno Eched, lebo povedal, že na tom mieste je veľká bitka, a štvrtému dal meno Kalna, lebo tam zahynuli jeho kniežatá a mocní muži a trápili Hospodina, vzbúrili sa a prestúpili Jeho zákon.
5 A keď Nimrod vybudoval tieto mestá v krajine Šineár, usadil v nich zvyšok svojho ľudu, svoje kniežatá a svojich mocných mužov, ktorí zostali v jeho kráľovstve.
6 A Nimrod býval v Babylone a tam obnovil svoju vládu nad ostatnými svojimi poddanými a vládol bezpečne a poddaní a kniežatá Nimroda pomenovali jeho meno Amrafel, hovoriac, že pri veži jeho kniežatá a muži padli jeho zásluhou.
7 A napriek tomu sa Nimrod nevrátil k Pánovi a pokračoval v zlovoľnosti a učil zlovoľnosti synov ľudských; a Mardon, jeho syn, bol horší ako jeho otec a naďalej pridával k ohavnostiam svojho otca.
8 A spôsobil, že synovia človeka hrešili, preto sa hovorí: Z bezbožného vychádza bezbožnosť.
9 V tom čase vypukla vojna medzi rodinami Chámových synov, pretože bývali v mestách, ktoré si postavili.
10 A Kedorlaómer, kráľ Elámu, odišiel od rodín Chámových synov, bojoval s nimi a porazil ich. Tiahol do piatich miest na rovine, bojoval proti nim, porazil ich a dostali sa pod jeho moc.
11 Slúžili mu dvanásť rokov a dávali mu každoročnú daň.
12 V tom čase zomrel Náchor, syn Serúgov, v štyridsiatom deviatom roku života Abrama, syna Terachovho.
13 V päťdesiatom roku života Abrama, Terachovho syna, vyšiel Abram z Noemovho domu a vošiel do domu svojho otca.
14 Abram poznal Hospodina a kráčal po jeho cestách a podľa jeho pokynov. Hospodin, jeho Boh, bol s ním.
15 Jeho otec Terach bol v tých dňoch ešte stále veliteľom vojska kráľa Nimroda a stále nasledoval cudzích bohov.
16 Keď Abram prišiel do domu svojho otca, uvidel tam stáť dvanásť bohov v chrámoch. Abram sa rozhneval, keď uvidel tie sochy v dome svojho otca.
17 A Abram povedal: Ako žije Hospodin, tieto modly nezostanú v dome môjho otca; tak mi urobí Hospodin, ktorý ma stvoril, ak ich do troch dní všetky nezničím.
18 Abram odišiel od nich a rozhorel sa v ňom hnev. Abram sa ponáhľal a odišiel z izby na vonkajší dvor svojho otca. Našiel svojho otca sedieť na dvore a všetkých svojich sluhov s ním. Abram prišiel a sadol si pred neho.
19 Abram sa opýtal svojho otca: „Otče, povedz mi, kde je Boh, ktorý stvoril nebo i zem a všetkých synov človeka na zemi, a ktorý stvoril teba i mňa.“ Terach odpovedal svojmu synovi Abramovi: „Hľa, tí, ktorí nás stvorili, sú všetci s nami v dome.“
20 A Abram povedal svojmu otcovi: „Pane môj, ukáž mi ich, prosím!“ Vtedy Terach voviedol Abrama do siene vnútorného nádvoria a Abram videl, že hľa, celá sieň bola

plná drevených a kamenných bohov, dvanástich veľkých sôch a iných menších ako ony, bez počtu.
21 A Terach povedal svojmu synovi: Hľa, toto sú tí, ktorí stvorili všetko, čo vidíš na zemi, a ktorí stvorili mňa i teba i celé ľudstvo.
22 Terach sa poklonil svojim bohom a odišiel od nich. Jeho syn Abram odišiel s ním.
23 Keď Abram od nich odišiel, išiel k svojej matke, sadol si pred ňu a povedal jej: „Hľa, môj otec mi ukázal tých, ktorí stvorili nebo i zem, a všetkých synov ľudských.“
24 Preto teraz rýchlo prines kozľa zo stáda a priprav z neho chutné mäso, aby som ho priniesol bohom svojho otca ako obetu, aby sa najedli; azda sa im tak stanem milým.
25 Jeho matka tak urobila, vzala kozľa, pripravila z neho chutné jedlo a priniesla ho Abramovi. Abram vzal to chutné jedlo od svojej matky, priniesol ho pred bohov svojho otca a priblížil sa k nim, aby jedli. Jeho otec Terach o tom nevedel.
26 V deň, keď sedel Abram medzi nimi, videl, že nemajú hlas, nepočujú ani sa nehýbu a ani jeden z nich nemohol natiahnuť ruku, aby jedol.
27 Abram sa im posmieval a povedal: „Iste im nechutilo to chutné mäso, ktoré som pripravil, alebo im ho bolo primálo, a preto nechceli jesť. Preto zajtra pripravím čerstvé chutné mäso, lepšie a hojnejšie ako toto, aby som videl výsledok.“
28 Na druhý deň dal Abram pokyn svojej matke ohľadom chutného mäsa. Jeho matka vstala, vzala zo stáda tri pekné kozliatka a pripravila z nich výborné chutné mäso, aké mal jej syn rád, a dala ho svojmu synovi Abramovi. Jeho otec Terach o tom nevedel.
29 Abram vzal od svojej matky chutné jedlo a priniesol ho pred bohov svojho otca do izby. Priblížil sa k nim, aby jedli. Predložil im ho a Abram sedel pred nimi celý deň a premýšľal, či sa možno nenajedia.
30 Abram ich videl a hľa, nemali ani hlas, ani sluch, ani jeden z nich nenatiahol ruku k mäsu, aby jedol.
31 A večer toho istého dňa bol Abram v tom dome odetý Božím duchom.
32 A zvolal a povedal: Beda môjmu otcovi a tomuto zlému pokoleniu, ktorých srdcia sú celé naklonené k márnivosti, ktorí slúžia týmto modlám z dreva a kameňa, ktoré nemôžu jesť, čuchať, počuť ani hovoriť, ktoré majú ústa bez reči, oči bez zraku, uši bez sluchu, ruky bez citu a nohy, ktoré sa nemohou hýbať; podobní sú im tí, ktorí ich urobili a ktorí v nich dúfajú.
33 Keď Abram videl všetky tieto veci, rozhneval sa na svojho otca. Rýchlo vzal do ruky sekeru, vošiel do komnaty bohov a rozbil všetkých bohov svojho otca.
34 Keď rozbil modly, vložil sekeru do ruky veľkého boha, ktorý tam bol pred nimi, a vyšiel von. Jeho otec Terach sa vrátil domov, lebo počul pri dverách zvuk úderu sekery. Terach vošiel do domu, aby zistil, čo sa deje.
35 Keď Terach počul v modlárni zvuk sekery, rozbehol sa do modlárne a stretol Abrama, ako vychádza von.
36 Keď Terach vošiel do miestnosti, našiel všetky modly spadnuté a rozbité, sekerku v ruke najväčšieho, ktorá nebola rozbitá, a chutné mäso, ktoré pripravil jeho syn Abram, bolo stále pred nimi.
37 Keď to Terach uvidel, veľmi sa rozhneval a rýchlo odišiel z izby k Abramovi.
38 Keď našiel svojho syna Abrama, ako stále sedí v dome, povedal mu: „Čo si to urobil mojim bohom?“
39 Abram odpovedal svojmu otcovi Terachovi: „Nie tak, pane môj, lebo som im priniesol chutné jedlo. Keď som sa k nim priblížil s mäsom, aby ho jedli, všetci hneď natiahli ruky, aby jedli, skôr ako ten veľký vystrel ruku, aby jedol.“
40 A ten veľký videl ich skutky, ktoré konali pred ním, a jeho hnev sa proti nim prudko rozhorel. Išiel, vzal sekeru, ktorá bola v dome, prišiel k nim a všetkých ich rozbil. A hľa, sekera je ešte stále v jeho ruke, ako vidíš.
41 Keď Terach povedal tieto slová, rozhneval sa na svojho syna Abráma a Terach sa v hneve opýtal svojho syna Abrama: „Čo je to za príbeh, ktorý si mi povedal? Hovoríš mi lož.“
42 Je v týchto bohoch duch, duša alebo sila urobiť všetko, čo si mi povedal? Nie sú z dreva a kameňa a nestvoril som ich ja? A ty môžeš hovoriť také klamstvá, keď hovoríš, že ich porazil ten veľký boh, ktorý bol s nimi? To ty si mu vložil do rúk sekeru a potom hovoríš, že ich všetkých porazil.
43 Abram odpovedal svojmu otcovi a povedal mu: „Ako potom môžeš slúžiť týmto modlám, v ktorých niet sily nič urobiť? Či ťa vyslobodia tie modly, v ktoré sa spoliehaš? Či počujú tvoje modlitby, keď ich budeš volať? Či ťa vyslobodia z rúk tvojich nepriateľov? Alebo budú bojovať za teba proti tvojim nepriateľom, aby si slúžil drevu a kameňu, ktoré nevedia ani hovoriť, ani počuť?“
44 A teraz istotne nie je dobré pre teba ani pre synov ľudských, ktorí sú s tebou spojení, robiť tieto veci; si či si taký hlúpy, taký hlúpy alebo taký nechápavý, že budeš slúžiť drevu a kameňu a robiť takto?
45 A zabúdate na Pána Boha, ktorý stvoril nebo i zem a ktorý vás stvoril na zemi, a tým si v tejto veci privolávate veľké zlo na svoje duše tým, že budete slúžiť kameňu a drevu?
46 Či nehrešili naši otcovia v dávnych dobách práve v tejto veci? A Hospodin, Boh sveta, priviedol na nich vody potopy a zničil celú zem?
47 A ako môžete naďalej slúžiť bohom z dreva a kameňa, ktorí nepočujú, nehovoria ani vás nevyslobodia z útlaku, a tým na vás privolávajú hnev Boha vesmíru?
48 Preto teraz nech sa môj otec toho zdrží a neuvádzaj zlé na seba a na duše svojej domácnosti.
49 Abram sa ponáhľal, vyskočil spred svojho otca, vzal sekeru z najväčšej modly svojho otca, rozbil ju ňou a utiekol.
50 Keď Terach videl všetko, čo Abram urobil, ponáhľal sa odísť zo svojho domu a išiel ku kráľovi. Prišiel pred Nimroda, postavil sa pred neho a poklonil sa kráľovi. Kráľ sa ho opýtal: „Čo chceš?“
51 A povedal: Prosím ťa, môj pane, vypočuj ma! Pred päťdesiatimi rokmi sa mi narodilo dieťa a takto sa správal k mojim bohom a takto hovoril. Preto teraz, môj pane a kráľ, pošli po neho, aby prišiel pred teba a súdil ho podľa zákona, aby sme boli vyslobodení z jeho zla.
52 Kráľ poslal troch mužov zo svojich sluhov a tí išli a priviedli Abrama pred kráľa. Nimrod a všetky jeho kniežatá a sluhovia v ten deň sedeli pred ním a Térach sedel aj pred nimi.
53 Kráľ sa opýtal Abrama: „Čo si to urobil svojmu otcovi a jeho bohom?“ Abram odpovedal kráľovi slovami, ktoré

povedal svojmu otcovi: „Veľký boh, ktorý bol s nimi v dome, im urobil to, čo si počul.“
54 Kráľ sa opýtal Abrama: „Mali moc hovoriť, jesť a robiť tak, ako si povedal?“ Abram odpovedal kráľovi: „Ak v nich nie je moc, prečo im slúžiš a svojimi hlúposťami spôsobuješ, že ľudia blúdia?“
55 Namýšľaš si, že ťa môžu vyslobodiť alebo urobiť niečo malé či veľké, aby si im slúžil? A prečo nechceš cítiť Boha celého vesmíru, ktorý ťa stvoril a v ktorého moci je zabíjať a udržiavať nažive?
56 0 hlúpy, jednoduchý a nevedomý kráľ, beda ti naveky.
57 Myslel som si, že naučíš svojich služobníkov správnej ceste, ale neurobil si to, ale naplnil si celú zem svojimi hriechmi a hriechmi svojho ľudu, ktorí kráčajú po tvojich cestách.
58 Či nevieš, alebo či si nepočul, že týmto zlom, ktoré páchaš, hrešili naši predkovia v dávnych dňoch a večný Boh na nich priviedol vody potopy a všetkých ich zničil a kvôli nim zničil aj celú zem? A ty a tvoj ľud povstanete teraz a budete konať podobné dielo, aby ste zmiernili hnev Pána Boha vesmíru a priviedli zlo na teba a na celú zem?
59 Preto teraz odlož tento zlý skutok, ktorý páchaš, a slúž Bohu vesmíru, ako keby tvoja duša bola v jeho rukách, a potom sa ti bude dobre dariť.
60 A ak tvoje zlomyseľné srdce nebude počúvať slová moje, ktoré ťa prinútia opustiť svoje zlé cesty a slúžiť večnému Bohu, potom zomrieš v hanbe v posledných dňoch, ty, tvoj ľud a všetci, ktorí sú s tebou spojení, počúvajúc tvoje slová alebo kráčajúc po tvojich zlých cestách.
61 Keď Abram prestal hovoriť pred kráľom a kniežatami, Abram zdvihol oči k nebu a povedal: „Hospodin vidí všetkých bezbožníkov a bude ich súdiť.“

KAPITOLA 12

1 Keď kráľ počul Abramove slová, rozkázal ho uväzniť; a Abram bol vo väzení desať dní.
2 A na konci tých dní kráľ rozkázal, aby pred neho prišli všetci králi, kniežatá a miestodržitelia rôznych krajín a mudrci, a posadili sa pred neho, zatiaľ čo Abram bol stále vo väzení.
3 Kráľ povedal kniežatám a mudrcom: „Počuli ste, čo urobil Abram, Terachov syn, svojmu otcovi? Takto mu urobil. Prikázal som, aby ho priviedli predo mňa. Takto hovoril. Jeho srdce ho neznechutilo, ani sa nepohol v mojej prítomnosti. A hľa, teraz je uväznený vo väzení.“
4 Preto rozhodte, aký súd patrí tomuto mužovi, ktorý zlorečil kráľovi, ktorý hovoril a robil všetko, čo ste počuli.
5 A všetci odpovedali kráľovi: „Muž, ktorý by zlorečil kráľovi, by mal byť obesený na dreve, ale keďže urobil všetko, čo povedal, a pohŕdol našimi bohmi, musí byť upálený, lebo taký je v tejto veci zákon.“
6 Ak sa kráľovi páči, nech prikáže svojim sluhom, aby vo dne i v noci rozkladali oheň v tvojej tehlovej peci a potom do nej hodíme tohto muža. A kráľ tak urobil a prikázal svojim sluhom, aby tri dni a tri noci pripravovali oheň v kráľovej peci, ktorá je v Kasdime. A kráľ im prikázal, aby vzali Abrama z väzenia a vyviedli ho von, aby ho upálili.
7 A všetci kráľovi služobníci, kniežatá, páni, miestodržiteľia a sudcovia a všetci obyvatelia krajiny, okolo deväťstotisíc mužov, stáli oproti peci, aby videli Abrama.
8 A všetky ženy a malé deti sa zhromaždili na strechách a vežiach, aby videli, čo sa deje s Abramom, a všetci stáli spolu obďaleč; a nezostal ani jeden muž, ktorý by nebol prišiel v ten deň pozrieť sa na tú scénu.
9 A keď Abram prišiel, uvideli ho kráľovi zaklínači a mudrci a kričali na kráľa: „Náš panovnícky pane, toto je určite ten muž, o ktorom vieme, že to bol ten chlapec, pri ktorého narodení veľká hviezda pohltila štyri hviezdy, čo sme kráľovi oznámili pred päťdesiatimi rokmi.“
10 A hľa, teraz aj jeho otec prestúpil tvoje prikázania a posmieval sa ti tým, že ti priviedol ďalšie dieťa, ktoré si zabil.
11 Keď kráľ počul ich slová, veľmi sa rozhneval a rozkázal, aby pred neho priviedli Teracha.
12 Kráľ sa opýtal: „Počul si, čo hovorili čarodejníci? Teraz mi povedz pravdu, ako si to urobil? Ak povieš pravdu, budeš oslobodený.“
13 Keď Terach videl, že sa kráľov hnev tak rozhorel, povedal mu: „Môj pane a kráľ, počul si pravdu a to, čo hovorili mudrci, je správne.“ Kráľ sa ho opýtal: „Ako si mohol urobiť túto vec, že si prestúpil moje rozkazy a dal si mi dieťa, ktoré si nesplodil, a privlastnil si si ho?“
14 Terach odpovedal kráľovi: „V tom čase som sa roznietil k svojmu synovi, vzal som si syna svojej slúžky a priviedol som ho ku kráľovi.“
15 Kráľ sa ho opýtal: „Kto ti to poradil? Povedz mi, nič predo mnou neskrývaj a nezomrieš.“
16 Terach sa veľmi zľakol kráľa a povedal kráľovi: „To mi poradil môj najstarší syn Háran. V tých dňoch sa narodil Abram, mal tridsaťdva rokov.
17 Háran však svojmu otcovi nič neradil, lebo Terach to povedal kráľovi, aby si zachránil dušu pred kráľom, lebo sa veľmi bál. Kráľ povedal Terachovi: „Tvoj syn Háran, ktorý ti to poradil, zomrie s Abramom v ohni, lebo je odsúdený na smrť, pretože sa vzbúril proti kráľovej vôli a urobil túto vec.“
18 A Háran v tom čase cítil túžbu nasledovať Abramove cesty, ale ovládol to.
19 A Háran si povedal v srdci: „Hľa, kráľ chytil Abrama pre tieto veci, ktoré Abram urobil, a stane sa, že ak Abram zvíťazí nad kráľom, budem ho nasledovať, ale ak zvíťazí kráľ, pôjdem za kráľom.“
20 Keď Terach povedal kráľovi o svojom synovi Haranovi, kráľ rozkázal zajať Harana spolu s Abramom.
21 A priviedli ich oboch, Abrama a jeho brata Harana, aby ich hodili do ohňa. Boli tam v ten deň všetci obyvatelia krajiny, kráľovi sluhovia, kniežatá, všetky ženy a malé deti a stáli nad nimi.
22 Kráľovi sluhovia vzali Abrama a jeho brata a vyzliekli im všetky šaty okrem spodného odevu, ktorý mali na sebe.
23 A zviazali im ruky a nohy ľanovými povrazmi a kráľovi sluhovia ich zdvihli a oboch hodili do pece.
24 Hospodin miloval Abrama a zľutoval sa nad ním. Hospodin zostúpil a vyslobodil Abrama z ohňa, takže nebol spálený.
25 Všetky povrazy, ktorými ho zviazali, však spálili, zatiaľ čo Abram zostal a prechádzal sa v ohni.
26 A Háran zomrel, keď ho hodili do ohňa, a bol spálený na popol, lebo jeho srdce nebolo celé s Pánom; a tých

mužov, ktorí ho hodili do ohňa, plameň ohňa sa rozšíril na nich a boli spálení, a dvanásť mužov z nich zomrelo.
27 A Abram chodil uprostred ohňa tri dni a tri noci a všetci kráľovi služobníci ho videli chodiť uprostred ohňa. Prišli a oznámili to kráľovi: „Hľa, videli sme Abrama chodiť uprostred ohňa a ani spodné rúcho, ktoré mal na sebe, nezhorelo, ale šnúra, ktorou bol zviazaný, zhorela.“
28 Keď kráľ počul ich slová, srdce mu zoslablo a neveril im. Poslal teda iné verné kniežatá, aby sa na túto vec pozreli. Išli, videli to a povedali to kráľovi. Kráľ vstal, aby išiel a pozrel sa na to. Videl Abrama, ako sa prechádza sem a tam uprostred ohňa, a videl Haranovo telo spálené. Kráľ sa veľmi divil.
29 Kráľ rozkázal, aby Abrama vytiahli z ohňa. Jeho služobníci sa priblížili, aby ho vytiahli, ale nemohli, lebo oheň bol dookola a plameň z pece vystupoval k nim.
30 Kráľovi služobníci z neho utiekli a kráľ ich pokarhal: „Ponáhľajte sa a vyveďte Abrama z ohňa, aby ste nezomreli.“
31 Kráľovi služobníci sa opäť priblížili, aby vyviedli Abrama, ale plamene ich zasiahli a spálili im tváre, takže osem z nich zomrelo.
32 Keď kráľ videl, že sa jeho služobníci nemôžu priblížiť k ohňu, aby sa nepopálili, zavolal kráľ na Abrama: „Služobník Boha, ktorý je na nebesiach, vyjdi z ohňa a poď sem predo mňa!“ A Abram poslúchol kráľov hlas, vyšiel z ohňa, prišiel a postavil sa pred kráľa.
33 Keď Abram vyšiel, kráľ a všetci jeho služobníci videli Abrama prichádzať pred kráľa v spodnom odeve, ktorý nebol spálený, ale šnúra, ktorou bol zviazaný, bola spálená.
34 Kráľ povedal Abramovi: „Ako to, že si nebol spálený ohňom?“
35 Abram povedal kráľovi: „Boh neba i zeme, v ktorého dôverujem a ktorý má všetku moc, on ma vyslobodil z ohňa, do ktorého si ma uvrhol.“
36 A Háran, Abramov brat, bol spálený na popol. Hľadali jeho telo a našli ho zhorené.
37 Háran mal osemdesiatdva rokov, keď zomrel v ohni Kasdimu. Kráľ, kniežatá a obyvatelia krajiny, keď videli, že Abram bol zachránený z ohňa, prišli a poklonili sa Abramovi.
38 A Abram im povedal: Neklaňajte sa mne, ale klaňajte sa Bohu sveta, ktorý vás stvoril, a slúžte mu a choďte po jeho cestách, lebo on ma vyslobodil z tohto ohňa a on stvoril duše a duchov všetkých ľudí a utvoril človeka v lone jeho matky a priviedol ho na svet. On vyslobodí tých, ktorí v neho dôverujú, od všetkej bolesti.
39 A táto vec sa zdala veľmi podivuhodná v očiach kráľa a kniežat, že Abram bol zachránený z ohňa a že Cháran bol spálený. Kráľ dal Abramovi veľa darov a dal mu svojich dvoch hlavných sluhov z kráľovského domu; jeden sa volal Oni a druhý sa volal Eliezer.
40 A všetci králi, kniežatá a sluhovia dali Abramovi veľa darov, striebra, zlata a perál, a kráľ a jeho kniežatá ho prepustili, a on odišiel v pokoji.
41 Abram odišiel od kráľa v pokoji a mnoho kráľovských sluhov ho nasledovalo a pridalo sa k nemu asi tristo mužov.
42 V ten deň sa Abram vrátil do domu svojho otca, on i muži, ktorí ho nasledovali. Abram slúžil Hospodinovi, svojmu Bohu, po všetky dni svojho života, kráčal po jeho cestách a riadil sa jeho zákonom.
43 A od toho dňa Abram naklonil srdcia ľudských synov, aby slúžili Hospodinovi.
44 V tom čase si Náchor a Abram vzali za ženy dcéry svojho brata Hárána. Náchorova žena sa volala Milka a Abramova žena sa volala Sarai. Abramova žena Sarai bola v tých dňoch neplodná a nemala potomstvo.
45 A keď uplynuli dva roky odkedy Abram vyšiel z ohňa, to jest v päťdesiatom druhom roku jeho života, hľa, kráľ Nimrod sedel v Babylone na tróne. Kráľ zaspal a snívalo sa mu, že stojí so svojimi vojskami a zástupmi v údolí oproti kráľovej peci.
46 A zdvihol oči a uvidel muža podobného Abramovi vychádzať z pece. Prišiel a postavil sa pred kráľa s taseným mečom. Potom sa vrhol ku kráľovi s mečom, keď kráľ utekal pred mužom, lebo sa bál. A zatiaľ čo bežal, muž hodil kráľovi na hlavu vajce a z vajca sa stala veľká rieka.
47 A kráľovi sa snívalo, že všetky jeho vojská sa potopili v tej rieke a zomreli, a kráľ utiekol s tromi mužmi, ktorí boli pred ním, a zachránil sa.
48 A kráľ sa pozrel na týchto mužov a oni boli oblečení v kniežacích šatách ako kráľovské rúcha a mali vzhľad a majestátnosť kráľov.
49 A kým bežali, rieka sa opäť premenila na vajce pred kráľom a z vajca vyletel mladý vták, ktorý priletel pred kráľa, letel k jeho hlave a vylúpil kráľovi oko.
50 Kráľa to zarmútilo, prebudil sa zo spánku a jeho duch bol znepokojený a pocítil veľkú hrôzu.
51 Ráno kráľ vstal zo svojho lôžka so strachom a prikázal všetkým mudrcom a čarodejníkom, aby predstúpili pred neho. Kráľ im vyrozprával svoj sen.
52 A múdry služobník kráľa, ktorého meno bolo Anuki, odpovedal kráľovi a povedal: Toto nie je nič iné ako zlo Abrama a jeho potomstva, ktoré sa v posledných dňoch povstane proti môjmu Pánovi a kráľovi.
53 A hľa, príde deň, keď Abram a jeho potomstvo a deti jeho domu budú bojovať s mojím kráľom a pobijú všetky kráľove vojská a jeho oddiely.
54 A čo sa týka toho, čo si povedal o troch mužoch, ktorých si videl podobných sebe a ktorí unikli, to znamená, že iba ty unikneš s tromi kráľmi z kráľov zeme, ktorí budú s tebou v boji.
55 A to, čo si videl o rieke, ktorá sa premenila na vajce ako na začiatku, a o vtáčatovi, ktorý ti vytrháva oko, neznamená nič iné ako Abramovo semeno, ktoré v neskorších dňoch zabije kráľa.
56 Toto je sen môjho kráľa a toto je jeho výklad. Sen je pravdivý a výklad, ktorý ti dal tvoj služobník, je správny.
57 Preto teraz, kráľ môj, istotne vieš, že je to už päťdesiatdva rokov, odkedy tvoji mudrci videli toto pri narodení Abrama, a ak môj kráľ dovolí Abramovi žiť na zemi, bude to na škodu môjmu pánovi a kráľovi, lebo po všetky dni, čo bude Abram žiť, nebudeš ani ty, ani tvoje kráľovstvo upevnené, lebo to bolo známe už predtým pri jeho narodení; a prečo ho môj kráľ nezabije, aby jeho zlo bolo v neskorších dňoch od teba odvrátené?
58 A Nimrod poslúchol hlas Anukih a tajne poslal niektorých zo svojich sluhov, aby išli a chytili Abrama a priviedli ho pred kráľa, aby trpel smrťou.
59 A Eliezer, Abramov sluha, ktorého mu dal kráľ, bol v tom čase v prítomnosti kráľa a počul, čo Anuki radil kráľovi a čo kráľ povedal, aby spôsobil Abramovu smrť.

60 A Eliezer povedal Abramovi: „Ponáhľaj sa, vstaň a zachráň svoju dušu, aby si nezomrel rukami kráľa, lebo takto videl sen o tebe a takto ho Anuki vyložil a takto Anuki poradil kráľovi ohľadom teba.“
61 A Abram poslúchol hlas Eliezerov a Abram sa ponáhľal a bežal do domu Noacha a jeho syna Sema, a tam sa ukryl a našiel si bezpečné miesto. A kráľovi služobníci prišli do domu Abramovho, aby ho hľadali, ale nemohli ho nájsť, a hľadali po celej krajine, a nenašli ho, a išli a hľadali na všetkých stranách, a nenašli ho.
62 Keď kráľovi služobníci nenašli Abrama, vrátili sa ku kráľovi. Kráľov hnev na Abrama utíchol, pretože ho nenašli, a kráľ túto vec o Abramovi vyhnal z hlavy.
63 Abram sa ukrýval v Noemovom dome jeden mesiac, až kým kráľ na túto vec nezabudol. Abram sa však stále bál kráľa. Terach prišiel tajne navštíviť svojho syna Abrama v Noemovom dome. Terach bol v kráľových očiach veľmi významný.
64 A Abram povedal svojmu otcovi: Či nevieš, že kráľ zamýšľa zabiť ma a vyhladiť moje meno zo zeme radou svojich zlých radcov?
65 Koho tu máš a čo máš v tejto krajine? Vstaň, poďme spolu do kanaánskej krajiny, aby sme boli vyslobodení z jeho ruky, aby si aj ty nezahynul ním v posledných dňoch.
66 Nevieš alebo si nepočul, že Nimrod ti nepreukazuje všetku túto česť z lásky, ale že ti preukazuje všetko toto dobro len pre svoj prospech?
67 A ak ti urobí väčšie dobro než toto, istotne sú to len márnosti sveta, lebo bohatstvo a majetok nemôžu byť užitočné v deň hnevu a hnevu.
68 Preto teraz počúvaj môj hlas, vstaňme a poďme do kanaánskej krajiny, mimo dosahu zla od Nimroda, a slúž Hospodinovi, ktorý ťa stvoril na zemi, a bude ti dobre; a zahoď všetky márne veci, ktoré sa usiluješ.
69 Abram prestal hovoriť, keď Noe a jeho syn Sem odpovedali Terachovi: „Pravda je slovo, ktoré ti Abram povedal.“
70 Terach poslúchol hlas svojho syna Abrama a urobil všetko, čo Abram povedal, lebo to bolo od Hospodina, aby kráľ nezabil Abrama.

KAPITOLA 13

1 Terach vzal svojho syna Abrama a svojho vnuka Lota, syna Háranovho, a svoju nevestu Sáraj, ženu svojho syna Abrama, a všetky duše zo svojej rodiny a išiel s nimi z Ur Kasdim do kanaánskej krajiny. A keď prišli až do krajiny Háran, zostali tam, lebo to bola veľmi dobrá zem na pastvu a dostatočne rozľahlá pre tých, ktorí ich sprevádzali.
2 Ľudia z Haranu videli, že Abram je dobrý a spravodlivý pred Bohom i pred ľuďmi a že Hospodin, jeho Boh, je s ním. Niektorí z ľudí z Haranu prišli a pridali sa k Abramovi. On ich učil Hospodinovmu zákonu a jeho cestám. Títo muži zostali s Abramom v jeho dome a pridŕžali sa ho.
3 Abram zostal v krajine tri roky a po uplynutí troch rokov sa Abramovi zjavil Hospodin a povedal mu: „Ja som Hospodin, ktorý ťa vyviedol z Ur Kasdim a vyslobodil ťa z rúk všetkých tvojich nepriateľov.“
4 A teraz, ak budeš poslúchať môj hlas a budeš zachovávať moje prikázania, moje ustanovenia a moje zákony, spôsobím, že tvoji nepriatelia padnú pred tebou, rozmnožím tvoje potomstvo ako hviezdy na nebi a zošlem svoje požehnanie na všetky diela tvojich rúk a nebudeš mať nedostatok.
5 Vstaň teraz, vezmi svoju ženu a všetko, čo máš, a choď do kanaánskej krajiny a zostaň tam. Ja tam budem tvojím Bohom a požehnám ťa.“ Abram vstal, vzal svoju ženu a všetko, čo malo jeho majetok, a išiel do kanaánskej krajiny, ako mu povedal Hospodin. Abram mal päťdesiat rokov, keď odišiel z Cháranu.
6 A Abram prišiel do kanaánskej krajiny a býval uprostred mesta a tam si postavil stan medzi kanaánskymi synmi, obyvateľmi tej krajiny.
7 A Hospodin sa zjavil Abramovi, keď prišiel do kanaánskej krajiny, a povedal mu: Toto je zem, ktorú som dal tebe a tvojmu potomstvu po tebe naveky. Urobím tvoje potomstvo ako hviezdy na nebi a dám tvojmu potomstvu do dedičstva všetky krajiny, ktoré vidíš.
8 Abram postavil oltár na mieste, kde k nemu hovoril Boh, a Abram tam vzýval meno Hospodinovo.
9 V tom čase, po troch rokoch Abramovho pobytu v kanaánskej krajine, zomrel Noe, v päťdesiatom ôsmom roku Abramovho života; a všetky dni Noeovho života boli deväťstopäťdesiat rokov a potom zomrel.
10 Abram býval v kanaánskej krajine, on, jeho žena a všetko, čo patrilo nemu, a všetci, ktorí ho sprevádzali, spolu s tými, ktorí sa k nemu pridali z ľudu krajiny. V Harane však býval iba Abramov brat Náchor, jeho otec Terach a Háranov syn Lót a všetci, čo patrili im.
11 V piatom roku Abramovho pobytu v kanaánskej krajine sa obyvatelia Sodomy a Gomory a všetky mestá na rovine vzbúrili proti moci Kedorlaómera, kráľa Elámu. Všetci králi miest na rovine totiž dvanásť rokov slúžili Kedorlaómerovi a odvádzali mu ročnú daň. V tých dňoch, v trinástom roku, sa proti nemu vzbúrili.
12 V desiatom roku Abramovho pobytu v kanaánskej krajine vypukla vojna medzi Nimrodom, kráľom Šineáru, a Kedorlaómerom, kráľom Elámu. Nimrod prišiel bojovať s Kedorlaómerom a premohol ho.
13 Kedorlaomer bol v tom čase jedným z kniežat Nimrodových vojsk a keď sa všetok ľud pri veži rozptýlil a tí, ktorí zostali, sa tiež rozptýlili po zemi, Kedorlaomer odišiel do krajiny Elam, kraľoval nad ňou a vzbúril sa proti svojmu pánovi.
14 V tých dňoch, keď Nimrod videl, že sa mestá na rovine vzbúrili, s pýchou a hnevom vyrazil do vojny s Kedorlaómerom. Nimrod zhromaždil všetky svoje kniežatá a poddaných, asi sedemstotisíc mužov, a tiahol proti Kedorlaómerovi. Kedorlaómer mu vyšiel v ústrety s piatimi tisíckami mužov a pripravili sa na bitku v údolí Babylon, ktoré je medzi Elamom a Šineárom.
15 A všetci tí králi tam bojovali a Nimrod a jeho ľud boli porazení pred ľudom Kedorlaómera a padlo z Nimrodových mužov asi šesťstotisíc a medzi nimi padol aj kráľov syn Mardon.
16 Nimrod utiekol a vrátil sa v hanbe a hanbe do svojej krajiny a bol dlhý čas podriadený Kedorlaómerovi. Kedorlaómer sa vrátil do svojej krajiny a poslal kniežatá svojho vojska ku kráľom, ktorí bývali okolo neho, k Ariochovi, kráľovi Elasáru, a k Tidalovi, kráľovi národov, a uzavrel s nimi zmluvu a všetci poslúchali jeho rozkazy.

17 V pätnástom roku Abramovho pobytu v kanaánskej krajine, čo je sedemdesiaty rok Abramovho života, sa Abramovi v tom roku zjavil Hospodin a povedal mu: „Ja som Hospodin, ktorý ťa vyviedol z Ur-Kasdim, aby som ti dal túto krajinu do dedičstva.“
18 Preto teraz kráčaj predo mnou, buď bezúhonný a zachovávaj moje prikázania, lebo tebe a tvojmu potomstvu dám túto krajinu do dedičstva od rieky Micrajim až po veľkú rieku Eufrat.
19 A ty sa vrátiš k svojim otcom v pokoji a v dobrom veku a štvrté pokolenie sa vráti sem do tejto krajiny a zdedí ju naveky. Abram postavil oltár a vzýval meno Hospodina, ktorý sa mu zjavil, a prinášal na oltári Hospodinovi obety.
20 V tom čase sa Abram vrátil a išiel do Cháranu, aby navštívil svojho otca a matku a domácnosť svojho otca. Abram, jeho žena a všetko, čo k nemu patrilo, sa vrátili do Cháranu a Abram býval v Chárane päť rokov.
21 Mnohí z Haranu, asi sedemdesiatdva mužov, nasledovali Abrama a Abram ich učil Hospodinovmu zákonu a jeho cestám a učil ich poznať Hospodina.
22 V tých dňoch sa Abramovi v Chárane zjavil Hospodin a povedal mu: „Hľa, pred dvadsiatimi rokmi som ti hovoril:
23 Vyjdi zo svojej zeme, zo svojho rodiska a z domu svojho otca do zeme, ktorú som ti ukázal, aby som ju dal tebe a tvojim deťom, lebo tam v tej zemi ťa požehnám a urobím z teba veľký národ a zvelebím tvoje meno a v tebe budú požehnané rodiny zeme.
24 Preto teraz vstaň, vyjdi z tohto miesta ty, tvoja žena i všetko, čo ti patrí, aj každý, kto sa narodil v tvojom dome, a všetky duše, ktoré si splodil v Chárane, a vyveď ich odtiaľto so sebou a vráť sa do kanaánskej krajiny.
25 Abram vstal, vzal svoju ženu Saraj a všetko, čo mu patrilo, a všetkých, ktorí sa mu narodili v jeho dome, a duše, ktoré si osvojili v Chárane, a vyšli, aby išli do kanaánskej krajiny.
26 Abram odišiel a vrátil sa do kanaánskej krajiny podľa slova Hospodinovho. A Lot, syn jeho brata Háranovho, išiel s ním. Abram mal sedemdesiatpäť rokov, keď odišiel z Háranu, aby sa vrátil do kanaánskej krajiny.
27 A prišiel do kanaánskej krajiny podľa slova Hospodinovho k Abramovi, postavil si stan a býval na rovine Mamre a s ním bol Lót, syn jeho brata, a všetko, čo mu patrilo.
28 A Hospodin sa znova zjavil Abramovi a povedal: Tvojmu potomstvu dám túto zem. A Abram tam postavil Hospodinovi, ktorý sa mu zjavil, oltár, ktorý je až dodnes na rovinách Mamre.

KAPITOLA 14

1 V tých dňoch žil v krajine Šineár múdry muž, ktorý mal rozum vo všetkej múdrosti a bol krásneho vzhľadu, ale bol chudobný a biedny; volal sa Rikayon a ťažko sa uživil.
2 A rozhodol sa ísť do Egypta k Oswirisovi, synovi Anomovmu, egyptskému kráľovi, aby mu ukázal svoju múdrosť; možno by si tak našiel v jeho očiach priazeň, povýšil ho a zabezpečil mu živobytie; a Rikayon tak urobil.
3 A keď Rikayon prišiel do Egypta, pýtal sa obyvateľov Egypta na kráľa a obyvatelia Egypta mu povedali o zvyku egyptského kráľa, lebo vtedy bolo zvykom egyptského kráľa, že odchádzal zo svojho kráľovského paláca a bol videný vonku iba jeden deň v roku a potom sa kráľ vracal do svojho paláca, aby tam zostal.
4 V deň, keď kráľ vyšiel, vydal súd v krajine a každý, kto mal žalobu, prišiel v ten deň pred kráľa, aby získal jeho žiadosť.
5 Keď Rikayon počul o egyptskom zvyku a o tom, že nemôže prísť do prítomnosti kráľa, veľmi sa zarmútil a bol veľmi smutný.
6 A večer Rikayon vyšiel von a našiel dom v troskách, predtým pekáreň v Egypte, a zostal tam celú noc v horkosti duše a stiesnený hladom a spánok mu zmizol z očí.
7 A Rikayon v duchu uvažoval, čo bude robiť v meste, kým sa neobjaví kráľ, a ako sa tam udrží.
8 Ráno vstal, prechádzal sa a stretával na ceste tých, čo predávali zeleninu a rôzne druhy semien, ktorými zásobovali obyvateľov.
9 A Rikayon chcel urobiť to isté, aby si v meste zabezpečil živobytie, ale nebol oboznámený so zvykmi ľudu a bol medzi nimi ako slepý.
10 A išiel a nakúpil zeleninu, aby ju predával a živil sa. Zhromaždil sa okolo neho dav, posmieval sa mu, bral mu zeleninu a nenechal mu nič.
11 Vstal odtiaľ s horkosťou v duši a vzdychal do pekárne, v ktorej prenocoval celú predchádzajúcu noc, a tam spal aj druhú noc.
12 A v tú noc opäť premýšľal v duchu, ako sa zachrániť pred hladom, a vymyslel plán, ako konať.
13 Ráno vstal, urobil si dôvtip. Išiel a najal si tridsať silných mužov z davu, ktorí niesli v rukách bojové zbrane, a zaviedol ich na vrch egyptskej hrobky a tam ich položil.
14 A prikázal im a povedal: Toto hovorí kráľ: Posilnite sa a buďte statoční muži a nech tu nikto nebude pochovaný, kým nedostane dvesto strieborných, a potom bude pochovaný. A títo muži robili podľa Rikajonovho nariadenia pre egyptský ľud po celý ten rok.
15 A za osem mesiacov Rikayon a jeho muži nazbierali veľké bohatstvo striebra a zlata a Rikayon si vzal veľké množstvo koní a iných zvierat a najal si ďalších mužov a dal im kone a oni zostali s ním.
16 A keď sa udial rok, v čase, keď kráľ vyšiel do mesta, zhromaždili sa všetci obyvatelia Egypta, aby s ním hovorili o diele Rikayona a jeho mužov.
17 Kráľ vyšiel v určený deň a všetci Egypťania prišli pred neho a volali k nemu:
18 Nech žije kráľ naveky! Čo to robíš v meste svojim služobníkom, že nedovolíš pochovať mŕtveho, kým sa nedá toľko striebra a zlata? Či sa niekedy dialo niečo podobné na celej zemi od čias predchádzajúcich kráľov, ba od čias Adama až do dnešného dňa, že mŕtvi nie sú pochovávaní len za stanovenú cenu?
19 Vieme, že králi majú vo zvyku vyberať každoročnú daň od živých, ale ty to nerobíš len tak, ale aj od mŕtvych vyberáš daň deň čo deň.
20 Teraz, kráľu, to už viac nemôžeme zniesť, lebo celé mesto je kvôli tomu zničené, a ty to nevieš?
21 Keď kráľ počul všetko, čo hovorili, veľmi sa rozhneval a hnev v ňom vzplanul pre túto vec, lebo o nej nič nevedel.
22 Kráľ sa opýtal: „Kto a kde je ten, kto sa odvažuje robiť túto neprávosť v mojej krajine bez môjho rozkazu? Určite mi to povieš.“

23 A porozprávali mu o všetkých dielach Rikayona a jeho mužov, a kráľ sa rozhneval a prikázal, aby Rikayona a jeho mužov priviedli pred neho.
24 A Rikayon vzal asi tisíc detí, synov a dcér, obliekol ich do hodvábu a vyšívania, posadil ich na kone a poslal ich kráľovi prostredníctvom svojich mužov a vzal aj veľké množstvo striebra, zlata a drahých kameňov a silného a krásneho koňa ako dar pre kráľa, s ktorým prišiel pred kráľa a poklonil sa mu až k zemi; a kráľ, jeho služobníci a všetci obyvatelia Egypta žasli nad Rikayonovým dielom a videli jeho bohatstvo a dar, ktorý priniesol kráľovi.
25 A kráľovi sa to veľmi páčilo a žasol nad tým; a keď si Rikayon sadol pred neho, kráľ sa ho pýtal na všetky jeho diela a Rikayon múdro predniesol všetky svoje slová pred kráľom, jeho služobníkmi a všetkými obyvateľmi Egypta.
26 A keď kráľ počul Rikayonove slová a jeho múdrosť, Rikayon našiel v jeho očiach priazeň a stretol sa s prianím a láskavosťou u všetkých kráľových služobníkov a u všetkých obyvateľov Egypta pre svoju múdrosť a vynikajúce reči a od tej doby ho veľmi milovali.
27 Kráľ odpovedal a povedal Rikajonovi: „Tvoje meno sa už nebude volať Rikajon, ale tvoje meno bude Faraón, pretože si vybral daň od mŕtvych.“ A dal mu meno Faraón.
28 Kráľ a jeho poddaní milovali Rikayona pre jeho múdrosť a radili sa so všetkými obyvateľmi Egypta, aby ho ustanovili za prefekta pod kráľovou nadvládou.
29 A všetci obyvatelia Egypta a jeho mudrci tak urobili, a to sa v Egypte stalo zákonom.
30 A ustanovili faraóna Rikayona za prefekta pod vedením egyptského kráľa Oswirisa a faraón Rikayon vládol Egyptu a denne vykonával spravodlivosť v celom meste, ale kráľ Oswiris súdil ľud krajiny jeden deň v roku, keď sa vydával von, aby sa tam objavil.
31 Faraón Rikayon prefikane uzurpoval vládu nad Egyptom a vyberal dane od všetkých obyvateľov Egypta.
32 Všetci obyvatelia Egypta veľmi milovali faraóna Rikayona a vydali nariadenie, aby každého kráľa, ktorý by vládol nad nimi a ich potomstvom v Egypte, nazývali faraónom.
33 Preto sa všetci králi, ktorí odvtedy kraľovali v Egypte, až do dnešného dňa volali faraóni.

KAPITOLA 15

1 A v tom roku nastal v celej kanaánskej krajine veľký hlad a obyvatelia krajiny nemohli pre hlad zostať, lebo bol veľmi ťažký.
2 Abram a všetci jeho príslušníci vstali a zostúpili do Egypta kvôli hladu. Keď prišli k potoku Micrajim, zostali tam nejaký čas, aby si oddýchli od únavy z cesty.
3 Abram a Sarai sa prechádzali popri brehu potoka Micrajim a Abram uvidel svoju ženu Sarai, že je veľmi krásna.
4 Abram povedal svojej žene Sáraj: „Pretože ťa Boh stvoril s takou krásnou tvárou, bojím sa Egypťanov, aby ma nezabili a neodviedli ťa, lebo na týchto miestach niet bázne pred Bohom.“
5 Urobíš teda toto: Každému, kto sa ťa opýta, povedz, že si moja sestra, aby sa mi dobre viedlo a aby sme žili a neboli usmrtené.
6 A Abram prikázal to isté všetkým, ktorí s ním prišli do Egypta pre hlad; aj svojmu synovcovi Lótovi prikázal: Ak sa ťa Egypťania opýtajú na Sáraj, povedz, že je Abramova sestra.
7 Abram im však napriek všetkým týmto rozkazom nedôveroval, ale vzal Sáraj, vložil ju do truhlice a ukryl ju medzi ich nádobami, lebo Abram sa o Sáraj veľmi bál pre egyptskú zlomyseľnosť.
8 A Abram a všetci, čo boli s ním, vstali od potoka Micrajim a prišli do Egypta. Sotva vošli do mestských brán, postavili sa proti nim strážcovia a povedali: „Dajte kráľovi desiatok z toho, čo máte, a potom môžete vojsť do mesta.“ A Abram a tí, čo boli s ním, tak urobili.
9 A Abram s ľudom, ktorý bol s ním, prišiel do Egypta. Keď prišli, priniesli truhlicu, v ktorej bola ukrytá Sáraj, a Egypťania truhlicu videli.
10 Kráľovi sluhovia pristúpili k Abramovi a povedali: „Čo máš v tejto truhlici, čo sme nevideli? Teraz otvor truhlicu a daj kráľovi desiatok zo všetkého, čo je v nej.“
11 Abram povedal: „Túto truhlicu neotvorím, ale dám ti všetko, čo si z nej požaduješ.“ Faraónovi úradníci odpovedali Abramovi: „Je to truhlica s drahými kameňmi, daj nám z nej desatinu.“
12 Abram povedal: „Dám ti všetko, čo si želáš, ale truhlicu neotváraj.“
13 Kráľovskí sluhovia naliehali na Abrama, dostali sa k truhlici, násilím ju otvorili a videli, že v truhlici je krásna žena.
14 Keď kráľovi úradníci uzreli Sáraj, boli ohromení jej krásou a všetky kniežatá a faraónovi služobníci sa zhromaždili, aby videli Sáraj, lebo bola veľmi krásna. Kráľovskí úradníci bežali a rozprávali faraónovi všetko, čo videli, a chválili Sáraj pred kráľom. Faraón rozkázal, aby ju priviedli, a žena prišla pred kráľa.
15 Faraón uvidel Sáraj a tá sa mu veľmi páčila. Bol ohromený jej krásou. Kráľ sa z nej veľmi radoval a dával dary tým, ktorí mu o nej priniesli správu.
16 Ženu potom priviedli do faraónovho domu. Abram sa zarmútil nad svojou ženou a modlil sa k Hospodinovi, aby ju vyslobodil z faraónových rúk.
17 A Sarai sa v tom čase tiež modlila a hovorila: „Ó, Pane Bože, ty si povedal môjmu pánovi Abramovi, aby odišiel zo svojej zeme a z domu svojho otca do kanaánskej zeme, a sľúbil si mu, že sa mu budeš dobre dariť, ak bude plniť tvoje príkazy. Teraz, hľa, sme urobili to, čo si nám prikázal, a opustili sme svoju zem a svoje rodiny a išli sme do cudzej zeme a k ľudu, ktorý sme predtým nepoznali.“
18 Prišli sme do tejto krajiny, aby sme sa vyhli hladu, a postihla ma táto zlá nehoda; preto teraz, Pane Bože, vysloboď nás a zachráň nás z ruky tohto utláčateľa a preukáž mi dobro pre svoje milosrdenstvo.
19 Hospodin vypočul Sárajin hlas a poslal anjela, aby vyslobodil Sáraj z faraónovej ruky.
20 Kráľ prišiel a posadil sa pred Sarai. A hľa, anjel Hospodinov stál nad nimi. Zjavil sa Sarai a povedal jej: „Neboj sa, lebo Hospodin vypočul tvoju modlitbu.“
21 Kráľ pristúpil k Sáraj a povedal jej: „Čo ti je ten muž, ktorý ťa sem priviedol?“ Ona odpovedala: „Je to môj brat.“
22 Kráľ povedal: „Je našou povinnosťou povýšiť ho, povýšiť ho a urobiť mu všetko dobré, čo nám prikážeš.“ V tom čase poslal kráľ Abramovi množstvo striebra, zlata a

drahých kameňov spolu s dobytkom, sluhami a slúžkami. Kráľ rozkázal priviesť Abrama a on sa posadil na nádvorí kráľovského domu. Kráľ v tú noc Abrama veľmi povýšil.
23 Kráľ sa priblížil, aby prehovoril k Sáraj, a vystrel ruku, aby sa jej dotkol. Vtom ho anjel silno udrel. Zľakol sa a zdráhal sa k nej siahnuť.
24 Keď sa kráľ priblížil k Sáraj, anjel ho zrazil k zemi a takto s ním zaobchádzal celú noc, takže sa kráľ zľakol.
25 Anjel v tú noc ťažko zbil všetkých kráľových služobníkov a celý jeho dom pre Sáraj a v tú noc nastal medzi ľuďmi faraónovho domu veľký nárek.
26 Keď faraón videl nešťastie, ktoré ho postihlo, povedal: „Určite sa mi to stalo kvôli tejto žene.“ Vzdialil sa od nej a hovoril jej príjemné slová.
27 Kráľ sa opýtal Sáraj: „Povedz mi, prosím, o mužovi, s ktorým si sem prišla.“ Sáraj odpovedala: „Tento muž je môj manžel. Povedala som ti, že je to môj brat, lebo som sa bála, aby si ho nezabila pre svoju neprávosť.“
28 Kráľ sa však od Sarai vzdialil a rany Pánovho anjela prestali postihovať ho i jeho domácnosť. Faraón sa dozvedel, že bol pre Sarai potrestaný, a kráľ sa nad tým veľmi čudoval.
29 Ráno zavolal kráľ Abrama a povedal mu: „Čo si mi to urobil? Prečo si povedal: ‚Je to moja sestra‘? Prečo som si ju vzal za ženu? Preto ma a moju domácnosť postihla táto ťažká pohroma.“
30 A teraz tu máš svoju ženu, vezmi si ju a odíď z našej zeme, aby sme pre ňu všetci nepomreli! Faraón vzal Abramovi ešte dobytok, sluhov a slúžky, striebro a zlato a dal mu ich. Potom mu vrátil svoju ženu Sáraj.
31 Kráľ si vzal dievča, ktoré splodil so svojimi konkubínami, a dal ju Sáraj za slúžku.
32 Kráľ povedal svojej dcére: „Lepšie je pre teba, dcéra moja, byť slúžkou v dome tohto muža, ako byť panou v mojom dome, keď sme videli, aké nešťastie nás postihlo pre túto ženu.“
33 Abram vstal a odišiel z Egypta on i všetci jeho príslušníci. Faraón prikázal niektorým zo svojich mužov, aby ho a všetkých, ktorí išli s ním, sprevádzali.
34 A Abram sa vrátil do kanaánskej krajiny, na miesto, kde si postavil oltár, kde si najprv postavil stan.
35 A Lót, syn Háranov, Abramov brat, mal množstvo dobytka, oviec, dobytka a stanov, lebo Hospodin im pre Abrama prejavil štedrosť.
36 Keď Abram býval v krajine, hádali sa Lótovi pastieri s Abramovými pastiermi, lebo ich majetok bol príliš veľký na to, aby mohli zostať spolu v krajine, a krajina ich pre ich dobytok nemohla uniesť.
37 A keď Abramovi pastieri išli pásť svoje stádo, nešli na polia ľudu tej krajiny, ale dobytok Lótových pastierov robil inak, lebo im bolo dovolené pásť sa na poliach ľudu tej krajiny.
38 Ľudia v krajine videli túto udalosť každý deň a prišli k Abramovi a hádali sa s ním pre Lótových pastierov.
39 Abram povedal Lótovi: „Čo mi to robíš? Zosobňuješ ma v očiach obyvateľov krajiny, že rozkazuješ svojmu pastierovi, aby pásol tvoj dobytok na poliach iných národov? Nevieš, že som v tejto krajine cudzinec medzi kanaánskymi synmi? Prečo mi to robíš?“
40 Abram sa kvôli tomu denne hádal s Lótom, ale Lót Abrama nepočúval, a tak robil stále. Obyvatelia krajiny prišli a oznámili to Abramovi.
41 Abram povedal Lótovi: „Dokedy mi budeš ešte na potyčku pre obyvateľov krajiny? Teraz ťa prosím, nech už medzi nami niet hádok, lebo sme príbuzní.“
42 Prosím ťa, oddeľ sa odo mňa, choď a vyber si miesto, kde budeš bývať so svojím dobytkom a so všetkým, čo ti patrí, ale ty a tvoja domácnosť sa odo mňa vzdiaľ.
43 A neboj sa odísť odo mňa, lebo ak ti niekto ublíži, daj mi vedieť a ja sa ho zmocním tvojho práva, len odíď odo mňa.
44 Keď Abram povedal všetky tieto slová Lótovi, Lót vstal a pozrel sa k jordánskej rovine.
45 A videl, že celé toto miesto bolo dobre zavlažované a dobré pre človeka, ako aj poskytovalo pastvu pre dobytok.
46 A Lot odišiel od Abrama na to miesto, postavil si tam stan a býval v Sodome, a boli od seba oddelení.
47 Abram sa usadil na rovine Mamre, ktorá je v Hebrone, a postavil si tam stan. Abram tam zostal mnoho rokov.

KAPITOLA 16

1 V tom čase poslal Kedorlaómer, kráľ Elámu, posolstvo všetkým susedným kráľom, Nimrodovi, kráľovi Šineáru, ktorý bol vtedy pod jeho mocou, a Tidalovi, kráľovi národov, a Ariochovi, kráľovi Elasáru, s ktorými uzavrel zmluvu: „Poďte ku mne a pomôžte mi, aby sme porazili všetky mestá Sodomy a jej obyvateľov, pretože sa mi už trinásť rokov búria.“
2 A títo štyria králi vyšli hore so všetkými svojimi tábormi, asi osemstotisíc mužov, a išli tak, ako išli, a pobili každého muža, ktorého našli na svojej ceste.
3 A päť kráľov Sodomy a Gomory, Šineab, kráľ Admy, Šemeber, kráľ Cebojimu, Bera, kráľ Sodomy, Berša, kráľ Gomory, a Bela, kráľ Coaru, vyšli im v ústrety a všetci sa zhromaždili v údolí Siddim.
4 A títo deväť kráľov bojovalo v údolí Siddim; a králi Sodomy a Gomory boli porazení kráľmi Elámu.
5 Údolie Siddim bolo plné vápenných jám a elamskí králi prenasledovali sodomských kráľov. Sodomskí králi so svojimi tábormi utiekli a padli do vápenných jám. Všetci, ktorí zostali, sa uchýlili na vrch, aby sa zachránili. Piati elamskí králi ich prenasledovali a prenasledovali až k bránam Sodomy a vzali všetko, čo bolo v Sodome.
6 Vyplienili všetky mestá Sodomy a Gomory a vzali aj Lota, syna Abramovho brata, s jeho majetkom a zmocnili sa všetkého majetku miest Sodomy a odišli. Unik, Abramov sluha, ktorý bol v boji, to videl a Abramovi povedal všetko, čo králi urobili mestám Sodomy a že Lota zajali.
7 Keď to Abram počul, vstal s asi tristoosemnástimi mužmi, ktorí boli s ním, a v tú noc prenasledoval tých kráľov a porazil ich. Všetci padli pred Abramom a jeho mužmi. Neostal nikto okrem štyroch kráľov, ktorí utiekli a každý išiel svojou vlastnou cestou.
8 Abram získal späť všetok majetok Sodomy a tiež späť Lota a jeho majetok, jeho ženy a malé deti a všetko, čo mu patrilo, takže Lotovi nič nechýbalo.
9 Keď sa vrátil po porážke týchto kráľov, on a jeho muži prešli údolím Siddim, kde králi spolu bojovali.

10 A Bera, kráľ Sodomy, a ostatní jeho muži, ktorí boli s ním, vyšli z vápenných jám, do ktorých spadli, aby sa stretli s Abramom a jeho mužmi.
11 A Adonizedek, jeruzalemský kráľ, to jest Sem, vyšiel so svojimi mužmi v ústrety Abramovi a jeho ľudu s chlebom a vínom a zostali spolu v údolí Melech.
12 Adonizedek požehnal Abrama a Abram mu dal desiatky zo všetkého, čo priniesol z koristi svojich nepriateľov, lebo Adonizedek bol kňazom pred Bohom.
13 Všetci sodomskí a gomorskí králi, ktorí tam boli, so svojimi sluhami pristúpili k Abramovi a prosili ho, aby im vrátil sluhov, ktorých zajal, a aby si vzal všetok majetok.
14 A Abram odpovedal kráľom Sodomy a riekol: Ako žije Hospodin, ktorý stvoril nebo i zem, vykúpil moju dušu zo všetkého súženia a dnes ma vyslobodil z rúk mojich nepriateľov a dal ich do mojej ruky, nevezmem nič, čo je vaše, aby ste sa zajtra nechválili a nepovedali: Abram zbohatol z nášho majetku, ktorý si uchoval.
15 Lebo Hospodin, môj Boh, v ktorého dúfam, mi povedal: „Nič ti nebude chýbať, lebo ťa požehnám vo všetkých dielach tvojich rúk.“
16 A teraz hľa, tu je všetko, čo patrí tebe, vezmi si to a choď! Ako žije Hospodin, nevezmem od teba ani živú dušu, ani šnúrku na topánke, ani niť, okrem výdavkov na jedlo tých, ktorí išli so mnou do boja, a tiež podiely mužov, ktorí išli so mnou, Anára, Aškola a Mamreho, oni a ich muži, ako aj tí, ktorí zostali strážiť batožinu, tí si vezmú svoj podiel z koristi.
17 Sodomskí králi dali Abramovi všetko podľa jeho slov a naliehali na neho, aby si vzal, čokoľvek si vyberie, ale on nechcel.
18 A poslal preč kráľov Sodomy a zvyšok ich mužov a dal im rozkazy ohľadom Lóta, a oni išli na svoje miesta.
19 A Lóta, syna svojho brata, poslal aj s jeho majetkom a išiel s nimi. Lót sa vrátil domov do Sodomy a Abram so svojím ľudom sa vrátil domov na planiny Mamre, ktoré sú v Hebrone.
20 V tom čase sa Abramovi opäť zjavil Hospodin v Hebrone a povedal mu: „Neboj sa, tvoja odmena je predo mnou veľmi veľká. Neopustím ťa, kým ťa nerozmnožím a nepožehnám ťa a neurobím tvoje potomstvo ako hviezdy na nebi, ktoré sa nedajú zmerať ani spočítať.“
21 A tvojmu potomstvu dám všetky tieto krajiny, ktoré vidíš na vlastné oči, im ich dám do dedičstva naveky, len buď silný a neboj sa, kráčaj predo mnou a buď bezúhonný.
22 V sedemdesiatom ôsmom roku Abramovho života zomrel Reu, syn Pelegov, a všetky Reuove dni boli dvesto tridsaťdeväť rokov a zomrel.
23 A Sarai, dcéra Hárana, Abramova žena, bola v tých dňoch ešte neplodná; neporodila Abramovi ani syna, ani dcéru.
24 Keď videla, že nerodí, vzala si svoju slúžku Hagar, ktorú jej dal faraón, a dala ju svojmu mužovi Abramovi za ženu.
25 Hagar sa naučila všetky Sárajine cesty, tak ako ju Sára učila, a v jej dobrých cestách nijako nezanedbávala.
26 A Sarai povedala Abramovi: Hľa, tu je moja slúžka Hagar, choď k nej, nech mi porodí na kolená, aby som aj ja mala z nej deti.
27 A po desiatich rokoch Abramovho pobytu v kanaánskej krajine, čo bol osemdesiaty piaty rok Abramovho života, mu Sarai dala Hagar.
28 Abram poslúchol hlas svojej ženy Sáraj a vzal si svoju slúžku Hagar. Abram k nej prišiel a ona počala.
29 Keď Hagar videla, že počala, veľmi sa zaradovala a opovrhovala svojou panou. Povedala si: „Toto je len preto, že som pred Bohom lepšia ako moja pani Sarai, lebo po všetky dni, čo je moja pani s mojím pánom, nepočala, ale mne Hospodin spôsobil, že som s ním počala v takom krátkom čase.“
30 Keď Sarai videla, že Hagar počala s Abramom, žiarlila na svoju slúžku a povedala si: „Toto určite nie je nič iné, len to, že je lepšia ako ja.“
31 Sarai povedala Abramovi: „Moja krivda je na tebe! Prečo si sa vtedy, keď si sa modlil k Hospodinovi za deti, nemodlil za mňa, aby mi Hospodin dal z teba potomstvo?“
32 A keď sa budem rozprávať s Hagar v tvojej prítomnosti, ona pohŕda mojimi slovami, pretože počala a ty jej nič nepovieš. Nech Hospodin súdi medzi mnou a tebou za to, čo si mi urobila.
33 A Abram povedal Sáraj: „Hľa, tvoja slúžka je v tvojich rukách, urob s ňou, ako sa ti páči!“ Sáraj ju trápila a Hagar utiekla pred ňou na púšť.
34 A anjel Hospodinov ju našiel na mieste, kam utiekla, pri studni, a povedal jej: Neboj sa, lebo rozmnožím tvoje potomstvo. Porodíš syna a dáš mu meno Izmael. Preto sa teraz vráť k svojej panej Sarai a poddaj sa jej.
35 A Hagar pomenovala miesto tej studne Beer-lachaj-roi, lebo je medzi Kádešom a púšťou Bered.
36 V tom čase sa Hagar vrátila do domu svojho pána a na konci dní porodila Hagar Abramovi syna a Abram mu dal meno Izmael. Abram mal osemdesiatšesť rokov, keď ho splodil.

KAPITOLA 17

1 V tých dňoch, v deväťdesiatom prvom roku Abramovho života, bojovali Chitimčania so Tubalovými synmi. Keď totiž Hospodin rozptýlil ľudských synov po zemi, Chitimčania odišli a usadili sa na planine Kanopia, postavili si tam mestá a usadili sa pri rieke Tibreu.
2 Tubalovi synovia bývali v Tuskane a ich hranice siahali až k rieke Tibreu. Tubalovi synovia postavili mesto v Tuskane a pomenovali ho Sabina podľa mena Sabinaha, syna Tubala, svojho otca, a bývali tam až dodnes.
3 V tom čase bojovali synovia Chittima so synmi Tubala a synovia Tubala boli porazení synmi Chittima a synovia Chittima spôsobili, že z synov Tubala padlo tristosedemdesiat mužov.
4 V tom čase prisahali synovia Tubala synom Chitimovcov: „Nebudete sa s nami miešať a nikto nedá svoju dcéru žiadnemu zo synov Chitimovcov.“
5 Všetky dcéry Tubalove boli v tých dňoch krásne, lebo vtedy na celej zemi nebolo tak krásnych žien ako dcéry Tubalove.
6 A všetci, ktorí sa tešili z krásy žien, išli k dcéram Tubalovým a brali si z nich ženy. A synovia ľudskí, králi a kniežatá, ktorí sa veľmi tešili z krásy žien, si v tých dňoch brali ženy z dcér Tubalových.

7 A po troch rokoch, po tom, čo sa synovia Tubala zaprisahali synom Chittima, že im nedajú svoje dcéry za ženy, išlo asi dvadsať mužov zo synov Chittima, aby vzali niektoré z dcér Tubala, ale nenašli žiadnu.
8 Túbalovi synovia totiž dodržali svoje prísahy, že sa s nimi nebudú ženiť/vydávať, a neporušili svoje prísahy.
9 V dňoch žatvy odišli synovia Tubala na svoje polia, aby zožali úrodu. Zhromaždili sa aj mládenci z Chitimu a išli do mesta Sabiny. Každý si vzal dievča z dcér Tubala a prišli do ich miest.
10 Tubalovci sa o tom dopočuli a išli s nimi bojovať, ale nemohli ich premôcť, lebo vrch bol od nich veľmi vysoký. Keď videli, že ich nemôžu premôcť, vrátili sa do svojej krajiny.
11 A keď sa v tom roku zmenili osudy, odišli synovia Tubala a najali si z miest, ktoré boli blízko nich, asi desaťtisíc mužov a išli bojovať proti synom Chitim.
12 A synovia Tubala išli do vojny s synmi Chittima, aby zničili ich krajinu a utlačili ich do trápenia. V tomto boji synovia Tubala zvíťazili nad synmi Chittima. Keď synovia Chittima videli, že sú veľmi utlačení, postavili deti, ktoré mali od dcér Tubala, na vybudovaný múr, aby boli pred očami synov Tubala.
13 A synovia Chitimov im povedali: Prišli ste viesť vojnu proti svojim synom a dcéram? Či sme neboli odvtedy až doteraz vaším telom a kosťou?
14 Keď to počuli synovia Tubala, prestali bojovať s synmi Chitim a odišli.
15 A vrátili sa do svojich miest a synovia Chittima sa v tom čase zhromaždili a postavili dve mestá pri mori a jedno nazvali Purtu a druhé Ariza.
16 Abram, syn Terachov, mal vtedy deväťdesiatdeväť rokov.
17 V tom čase sa mu zjavil Hospodin a povedal mu: „Uzavriem zmluvu medzi sebou a tebou a veľmi rozmnožím tvoje potomstvo. Toto je zmluva, ktorú uzatváram medzi sebou a tebou: Každý chlapec bude obrezaný, ty i tvoje potomstvo po tebe.“
18 V ôsmich dňoch bude obrezané a táto zmluva bude na vašom tele zmluvou večnou.
19 Preto sa už nebudeš volať Abram, ale Abrahám, a tvoja žena sa už nebude volať Sarai, ale Sára.
20 Lebo požehnám vás oboch a rozmnožím vaše potomstvo po vás, takže sa stanete veľkým národom a z vás vzídu králi.

KAPITOLA 18

1 Abrahám vstal a urobil všetko, čo mu prikázal Boh. Vzal mužov zo svojej rodiny a tých, ktorých kúpil za peniaze, a obrezal ich, ako mu prikázal Hospodin.
2 A nezostal ani jeden, koho by nebol obrezal. Abrahám a jeho syn Izmael boli obrezaní na mäse svojej predkožky. Izmael mal trinásť rokov, keď bol obrezaný na mäse svojej predkožky.
3 Na tretí deň Abrahám vyšiel zo svojho stanu a sadol si pri dverách, aby si užíval slnečné teplo, zatiaľ čo ho trápili telesné bolesti.
4 A Hospodin sa mu zjavil na planine Mamre a poslal troch svojich anjelov, aby ho navštívili. Sedel pri vchode do stanu. Zdvihol oči a uvidel, a hľa, traja muži prichádzali z diaľky. Vstal a bežal im v ústrety, poklonil sa im a voviedol ich do svojho domu.
5 A povedal im: „Ak som našiel priazeň vo vašich očiach, zabočte dnu a zjedzte kúsok chleba!“ Naliehal na nich a zabočili dnu. Dal im vodu, umyli si nohy a postavil ich pod strom pri vchode do stanu.
6 Abrahám bežal, vzal útle a pekné teľa a rýchlo ho zabil. Dal ho svojmu sluhovi Eliezerovi, aby ho pripravil.
7 Abrahám vošiel k Sáre do stanu a povedal jej: „Priprav rýchlo tri miery jemnej múky, zamies ju a urob koláče na pokrytie hrnca s mäsom.“ Ona tak urobila.
8 A Abrahám sa ponáhľal a priniesol im maslo a mlieko, hovädzie a baranie mäso a dal im to jesť, skôr ako bolo teľacie mäso dostatočne uvarené, a oni jedli.
9 Keď dojedli, jeden z nich mu povedal: „Vrátim sa k tebe v čase, keď budem žiť, a tvoja žena Sára bude mať syna.“
10 A muži potom odišli a išli svojou cestou na miesta, kam boli poslaní.
11 V tých dňoch boli všetci obyvatelia Sodomy a Gomory a všetkých piatich miest veľmi zlí a hriešni proti Hospodinovi a svojimi ohavnosťami popudzovali Hospodina. Zosilneli v ohavnom a pohŕdavom starnutí pred Hospodinom. Ich zloba a hriechy boli v tých dňoch veľké pred Hospodinom.
12 A mali vo svojej krajine veľmi rozsiahle údolie, asi pol dňa chôdze, a v ňom boli pramene vody a okolo vody veľa byliny.
13 A všetci obyvatelia Sodomy a Gomory tam chodili štyrikrát do roka so svojimi ženami a deťmi a so všetkým, čo k nim patrilo, a radovali sa tam s tambulínmi a tancom.
14 A v čase radosti všetci vstávali a chytali sa manželiek svojich susedov, niektorí aj panenské dcéry svojich susedov, a užívali si ich. Každý muž videl svoju manželku a dcéru v náručí svojho suseda a nepovedal ani slovo.
15 A robili tak od rána do večera a potom sa každý vrátil domov a každá žena do svojho stanu; tak to robili vždy štyrikrát do roka.
16 Keď do ich miest prišiel cudzinec a priniesol tovar, ktorý si kúpil, aby sa s ním tam predával, zhromaždili sa obyvatelia týchto miest, muži, ženy a deti, mladí aj starí, a išli k mužovi a násilím si vzali jeho tovar, pričom každému dávali trochu, až kým sa majiteľovi neminul všetok majetok, ktorý priniesol do krajiny.
17 A ak sa s nimi majiteľ majetku hádal a hovoril: „Čo je to za skutok, ktorý ste mi urobili?“ Pristupovali k nemu jeden po druhom a každý mu ukazoval to málo, čo si vzal, a posmievali sa mu: „Vzal som si len to málo, čo si mi dal.“ Keď to od všetkých počul, vstal a odišiel od nich v zármutku a horkosti duše, zatiaľ čo všetci povstali, išli za ním a vyhnali ho z mesta s veľkým hlukom a rozruchom.
18 A bol tam muž z krajiny Elam, ktorý sa pomaly prechádzal cestou sediac na svojom osle, ktorý niesol pekný pestrofarebný plášť, a plášť bol priviazaný šnúrou na osle.
19 A muž bol na ceste a prechádzal ulicou Sodomy, keď slnko večer zapadlo. Zostal tam, aby prenocoval, ale nikto ho nechcel pustiť do domu. V tom čase bol v Sodome zlý a zlomyseľný muž, zbehlý v páchaní zla, a volal sa Chedad.
20 A zdvihol oči a uvidel pocestného na ulici mesta. Prišiel k nemu a povedal: Odkiaľ prichádzaš a kam ideš?

21 Muž mu povedal: „Cestujem z Hebronu do Élamu, kam patrím. Keď som tadiaľ prechádzal, slnko zapadlo a nikto mi nedovolil vojsť do svojho domu. Mal som chlieb, vodu, slamu a krmivo pre osla a nič mi nechýba.“
22 A Chedad mu odpovedal: Všetko, čo budeš potrebovať, ti dám, ale nezostaneš celú noc na ulici.
23 A Chedad ho zaviedol do svojho domu, sňal oslu plášť aj s povrazom a zaviedol ich do svojho domu. Dal oslovi slamu a krmivo, zatiaľ čo pocestný jedol a pil v Chedadovom dome a zostal tam tú noc.
24 Ráno vstal cestovateľ skoro ráno, aby pokračoval v ceste. Chedad mu povedal: „Počkaj, poteš si srdce kúskom chleba a potom choď.“ Muž tak urobil a zostal s ním. Obaja spolu jedli a pili cez deň, potom muž vstal, aby išiel.
25 A Chedad mu povedal: „Hľa, deň sa chýli k sklonku, radšej zostaň cez noc, aby si sa utešil.“ A on ho naliehal, takže tam zostal celú noc. Na druhý deň vstal skoro ráno, aby odišiel. Chedad ho však naliehal a povedal: „Uteš si srdce kúskom chleba a potom choď.“ Zostal a jedol s ním aj na druhý deň. Potom muž vstal, aby pokračoval vo svojej ceste.
26 A Chedad mu povedal: Hľa, deň sa chýli k sklonku. Zostaň so mnou, aby som potešil tvoje srdce, a ráno vstaň skoro a choď svojou cestou.
27 Muž nechcel zostať, ale vstal a osedlal si osla. A kým si sedlal osla, povedala Chedadova žena svojmu manželovi: „Hľa, tento muž je s nami už dva dni, je a pije a nič nám nedal, a teraz odíde od nás bez toho, aby nám niečo dal?“ Chedad jej povedal: „Mlč.“
28 Muž osedlal osla, aby išiel, a požiadal Chedada, aby mu dal povraz a plášť, aby ho mohol priviazať na osla.
29 Hedad sa ho opýtal: „Čo hovoríš?“ On mu odpovedal: „Daj mi, môj pán, šnúru a farebný plášť, ktoré si u seba ukryl vo svojom dome, aby som ich tam strážil.“
30 A Chedad odpovedal mužovi a povedal: Toto je výklad tvojho sna: Povraz, ktorý si videl, znamená, že tvoj život sa predĺži ako povraz, a vidieť plášť sfarbený všetkými možnými farbami znamená, že budeš mať vinicu, v ktorej zasadíš stromy všelijakého ovocia.
31 Cestovateľ odpovedal: „Nie tak, pane, lebo som bol hore, keď som ti dal povraz a aj farebný plášť, ktoré si sňal z osla, aby si mi ich tam odložil.“ Chedad odpovedal: „Veru, povedal som ti výklad tvojho sna. Je to dobrý sen a toto je jeho výklad.“
32 Teraz mi synovia človeka dávajú štyri strieborné, to je môj poplatok za vykladanie snov, a od teba samého pýtam tri strieborné.
33 Muž sa rozhneval na Chedadove slová, horko plakal a priviedol Chedada k Serakovi, sudcovi v Sodome.
34 Muž predložil svoju vec sudcovi Serakovi. Hedad odpovedal: „Nie je to tak, ale taká je situácia.“ Sudca povedal pocestnému: „Tento muž, Hedad, ti hovorí pravdu, lebo je v mestách známy presným výkladom snov.“
35 Muž zvolal na slovo sudcu a povedal: „Nie tak, pane, lebo v deň, keď som mu dal povraz a plášť, ktorý bol na oslovi, aby ich uložil do svojho domu, sa obaja hádali pred sudcom. Jeden povedal: „Takto to bolo,“ a druhý vyhlásil opak.
36 A Chedad povedal mužovi: Daj mi štyri strieborné, ktoré si účtujem za výklad snov; nedám na to žiadne chvály; a zaplať mi náklady na štyri jedlá, ktoré si jedol v mojom dome.
37 A muž povedal Hedadovi: „Zaplatím ti za to, čo som jedol v tvojom dome, len mi daj šnúru a plášť, ktoré si ukryl vo svojom dome.“
38 A Chedad odpovedal pred sudcom a povedal mužovi: Nepovedal som ti výklad tvojho sna? Povraz znamená, že tvoje dni sa predĺžia ako povraz, a plášť, že budeš mať vinicu, v ktorej vysadíš všetky druhy ovocných stromov.
39 Toto je správny výklad tvojho sna: Daj mi teda štyri strieborné mince, ktoré žiadam ako odmenu, lebo ti nedám žiadnu úľavu.
40 Muž sa rozplakal na Hedadove slová a obaja sa pohádali pred sudcom. Sudca dal svojim sluhom rozkaz, ktorí ich bezhlavo vyhnali z domu.
41 Keď ich Sodomčania počuli, odišli od sudcu a hádali sa. Zhromaždili sa okolo nich, kričali proti cudzincovi a bezhlavo ho vyhnali z mesta.
42 A muž pokračoval v ceste na oslovi s horkosťou v duši, nariekal a plakal.
43 A cestou plakal nad tým, čo sa mu stalo v skazenom meste Sodoma.

KAPITOLA 19

1 Mestá Sodomy mali štyroch sudcov pre štyri mestá a toto boli ich mená: Serak v meste Sodomy, Šarkad v Gomore, Zabnak v Adme a Menon v Cebojim.
2 A Abrahámov sluha Eliezer im dal rôzne mená a premenil Seraka na Šakra, Šarkada na Šakru, Zebnaka na Kezobim a Menona na Matzlodin.
3 A na žiadosť svojich štyroch sudcov dali obyvatelia Sodomy a Gomory postaviť postele na uliciach miest, a ak niekto prišiel na tieto miesta, chytili ho a priviedli ho k jednej zo svojich postelí a násilím ho prinútili ľahnúť si do nich.
4 A keď si ľahol, traja muži stáli pri jeho hlave a traja pri jeho nohách a merali ho podľa dĺžky postele. Ak bol muž menší ako posteľ, títo šiesti muži ho naťahovali na každom konci a keď na nich volal, neodpovedali mu.
5 A ak bol dlhší ako posteľ, pritiahli k sebe obe strany postele na každom konci, až kým muž nedosiahol brány smrti.
6 A ak na nich stále kričal, odpovedali mu: „Takto sa stane človeku, ktorý vojde do našej krajiny.“
7 Keď ľudia počuli všetko, čo robili obyvatelia Sodomy, zdržali sa tam chodiť.
8 A keď do ich zeme prišiel chudobný muž, dali mu striebro a zlato a v celom meste vyhlásili, aby mu nedali ani kúsok chleba. Ak tam cudzinec zostal niekoľko dní a zomrel od hladu, pretože si nedokázal zaobstarať ani kúsok chleba, potom po jeho smrti prišli všetci ľudia z mesta a vzali si striebro a zlato, ktoré mu dali.
9 A tí, ktorí vedeli rozpoznať striebro alebo zlato, ktoré mu dali, si ho vzali späť a po jeho smrti ho vyzliekli aj z jeho šiat a bili sa o ne, a ten, kto zvíťazil nad svojím blížnym, si ich vzal.
10 Potom ho odniesli a pochovali pod niektorým kríkom na púšti; tak robili po všetky dni každému, kto k nim prišiel a zomrel v ich krajine.

11 Po čase poslala Sára Eliezera do Sodomy, aby navštívil Lóta a opýtal sa, ako sa mu darí.
12 Eliezer išiel do Sodomy a stretol Sodomčana, ktorý sa bil s cudzincom. Sodomčan vyzliekol chudobného muža zo všetkých šiat a odišiel.
13 A tento chudák volal k Eliezerovi a prosil ho o priazeň pre to, čo mu urobil muž zo Sodomy.
14 A povedal mu: Prečo sa tak správaš k chudobnému mužovi, ktorý prišiel do tvojej krajiny?
15 Sodomčan odpovedal Eliezerovi: „Je tento človek tvojím bratom? Alebo ťa dnes Sodomčania ustanovili za sudcu, že hovoríš o tomto človeku?“
16 Eliezer sa hádal so Sodomčanom kvôli chudobnému mužovi. Keď sa Eliezer priblížil, aby vzal chudobnému mužovi odo mňa šaty, rýchlo sa rozbehol a udrel Eliezera kameňom do čela.
17 A Eliezerovi tiekla z čela hojná krv. Keď muž uvidel krv, chytil Eliezera a povedal: „Daj mi odmenu za to, že som ťa zbavil tejto zlej krvi, ktorá bola na tvojom čele, lebo taký je zvyk a zákon v našej krajine.“
18 Eliezer mu povedal: „Zranil si ma a žiadaš odo mňa, aby som ti zaplatil mzdu.“ Eliezer však nepočúval slová muža zo Sodomy.
19 Muž chytil Eliezera a priviedol ho k Šakrovi, sudcovi Sodomy, aby ho súdil.
20 A muž povedal sudcovi: „Prosím ťa, môj pane, toto urobil tento muž, lebo som ho udrel kameňom, takže mu krv tiekla z čela, a nechce mi dať mzdu.“
21 Sudca povedal Eliezerovi: „Tento muž ti hovorí pravdu, daj mu jeho mzdu, lebo to je zvykom v našej krajine.“ Eliezer počul sudcove slová, zdvihol kameň a udrel sudcu. Kameň mu udrel do čela a z čela sudcu tiekla hojná krv. Eliezer povedal: „Ak je teda vo vašej krajine zvykom, daj tomuto mužovi, čo som mu mal dať, lebo to bolo tvoje rozhodnutie, ty si to rozhodol.“
22 Eliezer nechal sodomského muža u sudcu a odišiel.
23 Keď elamskí králi bojovali s kráľmi Sodomy, elamskí králi zajali všetok majetok Sodomy a zajali Lota aj s jeho majetkom. Keď sa to dozvedeli Abrahámovi, išiel a bojoval s elamskými kráľmi a získal z ich rúk späť všetok Lotov majetok i majetok Sodomy.
24 V tom čase mu Lotova žena porodila dcéru a on jej dal meno Paltit, lebo povedal: Boh ho i celý jeho dom vyslobodil z rúk elamských kráľov. Keď Lotova dcéra Paltit vyrástla, jeden zo Sodomčanov si ju vzal za ženu.
25 A istý chudobný muž prišiel do mesta hľadať si živobytie a zostal v meste niekoľko dní. A všetci obyvatelia Sodomy vydali zvyk nedávať tomuto mužovi ani kúsok chleba, kým nepadol mŕtvy na zem. A tak aj urobili.
26 A Paltit, dcéra Lotova, videla tohto muža ležať na ulici vyhladovaného od hladu a nikto mu nič nedal, aby ho udržal nažive, a bol tesne na pokraji smrti.
27 Jej duša sa naplnila súcitom nad tým mužom a tajne ho kŕmila chlebom mnoho dní a duša tohto muža ožila.
28 Keď totiž išla po vodu, vkladala chlieb do džbána. Keď prišla na miesto, kde bol chudobný muž, vzala chlieb z džbána a dala mu jesť. Tak to robila mnoho dní.
29 A všetci obyvatelia Sodomy a Gomory sa čudovali, ako mohol tento človek toľko dní hladovať.
30 Povedali si: „Toto môže byť len preto, že je a pije, lebo nikto nemôže zniesť toľko dní hladu ani žiť tak, ako tento, bez toho, aby sa mu zmenila tvár.“ Traja muži sa ukryli na mieste, kde chudák býval, aby zistili, kto mu priniesol chlieb.
31 A Paltit, dcéra Lotova, išla v ten deň nabrať vodu. Vložila chlieb do svojho džbánu s vodou a išla nabrať vodu k chudobnému mužovi. Potom vzala chlieb z džbánu a dala ho chudobnému mužovi a on ho zjedol.
32 A tí traja muži videli, čo Paltith urobila chudobnému mužovi, a povedali jej: „Ty si ho teda podporovala, a preto nehladoval, nezmenil sa na vzhľade ani nezomrel ako ostatní.“
33 A tí traja muži vyšli z miesta, kde sa ukrývali, a chytili Paltitha a chlieb, ktorý mal chudobný muž v ruke.
34 A vzali Paltith a priviedli ju pred svojich sudcov a tí im povedali: Takto to urobila a je to ona, ktorá zásobovala chudobného muža chlebom, preto nezomrel po celý ten čas; teraz nám teda oznámte trest, ktorý patrí tejto žene za to, že prestúpila náš zákon.
35 Obyvatelia Sodomy a Gomory sa zhromaždili, založili oheň na ulici mesta a chytili ženu, hodili ju do ohňa a zhorela na popol.
36 A v meste Adma bola žena, ktorej urobili to isté.
37 Istý pocestný prišiel do mesta Adma, aby tam prenocoval s úmyslom ísť ráno domov. Sadol si oproti dverám domu otca mladej ženy a zostal tam, pretože slnko už zapadlo, keď dorazil na to miesto. Mladá žena ho videla sedieť pri dverách domu.
38 Požiadal ju o vodu a ona sa ho opýtala: „Kto si?“ On jej odpovedal: „Dnes som išiel cestou a prišiel som sem, keď slnko zapadlo. Prenocujem tu a ráno vstanem skoro a pôjdem ďalej.“
39 A dievča vošlo do domu a prinieslo mužovi chlieb a vodu, aby jedol a pil.
40 A táto záležitosť sa dozvedela obyvateľom Admy a zhromaždili sa a priviedli mladú ženu pred sudcov, aby ju za tento čin súdili.
41 A sudca povedal: „Na túto ženu musí padnúť rozsudok smrti, pretože prestúpila náš zákon, a preto je toto rozhodnutie o nej.“
42 Obyvatelia tých miest sa zhromaždili, vyviedli mladú ženu a pomazali ju medom od hlavy až po päty, ako rozhodol sudca, a postavili ju pred roj včiel, ktoré boli vtedy v ich úľoch. Včely na ňu lietali a štípali ju, takže jej celé telo opuchlo.
43 A mladá žena kričala kvôli včelám, ale nikto si ju nevšímal ani sa nad ňou neľutoval, a jej krik stúpal až do neba.
44 A Hospodin sa rozhneval na to a na všetky činy miest Sodomy, lebo mali hojnosť jedla a vládol medzi nimi pokoj, a napriek tomu sa nestarali o chudobných a núdznych. V tých dňoch sa ich zlé skutky a hriechy stali veľkými pred Hospodinom.
45 A Hospodin poslal po dvoch anjelov, ktorí prišli do Abrahámovho domu, aby zničili Sodomu a jej mestá.
46 Anjeli vyšli od dverí Abrahámovho stanu, keď sa najedli a napili, a večer prišli do Sodomy. Lót práve sedel v bráne Sodomy. Keď ich uvidel, vstal, aby im vyšiel v ústrety, a poklonil sa až k zemi.

47 Veľmi na nich naliehal a zaviedol ich do svojho domu. Dal im jedlo, ktoré jedli, a tak prenocovali v jeho dome.
48 Anjeli povedali Lótovi: „Vstaň, vyjdi z tohto miesta ty i všetko, čo je s tebou, aby si nezahynul pre neprávosť tohto mesta, lebo Hospodin zničí toto miesto.“
49 A anjeli chytili Lóta za ruku a jeho ženu za ruku, jeho deti za ruku a všetko, čo mu patrilo, vyviedli ho a postavili ho za mestá.
50 Povedali Lótovi: „Uteč, aby si zachránil život.“ Utiekol aj so všetkým, čo mu patrilo.
51 Potom Hospodin zoslal na Sodomu a Gomoru a na všetky tieto mestá síru a oheň od Hospodina z neba.
52 A zničil tieto mestá, celú rovinu a všetkých obyvateľov miest i všetko, čo rástlo na zemi. Ado, Lotova žena, sa obzrela späť, aby videla zničenie miest, lebo sa zľutovala nad svojimi dcérami, ktoré zostali v Sodome, pretože s ňou nešli.
53 A keď sa obzrela späť, premenila sa na soľný stĺp a je na tom mieste až do dnešného dňa.
54 A voly, ktoré stáli na tom mieste, denne zlizovali soľ až po končatiny svojich nôh a ráno znova vyrastala a oni ju opäť zlizovali až do dnešného dňa.
55 Lot a dve z jeho dcér, ktoré s ním zostali, utiekli a unikli do jaskyne Adullam a zostali tam nejaký čas.
56 Abrahám vstal skoro ráno, aby videl, čo sa stalo s mestami Sodomy. Pozrel sa a videl, ako z miest stúpa dym ako z pece.
57 A Lot a jeho dve dcéry zostali v jaskyni a dali svojmu otcovi piť víno a spali s ním, lebo hovorili, že na zemi niet človeka, ktorý by z nich mohol vzkriesiť semeno, lebo si mysleli, že celá zem je zničená.
58 Obe ležali so svojím otcom a počali a porodili synov. Staršia pomenovala svojho syna Moáb, hovoriac: „Od svojho otca som ho počala; on je otcom Moábcov až do dnešného dňa.“
59 A mladšia tiež pomenovala svojho syna Benami; on je otcom synov Ammonových až do dnešného dňa.
60 Potom odišiel odtiaľ Lót a jeho dve dcéry a usadil sa na druhej strane Jordánu so svojimi dvoma dcérami a ich synmi. Lótovi synovia vyrástli a odišli, vzali si ženy z kanaánskej krajiny a mali deti, plodili sa a rozmnožovali.

KAPITOLA 20

1 V tom čase sa Abrahám vydal z roviny Mamre a odišiel do krajiny Filištíncov a býval v Gerare. Bolo to v dvadsiatom piatom roku Abrahámovho pobytu v krajine Kanaán, v stom roku Abrahámovho života, keď prišiel do Gerary v krajine Filištíncov.
2 Keď vošli do krajiny, povedal svojej žene Sáre: „Ktokoľvek sa ťa na to opýta, povedz, že si moja sestra, aby sme unikli zlu obyvateľov krajiny.“
3 Keď Abrahám býval v krajine Filištíncov, videli služobníci Abimelecha, filištínskeho kráľa, že Sára je veľmi krásna. Vypýtali sa na ňu Abraháma a on povedal: „Je to moja sestra.“
4 Abimelechovi sluhovia išli k Abimelechovi a povedali: „Istý muž prišiel bývať do krajiny Kanaán a má veľmi peknú sestru.“
5 Abimelech počul slová svojich sluhov, ktorí mu chválili Sáru, a poslal svojich sluhov a tí priviedli Sáru ku kráľovi.
6 A Sára vošla do domu Abimelecha a kráľ videl, že Sára je krásna, a veľmi sa mu páčila.
7 Priblížil sa k nej a povedal jej: „Čo ti je ten muž, s ktorým si prišla do našej krajiny?“ Sára odpovedala: „Je to môj brat a my sme prišli z kanaánskej krajiny, aby sme sa usadili, kdekoľvek nájdeme miesto.“
8 Abimelech povedal Sáre: „Hľa, moja zem je pred tebou. Umiestni svojho brata na ktoromkoľvek mieste tejto zeme, kde sa ti páči, a našou povinnosťou bude povýšiť ho a povýšiť nad všetkých ľudí zeme, pretože je tvojím bratom.“
9 Abimelech poslal po Abraháma a Abrahám prišiel k Abimelechovi.
10 Abimelech povedal Abrahámovi: „Hľa, prikázal som ti, aby si bol poctený, ako si želáš, kvôli svojej sestre Sáre.“
11 Abrahám odišiel od kráľa a kráľov dar ho nasledoval.
12 Večer, skôr ako si ľudia ľahnú spať, kráľ sedí na svojom tróne a prepadol ho tvrdý spánok. Ľahol si na trón a spal až do rána.
13 A snívalo sa mu, že k nemu prišiel anjel Hospodinov s vytaseným mečom v ruke. Anjel stál nad Abimelechom a chcel ho zabiť mečom. Kráľ sa vo sne zľakol a povedal anjelovi: „Čím som sa proti tebe prehrešil, že prichádzaš, aby si ma zabil svojím mečom?“
14 A anjel odpovedal Abimelechovi a povedal: „Hľa, zomieraš pre ženu, ktorú si si včera priviedol do svojho domu. Je to vydatá žena, žena Abraháma, ktorý prišiel do tvojho domu. Preto teraz vráť tomu mužovi jeho ženu, lebo je to jeho žena. Ak ju nevrátiš, vedz, že istotne zomrieš ty i všetko, čo ti patrí.“
15 V tú noc nastal v krajine Filištíncov veľký krik a obyvatelia krajiny uvideli postavu muža stojaceho s vytaseným mečom v ruke. A on bil obyvateľov krajiny mečom a naďalej ich bil.
16 A anjel Hospodinov v tú noc zničil celú krajinu Filištíncov a v tú noc i nasledujúce ráno nastal veľký zmätok.
17 A každé lono sa zatvorilo aj všetky ich výtoky, a ruka Hospodinova bola na nich kvôli Sáre, Abrahámovej manželke, ktorú si Abimelech vzal.
18 Ráno Abímelech vstal zľaknutý, zmätený a veľmi sa bál. Dal zavolať svojich sluhov a vyrozprával im svoj sen. Ľudia sa veľmi zľakli.
19 A istý muž, ktorý stál medzi kráľovými služobníkmi, odpovedal kráľovi: „Ó, panovnícky kráľ, vráť túto ženu jej manželovi, lebo je jej manželom, lebo podobné sa stalo egyptskému kráľovi, keď tento muž prišiel do Egypta.“
20 A povedal o svojej žene: Je to moja sestra, lebo taký je jeho zvyk, keď prichádza bývať do krajiny, v ktorej je cudzincom.
21 Faraón poslal a vzal si túto ženu za ženu. Hospodin naňho dopustil ťažkých pohrom, kým ju nevrátil jej manželovi.
22 Teraz teda, panovnícky kráľ, vedz, čo sa včera v noci stalo v celej krajine, lebo nastal veľký zdesenie, veľká bolesť a nárek a vieme, že to bolo pre ženu, ktorú si si vzal.
23 Preto teraz vráťte túto ženu jej manželovi, aby sa nám nestalo to, čo sa stalo faraónovi, egyptskému kráľovi, a jeho poddaným, a aby sme nezomreli. Abímelech sa ponáhľal, zavolal a dal zavolať Sáru, ktorá prišla pred neho. Dal zavolať aj Abraháma a on prišiel pred neho.

24 Abimelech im povedal: „Čo to robíte, keď hovoríte, že ste brat a sestra, a ja som si túto ženu vzal za ženu?“
25 Abrahám povedal: „Pretože som si myslel, že zomriem pre svoju ženu.“ Abimelech vzal ovce, dobytok, sluhov a slúžky a tisíc strieborných a dal ich Abrahámovi a vrátil mu Sáru.
26 Abimelech povedal Abrahámovi: „Hľa, celá krajina je pred tebou, bývaj v nej, kdekoľvek si vyvolíš.“
27 Abrahám a jeho žena Sára odišli od kráľa s úctou a rešpektom a bývali v krajine, v Gerare.
28 Všetci obyvatelia filištínskej krajiny a kráľovi služobníci stále trpeli ranou, ktorú na nich anjel celú noc dopúšťal pre Sáru.
29 Abimelech poslal po Abraháma a povedal: „Modlite sa teraz za svojich služobníkov k Hospodinovi, svojmu Bohu, aby odstránil túto smrteľnosť spomedzi nás.“
30 Abrahám sa modlil za Abimelecha a za jeho poddaných a Hospodin vypočul Abrahámovu modlitbu a uzdravil Abimelecha a všetkých jeho poddaných.

KAPITOLA 21

1 V tom čase, po roku a štyroch mesiacoch Abrahámovho pobytu v krajine Filištíncov v Gerare, Boh navštívil Sáru. Hospodin si na ňu spomenul. Ona počala a porodila Abrahámovi syna.
2 A Abrahám pomenoval syna, ktorý sa mu narodil a ktorého mu porodila Sára, Izák.
3 Abrahám obrezal svojho syna Izáka, keď mal osem dní, ako prikázal Boh Abrahámovi, aby urobil svojmu potomstvu po ňom. Abrahám mal sto a Sára deväťdesiat rokov, keď sa im narodil Izák.
4 A dieťa vyrástlo a bolo odstavené. A Abrahám urobil veľkú hostinu v deň, keď bol Izák odstavený.
5 Sem, Eber a všetok veľký ľud krajiny, filištínsky kráľ Abimelech a jeho služobníci a veliteľ jeho vojska Pikol prišli jesť, piť a radovať sa na hostine, ktorú Abrahám pripravil v deň, keď bol jeho syn Izák odstavený.
6 Z Cháranu prišiel aj Terach, Abrahámov otec, a jeho brat Náchor so všetkými ich príslušníkmi, lebo sa veľmi zaradovali, keď počuli, že sa Sáre narodil syn.
7 A prišli k Abrahámovi a jedli a pili na hostine, ktorú Abrahám pripravil v deň Izákovho odstavenia.
8 Terach a Náchor sa radovali s Abrahámom a zostali s ním mnoho dní v krajine Filištíncov.
9 V tom čase zomrel Serug, syn Reuov, v prvom roku po narodení Izáka, syna Abrahámovho.
10 Celých Serúgovo dní bolo dvesto tridsaťdeväť rokov a potom zomrel.
11 V tých dňoch dospel Abrahámov syn Izmael; mal štrnásť rokov, keď Sára porodila Abrahámovi Izáka.
12 A Boh bol s Izmaelom, synom Abrahámovým. Vyrástol, naučil sa strieľať z luku a stal sa lukostrelcom.
13 Keď mal Izák päť rokov, sedel s Izmaelom pri vchode do stanu.
14 Izmael prišiel k Izákovi, sadol si oproti nemu a vzal luk, napol ho, vložil doň šíp a chcel Izáka zabiť.
15 Sára videla, čo chcel Izmael urobiť svojmu synovi Izákovi, a veľmi ju to zarmútilo kvôli synovi. Preto poslala po Abraháma a povedala mu: „Vyžeň túto slúžku i jej syna, lebo jej syn nebude dedičom s mojím synom, lebo toto mu dnes chcel urobiť.“
16 Abrahám poslúchol Sárin hlas, vstal skoro ráno, vzal dvanásť chlebov a mech vody a dal ich Hagar. Potom ju poslal s jej synom. Hagar išla so svojím synom na púšť a bývali na púšti Paran s obyvateľmi púšte. Izmael bol lukostrelec a býval na púšti dlhý čas.
17 Potom odišiel on i jeho matka do Egyptskej krajiny a bývali tam. Hagar vzala pre svojho syna ženu z Egypta, ktorej meno bolo Meriba.
18 Izmaelova žena počala a porodila štyroch synov a dve dcéry. Izmael, jeho matka, jeho žena a deti potom odišli a vrátili sa na púšť.
19 A postavili si stany na púšti, v ktorých bývali, a ďalej putovali a potom odpočívali mesačne a ročne.
20 A Boh dal Izmaelovi ovce a dobytok a stany kvôli jeho otcovi Abrahámovi, a mužovi sa rozmnožil dobytok.
21 Izmael býval na púšťach a v stanoch, cestoval a odpočíval dlhý čas a nevidel tvár svojho otca.
22 O nejaký čas neskôr povedal Abrahám svojej žene Sáre: „Pôjdem sa pozrieť na svojho syna Izmaela, lebo ho túžim vidieť, lebo som ho už dlho nevidel.“
23 Abrahám sa teda vydal na jednu zo svojich tiav na púšť hľadať svojho syna Izmaela, lebo počul, že Izmael býva v stane na púšti so všetkým, čo mu patrí.
24 Abrahám odišiel na púšť a okolo poludnia prišiel k Izmaelovmu stanu. Vypýtal sa na Izmaela a našiel Izmaelovu ženu sedieť v stane so svojimi deťmi. Izmael, jej muž a jeho matka, s nimi neboli.
25 Abrahám sa spýtal Izmaelovej ženy: „Kam odišiel Izmael?“ Ona odpovedala: „Išiel na pole loviť.“ Abrahám stále sedel na ťave, lebo nechcel zostúpiť na zem, ako prisahal svojej žene Sáre, že z ťavy nezostúpi.
26 Abrahám povedal Izmaelovej žene: „Dcéra moja, daj mi trochu vody, aby som sa mohol napiť, lebo som unavený z cesty.“
27 Izmaelova žena odpovedala Abrahámovi: „Nemáme ani vodu, ani chlieb.“ Sedela v stane a Abraháma si nevšímala, ani sa ho nepýtala, kto je.
28 Ona však v stane bila svoje deti a preklínala ich. Prekliala aj svojho manžela Izmaela a karhala ho. Abrahám počul slová Izmaelovej ženy adresované jej deťom a veľmi sa nahneval a bol z toho nešťastný.
29 Abrahám zavolal ženu, aby k nemu vyšla zo stanu. Žena prišla a postavila sa oproti Abrahámovi, lebo Abrahám ešte sedel na ťave.
30 A Abrahám povedal Izmaelovej žene: Keď sa tvoj muž Izmael vráti domov, povedz mu tieto slová:
31 Prišiel sem jeden veľmi starý muž z krajiny Filištíncov, aby ťa hľadal. Taký bol jeho vzhľad a postava. Nepýtala som sa ho, kto je, a keď videl, že ťa tu nie je, prehovoril ku mne a povedal: „Keď sa tvoj manžel Izmael vráti, povedz mu: Toto povedal tento muž: Keď prídeš domov, odstráň tento klinec zo stanu, ktorý si tu postavil, a namiesto neho vlož iný klinec.“
32 Keď Abrahám dokončil svoje pokyny žene, otočil sa a odišiel na ťave domov.
33 Potom sa Izmael vrátil z lovu on i jeho matka a vrátili sa do stanu. Jeho žena mu povedala tieto slová:
34 Prišiel ťa hľadať jeden veľmi starý muž z krajiny Filištíncov. Taký bol jeho vzhľad a postava. Nepýtala som

sa ho, kto je, a keď videl, že ťa nie je doma, povedal mi: „Keď príde domov tvoj manžel, povedz mu: Toto hovorí starý muž: Odstráň klinec zo stanu, ktorý si sem postavila, a namiesto neho vlož iný klinec.“
35 Izmael počul slová svojej ženy a vedel, že je to jeho otec a že si ho žena nectí.
36 A Izmael pochopil slová svojho otca, ktoré povedal svojej žene, a Izmael poslúchol hlas svojho otca a Izmael zavrhol tú ženu a ona odišla.
37 Potom Izmael odišiel do kanaánskej krajiny, vzal si ďalšiu ženu a priviedol ju do svojho stanu na miesto, kde vtedy býval.
38 Po troch rokoch si Abrahám povedal: „Znova pôjdem a uvidím svojho syna Izmaela, lebo som ho už dlho nevidel.“
39 Potom sadol na svoju ťavu a odišiel na púšť a okolo poludnia dorazil k Izmaelovmu stanu.
40 A pýtal sa na Izmaela. Jeho žena vyšla zo stanu a povedala: Nie je tu, môj pane, lebo odišiel loviť na polia a pásť ťavy. Žena povedala Abrahámovi: Zachoď, môj pane, do stanu a zjedz kúsok chleba, lebo tvoja duša je určite unavená z cesty.
41 Abrahám jej povedal: „Nezastavím sa, lebo sa ponáhľam pokračovať v ceste. Daj mi však trochu vody napiť, lebo som smädný.“ Žena sa ponáhľala, vbehla do stanu, priniesla Abrahámovi vodu a chlieb, položila mu ich a naliehala na neho, aby jedol. Jedol a pil, potešilo ho a požehnal svojho syna Izmaela.
42 Keď dojedol, dobrorečil Hospodinovi a povedal Izmaelovej žene: „Keď Izmael príde domov, povedz mu tieto slová:
43 Prišiel sem jeden veľmi starý muž z krajiny Filištíncov a pýtal sa na teba, ale ty si tu nebol. Priniesol som mu chlieb a vodu, jedol a pil a jeho srdce sa utešilo.
44 A povedal mi tieto slová: Keď príde tvoj muž Izmael domov, povedz mu: Klinec na stane, ktorý máš, je veľmi dobrý, neodstraňuj ho zo stanu.
45 Keď Abrahám dokončil rozkazy žene, odišiel domov do krajiny Filištíncov. Keď Izmael prišiel do jeho stanu, jeho žena mu vyšla v ústrety s radosťou a veselým srdcom.
46 Povedala mu: „Prišiel sem starý muž z krajiny Filištíncov. Takýto bol jeho vzhľad. Pýtal sa na teba, ale ty si tu nebol. Priniesla som mu teda chlieb a vodu. Jedol a pil a jeho srdce sa utešilo.“
47 A povedal mi tieto slová: Keď príde tvoj muž Izmael domov, povedz mu: Klinec na stane, ktorý máš, je veľmi dobrý, neodstraňuj ho zo stanu.
48 Izmael vedel, že je to jeho otec a že ho jeho žena poctila, a Hospodin požehnal Izmaela.

KAPITOLA 22

1 Izmael vstal, vzal svoju ženu, deti, dobytok a všetko, čo mu patrilo, a odišiel odtiaľ k svojmu otcovi do krajiny Filištíncov.
2 A Abrahám vyrozprával svojmu synovi Izmaelovi všetko, čo si Izmael vzal s prvou ženou, a čo urobila.
3 Izmael a jeho deti bývali s Abrahámom v tej krajine mnoho dní a Abrahám býval dlhý čas v krajine Filištíncov.
4 A dni sa pribúdali a dosiahli dvadsaťšesť rokov. Potom Abrahám so svojimi sluhami a všetkým, čo k nemu patrilo, odišiel z krajiny Filištíncov a vzdialil sa do veľkej diaľky. Priblížili sa k Hebronu a zostali tam. Abrahámovi sluhovia vykopali studne s vodou. Abrahám so všetkým, čo k nemu patrili, býval pri vode. Služobníci filištínskeho kráľa Abimelecha počuli, že Abrahámovi sluhovia vykopali studne s vodou na hraniciach krajiny.
5 A prišli a pohádali sa so sluhami Abrahámovými a okradli ich o veľkú studňu, ktorú vykopali.
6 Keď sa o tejto veci dopočul filištínsky kráľ Abimelech, prišiel k Abrahámovi s veliteľom svojho vojska Pikolom a s dvadsiatimi mužmi. Abimelech hovoril Abrahámovi o svojich sluhoch a Abrahám pokarhal Abimelecha za studňu, o ktorú ho okradli jeho sluhovia.
7 Abimelech povedal Abrahámovi: „Ako žije Hospodin, stvoriteľ celej zeme, nepočul som o čine, ktorý moji služobníci urobili tvojim služobníkom, až do dnešného dňa.“
8 Abrahám vzal sedem jahniat a dal ich Abimelechovi so slovami: „Vezmi ich, prosím, z mojej ruky, aby mi boli svedectvom, že som ja vykopal túto studňu.“
9 Abimelech vzal sedem jahníc, ktoré mu dal Abrahám, lebo mu dal aj hojnosť dobytka a dobytka. Abimelech Abrahámovi prisahal na tú studňu, preto ju nazval Beér-Šeba, lebo tam na ňu obaja prisahali.
10 Obaja uzavreli zmluvu v Beer-Šebe. Abimelech vstal s Pikolom, veliteľom svojho vojska, a so všetkými svojimi mužmi a vrátili sa do krajiny Filištíncov. Abrahám a všetci jeho príslušníci bývali v Beer-Šebe a bol v tej krajine dlhý čas.
11 Abrahám vysadil v Beér-Šebe veľký háj a urobil k nemu štyri brány obrátené na štyri strany zeme a vysadil v ňom vinicu, takže keď k Abrahámovi prišiel pocestný, vošiel cez ktorúkoľvek bránu, ktorá bola na jeho ceste, zostal tam, jedol, pil a nasýtil sa a potom odišiel.
12 Lebo Abrahámov dom bol vždy otvorený pre synov ľudských, ktorí tadiaľ prechádzali a vracali sa, a ktorí denne prichádzali jesť a piť do Abrahámovho domu.
13 A každému, kto mal hlad a prišiel do Abrahámovho domu, Abrahám dával chlieb, aby jedol a pil a nasýtil sa. A každému, kto prišiel do jeho domu nahý, obliekal rúchom, aké si vybral, dával mu striebro a zlato a oznamoval mu Hospodina, ktorý ho stvoril na zemi. Tak robil Abrahám po celý svoj život.
14 Abrahám, jeho deti a všetko, čo mu patrilo, bývali v Beér-Šebe a rozprestieral si stan až po Hebron.
15 Abrahámov brat Náchor a jeho otec a všetci, čo patrili k nim, bývali v Chárane, lebo neprišli s Abrahámom do kanaánskej krajiny.
16 Náchorovi sa narodili deti, ktoré mu porodila Milka, dcéra Háranova, sestra Sáry, Abrahámovej manželky.
17 A toto sú mená tých, ktorí sa mu narodili: Úc, Búz, Kemuel, Kesed, Chazo, Pildaš, Tidlaf a Betuel, osem synov. To sú deti Milky, ktorých porodila Náchorovi, Abrahámovmu bratovi.
18 Náchor mal konkubínu menom Reuma a porodila Náchorovi aj Zebacha, Gachaša, Tachaša a Maachu, štyroch synov.
19 Náchorovi sa narodilo dvanásť synov okrem jeho dcér. I im sa narodili deti v Chárane.
20 A synovia Úca, prvorodeného Náchorovho, boli Abi, Keref, Gadin, Melus a ich sestra Debora.

21 A synovia Buzovi boli Berachel, Naamat, Ševa a Madonu.
22 Kemuelovi synovia boli Aram a Rechob.
23 Kesedovi synovia boli Anamlech, Mešai, Benon a Jifi; Chazovi synovia boli Pildaš, Mechi a Ofer.
24 Synovia Pildaša boli Arud, Chamum, Mered a Moloch.
25 Tidlafovi synovia boli Mušan, Kušan a Muci.
26 A synovia Betuela boli Sechar, Lában a ich sestra Rebeka.
27 Toto sú čeľade Náchorových synov, ktoré sa im narodili v Chárane. Aram, syn Kemuelov, a jeho brat Rechob odišli z Cháranu a našli si údolie v krajine pri rieke Eufrat.
28 A postavili tam mesto a pomenovali ho podľa mena Petora, syna Aramovho, to je Aram Naherajim až do dnešného dňa.
29 A aj Kesedovi synovia išli bývať, kde našli miesto, a išli a našli údolie oproti zemi Šineár a usadili sa tam.
30 A tam si postavili mesto a pomenovali to mesto Kesed podľa mena svojho otca, to je zem Kasdim až do dnešného dňa, a Kasdim bývali v tej krajine a boli plodní a veľmi sa rozmnožili.
31 Terach, otec Náchora a Abraháma, si v starobe vzal inú ženu, ktorej meno bolo Pelila. Počala a porodila mu syna, ktorému dal meno Soba.
32 A Terach žil dvadsaťpäť rokov po splodení Soby.
33 A Terach zomrel v tom roku, v tridsiatom piatom roku po narodení Izáka, syna Abrahámovho.
34 Terach žil dvestopäť rokov a pochovali ho v Chárane.
35 Terachov syn Zoba žil tridsať rokov a narodil sa mu Aram, Achlis a Merik.
36 A Aram, syn Zóby, syna Terachovho, mal tri ženy a splodil dvanásť synov a tri dcéry. A Hospodin dal Aramovi, synovi Zóby, bohatstvo a majetok a množstvo dobytka, oviec a dobytka, a muž sa veľmi rozmnožil.
37 A Aram, syn Soby, a jeho brat a celá jeho domácnosť odišli z Cháranu a usadili sa, kde našli miesto, lebo ich majetok bol príliš veľký na to, aby zostali v Chárane; nemohli sa totiž zdržiavať v Chárane spolu so svojimi bratmi, synmi Náchorovými.
38 A Aram, syn Soby, išiel so svojimi bratmi a našli údolie v diaľke smerom k východnej krajine a usadili sa tam.
39 A postavili tam aj mesto a pomenovali ho Aram podľa mena svojho najstaršieho brata; to je Aram Soba až dodnes.
40 V tých dňoch dospieval Izák, syn Abrahámov. Jeho otec Abrahám ho učil ceste Hospodinovej, aby poznal Hospodina, a Hospodin bol s ním.
41 Keď mal Izák tridsaťsedem rokov, jeho brat Izmael chodil s ním v stane.
42 Izmael sa chválil Izákovi a hovoril: „Mal som trinásť rokov, keď Hospodin povedal môjmu otcovi, aby nás obrezal. Urobil som podľa slova Hospodinovho, ktoré povedal môjmu otcovi. Odovzdal som svoju dušu Hospodinovi a neprestúpil som jeho slovo, ktoré prikázal môjmu otcovi.“
43 Izák odpovedal Izmaelovi: „Prečo sa mi chváliš tým malým kúskom zo svojho tela, ktorý si vzal zo svojho tela, ako ti prikázal Hospodin?“
44 Akože žije Hospodin, Boh môjho otca Abraháma, keby Hospodin povedal môjmu otcovi: Vezmi teraz svojho syna Izáka a prines mu predo mňa obeť, nezdržal by som sa, ale s radosťou by som to urobil.
45 Hospodin počul slovo, ktoré Izák povedal Izmaelovi, a Hospodinovi sa to páčilo, a tak si pomyslel, že v tejto veci vyskúša Abraháma.
46 A nastal deň, keď prišli synovia Boží a postavili sa pred Pána, a aj Satan prišiel s synmi Božími pred Pána.
47 A Hospodin sa opýtal Satana: „Odkiaľ prichádzaš?“ A Satan odpovedal Hospodinovi a riekol: „Chodil som sem a tam po zemi a prechádzal som sa po nej.“
48 A Hospodin povedal Satanovi: „Aké je tvoje slovo ku mne o všetkých synoch zeme?“ Satan odpovedal Hospodinovi a riekol: „Videl som všetky synov zeme, ktorí ti slúžia, a pamätajú si na teba, keď od teba niečo žiadajú.“
49 A keď im dáš, čo od teba žiadajú, sedia v pokoji, opustia ťa a viac si na teba nespomenú.
50 Videl si Abraháma, syna Terachovho? Spočiatku nemal deti, ale slúžil ti a staval ti oltáre, kamkoľvek prišiel, prinášal na nich obety a ustavične hlásal tvoje meno všetkým deťom zeme?
51 A teraz, keď sa mu narodil syn Izák, ťa opustil, urobil veľkú hostinu pre všetkých obyvateľov krajiny a na Hospodina zabudol.
52 Lebo pri všetkom, čo urobil, ti nepriniesol žiadnu obetu, ani zápalnú obetu, ani pokojnú obetu, ani vola, ani baránka, ani kozu zo všetkého, čo zabil v deň, keď bol jeho syn odstavený.
53 Od narodenia svojho syna až doteraz, čo je tridsaťsedem rokov, nepostavil pred tebou oltár ani ti nepriniesol žiadnu obetu, lebo videl, že si mu dal, čo si žiadal, a preto ťa opustil.
54 A Hospodin povedal Satanovi: „Všimol si si teda môjho služobníka Abraháma? Veď niet na zemi jemu podobného, muž bezúhonný a spravodlivý predo mnou, bojí sa Boha a vyhýba sa zlu. Ako žijem, keby som mu povedal: Priveď predo mňa svojho syna Izáka, neodoprel by mi ho, o to menej keby som mu povedal, aby priniesol predo mňa zápalnú obeť zo svojho stáda alebo dobytka.“
55 Satan odpovedal Hospodinovi a povedal: „Hovor teda Abrahámovi, ako si povedal, a uvidíš, či dnes neprestúpi a nezavrhne tvoje slová.“

KAPITOLA 23

1 V tom čase prišlo k Abrahámovi slovo Hospodinovo a povedal mu: Abrahám. On odpovedal: Tu som.
2 A povedal mu: Vezmi si svojho syna, svojho jediného syna, ktorého miluješ, Izáka, a choď do krajiny Mória a tam ho obetuj ako zápalnú obeť na jednom z vrchov, ktorý ti bude ukázaný, lebo tam uvidíš oblak a slávu Hospodinovu.
3 Abrahám si povedal: „Ako mám oddeliť svojho syna Izáka od jeho matky Sáry, aby som ho mohol priniesť ako zápalnú obeť pred Hospodina?“
4 Abrahám vošiel do stanu, sadol si pred svoju ženu Sáru a povedal jej tieto slová:
5 Môj syn Izák dospel a už nejaký čas sa neučil službe svojmu Bohu. Zajtra pôjdem a privediem ho k jeho synovi Semovi a Éberovi a tam sa naučí cesty Pánove, lebo ho naučia poznať Pána a tiež vedieť, že keď sa bude neustále modliť pred Pánom, bude mu odpovedať, a preto tam spozná cestu služby Pánovi, svojmu Bohu.

6 Sára povedala: „Dobre si povedal. Choď, môj pane, a urob s ním, ako si povedal, ale nevzďaľuj ho odo mňa príliš ďaleko a nech tam nezostáva príliš dlho, lebo moja duša je pripútaná v jeho duši.“
7 A Abrahám povedal Sáre: „Dcéra moja, modlime sa k Hospodinovi, nášmu Bohu, aby nám preukázal dobro.“
8 Sára vzala svojho syna Izáka a on zostal u nej celú tú noc. Pobozkala ho, objala a dávala mu rozkazy až do rána.
9 Povedala mu: „Syn môj, ako sa môže moja duša od teba odlúčiť?“ A pobozkala ho, objala a Abrahámovi dala o ňom pokyny.
10 Sára povedala Abrahámovi: „Pane môj, prosím, dávaj pozor na svojho syna a dávaj naňho pozor, lebo okrem neho nemám iného syna ani dcéru.“
11 Neopúšťaj ho! Ak je hladný, daj mu chlieb, a ak je smädný, daj mu vody napiť; nenechaj ho ísť pešo ani nesedať na slnku.
12 Nenechaj ho ísť samého po ceste a nenúť ho od ničoho, čo by si želal, ale urob s ním tak, ako ti povie.
13 Sára horko plakala celú noc kvôli Izákovi a dávala mu rozkazy až do rána.
14 Ráno si Sára vybrala veľmi pekné a jemné rúcho z tých šiat, ktoré mala doma a ktoré jej dal Abimelech.
15 A obliekla tým Izáka, svojho syna, dala mu na hlavu turban a do vrchu turbanu vložila drahokam. Dala im potravu na cestu. Išli preč. Izák išiel so svojím otcom Abrahámom a niektorí z ich sluhov ich odprevadili z cesty.
16 Sára s nimi vyšla a sprevádzala ich po ceste, aby ich odprevadila. Povedali jej: „Vráť sa do stanu.“
17 Keď Sára počula slová svojho syna Izáka, horko plakala a Abrahám, jej muž, plakal s ňou a ich syn plakal s nimi veľkým plačom; aj tí, ktorí išli s nimi, veľmi plakali.
18 Sára chytila svojho syna Izáka, objala ho a plakala s ním. Potom povedala: „Ktovie, či ťa ešte niekedy uvidím po tomto dni?“
19 A stále plakali spolu, Abrahám, Sára a Izák, a všetci, ktorí ich sprevádzali na ceste, plakali s nimi. Sára sa potom odvrátila od svojho syna a horko plakala. Všetci jej sluhovia a slúžky sa s ňou vrátili do stanu.
20 Abrahám išiel so svojím synom Izákom, aby ho priniesol ako obetu pred Hospodina, ako mu prikázal.
21 Abrahám vzal so sebou dvoch svojich mládencov, Izmaela, syna Hagary, a svojho sluhu Eliezera, a išli s nimi. Keď išli cestou, mládenci si hovorili tieto slová:
22 Izmael povedal Eliezerovi: „Môj otec Abrahám ide s Izákom, aby ho priviedol ako zápalnú obeť Hospodinovi, ako mu prikázal.“
23 Keď sa vráti, dá mi všetko, čo má, aby som po ňom zdedil, lebo som jeho prvorodený.
24 Eliezer odpovedal Izmaelovi a riekol: Abrahám ťa predsa zavrhol s tvojou matkou a prisahal, že nezdedíš nič zo všetkého, čo má. Komu dá všetko, čo má, so všetkými svojimi pokladmi, ak nie mne, svojmu služobníkovi, ktorý bol verný v jeho dome, slúžil mu vo dne i v noci a robil všetko, čo si odo mňa prial? Mne odkáže po svojej smrti všetko, čo má.
25 A keď Abrahám išiel so svojím synom Izákom po ceste, prišiel satan a zjavil sa Abrahámovi v podobe veľmi starého muža, pokorného a skrúšeného duchom. Pristúpil k Abrahámovi a povedal mu: „Si hlúpy alebo bezcitný, že dnes robíš toto svojmu jedinému synovi?“
26 Boh ti dal syna v tvojich posledných dňoch, v tvojej starobe, a ty ideš a zabiješ ho dnes, pretože sa nedopustil násilia? Chceš azda vyhubiť dušu svojho jediného syna zo zeme?
27 Či nevieš a nechápeš, že táto vec nemôže byť od Hospodina? Lebo Hospodin nemôže urobiť človeku na zemi také zlo, aby mu povedal: „Choď a zabi svoje dieťa?“
28 Abrahám to počul a vedel, že to bolo slovo satana, ktoré sa ho snažilo odviesť od cesty Pánovej. Ale Abrahám nechcel poslúchnuť hlas satana a Abrahám ho pokarhal, takže odišiel.
29 Satan sa vrátil a prišiel k Izákovi a zjavil sa mu v podobe mladého muža, pekného a krásneho vzhľadu.
30 Pristúpil k Izákovi a povedal mu: „Nevieš a nerozumieš, že tvoj starý, hlúpy otec ťa dnes vedie na zabitie len tak pre nič?“
31 Preto teraz, syn môj, nepočúvaj ho ani naňho nevšímaj, lebo je to hlúpy starý muž, a nech sa tvoja vzácna duša a krásna postava nestratia zo zeme.
32 Izák to počul a povedal Abrahámovi: „Počul si, otec môj, čo tento muž povedal? Takto povedal.“
33 Abrahám odpovedal svojmu synovi Izákovi a povedal mu: „Dávaj si na neho pozor a nepočúvaj jeho slová ani sa na neho nedívaj, lebo je to satan, ktorý sa nás dnes snaží odviesť od Božích prikázaní.“
34 A Abrahám stále karhal Satana a Satan odišiel od nich. A keď videl, že ich nemôže premôcť, skryl sa pred nimi a išiel a prešiel pred nimi po ceste; a premenil sa na veľký potok vody na ceste. A Abrahám a Izák a jeho dvaja mládenci došli na to miesto a videli potok veľký a silný ako tie mohutné vody.
35 Vošli do potoka a prešli cez neho, a voda im najprv siahala po nohy.
36 A vošli hlbšie do potoka a voda im siahala až po krk a všetci sa vody zľakli. A keď prechádzali cez potok, Abrahám spoznal to miesto a vedel, že tam predtým nebola voda.
37 A Abrahám povedal svojmu synovi Izákovi: „Poznám toto miesto, kde nebol potok ani voda. Je to teda satan, ktorý nám toto všetko robí, aby nás dnes odviedol od Božích prikázaní.“
38 Abrahám ho pokarhal a povedal mu: „Nech ťa Hospodin pokarhá, satan, odíď od nás, lebo sa riadime Božími príkazmi.“
39 Satan sa zľakol Abrahámovho hlasu a odišiel od nich. To miesto sa opäť stalo suchou zemou, ako bolo predtým.
40 A Abrahám išiel s Izákom na miesto, ktoré mu povedal Boh.
41 Na tretí deň Abrahám zdvihol oči a uvidel v diaľke miesto, o ktorom mu povedal Boh.
42 A ukázal sa mu ohnivý stĺp, ktorý siahal od zeme až po nebo, a oblak slávy na vrchu a v oblaku sa ukázala sláva Pánova.
43 A Abrahám povedal Izákovi: Syn môj, vidíš na tom vrchu, ktorý vidíme z diaľky, to isté, čo ja vidím na ňom?
44 Izák odpovedal svojmu otcovi: „Vidím a hľa, ohnivý stĺp a oblak a na oblaku je vidieť slávu Hospodinovu.“
45 Abrahám vedel, že jeho syn Izák bol Hospodinovi prijatý na zápalnú obetu.
46 A Abrahám povedal Eliezerovi a Izmaelovi, jeho synovi: Vidíte aj vy to, čo my vidíme na vrchu, ktorý je v diaľke?

47 Oni odpovedali: „Nevidíme nič viac, ako len ostatné vrchy zeme.“ Abrahám vedel, že nie sú prijaté pred Hospodinom, aby išiel s nimi, a preto im povedal: „Zostaňte tu s oslom, kým ja a môj syn Izák pôjdeme na tamtý vrch, budeme sa tam klaňať pred Hospodinom a potom sa vrátime k vám.“
48 Eliezer a Izmael zostali na tom mieste, ako im prikázal Abrahám.
49 Abrahám vzal drevo na zápalnú obeť, naložil ho na svojho syna Izáka, vzal oheň a nôž a obaja išli na to miesto.
50 Keď išli ďalej, Izák povedal svojmu otcovi: „Vidím oheň a drevo. Kde je teda baránok, ktorý má byť zápalnou obeťou pred Hospodinom?“
51 Abrahám odpovedal svojmu synovi Izákovi: „Hospodin si ťa vyvolil, syn môj, aby si bol dokonalou zápalnou obetou namiesto baránka.“
52 Izák povedal svojmu otcovi: „Všetko, čo ti Hospodin povedal, urobím s radosťou a s veselým srdcom.“
53 Abrahám sa znova opýtal svojho syna Izáka: „Je v tvojom srdci nejaká nesprávna myšlienka alebo rada ohľadom tejto veci? Povedz mi to, syn môj, prosím, syn môj, neskrývaj to predo mnou.“
54 Izák odpovedal svojmu otcovi Abrahámovi a povedal mu: „Otče môj, ako žije Hospodin a ako žije tvoja duša, niet v mojom srdci ničoho, čo by ma zbavilo slova, ktoré ti povedal, či už napravo alebo naľavo.“
55 Ani končatina, ani sval sa pri tom nepohli ani nepohli, a v mojom srdci nie je žiadna myšlienka ani zlý úmysel ohľadom toho.
56 Ale ja som v tejto veci radostného a veselého srdca a hovorím: Požehnaný je Hospodin, ktorý si ma dnes vyvolil, aby som bol pred ním zápalnou obetou.
57 Abrahám sa veľmi zaradoval zo slov Izáka a išli ďalej a prišli spolu na miesto, o ktorom hovoril Hospodin.
58 Abrahám sa priblížil, aby na tom mieste postavil oltár. Abrahám plakal a Izák vzal kamene a maltu, kým nedokončili stavbu oltára.
59 Abrahám vzal drevo a poukladal ho na oltár, ktorý postavil.
60 Vzal svojho syna Izáka, zviazal ho a položil ho na drevo, ktoré bolo na oltári, aby ho zabil ako zápalnú obeť pred Hospodinom.
61 Izák povedal svojmu otcovi: „Zaviaž ma pevne a potom ma polož na oltár, aby som sa neobrátil a nepohol, a neuvoľnil sa pod silou noža na svojom tele a neznesvätil tým zápalnú obeť.“ A Abrahám tak urobil.
62 Izák však povedal svojmu otcovi: „Otče môj, keď ma zabiješ a spáliš ako obetu, vezmi so sebou zvyšok môjho popola a prines to mojej matke Sáre. Povedz jej: „Toto je Izákova sladká vôňa. Nehovor jej to, ak bude sedieť pri studni alebo na vyvýšenom mieste, aby nevrhla svoju dušu za mnou a nezomrela.“
63 Abrahám počul Izákove slová a pozdvihol hlas a plakal, keď Izák hovoril tieto slová. Abrahámove slzy tiekli na jeho syna Izáka a Izák horko plakal a povedal svojmu otcovi: „Ponáhľaj sa, otec môj, a urob so mnou vôľu Pána, nášho Boha, ako ti prikázal.“
64 A srdcia Abraháma a Izáka sa radovali z tejto veci, ktorú im prikázal Hospodin, ale oko horko plakalo, zatiaľ čo srdce sa radovalo.
65 Abrahám zviazal svojho syna Izáka a položil ho na oltár na drevo. Izák si pred otcom vystrel krk na oltár a Abrahám vystrel ruku, aby vzal nôž a zabil svojho syna ako zápalnú obeť pred Hospodinom.
66 V tom čase predstúpili pred Hospodina anjeli milosrdenstva a povedali mu o Izákovi:
67 0 Pane, ty si milosrdný a súcitný Kráľ nad všetkým, čo si stvoril na nebi i na zemi, a ty ich všetky podopieraš. Preto daj výkupné a vykúpenie namiesto svojho služobníka Izáka a zľutuj sa a zľutuj sa nad Abrahámom a jeho synom Izákom, ktorí dnes plnia tvoje prikázania.
68 Či si videl, Pane, ako Izák, syn Abraháma, tvojho služobníka, je zviazaný na zabitie ako zviera? Preto nech sa teraz, Pane, zľutuješ nad nimi.
69 V tom čase sa Abrahámovi zjavil Hospodin, zavolal naňho z neba a povedal mu: „Nevykladaj svoju ruku na chlapca a nerob mu nič, lebo teraz viem, že sa bojíš Boha, keď robíš tento skutok a že mi neodoprieš svojho syna, svojho jediného syna.“
70 Abrahám zdvihol oči a videl, že baran sa zachytil o rohy v húštine; to bol baran, ktorého stvoril Hospodin Boh na zemi v deň, keď stvoril zem i nebo.
71 Lebo Hospodin pripravil tohto barana od toho dňa ako zápalnú obeť namiesto Izáka.
72 A tento baran sa blížil k Abrahámovi, keď ho Satan chytil a zaplietol mu rohy do húštiny, aby sa k Abrahámovi nepriblížil a Abrahám tak mohol zabiť jeho syna.
73 Keď Abrahám videl barana, ako sa k nemu blíži a Satan ho zadržiava, vzal ho a priviedol ho pred oltár. Rozviazal putá svojmu synovi Izákovi a postavil barana namiesto neho. Abrahám zabil barana na oltári a priniesol ho ako obetu namiesto svojho syna Izáka.
74 Abrahám pokropil oltár krvou barana a zvolal: „Toto je namiesto môjho syna a nech sa to dnes pred Hospodinom považuje za krv môjho syna.“
75 A všetko, čo Abrahám pri tejto príležitosti urobil pri oltári, zvolal a povedal: Toto je v mieste môjho syna a nech sa to dnes pred Pánom považuje za miesto môjho syna; a Abrahám dokončil celú službu pri oltári a služba bola prijatá pred Pánom a bola považovaná za Izáka; a Pán požehnal Abraháma a jeho semeno v ten deň.
76 A Satan išiel k Sáre a zjavil sa jej v podobe starého muža, veľmi pokorného a tichého, a Abrahám ešte stále prinášal zápalnú obeť pred Pánom.
77 A povedal jej: „Nevieš o všetkom diele, ktoré Abrahám dnes vykonal so svojím jediným synom? Vzal Izáka, postavil mu oltár, zabil ho a priniesol ho ako obetu na oltári. Izák plakal a plakal pred svojím otcom, ale on sa naňho nepozrel a nemal nad ním súcit.“
78 A Satan zopakoval tieto slová a odišiel od nej. Sára počula všetky Satanove slová a predstavovala si ho ako starca z radov synov ľudských, ktorí boli s jej synom a prišli a povedali jej tieto veci.
79 Sára pozdvihla hlas a plakala a horko kričala pre svojho syna. Hodila sa na zem, sypala si prach na hlavu a hovorila: „Syn môj, Izák, syn môj, ó, kiežby som dnes zomrela namiesto teba!“ A ďalej plakala a hovorila: „Je mi ľúto teba, syn môj, syn môj, Izák, ó, kiežby som dnes zomrela namiesto teba.“
80 A ona stále plakala a hovorila: „Je mi ľúto teba, že som ťa vychovala a vychovala. Teraz sa moja radosť premenila

na smútok nad tebou. Túžila som po tebe, volala som a modlila som sa k Bohu, až kým som ťa neporodila v deväťdesiatich rokoch. Dnes si obetoval nôž a oheň ako obetu.“
81 Ale utešujem sa s tebou, syn môj, že je to slovo Pánovo, lebo si vykonal príkaz svojho Boha; veď kto môže prestúpiť slovo nášho Boha, v ktorého rukách je duša každého živého tvora?
82 Spravodlivý si, Hospodine, Bože náš, lebo všetky tvoje skutky sú dobré a spravodlivé; lebo aj ja sa radujem z tvojho slova, ktoré si prikázal, a hoci moje oko horko plače, moje srdce plesá.
83 Sára si položila hlavu na lono jednej zo svojich slúžok a znehybnela ako kameň.
84 Potom vstala a chodila všade, vypytovala sa, až kým neprišla do Hebronu. Vypytovala sa všetkých, ktorých stretla na ceste, ale nikto jej nevedel povedať, čo sa stalo jej synovi.
85 A prišla so svojimi slúžkami a sluhami do Kireat-Arby, čo je Hebron, a pýtala sa na svojho syna a zostala tam, zatiaľ čo poslala niektorých zo svojich sluhov hľadať, kam odišiel Abrahám s Izákom. Išli ho hľadať v dome Sema a Ebera, ale nemohli ho nájsť, a hľadali po celej krajine, a nebol tam.
86 A hľa, Satan prišiel k Sáre v podobe starca a prišiel a postavil sa pred ňu a povedal jej: „Lhavo som ti hovoril, lebo Abrahám nezabil svojho syna a nie je mŕtvy.“ A keď počula to slovo, jej radosť pre syna bola taká nesmierna, že jej duša vyprchala radosťou; zomrela a bola pridaná k svojmu ľudu.
87 Keď Abrahám skončil svoju službu, vrátil sa so svojím synom Izákom k svojim mládencom. Vstali a išli spolu do Beér-Šeby a vrátili sa domov.
88 Abrahám hľadal Sáru, ale nenašiel ju. Vypytoval sa na ňu a povedali mu: „Išla až do Hebronu, aby vás oboch hľadala, kam ste išli, lebo tak sa dozvedela.“
89 Abrahám a Izák išli k nej do Hebronu a keď zistili, že je mŕtva, pozdvihli svoj hlas a horko nad ňou plakali. Izák padol na tvár svojej matky a plakal nad ňou a povedal: „Matka moja, matka moja, ako si ma opustila a kam si odišla? Ako, ako si ma opustila!“
90 Abrahám a Izák veľmi plakali a všetci ich sluhovia s nimi plakali pre Sáru a veľmi a hlboko ju oplakávali.

KAPITOLA 24

1 Sárin život bol stodvadsaťsedem rokov a potom Sára zomrela. Abrahám vstal od svojej mŕtvej, aby hľadal pohrebisko na pochovanie svojej ženy Sáry. Potom išiel a povedal Chetovcom, obyvateľom krajiny:
2 Som u vás cudzincom a pohostinom vo vašej krajine; daj mi do vlastníctva pohrebné miesto vo svojej krajine, aby som mohol pochovať svojich mŕtvych pred sebou.
3 A synovia Heta povedali Abrahámovi: Hľa, zem je pred tebou, pochovaj svoju mŕtvu v jednom z našich vyvolených hrobov, lebo nikto ti nezabráni pochovať svoju mŕtvu.
4 Abrahám im povedal: „Ak s tým súhlasíte, choďte a proste za mňa Efrona, syna Zocharovho, aby mi dal jaskyňu Machpelu, ktorá je na konci jeho poľa, a ja ju od neho kúpim za koľkokoľvek si bude želať.“
5 Efron býval medzi Chetovcami. Išli a volali ho. Prišiel pred Abraháma a Efron povedal Abrahámovi: „Hľa, tvoj služobník urobí všetko, čo žiadaš.“ Abrahám povedal: „Nie, ale jaskyňu a pole, ktoré máš, kúpim za cenu, aby ti slúžili ako večné pohrebisko.“
6 Efron odpovedal: „Hľa, pole a jaskyňa sú pred tebou, daj, čo chceš.“ Abrahám povedal: „Kúpim to z tvojej ruky a z ruky tých, čo vchádzajú bránou tvojho mesta, a z ruky tvojho potomstva naveky.“
7 A Efron a všetci jeho bratia to počuli. Abrahám odvážil Efronovi štyristo šeklov striebra do rúk Efrona a do rúk všetkých jeho bratov. Abrahám napísal túto dohodu a osvedčil ju pred štyrmi svedkami.
8 A toto sú mená svedkov: Amigal, syn Abišnu Chetitu, Adichorom, syn Ašunacha Hevejca, Abdon, syn Achirama Gomerského, Bakdil, syn Abudiša Sidonského.
9 Abrahám vzal knihu o kúpe a uložil ju do svojich pokladníc. Toto sú slová, ktoré Abrahám do knihy napísal:
10 Že jaskyňa a pole, ktoré kúpil Abrahám od Efrona Chetitského a od jeho potomstva a od tých, ktorí vychádzajú z jeho mesta, a od ich potomstva naveky, budú kúpou pre Abraháma a jeho potomstvo a pre tých, ktorí vychádzajú z jeho bedier, do vlastníctva pohrebiska naveky; a pripevnil na to pečať a osvedčil to pred svedkami.
11 A pole a jaskyňa, ktorá bola na ňom, a celé to miesto boli zabezpečené pre Abraháma a jeho potomstvo po ňom, od synov Heta; hľa, je to naproti Mamre v Hebrone, ktorý je v krajine Kanaán.
12 Potom Abrahám pochoval svoju ženu Sáru a to miesto i celé jeho územie sa stalo Abrahámovi a jeho potomstvu vlastníctvom na pohreb.
13 A Abrahám pochoval Sáru s pompou, ako sa to robí pri pohrebe kráľov, a bola pochovaná vo veľmi jemnom a krásnom rúchu.
14 Pri jej márach bol Šém, jeho synovia Eber a Abimelech, Anar, Aškol a Mamre a za jej mármi išli všetci veľmoži krajiny.
15 Sárin život trval sto dvadsaťsedem rokov a potom zomrela. Abrahám začal veľký a ťažký smútok a sedem dní trpel smútočnými obradmi.
16 A všetci obyvatelia krajiny utešovali Abraháma a jeho syna Izáka kvôli Sáre.
17 Keď pominuli dni ich smútku, Abrahám poslal svojho syna Izáka preč. Ten išiel do domu Sema a Ebera, aby sa učil cestám Hospodinovým a jeho zákonom. Abrahám tam zostal tri roky.
18 V tom čase vstal Abrahám so všetkými svojimi sluhami a išli a vrátili sa domov do Beer-Šeby. Abrahám a všetci jeho sluhovia zostali v Beer-Šebe.
19 A na prelome roku zomrel Abimelech, kráľ Filištínov; mal stodeväťdesiattri rokov, keď zomrel. Abrahám odišiel so svojím ľudom do krajiny Filištínov. Utešili celú jeho domácnosť a všetkých jeho sluhov. Potom sa vrátil a išiel domov.
20 Po Abimelechovej smrti vzali Gerárčania jeho syna Benmalicha, ktorý mal iba dvanásť rokov, a položili ho na miesto jeho otca.
21 A dali mu meno Abimelech podľa mena jeho otca, lebo tak robili v Geráre. Abimelech kraľoval namiesto svojho otca Abimelecha a zasadol na jeho trón.

22 V tých dňoch zomrel aj Háranov syn Lot, v tridsiatom deviatom roku Izákovho života. Lot žil celé dni stoštyridsať rokov a potom zomrel.
23 A toto sú Lótove deti, ktoré sa mu narodili z jeho dcér. Meno prvého bolo Moab a meno druhého bolo Benami.
24 Dvaja Lótovi synovia odišli, vzali si ženy z kanaánskej krajiny a porodili im deti. Moábovi synovia boli Ed, Majon, Tarsus a Kanvil, štyria synovia. Tí sú otcami Moábovcov až do dnešného dňa.
25 A všetky čeľade Lótových synov sa usadili, kamkoľvek narazili, lebo sa plodili a hojne sa rozmnožovali.
26 A išli a postavili si mestá v krajine, kde bývali, a mestá, ktoré postavili, pomenovali svojimi vlastnými menami.
27 V tých dňoch zomrel Terachov syn Náchor, brat Abrahámov, v štyridsiatom roku Izákovho života. Náchor žil stosedemdesiatdva rokov. Potom zomrel a pochovali ho v Chárane.
28 Keď Abrahám počul, že jeho brat zomrel, veľmi sa zarmútil a mnoho dní smútil nad svojím bratom.
29 Abrahám si zavolal svojho hlavného sluhu Eliezera, aby mu dal rozkazy ohľadom jeho domu. Eliezer prišiel a postavil sa pred neho.
30 Abrahám mu povedal: „Hľa, som starý, neviem, kedy zomriem, lebo som už v pokročilom veku. Preto vstaň, vyjdi a neber môjmu synovi ženu z tohto miesta a z tejto krajiny, z dcér Kanaáncov, medzi ktorými bývame.“
31 Choď do mojej krajiny, do môjho rodiska, a vezmi odtiaľ manželku pre môjho syna. Hospodin, Boh neba i zeme, ktorý ma vzal z domu môjho otca a priviedol ma na toto miesto a povedal mi: „Tvojmu potomstvu dám túto zem do dedičstva naveky“, on pošle svojho anjela pred tebou a dá ti úspešnú cestu, aby si pre môjho syna získal manželku z mojej rodiny a z domu môjho otca.
32 Sluha odpovedal svojmu pánovi Abrahámovi a riekol: „Hľa, idem do tvojho rodiska a do domu tvojho otca a odtiaľ vezmem tvojmu synovi ženu. Ak ma však žena nebude chcieť nasledovať do tejto krajiny, mám vziať tvojho syna späť do krajiny tvojho rodiska?“
33 Abrahám mu povedal: „Dávaj si pozor, aby si mi sem nevrátil syna, lebo Hospodin, pred ktorým som chodil, pošle svojho anjela pred tebou a tvoju cestu bude úspešná.“
34 Eliezer urobil, ako mu Abrahám prikázal, a Eliezer prisahal Abrahámovi, svojmu pánovi, na túto vec. Eliezer vstal a vzal so sebou desať tiav z tiav svojho pána a desať mužov zo sluhov svojho pána a vstali a išli do Cháranu, mesta Abraháma a Náchora, aby priviedli ženu pre Izáka, syna Abrahámovho. A kým boli preč, Abrahám poslal do domu Sema a Ebera a oni odtiaľ priviedli jeho syna Izáka.
35 Izák sa vrátil domov do domu svojho otca do Beér-Šeby, zatiaľ čo Eliezer a jeho muži prišli do Cháranu. Zastavili sa v meste pri napájadle. On prinútil svoje ťavy kľaknúť si pri vode a zostali tam.
36 A Eliezer, Abrahámov sluha, sa modlil a povedal: Bože môjho pána Abraháma, prosím, daj mi dnes všetko dobré a preukáž môjmu pánovi milosť, aby si dnes vybral pre syna môjho pána ženu z jeho rodiny.
37 Hospodin vypočul Eliezerov hlas kvôli svojmu služobníkovi Abrahámovi a stretol sa s dcérou Betuela, syna Milky, manželky Náchora, brata Abraháma, a Eliezer vošiel do jej domu.
38 Eliezer im vyrozprával všetko, čo ho trápilo, a povedal im, že je Abrahámovým sluhom. Veľmi sa z neho radovali.
39 A všetci dobrorečili Hospodinovi, ktorý to urobil, a dali mu Rebeku, dcéru Betuela, za ženu pre Izáka.
40 Mladá žena bola veľmi pekného vzhľadu, bola panna a Rebeka mala v tých dňoch desať rokov.
41 A Betuel, Laban a jeho deti urobili v tú noc hostinu a Eliezer a jeho muži prišli a jedli, pili a radovali sa tam v tú noc.
42 A Eliezer vstal ráno, on i muži, ktorí boli s ním, a zavolal na celý dom Betuela a povedal: Prepustite ma, aby som išiel k svojmu pánovi! Vstali a prepustili Rebeku a jej dojčiatku Deboru, dcéru Úca, a dali jej striebro a zlato, sluhov a slúžky a požehnali ju.
43 Eliezera poslali s jeho mužmi, sluhovia však vzali Rebeku a on išiel a vrátil sa k svojmu pánovi do kanaánskej krajiny.
44 Izák si vzal Rebeku a stala sa jeho ženou. Voviedol ju do stanu.
45 Izák mal štyridsať rokov, keď si vzal za ženu Rebeku, dcéru svojho strýka Betuela.

KAPITOLA 25

1 V tom čase si Abrahám v starobe vzal opäť ženu, ktorá sa volala Ketura a pochádzala z kanaánskej krajiny.
2 A porodila mu Zimrána, Jokšana, Medána, Midjána, Jišbaka a Šuácha, šesť synov. A Zimránovi synovia boli Abihén, Molich a Narim.
3 Jokšanovi synovia boli Šeba a Dedán, Medanovi synovia boli Amida, Joáb, Gochi, Elizeus a Notách, Midjánovi synovia boli Efa, Efer, Chanoch, Abida a Eldaa.
4 A synovia Išbaka boli Makiro, Beyodua a Tator.
5 A synovia Šuachovi boli Bildad, Mamdad, Munan a Meban; to všetko sú čeľade detí Ketúry, Kanaáňanky, ktoré porodila Hebrejovi Abrahámovi.
6 Abrahám ich všetkých poslal preč a dal im dary. Oni odišli od jeho syna Izáka a usadili sa, kdekoľvek si našli miesto.
7 Všetci títo odišli na východné pohorie a postavili si šesť miest, v ktorých bývajú až do dnešného dňa.
8 Ale synovia Šeby a Dedana, synovia Jokšanovi, so svojimi deťmi nebývali so svojimi bratmi v ich mestách, ale putovali a táborili v krajinách a púštiach až do dnešného dňa.
9 A synovia Midjána, syna Abrahámovho, odišli na východ od krajiny Kúš a našli tam veľké údolie vo východnej krajine a usadili sa tam a postavili mesto a bývali v ňom. To je krajina Midján až do dnešného dňa.
10 Midián sa usadil v meste, ktoré postavil, on i jeho päť synov a všetci, čo mu patrili.
11 A toto sú mená Madiánčanov podľa ich mien v ich mestách: Efa, Efer, Chanoch, Abida a Eldaa.
12 Synovia Efy boli Metach, Mešar, Avi a Tzanua. Synovia Efera boli Efron, Sur, Alirun a Medin. Synovia Chanocha boli Reuel, Rekem, Azi, Aljošub a Alad.
13 A synovia Abidovi boli Chur, Melud, Kerury a Molchi; a synovia Eldaaovi boli Miker, Reba, Malkija a Gabol; to sú mená Madiánčanov podľa ich čeľadí; a potom sa čeľade Madiáncov rozšírili po celej krajine Madiánskej.

14 A toto je rodokmeň Izmaela, syna Abraháma, ktorého Abrahámovi porodila Hagar, Sárina slúžka.
15 Izmael si vzal ženu z Egypta, ktorej meno bolo Riba, čo je Meriba.
16 Riba porodila Izmaelovi Nebajota, Kedara, Adbeela, Mibsamu a ich sestru Bosmat.
17 Izmael opustil svoju ženu Ribu a ona odišla od neho a vrátila sa do Egypta do domu svojho otca a bývala tam, lebo bola veľmi zlá v očiach Izmaela a jeho otca Abraháma.
18 Izmael si potom vzal ženu z kanaánskej krajiny, ktorej meno bolo Malchut, a porodila mu Nišmu, Dumu, Masu, Chadada, Temu, Jetura, Nafiša a Kedmu.
19 Toto sú Izmaelovi synovia a toto sú ich mená: dvanásť kniežat podľa svojich národov. Izmaelove rodiny sa potom rozišli a Izmael vzal svoje deti a všetok majetok, ktorý nadobudol, spolu s dušami svojej rodiny a všetkým, čo mu patrilo, a išli bývať, kde si našli miesto.
20 A odišli a usadili sa blízko púšte Parán a ich príbytok bol od Chavily až po Šúr, čo je pred Egyptom, ako sa ide do Asýrie.
21 Izmael a jeho synovia bývali v krajine a narodili sa im deti. Boli plodní a hojne sa rozmnožovali.
22 A toto sú mená synov Nebajota, prvorodeného Izmaelovho: Mend, Send a Majon; a synovia Kedarovi boli Aljon, Kecem, Chamad a Eli.
23 Synovia Adbeela boli Chamad a Jabin; synovia Mibsamovi boli Obadiáš, Ebedmelech a Jeuš; to sú čeľade synov Riby, manželky Izmaela.
24 Synovia Mišmu, syna Izmaelovho, boli Šamua, Zekarion a Obed; synovia Dúmy boli Kesed, Eli, Machmad a Amed.
25 A synovia Masovi boli Melon, Mula a Ebidadon; a synovia Chadadovi boli Azur, Minzar a Ebedmelech; a synovia Temu boli Seir, Sadon a Yakol.
26 Jetúrovi synovia boli Merit, Jaiš, Aljo a Pachot; Nafišovi synovia boli Ebed-Tamed, Abiásaf a Mir; Kedmovi synovia boli Kalip, Tachti a Omir; to boli synovia Malchut, Izmaelovej manželky, podľa ich rodov.
27 Toto sú všetky Izmaelove čeľade podľa svojich rodov a bývali v tých krajinách, kde si postavili mestá, až do dnešného dňa.
28 Rebeka, dcéra Betuela, žena Abrahámovho syna Izáka, bola v tých dňoch neplodná a nemala potomstvo. Izák býval so svojím otcom v kanaánskej krajine a Hospodin bol s Izákom. Arpachšad, syn Sema, syna Noachovho, zomrel v tých dňoch, v štyridsiatom ôsmom roku Izákovho života. Celých Arpachšadovo žitie bolo štyristotridsaťosem rokov a potom zomrel.

KAPITOLA 26

1 V päťdesiatom deviatom roku života Abrahámovho syna Izáka bola jeho žena Rebeka v tých dňoch ešte neplodná.
2 A Rebeka povedala Izákovi: „Veru, pane môj, že tvoja matka Sára bola za svojich čias neplodná, kým sa za ňu môj pán Abrahám, tvoj otec, neprosil a ona s ním počala.“
3 Preto teraz vstaň a modli sa k Bohu aj ty, a on vypočuje tvoju modlitbu a spomenie si na nás vo svojom milosrdenstve.
4 Izák odpovedal svojej žene Rebeke: „Abrahám sa už za mňa modlil k Bohu, aby rozmnožil svoje potomstvo, a preto teraz táto neplodnosť prejde na nás od teba.“
5 Rebeka mu povedala: „Ale vstaň teraz aj ty a modli sa, aby Hospodin vypočul tvoju modlitbu a dal mi deti.“ Izák poslúchol slová svojej ženy. Izák a jeho žena vstali a išli do krajiny Mória, aby sa tam modlili a hľadali Hospodina. Keď prišli na to miesto, Izák vstal a modlil sa k Hospodinovi za svoju ženu, pretože bola neplodná.
6 Izák povedal: „Pane, Bože neba i zeme, tvoja dobrota a milosrdenstvo napĺňajú zem, ty si vzal môjho otca z domu jeho otca a z jeho rodiska a priviedol si ho do tejto krajiny a povedal si mu: Tvojmu potomstvu dám túto zem.“ Sľúbil si mu a oznámil si mu: „Rozmnožím tvoje potomstvo ako hviezdy na nebi a ako piesok v mori.“ Nech sa teraz splnia tvoje slová, ktoré si povedal môjmu otcovi.
7 Lebo ty si Hospodin, náš Boh, naše oči sú upreté na teba, aby si nám dal potomstvo ľudí, ako si nám sľúbil, lebo ty si Hospodin, náš Boh, a naše oči sú upreté len na teba.
8 A Hospodin vypočul modlitbu Izáka, syna Abrahámovho, a Hospodin ho vypočul, a jeho žena Rebeka počala.
9 Asi o sedem mesiacov sa deti v jej vnútri začali svárať a veľmi ju to bolelo, pretože sa kvôli nim unavovala. Preto sa spýtala všetkých žien, ktoré vtedy boli v krajine: „Stalo sa vám niečo také, čo sa stalo mne?“ Povedali jej: „Nie.“
10 A povedala im: Prečo som v tomto sama medzi všetkými ženami, ktoré boli na zemi? A odišla do krajiny Moria, aby kvôli tomu hľadala Hospodina; a išla k Semovi a Eberovi, jeho synovi, aby sa ich na túto vec vypýtala a aby sa v tejto veci ohľadom nej dopýtali Hospodina.
11 A tiež požiadala Abraháma, aby hľadal a pýtal sa Hospodina na všetko, čo ju postihlo.
12 Všetci sa pýtali Hospodina ohľadom tejto veci a priniesli jej slovo od Hospodina a povedali jej: „Dvoje sú v tvojom lone a povstanú z nich dva národy, jeden národ bude silnejší ako druhý a väčší bude slúžiť mladšiemu.“
13 Keď sa naplnili dni jej pôrodu, kľakla si a hľa, v jej lone boli dvojčatá, ako jej povedal Pán.
14 Prvý vyšiel celý červený ako chlpatý odev a všetok ľud krajiny mu dal meno Ezau, hovoriac: „Tento sa narodil už od matkinho lona.“
15 Potom prišiel jeho brat a rukou chytil Ezaua za pätu, preto mu dali meno Jakub.
16 Izák, syn Abrahámov, mal šesťdesiat rokov, keď ich splodil.
17 Chlapci vyrástli do pätnásteho roku a prišli do spoločnosti ľudí. Ezau bol muž prefíkaný a klamlivý, skúsený lovec na poli a Jakub bol muž dokonalý a múdry, býval v stanoch, pásol stáda a učil sa Hospodinovým pokynom a príkazom svojho otca a matky.
18 Izák a synovia jeho domu bývali s jeho otcom Abrahámom v kanaánskej krajine, ako im prikázal Boh.
19 Abrahámov syn Izmael odišiel so svojimi deťmi a so všetkým, čo k nim patrilo, a vrátili sa odtiaľ do krajiny Chavila a bývali tam.
20 A všetky deti Abrahámových vedľajších žien odišli bývať do krajiny Východu, lebo Abrahám ich poslal preč od svojho syna a dal im dary, a tak odišli.
21 A Abrahám dal všetko, čo mal, svojmu synovi Izákovi, a dal mu aj všetky svoje poklady.

22 A prikázal mu: Či nevieš a nechápeš, že Hospodin je Boh na nebi i na zemi a okrem neho niet iného?
23 A on ma vyviedol z domu môjho otca a z môjho rodiska a dal mi všetky rozkoše zeme; on ma vyslobodil z rady bezbožných, lebo som v neho dôveroval.
24 A priviedol ma na toto miesto a vyslobodil ma z Ur Kasdim a povedal mi: Tvojmu potomstvu dám všetky tieto krajiny a oni ich zdedia, ak budú zachovávať moje prikázania, moje ustanovenia a moje súdy, ktoré som ti prikázal a ktoré prikážem im.
25 A teraz, syn môj, počúvaj môj hlas a zachovávaj prikázania Hospodina, svojho Boha, ktoré som ti prikázal. Neodbočuj z pravej cesty ani napravo, ani naľavo, aby sa ti a tvojim deťom po tebe naveky dobre darilo.
26 A pamätaj na zázračné skutky Pánove a na jeho láskavosť, ktorú nám preukázal, keď nás vyslobodil z rúk našich nepriateľov, a Pán, náš Boh, ich dal padnúť do našich rúk. Preto teraz zachovávaj všetko, čo som ti prikázal, a neodvráť sa od prikázaní svojho Boha a neslúž nikomu okrem neho, aby sa ti a tvojmu potomstvu po tebe dobre darilo.
27 A ty uč svoje deti a svoje potomstvo Hospodinovým pokynom a jeho prikázaniam a uč ich správnej ceste, ktorou majú kráčať, aby sa im naveky dobre darilo.
28 Izák odpovedal svojmu otcovi a povedal mu: „Čo mi prikázal môj Pán, to urobím a neodchýlim sa od príkazov Pána, svojho Boha, budem zachovávať všetko, čo mi prikázal.“ A Abrahám požehnal svojho syna Izáka i svoje deti a Abrahám učil Jakuba Pánovým zákonom a jeho cestám.
29 V tom čase zomrel Abrahám, v pätnástom roku života Izákových synov Jakuba a Ezaua. Abrahám žil celé dni stosedemdesiatpäť rokov. Zomrel a bol pripojený k svojmu ľudu v ušľachtilej starobe, starý a sýty životom. Pochovali ho jeho synovia Izák a Izmael.
30 Keď obyvatelia Kanaánu počuli, že Abrahám zomrel, prišli všetci so svojimi kráľmi, kniežatami a všetkými mužmi, aby pochovali Abraháma.
31 A všetci obyvatelia krajiny Cháran a všetky čeľade Abrahámovho domu a všetky kniežatá a veľmoži a Abrahámovi synovia z vedľajších žien, všetci prišli, keď počuli o Abrahámovej smrti, a odplatili Abrahámovi láskavosť a utešili jeho syna Izáka a pochovali Abraháma v jaskyni, ktorú kúpil od Efrona Chetitu a jeho detí, aby mali vlastníctvo pohrebiska.
32 A všetci obyvatelia Kanaánu a všetci, ktorí poznali Abraháma, oplakávali Abraháma celý rok a muži i ženy ho oplakávali.
33 A všetky malé deti a všetci obyvatelia krajiny plakali nad Abrahámom, lebo Abrahám bol ku všetkým dobrý a pretože bol čestný pred Bohom i pred ľuďmi.
34 A nepovstal muž, ktorý by sa bál Boha ako Abrahám, lebo sa bál svojho Boha od svojej mladosti a slúžil Hospodinovi a kráčal po všetkých jeho cestách po celý svoj život, od svojho detstva až do dňa svojej smrti.
35 A Hospodin bol s ním a vyslobodil ho z rady Nimroda a jeho ľudu. Keď viedol vojnu so štyrmi kráľmi Elámu, porazil ich.
36 A priviedol všetky deti zeme k službe Bohu a učil ich cestám Pána a spôsobil, aby poznali Pána.
37 A založil háj a vysadil v ňom vinicu a vždy pripravoval vo svojom stane jedlo a nápoj pre tých, ktorí prechádzali krajinou, aby sa mohli nasýtiť v jeho dome.
38 A Hospodin Boh vyslobodil celú zem kvôli Abrahámovi.
39 Po Abrahámovej smrti Boh požehnal jeho syna Izáka a jeho deti. Hospodin bol s Izákom, ako bol s jeho otcom Abrahámom. Izák totiž zachovával všetky Hospodinove prikázania, ako mu prikázal Abrahám, jeho otec; neodbočil ani napravo, ani naľavo od správnej cesty, ktorú mu prikázal jeho otec.

KAPITOLA 27

1 A Ezau v tom čase, po Abrahámovej smrti, často chodieval na poľovníctvo.
2 A Nimrod, kráľ Babylonu, to jest Amrafel, tiež často chodieval so svojimi mocnými mužmi loviť na poli a prechádzať sa so svojimi mužmi za denného chladu.
3 Nimrod pozoroval Ezaua po všetky dni, lebo v Nimrodovom srdci sa po všetky dni tvorila žiarlivosť proti Ezauovi.
4 Istý deň išiel Ezau na pole loviť a našiel Nimroda, ako sa prechádza po púšti so svojimi dvoma mužmi.
5 Všetci jeho mocní muži a jeho ľud boli s ním na púšti, ale vzdialili sa od neho a odišli od neho rôznymi smermi loviť. Ezau sa skryl pred Nimrodom a číhal naňho na púšti.
6 A Nimrod a jeho muži, ktorí boli s ním, ho nepoznali a Nimrod a jeho muži sa často prechádzali po poli za denného chladu, aby vedeli, kde jeho muži na poli lovia.
7 Keď Nimrod a dvaja z jeho mužov, ktorí boli s ním, prišli na miesto, kde boli, Ezau náhle vybehol zo svojho úkrytu, vytasil meč, rýchlo sa rozbehol k Nimrodovi a sťal mu hlavu.
8 Ezau sa zúfalo pustil do boja s dvoma mužmi, ktorí boli s Nimrodom. Keď naňho zavolali, Ezau sa k nim obrátil a zabil ich mečom.
9 A všetci mocní muži Nimrodovi, ktorí ho opustili, aby odišli na púšť, počuli krik z diaľky a spoznali hlasy tých dvoch mužov a bežali, aby zistili príčinu toho, keď našli svojho kráľa a dvoch mužov, ktorí boli s ním, ležať mŕtvych na púšti.
10 Keď Ezau uvidel z diaľky prichádzať mocných Nimrodových mužov, utiekol a tak sa zachránil. Ezau vzal vzácne Nimrodove odevy, ktoré Nimrodov otec odkázal Nimrodovi a s ktorými Nimrod ovládol celú krajinu, utiekol a ukryl ich vo svojom dome.
11 Ezau si vzal tie šaty a utekal do mesta kvôli Nimrodovým mužom. Do domu svojho otca prišiel unavený a vyčerpaný z boja a bol na pokraji smrti od žiaľu, keď pristúpil k svojmu bratovi Jakubovi a sadol si pred neho.
12 A povedal svojmu bratovi Jakubovi: „Hľa, dnes zomriem, prečo potom chcem prvorodenstvo?“ Jakub v tejto veci konal s Ezauom múdro a Ezau predal svoje prvorodenstvo Jakubovi, lebo tak to ustanovil Hospodin.
13 Aj Ezauov podiel v jaskyni na poli Machpela, ktorý Abrahám kúpil od Chetovcov ako vlastníctvo pohrebiska, predal Ezau Jakubovi a Jakub to všetko kúpil od svojho brata Ezaua za predplatné.

14 A Jakub zapísal všetko toto do knihy a dosvedčil to pred svedkami a zapečatil ju, a kniha zostala v Jakubových rukách.
15 Keď zomrel Nimrod, syn Kúšov, jeho muži ho zdvihli, priniesli ho v hrôze a pochovali ho v jeho meste. Celé dni Nimrodovho života boli dvestopätnásť rokov a potom zomrel.
16 A dni, ktoré Nimrod kraľoval nad ľudom krajiny, boli stoosemdesiatpäť rokov; a Nimrod zomrel mečom Ezauovým v hanbe a opovrhnutí, a potomstvo Abrahámovo spôsobilo jeho smrť, ako videl vo svojom sne.
17 A po Nimrodovej smrti sa jeho kráľovstvo rozdelilo na mnoho častí a všetky tie časti, nad ktorými Nimrod vládol, boli vrátené príslušným kráľom krajiny, ktorí ich po Nimrodovej smrti znovu získali, a všetci ľudia z domu Nimrodovho boli na dlhý čas zotročení všetkým ostatným kráľom krajiny.

KAPITOLA 28

1 V tých dňoch, po Abrahámovej smrti, v tom roku priviedol Hospodin na krajinu veľký hlad. Keďže v kanaánskej krajine zúril hlad, Izák vstal, aby odišiel do Egypta kvôli hladu, ako to urobil jeho otec Abrahám.
2 V tú noc sa Izákovi zjavil Hospodin a povedal mu: „Neodchádzaj do Egypta, ale vstaň a choď do Geráru k Abimelechovi, kráľovi Filištíncov, a zostaň tam, kým neprestane hlad.“
3 Izák vstal a odišiel do Geráru, ako mu prikázal Hospodin, a zostal tam celý rok.
4 Keď Izák prišiel do Geráru, ľud krajiny videl, že jeho žena Rebeka je krásnej postavy. Gerárčania sa Izáka pýtali na jeho ženu a on povedal: „Je to moja sestra.“ Bál sa totiž povedať, že je to jeho žena, aby ho ľud krajiny kvôli nej nezabil.
5 Abimelechove kniežatá išli a chválili ženu kráľovi, ale on im neodpovedal a nevenoval pozornosť ich slovám.
6 Počul ich však hovoriť, že Izák ju vyhlásil za svoju sestru, a tak si to kráľ nechal pre seba.
7 Keď Izák zostal v krajine tri mesiace, Abímelech sa pozrel z okna a videl, že Izák sa zahráva so svojou ženou Rebekou. Izák totiž býval vo vonkajšom dome kráľa, takže Izákov dom bol oproti kráľovmu domu.
8 Kráľ povedal Izákovi: „Čo si nám to urobil, keď si o svojej žene povedal: ‚Je to moja sestra?‘ Ako ľahko by s ňou mohol spať niektorý z veľkých mužov ľudu a ty by si na nás uvalil vinu.“
9 Izák povedal Abimelechovi: „Bál som sa, aby som nezomrel pre svoju ženu, a preto som povedal: Je to moja sestra.“
10 V tom čase Abímelech rozkázal všetkým svojim kniežatám a významným mužom, aby vzali Izáka a jeho ženu Rebeku a priviedli ich pred kráľa.
11 Kráľ rozkázal, aby ich obliekli do kniežacích šiat, vozili ich po uliciach mesta a pred nimi volali po celej krajine: „Toto je ten muž a toto je jeho žena. Kto sa dotkne tohto muža alebo jeho ženy, určite zomrie.“ Izák sa so svojou ženou vrátil do kráľovského domu a Hospodin bol s Izákom. On sa stále rozmáhal a nič mu nechýbalo.
12 Hospodin spôsobil, že Izák našiel priazeň v očiach Abimelecha a všetkých jeho poddaných. Abimelech sa k Izákovi správal dobre, lebo si pamätal prísahu a zmluvu, ktorá bola medzi jeho otcom a Abrahámom.
13 Abimelech povedal Izákovi: „Hľa, celá zem je pred tebou; bývaj, kdekoľvek sa ti to bude páčiť, kým sa nevrátiš do svojej krajiny.“ Abimelech dal Izákovi polia a vinice a najlepšiu časť gerarskej krajiny, aby sial, žal a jedol plody zeme, kým nepominú dni hladu.
14 Izák sial v tej krajine a v tom istom roku dostal stonásobnú úrodu a Hospodin ho požehnal.
15 A muž sa zmocnil a mal stáda a dobytok a množstvo služobníctva.
16 Keď pominuli dni hladu, zjavil sa Izákovi Hospodin a povedal mu: „Vstaň, odíď z tohto miesta a vráť sa do svojej zeme, do zeme Kanaán!“ Izák vstal a vrátil sa do Hebronu, ktorý je v zemi Kanaán, on i všetko, čo mu patrilo, ako mu prikázal Hospodin.
17 Potom zomrel Salach, syn Arpachšadov, v tom roku, čo bol osemnásty rok života Jakuba a Ezaua; a všetky dni Salachovho života boli štyristo tridsaťtri rokov a potom zomrel.
18 V tom čase poslal Izák svojho mladšieho syna Jakuba do domu Sema a Ebera. Ten sa naučil Hospodinovmu zákonu. Jakub zostal v dome Sema a Ebera tridsaťdva rokov. Jeho brat Ezau nešiel, lebo nechcel ísť, a tak zostal v dome svojho otca v kanaánskej krajine.
19 Ezau stále lovil na poliach, aby priniesol domov, čo mohol uloviť, a tak robil Ezau po všetky dni.
20 Ezau bol prefíkaný a klamlivý muž, ktorý lovil srdcia ľudí a lákal ich. Ezau bol udatný muž na poli a po čase išiel ako zvyčajne loviť a prišiel až na pole Seir, čo je Edom.
21 A zostal v krajine Seir a lovil na poli rok a štyri mesiace.
22 A Ezau tam uvidel v krajine Seir dcéru kanaánskeho muža, ktorá sa volala Jehudita, dcéru Beériho, syna Eferovho, z čeľadí Heta, syna Kanaánovho.
23 Ezau si ju vzal za ženu a prišiel k nej. Ezau mal štyridsať rokov, keď si ju vzal, a priviedol ju do Hebronu, do krajiny, kde býval jeho otec, a býval tam.
24 A stalo sa v tých dňoch, v stodesiatom roku Izákovho života, to jest v päťdesiatom roku Jakubovho života, že v tom roku zomrel Sem, syn Noachov; Sem mal šesťsto rokov, keď zomrel.
25 Keď Sem zomrel, Jákob sa vrátil k svojmu otcovi do Hebronu, ktorý je v kanaánskej krajine.
26 V päťdesiatom šiestom roku Jakubovho života prišli ľudia z Cháranu a Rebeke oznámili o jej bratovi Labanovi, synovi Betuelovom.
27 Lebo Lábanova žena bola v tých dňoch neplodná a nerodila deti, a ani všetky jeho slúžky mu nerodili.
28 Potom si Hospodin spomenul na Adinu, Labanovu ženu, a ona počala a porodila dcéry-dvojčatá. Laban pomenoval mená svojich dcér: staršiu meno Lea a mladšiu meno Ráchel.
29 A tí ľudia prišli a povedali tieto veci Rebeke a Rebeka sa veľmi zaradovala, že Pán navštívil jej brata a že má deti.

KAPITOLA 29

1 Izák, syn Abrahámov, zostarel a bol v pokročilom veku. Jeho oči od veku oťaželi, zoslabli a nevidel.
2 V tom čase zavolal Izák na svojho syna Ezaua a povedal: „Vezmi si, prosím, svoje zbrane, svoj tulec a luk, vstaň,

vyjdi na pole a prines mi divinu. Priprav mi chutné jedlo a prines mi ho, aby som sa najedol a požehnal ťa, skôr ako zomriem, lebo som už zostarol a ošedivel.“
3 Ezau tak urobil, vzal si zbraň a vyšiel na pole loviť zverinu ako zvyčajne, aby ju priniesol svojmu otcovi, ako mu prikázal, aby ho požehnal.
4 Rebeka počula všetky slová, ktoré Izák povedal Ezauovi, a ponáhľala sa a zavolala svojho syna Jakuba a povedala: „Toto hovoril tvoj otec tvojmu bratovi Ezauovi a toto som počula. Preto sa teraz ponáhľaj a urob, čo ti poviem.“
5 Vstaň, choď k stádu a prines mi dve pekné kozľatá. Ja prinesiem chutné jedlo pre tvojho otca. Ty mu prinesieš chutné jedlo, aby ho zjedol, skôr ako príde tvoj brat z lovu, aby ťa otec požehnal.
6 Jakub sa ponáhľal a urobil, ako mu prikázala jeho matka, a pripravil chutné jedlo a priniesol ho pred svojho otca, skôr ako sa Ezau vrátil z lovu.
7 Izák sa spýtal Jakubovho: „Kto si ty, syn môj?“ On odpovedal: „Ja som tvoj prvorodený Ezau. Urobil som, ako si mi prikázal. Preto vstaň, prosím, a jedz z môjho úlovku, aby ma tvoja duša požehnala, ako si mi povedal.“
8 Izák vstal, jedol a pil a jeho srdce sa utešilo a požehnal Jakuba. A Jakub odišiel od svojho otca. A len čo Izák požehnal Jakuba a odišiel od neho, hľa, Ezau prišiel z poľa z lovu a tiež pripravil chutné jedlo a priniesol ho svojmu otcovi, aby z neho jedol a požehnal ho.
9 Izák sa opýtal Ezaua: „Kto to ulovil zverinu a priniesol mi ju skôr, ako si prišiel, a ja som mu požehnal?“ Ezau sa dozvedel, že to urobil jeho brat Jakub, a Ezau sa rozhneval na svojho brata Jakuba, že sa mu tak zachoval.
10 Ezau povedal: „Nevolá sa právom Jakub? Dvakrát ma previnil, vzal mi prvorodenstvo a teraz mi vzal aj požehnanie.“ Ezau veľmi plakal. Keď Izák počul plač svojho syna Ezaua, povedal Ezauovi: „Čo mám robiť, syn môj? Tvoj brat prišiel prefikane a vzal ti požehnanie.“ Ezau nenávidel svojho brata Jakuba pre požehnanie, ktoré mu dal jeho otec, a veľmi sa proti nemu rozhneval.
11 Jakub sa veľmi bál svojho brata Ezaua, vstal a utiekol do domu Ebera, syna Semovho, a skryl sa tam kvôli svojmu bratovi. Jakub mal šesťdesiattri rokov, keď odišiel z kanaánskej krajiny, z Hebronu. Jakub sa štrnásť rokov skrýval v Eberovom dome kvôli svojmu bratovi Ezauovi a tam sa učil cestám Hospodinovým a jeho prikázaniam.
12 Keď Ezau videl, že Jakob utiekol a unikol pred ním a že Jakob prefikane získal požehnanie, Ezau sa veľmi zarmútil a nahneval sa aj na svojho otca a matku. Vstal, vzal si svoju ženu a odišiel od svojho otca a matky do krajiny Seir a býval tam. A Ezau tam uvidel ženu z Chetovcov, ktorá sa volala Bosma, dcéru Chetitu Elona, a vzal si ju za ženu okrem svojej prvej ženy. Ezau jej dal meno Ada, pretože povedal, že požehnanie od neho medzitým pominulo.
13 Ezau býval šesť mesiacov v krajine Seir bez toho, aby videl svojho otca a matku. Potom si vzal svoje ženy, vstal a vrátil sa do kanaánskej krajiny a Ezau usadil svoje dve ženy v dome svojho otca v Hebrone.
14 Ezauove ženy svojimi skutkami trápili a popudzovali Izáka a Rebeku, lebo nechodili po cestách Hospodinových, ale slúžili dreveným a kamenným bohom svojho otca, ako ich naučil ich otec, a boli horší ako ich otec.
15 A išli podľa zlých žiadostí svojich sŕdc a obetovali a pálili kadidlo baalom. Izák a Rebeka sa ich omrzeli.
16 A Rebeka povedala: „Už ma nebaví žiť kvôli Chetovým dcéram. Ak si Jakub vezme ženu z Chetových dcér, ako sú tieto, ktoré sú z dcér tej krajiny, načo mi potom bude život?“
17 V tých dňoch počala Ezauova žena Ada a porodila mu syna. Ezau pomenoval syna, ktorý sa mu narodil, Elifaz. Ezau mal šesťdesiatpäť rokov, keď ho porodila.
18 A Izmael, syn Abrahámov, zomrel v tých dňoch, v šesťdesiatom štvrtom roku Jakubovho života. Celých Izmael žil stotridsaťsedem rokov a potom zomrel.
19 Keď Izák počul, že Izmael zomrel, smútil nad ním a Izák ho nariekal mnoho dní.
20 Keď Jakub štrnásť rokov býval v dome Éberovom, Jakub si zatúžil vidieť svojho otca a matku. Jakub prišiel do domu svojho otca a matky do Hebronu. Ezau v tých dňoch zabudol, čo mu Jakub urobil, keď mu v tých dňoch vzal požehnanie.
21 Keď Ezau videl Jakuba prichádzať k svojmu otcovi a matke, spomenul si, čo mu Jakub urobil, a veľmi sa na neho rozhneval a chcel ho zabiť.
22 Izák, syn Abrahámov, bol starý a pokročilý. Ezau povedal: „Blíži sa čas, kedy môj otec zomrie. Keď zomrie, zabijem svojho brata Jakuba.“
23 A Rebeke to oznámili. Ponáhľala sa a poslala po svojho syna Jakuba a povedala mu: Vstaň, choď a uteč do Cháranu k môjmu bratovi Labanovi a zostaň tam nejaký čas, kým sa od teba neodvráti hnev tvojho brata, a potom sa vrátiš.
24 Izák zavolal Jakuba a povedal mu: „Neber si ženu z kanaánskych dcér, lebo takto nám prikázal náš otec Abrahám podľa slova Hospodinovho, ktoré mu prikázal: ‚Tvojmu potomstvu dám túto zem. Ak tvoje deti budú zachovávať moju zmluvu, ktorú som s tebou uzavrel, aj ja splním tvojim deťom, čo som ti povedal, a neopustím ich.‘“
25 Preto teraz, syn môj, poslúchni môj hlas, všetko, čo ti prikážem, a neber si ženu z kanaánskych dcér. Vstaň, choď do Cháranu do domu Betuela, otca svojej matky, a vezmi si odtiaľ ženu z dcér Lábana, brata svojej matky.
26 Preto si dávaj pozor, aby si nezabudol na Hospodina, svojho Boha, a na všetky jeho cesty v krajine, do ktorej ideš, a aby si sa nespojil s ľudom krajiny, nehnali sa za márnosťou a neopustili Hospodina, svojho Boha.
27 Keď však vojdeš do krajiny, kde budeš slúžiť Hospodinovi, neodbočuj napravo ani naľavo z cesty, ktorú som ti prikázal a ktorej si sa naučil.
28 A nech ti Všemohúci Boh dá priazeň v očiach ľudí zeme, aby si si odtiaľ vzal manželku podľa svojej voľby; takú, ktorá je dobrá a priama na cestách Pánových.
29 A nech dá Boh tebe a tvojmu potomstvu požehnanie tvojho otca Abraháma a nech ťa urobí plodným a rozmnoží, a nech sa z teba stane množstvo ľudí v krajine, do ktorej ideš, a nech ťa Boh privedie späť do tejto krajiny, krajiny, kde prebýva tvoj otec, s deťmi a s veľkým bohatstvom, s radosťou a s potešením.
30 A Izák dokončil prikázania Jakubovi a požehnanie nad ním a dal mu mnoho darov, striebra a zlata, a prepustil ho. A Jakub poslúchol svojho otca a matku, pobozkal ich a vstal a išiel do Padan-aramu. A Jakub mal sedemdesiatsedem rokov, keď vyšiel z kanaánskej krajiny z Beer-Šeby.

31 Keď Jakob odišiel do Cháranu, Ezau zavolal svojho syna Elifaza a tajne mu povedal: „Ponáhľaj sa, vezmi si do ruky meč a prenasleduj Jakoba! Predíď ho na ceste a číhaj naňho! Zabi ho mečom na jednom z vrchov! Vezmi si všetko, čo mu patrí, a vráť sa.“
32 Elifaz, syn Ezauov, bol činorodý muž a lukostrelec, ako ho naučil jeho otec, a bol to známy poľovník na poli a udatný muž.
33 Elifaz urobil, ako mu prikázal jeho otec. Elifaz mal vtedy trinásť rokov. Elifaz vstal, išiel, vzal so sebou desať bratov svojej matky a prenasledoval Jakuba.
34 A tesne nasledoval Jakuba a číhal naňho na hranici kanaánskej krajiny oproti mestu Sichem.
35 A Jakub videl Elifaza a jeho mužov, ako ho prenasledujú. Jakub sa zastavil na mieste, kam išiel, aby vedel, čo to je, lebo nevedel, čo to je. Elifaz vytasil meč a išiel ďalej, on i jeho muži, k Jakubovi. Jakub sa ich opýtal: Čo vám je, že ste sem prišli, a čo to znamená, že ich prenasledujete s mečmi?
36 Elifaz sa priblížil k Jakubovi a ten mu odpovedal: „Toto mi prikázal môj otec, a preto sa teraz neodchýlim od príkazov, ktoré mi dal môj otec.“ Keď Jakub videl, že Ezau hovoril s Elifazom, aby použil silu, pristúpil Jakub a prosil Elifaza a jeho mužov a povedal mu:
37 Pozri na všetko, čo mám a čo mi dal môj otec a matka, vezmi si to a odíď odo mňa a nezabi ma, a nech sa ti to počíta za spravodlivosť.
38 A Hospodin spôsobil, že Jakub našiel priazeň v očiach Elifaza, syna Ezauovho, a jeho mužov. Poslúchli Jakubov hlas a nezabili ho. Elifaz a jeho muži vzali všetko, čo Jakub patrilo, aj striebro a zlato, ktoré priniesol so sebou z Beér-Šeby; nenechali mu nič.
39 Elifaz a jeho muži odišli od neho a vrátili sa k Ezauovi do Beér-Šeby. Rozpovedali mu všetko, čo sa im stalo s Jakubom, a dali mu všetko, čo vzali Jakubovi.
40 Ezau sa rozhneval na svojho syna Elifaza a na svojich mužov, ktorí boli s ním, pretože nezabili Jakuba.
41 A oni odpovedali a riekli Ezauovi: Pretože nás Jakub v tejto veci prosil, aby sme ho nezabili, zľutovali sme sa nad ním, vzali sme všetko, čo mu patrilo, a priniesli sme to tebe. A Ezau vzal všetko striebro a zlato, ktoré Elifaz vzal Jakubovi, a uložil si to vo svojom dome.
42 Keď Ezau videl, že Izák požehnal Jakuba a prikázal mu: „Nevezmeš si ženu z kanaánskych dcér, a že kanaánske dcéry sa Izákovi a Rebeke nepáčia,“
43 Potom odišiel do domu svojho strýka Izmaela a okrem svojich starších žien si vzal za ženu aj Izmaelovu dcéru Maclatu, sestru Nebajota.

KAPITOLA 30

1 A Jakub pokračoval svojou cestou do Cháranu a prišiel až k vrchu Mória a prenocoval tam blízko mesta Luz. A v tú noc sa tam Jakubovi zjavil Hospodin a povedal mu: Ja som Hospodin, Boh Abraháma a Boh Izáka, tvojho otca. Zem, na ktorej ležíš, dám tebe a tvojmu potomstvu.
2 A hľa, ja som s tebou a budem ťa strážiť všade, kam pôjdeš, a rozmnožím tvoje potomstvo ako hviezdy na nebi a spôsobím, že všetci tvoji nepriatelia padnú pred tebou; a keď budú s tebou bojovať, nepremôžu ťa, a privediem ťa späť do tejto krajiny s radosťou, s deťmi a s veľkým bohatstvom.
3 A Jakob sa prebudil zo spánku a veľmi sa zaradoval z videnia, ktoré mal, a pomenoval to miesto Bétel.
4 A Jakub vstal z toho miesta celkom naradostený a keď kráčal, jeho nohy sa mu cítili ľahké od radosti. Odišiel odtiaľ do krajiny synov Východu a vrátil sa do Cháranu a usadil sa pri pastierskej studni.
5 Tam našiel mužov, ktorí išli z Cháranu pásť stáda. Jakub sa ich vypytoval a oni povedali: „Sme z Cháranu.“
6 A povedal im: „Poznáte Lábana, Náchorovho syna?“ Odpovedali: „Poznáme ho. Hľa, jeho dcéra Ráchel prichádza pásť stádo svojho otca.“
7 Kým s nimi ešte hovoril, prišla Ráchel, dcéra Lábana, pásť ovce svojho otca, lebo bola pastierkou.
8 Keď Jakub uvidel Ráchel, dcéru Labana, brata svojej matky, rozbehol sa, pobozkal ju a hlasno plakal.
9 A Jakub povedal Ráchel, že je synom Rebeky, sestry jej otca. Ráchel bežala a povedala to svojmu otcovi. Jakub však stále plakal, pretože nemal so sebou nič, čo by priniesol do domu Lábana.
10 Keď Laban počul, že prišiel Jakub, syn jeho sestry, rozbehol sa, pobozkal ho, objal ho, voviedol ho do domu a dal mu chlieb, a jedol.
11 A Jakub vyrozprával Labanovi, čo mu urobil jeho brat Ezau a čo mu urobil jeho syn Elifaz na ceste.
12 A Jakob býval v Labanovom dome jeden mesiac a Jakob jedol a pil v Labanovom dome. Potom Laban povedal Jakobovi: Povedz mi, aká bude tvoja mzda, veď ako mi môžeš slúžiť zadarmo?
13 A Lában nemal synov, iba dcéry, a jeho ostatné ženy a slúžky boli v tých dňoch ešte neplodné. A toto sú mená Lábanových dcér, ktoré mu porodila jeho žena Adina: Meno staršej bolo Lea a meno mladšej bolo Ráchel. A Lea mala nežné oči, ale Ráchel bola krásna a postavy peknej, a Jákob ju miloval.
14 A Jakub povedal Labanovi: „Budem ti slúžiť sedem rokov za Ráchel, tvoju mladšiu dcéru.“ A Laban súhlasil a Jakub slúžil Labanovi sedem rokov za Ráchel, svoju dcéru.
15 V druhom roku Jakubovho pobytu v Chárane, v sedemdesiatom deviatom roku Jakubovho života, zomrel v tom roku Eber, syn Semov, a zomrel vo veku štyristošesťdesiatštyri rokov.
16 Keď Jakub počul, že Eber zomrel, veľmi sa zarmútil a mnoho dní ho oplakával a smútil.
17 V treťom roku Jakubovho pobytu v Chárane porodila Ezauova žena Bosma, dcéra Izmaelova, syna a Ezau mu dal meno Reuel.
18 A vo štvrtom roku Jakubovho pobytu v dome Labana navštívil Hospodin Labana a spomenul si naňho kvôli Jakubovi. I narodili sa mu synovia. Jeho prvorodený bol Beor, druhý Alib a tretí Choraš.
19 A Hospodin dal Lábanovi bohatstvo a slávu, synov a dcéry, a muž sa veľmi rozmnožil kvôli Jakubovi.
20 A Jakub v tých dňoch slúžil Labanovi vo všetkých druhoch práce, v dome i na poli, a požehnanie Hospodinovo bolo na všetkom, čo patrilo Labanovi v dome i na poli.
21 V piatom roku zomrela Jehudita, dcéra Beériho, Ezauova žena, v kanaánskej krajine. Nemala synov, iba dcéry.

22 A toto sú mená jej dcér, ktoré porodila Ezauovi: Meno staršie bolo Marzit a meno mladšej bolo Puit.
23 Keď Jehudit zomrel, Ezau vstal a odišiel do Seiru loviť na poli ako zvyčajne. Ezau býval v krajine Seir dlhý čas.
24 V šiestom roku si Ezau vzal za ženu okrem svojich žien aj Achlibamu, dcéru Hevejca Zebaona, a Ezau ju priviedol do kanaánskej krajiny.
25 A Achlibama počala a porodila Ezauovi troch synov: Jeuša, Jalana a Koracha.
26 V tých dňoch v kanaánskej krajine došlo k sporu medzi pastiermi Ezaua a pastiermi obyvateľov kanaánskej krajiny, pretože Ezau mal priveľa dobytka a majetku, takže nezostal v kanaánskej krajine, v dome svojho otca, a kanaánska krajina ho pre jeho dobytok nemohla uživiť.
27 Keď Ezau videl, že sa jeho hádky s obyvateľmi kanaánskej krajiny stupňujú, vstal, vzal so sebou svoje ženy, synov, dcéry a všetko, čo mu patrilo, dobytok, ktorý mal, a všetok majetok, ktorý nadobudol v kanaánskej krajine, a odišiel od obyvateľov krajiny do krajiny Seir. Ezau a všetko, čo mu patrilo, bývali v krajine Seir.
28 Ezau však z času na čas chodieval navštíviť svojho otca a matku v kanaánskej krajine a oženil sa s Horejcami a svoje dcéry dal synom Horejca Seíra.
29 Svoju staršiu dcéru Marzit dal Anovi, synovi Zebeóna, brata svojej ženy, a Puit dal Azarovi, synovi Bilhana Horejského. Ezau sa usadil na vrchu, on i jeho deti, a plodili sa a rozmnožovali.

KAPITOLA 31

1 V siedmom roku sa dokončila Jákobova služba, ktorú slúžil Lábanovi. A Jákob povedal Lábanovi: „Daj mi moju ženu, lebo dni mojej služby sa naplnili.“ A Lában tak urobil. Lában a Jákob zhromaždili všetkých ľudí z toho miesta a urobili hostinu.
2 Večer prišiel do domu Lában a potom tam prišiel Jakub s ľuďmi na hostine. Lában zhasol všetky svetlá, ktoré boli v dome.
3 A Jakob povedal Lábanovi: „Prečo nám to robíš?“ Lában odpovedal: „To je náš zvyk robiť v tejto krajine.“
4 Potom vzal Lában svoju dcéru Leu a priviedol ju k Jakubovi. Prišiel k nej, ale Jakub nevedel, že je to Lea.
5 A Lában dal svojej dcére Lee, svoju slúžku Zilpu, za slúžku.
6 A všetci na hostine vedeli, čo Lában urobil Jakubovi, ale Jakubovi to nepovedali.
7 A všetci susedia prišli v tú noc do Jakubovho domu a jedli, pili a radovali sa a hrali pred Leou na tamburínoch a tancovali a odpovedali pred Jakubom, Helea, Helea.
8 Jakub počul ich slová, ale nepochopil ich význam, lebo si myslel, že to je asi ich zvyk v tejto krajine.
9 A susedia povedali tieto slová pred Jakubom v noci a Laban v tú noc zhasol všetky svetlá v dome.
10 Ráno, keď sa rozodnilo, obrátil sa Jakob k svojej žene a uvidel, že to bola Lea, ktorá ležala v jeho lone. Jakob povedal: „Hľa, teraz viem, čo hovorili susedia včera v noci. Povedali Helea, a ja som to nevedel.“
11 A Jakob zavolal na Lábana a povedal mu: Čo si mi to urobil? Slúžil som ti za Ráchel, prečo si ma teda oklamal a dal si mi Leu?
12 A Lában odpovedal Jakubovi a riekol: U nás sa tak nerobí, aby sa mladšia dala pred staršou. Ak teda chceš vziať aj jej sestru, vezmi si ju k sebe do služby, ktorú mi budeš slúžiť ďalších sedem rokov.
13 Jakub tak urobil a vzal si aj Ráchel za ženu a slúžil Labanovi ďalších sedem rokov. A aj Jakub prišiel k Ráchel a miloval Ráchel viac ako Leu. Dal jej Laban svoju slúžku Bilhu za slúžku.
14 Keď Hospodin videl, že Lea je nenávidená, otvoril jej lono a ona počala a porodila Jakubovi v tých dňoch štyroch synov.
15 A toto sú ich mená: Rúben, Simeon, Lévi a Júda. Potom prestala rodiť.
16 V tom čase bola Ráchel neplodná a nemala potomstvo. Ráchel závidela svojej sestre Lee. Keď Ráchel videla, že Jakubovi nerodí deti, vzala si svoju slúžku Bilhu a porodila Jakubovi dvoch synov, Dana a Naftaliho.
17 Keď Lea videla, že prestala rodiť, vzala si aj svoju slúžku Zilpu a dala ju Jakubovi za ženu. A Jakub prišiel k Zilpe a porodila Jakubovi dvoch synov, Gáda a Ašéra.
18 A Lea znova počala a porodila Jakubovi dvoch synov a jednu dcéru, a toto sú ich mená: Izachar, Zebulon a ich sestra Dína.
19 Ráchel bola v tých dňoch ešte neplodná. V tom čase sa Ráchel modlila k Hospodinovi a hovorila: „Pane, Hospodine, pamätaj na mňa a navštív ma, prosím, lebo teraz ma môj muž opustí, lebo som mu neporodila deti.“
20 Teraz, Pane Bože, vypočuj moju úpenlivú prosbu pred sebou a pozri na moje trápenie a daj mi deti ako jednej zo slúžok, aby som už viac neznášala svoju potupu.
21 Boh ju vypočul a otvoril jej lono. Ráchel počala a porodila syna a povedala: „Hospodin odňal moju potupu.“ A dala mu meno Jozef, hovoriac: „Kiež mi Hospodin pridá ďalšieho syna.“ Jakub mal deväťdesiatjeden rokov, keď ho porodila.
22 V tom čase poslala Jakubova matka Rebeka svoju dojčiatku Deboru, dcéru Úca, a dvoch Izákových sluhov k Jakubovi.
23 A prišli k Jakubovi do Cháranu a povedali mu: Rebeka nás poslala k tebe, aby si sa vrátil do domu svojho otca do kanaánskej krajiny. Jakub ich poslúchol v tom, čo mu povedala jeho matka.
24 V tom čase sa naplnilo ostatných sedem rokov, ktoré Jákob slúžil Lábanovi za Ráchel, a keď uplynulo štrnásť rokov, čo býval v Chárane, povedal Jákob Lábanovi: „Daj mi moje ženy a pošli ma preč, aby som mohol ísť do svojej zeme, lebo hľa, moja matka mi poslala z kanaánskej zeme, aby som sa vrátil do domu svojho otca.“
25 A Lában mu povedal: Nie tak, prosím ťa. Ak som našiel priazeň v tvojich očiach, neopúšťaj ma. Urč mi svoju mzdu a ja ju dám, a zostaň u mňa.
26 A Jakub mu povedal: Toto je mzda, ktorú mi dáš: Dnes prejdem cez celé tvoje stádo a oddelím od nich všetky strakaté, fľakaté a hnedé baránky spomedzi oviec a kôz. Ak mi to urobíš, vrátim sa a budem pásť tvoje stádo a budem sa o ne starať ako predtým.
27 A Lában tak urobil a Lában odňal zo svojho stáda všetko, čo mu Jakub povedal, a dal mu to.
28 A Jakub dal všetko, čo ulovil z Labanových oviec, do rúk svojich synov a Jakub pásol zvyšok Labanových oviec.

29 A keď Izákovi sluhovia, ktorých poslal k Jakubovi, videli, že sa Jakub s nimi nevráti do kanaánskej krajiny k svojmu otcovi, odišli od neho a vrátili sa domov do kanaánskej krajiny.
30 Debora zostala s Jakubom v Chárane a nevrátila sa so sluhami Izáka do kanaánskej krajiny. Debora bývala s Jakubovými ženami a deťmi v Chárane.
31 A Jakub slúžil Labanovi ďalších šesť rokov. A keď sa ovce začali množiť, Jakub od nich oddeľoval škvrnité a strakaté, ako sa s Labanom dohodol. A Jakub tak robil u Labana šesť rokov. A muž sa veľmi rozmnožil a mal dobytok, slúžky a sluhov, ťavy a osly.
32 A Jakub mal dvesto stád dobytka a jeho dobytok bol veľký a krásneho vzhľadu a bol veľmi úrodný, a všetky rodiny synov ľudských túžili získať niečo z Jakubovho dobytka, lebo sa im veľmi darilo.
33 A mnoho synov ľudských prišlo, aby si zaobstarali z Jakubovho stáda. Jakub im dal ovcu za sluhu alebo slúžku, za osla alebo za ťavu, alebo čokoľvek si Jakub od nich prial, dali mu.
34 A Jakub získal bohatstvo, česť a majetok prostredníctvom týchto obchodov so synmi ľudskými a synovia Lábanovi mu závideli túto česť.
35 A po čase počul slová Lábanových synov, ktorí hovorili: Jakub vzal všetko, čo patrilo nášmu otcovi, a z toho, čo patrilo nášmu otcovi, získal všetku túto slávu.
36 A Jakob uzrel tvár Lábana a jeho detí a hľa, nebola k nemu v tých dňoch taká, ako bola predtým.
37 A Hospodin sa zjavil Jakubovi po uplynutí šiestich rokov a povedal mu: Vstaň, vyjdi z tejto krajiny a vráť sa do svojej rodnej krajiny a ja budem s tebou.
38 V tom čase vstal Jakub, posadil svoje deti, ženy a všetko, čo mu patrilo, na ťavy a odišiel do kanaánskej krajiny k svojmu otcovi Izákovi.
39 A Lában nevedel, že od neho Jakub odišiel, lebo Lában v ten deň strihal ovce.
40 Ráchel ukradla modly svojho otca, vzala ich a skryla ich na ťave, na ktorej sedela, a išla ďalej.
41 A toto je spôsob sôch: vezmú prvorodeného muža a zabijú ho, ostrihajú mu vlasy z hlavy, vezmú soľ, osolia mu hlavu a pomažú ju olejom, potom vezmú malú medenú alebo zlatú tabuľku a napíšu na ňu meno a vložia mu tabuľku pod jazyk, vezmú hlavu s tabuľkou pod jazyk a vložia ju do domu, zapália pred ňou svetlá a poklonia sa jej.
42 A v čase, keď sa mu poklonia, prehovára k nim vo všetkých veciach, o ktoré sa ho pýtajú, skrze moc mena, ktoré je v ňom napísané.
43 A niektorí ich robia v podobe ľudí zo zlata a striebra a chodia k nim v časoch, ktoré im sú známe, a postavy prijímajú vplyv hviezd a hovoria im budúce veci, a tak boli sochy, ktoré Ráchel ukradla svojmu otcovi.
44 Ráchel ukradla tieto modly, ktoré patrili jej otcovi, aby Lábana cez ne nevedel, kam odišiel Jakub.
45 A Laban prišiel domov a vypytoval sa na Jakuba a jeho domácnosť, ale nikde ho nenašiel. Laban hľadal svoje modly, aby vedel, kam Jakub odišiel, ale nemohol ich nájsť. Išiel k iným modlám a vypytoval sa ich. Povedali mu, že Jakub utiekol od neho k svojmu otcovi, do kanaánskej krajiny.
46 Lábana vstal, vzal svojich bratov a všetkých svojich sluhov, vyšiel a prenasledoval Jakuba a dobehol ho na vrchu Gileád.
47 A Lábana povedal Jakubovi: Čo si mi to urobil, že si utiekol a oklamal ma a odviedol moje dcéry a ich deti ako zajatcov mečom?
48 A nedovolil si mi ich pobozkať a s radosťou ich prepustiť, ukradol si mi bohov a odišiel si.
49 Jakub odpovedal Labanovi: „Bál som sa, aby si mi násilím nevzal svoje dcéry. Teraz u kohokoľvek nájdeš svojich bohov, ten zomrie.“
50 Lábana hľadal modly a prehľadával všetky Jakubove stany a nábytok, ale nenašiel ich.
51 A Lábana povedal Jakubovi: Uzavrieme medzi sebou zmluvu a to bude svedectvom medzi mnou a tebou. Ak budeš trápiť moje dcéry alebo si vezmeš iné ženy okrem mojich dcér, Boh bude v tejto veci svedkom medzi mnou a tebou.
52 Vzali kamene a urobili z nich hromadu. Lábana povedal: „Táto hromada je svedkom medzi mnou a tebou.“ Preto ju pomenoval Gileád.
53 A Jakub a Lábana obetovali obetu na vrchu a jedli tam pri kope a zostali na vrchu celú noc. Lábana vstal skoro ráno a plakal so svojimi dcérami a pobozkal ich a vrátil sa na svoje miesto.
54 Ponáhľal sa a poslal svojho sedemnásťročného syna Beora s Abichorom, synom Úca, syna Náchorovho, a s nimi desať mužov.
55 Ponáhľali sa a išli, prešli cestou pred Jakobom a inou cestou prišli do krajiny Seir.
56 Prišli k Ezauovi a povedali mu: „Toto hovorí tvoj brat a príbuzný, brat tvojej matky, Lábana, syn Betuelov:
57 Počul si, čo mi urobil tvoj brat Jakub? Ten, ktorý ku mne prišiel prvý nahý a holý, a ja som mu išiel v ústrety a priviedol som ho do svojho domu s úctou a urobil som ho veľkým a dal som mu svoje dve dcéry za ženy a tiež dve zo svojich slúžok.
58 A Boh ho požehnal kvôli mne a veľmi sa rozmnožil a mal synov, dcéry a slúžky.
59 Má tiež obrovské množstvo oviec a dobytka, tiav a oslov, a tiež množstvo striebra a zlata. Keď videl, že jeho bohatstvo vzrástlo, opustil ma, kým som išiel strihať ovce, a on vstal a tajne utiekol.
60 A vyniesol svoje ženy a deti na ťavy a odviedol všetok svoj dobytok a majetok, ktorý nadobudol v mojej krajine, a pozdvihol svoju tvár, aby išiel k svojmu otcovi Izákovi do kanaánskej krajiny.
61 A nedovolil mi pobozkať moje dcéry a ich deti, a moje dcéry zajal ako zajatkyne mečom a ukradol aj mojich bohov a utiekol.
62 A teraz som ho nechal na vrchu potoka Jabuk, jeho i všetko, čo mu patrí; nič mu nechýba.
63 Ak si želáš ísť k nemu, choď a tam ho nájdeš a môžeš s ním urobiť, ako si želá tvoja duša. A prišli Labanovi poslovia a oznámili Ezauovi všetky tieto veci.
64 Ezau počul všetky slová Lábanových poslov a veľmi sa rozhneval na Jakuba. Spomenul si na svoju nenávisť a hnev v ňom vzplanul.
65 Ezau sa ponáhľal, vzal svoje deti, sluhov a celú svoju domácnosť, šesťdesiat mužov, a išiel a zhromaždil všetkých synov Horejského Seira a ich ľud, tristoštyridsať

mužov. Vzal všetkých štyristo mužov s vytasenými mečmi a išiel k Jakubovi, aby ho zabil.
66 Ezau rozdelil toto číslo na niekoľko častí a vzal šesťdesiat mužov zo svojich detí, sluhov a duše svojej rodiny ako jednu hlavu a dal ich do starostlivosti svojho najstaršieho syna Elifaza.
67 Zvyšné hlavy dal do starostlivosti šiestich synov Seira Horejského a každého z nich ustanovil nad jeho pokoleniami a deťmi.
68 A celý tento tábor išiel tak, ako bol, a Ezau išiel medzi nimi k Jakubovi a rýchlo ich viedol.
69 Lábanovi poslovia odišli od Ezaua a išli do kanaánskej krajiny. Prišli do domu Rebeky, matky Jakuba a Ezaua.
70 Povedali jej: „Hľa, tvoj syn Ezau vyšiel proti svojmu bratovi Jakubovi so štyristo mužmi. Počul, že prichádza, a ide bojovať s ním, poraziť ho a vziať mu všetko, čo má.“
71 Rebeka sa ponáhľala a poslala sedemdesiatdva mužov zo služobníkov Izákových, aby Jakubovi išli naproti na ceste, lebo si povedala: „Možno s ním Ezau začne boj na ceste, keď ho stretne.“
72 A títo poslovia išli cestou v ústrety Jakubovi a stretli ho na ceste k potoku na druhej strane potoka Jabuk. Keď ich Jakub uvidel, povedal: „Tento tábor mi je určený od Boha.“ A Jakub pomenoval to miesto Machnajim.
73 Jakub poznal celý ľud svojho otca, pobozkal ich, objal a išiel s nimi. Jakub sa ich vypytoval na svojho otca a matku. Oni povedali: „Dobre sa im darí.“
74 A títo poslovia povedali Jakubovi: Rebeka, tvoja matka nás poslala k tebe s odkazom: Počula som, syn môj, že tvoj brat Ezau vyšiel proti tebe na cestu s mužmi zo synov Seíru Horejského.
75 A preto, syn môj, poslúchni môj hlas a pozri sa na svoju radu, čo urobíš, a keď k tebe príde, pokorne ho pros a nehovor s ním unáhlene a daj mu dar z toho, čo vlastníš, a z toho, čím ťa Boh obdaril.
76 A keď sa ťa opýta na tvoje záležitosti, nič pred ním neskrývaj, možno sa odvráti od svojho hnevu voči tebe a ty tým zachrániš svoju dušu, ty a všetko, čo ti patrí, lebo je tvojou povinnosťou ctiť ho, lebo je tvojím starším bratom.
77 Keď Jakub počul slová svojej matky, ktoré mu povedali poslovia, pozdvihol Jakub svoj hlas a horko plakal a urobil, ako mu vtedy prikázala jeho matka.

KAPITOLA 32

1 V tom čase poslal Jakob poslov k svojmu bratovi Ezauovi do krajiny Seir a povedal mu slová prosby.
2 A prikázal im: „Toto povedzte môjmu pánovi Ezauovi: Toto hovorí tvoj služobník Jakub: Nech si môj pán nemyslí, že požehnanie môjho otca, ktorým ma požehnal, mi prospelo.“
3 Lebo už dvadsať rokov som s Lábanom a on ma oklamal a desaťkrát mi zmenil mzdu, ako už bolo môjmu pánovi oznámené.
4 A slúžil som mu v jeho dome veľmi usilovne. Boh potom videl moje trápenie, moju námahu a dielo mojich rúk a dal mi nájsť milosť a priazeň v jeho očiach.
5 A potom som z Božieho veľkého milosrdenstva a láskavosti získal voly, osly, dobytok, sluhov a slúžky.
6 A teraz idem do svojej krajiny, domov k svojmu otcovi a matke, ktorí sú v kanaánskej krajine, a poslal som to oznámiť svojmu pánovi, aby som si našiel priazeň v očiach svojho pána a aby si nemyslel, že som sám od seba nadobudol bohatstvo, alebo že požehnanie, ktorým ma požehnal môj otec, mi prospelo.
7 A tí poslovia išli k Ezauovi a našli ho na hraniciach edomskej krajiny, ako ide k Jakubovi, a tam stálo štyristo mužov zo synov Seíru Horejského s vytasenými mečmi.
8 Jakubovi poslovia oznámili Ezauovi všetky slová, ktoré im Jakub povedal o Ezauovi.
9 Ezau im odpovedal s pýchou a pohŕdaním a povedal im: „Iste som počul a naozaj mi bolo povedané, čo urobil Jakub Labanovi, ktorý ho povýšil vo svojom dome a dal mu svoje dcéry za ženy. Splodil synov a dcéry a vďaka nemu sa v Labanovom dome veľmi rozmnožil majetok a bohatstvo.“
10 Keď videl, že má hojné bohatstvo a veľké bohatstvo, utiekol so všetkým, čo mu patrilo, z Labanovho domu a Labanove dcéry odviedol spred ich otca ako zajatkyne, zajaté mečom, bez toho, aby mu to povedal.
11 A nielen Lábanovi urobil tak Jakub, ale aj mne urobil tak a dvakrát ma predbehol, a mám mlčať?
12 Preto som dnes vyšiel so svojimi tábormi v ústrety nemu a urobím s ním podľa túžby svojho srdca.
13 Poslovia sa vrátili a prišli k Jakubovi a povedali mu: „Prišli sme k tvojmu bratovi Ezauovi a oznámili sme mu všetky tvoje slová. Takto nám odpovedal: Hľa, ide ti v ústrety so štyristo mužmi.“
14 Teraz si teda uvedom a pouvažuj, čo máš robiť, a modli sa k Bohu, aby ťa z jeho rúk vyslobodil.
15 Keď Jakub počul slová svojho brata, ktoré povedal Jakubovým poslom, veľmi sa zľakol a zľakol sa.
16 A Jakub sa modlil k Hospodinovi, svojmu Bohu, a povedal: Hospodine, Bože mojich otcov Abraháma a Izáka, ty si mi povedal, keď som odchádzal z domu svojho otca:
17 Ja som Hospodin, Boh tvojho otca Abraháma, a Boh Izáka. Tebe dávam túto zem i tvoje potomstvo po tebe. Urobím, aby bolo tvoje potomstvo ako hviezdy na nebi. Rozšíriš sa na štyri strany neba. V tebe a v tvojom potomstve budú požehnané všetky čeľade zeme.
18 A ty si splnil svoje slová a dal si mi bohatstvo, deti a dobytok, ako si to najväčšie želanie môjho srdca dal svojmu služobníkovi; dal si mi všetko, o čo som ťa požiadal, takže mi nič nechýbalo.
19 Potom si mi povedal: „Vráť sa k svojim rodičom a do svojho rodiska a ja ti budem aj naďalej dobre robiť.“
20 A teraz, keď som prišiel a ty si ma vyslobodil z rúk Lábana, padnem do rúk Ezaua, ktorý ma zabije, áno, spolu s matkami mojich detí.
21 Teraz teda, Pane Bože, vysloboď ma, prosím, aj z ruky môjho brata Ezaua, lebo sa ho veľmi bojím.
22 A ak vo mne niet spravodlivosti, urob ju kvôli Abrahámovi a môjmu otcovi Izákovi.
23 Viem, že toto bohatstvo som získal láskavosťou a milosrdenstvom, preto ťa prosím, aby si ma dnes svojou láskavosťou vyslobodil a vypočul ma.
24 A Jakub prestal modliť sa k Hospodinovi a rozdelil ľud, ktorý bol s ním so ovcami a dobytkom, na dva tábory. Polovicu dal Damešekovi, synovi Eliezerovmu, sluhovi Abrahámovmu, aby tam utáboril s jeho deťmi, a druhú polovicu dal svojmu bratovi Eliánovi, synovi Eliezerovmu, aby tam utáboril s jeho deťmi.

25 A prikázal im: „Držte si odstup vo svojich táboroch a nepribližujte sa k sebe príliš, aby Ezau neprišiel k jednému táboru a neporazil ho, tábor, ktorý je od neho ďaleko, mu unikne.“
26 A Jakub tam zostal tú noc a celú noc dával svojim sluhom rozkazy ohľadom vojska a svojich detí.
27 A Hospodin vypočul v ten deň Jakubovu modlitbu a Hospodin vyslobodil Jakuba z rúk jeho brata Ezaua.
28 A Hospodin poslal troch anjelov z nebies, a tí išli pred Ezauom a prišli k nemu.
29 A títo anjeli sa zjavili Ezauovi a jeho ľudu ako dvetisíc mužov jazdiacich na koňoch vybavených všelijakými bojovými zbraňami a ukázali sa v očiach Ezaua a všetkých jeho mužov rozdelení do štyroch táborov so štyrmi náčelníkmi.
30 Jeden tábor sa vydal ďalej a našli Ezaua prichádzať so štyristo mužmi proti svojmu bratovi Jakubovi. Tento tábor sa rozbehol proti Ezauovi a jeho ľudu a vystrašil ich. Ezau v strachu spadol z koňa a všetci jeho muži sa od neho na tom mieste oddelili, lebo sa veľmi báli.
31 Celý tábor za nimi kričal, keď utekali pred Ezauom. Všetci bojovníci odpovedali:
32 Sme predsa služobníci Jakuba, služobníka Božieho, a kto sa potom môže proti nám postaviť? Ezau im povedal: „Môj pán a brat Jakub je váš pán, ktorého som nevidel dvadsať rokov, a teraz, keď som ho prišiel navštíviť, takto sa ku mne správate?“
33 Anjeli mu odpovedali: „Ako žije Hospodin, keby nebol Jakub, o ktorom hovoríš, tvojím bratom, nenechali by sme z teba a z tvojho ľudu nikoho, ale len kvôli Jakubovi im nič neurobíme.“
34 A tento tábor prešiel od Ezaua a jeho mužov a odišiel. Ezau a jeho muži sa od nich vzdialili asi míľu, keď prišiel proti nemu druhý tábor so všetkými druhmi zbraní a urobili s Ezauom a jeho mužmi to, čo urobil s nimi prvý tábor.
35 Keď sa odtiaľ vydali na cestu, hľa, tretí tábor prichádzal k nemu a všetci sa zľakli. Ezau spadol z koňa a celý tábor kričal: „Sme predsa služobníci Jakuba, služobníka Božieho? Kto nám môže obstáť?“
36 Ezau im znova odpovedal: „Môj pán Jakub a váš pán je môj brat. Dvadsať rokov som ho nevidel na tvári. Dnes som počul, že prichádza. Išiel som mu dnes v ústrety. A vy sa ku mne takto správate?“
37 A oni mu odpovedali a riekli mu: Ako žije Hospodin, keby nebol Jakub tvojím bratom, ako si povedal, nezostal by nám z teba a z tvojich mužov ani zvyšok. Ale pre Jakuba, o ktorom hovoríš, že je tvojím bratom, nebudeme sa s tebou ani s tvojimi mužmi zaoberať.
38 A tretí tábor sa od nich tiež vzdialil a on stále pokračoval v ceste so svojimi mužmi k Jakubovi, keď k nemu prišiel štvrtý tábor a aj oni urobili jemu a jeho mužom to, čo urobili ostatní.
39 Keď Ezau videl zlo, ktoré mu a jeho mužom spôsobili štyria anjeli, veľmi sa zľakol svojho brata Jakuba a išiel mu v pokoji naproti.
40 Ezau skrýval svoju nenávisť voči Jakubovi, pretože sa bál o svoj život kvôli svojmu bratovi Jakubovi a domnieval sa, že tie štyri tábory, na ktoré narazil, sú Jakubovi sluhovia.
41 A Jakub zostal tú noc so svojimi sluhami v ich táboroch a rozhodol sa so svojimi sluhami dať Ezauovi dar zo všetkého, čo mal so sebou, a z celého svojho majetku. A Jakub vstal ráno, on a jeho muži, a vybrali z dobytka dar pre Ezaua.
42 Toto je dar, ktorý si Jakob vybral zo svojho stáda, aby ho dal svojmu bratovi Ezauovi: vybral zo stáda dvestoštyridsať kusov, z tiav a oslov vybral tridsať kusov a zo stád vybral päťdesiat kráv.
43 A rozdelil ich všetkých do desiatich stád, každý druh umiestnil osobitne a odovzdal ich desiatim svojim sluhom, každé stádo osobitne.
44 A prikázal im a povedal im: Držte sa od seba v bezpečnej vzdialenosti a medzi stádami nechajte medzeru. Keď sa s vami stretne Ezau a tí, čo sú s ním, a opýtajú sa vás: Čí ste a kam idete a komu patrí toto všetko pred vami, poviete im: Sme služobníci Jakubovi a ideme v pokoji v ústrety Ezauovi. A hľa, Jakub ide za nami.
45 A to, čo je pred nami, je dar, ktorý poslal Jakub svojmu bratovi Ezauovi.
46 Ak sa vás opýtajú: Prečo sa otáľa za vami, aby prišiel v ústrety svojmu bratovi a nevidel mu tvár?, poviete im: Určite ide s radosťou za nami v ústrety svojmu bratovi. Povedal si totiž: Upokojím ho darom, ktorý mu patrí, a potom uvidím jeho tvár, azda ma prijme.
47 Celý dar teda prešiel v rukách jeho sluhov a išiel v ten deň pred ním. V tú noc prenocoval so svojimi tábormi pri brehu potoka Jabuk. Uprostred noci vstal, vzal so sebou svoje ženy, slúžky a všetko, čo mu patrilo, a v tú noc ich prešiel cez brod Jabuk.
48 Keď prešiel cez potok všetko, čo mu patrilo, Jakub zostal sám. Stretol sa s ním muž a zápasil s ním v tú noc až do svitania. Jakubovi sa od zápasenia s ním vykĺbila stehenná dlaha.
49 A keď sa rozodnilo, nechal tam muž Jakuba, požehnal ho a odišiel. Jakub prešiel cez potok, keď sa rozodnilo, a zastavil sa na stehne.
50 A slnko vyšlo nad ním, keď prešiel cez potok, a prišiel k miestu svojho dobytka a detí.
51 A tak išli až do poludnia a kým išli, dar im prechádzal pred nosom.
52 Jákob zdvihol oči a videl, že Ezau prichádza zďaleka a s ním mnoho mužov, asi štyristo. Jákob sa veľmi bál svojho brata.
53 Jakub sa ponáhľal a rozdelil svoje deti medzi svoje ženy a slúžky a svoju dcéru Dínu vložil do truhlice a vydal ju do rúk svojich sluhov.
54 A prešiel pred svojimi deťmi a ženami, aby sa stretol so svojím bratom, a poklonil sa až k zemi, áno, poklonil sa sedemkrát, kým sa nepriblížil k svojmu bratovi. A Boh spôsobil, že Jakub našiel milosť a priazeň v očiach Ezaua a jeho mužov, lebo Boh vypočul Jakubovu modlitbu.
55 A strach a hrôza prepadli Jakuba jeho brata Ezaua, lebo Ezau sa veľmi bál Jakuba pre to, čo Boží anjeli urobili Ezauovi, a Ezauov hnev na Jakuba sa zmenil na láskavosť.
56 Keď Ezau videl Jakuba bežať k nemu, rozbehol sa k nemu aj on, objal ho a padol mu okolo krku. Bozkávali sa a plakali.
57 A Boh vložil bázeň a láskavosť k Jakubovi do sŕdc mužov, ktorí prišli s Ezauom, a aj oni Jakuba pobozkali a objali.

58 A tiež Elifaz, syn Ezauov, so svojimi štyrmi bratmi, synmi Ezauovými, plakali s Jakubom, bozkávali ho a objímali ho, lebo všetkých sa zmocnil strach z Jakuba.
59 Ezau zdvihol oči a uvidel ženy s ich potomstvom, Jakubovými deťmi, ako idú za Jakubom a klaňajú sa Ezauovi na ceste.
60 Ezau sa opýtal Jakuba: „Kto sú títo s tebou, brat môj? Sú to tvoje deti alebo tvoji sluhovia?“ Jakub odpovedal Ezauovi: „Sú to moje deti, ktoré Boh milostivo dal tvojmu sluhovi.“
61 A kým sa Jakub rozprával s Ezauom a jeho mužmi, Ezau si pozrel celý tábor a povedal Jakubovi: „Odkiaľ máš celý tábor, ktorý som stretol včera v noci?“ Jakub odpovedal: „Aby som našiel priazeň v očiach môjho pána, to je to, čo Boh milostivo dal tvojmu služobníkovi.“
62 A dar prišiel pred Ezaua. Jakub naliehal na Ezaua a hovoril: „Vezmi, prosím, dar, ktorý som priniesol svojmu pánovi.“ Ezau povedal: „Načo mi to robím? Nechaj si, čo máš.“
63 A Jakub povedal: Je mojou povinnosťou dať ti toto všetko, keďže som videl tvoju tvár, aby si ešte žil v pokoji.
64 Ezau však odmietol prijať dar. Jakub mu povedal: „Prosím ťa, pane môj, ak som našiel priazeň v tvojich očiach, prijmi môj dar z mojej ruky! Preto som videl tvoju tvár, akoby som videl tvár božskú, pretože si mal vo mne priazeň.“
65 A Ezau vzal dar a Jakob dal Ezauovi aj striebro, zlato a bdelium, lebo naňho veľmi naliehal, až si ich vzal.
66 Ezau rozdelil dobytok, ktorý bol v tábore, a polovicu dal mužom, ktorí prišli s ním, lebo prišli za nájom, a druhú polovicu dal do rúk svojim deťom.
67 Striebro, zlato a bdelium dal do rúk svojmu najstaršiemu synovi Elifazovi a Ezau povedal Jakubovi: „Zostaňme s tebou a pôjdeme s tebou pomaly, kým neprídeš so mnou na moje miesto, aby sme tam mohli bývať spolu.“
68 Jakub odpovedal svojmu bratovi a riekol: Urobím, ako mi hovorí môj pán, ale môj pán vie, že deti sú útle a stáda a dobytok s mláďatami, ktoré sú so mnou, idú pomaly, lebo keby išli rýchlo, všetky by pohynuli, lebo ty poznáš ich bremená a ich únavu.
69 Nech teda môj pán ide pred svojím sluhom a ja pôjdem pomaly kvôli deťom a ovciam, kým neprídem k svojmu pánovi do Seíru.
70 Ezau povedal Jakubovi: „Postavím k tebe niektorých z ľudí, ktorí sú so mnou, aby sa o teba starali na ceste a niesli tvoju námahu a bremeno.“ On povedal: „Načo ti to, pane, ak len nájdem milosť v tvojich očiach?“
71 Hľa, prídem k tebe do Seiru, aby som tam býval spolu, ako si povedal. Choď teda so svojím ľudom, lebo ja pôjdem za tebou.
72 A Jakub to povedal Ezauovi, aby od seba odstránil Ezaua a jeho mužov, aby sa Jakub potom mohol vrátiť do domu svojho otca do kanaánskej krajiny.
73 Ezau poslúchol Jakobov hlas a vrátil sa so štyristo mužmi, ktorí boli s ním na ceste do Seiru. Jakob a všetci jeho príslušníci išli v ten deň až na koniec kanaánskej krajiny, v jej hraniciach, a zostal tam nejaký čas.

KAPITOLA 33

1 Po nejakom čase odišiel Jakub z hraníc krajiny a prišiel do krajiny Šalem, čiže do mesta Sichem, ktoré je v kanaánskej krajine, a usadil sa pred mestom.
2 Kúpil od synov Chamorových, ľudu tej krajiny, kus poľa, ktoré tam bolo, za päť šeklov.
3 A Jakub si tam postavil dom a postavil tam stan a urobil stánky pre svoj dobytok, preto pomenoval to miesto Sukkot.
4 Jakub zostal v Sukkote rok a šesť mesiacov.
5 V tom čase niektoré ženy obyvateľov krajiny odišli do mesta Sichem tancovať a radovať sa s dcérami obyvateľov mesta. Keď odišli, išli aj Ráchel a Lea, Jakubove manželky, so svojimi rodinami pozrieť sa na radosť dcér mesta.
6 A Dína, dcéra Jakubova, išla s nimi a videla dcéry mesta. Zostali tam pred týmito dcérami, zatiaľ čo všetci ľudia mesta stáli pri nich, aby videli ich radosť, a boli tam všetci významní ľudia mesta.
7 Stál tam aj Sichem, syn Chamora, knieža krajiny, aby ich videl.
8 A Sichem videl Dínu, dcéru Jakubovu, sedieť so svojou matkou pred dcérami mesta. Dieva sa mu veľmi páčila. A tak sa tam opýtal svojich priateľov a svojho ľudu: Čia dcéra to sedí medzi ženami, ktorú nepoznám v tomto meste?
9 Povedali mu: „Toto je určite dcéra Jakuba, syna Izáka Hebrejského, ktorý už nejaký čas býva v tomto meste. Keď sa ozvala správa, že dcéry zeme vychádzajú radovať sa, išla so svojou matkou a slúžkami a sadla si medzi ne, ako vidíš.“
10 Sichem uvidel Dínu, dcéru Jakubovu, a keď sa na ňu pozrel, jeho duša sa uprela na Dínu.
11 Poslal a dal ju násilím odviesť. Dína prišla do Sichemovho domu. On ju násilím chytil, ležal s ňou a ponížil ju. Veľmi si ju zamiloval a ubytoval ju vo svojom dome.
12 A prišli a oznámili to Jakubovi. Keď Jakub počul, že Sichem zneuctil jeho dcéru Dínu, poslal Jakub dvanástich svojich sluhov, aby priviedli Dínu zo Sichemovho domu. Išli a prišli do Sichemovho domu, aby odtiaľ vzali Dínu.
13 Keď prišli, Sichem vyšiel k nim so svojimi mužmi a vyhnal ich zo svojho domu. Nedovolil im prísť pred Dinu. Sichem sedel s Dinou, bozkával ju a objímal ju pred ich očami.
14 Služobníci Jakubovi sa vrátili a oznámili mu: „Keď sme prišli, on a jeho muži nás zahnali, a tak urobil Sichem Dine pred našimi očami.“
15 Jakub vedel, že Sichem zneuctil jeho dcéru, ale nepovedal nič. Jeho synovia pásli jeho dobytok na poli a Jakub mlčal, kým sa nevrátili.
16 A skôr, ako sa jeho synovia vrátili domov, poslal Jakub dve dievčatá zo svojich sluhov, aby sa starali o Dinu v dome Sichema a aby u nej zostali. Sichem poslal troch svojich priateľov k svojmu otcovi Chamorovi, synovi Kiddekema, syna Peredovho, s odkazom: „Vezmi mi túto dievčinu za ženu.“
17 A Chamor, syn Chidekema Hevejského, prišiel do domu svojho syna Šechema a posadil sa pred neho. Chamor povedal svojmu synovi: Šechem, nie je medzi dcérami tvojho ľudu žiadna žena, že by si si vzal hebrejskú ženu, ktorá nie je z tvojho ľudu?
18 Sichem mu povedal: „Jen ju mi musíš vziať, lebo je mi ľúbivá.“ A Chamor urobil podľa slova svojho syna, lebo si ho veľmi obľúbil.

19 A Chamor vyšiel k Jakubovi, aby sa s ním porozprával o tejto veci. A keď odišiel z domu svojho syna Sichema, skôr ako prišiel k Jakubovi, aby s ním hovoril, hľa, Jakubovi synovia už prišli z poľa, hneď ako počuli, čo urobil Sichem, syn Chamorov.
20 A muži boli veľmi zarmútení kvôli svojej sestre a všetci sa vrátili domov rozhorčení hnevom, skôr ako bolo treba zhromaždiť svoj dobytok.
21 A prišli a sadli si pred svojho otca a povedali mu rozhorčení hnevom: „Tomuto mužovi a jeho rodine patrí smrť, lebo Hospodin, Boh celej zeme, prikázal Noachovi a jeho deťom, aby nelúpil ani sa nedopustil cudzoložstva. Hľa, Sichem spustošil a smilnil s našou sestrou a nikto zo všetkých ľudí mesta s ním neprehovoril ani slovo.“
22 Iste vieš a rozumieš, že Sichem, jeho otec a celé mesto dostali trest smrti za to, čo urobili.
23 A kým sa o tejto veci rozprávali pred svojím otcom, hľa, prišiel Chamor, otec Sichemov, aby povedal Jakubovi slová svojho syna o Dine. A sadol si pred Jakuba a pred jeho synov.
24 Chamor im povedal: „Môj syn Sichem túži po vašej dcére. Dajte mu ju za ženu a ožeňte sa s nami. Dajte nám svoje dcéry a my vám dáme naše dcéry. Budete s nami bývať v našej krajine a budeme jeden ľud v krajine.“
25 Naša krajina je veľmi rozsiahla, preto v nej bývajte, obchodujte v nej, získavajte v nej majetok a robte v nej, čo chcete, a nikto vám v tom nezabráni ani slovom.
26 Keď Chamor prestal hovoriť s Jakubom a jeho synmi, hľa, jeho syn Sichem prišiel za ním a sadol si pred nich.
27 Sichem povedal Jakubovi a jeho synom: „Kiežby som našiel vašu priazeň, aby ste mi dali svoju dcéru! Urobím pre ňu všetko, čo mi poviete.“
28 Požiadaj ma o hojnosť vena a daru a ja ti to dám. Urobím čokoľvek, čo mi povieš. Ktokoľvek sa vzoprie tvojmu rozkazu, zomrie; len mi daj dievča za ženu.
29 Simeon a Lévi odpovedali Chamorovi a jeho synovi Sichemovi ľstivo: „Všetko, čo ste nám povedali, vám urobíme.“
30 Naša sestra je v tvojom dome, ale drž sa od nej ďalej, kým nepošleme s touto záležitosťou nášho otca Izáka, lebo bez jeho súhlasu nemôžeme nič urobiť.
31 Lebo on pozná cesty nášho otca Abraháma a čokoľvek nám povie, oznámime vám, nič pred vami nezatajíme.
32 Simeon a Lévi to povedali Sichemovi a jeho otcovi, aby našli zámienku a poradili sa, čo sa má v tejto veci stať so Sichemom a jeho mestom.
33 Keď Sichem a jeho otec počuli slová Simeona a Léviho, páčilo sa im to a Sichem a jeho otec vyšli domov.
34 A keď odišli, synovia Jakobovi povedali svojmu otcovi: Hľa, vieme, že smrť patrí týmto zlovoľníkom a ich mestu, pretože prestúpili to, čo Boh prikázal Noachovi a jeho deťom a jeho potomstvu po nich.
35 A tiež preto, že Sichem urobil túto vec našej sestre Dine, keď ju poškvrnil, lebo takáto ohavnosť sa medzi nami nikdy nesmie stať.
36 Teraz si teda uvedom a premysli, čo urobíš, a vyhľadaj si radu a zámienku, čo sa s nimi má urobiť, aby sa pobili všetci obyvatelia tohto mesta.
37 Simeon im povedal: „Toto je pre vás správna rada: Povedzte im, aby obrezali každého mužského pohlavia, ako sme obrezaní aj my. Ak to nebudú chcieť urobiť, vezmeme im svoju dcéru a odídeme.“
38 A ak s tým súhlasia a urobia to, potom, keď budú zdrvení bolesťou, zaútočíme na nich mečmi ako na niekoho, kto je tichý a mierumilovný, a zabijeme medzi nimi každého mužského pohlavia.
39 Simeonova rada sa im páčila a Simeon a Lévi sa rozhodli urobiť s nimi tak, ako bolo navrhnuté.
40 A nasledujúceho rána sa Sichem a jeho otec Chamor vrátili k Jakubovi a jeho synom, aby sa s nimi porozprávali o Dine a aby počuli, čo Jakubovi synovia odpovedia na ich slová.
41 Jakubovi synovia im však hovorili lstivo: „Oznámili sme nášmu otcovi Izákovi všetky vaše slová a vaše slová sa mu páčili.“
42 A povedal nám: Toto mu prikázal Abrahám, jeho otec, od Boha, Pána celej zeme: Každý muž, ktorý nie je z jeho potomstva a chce si vziať jednu z jeho dcér, dá obrezať každého mužského pohlavia, ako sme obrezaní my, a potom mu dáme svoju dcéru za ženu.
43 Teraz sme ti oznámili všetky naše cesty, ktoré nám hovoril náš otec. Lebo nemôžeme urobiť to, o čom si nám hovoril, dať svoju dcéru neobrezanému mužovi, lebo je to pre nás hanba.
44 Ale v tomto súhlasíme s tebou, že ti dáme našu dcéru, a tiež si vezmeme tvoje dcéry a budeme bývať medzi tebou a budeme jedným ľudom, ako si hovoril, ak nás poslúchneš a budeš súhlasiť byť ako my, obrezať každého mužského pohlavia, ktoré patrí tebe, tak ako my sme obrezaní.
45 Ak nás nebudeš poslúchať a nedáš obrezať každého muža, ako sme obrezaní my, ako sme prikázali, prídeme k tebe, vezmeme ti svoju dcéru a odídeme.
46 Sichem a jeho otec Chamor počuli slová Jakubových synov a táto vec sa im veľmi páčila. Sichem a jeho otec Chamor sa ponáhľali splniť prianie Jakubových synov, lebo Sichem mal Dinu veľmi rád a jeho duša k nej pripútala.
47 Sichem a jeho otec Chamor sa ponáhľali k mestskej bráne, zhromaždili všetkých mužov svojho mesta a povedali im slová Jakubových synov:
48 Prišli sme k týmto mužom, synom Jakubovým, a hovorili sme s nimi o ich dcére a títo muži súhlasili urobiť podľa našich želaní. Hľa, naša zem je pre nich rozsiahla a budú v nej bývať a obchodovať a budeme jeden ľud. Budeme brať ich dcéry a naše dcéry im dáme za ženy.
49 Ale títo muži súhlasia s tým, že urobia túto vec len pod touto podmienkou, že každý mužský pohlavie medzi nami bude obrezané, ako sú obrezaní oni, ako im prikázal ich Boh, a keď urobíme podľa ich pokynov, aby sme boli obrezaní, potom budú bývať medzi nami spolu so svojím dobytkom a majetkom a my budeme s nimi ako jeden ľud.
50 Keď všetci muži mesta počuli slová Sichema a jeho otca Chamora, všetci muži ich mesta súhlasili s týmto návrhom a poslúchli, aby sa dali obrezať, lebo Sichem a jeho otec Chamor boli u nich veľmi vážení, keďže boli kniežatami krajiny.
51 Na druhý deň vstali Sichem a jeho otec Chamor skoro ráno, zhromaždili všetkých mužov svojho mesta do stredu mesta a zavolali Jakubových synov, ktorí v ten deň i na druhý deň obrezali všetkých mužov, ktorí patrili k nim.

52 A obrezali Sichema a jeho otca Chamora a piatich Sichemových bratov. Potom vstali všetci a išli domov, lebo táto vec bola od Hospodina proti mestu Sichem a od Hospodina bola Simeonova rada v tejto veci, aby Hospodin vydal mesto Sichem do rúk dvoch Jakubových synov.

KAPITOLA 34

1 A počet všetkých obrezaných mužov bol šesťsto štyridsaťpäť mužov a dvesto štyridsaťšesť detí.
2 Ale Kiddekem, syn Peredov, otec Chamorov, a jeho šiesti bratia nechceli poslúchnuť Sichema a jeho otca Chamora a nechceli sa dať obrezať, lebo návrh synov Jakobových sa im hnusil a veľmi sa rozhnevali, že ich obyvatelia mesta nepočúvali.
3 Večer druhého dňa našli osem malých detí, ktoré neboli obrezané, lebo ich matky ukryli pred Sichemom a jeho otcom Chamorom a pred mužmi mesta.
4 Sichem a jeho otec Chamor poslali, aby ich priviedli pred seba, aby ich obrezali. Vtom sa na nich vrhol Kiddekem a jeho šiesti bratia s mečmi a chceli ich zabiť.
5 A chceli zabiť aj Sichema a jeho otca Chamora a kvôli tejto veci chceli s nimi zabiť aj Dínu.
6 Povedali im: „Čo ste to urobili? Niet medzi dcérami vašich bratov, Kanaáncov, žiadnej ženy, že si chcete vziať dcéry Hebrejcov, ktorých ste predtým nepoznali, a robíte tento skutok, ktorý vám vaši otcovia neprikázali?“
7 Myslíš si, že sa ti podarí dosiahnuť úspech týmto činom, ktorý si vykonal? A čo v tejto veci odpovieš svojim bratom Kanaáncom, ktorí prídu zajtra a opýtajú sa ťa na túto vec?
8 A ak sa váš čin nebude zdať v ich očiach spravodlivý a dobrý, čo urobíte pre svoje životy a ja pre naše životy, keď ste nepočúvali naše hlasy?
9 Ak obyvatelia krajiny a všetci vaši bratia, synovia Chámovi, počujú o vašom čine a povedia:
10 Kvôli hebrejskej žene urobili Sichem a jeho otec Chamor a všetci obyvatelia ich mesta to, čo nevedeli a čo im ich predkovia nikdy neprikázali. Kam teda utečieš a kde skryješ svoju hanbu po všetky svoje dni pred svojimi bratmi, obyvateľmi kanaánskej krajiny?
11 Preto teraz nemôžeme zniesť túto vec, ktorú si urobil, ani nemôžeme byť zaťažení týmto jarmom, ktoré nám naši otcovia neprikázali.
12 Zajtra pôjdeme a zhromaždíme všetkých našich bratov, kanaánskych bratov, ktorí bývajú v krajine, a všetci prídeme a pobijeme teba i všetkých, ktorí sa na teba spoliehajú, takže z teba ani z nich nezostane ani jeden zvyšok.
13 Keď Chamor, jeho syn Sichem a všetci obyvatelia mesta počuli slová Kiddekema a jeho bratov, veľmi sa zľakli ich slov a oľutovali svoj čin.
14 A Sichem a jeho otec Chamor odpovedali svojmu otcovi Kiddekemovi a jeho bratom a riekli im: Všetky slová, ktoré ste nám povedali, sú pravdivé.
15 Teraz nehovorte a nemyslite si, že sme pre lásku k Hebrejom urobili túto vec, ktorú nám naši otcovia neprikázali.
16 Ale pretože sme videli, že ich zámerom a túžbou nebolo vyhovieť našim želaniam ohľadom ich dcéry, aby sme si ju vzali, s výnimkou tejto podmienky, poslúchli sme ich hlasy a urobili sme tento čin, ktorý si videl, aby sme od nich získali našu túžbu.
17 A keď od nich dostaneme našu žiadosť, vrátime sa k nim a urobíme im to, čo nám poviete.
18 Prosíme vás teda, aby ste počkali a zostali, kým sa naše telo nezahojí a my opäť nezosilnieme, a potom pôjdeme spoločne proti nim a urobíme im to, čo je vo vašich srdciach a v našich.
19 Dína, dcéra Jakubova, počula všetky tieto slová, ktoré hovoril Kiddekem a jeho bratia, a čo im odpovedali Chamor, jeho syn Sichem a obyvatelia ich mesta.
20 Ponáhľala sa a poslala jednu zo svojich slúžok, ktorú jej otec poslal, aby sa o ňu starala v dome Sichema, k svojmu otcovi Jakubovi a k jej bratom s odkazom:
21 Takto o tebe radili Kiddekem a jeho bratia a takto im odpovedali Chamor, Sichem a obyvatelia mesta.
22 Keď Jakub počul tieto slová, naplnil sa hnevom, rozhneval sa na ne a jeho hnev sa proti nim rozhorčil.
23 Simeon a Lévi prisahali: „Ako žije Hospodin, Boh celej zeme, zajtra v tomto čase nezostane v celom meste ani jeden pozostatok.“
24 Dvadsať mládencov, ktorí neboli obrezaní, sa ukrylo a bojovali proti Simeonovi a Lévimu. Simeon a Lévi z nich zabili osemnásť. Dvaja pred nimi utiekli a utiekli do vápenných jám, ktoré boli v meste. Simeon a Lévi ich hľadali, ale nenašli ich.
25 Simeon a Lévi ďalej chodili po meste a všetkých obyvateľov mesta pobili ostrím meča a nenechali nikoho nažive.
26 A uprostred mesta nastal veľký zdesenie a krik obyvateľov mesta stúpal k nebu a všetky ženy a deti hlasno kričali.
27 Simeon a Lévi pobili celé mesto; v celom meste nenechali ani jedného muža.
28 Chamora a jeho syna Sichema zabili ostrím meča a Dínu odviedli zo Sichemovho domu a odišli odtiaľ.
29 A synovia Jakobovi išli a vrátili sa a prišli k zabitým a vyplienili všetok ich majetok, ktorý bol v meste a na poli.
30 Keď brali korisť, povstalo tristo mužov, hádzali na nich prach a bili ich kameňmi. Simeon sa k nim obrátil a všetkých ich pobil ostrím meča. Simeon sa obrátil pred Léviho a vošiel do mesta.
31 A vzali im ovce a voly a dobytok, a tiež zvyšok žien a detí, a odviedli ich všetkých preč, a otvorili bránu a vyšli von a prišli k svojmu otcovi Jakubovi s vervou.
32 Keď Jakub videl všetko, čo urobili mestu, a videl korisť, ktorú im vzali, Jakob sa na nich veľmi nahneval a povedal im: „Čo ste mi to urobili? Hľa, našiel som pokoj medzi kanaánskymi obyvateľmi krajiny a nikto z nich sa so mnou nezaplietol.“
33 A teraz si ma urobil nepríjemným pre obyvateľov krajiny, medzi Kanaáncami a Perizejcami, hoci som len malý počet. Všetci sa zhromaždia proti mne a zabijú ma, keď počujú o tvojom diele so svojimi bratmi, a ja aj moja domácnosť budeme zničení.
34 Simeon, Lévi a všetci ich bratia s nimi odpovedali svojmu otcovi Jakubovi a riekli mu: „Hľa, bývame v krajine, a Sichem má toto urobiť našej sestre? Prečo mlčíš o všetkom, čo Sichem urobil? A má sa správať k našej sestre ako k neviestke na ulici?“

35 A počet žien, ktoré Simeon a Lévi zajali z mesta Sichem a ktoré nezabili, bol osemdesiatpäť, ktoré nepoznali muža.
36 A medzi nimi bola mladá dievčina krásneho vzhľadu a postavy, ktorej meno bolo Bunah, a Simeon si ju vzal za ženu. Počet mužov, ktorých zajali a nezabili, bol štyridsaťsedem mužov a ostatných zabili.
37 A všetci mladí muži a ženy, ktorých Simeon a Lévi odviedli do zajatia z mesta Sichem, boli otrokmi synov Jakubových a ich detí po nich až do dňa, keď synovia Jakubovi vyšli z egyptskej krajiny.
38 Keď Simeon a Lévi odišli z mesta, vstali dvaja mladíci, ktorí zostali a ukryli sa v meste a nezomreli medzi obyvateľmi mesta. Títo mladíci vošli do mesta, prechádzali sa po ňom a našli mesto pusté, bez mužov, iba plačúce ženy. Títo mladíci kričali a hovorili: „Hľa, toto je zlo, ktoré synovia Hebrejca Jakuba spáchali na tomto meste, keď dnes zničili jedno z kanaánskych miest a nebáli sa o život v celej kanaánskej krajine.“
39 A títo muži odišli z mesta a išli do mesta Tapnach. A prišli tam a povedali obyvateľom Tapnachu všetko, čo sa im stalo, a všetko, čo urobili synovia Jakubovi mestu Sichem.
40 Správa sa dostala k Jašubovi, kráľovi Tapnachu, a ten poslal mužov do mesta Sichem, aby sa pozreli na tých mladíkov, lebo kráľ im neveril v tejto správe a povedal: „Ako mohli dvaja muži zničiť také veľké mesto, ako je Sichem?“
41 Jašubovi poslovia sa vrátili a oznámili mu: „Prišli sme do mesta a je zničené, niet tam ani jedného muža, len plačúce ženy, niet tam ani oviec, ani dobytka, lebo všetko, čo bolo v meste, pobrali Jakubovi synovia.“
42 Jašub sa nad tým čudoval a hovoril: Ako mohli dvaja muži urobiť takú vec, zničiť také veľké mesto, a ani jeden muž sa im nedokázal postaviť?
43 Lebo nič podobné sa nestalo od čias Nimroda a ani od najstaršieho času sa nič podobné nestalo. Preto Jašub, kráľ Tapnachu, povedal svojmu ľudu: „Buďte odvážni, pôjdeme bojovať proti týmto Hebrejom a urobíme s nimi, ako oni urobili s mestom, a pomstíme sa za ľudí z mesta.“
44 A Jašub, kráľ Tapnachu, sa o tejto veci radil so svojimi radcami a jeho radcovia mu povedali: Sám Hebrejov nezvíťazíš, lebo musia byť silní, aby vykonali toto dielo pre celé mesto.
45 Ak dvaja z nich spustošia celé mesto a nikto sa im neobstojí, ak sa proti nim vydáš ty, všetci povstanú proti nám a zničia nás.
46 Ak však pošleš po všetkých kráľoch, ktorí sú okolo nás, a necháš ich zhromaždiť sa, pôjdeme s nimi a budeme bojovať proti synom Jakubovým; potom ich zvíťazíš.
47 Jašub počul slová svojich radcov a ich slová sa páčili jemu i jeho ľudu, a tak urobil. Jašub, kráľ Tapnachu, poslal ku všetkým amorejským kráľom, ktorí obklopovali Sichem a Tapnach, odkaz:
48 Choď so mnou hore a pomôž mi, a my zbijeme Hebreja Jakuba a všetkých jeho synov a vyhubíme ich zo zeme, lebo takto urobil mestu Sichem, a ty o tom nevieš?
49 Všetci amorejskí králi počuli o zlom, ktoré Jakubovi synovia spáchali na meste Sichem, a veľmi sa nad tým zľakli.
50 A zhromaždilo sa sedem amorejských kráľov so všetkými svojimi vojskami, asi desaťtisíc mužov s tasnými mečmi, a prišli bojovať proti synom Jakubovým. A Jakub počul, že sa amorejskí králi zhromaždili, aby bojovali proti jeho synom, a Jakob sa veľmi zľakol a to ho zarmútilo.
51 Jakub sa rozhorčil nad Simeonom a Lévim a povedal: „Čo ste to urobili? Prečo ste mi ublížili? Aby ste proti mne priviedli všetkých kanaánskych synov, aby zničili mňa i moju domácnosť? Ja som bol pokojný, ja i moja domácnosť, a vy ste mi urobili túto vec a svojím konaním ste popudili proti mne obyvateľov krajiny.“
52 A Júda odpovedal svojmu otcovi: Či moji bratia Simeon a Lévi nadarmo zabili všetkých obyvateľov Sichemu? Určite preto, že Sichem ponížil našu sestru a prestúpil príkaz nášho Boha, ktorý dal Noachovi a jeho deťom? Sichem totiž násilím vzal našu sestru a cudzoložil s ňou.
53 Sichem páchal všetko toto zlo a nikto z obyvateľov jeho mesta sa ho nepýtal: „Prečo to robíš? Preto išli moji bratia a zničili mesto. Hospodin im ho vydal do rúk, pretože jeho obyvatelia prestúpili príkazy nášho Boha. Či teda nadarmo urobili toto všetko?“
54 A teraz, prečo sa bojíš alebo trápiš a prečo sa hneváš na mojich bratov a prečo sa proti nim rozhorčuješ?
55 Náš Boh, ktorý im vydal do rúk mesto Sichem a jeho obyvateľov, nám vydá do rúk aj všetkých kanaánskych kráľov, ktorí proti nám tiahnu, a my im naložíme tak, ako moji bratia naložili Sichemu.
56 Teraz buď o nich pokojný a zahoď svoje obavy, ale dôveruj v Pána, nášho Boha, a modli sa k nemu, aby nám pomohol a vyslobodil nás a vydal našich nepriateľov do našich rúk.
57 Júda zavolal na jedného zo sluhov svojho otca: „Choď a pozri sa, kde sú tí králi so svojimi vojskami, ktorí proti nám tiahnu.“
58 Sluha išiel a pozrel sa zďaleka, vystúpil oproti vrchu Síchon a videl všetky tábory kráľov stáť na poli. Vrátil sa k Júdovi a povedal: „Hľa, králi stoja na poli so všetkými svojimi tábormi, ľud je veľmi početný, ako piesok na brehu mora.“
59 Júda povedal Simeonovi, Lévimu a všetkým jeho bratom: „Buďte silní a statoční synovia, lebo s nami je Hospodin, náš Boh, nebojte sa ich.“
60 Každý nech sa postaví dopredu, opášajte sa svojou vojnovou zbraňou, lukom a mečom, a pôjdeme bojovať proti týmto neobrezaným mužom. Hospodin je náš Boh, on nás zachráni.
61 A vstali a každý si opásal svoju bojovú zbraň, veľkí i malí, jedenásť Jakubových synov a všetci Jakubovi služobníci s nimi.
62 A všetci Izákovi sluhovia, ktorí boli s Izákom v Hebrone, prišli k nim všetci vyzbrojení všelijakými bojovými zbraňami. Synovia Jakuba a ich sluhovia, stodvanásť mužov, išli proti týmto kráľom a aj Jakub išiel s nimi.
63 A synovia Jakubovi poslali k svojmu otcovi Izákovi, synovi Abrahámovmu, do Hebronu, čo je Kireat-Arba, s odkazom:
64 Prosíme ťa za nás k Hospodinovi, nášmu Bohu, aby nás ochránil pred rukami Kanaáncov, ktorí prichádzajú proti nám, a aby si ich vydal do našich rúk.
65 Izák, syn Abrahámov, sa modlil k Hospodinovi za svojich synov a povedal: „Pane, Bože, ty si sľúbil môjmu otcovi: Rozmnožím tvoje potomstvo ako hviezdy na

nebi.“ Sľúbil si aj mne a splnil si svoje slovo, keď sa kanaánski králi shromažďujú, aby bojovali proti mojim deťom, pretože sa nedopustili násilia.
66 Preto teraz, Hospodine, Boh celej zeme, zmaruj, prosím, radu týchto kráľov, aby nebojovali proti mojim synom.
67 A vštep do sŕdc týchto kráľov a ich ľudu hrôzu z mojich synov a zníž ich pýchu, aby sa odvrátili od mojich synov.
68 A svojou silnou rukou a vystretým ramenom vysloboď mojich synov a ich služobníkov z ich rúk, lebo v tvojich rukách je moc a sila, aby si toto všetko urobil.
69 A synovia Jakubovi a ich služobníci išli k týmto kráľom a dôverovali v Hospodina, svojho Boha. A kým išli, aj ich otec Jakub sa modlil k Hospodinovi a hovoril: Ó, Hospodine, Bože mocný a vznešený, ktorý kraľuješ od dávnych dní, odtiaľ až doteraz a naveky;
70 Ty si Ten, kto rozdúchava vojny a spôsobuje ich zastavenie, v tvojej ruke je moc a sila, ktorá pozdvihuje a rúca; ó, nech je moja modlitba prijateľná pred tebou, aby si sa ku mne obrátil so svojím milosrdenstvom, aby si v srdciach týchto kráľov a ich ľudu vyvolal hrôzu mojich synov a vydesil ich aj ich tábory a svojou veľkou láskavosťou vyslobodil všetkých tých, ktorí v teba dôverujú, lebo ty si ten, kto môže podrobiť nám ľudí a podmaniť si národy.

KAPITOLA 35

1 Všetci amorejskí králi prišli a postavili sa na poli, aby sa poradili so svojimi radcami, čo majú urobiť s Jakobovými synmi, lebo sa ich ešte stále báli a hovorili: „Hľa, dvaja z nich povraždili celé mesto Sichem.“
2 A Hospodin vypočul modlitby Izáka a Jakuba a naplnil srdcia všetkých radcov týchto kráľov veľkým strachom a hrôzou, takže jednomyseľne zvolali:
3 Či si dnes hlúpy, alebo či v tebe nie je rozumu, že budeš bojovať s Hebrejmi? Prečo sa dnes raduješ vo vlastnej záhube?
4 Hľa, dvaja z nich prišli do mesta Sichem bez strachu a hrôzy a pobili všetkých obyvateľov mesta tak, že sa im nikto nepostavil. Ako budeš môcť bojovať proti nim všetkým?
5 Iste vieš, že ich Boh ich nesmierne miluje a urobil pre nich mocné veci, aké sa nestali od pradávna, a medzi všetkými bohmi národov niet nikoho, kto by mohol urobiť také mocné skutky, ako je on.
6 Iste, on vyslobodil ich otca Abraháma, Hebreja, z ruky Nimroda a z ruky všetkého jeho ľudu, ktorý ho mnohokrát chcel zabiť.
7 Vyslobodil ho aj z ohňa, do ktorého ho uvrhol kráľ Nimrod, a jeho Boh ho z neho vyslobodil.
8 A kto iný môže urobiť niečo podobné? Veď to bol Abrahám, ktorý zabil piatich elamských kráľov, keď sa dotkli syna jeho brata, ktorý v tých časoch býval v Sodome.
9 Vzal svojho verného sluhu a niekoľkých jeho mužov a v jednu noc prenasledovali elamských kráľov, zabili ich a vrátili synovi jeho brata všetok majetok, ktorý mu vzali.
10 A iste vieš, že Boh týchto Hebrejov má z nich veľkú radosť a aj oni majú z neho radosť, lebo vedia, že ich vyslobodil z rúk všetkých ich nepriateľov.
11 A hľa, z lásky k svojmu Bohu vzal Abrahám svojho jediného a vzácneho syna a zamýšľal ho priniesť ako zápalnú obeť svojmu Bohu, a keby mu v tom Boh nebol zabránil, urobil by to z lásky k svojmu Bohu.
12 A Boh videl všetky jeho diela a prisahal mu a sľúbil mu, že vyslobodí jeho synov a všetko jeho potomstvo z každého súženia, ktoré ich postihne, pretože urobil túto vec a skrze svoju lásku k svojmu Bohu potlačil svoj súcit so svojím dieťaťom.
13 A nepočul si, čo urobil ich Boh faraónovi, egyptskému kráľovi, a Abimelechovi, kráľovi Geráru, keď si vzal Abrahámovu ženu? On o nej povedal: „Je to moja sestra,“ aby ho kvôli nej nezabili a nepomysleli si, že si ju vezmú za ženu? A Boh urobil im a ich ľudu všetko, o čom si počul.
14 A hľa, na vlastné oči sme videli, že Ezau, Jakubov brat, prišiel k nemu so štyristo mužmi s úmyslom ho zabiť, lebo si spomenul, že mu vzal otcovo požehnanie.
15 A išiel mu v ústrety, keď prichádzal zo Sýrie, aby zabil matku s deťmi. A kto ho vyslobodil z jeho rúk, ak nie jeho Boh, v ktorého dôveroval? Vyslobodil ho z ruky jeho brata i z ruky jeho nepriateľov a istotne ich opäť ochráni.
16 Kto by nevedel, že to bol ich Boh, ktorý im dal silu, aby spôsobili mestu Sichem zlo, o ktorom si počul?
17 Mohli by teda dvaja muži svojou vlastnou silou zničiť také veľké mesto ako Sichem, keby nebolo ich Boha, v ktorého dôverovali? Povedal a urobil im toto všetko, aby pobil obyvateľov mesta v ich meste.
18 A dokážeš potom zvíťaziť nad tými, ktorí vyšli z tvojho mesta, aby bojovali so všetkými, aj keby ti na pomoc prišlo tisíckrát viac?
19 Určite vieš a rozumieš, že neprichádzaš bojovať s nimi, ale prichádzaš bojovať s ich Bohom, ktorý si ich vyvolil, a preto ste dnes všetci prišli, aby ste boli zničení.
20 Preto sa teraz vyhýbajte tomuto zlu, ktoré sa snažíte privolať na seba, a bude pre vás lepšie, ak s nimi nebudete bojovať, hoci ich je len málo, pretože ich Boh je s nimi.
21 Keď amorejskí králi počuli všetky slová svojich radcov, naplnili sa hrôzou a báli sa Jakubových synov a nechceli proti nim bojovať.
22 A naklonili uši k slovám svojich radcov a počúvali všetky ich slová. Slová radcov sa kráľom veľmi páčili a tak aj urobili.
23 Králi sa odvrátili a zdráhali sa Jakobových synov, lebo sa neodvážili priblížiť sa k nim, aby s nimi bojovali, lebo sa ich veľmi báli a ich srdcia sa v nich roztápali od strachu pred nimi.
24 Lebo toto sa im stalo od Hospodina, lebo vypočul modlitby svojich služobníkov Izáka a Jakuba, lebo mu dôverovali. A všetci títo králi sa v ten deň vrátili so svojimi tábormi, každý do svojho mesta, a v tom čase nebojovali s Jakubovými synmi.
25 Jakubovi synovia zostali v ten deň až do večera naproti vrchu Síchon. Keď Jakubovi synovia videli, že títo králi neprišli bojovať proti nim, vrátili sa domov.

KAPITOLA 36

1 V tom čase sa Hospodin zjavil Jakubovi a povedal: „Vstaň, choď do Bételu a zostaň tam a postav tam oltár Hospodinovi, ktorý sa ti zjavil a ktorý vyslobodil teba i tvojich synov z súženia.“

2 A Jakub vstal so svojimi synmi a so všetkým, čo mu patrilo, a išli a prišli do Bételu podľa Hospodinovho slova.
3 A Jakub mal deväťdesiatdeväť rokov, keď išiel hore do Bételu. A Jakub i jeho synovia i všetok ľud, ktorý bol s ním, zostali v Bételi v Luze a postavil tam oltár Hospodinovi, ktorý sa mu zjavil. A Jakub i jeho synovia zostali v Bételi šesť mesiacov.
4 V tom čase zomrela Debora, dcéra Úca, Rebekina dojka, ktorá bola s Jakubom; a Jakub ju pochoval pod Bételom pod dubom, ktorý tam bol.
5 V tom čase zomrela v Hebrone, čiže v Kireat-Arbe, aj Rebeka, dcéra Betuela, matka Jakuba, a pochovali ju v jaskyni Machpela, ktorú kúpil Abrahám od Chetovcov.
6 Rebekin život bol stotridsaťtri rokov a zomrela. Keď Jakub počul, že jeho matka Rebeka zomrela, horko plakal za svojou matkou a urobil za ňou veľký smútok aj za jej dojčiacou Deborou pod dubom a pomenoval to miesto Alon-bachut.
7 V tých dňoch zomrel Aramejčan Lában, lebo ho Boh potrestal, pretože prestúpil zmluvu, ktorá bola medzi ním a Jakubom.
8 A Jakub mal sto rokov, keď sa mu zjavil Hospodin, požehnal ho a dal mu meno Izrael. V tých dňoch počala Jakubova žena Ráchel.
9 V tom čase sa Jakub a všetci jeho príslušníci vydali z Bételu do Hebronu, do domu svojho otca.
10 A keď išli cestou a zostávala im ešte len malá časť cesty do Efraty, porodila Ráchel syna, ale ťažko rodila a zomrela.
11 Jakub ju pochoval na ceste do Efraty, čiže do Betlehema, a postavil na jej hrobe pamätník, ktorý je tam až dodnes. Ráchel žila štyridsaťpäť rokov a potom zomrela.
12 A Jakub dal svojmu synovi, ktorého mu porodila Ráchel, meno Benjamín, lebo sa mu narodil v krajine na pravej strane.
13 A po Ráchelinej smrti si Jakub postavil stan v stane jej slúžky Bilhy.
14 Rúben pre to žiarlil na svoju matku Leu a naplnil sa hnevom. Rozhneval sa, vošiel do stanu Bilhy a odtiaľ premiestnil otcovu posteľ.
15 V tom čase bolo Rúbenovým synom odobraté prvorodenstvo spolu s kráľovským a kňazským úradom, pretože znesvätil otcovu posteľ. Prvorodenstvo bolo dané Jozefovi, kráľovstvo Júdovi a kňazstvo Lévimu, pretože Rúben znesvätil otcovu posteľ.
16 Toto sú Jakubove rody, ktoré sa mu narodili v Padan-arame. Jakub mal dvanásť synov.
17 Synovia Lei boli prvorodený Ruben, potom Simeon, Lévi, Júda, Isachar, Zebulon a ich sestra Dina; a synovia Ráchel boli Jozef a Benjamín.
18 Synovia Zilpy, Leinej slúžky, boli Gád a Ašer, a synovia Bilhy, Ráchelinej slúžky, boli Dan a Naftali. To sú synovia Jakubovi, ktorí sa mu narodili v Padan-arame.
19 A Jakub, jeho synovia a všetko, čo k nemu patrilo, sa vydali na cestu a prišli do Mamre, čo je Kireat-arba, čo je v Hebrone, kde Abrahám a Izák pohostili. A Jakub, jeho synovia a všetko, čo k nemu patrilo, bývali so svojím otcom v Hebrone.
20 Jeho brat Ezau a jeho synovia i všetci jeho príslušníci odišli do krajiny Seir a usadili sa tam. Získali majetok v krajine Seir. Ezauovi synovia sa v krajine Seir veľmi rozmnožili a plodili.
21 Toto sú Ezauove rody, ktoré sa mu narodili v kanaánskej krajine. Ezau mal päť synov.
22 Ada porodila Ezauovi jeho prvorodeného Elifaza a porodila mu aj Reuela. A Achlibama mu porodila Jeuša, Jaalama a Koracha.
23 Toto sú Ezauovi synovia, ktorí sa mu narodili v kanaánskej krajine. Synovia Ezauovho syna Elifaza boli Teman, Omar, Sefo, Gatam, Kenaz a Amalex. Synovia Reuela boli Nachat, Zerach, Šama a Miza.
24 Jeušovi synovia boli Timna, Alva a Jetet; Jalamovi synovia boli Ala, Pinor a Kenaz.
25 Synovia Korachovi boli Teman, Mibcar, Magdiel a Eram; to sú čeľade Ezauových synov podľa ich kniežatstiev v krajine Seir.
26 A toto sú mená synov Seira Horejského, obyvateľov krajiny Seir: Lotan, Šobal, Cibeon, Ana, Dišan, Ezer a Dišon, sedem synov.
27 Lotanovi synovia boli Hori, Heman a ich sestra Timna, čiže Timna, ktorá prišla k Jakubovi a jeho synom, ale oni ju neposlúchli. Preto išla a stala sa konkubínou Elifaza, syna Ezauovho, a porodila mu Amaleka.
28 A synovia Šobalovi boli Alvan, Manahat, Ebal, Šefo a Onam. A synovia Cibeónovi boli Aja a Ana. To bol ten Ana, ktorý našiel Jemímov na púšti, keď pásol osly svojho otca Cibeóna.
29 A kým pásol otcove osly, vodil ich v rôznych časoch na púšť, aby ich nakŕmil.
30 A raz ich priviedol na jednu z púští na brehu mora, oproti púšti ľudu. A kým ich pásol, hľa, prišla z druhej strany mora veľmi silná búrka a udrela na osly, ktoré sa tam pásli, a všetky sa zastavili.
31 A potom vyšlo z púšte na druhej strane mora asi stodvadsať veľkých a strašných zvierat a všetky prišli na miesto, kde boli osly, a usadili sa tam.
32 A tie zvieratá, od stredu nadol, mali tvar detí ľudských a od stredu nahor niektoré mali podobu medveďov a niektoré podobu strážnych veží, s chvostami za sebou zpomedzi pliec siahajúcimi až k zemi, ako chvosty ducheefatov, a tieto zvieratá prišli a nasadli a jazdili na týchto osloch a odviedli ich preč, a odišli až do dnešného dňa.
33 Jedno z tých zvierat sa priblížilo k Anovi, udrelo ho chvostom a utieklo z miesta.
34 Keď uvidel toto dielo, veľmi sa zľakol o svoj život, utiekol a unikol do mesta.
35 A Ana a jeho bratia vyrozprávali svojim synom a bratom všetko, čo sa mu stalo. Mnoho mužov išlo hľadať oslice, ale nenašli ich. A Ana a jeho bratia už od nasledujúceho dňa nešli na to miesto, lebo sa veľmi báli o svoj život.
36 A synovia Anu, syna Seira, boli Dišon a jeho sestra Achlibama. Synovia Dišona boli Hemdan, Ešban, Jitran a Keran. Synovia Ezera boli Bilhan, Zaavan a Akan. Synovia Dišona boli Úc a Aran.
37 Toto sú čeľade synov Seira Horejského podľa ich kniežatstiev v krajine Seir.
38 Ezau a jeho deti bývali v krajine Seiru Horejského, obyvateľa tej krajiny, a mali v nej vlastníctvo, plodili sa a veľmi sa rozmnožili. Jákob a jeho deti a všetko, čo k nim patrilo, bývali so svojím otcom Izákom v krajine Kanaán, ako prikázal Hospodin Abrahámovi, ich otcovi.

KAPITOLA 37

1 V sto piatom roku Jakubovho života, to je deviaty rok, čo Jakub býval so svojimi deťmi v kanaánskej krajine, prišiel z Padan-aramu.
2 V tých dňoch odišiel Jakob so svojimi deťmi z Hebronu a vrátili sa do mesta Sichem so všetkým, čo k nim patrilo, a usadili sa tam, lebo Jakobovi synovia získali v meste Sichem dobré a úrodné pastviny pre svoj dobytok, keďže mesto Sichem bolo vtedy znovu vybudované a bolo v ňom asi tristo mužov a žien.
3 Jakub, jeho deti a všetko, čo mu patrilo, bývali na časti poľa, ktoré Jakub kúpil od Chamora, otca Sichemovho, keď prišiel z Padan-aramu, skôr ako Simeon a Lévi dobyli mesto.
4 Všetci kanaánski a amorejskí králi, ktorí obklopovali mesto Sichem, počuli, že sa Jakubovi synovia vrátili do Sichemu a usadili sa tam.
5 A povedali: „Majú sa synovia Hebrejského Jakuba ešte vrátiť do mesta a bývať v ňom, keď už porazili jeho obyvateľov a vyhnali ich? Máme sa teraz vrátiť a vyhnať aj tých, ktorí bývajú v meste, alebo ich pobiť?“
6 A všetci kanaánski králi sa opäť zhromaždili a zišli sa, aby bojovali proti Jakubovi a jeho synom.
7 A Jašub, kráľ Tapnachu, poslal aj všetkým svojim susedným kráľom, Elanovi, kráľovi Gaašu, Jichurimu, kráľovi Šíla, Paratonovi, kráľovi Chazaru, Susimu, kráľovi Sartónu, Labanovi, kráľovi Betchoranu, a Šabirovi, kráľovi Otnai, odkaz:
8 Poďte ku mne a pomôžte mi! Zničme Hebreja Jakuba a jeho synov a všetkých, ktorí k nemu patria, lebo opäť prišli do Sichemu, aby ho zmocnili a pobili jeho obyvateľov ako predtým.
9 Všetci títo králi sa zhromaždili a prišli so všetkými svojimi tábormi, ľud bol veľmi početný ako piesok na brehu mora, a všetci stáli oproti Tapnachu.
10 A Jašub, kráľ Tapnachu, vyšiel proti nim s celým svojím vojskom a utáboril sa s nimi oproti Tapnachu za mestom. Všetkých týchto kráľov rozdelili na sedem oddielov, sedem táborov proti synom Jakubovým.
11 A poslali Jakubovi a jeho synovi odkaz: „Poďte k nám všetci, aby sme sa spolu stretli na rovine a pomstili sa za mužov zo Sichemu, ktorých ste zabili v ich meste. Teraz sa vrátite do mesta Sichem a budete v ňom bývať a jeho obyvateľov budete pobíjať ako predtým.“
12 A synovia Jakobovi to počuli a ich hnev sa nesmierne rozhorel na slová kanaánskych kráľov. Desať synov Jakobových sa ponáhľalo a vstalo, každý z nich si opásal svoju bojovú zbraň a bolo s nimi sto dva ich sluhov vyzbrojených v bojovom poriadku.
13 A všetci títo muži, synovia Jakubovi, so svojimi sluhami, išli k týmto kráľom a ich otec Jakub bol s nimi. Všetci stáli na hromade ruín Sichem.
14 A Jakub sa modlil k Hospodinovi za svojich synov a rozprestrel ruky k Hospodinovi a povedal: Bože, ty si všemohúci Boh, ty si náš otec, ty si nás stvoril a my sme dielom tvojich rúk. Prosím ťa, vysloboď mojich synov svojou milosťou z ruky ich nepriateľov, ktorí dnes prichádzajú bojovať s nimi a vyslobod ich z ich ruky, lebo v tvojej ruke je moc a sila, aby si zachránil niekoľkých z mnohých.
15 A daj mojim synom, svojim služobníkom, silu srdca a odvahu bojovať so svojimi nepriateľmi, pokoriť ich a nechať ich nepriateľov padnúť pred nimi, a nedovoľ, aby moji synovia a ich služobníci zomreli rukou Kanaáncanov.
16 Ak sa ti však páči vziať život mojim synom a ich sluhom, vezmi ich vo svojom veľkom milosrdenstve skrze ruky svojich služobníkov, aby dnes nezahynuli rukou amorejských kráľov.
17 Keď Jakub prestal modliť sa k Hospodinovi, zem sa zatriasla zo svojho miesta a slnko sa zatmievalo. Všetci títo králi sa zľakli a zmocnil sa ich veľký strach.
18 A Hospodin vypočul Jakubovu modlitbu a Hospodin naplnil srdcia všetkých kráľov a ich vojsk hrôzou a bázňou Jakubových synov.
19 Hospodin im dal počuť zvuk vozov a zvuk mocných koní od synov Jakubových a hlas veľkého vojska, ktoré ich sprevádzalo.
20 A týchto kráľov zmocnil veľký strach zo synov Jákobových, a kým stáli vo svojich táboroch, hľa, synovia Jákobovi sa k nim blížili so sto dvanástimi mužmi s veľkým a ohromným krikom.
21 Keď králi videli, ako sa k nim Jakubovi synovia blížia, ešte viac ich prepadol strach a chceli sa pred Jakubovými synmi ako predtým stiahnuť a nebojovať s nimi.
22 Ale neustúpili, hovoriac: „Bola by to pre nás hanba, keby sme dvakrát ustúpili pred Hebrejmi.“
23 A synovia Jakobovi priblížili sa a postúpili proti všetkým týmto kráľom a ich vojskám a videli, a hľa, bol to veľmi mocný ľud, početný ako morský piesok.
24 Jákobovi synovia volali k Hospodinovi a hovorili: „Pomôž nám, Hospodine, pomôž nám a vyslyš nás, lebo v teba dúfame, a nedovoľ, aby sme zomreli rukou týchto neobrezaných mužov, ktorí dnes prišli proti nám.“
25 Jákobovi synovia si opásali bojové zbrane, vzali si do rúk štít a oštep a priblížili sa k boju.
26 A Júda, syn Jakubov, bežal prvý pred svojimi bratmi a s ním desať jeho sluhov a išiel proti týmto kráľom.
27 A Jašub, kráľ Tapnachu, tiež vyšiel prvý so svojím vojskom pred Júdu. Júda uvidel Jašub a jeho vojsko prichádzať k nemu. V Júdu sa rozhorel hnev, rozhorel sa v ňom hnev a priblížil sa k boju, v ktorom Júda nasadil svoj život.
28 Jašub a celé jeho vojsko postupovali proti Júdovi. Jazdil na veľmi silnom a mocnom koni. Jašub bol veľmi udatný muž, od hlavy až po päty pokrytý železom a meďou.
29 A kým bol na koni, strieľal šípy oboma rukami spredu aj zozadu, ako to bolo jeho zvykom vo všetkých bitkách, a nikdy neminul miesto, kam mieril.
30 Keď Jašub prišiel bojovať s Júdom a vystrelil na Júdu mnoho šípov, Hospodin zviazal Jašubovu ruku a všetky šípy, ktoré vystrelil, sa odrazili od jeho vlastných mužov.
31 Napriek tomu Jašub stále postupoval k Júdovi, aby ho vyzval šípmi, ale vzdialenosť medzi nimi bola asi tridsať lakťov. Keď Júda videl Jašub, ako proti nemu strieľa šípy, rozbehol sa k nemu s rozhorčením a silou.
32 Júda zdvihol zo zeme veľký kameň, ktorý vážil šesťdesiat šeklov, a rozbehol sa k Jašubovi a kameňom ho udrel do štítu, takže Jašub od úderu omráčil a spadol z koňa na zem.
33 Štít sa vylomil z Jašubovej ruky a silou úderu odskočil asi na pätnásť lakťov a spadol pred druhým táborom.

34 Králi, ktorí prišli s Jašubom, videli z diaľky silu Júdu, syna Jakubovho, a čo urobil Jašubovi, a veľmi sa Júdu báli.
35 Keď videli Jašubov zmätok, zhromaždili sa blízko Jašubovho tábora. Júda vytasil meč a pobil štyridsaťdva mužov z Jašubovho tábora. Celý Jašubov tábor utiekol pred Júdom a nikto sa mu nepostavil. Opustili Jašubovho tábora a utiekli pred ním. Jašub však ešte ležal tvárou k zemi.
36 Keď Jašub videl, že všetci muži z jeho tábora pred ním utiekli, ponáhľal sa a s hrôzou vstal proti Júdovi a postavil sa na nohy oproti Júdovi.
37 Jašub mal s Júdom jediný boj, prikladal štít k štítu a všetci Jašubovi muži utiekli, lebo sa Júdu veľmi báli.
38 Jašub vzal kopiju do ruky, aby udrel Júdu do hlavy, ale Júda si rýchlo priložil štít k hlave proti Jašubovej kopiji, takže Júdov štít zasiahol úder Jašubovej kopije a aj štít sa rozštiepil.
39 Keď Júda videl, že sa mu rozštiepil štít, rýchlo vytasil meč a udrel Jašúba po členkoch a odsekol mu nohy, takže Jašúb padol na zem a kopija mu vypadla z ruky.
40 Júda rýchlo schmatol Jašubovu kopiju, odsekol mu ňou hlavu a hodil ju vedľa jeho nôh.
41 Keď Jakubovi synovia videli, čo Júda urobil Jašubovi, všetci sa rozbehli do radov ostatných kráľov a Jakubovi synovia bojovali s Jašubovým vojskom a s vojskami všetkých kráľov, ktorí tam boli.
42 Jákobovi synovia spôsobili, že z ich mužov padlo pätnásťtisíc mužov, a bili ich, ako keby bili tekvice, a ostatní utiekli, aby si zachránili život.
43 Júda však stále stál pri Jašubovom tele a vyzliekol z Jašubovho panciera.
44 A aj Júda odstránil železo a mosadz, ktoré boli na Jašubovi, a hľa, deväť mužov z veliteľov Jašubovcov prišlo bojovať proti Júdovi.
45 Júda sa ponáhľal, zdvihol zo zeme kameň a udrel ním jedného z nich do hlavy. Rozbil mu lebku a telo spadlo z koňa na zem.
46 Osem veliteľov, ktorí zostali, keď videli silu Júdu, veľmi sa zľakli a utiekli. Júda ich s desiatimi mužmi prenasledoval, dostihli ich a zabili.
47 A synovia Jakobovi stále bili vojská kráľov a mnohých z nich zabili, ale títo králi smelo zostali stáť pri svojich veliteľoch a neustúpili zo svojich miest a kričali proti tým zo svojich vojsk, ktoré utiekli pred synmi Jakobovými, ale nikto ich nepočúval, lebo sa báli o svoje životy, aby nezomreli.
48 A všetci synovia Jakubovi, keď porazili kráľovské vojská, vrátili sa a prišli pred Júdu, a Júda stále zabíjal osem veliteľov Jašúba a strhával im rúcha.
49 Lévi videl Elona, kráľa Gaašu, ako sa k nemu blíži so svojimi štrnástimi veliteľmi, aby ho zabili, ale Lévi to nevedel s istotou.
50 Elon so svojimi veliteľmi sa priblížil. Lévi sa obzrel a videl, že sa mu zozadu dáva boj. Lévi bežal s dvanástimi svojimi sluhami a išli a zabili Elona a jeho veliteľov ostrím meča.

KAPITOLA 38

1 A Ichuri, kráľ Šíla, prišiel hore, aby pomohol Elonovi, a priblížil sa k Jakubovi. Vtedy Jakub natiahol luk, ktorý mal v ruke, a šípom zasiahol Ichuriho, ktorý zomrel.
2 Keď zomrel Jichuri, kráľ Šíla, štyria zostávajúci králi utiekli zo svojho miesta s ostatnými veliteľmi a snažili sa ustúpiť hovoriac: „Nemáme viac sily s Hebrejmi, keď zabili troch kráľov a ich veliteľov, ktorí boli mocnejší ako my.“
3 Keď Jakubovi synovia videli, že ostatní králi odišli zo svojho miesta, prenasledovali ich. Aj Jakub prišiel z ruiny Sichem, z miesta, kde stál, a išli za kráľmi a priblížili sa k nim so svojimi sluhami.
4 Králi a velitelia s ostatnými svojimi vojskami, keď videli, že sa k nim blížia Jakubovi synovia, zľakli sa o život a utiekli, až kým nedorazili do mesta Chazar.
5 A synovia Jakubovi ich prenasledovali až k bráne mesta Chazar a spôsobili kráľom a ich vojskám veľkú porážku, asi štyritisíc mužov. Zatiaľ čo oni bili kráľovské vojsko, Jakub sa sústredil na kráľov so svojou lukostreľbou a všetkých ich pobil.
6 A Paratona, kráľa Chazaru, zabil pri bráne mesta Chazar. Potom zabil aj Susího, kráľa Sartónu, Labana, kráľa Betchorínu, a Šabira, kráľa Machnaimy. Všetkých ich pobil šípmi, každému jeden šíp, a zomreli.
7 A synovia Jakobovi, keď videli, že všetci králi sú mŕtvi a že sú rozdrvení a ustupujú, pokračovali v boji s kráľovskými vojskami oproti bráne Chazar a stále pobili asi štyristo ich mužov.
8 V tej bitke padli traja muži zo služobníkov Jakubových. Keď Júda videl, že traja z jeho služobníkov zomreli, veľmi ho to zarmútilo a rozhorel sa v ňom hnev proti Amorejcom.
9 Všetci muži, ktorí zostali z kráľovských vojsk, sa veľmi báli o svoj život, rozbehli sa a prerazili bránu mesta Chazar a všetci vošli do mesta, aby sa zachránili.
10 A ukryli sa uprostred mesta Chazar, lebo mesto Chazar bolo veľmi veľké a rozsiahle, a keď všetky tieto vojská vošli do mesta, synovia Jakubovi bežali za nimi do mesta.
11 A štyria mocní muži, skúsení v boji, vyšli z mesta a postavili sa pri vchode do mesta s tasnými mečmi a kopijami v rukách a postavili sa oproti synom Jakubovým a nedovolili im vojsť do mesta.
12 Neftali bežal, pribehol medzi nich, zasiahol dvoch z nich mečom a jedným úderom im odsekol hlavy.
13 A obrátil sa k tým dvom a hľa, utiekli. Prenasledoval ich, dobehol ich, zbil ich a zabil.
14 A synovia Jakubovi prišli do mesta a videli, že hľa, tam je ďalší múr k mestu. Hľadali bránu múru, ale nenašli ju. Júda vyskočil na vrchol múru a Simeon a Lévi ho nasledovali a všetci traja zostúpili z múru do mesta.
15 Simeon a Lévi pobili všetkých mužov, ktorí utiekli do mesta, aby sa zachránili, a tiež obyvateľov mesta s ich ženami a malými deťmi, pobili ostrím meča a krik mesta stúpal až k nebu.
16 Dan a Neftali vyskočili na hradby, aby zistili, odkiaľ ten nárek bol taký silný. Jákobovi synovia sa totiž báli o svojich bratov a počuli obyvateľov mesta, ako plačú a prosia: „Vezmite si všetko, čo máme v meste, a odíďte, len nás nezabíjajte.“
17 Keď Júda, Simeon a Lévi prestali biť obyvateľov mesta, vystúpili na múr a zavolali na Dána a Naftaliho, ktorí boli na múre, a na ostatných svojich bratov. Simeon a Lévi im oznámili vstup do mesta a všetci Jakubovi synovia prišli, aby vzali korisť.

18 Jakobovi synovia vzali korisť z mesta Chazar, ovce, dobytok a majetok, vzali všetko, čo sa dalo uchmatnúť, a v ten deň odišli z mesta.
19 A na druhý deň išli synovia Jakubovi do Sartonu, lebo počuli, že muži zo Sartonu, ktorí zostali v meste, sa zhromažďujú, aby s nimi bojovali za to, že zabili ich kráľa, a Sarton bol veľmi vysoké a opevnené mesto a mal hlboký val obklopujúci mesto.
20 Stĺp hradby mal asi päťdesiat lakťov a jeho šírka štyridsať lakťov. Pre hradbu nebolo miesta, kam by človek mohol vojsť do mesta. Jakubovi synovia videli mestskú hradbu a hľadali vchod, ale nenašli ho.
21 Vchod do mesta bol totiž vzadu a každý, kto chcel vojsť do mesta, prichádzal tou cestou, obchádzal celé mesto a potom vošiel do mesta.
22 Keď synovia Jakubovi videli, že nemôžu nájsť cestu do mesta, veľmi sa rozhnevali a obyvatelia mesta, keď videli, že k nim synovia Jakubovi prichádzajú, veľmi sa ich báli, lebo počuli o ich sile a o tom, čo urobili Chazarovi.
23 A obyvatelia mesta Sarton nemohli vyjsť proti synom Jakubovým po tom, čo sa zhromaždili v meste, aby proti nim bojovali, aby sa tak nedostali do mesta. Ale keď videli, že sa k nim blížia, veľmi sa ich báli, lebo počuli o ich sile a o tom, čo urobili Chazarovi.
24 Obyvatelia Sartonu teda rýchlo odstránili most na mestskej ceste z jeho miesta, ešte predtým, ako prišli Jakubovi synovia, a priniesli ho do mesta.
25 A prišli synovia Jakubovi a hľadali cestu do mesta, ale nemohli ju nájsť. Obyvatelia mesta vyšli na vrchol múru a videli, že synovia Jakubovi hľadajú vchod do mesta.
26 Obyvatelia mesta z vrcholu múru hanili Jakubových synov a preklínali ich. Jakubovi synovia počuli tie hanby, veľmi sa rozzúrili a v ich hlave vzplanul hnev.
27 Jákobovi synovia sa na ne rozhnevali, všetci vstali a celou silou preskočili val a svojou silou prekročili štyridsať lakťov šírky valu.
28 Keď prekročili val, zastavili sa pod múrom mesta a našli všetky brány mesta zatvorené železnými dverami.
29 Jákobovi synovia sa priblížili, aby vylomili dvere mestských brán, ale obyvatelia im to nedovolili, lebo z vrchu múru na nich hádzali kamene a šípy.
30 A počet ľudu, ktorý bol na múre, bol asi štyristo mužov. Keď synovia Jakubovi videli, že muži mesta im nedovolia otvoriť brány mesta, vyskočili a vystúpili na vrchol múru. Júda však vystúpil najprv na východnú stranu mesta.
31 Gád a Ašer išli za ním hore na západný roh mesta, Simeon a Lévi na sever a Dan a Rúben na juh.
32 Keď muži, ktorí boli na vrchole múru, obyvatelia mesta, videli, že k nim vystupujú Jakubovi synovia, všetci utiekli z múru, zostúpili do mesta a skryli sa uprostred mesta.
33 Isachar a Neftali, ktorí zostali pod múrom, priblížili sa, prelomili mestské brány a zapálili oheň v mestských bránach, takže sa železo roztavilo. Všetci Jakubovi synovia prišli do mesta so všetkými svojimi mužmi a bojovali s obyvateľmi mesta Sarton a bili ich ostrím meča, takže sa pred nimi nikto neobstál.
34 Z mesta utieklo asi dvesto mužov a všetci sa skryli v jednej veži v meste. Júda ich prenasledoval až k veži a zbúral ju. Veža spadla na mužov a všetci zomreli.
35 A synovia Jakubovi vyšli hore po streche tej veže a videli, a hľa, v diaľke v meste bola ďalšia pevná a vysoká veža, ktorej vrchol siahal až do neba. Synovia Jakubovi sa ponáhľali a zostúpili a išli so všetkými svojimi mužmi k tej veži a našli ju plnú asi tristo mužov, žien a detí.
36 A synovia Jakobovi spôsobili tým mužom vo veži veľkú ranu, takže utiekli a utiekli pred nimi.
37 Simeon a Lévi ich prenasledovali, keď k nim vyšlo dvanásť mocných a udatných mužov z miesta, kde sa ukryli.
38 A tí dvanásť mužov zvádzalo silný boj proti Simeonovi a Lévimu, ale Simeon a Lévi ich nemohli premôcť. Tí statoční muži zlomili štíty Simeona a Léviho a jeden z nich udrel Léviho do hlavy mečom, keď si Lévi rýchlo priložil ruku k hlave, lebo sa bál meča. Meč zasiahol Léviho ruku a Léviho ruka mu len málo chýbala, aby bola odťatá.
39 Lévi chytil meč udatného muža do ruky, násilím mu ho vytrhol z rúk a udrel ním mocného muža do hlavy, takže mu odťal hlavu.
40 A jedenásť mužov pristúpilo, aby bojovali s Lévim, lebo videli, že jeden z nich bol zabitý. Jakubovi synovia bojovali, ale Jakubovi synovia ich nemohli premôcť, lebo tí muži boli veľmi mocní.
41 Keď Jakubovi synovia videli, že ich nemôžu premôcť, Simeon spustil hlasný a hrozný výkrik a jedenásť mocných mužov zostalo ohromených hlasom Simeonovho kriku.
42 Júda z diaľky poznal hlas Simeonovho kriku. Neftali a Júda bežali so štítmi k Simeonovi a Lévimu a našli ich bojovať s tými mocnými mužmi, ktorí ich nemohli premôcť, pretože ich štíty boli zlomené.
43 Keď Naftali videl, že Simeonove a Léviho štíty boli zlomené, vzal od svojich sluhov dva štíty a priniesol ich Simeonovi a Lévimu.
44 Simeon, Lévi a Júda v ten deň bojovali všetci traja proti jedenástim hrdinom až do západu slnka, ale nemohli ich premôcť.
45 A toto bolo povedané Jakubovi a veľmi sa zarmútil a modlil sa k Hospodinovi a on a jeho syn Neftali išli proti týmto mocným mužom.
46 Jákob sa priblížil, natiahol luk a priblížil sa k tým silným mužom a zabil troch z nich lukom. Zvyšných osem sa vrátilo späť. A hľa, boj sa proti nim zvádzal spredu i zozadu. Veľmi sa báli o svoj život a nemohli obstáť pred Jákobovými synmi, a tak pred nimi utiekli.
47 A keď utekali, stretli Dana a Asera, ktorí sa k nim blížili, a náhle na nich zaútočili, bojovali s nimi a dvoch z nich zabili. Júda a jeho bratia ich prenasledovali, ale ostatných z nich porazili a zabili.
48 A všetci Jakubovi synovia sa vrátili a prechádzali sa po meste, hľadajúc, či by našli nejakých mužov, a našli asi dvadsať mladých mužov v jaskyni v meste. Gád a Ašer ich všetkých pobili. Dan a Neftali narazili na zvyšok mužov, ktorí utiekli a unikli z druhej veže, a všetkých ich pobili.
49 A synovia Jakubovi pobili všetkých obyvateľov mesta Sarton, ale ženy a malé deti nechali v meste a nepozabili ich.
50 A všetci obyvatelia mesta Sarton boli mocní muži, jeden z nich prenasledoval tisíc a dvaja z nich neutiekli pred desiatimi tisícmi ostatných mužov.
51 A synovia Jakubovi pobili všetkých obyvateľov mesta Sarton ostrím meča, takže sa im nikto nepostavil, a ženy nechali v meste.

52 A synovia Jakobovi vzali všetku korisť mesta a zajali, čo chceli, a vzali z mesta ovce a dobytok a majetok. A synovia Jakobovi urobili so Sartonom a jeho obyvateľmi, ako urobili s Chazarom a jeho obyvateľmi, a obrátili sa a odišli.

KAPITOLA 39

1 A keď synovia Jakobovi odišli z mesta Sartón, prešli asi dvesto lakťov, keď stretli obyvateľov Tapnachu, ktorí prichádzali proti nim, lebo vyšli bojovať s nimi, pretože porazili kráľa Tapnachu a všetkých jeho mužov.
2 Všetci, ktorí zostali v meste Tapnach, vyšli bojovať proti Jakubovým synom a zamýšľali sa, že im ujmú korisť a korisť, ktorú uchvátili od Chazara a Sartona.
3 A ostatní muži z Tapnachu bojovali na tom mieste s Jakubovými synmi a Jakubovi synovia ich porazili, a tak utiekli pred nimi a prenasledovali ich až do mesta Arbelan a všetci padli pred Jakubovými synmi.
4 A synovia Jakobovi sa vrátili a prišli do Tapnachu, aby vzali korisť z Tapnachu. Keď prišli do Tapnachu, počuli, že obyvatelia Arbelanu vyšli im v ústrety, aby zachránili korisť svojich bratov. Synovia Jakobovi nechali v Tapnachu desať svojich mužov, aby mesto vyplienili, a sami vyšli proti obyvateľom Arbelanu.
5 A muži z Arbelánu vyšli so svojimi ženami, aby bojovali proti synom Jakubovým, lebo ich ženy boli skúsené v boji, a vyšli, asi štyristo mužov a žien.
6 A všetci Jakubovi synovia kričali mocným hlasom a všetci sa rozbehli k obyvateľom Arbelánu s veľkým a hrozným krikom.
7 Obyvatelia Arbelánu počuli krik synov Jakubových a ich rev ako rev levov a ako hukot mora a jeho vĺn.
8 Strach a hrôza sa ich srdc zmocnili kvôli Jakubovým synom a veľmi sa ich báli. Utiekli pred nimi do mesta. Jakubovi synovia ich prenasledovali až k mestskej bráne a v meste ich stretli.
9 A synovia Jakubovi bojovali s nimi v meste a všetky ich ženy streľali z praku na synov Jakubových a boj medzi nimi bol veľmi tuhý po celý ten deň až do večera.
10 A synovia Jakubovi ich nemohli premôcť a synovia Jakubovi takmer zahynuli v tej bitke. Synovia Jakubovi volali k Hospodinovi a k večeru veľmi nabrali silu a synovia Jakubovi pobili všetkých obyvateľov Arbelánu ostrím meča, mužov, ženy i deti.
11 A tiež zvyšok ľudu, ktorý utiekol zo Sartonu, synovia Jákobovi porazili v Arbeláne a synovia Jákobovi urobili Arbelánovi a Tapnachovi, ako urobili Chazarovi a Sartonovi, a keď ženy videli, že všetci muži sú mŕtvi, vyšli na strechy mesta a bili synov Jákobových tým, že na nich pršali kamene ako dážď.
12 Jakobovi synovia sa ponáhľali a vošli do mesta, pochytili všetky ženy a pobili ich ostrím meča. Jakobovi synovia si vzali všetku korisť a korisť, ovce, dobytok a dobytok.
13 A synovia Jakobovi urobili s Machnaimou, ako urobili s Tapnachom, Chazarom a Šílom, a obrátili sa odtiaľ a odišli.
14 Na piaty deň počuli Jakubovi synovia, že sa proti nim zhromaždili obyvatelia Gaašu do boja, pretože zabili ich kráľa a ich veliteľov. V meste Gaaš bolo totiž štrnásť veliteľov a Jakubovi synovia ich všetkých zabili v prvej bitke.
15 V ten deň si synovia Jakubovi opásali zbrane a tiahli do boja proti obyvateľom Gaašu. V Gaaši bol silný a mocný ľud z Amorejcov. Gaaš bol najsilnejším a najlepšie opevneným mestom zo všetkých amorejských miest a mal tri hradby.
16 A synovia Jakobovi prišli do Gaasu a našli brány mesta zamknuté a asi päťsto mužov stáť na vrchole vonkajšieho múru a ľud početný ako piesok na brehu mora, ktorý bol v zálohe pre synov Jakobových spoza mesta, za ním.
17 A synovia Jakubovi pristúpili, aby otvorili brány mesta, a keď sa blížili, hľa, tí, čo boli v zálohe za mestom, vyšli zo svojich miest a obkľúčili synov Jakubových.
18 A synovia Jakobovi boli obkľúčení medzi Gaaščanmi a bitka sa strhla spredu i zozadu a všetci muži, ktorí boli na múre, hádzali na nich z múru šípy a kamene.
19 Keď Júda videl, že muži z Gaašu sú pre nich priveľmi ťažkí, spustil prenikavý a hrozný krik. Všetci muži z Gaašu sa zľakli Júdovho kriku a muži padali z múru na jeho mocný krik. Všetci, ktorí boli zvonku mesta aj v ňom, sa veľmi báli o život.
20 A synovia Jakobovi sa stále blížili, aby vylomili brány mesta, keď muži z Gaasu hádzali na nich kamene a šípy z vrcholu múru a zaháňali ich na útek z brány.
21 Jákobovi synovia sa obrátili proti mužom z Gaašu, ktorí boli s nimi, spoza mesta a strašne ich zbili, ako keby niekto udrel tekvicu. Nemohli odolať Jákobovým synom, lebo ich zmocnil strach a hrôza pred Júdovým krikom.
22 Jakubovi synovia pobili všetkých mužov, ktorí boli za mestom. Jakubovi synovia sa však stále blížili, aby vnikli do mesta a bojovali pod múrmi mesta, ale nemohli, lebo všetci obyvatelia Gaašu, ktorí zostali v meste, obkľúčili múry Gaašu zo všetkých strán, takže Jakubovi synovia sa nemohli priblížiť k mestu, aby s nimi bojovali.
23 Synovia Jakubovi sa priblížili k jednému rohu, aby bojovali pod múrom. Obyvatelia Gaašu na nich hádzali šípy a kamene ako lejaky a oni utiekli spod múru.
24 A obyvatelia Gaašu, ktorí boli na múre, keď videli, že ich Jakubovi synovia nemôžu premôcť spod múru, karhali Jakubových synov týmito slovami:
25 Čo sa s tebou deje v boji, že nemôžeš zvíťaziť? Či teda urobíš mocnému mestu Gaaš a jeho obyvateľom to, čo si urobil mestám Amorejcov, ktoré neboli také mocné? Určite si urobil to isté tým slabým medzi nami a pobil si ich pri vchode do mesta, lebo nemali silu, keď sa zľakli tvojho kriku?
26 A budete teraz môcť bojovať na tomto mieste? Určite tu všetci zomriete a my sa pomstíme za tie mestá, ktoré ste spustošili.
27 Obyvatelia Gaašu veľmi potupovali Jakubových synov, rúhali sa im ich bohmi a hádzali na nich z múru šípy a kamene.
28 Júda a jeho bratia počuli slová obyvateľov Gaašu a veľmi sa rozhnevali. Júda v tejto veci žiarlil na svojho Boha a zvolal: „Pane, pomôž, pošli pomoc nám a našim bratom.“
29 A bežal v diaľke zo všetkých síl s taseným mečom v ruke, vyskočil zo zeme a silou svojej sily vyliezol na múr, ale meč mu vypadol z ruky.

30 Júda kričal na múre a všetci muži, ktorí boli na múre, sa zľakli. Niektorí z nich spadli z múru do mesta a zomreli. Tí, ktorí ešte zostali na múre, keď videli Júdovu silu, veľmi sa zľakli a utiekli do mesta, aby si zachránili život.
31 Niektorí sa odvážili bojovať s Júdom na múre a priblížili sa, aby ho zabili, keď videli, že Júda nemá v ruke meč. Zamýšľali sa ho zhodiť z múru k jeho bratom. Dvadsať mužov z mesta prišlo na pomoc a obkľúčili Júdu, všetci na neho kričali a priblížili sa k nemu s tasenými mečmi. Vystrašili Júdu a Júda volal z múru na svojich bratov.
32 Jakub a jeho synovia natiahli luk spod múru a zasiahli troch mužov, ktorí boli na vrchole múru. Júda však stále kričal a volal: „Pane, pomôž nám, Pane, vysloboď nás!“ A volal silným hlasom na múre a krik bolo počuť veľmi ďaleko.
33 Po tomto výkriku znova kričal. Všetci muži, ktorí obklopovali Júdu na vrchole múru, sa zľakli a pri zvuku Júdovho kriku a jeho chvenia každý z nich vyhodil meč z ruky a utiekol.
34 Júda vzal meče, ktoré im vypadli z rúk, bojoval s nimi a zabil na hradbách dvadsať ich mužov.
35 A asi osemdesiat mužov a žien vystupovalo na hradby mesta a všetci obkľúčili Júdu. A Hospodin im vštepil do srdc strach z Júdu, takže sa k nemu nemohli priblížiť.
36 Jakub a všetci, ktorí boli s ním, natiahli luk spod múru a zabili na múre desať mužov, ktorí padli pod múrom pred Jakubom a jeho synmi.
37 Keď ľud na hradbách videl, že z ich mužov padlo dvadsať, bežal k Júdovi s tasnými mečmi, ale nemohli sa k nemu priblížiť, lebo sa veľmi zľakli Júdovej sily.
38 Vtedy sa priblížil jeden z ich hrdinov, menom Arud, aby udrel Júdu mečom do hlavy. Júda si však rýchlo priložil štít k hlave, meč zasiahol štít a rozštiepil sa na dvoje.
39 A tento mocný muž, keď porazil Júdu, utekal, aby si zachránil život, zo strachu pred Júdom. Jeho nohy sa pošmykli na múre a spadol medzi Jakubových synov, ktorí boli pod múrom. Jakubovi synovia ho zbili a zabili.
40 Júdu od úderu mocného muža bolela hlava, takže Júda takmer zomrel.
41 A Júda kričal na múre pre bolesť spôsobenú úderom, keď ho Dan počul. V ňom sa rozhneval. Vstal aj on, odišiel z diaľky, bežal, vyskočil zo zeme a s rozhorčením a silou vyliezol na múr.
42 Keď sa Dan dostal k múru blízko Júdu, všetci muži, ktorí boli na múre a stáli proti Júdovi, utiekli. Vystúpili na druhý múr a z druhého múru hádzali na Dana a Júdu šípy a kamene a snažili sa ich od múru odohnať.
43 Šípy a kamene zasiahli Dana a Júdu, takže takmer zomreli na múre. Všade, kam Dan a Júda utiekli pred múrom, boli napadnutí šípmi a kameňmi z druhého múru.
44 Jakub a jeho synovia boli stále pri vchode do mesta pod prvým múrom a nemohli natiahnuť luk na obyvateľov mesta, pretože ich nemohli vidieť, keďže boli na druhom múre.
45 Keď Dan a Júda už nemohli ďalej znášať kamene a šípy, ktoré na nich padali z druhého múru, obaja vyskočili na druhý múr blízko obyvateľov mesta. Keď obyvatelia mesta, ktorí boli na druhom múre, videli, že k nim Dan a Júda prišli na druhý múr, všetci kričali a zostúpili medzi múry.
46 Jakub a jeho synovia počuli krik obyvateľov mesta, ktorí boli stále pri vchode do mesta a znepokojovali sa o Dana a Júdu, ktorých nevideli, keďže boli na druhom múre.
47 Neftali vystúpil s rozhorčením a silou a vrhol sa na prvé hradby, aby zistil, čo spôsobilo krik, ktorý počuli v meste. Isachar a Zebulun sa priblížili, aby vylomili mestské brány. Otvorili mestské brány a vošli do mesta.
48 Neftali preskočil z prvého múru na druhý a prišiel pomôcť svojim bratom. Obyvatelia Gaasu, ktorí boli na múre, videli, že Neftali bol tretí, ktorý prišiel pomôcť svojim bratom. Všetci utiekli a zostúpili do mesta. Jákob, všetci jeho synovia a všetci ich mládenci prišli k nim do mesta.
49 Júda, Dan a Neftali zostúpili z múru do mesta a prenasledovali obyvateľov mesta. Simeon a Lévi boli zvonku mesta a nevedeli, že brána je otvorená. Vyšli odtiaľ hore na múr a zostúpili k svojim bratom do mesta.
50 A obyvatelia mesta všetci zostúpili do mesta a synovia Jakubovi prišli k nim z rôznych strán a bitka sa proti nim strhla spredu i zozadu a synovia Jakubovi ich strašne porazili a pobili ich asi dvadsaťtisíc mužov a žien, ani jeden z nich nemohol obstáť proti synom Jakubovým.
51 A krv tiekla mestom hojne, bola ako potok vody, a krv tiekla ako potok až k okraju mesta a dosiahla púšť Bet-chorín.
52 Obyvatelia Bet-chorínu z diaľky videli krv prúdiacu z mesta Gaaš. Asi sedemdesiat mužov z nich sa rozbehlo pozrieť na krv a prišli na miesto, kde bola krv.
53 A išli po stope krvi a prišli k hradbám mesta Gaaš. Videli krv vytekať z mesta a počuli hlas volania obyvateľov Gaašu, lebo vystupoval k nebu a krv tiekla hojne ako potok vody.
54 A všetci Jakubovi synovia stále bili obyvateľov Gaašu a vraždili ich až do večera, asi dvadsaťtisíc mužov a žien. A obyvatelia Chorina povedali: Toto je určite dielo Hebrejov, lebo stále bojujú vo všetkých mestách Amorejcov.
55 A ten ľud sa ponáhľal a bežal do Betchorinu a každý si vzal svoju bojovú zbraň a kričal na všetkých obyvateľov Betchorinu, ktorí si tiež opásali svoju bojovú zbraň, aby išli bojovať s Jakubovými synmi.
56 Keď Jakobovi synovia dobili obyvateľov Gaašu, obchádzali mesto, aby obrali všetkých zabitých. Keď vošli do vnútra mesta a ďalej, stretli troch veľmi silných mužov, ktorí nemali v ruke meč.
57 Jákobovi synovia prišli na miesto, kde boli, a tí silní muži utiekli. Jeden z nich chytil Zabulona, ktorého videl byť mladý a nízky, a celou silou ho zrazil na zem.
58 Jakub k nemu pribehol s mečom a Jakub ho udrel mečom pod bedrá, rozťal ho na dvoje a telo padlo na Zabulona.
59 Druhý sa priblížil, chytil Jakuba a zvalil ho na zem. Jakub sa k nemu otočil a kričal naňho. Simeon a Lévi bežali, bili ho mečom po bokoch a zvalili ho na zem.
60 Vtedy sa mocný muž zdvihol zo zeme v hneve a sile. Júda k nemu prišiel skôr, ako sa postavil na nohy, a udrel ho mečom do hlavy. Jeho hlava sa mu rozštiepila a zomrel.
61 A tretí mocný muž, keď videl, že jeho spoločníci boli zabití, utiekol pred Jakubovými synmi a Jakubovi synovia ho prenasledovali v meste. A keď mocný muž utekal, našiel jeden z mečov obyvateľov mesta, zdvihol ho a obrátil sa k Jakubovým synom a bojoval s nimi tým mečom.

62 A mocný muž bežal k Júdovi, aby ho udrel mečom do hlavy, ale Júda nemal v ruke štít. A keď sa ho snažil zasiahnuť, Neftali rýchlo vzal svoj štít a priložil ho k Júdovej hlave. Meč mocného muža zasiahol Neftaliho štít a Júda unikol meču.
63 Simeon a Lévi sa vrhli na mocného muža s mečmi a silno ho udreli svojimi mečmi. Oba meče prenikli do tela mocného muža a rozdelili ho pozdĺžne na dve časti.
64 V tom čase Jakubovi synovia porazili tých troch hrdinov aj všetkých obyvateľov Gaašu a deň sa chýlil k sklonku.
65 A synovia Jakobovi chodili po Gaaši a pobrali všetku korisť mesta, ba ani malé deti a ženy nenechali nažive. A synovia Jakobovi urobili s Gaašom, ako urobili so Sartonom a Šílom.

KAPITOLA 40

1 Jákobovi synovia vzali všetku korisť z Gaašu a v noci odišli z mesta.
2 Vyšli na pochod k hradu Betchorin a obyvatelia Betchorinu išli k hradu, aby sa s nimi stretli. V tú noc bojovali synovia Jakuba s obyvateľmi Betchorinu na hrade Betchorin.
3 Všetci obyvatelia Betchorínu boli udatní muži, ani jeden z nich neutiekol pred tisíckou mužov. V tú noc bojovali o hrad a ich krik bolo v tú noc počuť zďaleka a zem sa triasla od ich kriku.
4 A všetci synovia Jakubovi sa báli tých mužov, lebo neboli zvyknutí bojovať v tme, a boli veľmi zmätení, a synovia Jakubovi volali k Hospodinovi a hovorili: Pomôž nám, Hospodine, vysloboď nás, aby sme nezomreli rukami týchto neobrezaných mužov.
5 A Hospodin vypočul hlas synov Jakubových a Hospodin spôsobil, že obyvateľov Betchorínu pochytil veľký strach a zmätok, a tak sa v temnote noci medzi sebou bili a bili sa vo veľkom počte.
6 A synovia Jakubovi, vediac, že Hospodin dopustil ducha zvrátenosti medzi tými mužmi a že sa bijú jeden so svojím blížnym, vyšli spomedzi húfov obyvateľov Betchorinu a išli až k úpätiu hradu Betchorin a ďalej a tam bezpečne prenocovali so svojimi mládencami.
7 A obyvatelia Betchorinu bojovali celú noc, jeden muž so svojím bratom a druhý so svojím susedom, a kričali na všetky strany na hrad, a ich krik bolo počuť z diaľky a celá zem sa triasla ich hlasom, lebo boli mocnejší ako všetci ľudia na zemi.
8 A všetci obyvatelia miest Kanaáncov, Chetiti, Amorejcov, Hevijcov a všetci kanaánski králi, ako aj tí, ktorí boli na druhej strane Jordánu, počuli v tú noc hlas kriku.
9 A povedali: „Toto sú určite boje Hebrejov, ktorí bojujú proti siedmim mestám, ktoré sa k nim priblížili, a kto môže obstáť proti týmto Hebrejom?“
10 Všetci obyvatelia kanaánskych miest a všetci, ktorí boli na druhej strane Jordánu, sa veľmi báli Jákobových synov a hovorili: „Hľa, stane sa nám to isté, čo sa stalo tým mestám! Kto sa môže postaviť ich obrovskej sile?“
11 A krik Chorincov bol v tú noc veľmi veľký a stále sa stupňoval; bili sa navzájom až do rána a mnoho z nich bolo zabitých.
12 A nastala zora a všetci Jakubovi synovia vstali na svitaní a vyšli hore na hrad a strašne pobili tých, ktorí zostali z Chorincov, a všetci boli pobití na hrade.
13 A nastal šiesty deň a všetci obyvatelia Kanaánu videli z diaľky všetkých obyvateľov Bet-chorínu ležať mŕtvych na hrade Bet-chorín, rozhádzaných všade ako telá baránkov a kôz.
14 Jákobovi synovia vzali všetku korisť, ktorú uchvátili z Gaašu, a išli do Bet-chorínu. A našli mesto plné ľudí ako morského piesku. Bojovali s nimi a Jákobovi synovia ich tam bili až do večera.
15 A synovia Jakobovi urobili s Bet-chorínom, ako urobili s Gášom a Tapnachom, a ako urobili s Chazarom, Sartónom a Šílom.
16 Jakobovi synovia vzali so sebou korisť z Bet-chorínu a všetku korisť z miest a v ten deň sa vrátili domov do Sichemu.
17 Jákobovi synovia sa vrátili domov do mesta Sichem a zostali za mestom. Tam si oddýchli od vojny a prenocovali.
18 A všetkých svojich sluhov aj so všetkou korisťou, ktorú vzali z miest, odišli von z mesta a do mesta nevstúpili, lebo si povedali: „Možno proti nám budú bojovať ďalší a prídu nás obliehať v Sicheme.“
19 Jakub, jeho synovia a ich sluhovia zostali v tú noc a na druhý deň na časti poľa, ktorú Jakub kúpil od Chamóra za päť šeklov, a všetko, čo uchvátili, bolo u nich.
20 A všetka korisť, ktorú si Jakubovi synovia vzali, bola na poľnom diele, obrovská ako piesok na brehu mora.
21 Obyvatelia krajiny ich pozorovali zďaleka a všetci obyvatelia krajiny sa báli Jakubových synov, ktorí to urobili, lebo žiadny kráľ od dávnych čias neurobil nič podobné.
22 Sedem kanaánskych kráľov sa rozhodlo uzavrieť mier s Jakubovými synmi, lebo sa veľmi báli o svoj život kvôli Jakubovým synom.
23 V ten deň, siedmy deň, poslal hebronský kráľ Jafia tajne ku kráľovi Haja, ku kráľovi Gibeonu, ku kráľovi Šalema, ku kráľovi Adulamu, ku kráľovi Lachišu, ku kráľovi Chazaru a ku všetkým kanaánskym kráľom, ktorí boli pod ich vládou, odkaz:
24 Choď so mnou hore a príď ku mne, aby sme išli k Jakubovým synom, a ja s nimi uzavriem mier a uzavriem s nimi zmluvu, aby všetky tvoje krajiny neboli zničené mečmi Jakubových synov, ako to urobili so Sichemom a okolitými mestami, ako si počul a videl.
25 Keď prídeš ku mne, neprichádzaj s mnohými mužmi, ale nech každý kráľ privedie svojich troch veliteľov a každý veliteľ nech privedie troch svojich úradníkov.
26 A poďte všetci do Hebronu a pôjdeme spolu k synom Jakubovým a budeme ich prosiť, aby s nami uzavreli mierovú zmluvu.
27 A všetci títo králi urobili tak, ako im poslal hebronský kráľ, lebo všetci boli pod jeho radou a rozkazom. A všetci kanaánski králi sa zhromaždili, aby išli k Jakubovým synom a uzavreli s nimi mier. Jakubovi synovia sa vrátili a odišli na časť poľa, ktorá bola v Sicheme, lebo nedôverovali kráľom krajiny.
28 Jákobovi synovia sa vrátili a zostali desať dní na tom poľnom diele a nikto nepríšiel, aby s nimi bojoval.

29 Keď Jakubovi synovia videli, že sa nič nedeje, zhromaždili sa všetci a išli do mesta Sichem. Jakubovi synovia však zostali v Sicheme.
30 Po štyridsiatich dňoch sa zhromaždili všetci amorejskí králi zo všetkých svojich miest a prišli do Hebronu k Jafiovi, kráľovi Hebronu.
31 A počet kráľov, ktorí prišli do Hebronu, aby uzavreli mier so synmi Jakubovými, bol dvadsaťjeden kráľov a počet veliteľov, ktorí prišli s nimi, bol šesťdesiatdeväť a ich mužov bolo stoosemdesiatdeväť. A všetci títo králi a ich muži odpočívali pri vrchu Hebron.
32 Kráľ Hebronu vyšiel s tromi veliteľmi a deviatimi mužmi a títo králi sa rozhodli ísť k Jakubovým synom, aby uzavreli mier.
33 A povedali hebronskému kráľovi: Choď pred nami ty so svojimi mužmi a hovor za nás s Jakubovými synmi, a my pôjdeme za tebou a potvrdíme tvoje slová. A hebronský kráľ tak urobil.
34 Jákobovi synovia počuli, že sa všetci kanaánski králi zhromaždili a usadili sa v Hebrone. Jákobovi synovia poslali štyroch svojich sluhov ako vyzvedačov s odkazom: „Choďte a vyzvedajte týchto kráľov a preverte ich mužov, či ich je málo alebo veľa. Ak ich je málo, spočítajte ich všetkých a vráťte sa.“
35 A služobníci Jakubovi tajne išli k tým kráľom a urobili, ako im prikázali Jakubovi synovia. V ten deň sa vrátili k Jakubovým synom a povedali im: „Prišli sme k tým kráľom, a je ich len málo. Spočítali sme ich všetkých a hľa, bolo ich dvesto osemdesiatosem, kráľov a mužov.“
36 A synovia Jakubovi povedali: Je ich len málo, preto všetci nevyjdeme k nim. A ráno vstali synovia Jakubovi a vybrali si šesťdesiatdva mužov a desať synov Jakubových išlo s nimi; a opásali sa vojnovými zbraňami, lebo povedali: Prichádzajú, aby s nami bojovali, lebo nevedeli, že prichádzajú, aby s nimi uzavreli mier.
37 A synovia Jakubovi išli so svojimi sluhami k bráne Sichemu naproti tým kráľom a ich otec Jakub bol s nimi.
38 Keď vyšli, hľa, hebronský kráľ, jeho traja velitelia a deväť mužov s ním prichádzali cestou proti Jakubovým synom. Jakubovi synovia zdvihli oči a z diaľky videli hebronského kráľa Jafiu s jeho veliteľmi prichádzať k nim. Jakubovi synovia sa postavili pri Sichemskej bráne a nepohli ďalej.
39 Hebronský kráľ pokračoval ďalej, on i jeho velitelia, až kým sa nepriblížil k Jakubovým synom. Poklonil sa im až k zemi, on i jeho velitelia. Hebronský kráľ si sadol so svojimi veliteľmi pred Jakuba a jeho synov.
40 A synovia Jakubovi sa ho opýtali: Čo sa ti stalo, kráľ Hebronu? Prečo si dnes prišiel k nám? Čo od nás žiadaš? A kráľ Hebronu povedal Jakubovi: Prosím ťa, môj pane, všetci kanaánski králi dnes prišli, aby s tebou uzavreli mier.
41 Jakubovi synovia počuli slová hebronského kráľa a neprijali jeho návrhy, lebo Jakubovi synovia mu neverili, lebo si mysleli, že hebronský kráľ s nimi hovoril klamlivo.
42 A kráľ Hebronu sa dozvedel zo slov synov Jakubových, že neveria jeho slovám, a kráľ Hebronu sa priblížil k Jakubovi a povedal mu: Prosím ťa, môj pane, buď si istý, že všetci títo králi prišli k tebe v pokoji, lebo neprišli so všetkými svojimi mužmi ani si nepriniesli so sebou vojnové zbrane, lebo prišli hľadať pokoj od môjho pána a jeho synov.
43 A synovia Jakobovi odpovedali hebronskému kráľovi a riekli: Pošli ku všetkým týmto kráľom, a ak nám povieš pravdu, nech prídu každý jeden pred nás. Ak k nám prídu neozbrojení, budeme vedieť, že hľadajú od nás pokoj.
44 A Jafia, kráľ Hebronu, poslal jedného zo svojich mužov ku kráľom. Všetci prišli pred Jakubových synov a poklonili sa im až k zemi. Títo králi si sadli pred Jakuba a jeho synov a povedali im:
45 Počuli sme všetko, čo si urobil amorejským kráľom svojím mečom a veľmi silným ramenom, takže sa nikto nemohol pred tebou obstáť. Báli sme sa ťa o život, aby sa nám nestalo to, čo sa stalo im.
46 Prišli sme k tebe, aby sme medzi sebou uzavreli zmluvu o mieri, a preto teraz s nami uzavrite zmluvu o mieri a pravde, že sa nám nebudete miešať do problémov, tak ako sme sa my nemiešali do vašich.
47 Jakubovi synovia vedeli, že prišli, aby od nich žiadali pokoj, a Jakubovi synovia ich vypočuli a uzavreli s nimi zmluvu.
48 A synovia Jakobovi im prisahali, že sa s nimi nebudú miešať, a všetci kanaánski králi im tiež prisahali, a synovia Jakobovi ich od toho dňa urobili davmi.
49 Potom prišli všetci velitelia týchto kráľov so svojimi mužmi pred Jakuba s darmi v rukách pre Jakuba a jeho synov a poklonili sa mu až po zem.
50 A títo králi potom naliehali na Jakubových synov a prosili ich, aby vrátili všetku korisť, ktorú uchvátili zo siedmich miest Amorejcov. Jakubovi synovia tak urobili a vrátili všetko, čo uchvátili, ženy, deti, dobytok a všetku korisť, ktorú uchvátili, a poslali ich preč, a oni odišli každý do svojho mesta.
51 A všetci títo králi sa opäť poklonili synom Jakubovým a v tých dňoch im poslali alebo priniesli mnoho darov. Synovia Jakubovi prepustili týchto kráľov a ich mužov a oni odišli od nich pokojne do svojich miest a synovia Jakubovi sa tiež vrátili domov do Sichemu.
52 A od toho dňa bol pokoj medzi synmi Jakubovými a kráľmi Kanaáncov, až kým synovia Izraela nezdedili kanaánsku krajinu.

KAPITOLA 41

1 A na konci roka odišli synovia Jakobovi zo Sichemu a prišli do Hebronu k svojmu otcovi Izákovi a bývali tam. Svoje ovce a dobytok pásli každý deň v Sicheme, lebo tam boli v tých dňoch dobré a tučné pastviny. Jakob, jeho synovia a celá ich domácnosť bývali v údolí Hebronu.
2 A bolo to v tých dňoch, v tom roku, v stošom šiestom roku Jakubovho života, v desiatom roku Jakubovho návratu z Padan-aramu, zomrela Jakubova žena Lea. Mala päťdesiatjeden rokov, keď zomrela v Hebrone.
3 Jakub a jeho synovia ju pochovali v jaskyni na poli Machpela, ktorá je v Hebrone, ktorú Abrahám kúpil od Chetovcov ako vlastníctvo pohrebiska.
4 A synovia Jakubovi bývali so svojím otcom v údolí Hebronu a všetci obyvatelia krajiny poznali ich silu a ich povesť sa rozšírila po celej krajine.
5 Jozef, syn Jakobov, a jeho brat Benjamín, synovia Ráchel, ženy Jakobovej, boli v tých dňoch ešte mladí a nechodili so svojimi bratmi počas ich bojov vo všetkých mestách Amorejcov.

6 A keď Jozef videl silu svojich bratov a ich veľkosť, chválil ich a vyvyšoval ich, ale sám sa považoval za väčšieho od nich a vyvyšoval sa nad nich; a aj Jakub, jeho otec, ho miloval viac ako ktoréhokoľvek zo svojich synov, lebo bol synom jeho staroby a z lásky k nemu mu ušil pestrofarebný plášť.
7 A keď Jozef videl, že ho jeho otec miluje viac ako jeho bratov, stále sa vyvyšoval nad svojich bratov a prinášal svojmu otcovi o nich zlé chýry.
8 A keď synovia Jakoba videli všetko Jozefovo správanie k nim a to, že ho ich otec miloval viac ako všetkých ostatných, znenávideli ho a nemohli s ním po všetky dni pokojne hovoriť.
9 A Jozef mal sedemnásť rokov a stále sa vyvyšoval nad svojich bratov a pomýšľal na to, že sa nad nich povýši.
10 V tom čase sa mu sníval sen. Prišiel k svojim bratom a rozprával im svoj sen. Povedal im: „Sníval sa mi sen, že všetci viazame snopy na poli. Môj snop sa zdvihol a padol na zem. Vaše snopy ho obklopili a klaňali sa mu.“
11 Jeho bratia mu odpovedali: „Čo znamená ten sen, ktorý sa ti snímal? Myslíš si azda v srdci, že budeš kraľovať alebo vládnuť nad nami?“
12 A tak prišiel a oznámil to svojmu otcovi Jakubovi. A Jakub pobozkal Jozefa, keď počul tieto slová z jeho úst, a Jakub požehnal Jozefa.
13 Keď Jakubovi synovia videli, že ich otec požehnal Jozefa a pobozkal ho a že ho veľmi miluje, začali naňho žiarliť a ešte viac ho nenávideli.
14 Potom mal Jozef ďalší sen a vyrozprával ho svojmu otcovi v prítomnosti svojich bratov. Jozef povedal svojmu otcovi a bratom: „Hľa, opäť som mal sen a klaňalo sa mi slnko, mesiac a jedenásť hviezd.“
15 Jeho otec počul Jozefove slová a jeho sen. Keďže jeho bratia pre túto vec nenávideli Jozefa, Jakob ho pre túto vec pokarhal pred jeho bratmi a povedal: „Čo znamená tento sen, ktorý sa ti snímal, a to, že sa vyvyšuješ pred svojimi bratmi, ktorí sú starší od teba?“
16 Či si azda vo svojom srdci predstavuješ, že ja, tvoja matka a tvoji jedenásti bratia prídeme a pokloníme sa ti, keď hovoríš tieto veci?
17 Jeho bratia naňho žiarlili pre jeho slová a sny a stále ho nenávideli. Jákob si tie sny uchovával vo svojom srdci.
18 A Jakubovi synovia išli jedného dňa pásť otcove stádo v Sicheme, lebo v tých časoch ešte pasli ovce. A kým Jakubovi synovia v ten deň pásli sa v Sicheme, meškali, a čas zberu dobytka sa už pominul a oni ešte neprišli.
19 A Jakub videl, že jeho synovia sa zdržiavajú v Sicheme, a povedal si v duchu: Možno sa Sichemčania chopili boja proti nim, preto sa dnes zdržiavajú s príchodom.
20 Jakob zavolal svojho syna Jozefa a prikázal mu: „Tvoji bratia sa dnes pasú v Sicheme a ešte sa nevrátili. Choď teda a pozri sa, kde sú, a oznám mi, ako sa majú tvoji bratia a ako sa majú stáda.“
21 A Jakub poslal svojho syna Jozefa do údolia Hebron. Jozef prišiel po svojich bratov do Sichemu, ale nemohol ich nájsť. Jozef chodil po poli, ktoré bolo blízko Sichemu, aby videl, kadiaľ sa jeho bratia obrátili, a zablúdil na púšti a nevedel, ktorou cestou má ísť.
22 A anjel Pánov ho našiel blúdiť po ceste smerom k poľu a Jozef povedal anjelovi Pánovmu: „Hľadám svojich bratov. Nepočul si, kde sa pásnu?“ A anjel Pánov povedal Jozefovi: „Videl som tvojich bratov, ako sa tu pásnu, a počul som ich hovoriť, že sa idú pásť do Dotanu.“
23 Jozef poslúchol hlas anjela Pánovho a išiel k svojim bratom do Dotánu a našiel ich v Dotánu, ako pásli stádo.
24 Jozef sa pohol k svojim bratom a skôr, ako sa k nim priblížil, sa už rozhodli, že ho zabijú.
25 Simeon povedal svojim bratom: „Hľa, dnes k nám prichádza muž snov. Preto poďte, zabime ho a hodme ho do jednej z jám, ktoré sú na púšti. Keď ho bude jeho otec hľadať, povieme, že ho zožrala zlá zver.“
26 A Rúben počul slová svojich bratov o Jozefovi a povedal im: Nerobte to! Veď ako môžeme vzhliadať k nášmu otcovi Jakubovi? Hoďte ho do tejto jamy, aby tam zomrel, ale nevzťahujte na neho ruku, aby ste vyliali jeho krv. Rúben to povedal preto, aby ho vyslobodil z ich rúk a priviedol ho späť k jeho otcovi.
27 A keď Jozef prišiel k svojim bratom, sadol si pred nich. A oni sa naňho vrhli, chytili ho, zrazili ho k zemi a vyzliekli mu pestrofarebný odev, ktorý mal na sebe.
28 Chytili ho a hodili ho do jamy. V jame nebola voda, iba hady a škorpióny. Jozef sa zľakol hadov a škorpiónov, ktoré boli v jame. Jozef kričal silným hlasom a Hospodin skryl hady a škorpióny na stenách jamy a Jozefovi neublížili.
29 Jozef zvolal z jamy na svojich bratov a povedal im: „Čo som vám urobil a čím som zhrešil? Prečo sa nebojíte Hospodina kvôli mne? Či nie som z vašich kostí a tela? A či nie je Jakub vaším otcom, mojím otcom? Prečo mi dnes robíte túto vec? Ako sa potom budete môcť pozerať na nášho otca Jakuba?“
30 A stále volal a volal na svojich bratov z jamy a hovoril: „Júda, Simeon a Lévi, moji bratia, vyzdvihnite ma z miesta temnoty, do ktorého ste ma umiestnili, a príďte dnes a zľutujte sa nado mnou, deti Pánove a synovia môjho otca Jakuba! A ak som sa vám prehrešil, nie ste vy synmi Abraháma, Izáka a Jakuba? Ak videli sirotu, zľutovali sa nad ňou, alebo ak bol hladný, dali mu chlieb jesť, alebo ak bol smädný, dali mu vodu piť, alebo ak bol nahý, prikryli ho odevom!“
31 A ako potom odoprieš svojmu bratovi súcit? Veď som z tvojho tela a kostí. Ak som sa voči tebe prehrešil, určite to urobíš kvôli môjmu otcovi.
32 A Jozef hovoril tieto slová z jamy, ale jeho bratia ho nemohli počúvať ani nakloniť uši k slovám Jozefovým, a Jozef plakal a plakal v jame.
33 A Jozef povedal: Kiežby dnes môj otec vedel o čine, ktorý mi urobili moji bratia, a o slovách, ktoré mi dnes povedali.
34 A všetci jeho bratia počuli jeho krik a plač v jame, a tak jeho bratia odišli a vyšli z jamy, aby nepočuli Jozefov krik a jeho plač v jame.

KAPITOLA 42

1 Išli a sadli si na opačnú stranu, asi na vzdialenosť dostrelu z luku, a sadli si tam, aby jedli chlieb. A kým jedli, radili sa, čo s ním majú urobiť, či ho zabiť, alebo ho priviesť späť k jeho otcovi.
2 Keď sa práve radili, zdvihli oči a videli, že zďaleka prichádza oddiel Izmaelitov cestou do Gileádu, ktorí zostupujú do Egypta.

3 Júda im povedal: „Aký zisk z toho budeme mať, ak zabijeme svojho brata? Možno ho Boh od nás vyžiada. Toto je teda rada, ktorú ste mu navrhli urobiť: Pozrite, táto skupina Izmaelitov zostupuje do Egypta,“
4 Preto teraz poďme, zbavme sa ho v ich rúk. Nech na ňom nespočíva naša ruka, aby ho neviedli so sebou a stratil sa medzi ľudom krajiny. My ho nezabijeme vlastnými rukami. Jeho bratia sa s tým ľúbili a urobili podľa Júdovho slova.
5 A kým sa o tejto veci rozprávali a skôr ako k nim prišla skupina Izmaelitov, prešlo okolo nich sedem madiánskych kupcov. Ako išli tadiaľ, boli smädní. Zdvihli oči a uvideli jamu, v ktorej bol Jozef zamurovaný. Pozreli sa a hľa, na ňom bolo vtáctvo všelijakého druhu.
6 A títo Midjánci bežali k studni piť vodu, lebo si mysleli, že je v nej voda. Keď prišli pred studňu, počuli Jozefov hlas, ako plače a plače v studni. Pozreli sa do studne a videli tam mladíka pekného vzhľadu a postavy.
7 A zavolali naňho a povedali: Kto si ty a kto ťa sem priviedol a kto ťa položil do tejto jamy na púšti? A všetci pomohli zdvihnúť Jozefa a vytiahli ho von a vytiahli ho z jamy a vzali ho a odišli na svoju cestu a prešli okolo jeho bratov.
8 A títo im povedali: Prečo to robíte, že ste nám vzali nášho sluhu a odišli? Toto dieťa sme síce hodili do jamy, pretože sa nám vzbúril, a vy ste prišli, vytiahli ste ho a odviedli. Teraz nám teda vráťte nášho sluhu.
9 Midjánci odpovedali a riekli Jakubovým synom: „Je toto váš sluha, alebo vám tento muž slúži? Možno ste všetci jeho sluhami? Je krajší a vznešenejší ako ktorýkoľvek z vás. Prečo nám všetci hovoríte klamstvo?“
10 Preto teraz nebudeme počúvať tvoje slová ani ťa nebudeme vnímať, lebo sme našli chlapca v jame na púšti a vzali sme ho; preto pôjdeme ďalej.
11 Vtedy k nim pristúpili všetci Jakubovi synovia, vstali a povedali im: „Vráťte nám nášho sluhu! Prečo by ste mali všetci zomrieť ostrím meča?“ Midjánci proti nim kričali, vytasili meče a priblížili sa, aby bojovali s Jakubovými synmi.
12 A hľa, Simeon vstal zo svojho miesta proti nim, skočil na zem, vytasil meč a priblížil sa k Madiánčanom. Spustil pred nimi hrozný krik, takže jeho krik bolo počuť zďaleka a zem sa triasla od Simeonovho kriku.
13 Midjánci sa zľakli Simeona a jeho kriku, padli na tvár a veľmi sa zľakli.
14 Simeon im povedal: „Veru, ja som Simeon, syn Hebreja Jakuba, ktorý som so svojím bratom zničil mesto Sichem a mestá Amorejcov. Tak nech aj mne Boh urobí, že keby s vami prišli všetci vaši bratia, obyvatelia Madiánu, a kanaánski králi, nemohli by bojovať proti mne.“
15 Teraz nám teda vráť chlapca, ktorého si vzal, aby som tvoje telo nevydal vtákom nebeským a zverom zeme.
16 Midjánci sa ešte viac báli Simeona a s hrôzou a strachom sa priblížili k Jakubovým synom a povedali:
17 Povedal si, že mladý muž je tvoj sluha a že sa ti vzbúril, a preto si ho hodil do jamy. Čo teda urobíš so sluhom, ktorý sa vzbúril proti svojmu pánovi? Teraz ho teda predaj nám a my ti dáme všetko, čo za neho potrebuješ. A Hospodinovi sa zapáčilo urobiť to, aby Jakubovi synovia nezabili svojho brata.
18 Midjánci videli, že Jozef je pekného vzhľadu a krásnej postavy, túžili po ňom a naliehali, aby ho kúpili od jeho bratov.
19 Jakobovi synovia poslúchli Madiánčanov a predali im svojho brata Jozefa za dvadsať strieborných. Ich brat Rúben však s nimi nebol. Preto Madiánčania vzali Jozefa a pokračovali v ceste do Gileádu.
20 Keď išli cestou, Madiánčania ľutovali, čo urobili, že kúpili mladíka. Jeden sa pýtal druhého: „Čo sme to urobili, že sme vzali Hebrejom tohto mladíka, ktorý je pekného vzhľadu a postavy?“
21 Možno bol tento mladík ukradnutý z hebrejskej krajiny, a prečo sme to urobili? Ak ho budú hľadať a nájdu ho v našich rukách, zomrieme ním.
22 Teraz nám ho určite predali statoční a mocní muži, silu jedného z nich, ktorého si dnes videl; možno ho ukradli z jeho krajiny svojou silou a silným ramenom a preto nám ho predali za malú cenu, ktorú sme im dali.
23 A keď sa tak rozprávali, pozreli sa a hľa, skupina Izmaelitov, ktorá prichádzala spočiatku a ktorú videli synovia Jakubovi, postupovala k Madiánčanom. A Madiánčania si povedali: Poďte, predajme tohto chlapca skupine Izmaelitov, ktorá prichádza k nám, a vezmeme za neho to málo, čo sme za neho dali, a budeme vyslobodení z jeho zla.
24 A urobili tak a dostali sa k Izmaelitom. Midjánci predali Jozefa Izmaelitom za dvadsať strieborných, ktoré za neho dali jeho bratom.
25 Midjánci sa vydali na cestu do Gileádu a Izmaeliti vzali Jozefa, posadili ho na jednu z tiav a viedli ho do Egypta.
26 A Jozef počul, že Izmaeliti tiahnu do Egypta, a Jozef nariekal a plakal nad touto vecou, že mal byť tak ďaleko od zeme Kanaán, od svojho otca, a horko plakal, keď jazdil na ťave. A jeden z ich mužov ho zbadal a prinútil ho zostúpiť z ťavy a kráčať pešo, a napriek tomu Jozef ďalej plakal a plakal a hovoril: Ó, otec môj, otec môj.
27 Vtom vstal jeden z Izmaelitov a udrel Jozefa po líci, ale on stále plakal. Jozef bol unavený na ceste a nemohol ísť ďalej pre horkosť svojej duše. Všetci ho bili a trápili na ceste a desili ho, aby prestal plakať.
28 A Hospodin videl Jozefovu ctižiadostivosť a jeho súženie a Hospodin zoslal na tých mužov tmu a zmätok a ruka každého, kto ho bil, uschla.
29 Povedali si: „Čo nám to Boh urobil na ceste? Nevedeli, že sa im to stalo pre Jozefa.“ Muži pokračovali v ceste a prešli po ceste do Efraty, kde bola pochovaná Ráchel.
30 A Jozef prišiel k hrobu svojej matky. Jozef sa ponáhľal a bežal k hrobu svojej matky, padol na hrob a plakal.
31 Jozef hlasno volal nad hrobom svojej matky a hovoril: „Matka moja, matka moja, ty, ktorá si ma porodila! Prebuď sa, vstaň a pozri sa na svojho syna! Predali ho do sluhov a nikto sa nad ním nezľutuje.“
32 Vstaň a pozri na svojho syna, plač so mnou nad mojimi problémami a pozri na srdce mojich bratov.
33 Prebuď moju matku, prebuď sa zo spánku kvôli mne a veď svoje boje proti mojim bratom! Ó, ako ma len vyzliekli z rúcha, už dvakrát ma predali ako otroka a odlúčili ma od môjho otca, a niet nikoho, kto by sa nado mnou zľutoval.
34 Povstaň a predlož Bohu svoju žalobu proti nim a pozri, koho Boh ospravedlní na súde a koho odsúdi.

35 Vstaň, matka moja, vstaň, prebuď sa zo svojho spánku a pozri sa na môjho otca, ako sa má dnes so mnou, a poteš ho a upokoj jeho srdce.
36 A Jozef pokračoval v týchto slovách a Jozef hlasno plakal a horko plakal nad hrobom svojej matky; a prestal hovoriť a od horkosti srdca stuhol ako kameň na hrobe.
37 A Jozef počul hlas, ktorý k nemu hovoril spod zeme a ktorý mu odpovedal s horkosťou srdca a hlasom plaču a modlitby týmito slovami:
38 Syn môj, syn môj Jozef, počul som hlas tvojho plaču a hlas tvojho nárek, videl som tvoje slzy, poznám tvoje súženie, syn môj, a trápi ma to kvôli tebe a k môjmu žiaľu sa pridáva ešte veľký žiaľ.
39 Preto teraz, syn môj, Jozef, dúfaj v Hospodina, čakaj na neho a neboj sa, lebo Hospodin je s tebou, on ťa vyslobodí zo všetkého súženia.
40 Vstaň, syn môj, zostúp do Egypta so svojimi pánmi a neboj sa, lebo Hospodin je s tebou, syn môj!“ A ona pokračovala v hovorení Jozefovi týmito slovami a mlčala.
41 Jozef to počul a veľmi sa nad tým divil a ďalej plakal. Potom ho jeden z Izmaelitov videl plakať a nariekať na hrobe. Rozhneval sa na neho, vyhnal ho odtiaľ, zbil ho a preklial.
42 Jozef povedal mužom: „Kiežby som našiel vo vašich očiach milosť a prijal ma späť do domu môjho otca, aby vám dal hojnosť bohatstva.“
43 Oni mu odpovedali: „Nie si azda otrok? Kde je tvoj otec? Keby si mal otca, nebol by si už dvakrát predaný za otroka za takú nízku cenu.“ Ich hnev na neho stále horel a naďalej ho bili a trestali. Jozef horko plakal.
44 A Pán videl Jozefovo trápenie a Pán opäť udrel týchto mužov a potrestal ich. A Pán spôsobil, že ich zahalila tma na zemi, a blesky sa blýskali a hromy duneli, a zem sa triasla od hlasu hromu a mocného vetra, a muži sa zľakli a nevedeli, kam majú ísť.
45 Zvieratá a ťavy sa zastavili a viedli ich, ale oni nechceli ísť, bili ich a oni sa schúlili na zemi. A ľudia sa pýtali jeden druhého: Čo nám to Boh urobil? Aké sú naše priestupky a aké sú naše hriechy, že nás toto postihlo?
46 Jeden z nich im odpovedal: „Možno sa nám toto dnes stalo pre hriech, že sme ublížili tomuto otrokovi. Preto ho teraz veľmi proste, aby nám odpustil. Potom sa dozvieme, pre koho nás postihlo toto zlo. Ak sa Boh nad nami zmiluje, potom sa dozvieme, že toto všetko k nám prichádza pre hriech, že sme ublížili tomuto otrokovi.“
47 Muži tak urobili a prosili Jozefa a naliehali na neho, aby im odpustil, a povedali: „Zhrešili sme proti Hospodinovi a proti tebe. Teraz sa teda ráč prosiť svojho Boha, aby odstránil túto smrť spomedzi nás, lebo sme proti nemu zhrešili.“
48 A Jozef urobil podľa ich slov a Pán vypočul Jozefa a Pán odstránil mor, ktorý uvalil na tých mužov kvôli Jozefovi, a zvery povstali zo zeme a viedli ich, a oni išli ďalej, a zúrivá búrka utíchla a zem sa upokojila, a muži pokračovali vo svojej ceste, aby zostúpili do Egypta, a muži vedeli, že toto zlo ich postihlo kvôli Jozefovi.
49 Povedali si: „Vieme, že pre jeho súženie nás postihlo toto zlo. Prečo si teda máme privodiť túto smrť? Poraďme sa, čo máme urobiť s týmto otrokom.“
50 Jeden z nich odpovedal: „Veru, povedal nám, aby sme ho priviedli späť k jeho otcovi. Preto poďme, vezmime ho späť a pôjdeme na miesto, ktoré nám povie, a vezmeme od jeho rodiny odmenu, ktorú sme za neho dali, a potom odídeme.“
51 A jeden znova odpovedal a povedal: Hľa, táto rada je veľmi dobrá, ale nemôžeme ju urobiť, lebo cesta je od nás veľmi ďaleko a nemôžeme odbočiť z našej cesty.
52 A ďalší odpovedal a povedal im: Toto je rada, ktorú treba prijať, od nej neodchýlime. Hľa, dnes ideme do Egypta a keď do Egypta prídeme, predáme ho tam za vysokú cenu a budeme vyslobodení z jeho zla.
53 A táto vec sa mužom páčila, a tak urobili a pokračovali v ceste do Egypta s Jozefom.

KAPITOLA 43

1 Keď synovia Jakoba predali svojho brata Jozefa Madiánčanom, zarmútilo ich srdce kvôli nemu a kajali sa zo svojich skutkov a hľadali ho, aby ho priviedol späť, ale nemohli ho nájsť.
2 Rúben sa vrátil k jame, do ktorej bol Jozef pochovaný, aby ho vytiahol a priniesol jeho otcovi. Rúben stál pri jame a nepočul ani slovo. Zavolal Jozefa! Jozef! A nikto neodpovedal ani nevydal ani slovo.
3 A Ruben povedal: Jozef zomrel od strachu, alebo ho zabil nejaký had. Vtedy Ruben zostúpil do jamy a hľadal Jozefa, ale nenašiel ho v jame a vyšiel von.
4 Rúben si roztrhol rúcho a povedal: „Dieťa tam nie je. Ako sa s otcom zmierim, ak je mŕtvy?“ Išiel k svojim bratom a našiel ich smútiacich nad Jozefom a radiacich sa, ako sa s otcom zmieriť. Rúben povedal svojim bratom: „Prišiel som k jame a hľa, Jozefa tam niet. Čo teda povieme otcovi? Môj otec bude hľadať len chlapca odo mňa.“
5 Jeho bratia mu odpovedali: „Urobili sme to a to a naše srdcia sa pre tento čin zarmútili. Teraz sedíme a hľadáme zámienku, ako s tým zmieriť nášho otca.“
6 A Rúben im povedal: Čo ste to urobili, že ste zosadili šediny nášho otca v zármutku do hrobu? Nie je to dobrá vec, ktorú ste urobili.
7 A Rúben si sadol s nimi a všetci vstali a prisahali si, že túto vec nepovedia Jakubovi. Všetci povedali: „Muž, ktorý to povie nášmu otcovi alebo jeho domu, alebo ktorý to oznámi niektorému zo synov krajiny, proti tomu všetci povstaneme a zabijeme ho mečom.“
8 Jákobovi synovia sa v tejto veci báli jeden druhého, od najmladšieho až po najstaršieho, a nikto neprehovoril ani slovo, a tak si tú vec zatajili vo svojom srdci.
9 Potom si sadli, aby sa dohodli a vymysleli, čo povedať svojmu otcovi Jakubovi o všetkých týchto veciach.
10 A Izachar im povedal: Toto je pre vás rada, ak sa vám to zdá dobré: Vezmite Jozefovu sukňu, roztrhnite ju, zabite kozľa a namočte ho do jeho krvi.
11 A pošlite to nášmu otcovi a keď to uvidí, povie, že ho zožrala zlá beštia, preto mu roztrhnite kabát a hľa, jeho krv bude na jeho kabáte, a tým, že to urobíte, budeme oslobodení od reptania nášho otca.
12 A Isacharova rada sa im páčila, a poslúchli ho a urobili podľa slova, ktoré im radil Isachar.
13 Rýchlo vzali Jozefovu košeľu, roztrhli ju a zabili kozľa, namočili košeľu do kozliatej krvi a pošliapali ju do prachu.

Potom poslala košeľu svojmu otcovi Jakubovi po Neftalimovi a prikázala mu, aby povedal tieto slová:
14 Zhromaždili sme dobytok a prišli sme až k ceste do Sichemu a ďalej, keď sme našli na ceste na púšti tento kabát, namočený v krvi a prachu. Teraz teda vedz, či je to kabát tvojho syna, alebo nie.
15 Neftali išiel a prišiel k svojmu otcovi. Ten mu dal plášť a povedal mu všetky slová, ktoré mu prikázali jeho bratia.
16 A Jakub uvidel Jozefov plášť a spoznal ho. Padol tvárou na zem a stuhol ako kameň. Potom vstal a kričal veľkým a plačlivým hlasom: To je plášť môjho syna Jozefa!
17 Jakub sa ponáhľal a poslal jedného zo svojich sluhov k svojim synom. Tí išli k nim a našli ich prichádzať cestou so stádom.
18 A synovia Jakobovi prišli k svojmu otcovi večer a hľa, ich rúcha boli roztrhané a na hlavách prach. A našli svojho otca kričať a plakať hlasným hlasom.
19 A Jakub povedal svojim synom: Povedz mi pravdu, aké nešťastie ste mi dnes tak náhle spôsobili? A oni odpovedali svojmu otcovi Jakubovi: Išli sme dnes po zozbieraní stáda a prišli sme až k mestu Sichem po ceste na púšti a našli sme na zemi tento plášť plný krvi. Vedeli sme to a poslali sme k tebe, ak by si to vedel vedieť.
20 A Jakub počul slová svojich synov a zvolal veľkým hlasom: „To je plášť môjho syna, zožrala ho zlá zver! Jozef je roztrhaný na kusy. Dnes som ho poslal, aby zistil, či sa máš dobre a či sa darí stádu, a aby mi priniesol od teba správu. Išiel, ako som mu prikázal, a toto sa mu dnes stalo, kým som si myslel, že môj syn je s tebou.“
21 Jakubovi synovia odpovedali: „Neprišiel k nám a nevideli sme ho odvtedy, čo sme od teba odišli, až doteraz.“
22 Keď Jakub počul ich slová, znova hlasno zvolal, vstal, roztrhol si rúcho, na bedrá si dal vrecovinu a horko plakal, nariekal a plačom sa rozplakal a povedal tieto slová:
23 Jozef, syn môj, ó, syn môj Jozef, poslal som ťa dnes, aby sa postaral o blaho tvojich bratov, a hľa, roztrhaný si na kusy; mojou rukou sa toto stalo môjmu synovi.
24 Je mi ľúto teba, Jozef, syn môj, je mi ľúto teba; aký sladký si bol ku mne za života a teraz je pre mňa tvoja smrť nesmierne trpká.
25 0 kiežby som ja zomrel namiesto teba, Jozef, syn môj, lebo ma veľmi trápi ťa, syn môj, syn môj, syn môj. Jozef, syn môj, kde si a kam si bol vtiahnutý? Vstaň, vstaň zo svojho miesta a poď a pozri sa na môj zármutok nad tebou, syn môj Jozef.
26 Poď teraz, spočítaj slzy, čo mi stekajú z očí po lícach, a prines ich pred Hospodina, aby sa odvrátil odo mňa jeho hnev.
27 0 Jozef, syn môj, ako si padol rukou toho, od koho nikto nepadol od počiatku sveta až do dnešného dňa; veď si bol usmrtený udrením nepriateľa, utrpením krutým, ale ja viem, že sa ti to stalo pre množstvo mojich hriechov.
28 Prebuď sa a pozri, aké trpké je moje súženie pre teba, syn môj, hoci som ťa nevychoval, ani som ťa nestvoril, ani som ti nedal dych a dušu, ale Boh ťa utvoril a vybudoval tvoje kosti, obložil ich mäsom a vdýchol ti do nozdier dych života a potom ťa dal mne.
29 Teraz veru Boh, ktorý mi ťa dal, on ťa odo mňa vzal, a toto sa ti teda stalo
30 A Jakub pokračoval v hovorení podobných slov o Jozefovi a horko plakal, padol na zem a stíchol.
31 Keď všetci Jakubovi synovia videli otcovo nešťastie, ľutovali, čo urobili, a horko plakali.
32 Júda vstal, zdvihol otcovu hlavu zo zeme a položil si ju na kolená. Zotrel si otcove slzy z líc. Júda plakal veľmi veľkým plačom, zatiaľ čo otcova hlava mu spočívala na kolenách, nehybná ako kameň.
33 A synovia Jakubovi videli súženie svojho otca, pozdvihli svoj hlas a ďalej plakali, a Jakub ešte stále ležal na zemi nehybne ako kameň.
34 Všetci jeho synovia, jeho sluhovia a deti jeho sluhov vstali a obklopili ho, aby ho utešili, ale on sa utešiť nechcel.
35 Celá Jakubova domácnosť vstala a veľmi smútila nad Jozefom a nad súžením svojho otca. Správa sa dostala k Izákovi, synovi Abraháma, Jakubovmu otcovi. Horko plakal nad Jozefom, on i celá jeho domácnosť. Odišiel z Hebronu, kde býval, a jeho muži s ním. Utešoval svojho syna Jakuba, ale on sa nedal utešiť.
36 Potom vstal Jakub zo zeme a slzy mu tiekli po lícach. Povedal svojim synom: „Vstaňte, vezmite si meče a luky a vyjdite na pole a hľadajte, či môžete nájsť telo môjho syna a priniesť mi ho, aby som ho pochoval.“
37 Prosím ťa, hľadaj aj medzi zvermi a lov ich. A čo príde prvé, prv než mi to chytíš a prinesieš, azda sa dnes Hospodin zľutuje nad mojím trápením a pripraví pred tebou to, čo roztrhalo môjho syna na kusy, a prinesie mi to, a ja pomstím vinu svojho syna.
38 Jeho synovia urobili, ako im prikázal otec. Vstali skoro ráno, vzali si každý do ruky meč a luk a vyšli na pole loviť zver.
39 A Jakub stále hlasno kričal a plakal a chodil po dome sem a tam, tlieskal si rukami a hovoril: Jozef, syn môj, Jozef, syn môj!
40 A synovia Jakubovi išli na púšť, aby chytili zvieratá, a hľa, prišiel k nim vlk. Chytili ho a priviedli ho k svojmu otcovi a povedali mu: Toto je prvý, ktorého sme našli, a priviedli sme ho k tebe, ako si nám prikázal, a telo tvojho syna sme nemohli nájsť.
41 Jákob vzal zviera z rúk svojich synov a kričal hlasným plačom, držiac zviera v ruke. S horkosťou v srdci hovoril zvieraťu: „Prečo si zožrala môjho syna Jozefa? Ako si sa nebála Boha zeme a môjho súženia pre môjho syna Jozefa?“
42 A zbytočne si zožral môjho syna, pretože sa nedopustil žiadneho násilia, a tým si ma urobil vinným kvôli nemu, preto Boh bude požadovať toho, kto je prenasledovaný.
43 A Hospodin otvoril ústa šelmy, aby potešil Jakuba svojimi slovami, a šelma odpovedala Jakubovi a povedala mu tieto slová:
44 Ako žije Boh, ktorý nás stvoril na zemi, a ako žije tvoja duša, môj pane, nevidel som tvojho syna ani som ho neroztrhal na kusy, ale prišiel som z ďalekej krajiny hľadať svojho syna, ktorý dnes odišiel odo mňa, a neviem, či žije, alebo je mŕtvy.
45 Dnes som prišiel na pole hľadať svojho syna a našli ma vaši synovia, chytili ma a ešte viac ma znervóznili. Dnes ma priviedli pred teba a ja som ti povedal všetky svoje slová.
46 A teraz teda, synu človeka, som v tvojich rukách a urob so mnou dnes, ako sa ti páči. Ale ako žije Boh, ktorý ma

stvoril, nevidel som tvojho syna ani som ho neroztrhal na kusy, ani mi po všetky dni môjho života nevošlo do úst ľudské mäso.
47 Keď Jakub počul slová šelmy, veľmi sa zľakol a vypustil šelmu zo svojej ruky a ona odišla svojou cestou.
48 Jakub však stále hlasno plakal a plakal za Jozefom deň čo deň a smútil za svojím synom mnoho dní.

KAPITOLA 44

1 A synovia Izmaela, ktorí kúpili Jozefa od Madiánčanov, ktorí ho kúpili od jeho bratov, išli s Jozefom do Egypta a prišli na hranice Egypta. Keď sa priblížili k Egyptu, stretli štyroch mužov zo synov Medana, syna Abrahámovho, ktorí vyšli z egyptskej krajiny na svoju cestu.
2 Izmaeliti im povedali: „Chcete od nás kúpiť tohto otroka?“ Oni odpovedali: „Vydajte nám ho.“ Vydali im Jozefa. Videli ho, že je to veľmi pekný mladík, a kúpili ho za dvadsať šeklov.
3 Izmaelčania pokračovali vo svojej ceste do Egypta a Médančania sa v ten deň vrátili do Egypta. Médančania si povedali: „Počuli sme, že Potifar, faraónov dvorník, veliteľ telesnej stráže, hľadá dobrého sluhu, ktorý by mu slúžil a ustanovil ho dozorcom nad jeho domom a nad všetkým, čo mu patrí.“
4 Preto teraz poďme, predajme mu ho za to, čo si želáme, ak nám bude môcť dať to, čo pre neho budeme potrebovať.
5 A títo Medančania išli a prišli do domu Potifarovho a povedali mu: Počuli sme, že hľadáš dobrého sluhu, ktorý by ti slúžil. Hľa, máme sluhu, ktorý sa ti zapáči, ak nám môžeš dať, čo si želáme, a my ti ho predáme.
6 A Potifar povedal: „Priveď ho predo mňa, aby som ho videl, a ak sa mi bude páčiť, dám ti, čo pre neho budeš potrebovať.“
7 Médančania išli, priviedli Jozefa a postavili ho pred Potifara. Ten ho uvidel a veľmi sa mu zapáčil. Potifar im povedal: „Povedzte mi, čo žiadate pre tohto mládenca?“
8 A oni povedali: „Žiadame pre neho štyristo strieborných.“ Potifar povedal: „Dám ti ich, ak mi prinesieš záznam o jeho predaji a povieš mi jeho príbeh, lebo by ho možno niekto ukradol. Tento mladík totiž nie je ani otrok, ani syn otroka, ale vidím na ňom vzhľad pekného a pekného muža.“
9 Médánci išli a priviedli k nemu Izmaelitov, ktorí im ho predali. Povedali mu: „Je to otrok a my sme im ho predali.“
10 A Potifar počul slová Izmaelitov, keď dal striebro Médancom. Médanci vzali striebro a odišli na svoju cestu a Izmaeliti sa tiež vrátili domov.
11 A Potifar vzal Jozefa a zaviedol ho do svojho domu, aby mu slúžil. Jozef si našiel priazeň v očiach Potifara, a tak mu dôveroval, a ustanovil ho za správcu svojho domu, a všetko, čo mu patrilo, mu odovzdal do rúk.
12 A Hospodin bol s Jozefom a on sa stal úspešným mužom a Hospodin požehnal dom Potifara kvôli Jozefovi.
13 A Potifar nechal všetko, čo mal, v rukách Jozefa a Jozef bol tým, kto dával veciam vstupovať a vychádzať, a všetko sa riadilo jeho vôľou v Potifarovom dome.
14 Jozef mal osemnásť rokov, bol to mladík s krásnymi očami a pôvabného vzhľadu, a v celej egyptskej krajine nebolo jemu podobného.
15 V tom čase, keď bol v dome svojho pána, vchádzal a vychádzal z domu a slúžil svojmu pánovi, Zelika, žena jeho pána, zdvihla zrak k Jozefovi a pozrela sa naňho, a hľa, bol to mladý muž, peknej postavy a krásnej postavy.
16 A zatúžila po jeho kráse vo svojom srdci a jej duša sa upnula k Jozefovi a lákala ho deň čo deň. Zelika prehovárala Jozefa každý deň, ale Jozef nepozdvihol oči, aby uzrel ženu svojho pána.
17 Zelika mu povedala: „Aký krásny si zjav a postava! Pozrela som sa na všetkých otrokov, ale nevidela som tak krásneho otroka, ako si ty.“ Jozef jej povedal: „Ten, čo ma stvoril v lone mojej matky, stvoril celé ľudstvo.“
18 A ona mu povedala: „Aké krásne sú tvoje oči, ktorými si oslepil všetkých obyvateľov Egypta, mužov i ženy!“ A on jej povedal: „Aké krásne sú, kým sme nažive, ale keby si ich videla v hrobe, určite by si sa od nich odsťahovala.“
19 A povedala mu: Aké krásne a príjemné sú všetky tvoje slová! Vezmi si, prosím, harfu, ktorá je v dome, a zahraj na nej, aby sme počuli tvoje slová.
20 A povedal jej: „Aké krásne a príjemné sú moje slová, keď chválim svojho Boha a jeho slávu!“ A ona mu povedala: „Aké krásne sú vlasy tvojej hlavy! Pozri na zlatý hrebeň, ktorý je v dome. Vezmi si ho, prosím, a natoč si vlasy na hlave.“
21 A on jej povedal: „Dokedy budeš ešte hovoriť tieto slová? Prestaň mi hovoriť tieto slová, vstaň a venuj sa svojim domácim záležitostiam.“
22 A ona mu povedala: „V mojom dome nie je nikto a niet sa čoho zaujímať, iba tvoje slová a tvoja vôľa. Napriek tomu všetkému nemohla priviesť Jozefa k sebe a on na ňu nehľadel, ale uprel zrak dolu na zem.“
23 Zelika si v srdci priala Jozefa, aby s ňou ležal. V čase, keď Jozef sedel doma a pracoval, prišla Zelika a sadla si pred neho. Denne ho svojimi rečami lákala, aby s ňou ležal alebo aby sa na ňu niekedy pozrel. Jozef ju však nepočúval.
24 A ona mu povedala: Ak nebudeš robiť podľa mojich slov, potrestám ťa smrťou a vložím na teba železné jarmo.
25 Jozef jej povedal: „Boh, ktorý stvoril človeka, určite rozväzuje putá väzňov a on ma vyslobodí z tvojho väzenia a z tvojho súdu.“
26 A keď ho nedokázala presvedčiť, a jej duša bola stále pri ňom oddaná, jej túžba ju uvrhla do ťažkej choroby.
27 Všetky egyptské ženy prišli ju navštíviť a povedali jej: „Prečo si v takom úpadku? Nič ti nechýba! Tvoj manžel je predsa veľký a vážený knieža v očiach kráľa. Či by ti chýbalo niečo z toho, po čom túži tvoje srdce?“
28 Zelika im odpovedala: „Dnes sa dozviete, odkiaľ pramení tento neporiadok, v ktorom ma vidíte.“ Prikázala svojim slúžkam, aby pripravili jedlo pre všetky ženy, a pripravila im hostinu a všetky ženy jedli v Zelikinom dome.
29 A dala im nože, aby šúpali citróny a zjedli ich, a prikázala im, aby Jozefa obliekli do drahých šiat a aby sa pred nich objavil. Jozef sa im postavil pred oči a všetky ženy sa na Jozefa pozreli a nemohli z neho spustiť oči. Všetky si porezali ruky nožmi, ktoré mali v rukách, a všetky citróny, ktoré mali v rukách, boli plné krvi.
30 A nevedeli, čo urobili, ale stále hľadeli na Jozefovu krásu a neodvrátili od neho viečka.
31 Zelika videla, čo urobili, a povedala im: „Čo je to za dielo, ktoré ste urobili? Hľa, dala som vám jesť citróny a vy ste si všetci porezali ruky.“

32 A všetky ženy videli ich ruky, a hľa, boli plné krvi a ich krv stekala na ich rúcha, a povedali jej: Tento otrok v tvojom dome nás premohol a nemohli sme od neho odvrátiť viečka pre jeho krásu.
33 A ona im povedala: „Toto sa vám určite stalo v tej chvíli, keď ste sa naňho pozreli a nemohli ste sa pred ním zdržať! Ako sa teda môžem zdržať, keď je stále v mojom dome a vidím ho deň čo deň vchádzať a vychádzať z môjho domu? Ako sa potom môžem vyhnúť úpadku alebo dokonca zahynutiu kvôli tomu?“
34 A oni jej povedali: „Tie slová sú pravdivé, lebo kto môže vidieť túto krásnu postavu v dome a zdržať sa ho? Nie je azda tvojím otrokom a sluhom v tvojom dome? Prečo mu nepovieš, čo je v tvojom srdci, a dopustíš, aby tvoja duša zahynula kvôli tejto veci?“
35 A ona im povedala: „Deň čo deň sa ho snažím presvedčiť, ale on nechce splniť moje želania. Sľúbila som mu všetko dobré, a predsa som od neho nedostala žiadnu odmenu. Preto som na úpadku, ako vidíte.“
36 A Zelika veľmi ochorela pre svoju túžbu po Jozefovi a bola kvôli nemu zúfalo zamilovaná. A všetci ľudia z domu Zeliky a jej manžela o tejto veci nevedeli, že Zelika ochorela pre svoju lásku k Jozefovi.
37 A všetci ľudia v jej dome sa jej pýtali: „Prečo si chorá a upadaješ a nič ti nechýba?“ A ona im povedala: „Neviem o tom, čo ma deň čo deň trápi.“
38 A všetky ženy a jej priateľky prichádzali denne, aby ju navštívili a rozprávali sa s ňou. A ona im povedala: „Toto sa môže stať len z Jozefovej lásky.“ A oni jej povedali: „Zlákaj ho a tajne ho chyť, azda ťa poslúchne a odvráti od teba túto smrť.“
39 Zelika sa čoraz viac oddávala láske k Jozefovi a stále upadala, až sotva mala silu stáť na nohách.
40 Istý deň Jozef konal v dome prácu svojho pána. Tu prišla Zelika tajne a náhle naňho zaútočila. Jozef sa na ňu postavil, ale bol silnejší ako ona a zrazil ju na zem.
41 A Zelika plakala pre túžbu svojho srdca po ňom a úpenlivo ho prosila s plačom a slzy jej tiekli po lícach a hovorila k nemu hlasom prosby a s horkosťou duše a povedala:
42 Počul si, videl alebo poznal niekedy tak krásnu ženu, ako som ja, alebo lepšiu odo mňa samého, ktorá k tebe denne hovorí, upadá do úpadku z lásky k tebe, preukazuje ti všetku túto úctu a ty stále nepočúvaš môj hlas?
43 Ak je to zo strachu pred tvojím pánom, aby ťa nepotrestal, ako žije kráľ, tvoj pán ti pre túto vec nič zlé nestane. Preto ma teraz, prosím, vypočuj a súhlas kvôli cti, ktorú som ti preukázal, a odvráť odo mňa túto smrť! Prečo by som mala zomrieť kvôli tebe? A prestala hovoriť.
44 Jozef jej odpovedal: „Nehovor mi to a nechaj túto vec na môjho pána. Môj pán nevie, čo je u mňa v dome. Všetko, čo má, mi dal do rúk. Ako mám teda robiť tieto veci v dome svojho pána?“
45 Veď ma veľmi poctil vo svojom dome a ustanovil ma aj za správcu svojho domu a povýšil ma. V tomto dome niet nikoho väčšieho odo mňa. Môj pán mi nič neodpustil, okrem teba, ktorá si jeho manželkou. Ako mi teda môžeš hovoriť tieto slová? Ako by som ja mohla spôsobiť také veľké zlo a hrešiť Bohu a tvojmu manželovi?
46 Preto sa teraz zdrž odo mňa a nehovor viac takéto slová, lebo nebudem počúvať tvoje slová.“ Zelika však nepočúvala Jozefa, keď jej hovoril tieto slová, ale ona ho denne navádzala, aby ju počúval.
47 A potom sa egyptský potok naplnil zo všetkých strán a všetci obyvatelia Egypta vyšli von, a tiež kráľ a kniežatá vyšli s tamburínmi a tancami, lebo to bola v Egypte veľká radosť a sviatok v čase rozvodnenia mora Sihor, a išli tam radovať sa celý deň.
48 Keď Egypťania vyšli k rieke, aby sa podľa svojho zvyku radovali, išli s nimi všetci ľudia z domu Potifarovho, ale Zelika s nimi ísť nechcela, lebo povedala: „Som chorá.“ A zostala sama v dome a nikto iný s ňou v dome nebol.
49 Vstala a vystúpila do svojho chrámu v dome, obliekla sa do kniežacieho rúcha a na hlavu si položila drahé kamene ónyxu, vykladané striebrom a zlatom, a skrášlila si tvár a pokožku všelijakými ženskými očistnými tekutinami a chrám a dom navoňala kasiou a kadidlom, natrela myrhou a aloe a potom si sadla pri vchode do chrámu, v chodbe domu, ktorou Jozef prechádzal, aby konal svoju prácu, a hľa, Jozef prišiel z poľa a vošiel do domu, aby konal prácu svojho pána.
50 A prišiel na miesto, cez ktoré mal prejsť, a keď videl všetko Zeličino dielo, otočil sa späť.
51 A Zelika videla Jozefa, ako sa od nej odvracia, a zavolala naňho a povedala: Čo sa ti deje, Jozef? Poď do svojej práce, a hľa, urobím ti miesto, kým neprejdeš na svoje miesto.
52 A Jozef sa vrátil a prišiel do domu a odtiaľ prešiel na miesto svojho sedenia a sadol si, aby konal prácu svojho pána ako zvyčajne, a hľa, prišla k nemu Zelika a postavila sa pred neho v kniežacom rúchu a vôňa jej šiat sa šírila do diaľky.
53 A ponáhľala sa a chytila Jozefa a jeho rúcho a povedala mu: Ako žije kráľ, ak nesplníš moju žiadosť, dnes zomrieš! A ponáhľala sa, natiahla druhú ruku, vytiahla spod rúcha meč, položila ho Jozefovi na krk a povedala: Vstaň a splň moju žiadosť, a ak nie, dnes zomrieš.
54 Jozef sa jej bál, že to robí, a vstal, aby pred ňou utiekol. Ona ho chytila za predok rúcha. V hrôze pred jeho útekom sa rúcho, ktoré Zelika chytila, roztrhlo. Jozef nechal rúcho v ruke Zeliky a on utiekol a vyšiel von, lebo sa bál.
55 Keď Zelika videla, že Jozefov odev je roztrhnutý a že ho nechal v jej ruke a utiekol, bála sa o život, aby sa o nej nerozniesla chýr. Vstala, prefikane si dala dole odev, ktorý mala na sebe, a obliekla si svoj odev.
56 Vzala Jozefov odev, položila ho vedľa seba a išla si sadieť na mieste, kde sedela počas svojej choroby, skôr ako jej domáci odišli k rieke. Zavolala mladého chlapca, ktorý bol vtedy v dome, a prikázala mu, aby k nej zavolal domácich.
57 Keď ich uvidela, povedala im hlasným nárekom: „Pozrite, akého Hebrejca mi váš pán priviedol do domu! Dnes prišiel, aby so mnou ležal.“
58 Keď si odišiel, prišiel do domu a keď videl, že v dome nikto nie je, prišiel ku mne a chytil ma, aby so mnou ležal.
59 Chytil som ho za rúcho, roztrhol som ho a kričal som naňho veľkým hlasom. Keď som však zvýšil svoj hlas, bál sa o svoj život, nechal predo mnou svoje rúcho a utiekol.
60 Ľudia z jej domu nič nepovedali, ale ich hnev sa veľmi rozhorel proti Jozefovi, išli k jeho pánovi a oznámili mu jeho úskoky.

61 A Potifar prišiel domov rozhnevaný a jeho žena naňho kričala: Čo si mi to urobil, že si mi do domu priviedol brebarského sluhu? Veď dnes prišiel ku mne, aby sa so mnou zabával. Takto mi dnes urobil.
62 A Potifar počul slová svojej ženy a prikázal Jozefa prísne potrestať, a tak mu aj urobili.
63 A kým ho bili, Jozef zvolal mocným hlasom, pozdvihol oči k nebu a povedal: „Pane Bože, ty vieš, že som nevinný voči všetkému tomuto, prečo mám dnes zomrieť pre klamstvo rukou týchto neobrezaných, zlých mužov, ktorých poznáš?“
64 Zatiaľ čo Potifarovi muži bili Jozefa, on stále kričal a plakal. Bolo tam jedenásťmesačné dieťa. Hospodin otvoril ústa dieťaťa a on povedal tieto slová pred Potifarovými mužmi, ktorí bili Jozefa:
65 Čo chcete od tohto muža a prečo mu robíte toto zlo? Moja matka hovorí klamstvo a šíri lži; taká bola situácia.
66 A dieťa im presne vyrozprávalo všetko, čo sa stalo, a všetky slová Zeliky Jozefovi im deň čo deň oznamoval.
67 A všetci muži počuli slová dieťaťa a veľmi sa čudovali jeho slovám. Dieťa prestalo hovoriť a stíchlo.
68 A Potifar sa veľmi zahanbil za slová svojho syna a prikázal svojim mužom, aby Jozefa už viac nebili, a muži prestali Jozefa biť.
69 A Potifar vzal Jozefa a prikázal, aby ho predviedli pred kňazov, ktorí boli sudcami patriacimi kráľovi, aby ho v tejto veci súdili.
70 A Potifar a Jozef prišli pred kňazov, ktorí boli kráľovými sudcami, a on im povedal: „Posúďte, prosím, aký súd patrí sluhovi, lebo takto to urobil.“
71 Kňazi sa opýtali Jozefa: „Prečo si to urobil svojmu pánovi?“ Jozef im odpovedal: „Nie tak, moji páni, takto to bolo.“ Potifar povedal Jozefovi: „Veď som ti zveril do rúk všetko, čo mi patrilo, a nič som ti nezatajil okrem svojej ženy. Ako si mohol urobiť také zlo?“
72 Jozef odpovedal: „Nie tak, pane môj, ako žije Hospodin a ako žije tvoja duša, pane môj, slovo, ktoré si počul od svojej ženy, nie je pravda, lebo takto sa to stalo dnes.“
73 Uplynul už rok, odkedy som v tvojom dome; videl si na mne nejakú neprávosť alebo niečo, čo by ťa mohlo prinútiť požadovať môj život?
74 Kňazi povedali Potifarovi: „Pošli, prosím, nech nám prinesú Jozefov roztrhaný odev a nech vidíme, kde je na ňom diera. Ak je diera na prednej strane odevu, musel byť tvárou oproti nej a ona sa ho musela chytiť, aby prišiel k nej. Tvoja žena urobila všetko, čo povedala, podvodom.“
75 A priniesli Jozefov odev pred kňazov, ktorí boli sudcami, a tí videli a hľa, diera bola pred Jozefom. A všetci sudcovia vedeli, že na neho naliehala, a povedali: „Tento otrok nepatrí trestu smrti, lebo nič neurobil, ale jeho rozsudok je, aby bol umiestnený do väzenia pre chýr, ktorý sa cez neho rozšíril proti tvojej žene.“
76 A Potifar počul ich slová a dal ho do väzenia, na miesto, kde sú väznení kráľovi väzni, a Jozef bol v dome väzenia dvanásť rokov.
77 A napriek tomu sa manželka jeho pána od neho neodvrátila a neprestala s ním hovoriť deň čo deň, aby ju počúvala. A po troch mesiacoch Zelika chodila k Jozefovi do domu väzenia deň čo deň a lákala ho, aby ju počúval. A Zelika povedala Jozefovi: Ako dlho ešte zostaneš v tomto dome? Ale teraz poslúchni môj hlas a ja ťa vyvediem z tohto domu.
78 Jozef jej odpovedal: „Lepšie je pre mňa zostať v tomto dome, ako počúvať tvoje slová a hrešiť proti Bohu.“ Ona mu povedala: „Ak nesplníš moje želanie, vylúpim ti oči, pridám ti okovy na nohy a vydám ťa do rúk tých, ktorých si predtým nepoznal.“
79 Jozef jej odpovedal: „Hľa, Boh celej zeme ma môže vyslobodiť zo všetkého, čo mi môžeš urobiť, lebo on otvára oči slepých, rozväzuje spútaných a chráni všetkých cudzincov, ktorí nepoznajú tú zem.“
80 A keď Zelika nedokázala presvedčiť Jozefa, aby ju poslúchol, prestala ho lákať; a Jozef bol stále uväznený v dome väzenia. A Jakub, Jozefov otec, a všetci jeho bratia, ktorí boli v krajine Kanaán, stále smútili a plakali v tých dňoch pre Jozefa, lebo Jakub sa odmietol utešiť pre svojho syna Jozefa, a Jakub hlasno plakal a plakal a smútil po všetky tie dni.

KAPITOLA 45

1 V tom roku, v roku, keď Jozef odišiel do Egypta, keď ho predali jeho bratia, odišiel Rúben, syn Jakubov, do Timny a vzal si za ženu Eliuram, dcéru Kanaánčana Áviho, a prišiel k nej.
2 Eliuram, žena Rubenova, počala a porodila mu Chanocha, Palua, Kecróna a Karmiho, štyroch synov. Jeho brat Simeon si vzal za manželku jeho sestru Dínu a tá mu porodila päť synov: Memuela, Jamína, Ohada, Jachina a Zochara.
3 Potom prišiel k Bunach, kanaánskej žene, to je tá Bunach, ktorú Simeon zajal z mesta Sichem. Bunach bola pred Dinou a slúžila jej. Simeon k nej prišiel a porodila mu Saula.
4 V tom čase išiel Júda do Adulamu a prišiel k mužovi z Adulamu, ktorý sa volal Chíra. Júda tam uvidel dcéru kanaánskeho muža, ktorá sa volala Alijat, dcéru Šuovu. Vzal si ju a prišiel k nej. Alijat porodila Júdovi Éra, Ónana a Šíla, troch synov.
5 Lévi a Izachar odišli do východnej krajiny a vzali si za ženy dcéry Jobaba, syna Joktana, syna Ébera. Jobab, syn Joktana, mal dve dcéry; staršia sa volala Adina a mladšia sa volala Arida.
6 Lévi vzal Adínu a Isachar vzal Arídu a prišli do kanaánskej krajiny, do domu svojho otca. A Adina porodila Lévimu Geršona, Kehata a Merariho, troch synov.
7 Arida porodila Isacharovi Tolu, Puvu, Jóba a Šomrona, štyroch synov. Dan odišiel do Moábskej krajiny a vzal si za ženu Aflalet, dcéru Moábskeho Chamudána, a priviedol ju do Kanaánskej krajiny.
8 Aflalet bola neplodná a nemala potomstvo. Boh si spomenul na Aflalet, Dánovu ženu. Počala, porodila syna a dala mu meno Kušim.
9 Gád a Neftali odišli do Cháranu a vzali si odtiaľ za ženy dcéry Amuráma, syna Úca, syna Náchorovho.
10 A toto sú mená dcér Amuramových: meno staršej bolo Merima a meno mladšej Uzit; a Neftali vzal Merimu a Gád vzal Uzita a priviedol ich do kanaánskej krajiny, do domu ich otca.
11 Merima porodila Neftalimu Jakzeela, Guniho, Jazera a Šalema, štyroch synov; a Uzit porodila Gád-Sefionovi

Chagiho, Šuniho, Ezbona, Eriho, Arodiho a Araliho, sedem synov.
12 Ašer vyšiel a vzal si za ženu Adónu, dcéru Aflala, syna Hadada, syna Izmaelovho, a priviedol ju do kanaánskej krajiny.
13 V tých dňoch zomrela Adon, Aserova žena. Nemala potomstvo. Po Adonovej smrti odišiel Aser na druhý breh rieky a vzal si za ženu Haduru, dcéru Abimaela, syna Ébera, syna Šémovho.
14 Mladá žena bola pekného vzhľadu a rozumná žena a bola manželkou Malkiela, syna Elama, syna Šémovho.
15 A Hadura porodila Malkielovi dcéru a dal jej meno Serach. A Malkiel potom zomrel. Hadura odišla a zostala v dome svojho otca.
16 Po smrti Ašerovej ženy odišiel a vzal si za ženu Haduru a priviedol ju do kanaánskej krajiny. Priviedol s nimi aj jej dcéru Serach. Mala tri roky. Dievča vyrastala v Jakubovom dome.
17 Dievča bolo pekného vzhľadu a kráčalo po posvätných cestách Jakubových synov; nič jej nechýbalo a Hospodin jej dal múdrosť a rozumnosť.
18 A Hadura, Ašerova žena, počala a porodila mu Jimnu, Jišvu, Jišviho a Beriáša, štyroch synov.
19 Zabulon odišiel do Midjánu a vzal si za ženu Merišu, dcéru Molada, syna Abidu, syna Midjánovho, a priviedol ju do kanaánskej krajiny.
20 A Meruša porodila Zabulonovi Sereda, Elona a Yachleel; troch synov.
21 A Jakub poslal k Aramovi, synovi Sobu, syna Terachovho, a vzal pre svojho syna Benjamína Mechaliu, dcéru Aramovu. Tá prišla do kanaánskej krajiny do Jakubovho domu. Benjamín mal desať rokov, keď si vzal Mechaliu, dcéru Aramovu, za ženu.
22 A Mechalija počala a porodila Benjamínovi Belu, Bechera, Ašbela, Geru a Naamana, päť synov. A Benjamín potom išiel a vzal si za ženu Aribat, dcéru Šomrona, syna Abraháma, okrem svojej prvej ženy, ktorá mala osemnásť rokov. Aribat porodila Benjamínovi Achiho, Voša, Mupima, Chupima a Orda, päť synov.
23 V tých dňoch Júda vošiel do domu Šémovho a vzal si za ženu pre svojho prvorodeného Éra Támar, dcéru Šémovho syna Eláma.
24 Ér prišiel k svojej žene Támare a tá sa stala jeho ženou. Keď k nej prišiel, navonok zničil svoje potomstvo a jeho skutky boli zlé v očiach Hospodinových, a Hospodin ho zabil.
25 Po smrti Éra, Júdovho prvorodeného, povedal Júda Onanovi: „Choď k žene svojho brata, vezmi si ju ako najbližšiu príbuznú a splod svojmu bratovi potomstvo.“
26 Onan si vzal Támar za ženu a prišiel k nej. Onan robil podobne ako jeho brat, ale jeho skutky boli zlé v očiach Hospodinových, a tak zabil aj jeho.
27 Keď Onan zomrel, Júda povedal Támare: „Zostaň v dome svojho otca, kým nedorastie môj syn Šílo.“ Júda už nemal záľubu v Támare, aby ju dal Šílu, lebo si povedal: „Možno aj on zomrie ako jeho bratia.“
28 Támar vstala, odišla a bývala v dome svojho otca. Támar bývala v dome svojho otca nejaký čas.
29 A na konci roka zomrela Alijat, Júdova žena. Júda sa utešil za svoju ženu. Po Alijatinej smrti Júda odišiel so svojím priateľom Chírom do Timny strihať ovce.
30 Támar počula, že Júda odišiel do Timny strihať ovce a že Šílo už dospelo a Júda si z nej nenájde záľubu.
31 Támar vstala, odložila si vdovské rúcho, prikryla sa závojom a úplne sa zahalila. Potom išla a sadla si na cestu do Timny.
32 Júda prešiel okolo, uvidel ju, vzal si ju a prišiel k nej. Ona s ním počala. A keď porodila, hľa, v jej lone boli dvojčatá. Prvému dal meno Peres a druhému meno Zara.

KAPITOLA 46

1 V tých dňoch bol Jozef ešte stále uväznený vo väzení v egyptskej krajine.
2 V tom čase stáli pred faraónom jeho sluhovia, hlavný čašník a hlavný pekár, ktorí patrili egyptskému kráľovi.
3 Čašník vzal víno a predložil ho kráľovi, aby pil, a pekár predložil kráľovi chlieb, aby jedol. Kráľ pil z vína a jedol z chleba, on i jeho sluhovia a pomocníci, ktorí jedli pri kráľovom stole.
4 Kým jedli a pili, čašník a pekár tam zostali. Faraónovi služobníci našli vo víne, ktoré čašník priniesol, veľa múch a v pekárovom chlebe sa našli kamene soľného kameňa.
5 Veliteľ telesnej stráže ustanovil Jozefa za sluhu medzi faraónovými dvoranmi a faraónovi dvorania boli rok uväznení.
6 A na konci roka sa im obom v jednej noci snívali sny v mieste väzenia, kde boli. Ráno k nim prišiel Jozef, aby sa im ako zvyčajne venoval. Videl ich a hľa, ich tváre boli skleslé a smutné.
7 Jozef sa ich opýtal: „Prečo máte dnes smutné a skľúčené tváre?“ Odpovedali mu: „Mali sme sen a nikto nám ho nevyloží.“ Jozef im povedal: „Povedzte mi, prosím, svoj sen a Boh vám dá odpoveď pokoja, ako si želáte.“
8 A čašník vyrozprával svoj sen Jozefovi a povedal: Videl som vo sne, a hľa, predo mnou bol veľký vinič a na tom viniči som videl tri ratolesti. Vinič rýchlo rozkvitol a dosiahol veľkú výšku a jeho strapce dozreli a stali sa hroznami.
9 Vzal som hrozno, vylisoval som ho do pohára a podal som ho faraónovi do ruky, aby pil. Jozef mu povedal: „Tri ratolesti na viniči sú tri dni.“
10 Ale o tri dni ťa kráľ prikáže vyviesť a vráti ťa do tvojho úradu. Budeš mu dávať piť víno ako predtým, keď si mu bol čašníkom. Nech však nájdem priazeň v tvojich očiach, aby si na mňa spomenul faraónovi, keď sa ti bude dobre dariť, a aby si mi preukázal milosť a aby si ma vyviedol z tohto väzenia, lebo ma ukradli z kanaánskej krajiny a predali ma na tomto mieste ako otroka.
11 A aj to, čo ti bolo povedané o žene môjho pána, je lož, lebo ma nadarmo zavreli do tohto žalára. A čašník odpovedal Jozefovi: Ak mi kráľ dobre naloží, ako si mi to naposledy vyložil, urobím všetko, čo si želáš, a vyvediem ťa z tohto žalára.
12 Keď pekár videl, že Jozef správne vyložil čašníkov sen, pristúpil k nemu a vyrozprával mu celý svoj sen.
13 A povedal mu: „Vo sne som videl a hľa, na mojej hlave boli tri biele koše. Pozrel som sa a hľa, v najvrchnejšom koši boli všelijaké pečené mäso pre faraóna a hľa, vtáky mi ho kŕmili z hlavy.“

14 Jozef mu povedal: „Tri koše, ktoré si videl, sú tri dni. Ešte o tri dni ti faraon stiahne hlavu a obesí ťa na drevo a vtáky ti budú kŕmiť mäso, ako si videl vo svojom sne.“
15 V tých dňoch mala kráľovná rodiť a v ten deň porodila egyptskému kráľovi syna. Oznámili, že kráľ dostal svojho prvorodeného syna, a všetok egyptský ľud spolu s faraónovými úradníkmi a služobníkmi sa veľmi radovali.
16 A na tretí deň po jeho narodení faraón usporiadal hostinu pre svojich úradníkov a sluhov, pre zástupy zeme Coar a zeme Egyptskej.
17 A všetok egyptský ľud a faraónovi služobníci prišli jesť a piť s kráľom na hostine jeho syna a radovať sa z kráľovej radosti.
18 A všetci kráľovskí úradníci a jeho služobníci sa v tom čase osem dní radovali na hostine a osem dní sa veselili s rôznymi hudobnými nástrojmi, s tamburínmi a s tancom v kráľovom dome.
19 Čašník, ktorému Jozef vyložil sen, zabudol na Jozefa a nespomenul ho kráľovi, ako sľúbil, lebo to bolo od Hospodina, aby Jozefa potrestal za to, že dôveroval človeku.
20 A Jozef zostal potom vo väzení dva roky, kým nedokončil dvanásť rokov.

KAPITOLA 47

1 Izák, syn Abrahámov, žil v tých dňoch v kanaánskej krajine. Bol veľmi starý, mal stoosemdesiat rokov. Jeho syn Ezau, brat Jakubov, bol v edomskej krajine a on a jeho synovia mali v nej majetky medzi synmi Seíru.
2 Keď Ezau počul, že sa blíži čas jeho otcovej smrti, prišiel on, jeho synovia a celá jeho domácnosť do kanaánskej krajiny, do domu svojho otca. Jákob a jeho synovia odišli z Hebronu, kde bývali, a všetci prišli k svojmu otcovi Izákovi. V stane našli Ezaua a jeho synov.
3 Jakub a jeho synovia sedeli pred svojím otcom Izákom a Jakub stále smútil za svojím synom Jozefom.
4 Izák povedal Jakubovi: „Priveď ku mne svojich synov, aby som ich požehnal.“ Jakub priviedol svojich jedenásť synov pred svojho otca Izáka.
5 Izák položil ruky na všetkých Jakubových synov, objal ich, objal ich a jedného po druhom ich pobozkal. V ten deň ich Izák požehnal a povedal im: „Nech vás Boh vašich otcov požehná a nech rozmnoží vaše potomstvo ako hviezdy na nebi.“
6 Izák požehnal aj Ezauových synov a povedal: „Nech ťa Boh urobí postrachom a hrôzou pre všetkých, ktorí ťa uvidia, aj pre všetkých tvojich nepriateľov.“
7 Izák zavolal Jakuba a jeho synov a všetci prišli a posadili sa pred Izáka. Izák povedal Jakubovi: „Hospodin, Boh celej zeme, mi povedal: Tvojmu potomstvu dám túto zem do dedičstva, ak tvoji synovia budú zachovávať moje ustanovenia a moje cesty a ak im splním prísahu, ktorú som prisahal tvojmu otcovi Abrahámovi.“
8 A teraz, syn môj, uč svoje deti a deti svojich detí báť sa Hospodina a kráčať dobrou cestou, ktorá sa páči Hospodinovi, tvojmu Bohu. Lebo ak budeš zachovávať cesty Hospodinove a jeho ustanovenia, aj Hospodin bude zachovávať s tebou svoju zmluvu s Abrahámom a bude dobre činiť tebe i tvojmu potomstvu po všetky dni.
9 Keď Izák dokončil prikázania Jákobovi a svojim deťom, skonal a zomrel. Bol pripojený k svojmu ľudu.
10 Jakub a Ezau padli na tvár svojho otca Izáka a plakali. Izák mal stoosemdesiat rokov, keď zomrel v kanaánskej krajine, v Hebrone. Jeho synovia ho odniesli do jaskyne Machpela, ktorú Abrahám kúpil od Chetovcov ako vlastníctvo a pohrebisko.
11 Všetci králi kanaánskej krajiny išli s Jakubom a Ezauom pochovať Izáka a všetci kanaánski králi preukázali Izákovi veľkú poctu po jeho smrti.
12 A synovia Jakubovi a synovia Ezauovi chodili bosí dookola, kráčali a nariekali, až kým neprišli do Kireat-Arby.
13 Jakub a Ezau pochovali svojho otca Izáka v jaskyni Machpela, ktorá je v Kireat-Arbe v Hebrone, a pochovali ho s veľkou poctou, ako sa to stáva pri pohrebe kráľov.
14 Jakub a jeho synovia, Ezau a jeho synovia a všetci kanaánski králi urobili veľký a ťažký smútok, pochovali ho a smútili nad ním mnoho dní.
15 A keď Izák zomrel, zanechal svoj dobytok a svoj majetok a všetko, čo mu patrilo, svojim synom. A Ezau povedal Jakubovi: Pozri, prosím, všetko, čo zostalo po našom otcovi, rozdelíme na dve časti a ja budem mať na výber. A Jakub povedal: Urobíme tak.
16 A Jakub vzal všetko, čo Izák zostalo v kanaánskej krajine, dobytok a majetok, a rozdelil to na dve časti pred Ezaua a jeho synov a povedal Ezauovi: „Hľa, toto všetko je pred tebou, vyber si polovicu, ktorú si vezmeš.“
17 A Jakob povedal Ezauovi: „Počuj, prosím, čo ti poviem: Hospodin, Boh neba a zeme, hovoril našim otcom Abrahámovi a Izákovi: Tvojmu potomstvu dám túto zem do dedičstva naveky.“
18 Teraz je teda všetko, čo zostalo po našom otcovi, pred tebou a hľa, celá krajina je pred tebou; vyber si z nich, čo chceš.
19 Ak si želáš celú zem, vezmi si ju pre seba a svoje deti naveky a ja si vezmem toto bohatstvo. A ak si želáš bohatstvo, vezmi si ho a ja si vezmem túto zem pre seba a pre svoje deti, aby ju zdedili naveky.
20 A Nebajot, syn Izmaelov, bol vtedy v krajine so svojimi deťmi. V ten deň išiel Ezau a radil sa s ním:
21 Takto mi hovoril Jakub a takto mi odpovedal. Teraz daj svoju radu a my si ju vypočujeme.
22 A Nebajot povedal: Čo ti to Jakub povedal? Hľa, všetci kanaánski synovia bývajú bezpečne vo svojej krajine a Jakub hovorí, že ju zdedí so svojím potomstvom po všetky dni.
23 Preto teraz choď a vezmi si všetok majetok svojho otca a nechaj svojho brata Jakuba v krajine, ako povedal.
24 Ezau vstal, vrátil sa k Jakubovi a urobil všetko, čo mu radil Izmaelov syn Nebajot. Ezau vzal všetko bohatstvo, ktoré Izák zostalo, duše, zvieratá, dobytok, majetok a všetko bohatstvo. Svojmu bratovi Jakubovi nedal nič. Jakub vzal celú kanaánsku zem od Egyptského potoka až po rieku Eufrat a vzal ju do večného vlastníctva pre svoje deti a pre svoje potomstvo po ňom naveky.
25 Jakub tiež vzal od svojho brata Ezaua jaskyňu Machpelu, ktorá je v Hebrone, ktorú Abrahám kúpil od Efrona ako vlastníctvo, aby tam pochovával seba a svoje potomstvo naveky.

26 A Jakub zapísal všetky tieto veci do kúpnej knihy a podpísal ju a dosvedčil to všetko pred štyrmi vernými svedkami.
27 A toto sú slová, ktoré Jakub napísal do knihy: Kanaán a všetky mestá Chetitov, Hevitov, Jebuzejov, Amorejcov, Perizzejov a Gergazejcov, všetkých sedem národov od rieky Egyptskej až po rieku Eufrat.
28 A mesto Hebron, Kireat-arba, aj jaskyňu, ktorá je v ňom, všetko kúpil Jakub od svojho brata Ezaua za cenu, do vlastníctva a dedičstva pre svoje potomstvo po ňom naveky.
29 A Jakub vzal kúpnu knihu a podpis, príkaz a ustanovenia a zjavenú knihu a vložil ich do hlinenej nádoby, aby tam zostali dlhý čas, a odovzdal ich do rúk svojich detí.
30 Ezau vzal všetko, čo mu otec zanechal po smrti svojho brata Jakuba, a vzal si všetok majetok, ľudí i zvieratá, ťavy i oslov, voly i baránky, striebro i zlato, kamene i bdelium a všetko bohatstvo, ktoré patrilo Izákovi, synovi Abrahámovmu; nezostalo nič, čo by si Ezau nevzal k sebe zo všetkého, čo Izák zanechal po svojej smrti.
31 Ezau si toto všetko vzal a odišiel so svojimi deťmi domov do krajiny Seíru Horejského, ďaleko od svojho brata Jakuba a jeho detí.
32 Ezau mal majetky medzi synmi Seíru a od toho dňa sa už nevrátil do kanaánskej krajiny.
33 Celá kanaánska krajina sa stala dedičstvom Izraelitov naveky a Ezau so všetkými svojimi deťmi zdedil vrch Seir.

KAPITOLA 48

1 V tých dňoch, po Izákovej smrti, prikázal Hospodin a spôsobil hlad na celú zem.
2 V tom čase sedel faraón, egyptský kráľ, na svojom tróne v egyptskej krajine. Ležal na svojej posteli a sníval sny. Faraón videl vo sne, že stojí na brehu egyptského potoka.
3 A keď tam stál, videl a hľa, sedem tučných a pekných kráv vychádzalo z rieky.
4 A za nimi vystúpilo sedem iných kráv, chudých a škaredých, a tých sedem škaredých pohltilo tie pekné, a ich vzhľad bol stále taký zlý ako na začiatku.
5 Prebudil sa a znova zaspal a snívalo sa mu druhýkrát. Videl, že na jednom steble vyrástlo sedem klasov obilia, plných a pekných, a za nimi vyrástlo sedem tenkých klasov, schátraných východným vetrom, a tenké klasy pohltili tie plné. A faraón sa prebudil zo svojho sna.
6 Ráno si kráľ spomenul na svoje sny a jeho duch sa pre ne veľmi znepokojil. Kráľ sa ponáhľal, poslal a zavolal všetkých egyptských mágov a mudrcov. Prišli a postavili sa pred faraóna.
7 Kráľ im povedal: „Mal som sny a niet nikoho, kto by mi ich vyložil. Povedali teda kráľovi: Povedz svoje sny svojim sluhom, aby sme si ich vypočuli.“
8 A kráľ im vyrozprával svoje sny a všetci odpovedali jednomyseľne kráľovi: Nech žije kráľ naveky! A toto je výklad tvojich snov.
9 Sedem pekných kráv, ktoré si videl, predstavuje sedem dcér, ktoré sa ti narodia v neskorších dňoch, a sedem kráv, ktoré si videl vystupovať za nimi a prehltnúť ich, je znamením, že dcéry, ktoré sa ti narodia, všetky zomrú ešte za kráľovho života.
10 A to, čo si videl v druhom sne o siedmich plných, pekných klasoch obilia vyrastajúcich na jednom steble, toto je ich výklad: V posledných dňoch si postavíš sedem miest v celej egyptskej krajine; a to, čo si videl o siedmich spálených klasoch obilia, ktoré za nimi vyrastali a pohltili ich, kým si ich videl na vlastné oči, je znamením, že mestá, ktoré postavíš, budú všetky zničené v posledných dňoch, za života kráľa.
11 Keď hovorili tieto slová, kráľ nenaklonil ucho k ich slovám a neupriamil na ne svoje srdce, lebo kráľ vo svojej múdrosti vedel, že nedali správny výklad snov. Keď dohovorili pred kráľom, kráľ im odpovedal: „Čo to znamená, čo ste mi povedali? Určite ste hovorili lož a klamstvá. Preto teraz vyložte moje sny správnym spôsobom, aby ste nezomreli.“
12 Kráľ potom rozkázal a znova poslal a zavolal iných mudrcov. Prišli a postavili sa pred kráľa. Kráľ im vyrozprával svoje sny a všetci mu odpovedali podľa prvého výkladu. Kráľ sa rozhneval a veľmi sa rozhneval. Kráľ im povedal: „Iste klamete a hovoríte nepravdu.“
13 Kráľ rozkázal vyhlásiť po celej egyptskej krajine: „Kráľ a jeho veľmoži uzniesli, že každý múdry muž, ktorý pozná a rozumie výkladu snov a dnes nepríde pred kráľa, zomrie.“
14 A muž, ktorý kráľovi oznámi správny výklad jeho snov, dostane všetko, čo bude od kráľa žiadať. A všetci mudrci egyptskej krajiny prišli pred kráľa spolu so všetkými mágmi a čarodejníkmi, ktorí boli v Egypte, v Gošene, v Ramsese, v Tachpanchese, v Coare a na všetkých miestach na hraniciach Egypta, a všetci stáli pred kráľom.
15 Všetci šľachtici, kniežatá a kráľovi služobníci sa zišli zo všetkých egyptských miest a všetci si sadli pred kráľa. Kráľ vyrozprával svoje sny mudrcom a kniežatám. Všetci, ktorí sedeli pred kráľom, žasli nad videním.
16 Všetci mudrci, ktorí boli pred kráľom, sa veľmi rozchádzali vo výklade jeho snov. Niektorí z nich ich kráľovi vyložili takto: „Sedem dobrých kráv je sedem kráľov, ktorí z kráľovho potomstva vzídu nad Egyptom.“
17 A sedem zlých kráv je sedem kniežat, ktoré sa proti nim postavia v posledných dňoch a zničia ich; a sedem klasov je sedem veľkých kniežat patriacich Egyptu, ktoré padnú do rúk siedmich menej mocných kniežat svojich nepriateľov vo vojnách nášho pána, kráľa.
18 Niektorí z nich to kráľovi vyložili takto: „Sedem dobrých kráv sú silné egyptské mestá a sedem zlých kráv je sedem národov kanaánskej krajiny, ktoré v posledných dňoch prídu proti siedmim egyptským mestám a zničia ich.“
19 A to, čo si videl v druhom sne, o siedmich dobrých a zlých klasoch obilia, je znamením, že egyptská vláda sa opäť vráti k tvojmu potomstvu ako predtým.
20 Za jeho vlády sa obyvatelia egyptských miest obrátia proti siedmim kanaánskym mestám, ktoré sú silnejšie ako oni, a zničia ich, a egyptská vláda sa vráti k tvojmu potomstvu.
21 Niektorí z nich povedali kráľovi: Toto je výklad tvojich snov: Sedem dobrých kráv je sedem kráľovien, ktoré si vezmeš za ženy v neskorších dňoch, a sedem zlých kráv znamená, že všetky tieto ženy zomrú ešte za kráľovho života.

22 A sedem dobrých a zlých klasov obilia, ktoré si videl v druhom sne, je štrnásť detí a v posledných dňoch povstanú a budú medzi sebou bojovať a sedem z nich porazí sedem silnejších.
23 A niektorí z nich povedali kráľovi tieto slová: „Sedem dobrých kráv znamená, že sa ti narodí sedem detí a v neskorších dňoch zabijú sedem detí tvojich detí; a sedem dobrých klasov obilia, ktoré si videl v druhom sne, sú tie kniežatá, proti ktorým bude sedem iných, menej mocných kniežat bojovať a zničí ich v neskorších dňoch a pomstí vec tvojich detí a vláda sa opäť vráti tvojmu potomstvu.“
24 Kráľ vypočul všetky slová egyptských mudrcov a ich výklad jeho snov, ale ani jeden z nich sa kráľovi nepáčil.
25 Kráľ vo svojej múdrosti vedel, že nehovorili všetky tieto slová úplne správne, lebo to bolo od Pána, aby zmaril slová egyptských mudrcov, aby Jozef mohol vyjsť z domu väzenia a aby sa stal veľkým v Egypte.
26 Kráľ videl, že nikto zo všetkých egyptských mudrcov a mágov s ním nehovorí správne. Kráľ sa rozhneval a jeho hnev v ňom vzplanul.
27 Kráľ rozkázal, aby všetci mudrci a čarodejníci odišli spred neho. Všetci odišli spred kráľa s hanbou a potupou.
28 Kráľ rozkázal vyslať po celom Egypte rozkaz, aby zabili všetkých čarodejníkov, ktorí boli v Egypte, a aby ani jeden z nich nezostal nažive.
29 Vtedy vstali velitelia kráľovej telesnej stráže, každý vytasil meč a začali biť egyptských mágov a mudrcov.
30 Potom prišiel Merod, hlavný kráľov čašník, poklonil sa kráľovi a sadol si pred neho.
31 A čašník povedal kráľovi: Nech žije kráľ naveky a nech je jeho vláda vyvýšená v krajine.
32 V tých dňoch, už sú to dva roky, si sa rozhneval na svojho sluhu a dal si ma do dozornej komory. Istý čas som bol v komore ja a hlavný pekár.
33 Bol s nami hebrejský sluha, ktorý patril veliteľovi telesnej stráže, menom Jozef, lebo sa naňho jeho pán nahneval a dal ho do väznice a tam nám slúžil.
34 A po nejakom čase, keď sme boli v stráži, snívali sme v jednej noci sny, ja a hlavný pekár; každý mal podľa výkladu svojho sna.
35 Ráno sme prišli a povedali sme to tomu sluhovi a on nám vyložil naše sny, každému podľa jeho sna, správne ich vyložil.
36 A stalo sa, ako nám vyložil, tak sa aj stalo; ani jedno z jeho slov nepadlo na zem.
37 Preto teraz, môj pán a kráľ, nezabíjajte egyptský ľud nadarmo! Hľa, ten otrok je stále uväznený v dome veliteľom telesnej stráže, jeho pánom, v dome väzenia.
38 Ak sa kráľovi páči, nech si ho pošle po neho, aby prišiel pred teba a oznámi ti správny výklad sna, ktorý sa ti sníval.
39 Kráľ vypočul slová hlavného čašníka a rozkázal, aby egyptskí mudrci neboli zabití.
40 Kráľ rozkázal svojim sluhom, aby pred neho priviedli Jozefa, a kráľ im povedal: „Choďte k nemu a nestrašte ho, aby sa nezmiatol a nevedel správne hovoriť.“
41 A kráľovi sluhovia išli k Jozefovi a rýchlo ho vyviedli z väzenia. Kráľovi sluhovia ho oholili, prezliekol si väzenský odev a prišiel pred kráľa.
42 Kráľ sedel na svojom kráľovskom tróne v kniežacom rúchu, prepásaný zlatým efódom. Rýdze zlato, ktoré bolo na ňom, sa trblietalo a karbunkul, rubín a smaragd spolu so všetkými drahými kameňmi, ktoré boli na kráľovej hlave, oslepovali oči. Jozef sa veľmi čudoval nad kráľovou tvárou.
43 A trón, na ktorom sedel kráľ, bol pokrytý zlatom a striebrom a ónyxovými kameňmi a mal sedemdesiat schodov.
44 A bolo zvykom v celej egyptskej krajine, že každý muž, ktorý prišiel hovoriť s kráľom, ak to bol knieža alebo niekto, kto bol v kráľových očiach vážený, vystúpil na kráľovský trón až po tridsiaty prvý stupeň a kráľ zostúpil na tridsiaty šiesty stupeň a hovoril s ním.
45 Ak bol jedným z obyčajného ľudu, vystúpil na tretí schod a kráľ zostúpil na štvrtý a prehovoril k nemu. Ich zvykom bolo, že každý, kto rozumel všetkým sedemdesiatim jazykom, vystúpil po sedemdesiatich schodoch a išiel hore a hovoril, až kým nedosiahol kráľa.
46 A každý, kto nemohol prejsť sedemdesiat, vystúpil po toľkých stupňoch, koľko jazykov ovládal.
47 A v tých časoch bolo v Egypte zvykom, že nad nimi nevládol nikto, kto by nevedel hovoriť sedemdesiatimi jazykmi.
48 A keď Jozef prišiel pred kráľa, poklonil sa pred kráľom až k zemi a vystúpil na tretí schod. Kráľ si sadol na štvrtý schod a hovoril s Jozefom.
49 Kráľ povedal Jozefovi: „Mal som sen a niet nikoho, kto by ho správne vyložil. Dnes som prikázal, aby predstúpili predo mňa všetci egyptskí mágovia a jeho mudrci. Vyrozprával som im svoje sny, ale nikto mi ich správne nevyložil.“
50 A potom som dnes o tebe počul, že si múdry muž a vieš správne vyložiť každý sen, ktorý počuješ.
51 Jozef odpovedal faraónovi: „Nech faraón povie svoje sny, ktoré sa mu snívali. Výklady sú od Boha.“ Faraón porozprával Jozefovi svoje sny, sen o kravách a sen o klasoch. Kráľ prestal hovoriť.
52 A Jozef bol vtedy odetý Duchom Božím pred kráľom a vedel všetko, čo sa má kráľovi od toho dňa stať, a vedel správny výklad kráľovho sna a prehovoril pred kráľom.
53 Jozef našiel kráľovu priazeň. Kráľ naklonil uši a srdce a vypočul všetky Jozefove slová. Jozef povedal kráľovi: „Nemysli si, že sú to dva sny, lebo je to len jeden sen. To, čo si Boh vyvolil urobiť v celej krajine, ukázal kráľovi vo sne. Toto je správny výklad tvojho sna:
54 Sedem dobrých kráv a klasov je sedem rokov a sedem zlých kráv a klasov je tiež sedem rokov; je to jeden sen.
55 Hľa, sedem rokov, ktoré prichádzajú, bude v celej krajine veľká hojnosť, a potom bude nasledovať sedem rokov hladu, veľmi krutý hlad; a všetka hojnosť bude z krajiny zabudnutá a hlad pohltí obyvateľov krajiny.
56 Kráľ mal jeden sen a sen sa preto zopakoval faraónovi, pretože vec je ustanovená Bohom a Boh ju čoskoro vykoná.
57 Preto ti teraz dám radu a vyslobodím tvoju dušu i duše obyvateľov krajiny od zla hladu. Vyhľadaj vo svojom kráľovstve muža veľmi rozvážneho a múdreho, ktorý pozná všetky záležitosti vlády, a ustanov ho za správcu egyptskej krajiny.
58 A muž, ktorého ustanovíš nad Egyptom, nech si pod sebou ustanoví úradníkov, aby zhromaždili všetky úrody budúcich dobrých rokov a uložili obilie do tvojich určených zásob.

59 A nech si ten pokrm uchovajú na sedem rokov hladu, aby sa našiel pre teba, tvoj ľud a celú tvoju krajinu a aby ty a tvoja krajina neboli hladom vyhubení.
60 Nech sa tiež všetkým obyvateľom krajiny prikáže, aby každý zhromaždil úrodu svojho poľa, všetky druhy potravín, počas siedmich dobrých rokov a aby si ju uložili do svojich zásob, aby ju mali k dispozícii v dňoch hladu a mohli z nej žiť.
61 Toto je správny výklad tvojho sna a toto je rada, ktorá ti bola daná na záchranu tvojej duše a duší všetkých tvojich poddaných.
62 Kráľ odpovedal a povedal Jozefovi: „Kto to hovorí a kto vie, že tvoje slová sú správne?“ A povedal kráľovi: „Toto bude pre teba znamením vo všetkých mojich slovách, že sú pravdivé a že moja rada je pre teba dobrá.“
63 Hľa, tvoja žena dnes sedí na pôrodnej stolici a porodí ti syna a ty sa s ním budeš radovať; keď tvoje dieťa vyjde z lona svojej matky, tvoj prvorodený syn, ktorý sa narodil pred dvoma rokmi, zomrie, a ty budeš potešený v dieťati, ktoré sa ti dnes narodí.
64 Keď Jozef dohovoril tieto slová kráľovi, poklonil sa kráľovi a odišiel. A keď Jozef odišiel od kráľa, v ten deň sa splnili tie znamenia, ktoré Jozef kráľovi povedal.
65 A kráľovná porodila v ten deň syna. Kráľ počul radostnú zvesť o svojom synovi a zaradoval sa. Keď hlásateľ odišiel od kráľa, kráľovi sluhovia našli prvorodeného kráľovho syna ležať mŕtveho na zemi.
66 V kráľovom dome nastal veľký nárek a hluk. Kráľ to počul a povedal: „Čo je to za hluk a nárek, ktorý som počul v dome?“ Kráľovi oznámili, že jeho prvorodený syn zomrel. Kráľ vedel, že všetky Jozefove slová boli správne. Kráľ sa utešil za svojho syna, keď sa mu narodilo dieťa, ako Jozef povedal.

KAPITOLA 49

1 Potom kráľ poslal a zhromaždil všetkých svojich úradníkov a sluhov, všetky kniežatá a šľachticov patriacich kráľovi a všetci prišli pred kráľa.
2 Kráľ im povedal: „Videli ste a počuli všetky slová tohto Hebrejca a všetky znamenia, ktoré ohlásil, že sa stanú, a ani jedno z jeho slov nepadlo na zem.“
3 Vieš, že dal správny výklad sna a že sa to určite stane. Preto sa teraz poraď a vedz, čo urobíš a ako bude krajina vyslobodená z hladomoru.
4 Hľadaj a pozri, či sa nájde niekto podobný, v koho srdci je múdrosť a poznanie, a ja ho ustanovím nad krajinou.
5 Počul si, čo Hebrej radil ohľadom tejto veci, aby sa krajina zachránila pred hladom, a ja viem, že krajina nebude vyslobodená z hladu, iba ak radou Hebreja, toho, ktorý mi poradil.
6 Všetci odpovedali kráľovi: „Rada, ktorú dal Hebrej o tejto veci, je dobrá. Preto teraz, náš pán a kráľ, hľa, celá krajina je v tvojej ruke. Urob, čo sa ti páči.“
7 Toho, koho si vyvolíš a o kom vo svojej múdrosti vieš, že je múdry a schopný svojou múdrosťou zachrániť krajinu, toho kráľ ustanoví za svojho podriadeného nad krajinou.
8 Kráľ povedal všetkým dôstojníkom: „Myslím si, že keďže Boh oznámil Hebrejcovi všetko, čo hovoril, niet v celej krajine takého rozumného a múdreho ako on. Ak sa vám to bude páčiť, ustanovím ho nad krajinou, lebo svojou múdrosťou zachráni krajinu.“
9 Všetci úradníci odpovedali kráľovi: „Je predsa napísané v egyptských zákonoch a nemalo by sa to porušovať, že nikto nebude kraľovať nad Egyptom a nebude druhým po kráľovi, iba ten, kto ovláda všetky jazyky ľudských synov.“
10 Preto teraz, náš pán a kráľ, hľa, tento Hebrejský muž vie hovoriť iba po hebrejsky, a ako potom môže byť nad nami druhým podriadeným, muž, ktorý ani len nepozná náš jazyk?
11 Teraz ťa prosíme, pošli po neho, nech príde pred teba a nech ho vo všetkom vyskúšaš a urob, ako uznáš za vhodné.
12 Kráľ povedal: „Zajtra sa to stane a vec, ktorú si povedal, je dobrá.“ V ten deň prišli všetci úradníci pred kráľa.
13 A v tú noc poslal Hospodin jedného zo svojich anjelov, ktorí slúžili, a ten prišiel do egyptskej krajiny k Jozefovi. Anjel Hospodinov stál nad Jozefom. A hľa, Jozef ležal v noci v posteli v dome svojho pána v žalári, lebo ho jeho pán dal späť do žalára kvôli jeho žene.
14 A anjel ho zobudil zo spánku. Jozef vstal a postavil sa na nohy. A hľa, anjel Pánov stál oproti nemu. A anjel Pánov hovoril s Jozefom a naučil ho v tú noc všetkým ľudským jazykom. Dal mu meno Jozef.
15 A anjel Pánov odišiel od neho a Jozef sa vrátil a ľahol si na posteľ. Jozef žasol nad videním, ktoré mal.
16 Ráno poslal kráľ po všetkých svojich úradníkov a sluhov. Všetci prišli a posadili sa pred kráľa. Kráľ rozkázal priviesť Jozefa. Kráľovi sluhovia išli a priviedli Jozefa pred faraóna.
17 A kráľ vyšiel a vystúpil po schodoch trónu a Jozef hovoril s kráľom všetkými jazykmi a Jozef pristúpil k nemu a hovoril s kráľom, až kým nepriišiel pred kráľa na sedemdesiatom schode a posadil sa pred kráľa.
18 Kráľ sa veľmi radoval z Jozefa a všetci kráľovi úradníci sa s kráľom veľmi radovali, keď počuli všetky Jozefove slová.
19 Kráľ a úradníci uznali za dobré ustanoviť Jozefa za druhého po kráľovi nad celou egyptskou krajinou. Kráľ povedal Jozefovi:
20 Dal si mi radu, aby som ustanovil múdreho muža nad egyptskou krajinou, aby svojou múdrosťou zachránil krajinu pred hladomorom. Preto teraz, keď ti Boh toto všetko oznámil a všetky slová, ktoré si hovoril, niet v celej krajine rozumného a múdreho muža ako ty.
21 A tvoje meno sa už nebude volať Jozef, ale tvoje meno bude Zafnat Panea; budeš druhý po mne a podľa tvojho slova sa budú riadiť všetky záležitosti mojej vlády a na tvoje slovo bude môj ľud vychádzať a vchádzať.
22 Aj moji služobníci a úradníci budú z tvojej ruky dostávať svoj mesačný plat a tebe sa bude klaňať všetok ľud krajiny; len na mojom tróne budem väčší ako ty.
23 Kráľ si sňal prsteň z ruky a navliekol ho na ruku Jozefovu. Kráľ Jozefa obliekol do kniežacieho rúcha, na hlavu mu dal zlatú korunu a na krk mu dal zlatú reťaz.
24 Kráľ rozkázal svojim sluhom, aby ho viezli v druhom kráľovom voze, ktorý išiel oproti kráľovému vozu. Dal mu posadiť veľkého a silného koňa z kráľovských koní a sprevádzať ho ulicami Egyptskej krajiny.

25 Kráľ rozkázal, aby s Jozefom išli všetci, ktorí hrali na tamburínoch, harfách a iných hudobných nástrojoch; tisíc tamburínov, tisíc mecholotov a tisíc nebalimov išlo za ním.
26 A päťtisíc mužov s tasitými mečmi, ktoré sa im trblietali v rukách, pochodovalo a hralo sa pred Jozefom. Dvadsaťtisíc kráľovských veľkých mužov, opásaných zlatými koženými opaskami, pochodovalo po Jozefovej pravici a dvadsaťtisíc po jeho ľavici. Všetky ženy a dievčatá chodili po strechách alebo stáli na uliciach, hrali sa a radovali sa z Jozefa a obdivovali Jozefov vzhľad a jeho krásu.
27 Kráľov ľud išiel pred ním i za ním a navoňaval cestu kadidlom, kasiou a všetkými druhmi vzácnych voňaviek. Po ceste rozsypávali myrhu a aloe. Dvadsať mužov pred ním po celej krajine hlasno hlásalo tieto slová:
28 Vidíte tohto muža, ktorého si kráľ vybral za svojho zástupcu? Všetky vládne záležitosti budú spravované ním a ten, kto prestúpi jeho rozkazy alebo sa mu nepokloní až k zemi, zomrie, pretože sa vzbúri proti kráľovi a jeho zástupcovi.
29 Keď hlásatelia prestali hlásať, všetok egyptský ľud sa pred Jozefom poklonil až k zemi a povedal: „Nech žije kráľ a nech žije aj jeho druhý kráľ!“ A všetci obyvatelia Egypta sa poklonili pozdĺž cesty. A keď sa k nim hlásatelia priblížili, poklonili sa a plesali pred Jozefom so všetkými druhmi tambónov, mecholom a nebalom.
30 Jozef na koni zdvihol oči k nebu a zvolal: „On dvíha chudobného z prachu, dvíha núdzneho z hnoja. Hospodine zástupov, šťastný je muž, ktorý v teba dúfa.“
31 Jozef prešiel egyptskou krajinou s faraónovými sluhami a úradníkmi a ukázali mu celú egyptskú krajinu a všetky kráľovské poklady.
32 A Jozef sa vrátil a prišiel v ten deň pred faraóna. A kráľ dal Jozefovi vlastníctvo v egyptskej krajine, vlastníctvo polí a viníc. A kráľ dal Jozefovi tritisíc talentov striebra a tisíc talentov zlata, ónyxové kamene a bdelium a mnoho darov.
33 Na druhý deň kráľ prikázal všetkému egyptskému ľudu, aby prinášali Jozefovi obete a dary, a aby ten, kto by prestúpil kráľov rozkaz, zomrel. Na mestskej ulici urobili výšinu a rozprestreli tam rúcha. Každý, kto Jozefovi niečo priniesol, to položil na výšinu.
34 A všetci egyptskí ľud hodili niečo na výšinu, jeden zlatú náušnicu, druhý prstene a náušnice a rôzne nádoby zo zlata a striebra, ónyxové kamene a bdelium, hodili na výšinu; každý dal niečo zo svojho majetku.
35 Jozef vzal všetky tieto veci a uložil ich do svojich pokladníc. Všetci kráľovi úradníci a šľachtici ho vyzdvihovali a dali mu veľa darov, pretože videli, že si ho kráľ vybral za svojho zástupcu.
36 Kráľ poslal k Potiferovi, synovi Achirama, kňaza z Ónu, a vzal jeho mladú dcéru Osnatu a dal ju Jozefovi za ženu.
37 Dievča bolo veľmi pekné, panna, ktorú muž nepoznal, a Jozef si ju vzal za ženu. Kráľ povedal Jozefovi: „Ja som faraón a okrem teba sa nikto neodváži pohnúť rukou ani nohou, aby spravoval môj ľud v celej egyptskej krajine.“
38 Jozef mal tridsať rokov, keď sa postavil pred faraóna. Jozef odišiel od kráľa a stal sa kráľovým druhým v Egypte.
39 Kráľ dal Jozefovi sto sluhov, aby mu slúžili v jeho dome. Jozef poslal a kúpil si mnoho sluhov, a tí zostali v Jozefovom dome.
40 Jozef si potom postavil pred nádvorím kráľovského paláca veľmi honosný dom, podobný kráľovským domom, a v dome postavil veľký chrám, veľmi elegantného vzhľadu a vhodný na jeho bývanie; tri roky Jozef staval svoj dom.
41 A Jozef si zhotovil veľmi elegantný trón z množstva zlata a striebra a obložil ho ónyxovými kameňmi a bdeliom a urobil na ňom podobu celej egyptskej krajiny a podobu rieky Egyptskej, ktorá zavlažuje celú egyptskú krajinu; a Jozef sedel bezpečne na svojom tróne vo svojom dome a Pán rozmnožil Jozefovu múdrosť.
42 Všetci obyvatelia Egypta, faraónovi služobníci a jeho kniežatá veľmi milovali Jozefa, lebo to bolo od Hospodina pre Jozefa.
43 Jozef mal vojsko, ktoré bojovalo. Tiahlo v zástupoch a oddieloch v počte štyridsaťtisícšesťsto ozbrojených mužov, aby pomohli kráľovi a Jozefovi proti nepriateľovi, okrem kráľových úradníkov, jeho služobníkov a nespočetných obyvateľov Egypta.
44 Jozef dal svojim hrdinom a celému svojmu vojsku štíty, oštepy, čiapky, panciery a prakové kamene.

KAPITOLA 50

1 V tom čase prišli Taršíščania proti Izmaelovým synom a bojovali s nimi. Taršíščania dlho plienili Izmaelitov.
2 Izmaelových synov bolo v tých dňoch málo a nemohli premôcť synov Taršíša, a preto boli veľmi utláčaní.
3 Starší Izmaelitov poslali egyptskému kráľovi správu: „Pošli, prosím, svojim služobníkom úradníkov a vojská, aby nám pomohli bojovať proti Taršíščanom, lebo už dlho ničíme.“
4 Faraón poslal Jozefa s mocnými mužmi a vojskom, ktoré bolo s ním, a tiež svojich mocných mužov z kráľovského domu.
5 A išli do krajiny Chavila k Izmaelovim synom, aby im pomohli proti Taršíšom. Izmaelovi synovia bojovali s Taršíšmi. Jozef porazil Taršíšovcov a podmanil si celú ich krajinu. Izmaelovi synovia v nej bývajú až do dnešného dňa.
6 Keď bola krajina Taršíš dobytá, všetci Taršíščania utiekli a prišli na územie svojich bratov, synov Javana. Jozef sa so všetkými svojimi hrdinami a vojskom vrátil do Egypta a ani jeden z nich nechýbal.
7 V druhom roku Jozefovho kraľovania nad Egyptom, v čase obratu roka, dal Hospodin veľkú hojnosť celej krajine na sedem rokov, ako Jozef predpovedal, lebo Hospodin v tých dňoch sedem rokov požehnal všetku úrodu zeme. Jedli a veľmi sa nasýtili.
8 Jozef mal v tom čase pod sebou úradníkov, ktorí zhromažďovali všetky úrody dobrých rokov, rok čo rok nahromadili obilie a ukladali ho do Jozefových pokladníc.
9 A kedykoľvek zbierali jedlo, Jozef prikázal, aby prinášali obilie v klasoch a tiež aby s ním prinášali trochu zeminy z poľa, aby sa nepokazilo.
10 Jozef robil takto rok čo rok a nahromadil obilia ako morského piesku, lebo jeho zásoby boli nesmierne a nedali sa spočítať pre množstvo.
11 A tiež všetci obyvatelia Egypta nahromadili počas siedmich dobrých rokov do svojich zásob všelijaké

potraviny vo veľkom množstve, ale neurobili s nimi tak, ako urobil Jozef.
12 A všetky potraviny, ktoré Jozef a Egypťania nazbierali počas siedmich rokov hojnosti, boli pre krajinu uložené do zásob na sedem rokov hladu, aby sa zabezpečila celá krajina.
13 A obyvatelia Egypta si každý naplnil svoje zásoby a svoje skryté miesto obilím, aby sa uživili počas hladu.
14 A Jozef rozložil všetky potraviny, ktoré nazbieral, po všetkých egyptských mestách, zatvoril všetky zásoby a postavil nad nimi strážcov.
15 Jozefova žena Osnath, dcéra Potiferova, mu porodila dvoch synov, Manašeho a Efraima. Jozef mal tridsaťštyri rokov, keď ich splodil.
16 Chlapci vyrástli a chodili po jeho cestách a podľa jeho pokynov. Neodbočili z cesty, ktorú ich naučil ich otec, ani napravo, ani naľavo.
17 A Hospodin bol s chlapcami, a tak rástli a mali rozum a zručnosť vo všetkej múdrosti a vo všetkých záležitostiach vlády. A všetci kráľovi úradníci a jeho veľmoži z obyvateľov Egypta povyšovali chlapcov a boli vychovaní medzi kráľovými deťmi.
18 Sedem rokov hojnosti, ktoré boli v krajine, sa skončilo a po nich prišlo sedem rokov hladu, ako predpovedal Jozef, a hlad bol v celej krajine.
19 A všetci egyptskí obyvatelia videli, že v egyptskej krajine začal hlad, a všetci egyptskí obyvatelia otvorili svoje zásoby obilia, lebo hlad ich premohol.
20 A našli všetky potraviny, ktoré mali v zásobách, plné háveďov a nevhodné na jedenie. Hlad sa rozšíril po celej krajine. Všetci obyvatelia Egypta prišli a nariekali pred faraónom, lebo ich hlad veľmi sužoval.
21 A povedali faraónovi: Daj svojim sluhom chlieb, aby sme pred tebou nepomreli od hladu, my aj naše deti?
22 Faraón im odpovedal: „Prečo ku mne voláte? Nerozkázal Jozef, aby sa obilie odložilo na sedem rokov hojnosti pre roky hladu? Prečo ste ho neposlúchli?“
23 Egyptský ľud odpovedal kráľovi: „Ako žiješ, náš pane, tvoji služobníci urobili všetko, čo Jozef prikázal. Tvoji služobníci zozbierali všetku úrodu svojich polí za sedem rokov hojnosti a uložili ju do zásob až do dnešného dňa.“
24 A keď tvojich služobníkov premohol hlad, otvorili sme svoje zásoby a hľa, všetky naše produkty boli plné háveďov a neboli vhodné na jedenie.
25 Keď kráľ počul všetko, čo sa stalo obyvateľom Egypta, veľmi sa zľakol hladu a veľmi sa zľakol. Kráľ odpovedal egyptskému ľudu: „Keďže sa vám toto všetko stalo, choďte k Jozefovi a urobte všetko, čo vám povie, a neprestupujte jeho príkazy.“
26 Vtedy vyšiel všetok egyptský ľud a prišiel k Jozefovi a povedal mu: „Daj nám chlieb, aby sme pred tebou nezomreli od hladu? Veď sme sedem rokov zbierali svoju úrodu, ako si prikázal, a ukladali sme si ju, a tak sa nám to stalo.“
27 Keď Jozef počul všetky slová egyptského ľudu a čo sa im stalo, otvoril všetky svoje zásoby úrody a predal ju egyptskému ľudu.
28 Hlad sa rozšíril po celej krajine a bol vo všetkých krajinách, ale v egyptskej krajine bolo úrody na predaj.
29 Všetci obyvatelia Egypta prišli k Jozefovi kúpiť obilie, lebo ich trápil hlad a všetko ich obilie sa pokazilo. Jozef ho predával denne všetkým egyptským ľuďom.
30 Všetci obyvatelia kanaánskej krajiny a Filištínci, tí za Jordánom, obyvatelia východu a všetky mestá ďalekých i blízkych krajín počuli, že v Egypte je obilie, a všetci prišli do Egypta kúpiť obilie, lebo ich sužoval hlad.
31 Jozef otvoril obilné zásoby a ustanovil nad nimi dozorcov. Tí tam každý deň stáli a predávali každému, kto prichádzal.
32 Jozef vedel, že aj jeho bratia prídu do Egypta kúpiť obilie, lebo hlad zmietal po celej zemi. A Jozef prikázal všetkému svojmu ľudu, aby to rozhlásili po celej egyptskej krajine:
33 Kráľ, jeho zástupca a ich veľmoži sa rozhodli, že ktokoľvek by chcel kúpiť obilie v Egypte, neposiela do Egypta svojich sluhov, aby ho kúpili, ale svojich synov a tiež každého Egypťana alebo Kanaánca, ktorý príde z niektorého zo zásob, kde nakupoval obilie v Egypte, a pôjde ho predávať po celej krajine, zomrie, lebo nikto nebude kupovať, iba na uživenie svojej domácnosti.
34 A každý, kto vedie dve alebo tri zvieratá, zomrie, lebo človek vedie len svoje vlastné zviera.
35 Jozef postavil strážcov pred egyptské brány a prikázal im: „Ktokoľvek príde kúpiť obilie, nedovoľte mu vojsť, kým nebude zapísané jeho meno, meno jeho otca a meno otca jeho otca. A čokoľvek bude zapísané cez deň, pošlite mi ich mená večer, aby som vedel ich mená.“
36 Jozef rozmiestnil úradníkov po celej egyptskej krajine a prikázal im, aby robili všetky tieto veci.
37 Jozef urobil všetky tieto veci a ustanovil tieto ustanovenia, aby vedel, kedy jeho bratia prídu do Egypta kúpiť obilie; a Jozefov ľud to denne oznamoval v Egypte podľa týchto slov a ustanovení, ktoré Jozef prikázal.
38 A všetci obyvatelia východnej i západnej krajiny a celej zeme počuli o ustanoveniach a predpisoch, ktoré Jozef vydal v Egypte. Obyvatelia najvzdialenejších končín zeme prichádzali a kupovali obilie v Egypte deň čo deň a potom odchádzali.
39 A všetci egyptskí úradníci urobili tak, ako prikázal Jozef. Vrátnici zapisovali mená všetkých, ktorí prišli do Egypta kúpiť obilie, a mená ich otcov a prinášali ich každý deň večer pred Jozefa.

KAPITOLA 51

1 A Jakob neskôr počul, že v Egypte je obilie, a zavolal svojich synov, aby išli do Egypta kúpiť obilie, lebo aj na nich doľahol hlad. Zavolal svojich synov a povedal:
2 Počul som, že v Egypte je obilie a všetci obyvatelia zeme ho tam chodia kupovať. Prečo sa teda chcete pred celou zemou ukázať spokojnými? Choď aj ty do Egypta a kúp nám trochu obilia medzi tými, čo tam prídu, aby sme nezomreli.
3 A synovia Jakubovi poslúchli hlas svojho otca a vstali, aby išli do Egypta, aby nakúpili obilie medzi ostatnými, ktorí ta prišli.
4 A ich otec Jakub im prikázal: „Keď vojdete do mesta, nevchádzajte spolu tou istou bránou, kvôli obyvateľom krajiny.“

5 A synovia Jakubovi odišli a prišli do Egypta. Synovia Jakubovi urobili všetko tak, ako im prikázal ich otec. Ale Jakub neposlal Benjamina, lebo si povedal: „Aby sa mu na ceste nestala nejaká nehoda ako jeho bratovi.“ A tak odišlo desať synov Jakubových.
6 A keď Jakobovi synovia išli cestou, ľutovali, čo urobili Jozefovi, a hovorili si: Vieme, že náš brat Jozef odišiel do Egypta. Teraz ho budeme hľadať, kam pôjdeme, a ak ho nájdeme, vezmeme ho jeho pánovi za výkupné, a ak nie, tak násilím a zomrieme za neho.
7 A synovia Jakubovi sa s tým dohodli a posilnili sa kvôli Jozefovi, aby ho vyslobodili z ruky jeho pána. Tak odišli synovia Jakubovi do Egypta. Keď sa priblížili k Egyptu, oddelili sa jeden od druhého a prešli desiatimi egyptskými bránami. V ten deň vrátnici zapísali ich mená a večer ich priniesli Jozefovi.
8 Jozef prečítal mená z ruky strážcov brán mesta a zistil, že jeho bratia vošli desiatimi bránami mesta. Jozef v tom čase prikázal, aby sa to rozhlásilo po celej egyptskej krajine:
9 Vyjdite všetci strážcovia skladov, zatvorte všetky obilné sklady a nechajte otvorený iba jeden, aby si z neho mohli nakúpiť tí, ktorí prídu.
10 A všetci Jozefovi úradníci tak urobili v tom čase a zatvorili všetky sklady a nechali otvorený iba jeden.
11 Jozef dal napísané mená svojich bratov tomu, ktorý bol ustanovený nad zásobami, a povedal mu: „Ktokoľvek k tebe príde kúpiť obilie, opýtaj sa ho na jeho meno. A keď k tebe prídu muži s týmito menami, chyť ich a pošli ich.“ A oni tak urobili.
12 Keď prišli Jakubovi synovia do mesta, spojili sa v meste, aby hľadali Jozefa, skôr ako si kúpia obilie.
13 A išli k múrom neviestok a hľadali Jozefa v múroch neviestok tri dni, lebo si mysleli, že Jozef vojde v múroch neviestok, lebo Jozef bol veľmi pekný a postavy peknej. A synovia Jakoba hľadali Jozefa tri dni, ale nemohli ho nájsť.
14 A muž, ktorý bol ustanovený za správcu skladu, hľadal tie mená, ktoré mu dal Jozef, ale nenašiel ich.
15 A poslal Jozefovi odkaz: „Už uplynuli tri dni a muži, ktorých mená si mi dal, neprišli. Preto Jozef poslal sluhov, aby vyhľadali tých mužov po celom Egypte a priviedli ich pred Jozefa.“
16 Jozefovi sluhovia išli a prišli do Egypta, ale nenašli ich. Išli do Gošenu, ale tam ich neboli. Potom išli do mesta Ramses, ale nenašli ich.
17 Jozef poslal šestnásť sluhov hľadať jeho bratov. Tí išli a rozišli sa po štyroch rohoch mesta. Štyria sluhovia vošli do domu neviestok a našli tam tých desať mužov, ako hľadajú svojho brata.
18 A tí štyria muži ich vzali a priviedli ich pred neho a poklonili sa mu až k zemi. Jozef sedel na svojom tróne vo svojom chráme, odetý do kniežacieho rúcha a na hlave mal veľkú zlatú korunu a všetci mocní muži sedeli okolo neho.
19 A synovia Jakoba uvideli Jozefa a jeho postava, krása a dôstojnosť tváre sa im zdali obdivuhodné a znova sa mu poklonili až k zemi.
20 A Jozef uvidel svojich bratov a poznal ich, ale oni jeho nepoznali, lebo Jozef bol v ich očiach veľmi veľký, preto ho nepoznali.
21 Jozef sa ich opýtal: „Odkiaľ ste prišli?“ Všetci odpovedali: „Tvoji sluhovia prišli z kanaánskej krajiny kúpiť obilie, lebo hlad je na celej zemi. Tvoji sluhovia počuli, že v Egypte je obilie, a tak prišli s ostatnými cudzincami kúpiť obilie pre svoju obživu.“
22 Jozef im odpovedal: „Ak ste prišli kúpiť, ako hovoríte, prečo prechádzate desiatimi bránami mesta? Prišli ste len preto, aby ste prezreli krajinu.“
23 A všetci naraz odpovedali Jozefovi a riekli: Nie tak, pane môj, máme pravdu. Tvoji služobníci nie sú vyzvedači, ale prišli sme kúpiť obilie. Lebo všetci tvoji služobníci sú bratia, synovia jedného muža v kanaánskej krajine. Náš otec nám prikázal: Keď prídete do mesta, nevchádzajte spolu tou istou bránou kvôli obyvateľom krajiny.
24 Jozef im znova odpovedal a riekol: To je to, čo som vám povedal. Prišli ste preskúmať krajinu, preto ste všetci prešli desiatimi bránami mesta; prišli ste pozrieť sa na nahotu krajiny.
25 Každý, kto príde kúpiť obilie, si už ide svojou cestou. Ty si už tri dni v krajine. Čo robíš v hradbách neviestok, v ktorých si už tri dni? Vyzvedači robia také veci.
26 A povedali Jozefovi: Nech je od nášho pána ďaleko, aby takto hovoril, veď sme dvanásť bratov, synovia nášho otca Jakuba v krajine Kanaán, syna Izáka, syna Abraháma, Hebrejca. Hľa, najmladší je dnes s naším otcom v krajine Kanaán a jeden nie je, lebo sa nám stratil. Mysleli sme si, že by mohol byť v tejto krajine. Hľadáme ho po celej krajine a prišli sme až do domov neviestok, aby sme ho tam hľadali.
27 Jozef im povedal: „Hľadali ste ho po celej zemi, takže vám zostal len Egypt, aby ste ho tam hľadali? Čo by mal váš brat robiť v domoch neviestok, keby bol v Egypte? Nepovedali ste azda: „Vy ste zo synov Izáka, syna Abrahámovho? Čo by potom robili synovia Jakubovi v domoch neviestok?“
28 A oni mu povedali: „Počuli sme, že nám ho ukradli Izmaeliti, a povedali nám, že ho predali do Egypta. Tvoj sluha, náš brat, je veľmi pekný a zjavne pekný. Mysleli sme si, že bude určite v domoch neviestok. Preto tam tvoji sluhovia išli hľadať ho a dať za neho výkupné.“
29 Jozef im odpovedal: „Lžite a klamete, keď o sebe hovoríte, že ste Abrahámovi synovia. Ako žije faraón, ste vyzvedači, preto ste prišli do domov neviestok, aby vás nikto neprezradil.“
30 Jozef im povedal: „Ak ho teraz nájdete a jeho pán od vás požaduje vysokú cenu, dáte mu ju?“ Oni odpovedali: „Dá sa.“
31 A povedal im: „Ak jeho pán nebude súhlasiť s tým, aby sa s ním rozlúčil za veľkú cenu, čo mu urobíte kvôli nemu?“ Odpovedali mu: „Ak nám ho nedá, zabijeme ho a nášho brata vezmeme a odídeme.“
32 Jozef im povedal: „To je to, čo som vám povedal. Ste vyzvedači, lebo ste prišli povraždiť obyvateľov krajiny. Počuli sme totiž, že dvaja z vašich bratov povraždili všetkých obyvateľov Sichemu v kanaánskej krajine kvôli vašej sestre. A vy teraz idete urobiť to isté v Egypte kvôli svojmu bratovi.“
33 Len podľa toho poznám, že ste statoční muži, ak pošlete domov jedného spomedzi seba, aby vzal vášho najmladšieho brata od vášho otca a priviedol ho ku mne, a tým poznám, že máte pravdu.
34 Jozef zavolal sedemdesiat svojich hrdinov a povedal im: „Vezmite týchto mužov a priveďte ich do stráže.“

35 A silní muži chytili tých desať mužov, pochytali ich a dali ich do stráže, a boli v stráži tri dni.
36 A na tretí deň ich dal Jozef vyviesť z domu a povedal im: „Ak ste statoční muži, urobte toto, aby ste zostali nažive: Jeden z vašich bratov bude zavretý v dome, kým vy pôjdete a odnesiete obilie pre svoju domácnosť do kanaánskej krajiny. Potom privediete svojho najmladšieho brata a privediete ho ku mne, aby som vedel, že ste statoční muži, keď to urobíte.“
37 Jozef od nich vyšiel, vošiel do izby a veľmi plakal, lebo sa nad nimi zľutoval. Umyl si tvár a vrátil sa k nim. Vzal od nich Simeona a rozkázal ho zviazať. Simeon sa však nechcel dať zviazať, lebo bol veľmi mocný muž a nemohli ho zviazať.
38 A Jozef zavolal svojich mocných mužov a sedemdesiat statočných mužov prišlo pred neho s tasnými mečmi v rukách a synovia Jakubovi sa ich zľakli.
39 Jozef im povedal: „Chyťte tohto muža a zavrite ho do väzenia, kým k nemu neprídu jeho bratia.“ Jozefovi statoční muži sa ponáhľali a všetci chytili Simeona, aby ho zviazali. Simeon vydal hlasný a hrozný výkrik, takže krik bolo počuť zďaleka.
40 Všetci udatní Jozefovi muži sa zľakli kriku, padli na tvár a veľmi sa zľakli a utiekli.
41 Všetci muži, ktorí boli s Jozefom, utiekli, lebo sa veľmi báli o svoj život. Zostali tam iba Jozef a jeho syn Manasses. Jozefov syn Manasses videl Simeonovu silu a veľmi sa rozhneval.
42 Jozefov syn Manassa povstal proti Simeonovi a Manassa ho silno udrel päsťou do zátylku. Simeon prestal hnevať.
43 Manašáš chytil Simeona, násilne ho chytil, zviazal ho a zaviedol do väznice. Všetci Jakubovi synovia žasli nad mladíkovým činom.
44 Simeon povedal svojim bratom: „Nech nikto z vás nehovorí, že je to zabitie Egypťana, ale že je to zabitie domu môjho otca.“
45 Potom Jozef rozkázal zavolať toho, ktorý bol ustanovený nad zásobárňou, aby im naplnil vrecia obilím, koľko len dokázali uniesť, a aby každému vrátil peniaze do vreca a dal im potravu na cestu. Takto im urobil.
46 Jozef im prikázal: „Dávajte si pozor, aby ste neprestúpili moje rozkazy a nepriviedli svojho brata, ako som vám povedal. Keď mi sem privediete svojho brata, budem vedieť, že ste statoční muži, a budete obchodovať v krajine. Vrátim vám vášho brata a vy sa v pokoji vrátite k svojmu otcovi.“
47 Všetci odpovedali: „Urobíme, ako povie náš pán.“ A poklonili sa mu až k zemi.
48 Každý si naložil obilie na osla a odišli, aby išli do kanaánskej krajiny k svojmu otcovi. Keď prišli do hostinca, Lévi rozprestrel svoje vrece, aby dal oslu krmivo. Vtom videl, že jeho peniaze, aj v plnej váhe, sú ešte stále vo vreci.
49 Muž sa veľmi zľakol a povedal svojim bratom: „Moje peniaze sú vrátené, a hľa, sú dokonca v mojom vreci.“ Muži sa veľmi zľakli a povedali: „Čo nám to Boh urobil?“
50 A všetci povedali: Kde je Hospodinovo milosrdenstvo k našim otcom, k Abrahámovi, Izákovi a Jakubovi, že nás dnes Hospodin vydal do rúk egyptského kráľa, aby proti nám niečo vymyslel?
51 A Júda im povedal: Sme pred Hospodinom, naším Bohom, hriešnici, že sme predali svojho brata, svoje vlastné telo. Prečo teda hovoríte: Kde je Hospodinovo milosrdenstvo k našim otcom?
52 A Rúben im povedal: Či som vám nepovedal: Nehrešte proti chlapcovi? A vy ste ma nepočúvali? Teraz ho Boh žiada od nás. Ako sa opovažujete hovoriť: Kde je Hospodinovo milosrdenstvo k našim otcom? Keď ste vy hrešili proti Hospodinovi?
53 A prenocovali na tom mieste a skoro ráno vstali, naložili si obilie na osly a viedli ich, išli ďalej a prišli do domu svojho otca v krajine Kanaán.
54 Jakub a jeho domácnosť vyšli v ústrety jeho synom. A Jakub videl, že ich brat Simeon s nimi nie je. A Jakub sa opýtal svojich synov: „Kde je váš brat Simeon, ktorého nevidím?“ A jeho synovia mu porozprávali všetko, čo sa im stalo v Egypte.

KAPITOLA 52

1 Keď vošli do svojho domu, každý otvoril svoje vrece a videli, že tam leží jeho uzlík peňazí. Z toho sa oni aj ich otec veľmi zľakli.
2 Jakub im povedal: „Čo ste mi to urobili? Poslal som vášho brata Jozefa, aby sa o vás dozvedel, a vy ste mi povedali: Zožrala ho divá zver.“
3 Simeon išiel s vami nakúpiť jedlo a vy hovoríte, že egyptský kráľ ho zavrel do väzenia, a chcete vziať Benjamína, aby ste spôsobili aj jeho smrť a aby ste moje šediny zvrhli žiaľom do hrobu kvôli Benjamínovi a jeho bratovi Jozefovi.
4 Preto teraz môj syn nepôjde s vami, lebo jeho brat zomrel a on zostal sám. Môže sa mu na ceste, ktorou pôjdete, prihodiť nešťastie, ako sa prihodilo jeho bratovi.
5 A Rúben povedal svojmu otcovi: Zabiješ mojich dvoch synov, ak neprivediem tvojho syna a nepostavím ho pred teba. A Jakub povedal svojim synom: Zostaňte tu a nechoďte do Egypta, lebo môj syn nepôjde s vami do Egypta a nezomrie ako jeho brat.
6 Júda im povedal: „Zdržte sa ho, kým sa nedozrie obilie, a potom povie: Zaveďte svojho brata, keď bude v ohrození života jeho vlastného i života jeho domácnosti pre hlad.“
7 V tých dňoch zúril hlad po celej krajine a všetci ľudia zeme chodili a prichádzali do Egypta, aby nakúpili potraviny, lebo hlad medzi nimi veľmi prevládal. Synovia Jakuba zostali v Kanaáne rok a dva mesiace, kým sa im nedojedlo obilie.
8 A stalo sa, keď dojedli obilie, že celá Jakubova domácnosť trpela hladom a všetky deti Jakubových synov sa zhromaždili a priblížili sa k Jakubovi a všetci ho obkľúčili a povedali mu: Daj nám chlieb, prečo by sme mali všetci hynúť hladom v tvojej prítomnosti?
9 Jakub počul slová synov svojho syna a veľmi plakal. Zmocnila sa ho ich ľútosť. Jakub zavolal svojich synov a všetci prišli a posadili sa pred neho.
10 Jakub im povedal: „Nevideli ste, ako vaše deti dnes plačú nado mnou a hovoria: ‚Dajte nám chlieb?‘ A nemáme ho. Preto sa teraz vráťte a kúpte nám trochu jedla.“
11 Júda odpovedal svojmu otcovi: „Ak pošleš s nami nášho brata, pôjdeme dolu a nakúpime ti obilie. Ak ho nepošleš,

nepôjdeme dolu. Egyptský kráľ nám totiž výslovne prikázal: Neukážete mi tvár, ak s vami nebude váš brat. Egyptský kráľ je totiž silný a mocný kráľ. Ak k nemu pôjdeme bez nášho brata, všetci budeme usmrtení.“
12 Či nevieš a či si nepočul, že tento kráľ je veľmi mocný a múdry a niet jemu podobného na celej zemi? Hľa, videli sme všetkých kráľov zeme a nevideli sme ani jedného ako tento kráľ, egyptský kráľ. Určite medzi všetkými kráľmi zeme niet väčšieho ako Abimelech, kráľ Filištíncov, a predsa egyptský kráľ je väčší a mocnejší ako on a Abimelecha možno prirovnať len k jednému z jeho úradníkov.
13 Otče, nevidel si jeho palác a jeho trón a všetkých jeho služobníkov stojacích pred ním; nevidel si toho kráľa na jeho tróne v jeho okázalosti a kráľovskom zjave, oblečeného v kráľovskom rúchu s veľkou zlatou korunou na hlave; nevidel si česť a slávu, ktorú mu Boh dal, lebo niet jemu podobného na celej zemi.
14 Otče, nevidel si múdrosť, rozum a poznanie, ktoré mu Boh dal do srdca, ani si nepočul jeho sladký hlas, keď k nám hovoril.
15 Nevieme, otče, kto mu oznámil naše mená a všetko, čo sa nám stalo, a predsa sa ťa aj pýtal: Žije ešte tvoj otec a má sa dobre?
16 Nevidel si, ako by riadil záležitosti egyptskej vlády bez toho, aby sa opýtal faraóna, svojho pána; nevidel si bázeň a bázeň, ktorú vzbudil vo všetkých Egypťanoch.
17 A keď sme od neho odišli, vyhrážali sme sa, že s Egyptom urobíme to isté, čo s ostatnými mestami Amorejcov, a veľmi sme sa rozhnevali na všetky jeho slová, ktoré o nás hovoril ako o vyzvedačoch. A teraz, keď sa opäť pred neho postavíme, prepadne nás všetkých jeho strach a nikto z nás s ním nebude môcť prehovoriť ani malú, ani veľkú vec.
18 A teraz, otče, pošli, prosím, chlapca s nami. Pôjdeme dolu a kúpime ti jedlo, aby sme nezomreli od hladu. Jakub povedal: „Prečo si mi urobil tak zle, že si povedal kráľovi, že máš brata? Čo si mi to urobil?“
19 A Júda povedal svojmu otcovi Jakubovi: „Daj chlapca do mojej opatery, a my vstaneme, pôjdeme do Egypta, nakúpime obilie a potom sa vrátime. A keď sa vrátime, ak chlapec nebude s nami, potom ja niesiem tvoju vinu naveky.“
20 Videl si, ako všetky naše deti plačú nad tebou od hladu a v tvojej ruke niet sily, aby si ich nasýtila? Nech sa teraz nad nimi zľutuješ a pošli s nami nášho brata, aby sme išli.
21 Veď ako sa ti ukáže Hospodinova milosť k našim predkom, keď hovoríš, že egyptský kráľ ti vezme syna? Ako žije Hospodin, neopustím ho, kým ho neprivediem a nepostavím pred teba. Modli sa za nás k Hospodinovi, aby s nami preukázal milosrdenstvo a aby nás egyptský kráľ a jeho muži prijali s priaznivým a láskavým prístupom. Keby sme neboli váhali, určite by sme sa už vrátili s tvojím synom druhýkrát.
22 A Jakub povedal svojim synom: Dúfam v Pána Boha, že vás vyslobodí a dá vám priazeň v očiach egyptského kráľa a v očiach všetkých jeho mužov.
23 Preto teraz vstaň a choď k tomu mužovi a vezmi mu do rúk dar z toho, čo sa dá v krajine získať, a prines mu ho. Nech ti všemohúci Boh dá milosrdenstvo pred ním, aby s tebou poslal vašich bratov Benjamina a Simeona.
24 Všetci muži vstali a vzali svojho brata Benjamína a vzali si do rúk veľký dar z najlepších surovín zeme a tiež dvojnásobný podiel striebra.
25 Jakub prísne prikázal svojim synom ohľadom Benjamína: „Dávajte si pred ním pozor na ceste, ktorou idete, a neoddeľujte sa od neho na ceste ani v Egypte.“
26 Jákob vstal spomedzi svojich synov, rozprestrel ruky a modlil sa k Hospodinovi za svojich synov: „Pane, Bože neba i zeme, spomeň si na svoju zmluvu s naším otcom Abrahámom, spomeň si na ňu s mojím otcom Izákom a preukáž milosrdenstvo mojim synom a nevydaj ich do rúk egyptského kráľa. Prosím ťa, Bože, urob to pre svoje milosrdenstvo a vykúp všetky moje deti a vytrhni ich z egyptskej moci a pošli im ich dvoch bratov.“
27 A všetky ženy synov Jakubových a ich deti pozdvihli oči k nebu a všetci plakali pred Hospodinom a volali k nemu, aby vyslobodil ich otcov z ruky egyptského kráľa.
28 Jakub napísal egyptskému kráľovi záznam a odovzdal ho Júdovi a jeho synom pre egyptského kráľa. Povedal:
29 Od tvojho služobníka Jakuba, syna Izáka, syna Abraháma Hebrejského, kniežaťa Božieho, mocnému a múdremu kráľovi, zjavovateľovi tajomstiev, egyptskému kráľovi, pozdrav.
30 Nech je známe môjmu pánovi, egyptskému kráľovi, že v kanaánskej krajine nás veľmi sužoval hlad, a tak som k tebe poslal svojich synov, aby nám od teba kúpili trochu jedla na obživu.
31 Moji synovia ma obklopili a ja, keďže som veľmi starý, nemôžem vidieť svojimi očami, lebo moje oči veľmi oťaželi vekom a tiež každodenným plačom za mojím synom Jozefom, ktorý sa mi stratil. Prikázal som svojim synom, aby nevchádzali bránami mesta, keď prídu do Egypta, kvôli obyvateľom krajiny.
32 A tiež som im prikázal, aby chodili po Egypte a hľadali môjho syna Jozefa, azda by ho tam našli, a aj to urobili, a ty si ich považoval za vyzvedačov zeme.
33 Nepočuli sme o tebe, že si vyložil faraónov sen a hovoril si s ním pravdu? Ako teda vo svojej múdrosti nevieš, či sú moji synovia vyzvedači, alebo nie?
34 Preto teraz, môj pane a kráľ, hľa, poslal som svojho syna pred tebou, ako si povedal mojim synom. Prosím ťa, upri naňho svoje oči, kým sa ku mne nevráti v pokoji so svojimi bratmi.
35 Lebo či nevieš, alebo či si nepočul, čo náš Boh urobil faraónovi, keď vzal moju matku Sáru, a čo urobil Abimelechovi, kráľovi Filištínov, kvôli nej, a tiež čo náš otec Abrahám urobil deviatim kráľom Elámu, ako ich všetkých pobil s niekoľkými mužmi, ktorí boli s ním?
36 A tiež čo urobili moji dvaja synovia Simeon a Lévi ôsmim mestám Amorejcov, ako ich zničili kvôli ich sestre Dine?
37 A tiež kvôli svojmu bratovi Benjamínovi sa utešovali nad stratou jeho brata Jozefa; čo potom pre neho urobia, keď uvidia, ako ich kvôli nemu premáha ruka ktoréhokoľvek ľudu?
38 Či nevieš, egyptský kráľ, že moc Božia je s nami a že Boh vždy počuje naše modlitby a neopúšťa nás po všetky dni?
39 A keď mi moji synovia povedali o tvojom zaobchádzaní s nimi, nevolal som kvôli tebe k Hospodinovi, lebo by si bol zahynul so svojimi mužmi skôr, ako by pred teba

prišiel môj syn Benjamín. Ale pomyslel som si, že keďže môj syn Simeon je v tvojom dome, možno by si s ním zaobchádzal láskavo, preto som ti to neurobil.
40 Preto teraz, hľa, môj syn Benjamín prichádza k tebe s mojimi synmi, dávaj si naň pozor a upriam naňho svoje oči, a potom Boh uprie svoje oči na teba a na celé tvoje kráľovstvo.
41 Teraz som ti povedal všetko, čo mám na srdci. Hľa, moji synovia prichádzajú k tebe so svojím bratom. Preskúmaj kvôli nim tvár celej zeme a pošli ich späť v pokoji s ich bratmi.
42 A Jakub odovzdal záznam svojim synom do starostlivosti Júdu, aby ho odovzdali egyptskému kráľovi.

KAPITOLA 53

1 Jákobovi synovia vstali, vzali Benjamína a všetky dary a išli, prišli do Egypta a postavili sa pred Jozefa.
2 A Jozef uvidel s nimi svojho brata Benjamina a pozdravil ich, a títo muži prišli do Jozefovho domu.
3 A Jozef prikázal správcovi svojho domu, aby dal jeho bratom jesť, a urobil im tak.
4 Napoludnie poslal Jozef zavolať mužov s Benjamínom. Muži oznámili správcovi Jozefovho domu striebro, ktoré vrátili do ich vriec. Povedal im: „Budete mať dobre, nebojte sa.“ A priviedol k nim ich brata Simeona.
5 Simeon povedal svojim bratom: „Egyptský pán mi preukázal veľmi láskavosť. Nezviazal ma, ako ste videli na vlastné oči. Keď ste vyšli z mesta, prepustil ma a preukázal mi láskavosť vo svojom dome.“
6 Júda chytil Benjamína za ruku a prišli pred Jozefa a poklonili sa mu až k zemi.
7 A muži dali dar Jozefovi a všetci si sadli pred neho a Jozef sa ich opýtal: „Je vám dobre, je vašim deťom dobre, je vášmu starému otcovi dobre?“ A oni povedali: „Je dobre.“ A Júda vzal záznam, ktorý poslal Jakob, a dal ho do ruky Jozefovej.
8 Jozef si prečítal list a poznal písmo svojho otca. Chcel plakať, a tak vošiel do vnútornej izby a plakal veľkým plačom a vyšiel von.
9 A zdvihol oči a uzrel svojho brata Benjamina a povedal: „Je toto tvoj brat, o ktorom si mi hovoril?“ Benjamin sa priblížil k Jozefovi a Jozef mu položil ruku na hlavu a povedal mu: „Nech je Boh milostivý k tebe, syn môj.“
10 Keď Jozef uvidel svojho brata, syna svojej matky, chcel sa znova rozplakať. Vošiel do izby a plakal tam. Umyl si tvár a vyšiel von, prestal plakať a povedal: „Pripravte jedlo.“
11 Jozef mal pohár, z ktorého pil, a bol zo striebra, krásne vykladaného ónyxovými kameňmi a bdéliom. Jozef udrel pohárom pred očami svojich bratov, zatiaľ čo s ním jedli.
12 Jozef povedal mužom: „Z tohto kalicha viem, že prvorodený Rúben, Simeon, Lévi, Júda, Izachar a Zebulon sú synmi jednej matky. Sadnite si jesť podľa toho, ako ste sa narodili.“
13 A ostatných rozmiestnil podľa ich narodenia a povedal: Viem, že tento tvoj najmladší brat nemá brata, a ani ja nemám brata ako on, preto nech si so mnou sadne a je so mnou.
14 Benjamín vystúpil pred Jozefa a posadil sa na trón. Muži videli Jozefove skutky a žasli nad nimi. Muži v tom čase jedli a pili s Jozefom. Potom im dal dary. Jozef dal jeden dar Benjamínovi. Manaše a Efraim videli skutky svojho otca a tiež mu dali dary. Osnath mu dal jeden dar. Bolo ich päť v ruke Benjamína.
15 Jozef im priniesol víno, ale nechceli piť a povedali: „Odo dňa, keď sa Jozef stratil, nepili sme víno ani sme nejedli žiadne lahôdky.“
16 Jozef im prisahal a veľmi ich oslovil, takže v ten deň s ním veľa pili. Jozef sa potom obrátil k svojmu bratovi Benjamínovi, aby sa s ním porozprával. Benjamín však stále sedel na tróne pred Jozefom.
17 Jozef sa ho opýtal: „Porodil si nejaké deti?“ On odpovedal: „Tvoj služobník má desať synov a toto sú ich mená: Bela, Becher, Ašbal, Gera, Naaman, Achi, Roš, Mupim, Chupim a Ord. Nazval som ich mená po svojom bratovi, ktorého som nevidel.“
18 A prikázal im, aby mu priniesli jeho mapu hviezd, podľa ktorej Jozef poznal všetky časy. Jozef povedal Benjamínovi: „Počul som, že Hebrejci poznajú všetku múdrosť. Vieš o tom niečo?“
19 Benjamín povedal: „Tvoj služobník pozná všetku múdrosť, ktorú ma naučil môj otec.“ Jozef povedal Benjamínovi: „Pozri sa teraz na túto zbraň a zisti, kde je v Egypte tvoj brat Jozef, o ktorom si povedal, že odišiel do Egypta.“
20 A Benjamin uzrel ten nástroj s mapou hviezd na nebi a bol múdry a pozrel sa doň, aby zistil, kde je jeho brat, a Benjamin rozdelil celú egyptskú krajinu na štyri časti a zistil, že ten, kto sedel na tróne pred ním, bol jeho brat Jozef. A Benjamin sa veľmi divil. A keď Jozef videl, že jeho brat Benjamin je taký ohromený, povedal Benjaminovi: Čo si videl a prečo si ohromený?
21 A Benjamin povedal Jozefovi: Z tohto vidím, že Jozef, môj brat, sedí tu so mnou na tróne. A Jozef mu povedal: Ja som Jozef, tvoj brat, neprezrad to svojim bratom. Hľa, pošlem ťa s nimi, keď odídu, a prikážem im, aby ich priviedli späť do mesta, a vezmem ťa od nich preč.
22 A ak nasadia svoje životy a budú za teba bojovať, potom budem vedieť, že činili pokánie z toho, čo mi urobili, a dám sa im poznať, a ak ťa opustia, keď ťa vezmem, potom zostaneš so mnou a ja sa s nimi budem hádať, a oni odídu, a ja sa im nedám poznať.
23 V tom čase Jozef prikázal svojmu sluhovi, aby im naplnil vrecia jedlom, každému dal peniaze do vreca, pohár dal do Benjamínovho vreca a dal im potravu na cestu. A tak im aj urobili.
24 A na druhý deň vstali muži skoro ráno, naložili si na osly obilie a išli s Benjamínom a išli do kanaánskej krajiny so svojím bratom Benjamínom.
25 Ešte sa nevzdialili ďaleko od Egypta, keď Jozef prikázal správcovi svojho domu: „Vstaň, prenasleduj týchto mužov, kým sa príliš nevzdiali od Egypta, a povedz im: Prečo ste ukradli pohár môjho pána?“
26 Jozefov sluha vstal, prišiel k nim a povedal im všetky Jozefove slová. Keď to počuli, veľmi sa rozhnevali a povedali: „U koho sa nájde pohár tvojho pána, zomrie a my sa staneme otrokmi.“
27 Ponáhľali sa a každý si sniesol svoje vrece z osla. Pozreli sa do svojich vriec a pohár sa našiel v Benjamínovom vrecku. Všetci si roztrhli rúcha a vrátili sa

do mesta. Benjamína bili na ceste, až kým nevošiel do mesta a nestáli pred Jozefom.
28 Júdu sa rozhneval a povedal: „Tento človek ma dnes priviedol späť len preto, aby zničil Egypt.“
29 A muži prišli do Jozefovho domu a našli Jozefa sedieť na jeho tróne a všetkých mocných mužov stáť po jeho pravici i ľavici.
30 Jozef im povedal: „Čo ste to urobili, že ste mi vzali strieborný pohár a odišli? Viem však, že ste si vzali môj pohár, aby ste sa dozvedeli, v ktorej časti krajiny je váš brat.“
31 A Júda povedal: Čo máme povedať nášmu pánovi, čo máme hovoriť a ako sa ospravedlníme? Boh dnes našiel vinu všetkých tvojich služobníkov, preto nám dnes urobil túto vec.
32 Jozef vstal, chytil Benjamina a násilím ho odviedol od jeho bratov. Keď vošiel do domu, zamkol za nimi dvere. Jozef prikázal správcovi svojho domu, aby im povedal: „Toto hovorí kráľ: Choďte v pokoji k svojmu otcovi! Vzal som muža, v ktorého ruke sa našiel môj pohár.“

KAPITOLA 54

1 Keď Júda videl, ako sa Jozef k nim správa, priblížil sa k nemu, vylomil dvere a prišiel so svojimi bratmi pred Jozefa.
2 Júda povedal Jozefovi: „Nech sa to môjmu pánovi nepáči! Smie, prosím, tvoj sluha prehovoriť pred tebou slovo?“ Jozef mu povedal: „Hovor.“
3 A Júda hovoril pred Jozefom, a jeho bratia tam stáli pred nimi. A Júda povedal Jozefovi: Keď sme prvýkrát prišli k nášmu pánovi kúpiť jedlo, považoval si nás za vyzvedačov krajiny a priviedli sme pred teba Benjamína, a ty sa z nás ešte aj dnes vysmievaš.
4 Nech teda kráľ vypočuje moje slová a nech pošle, prosím, nášho brata, aby išiel s nami k nášmu otcovi, aby dnes nezahynula tvoja duša so všetkými dušami obyvateľov Egypta.
5 Či nevieš, čo dvaja z mojich bratov, Simeon a Lévi, urobili mestu Sichem a siedmim mestám Amorejcov kvôli našej sestre Dine, a tiež čo chceli urobiť kvôli svojmu bratovi Benjamínovi?
6 A ja so svojou silou, ktorý som väčší a mocnejší ako oni dvaja, dnes prídem na teba a do tvojej krajiny, ak nebudeš chcieť poslať nášho brata.
7 Nepočul si, čo urobil náš Boh, ktorý si nás vyvolil, faraónovi pre našu matku Sáru, ktorú vzal nášmu otcovi? Ranil ho i jeho dom ťažkými ranami, že si Egypťania až do dnešného dňa rozprávajú o tomto zázraku? Tak urobí náš Boh tebe pre Benjamína, ktorého si dnes vzal jeho otcovi, a pre nešťastie, ktoré dnes na nás nahrnieš vo svojej krajine. Lebo náš Boh si spomenie na svoju zmluvu s naším otcom Abrahámom a uvedie na teba nešťastie, pretože si dnes zarmucoval dušu nášho otca.
8 A teraz počúvaj moje slová, ktoré som ti dnes povedal, a pošli nášho brata, aby odišiel, aby si ty a ľud tvojej krajiny nepodľahli mečom, lebo ma všetci nezvládnete.
9 Jozef odpovedal Júdovi: „Prečo si otvoril ústa a prečo sa nad nami chváliš a hovoríš: ‚Sila je s tebou?‘ Ako žije faraón, ak prikážem všetkým svojim udatným mužom, aby bojovali s vami, ty aj títo tvoji bratia sa určite ponoríte do blata.“
10 Júda povedal Jozefovi: „Naozaj sa patrí, aby si sa ma bál ty i tvoj ľud. Ako žije Hospodin, ak raz vytasím meč, nevtiahnem ho späť do pošvy, kým dnes nepobijem celý Egypt. Začnem s tebou a skončím s faraónom, tvojím pánom.“
11 Jozef mu odpovedal: „Sila nie je len tvoja. Ja som silnejší a mocnejší ako ty. Ak vytasíš meč, priložím ho na tvoj krk a na krk všetkých tvojich bratov.“
12 Júda mu povedal: „Ak dnes otvorím proti tebe ústa, prehltneme ťa a vyhubíme ťa zo zeme a dnes zahynieme zo svojho kráľovstva.“ Jozef povedal: „Ak otvoríš ústa, mám moc a silu zavrieť ti ústa kameňom, až kým nebudeš môcť vysloviť ani slovo. Pozri, koľko kameňov je pred nami! Môžem vziať kameň, vtlačiť ti ho do úst a zlomiť ti čeľuste.“
13 Júda povedal: „Boh je svedkom medzi nami, že sme doteraz nechceli s tebou bojovať. Vydaj nám len nášho brata a my odídeme od teba.“ Jozef odpovedal: „Ako žije faraón, keby sa s vami zhromaždili všetci kanaánski králi, nevezmete ho z mojej ruky.“
14 Teraz teda choď k svojmu otcovi a tvoj brat bude mojím otrokom, lebo okradol kráľov dom. Júda povedal: „Čo je tebe do toho a kráľovi? Kráľ posiela zo svojho domu po celej krajine striebro a zlato, či už ako dary alebo ako výdavky, a ty stále hovoríš o svojom pohári, ktorý si vložil do mešca nášho brata, a hovoríš, že ti ho ukradol?“
15 Nech Boh chráň, aby náš brat Benjamín alebo niekto z Abrahámovho potomstva urobil túto vec a okradol teba alebo kohokoľvek iného, či už kráľa, knieža alebo kohokoľvek iného.
16 Preto teraz prestaň s týmto obviňovaním, aby nepočula celá zem tvoje slová: Pre málo striebra sa egyptský kráľ hádal s tými mužmi, obvinil ich a vzal si ich brata za otroka.
17 Jozef odpovedal: „Vezmi si tento kalich, odíď odo mňa a nechaj svojho brata ako otroka, lebo zlodejovi patrí byť otrokom.“
18 Júda povedal: „Prečo sa nehanbíš za svoje slová, že si opustil nášho brata a vzal si svoj pohár? Keby si nám dal svoj pohár alebo tisíckrát viac, neopustíme svojho brata ani za striebro, ktoré sa nájde v ruke niekoho, aby sme kvôli nemu nezomreli.“
19 Jozef odpovedal: „Prečo si opustil svojho brata a predal si ho za dvadsať strieborných až do dnešného dňa? Prečo teda neurobíš to isté aj tomuto svojmu bratovi?“
20 A Júda povedal: Hospodin je svedkom medzi mnou a tebou, že nechceme tvoje boje. Preto nám teraz daj nášho brata a odídeme od teba bez hádok.
21 Jozef odpovedal: „Aj keby sa zhromaždili všetci králi krajiny, nebudú môcť vziať vášho brata z mojej ruky.“ Júda sa opýtal: „Čo povieme nášmu otcovi, keď uvidí, že náš brat s nami nejde, a bude sa nad ním smútiť?“
22 Jozef odpovedal a povedal: „Toto povieš svojmu otcovi: Lano išlo za vedrom.“
23 A Júda povedal: „Si predsa kráľ! Prečo hovoríš takéto veci a vynášaš falošný súd? Beda kráľovi, ktorý je ti podobný!“
24 Jozef odpovedal: „Nie je klam v slove, ktoré som povedal o vašom bratovi Jozefovi. Veď ste ho predali Madiánčanom za dvadsať strieborných a svojmu otcovi ste

to zapreli a povedali ste mu: Zožrala ho zlá zver, Jozefa roztrhali na kusy.“
25 Júda povedal: „Hľa, v mojom srdci horí Semov oheň, teraz spálim celú tvoju zem ohňom.“ Jozef odpovedal: „Veď tvoja švagriná Támar, ktorá zabila tvojich synov, uhasila Sichemov oheň.“
26 Júda povedal: „Ak si vytrhnem čo i len jeden vlas z tela, naplním celý Egypt jeho krvou.“
27 Jozef odpovedal: „To je tvoj zvyk robiť tak, ako si urobil svojmu bratovi, ktorého si predal. Namočil si mu plášť do krvi a priniesol si ho svojmu otcovi, aby povedal: „Zožrala ho zlá zver a hľa, jeho krv.“
28 Keď Júda počul túto vec, veľmi sa rozhneval a jeho hnev v ňom vzplanul. Na tom mieste stál pred ním kameň, ktorý vážil asi štyristo šeklov. Júda sa rozhneval, vzal kameň do ruky, hodil ho k nebu a chytil ho ľavou rukou.
29 Potom si ho položil pod nohy a sadol si naň z celej sily. Kameň sa od Júdovej sily premenil na prach.
30 Jozef videl Júdov čin a veľmi sa zľakol. Prikázal však svojmu synovi Manasasovi a aj on urobil s iným kameňom to isté, čo urobil Júda. Júda povedal svojim bratom: „Nech nikto z vás nehovorí: Tento muž je Egypťan, ale tým, že urobil túto vec, je z nášho otcovského rodu.“
31 Jozef povedal: „Nielen tebe je daná sila, veď aj my sme mocní muži, prečo sa chceš chváliť nad nami všetkými?“ Júda povedal Jozefovi: „Pošli, prosím, nášho brata a neznič dnes svoju krajinu.“
32 Jozef im odpovedal: „Choďte a povedzte svojmu otcovi, že ho zožrala zlá zver, ako ste povedali o svojom bratovi Jozefovi.“
33 Júda povedal svojmu bratovi Naftalimu: „Ponáhľaj sa, choď a spočítaj všetky egyptské ulice a príď mi to oznámiť.“ Simeon mu povedal: „Nech ťa to netrápi. Teraz pôjdem na vrch, vezmem z vrchu jeden veľký kameň a zrazím ho na hlavu všetkých v Egypte a pobijem všetkých, ktorí sú v ňom.“
34 Jozef počul všetky tieto slová, ktoré mu hovorili jeho bratia, ale nevedeli, že im Jozef rozumie, lebo si mysleli, že nevie hovoriť po hebrejsky.
35 Jozef sa veľmi zľakol slov svojich bratov, aby nezničili Egypt, a prikázal svojmu synovi Manassesovi: „Choď, ponáhľaj sa a zhromaždi ku mne všetkých obyvateľov Egypta a všetkých udatných mužov, nech prídu ku mne na koňoch, pešo a so všetkými druhmi hudobných nástrojov.“ Manasses išiel a urobil tak.
36 A Naftali išiel, ako mu prikázal Júda, lebo Naftali bol ľahký ako jeden z rýchlych jeleňov a chodil po klasoch obilia, ale tie sa pod ním nezlomili.
37 Potom išiel a spočítal všetky egyptské ulice a zistil, že ich je dvanásť. Rýchlo prišiel a oznámil to Júdovi. Júda povedal svojim bratom: „Ponáhľajte sa a pripášte si každý meč na bedrá, aby sme prešli cez Egypt a porazil ich všetkých, takže nezostane ani jeden zvyšok.“
38 A Júda povedal: Hľa, svojou silou zničím tri ulice a vy každý zničíte jednu ulicu. A keď Júda hovoril túto vec, hľa, obyvatelia Egypta a všetci hrdinovia prišli k nim so všetkými druhmi hudobných nástrojov a s hlasným krikom.
39 Ich počet bol päťsto jazdcov a desaťtisíc pešiakov a štyristo mužov, ktorí vedeli bojovať bez meča a kopije, len rukami a silou.
40 A všetci mocní muži prišli s veľkým krikom a hukotom a všetci obkľúčili Jakubových synov a nahnali im strach, takže sa zem triasla od zvuku ich kriku.
41 Keď Jakubovi synovia uvideli tieto davy, veľmi sa zľakli o svoj život a Jozef to urobil, aby Jakubových synov vystrašil a upokojil.
42 Keď Júda videl niektorých zo svojich bratov, ako sa báli, povedal im: „Čo sa bojíte, keď je s nami Božia milosť?“ Keď Júda videl, že ich obklopujú všetci Egypťania na Jozefov rozkaz, aby ich vystrašili, iba Jozef im prikázal: „Nedotýkajte sa nikoho z nich.“
43 Vtedy Júda rýchlo vytasil meč a vydal hlasný a trpký výkrik. Udrel mečom a skočil na zem, ale stále kričal proti všetkému ľudu.
44 Keď to urobil, Hospodin spôsobil, že udatní muži a všetok ľud, ktorý ich obklopoval, dostali strach z Júdu a jeho bratov.
45 Všetci utiekli pri zvuku kriku, zľakli sa a padali jeden na druhého. Mnohí z nich pri páde zomreli. Všetci utiekli pred Júdom a jeho bratmi a pred Jozefom.
46 A kým utekali, Júda a jeho bratia ich prenasledovali až do faraónovho domu a všetci unikli. Júda si opäť sadol pred Jozefa a reval na neho ako lev a vydal naňho veľký a hrozný rev.
47 A krik bolo počuť z diaľky a počuli ho všetci obyvatelia Sukkotu a celý Egypt sa triasol od zvuku kriku. Múry Egypta a krajiny Gózen sa zrútili od trasenia zeme. Faraón padol zo svojho trónu na zem a všetky tehotné ženy Egypta a Gózenu potratili, keď počuli zvuk trasenia, lebo sa veľmi báli.
48 Faraón poslal odkaz: „Čo sa to dnes stalo v egyptskej krajine?“ Prišli a oznámili mu všetky udalosti od začiatku do konca. Faraón sa zľakol, divil sa a veľmi sa bál.
49 Keď počul všetky tieto veci, jeho strach sa ešte zväčšil. Poslal Jozefovi odkaz: „Priviedol si ku mne Hebrejov, aby si zničil celý Egypt. Čo urobíš s tým zlodejským otrokom? Prepusť ho a nech ide so svojimi bratmi, aby sme nezahynuli ich zlou hriechom, ani my, ani celý Egypt.“
50 A ak si neželáš urobiť túto vec, odhoď od seba všetky moje cennosti a choď s nimi do ich krajiny, ak sa ti to páči, lebo dnes zničia celú moju krajinu a zabijú všetok môj ľud; dokonca aj všetky egyptské ženy potratili skrze svoj krik; pozri, čo urobili len svojím krikom a rozprávaním, navyše, ak budú bojovať mečom, zničia krajinu; teraz si teda vyber, čo si želáš, či mňa alebo Hebrejev, či Egypt alebo krajinu Hebrejev.
51 A prišli a oznámili Jozefovi všetky slová faraónove, ktoré o ňom povedal. Jozef sa veľmi zľakol faraónových slov. Júda a jeho bratia stále stáli pred Jozefom rozhorčení a zúriví. Všetci Jakubovi synovia revali na Jozefa ako hukot mora a jeho vĺn.
52 Jozef sa veľmi bál svojich bratov a faraóna a hľadal zámienku, aby sa dal poznať svojim bratom, aby nezničili celý Egypt.
53 Jozef prikázal svojmu synovi Manassesovi. Manasses išiel a priblížil sa k Júdovi, položil mu ruku na plece a hnev Júdu sa utíšil.
54 Júda povedal svojim bratom: „Nech nikto z vás nehovorí, že je to skutok egyptského mládenca, lebo je to skutok domu môjho otca.“

55 Keď Jozef videl a vedel, že Júdov hnev utíšil, pristúpil k Júdovi, aby s ním prehovoril miernymi rečami.
56 Jozef povedal Júdovi: „Iste hovoríš pravdu a dnes si potvrdil svoje tvrdenia o svojej sile. Nech tvoj Boh, ktorý má v tebe záľubu, rozmnoží tvoje blaho. Povedz mi však pravdivo, prečo sa so mnou zo všetkých svojich bratov hádaš kvôli chlapcovi, keď mi o ňom nikto nepovedal ani slovo.“
57 Júda odpovedal Jozefovi: „Vedz, že som bol zárukou za chlapca jeho otcovi a povedal som: Ak by som ho k nemu nepriviedol, ponesiem naveky jeho vinu.“
58 Preto som ťa oslovil spomedzi všetkých svojich bratov, lebo som videl, že si nebol ochotný dopustiť, aby od teba odišiel; preto teraz kiež nájdem milosť v tvojich očiach, aby si ho poslal, aby išiel s nami, a hľa, ja zostanem ako jeho zástupca, aby som ti slúžil v čomkoľvek, čo si želáš, lebo kamkoľvek ma pošleš, pôjdem ti slúžiť s veľkou energiou.
59 Pošli ma teraz k mocnému kráľovi, ktorý sa proti tebe vzbúril, a dozvieš sa, čo urobím s ním a s jeho krajinou; aj keby mal jazdectva a pechotu alebo veľmi mocný ľud, všetkých ich pobijem a prinesiem pred teba kráľovu hlavu.
60 Či nevieš, alebo či si nepočul, že náš otec Abrahám so svojím služobníkom Eliezerom porazil všetkých elamských kráľov s ich vojskami v jedinej noci, takže nezostal ani jeden? A od toho dňa nám bola daná sila nášho otca do dedičstva, nám a nášmu potomstvu naveky.
61 Jozef odpovedal: „Pravdu hovoríš a v tvojich ústach nie je lož. Bolo nám povedané, že Hebrejci majú moc a že Hospodin, ich Boh, má v nich veľkú záľubu. Kto teda môže obstáť pred nimi?“
62 Avšak pod touto podmienkou pošlem vášho brata, ak mi privediete jeho brata, syna jeho matky, o ktorom ste povedali, že odišiel od vás do Egypta. A stane sa, že keď mi privediete jeho brata, vezmem si ho namiesto neho, pretože ani jeden z vás nebol zaručiteľom vášho otca. A keď príde ku mne, pošlem s vami jeho brata, za ktorého ste sa zaručili.
63 Keď Júdu prehovoril tieto slová, rozhneval sa na Jozefa. Z očí mu tiekla krv od hnevu. Povedal svojim bratom: „Ako sa tento človek dnes snaží o svoju vlastnú záhubu a o záhubu celého Egypta?“
64 Simeon odpovedal Jozefovi: „Nepovedali sme ti najprv, že nevieme, kam presne ide, a či je mŕtvy alebo živý? Prečo hovorí náš pán takéto veci?“
65 A Jozef, pozorujúc Júdovu tvár, rozpoznal, že sa v ňom začal vznietiť hnev, keď mu povedal: „Priveď ku mne svojho druhého brata namiesto tohto.“
66 A Jozef povedal svojim bratom: Iste ste povedali, že váš brat je buď mŕtvy, alebo stratený. Keby som ho dnes zavolal a on by prišiel pred vás, dali by ste mi ho namiesto jeho brata?
67 A Jozef začal hovoriť a volať: Jozef, Jozef, poď dnes predo mňa a ukáž sa svojim bratom a sadni si pred nich.
68 A keď Jozef pred nimi hovoril túto vec, každý sa pozrel iným smerom, aby videli, odkiaľ Jozef príde pred nich.
69 Jozef videl všetko, čo robili, a povedal im: „Prečo sa pozeráte sem a tam? Ja som Jozef, ktorého ste predali do Egypta. Preto nech vás teraz netrápi, že ste ma predali, lebo Boh ma poslal pred vami, aby som vám pomohol počas hladu.“
70 Jeho bratia sa ho zľakli, keď počuli Jozefove slová, a Júda sa ho veľmi zľakol.
71 Keď Benjamín počul Jozefove slová, bol pred nimi vo vnútri domu. Benjamín bežal k svojmu bratovi Jozefovi, objal ho, padol mu okolo krku a plakali.
72 Keď Jozefovi bratia videli, že Benjamín padol svojmu bratovi okolo krku a plakal s ním, vrhli sa aj oni na Jozefa, objali ho a plakali s Jozefom veľkým plačom.
73 V Jozefovom dome sa ozvalo, že sú Jozefovými bratmi, a to sa faraónovi veľmi páčilo, lebo sa ich bál, aby nezničili Egypt.
74 Faraón poslal svojich sluhov k Jozefovi, aby mu zablahoželali s jeho bratmi, ktorí k nemu prišli. Všetci velitelia vojsk a jednotiek, ktorí boli v Egypte, prišli sa radovať s Jozefom a celý Egypt sa veľmi radoval s Jozefovými bratmi.
75 Faraón poslal svojich sluhov k Jozefovi s odkazom: „Povedz svojim bratom, nech si vezmú všetko, čo im patrí, a nech prídu ku mne. Usadím ich v najlepšej časti egyptskej krajiny.“ A urobili tak.
76 A Jozef prikázal tomu, ktorý bol ustanovený za správcu jeho domu, aby priniesol svojim bratom dary a rúcha, a priniesol im mnoho rúch, kráľovských rúch a mnoho darov, a Jozef ich rozdelil medzi svojich bratov.
77 A každému zo svojich bratov dal presvädné rúcho zo zlata a striebra a tristo strieborných a Jozef im všetkým prikázal, aby sa obliekli do týchto rúch a aby boli privedení pred faraóna.
78 Keď faraón videl, že všetci Jozefovi bratia sú udatní muži a krásneho vzhľadu, veľmi sa zaradoval.
79 Potom odišli z faraónovej prítomnosti do kanaánskej krajiny k svojmu otcovi a ich brat Benjamín bol s nimi.
80 A Jozef vstal a dal im jedenásť vozov od faraóna a Jozef im dal svoj voz, na ktorom išiel v deň svojej korunovácie v Egypte, aby priviedol svojho otca do Egypta; a Jozef poslal všetkým deťom svojich bratov odevy podľa ich počtu a sto strieborných každému z nich a tiež poslal odevy manželkám svojich bratov z odevov kráľových manželiek a poslal ich.
81 A každému zo svojich bratov dal desať mužov, aby išli s nimi do kanaánskej krajiny a slúžili im, aby slúžili ich deťom a všetkým, ktorí k nim patrili, keď prišli do Egypta.
82 Jozef poslal po svojom bratovi Benjamínovi desať kusov šiat pre svojich desiatich synov, podiel nad ostatnými deťmi Jakubových synov.
83 A každému poslal päťdesiat strieborných a desať vozov kvôli faraónovi. Jeho otcovi poslal desať oslov naložených všetkým egyptským prepychom a desať oslíc naložených obilím, chlebom a jedlom pre jeho otca a pre všetkých, ktorí boli s ním, ako zásoby na cestu.
84 A svojej sestre Dine poslal strieborné a zlaté rúcha, kadidlo a myrhu, aloe a ženské ozdoby vo veľkom množstve a to isté poslal od faraónových manželiek Benjamínovým manželkám.
85 A dal všetkým svojim bratom, aj ich manželkám, všetky druhy ónyxových kameňov a bdelia a zo všetkých cenných vecí medzi veľkými ľuďmi Egypta nezostalo nič zo všetkých vzácnych vecí, okrem toho, čo Jozef poslal do domácnosti svojho otca.
86 A poslal svojich bratov preč, a oni išli, a poslal s nimi aj svojho brata Benjamina.

87 Jozef s nimi vyšiel, aby ich sprevádzal na ceste k hraniciam Egypta, a prikázal im ohľadom svojho otca a jeho rodiny, aby prišli do Egypta.
88 A povedal im: Nehádajte sa na ceste, lebo toto bolo od Hospodina, aby sa veľký ľud uchránil pred hladom, lebo v krajine bude ešte päť rokov hladu.
89 A prikázal im: „Keď prídete do kanaánskej krajiny, neprichádzajte v tejto veci náhle pred môjho otca, ale konajte múdro.“
90 Jozef im prestal prikazovať, obrátil sa a vrátil sa do Egypta. Jakubovi synovia išli do kanaánskej krajiny s radosťou a veselosťou k svojmu otcovi Jakubovi.
91 A prišli na hranice krajiny a pýtali sa jeden druhého: Čo máme v tejto veci urobiť pred naším otcom? Ak k nemu prídeme náhle a povieme mu tú vec, veľmi sa zľakne našich slov a neuverí nám.
92 A išli ďalej, až kým sa nepriblížili k svojim domom a našli Serach, dcéru Aserovu, ako im vychádza v ústrety. Dievča bolo veľmi pekné a prefíkané a vedelo hrať na harfe.
93 Zavolali ju a ona prišla pred nich. Pobozkala ich. Vzali ju, dali jej harfu a povedali: „Choď teda pred nášho otca, sadni si pred neho, hraj na harfu a hovor tieto slová.“
94 A prikázali jej, aby išla do ich domu. Vzala harfu, ponáhľala sa pred nimi a prišla a sadla si vedľa Jakuba.
95 A dobre hrala a spievala a sladkými slovami hovorila: „Môj strýko Jozef žije a vládne celej egyptskej krajine a nezomrel.“
96 A ona tieto slová stále opakovala a vyslovovala a Jakub počul jej slová a boli mu príjemné.
97 Počúval, ako ich opakovala dvakrát a trikrát, a radosť vstúpila do Jakubovho srdca zo sladkosti jej slov a Duch Boží bol na ňom a vedel, že všetky jej slová sú pravdivé.
98 A Jakub požehnal Serach, keď mu povedala tieto slová, a on jej povedal: Dcéra moja, nech ťa smrť nikdy nepremôže, lebo si mi oživila ducha. Len ešte hovor predo mnou, ako si hovorila, lebo si ma potešila všetkými svojimi slovami.
99 A ona ďalej spievala tieto slová a Jakub počúval a páčilo sa mu to a radoval sa a Duch Boží bol na ňom.
100 Kým s ňou ešte hovoril, hľa, jeho synovia prišli k nemu s koňmi, vozmi, kráľovskými odevmi a sluhami bežiacimi pred nimi.
101 Jakub vstal, aby im vyšiel v ústrety, a uvidel svojich synov oblečených v kráľovských rúchach a všetky poklady, ktoré im Jozef poslal.
102 A povedali mu: „Vedz, že náš brat Jozef žije a je to on, kto vládne v celej egyptskej krajine a je to on, kto s nami hovoril, ako sme ti povedali.“
103 A Jakub počul všetky slová svojich synov a jeho srdce sa rozbúchalo pri ich slovách, lebo im nemohol uveriť, kým nevidel všetko, čo im Jozef dal a čo mu poslal, a všetky znamenia, ktoré im Jozef povedal.
104 A otvorili sa pred ním a ukázali mu všetko, čo Jozef poslal, každému dali, čo mu Jozef poslal, a on vedel, že hovorili pravdu, a nesmierne sa radoval zo správy o svojom synovi.
105 Jakub povedal: „Dosť mi je, že môj syn Jozef ešte žije. Pôjdem ho navštíviť, skôr ako zomriem.“
106 Jeho synovia mu porozprávali všetko, čo sa im stalo, a Jakub povedal: „Zídem do Egypta, aby som videl svojho syna a jeho potomstvo.“
107 A Jakub vstal a obliekol si rúcho, ktoré mu poslal Jozef, a keď sa umyl a oholil si vlasy, dal si na hlavu turban, ktorý mu poslal Jozef.
108 A všetci ľudia z Jakubovho domu a ich ženy si obliekli rúcha, ktoré im Jozef poslal, a veľmi sa radovali z Jozefa, že ešte žije a že kraľuje v Egypte.
109 A všetci obyvatelia Kanaánu počuli o tejto veci a prišli a veľmi sa radovali s Jakubom, že ešte žije.
110 Jakub im pripravil trojdňovú hostinu a všetci kanaánski králi a šľachtici krajiny jedli, pili a radovali sa v Jakubovom dome.

KAPITOLA 55

1 Potom si Jakub povedal: „Pôjdem navštíviť svojho syna v Egypte a potom sa vrátim do kanaánskej krajiny, o ktorej hovoril Boh Abrahámovi, lebo nemôžem opustiť svoju rodnú zem.“
2 Hľa, stalo sa k nemu slovo Hospodinovo: „Zostúp do Egypta s celou svojou domácnosťou a zostaň tam! Neboj sa zostúpiť do Egypta, lebo tam z teba urobím veľký národ.“
3 Jakob si povedal: „Pôjdem a uvidím svojho syna, či má ešte v srdci bázeň pred svojím Bohom medzi všetkými obyvateľmi Egypta.“
4 A Hospodin povedal Jakubovi: Neboj sa Jozefa, lebo si stále zachováva svoju bezúhonnosť, aby mi slúžil, ako sa ti páči. Jakub sa veľmi radoval zo svojho syna.
5 V tom čase prikázal Jakub svojim synom a celej svojej domácnosti, aby išli do Egypta, podľa slova, ktoré mu dal Hospodin. Vstal teda Jakub so svojimi synmi a celou svojou domácnosťou a vyšiel z kanaánskej krajiny, z Beér-Šeby, s radosťou a veselým srdcom, a išli do egyptskej krajiny.
6 Keď sa priblížili k Egyptu, poslal Jakob pred sebou Júdu k Jozefovi, aby mu ukázal situáciu v Egypte. Júda urobil podľa slova svojho otca. Ponáhľal sa, bežal a prišiel k Jozefovi. Určili im miesto v krajine Gózen pre celú jeho domácnosť. Júda sa vrátil a išiel cestou k svojmu otcovi.
7 Jozef zapriahol voz a zhromaždil všetkých svojich hrdinov, sluhov a všetkých egyptských úradníkov, aby išli v ústrety svojmu otcovi Jakubovi. V Egypte sa rozhlásil Jozefov rozkaz: „Všetci, ktorí nepôjdu v ústrety Jakubovi, zomrú.“
8 Na druhý deň Jozef vyšiel s celým Egyptom, veľkým a mocným vojskom, všetci oblečení do ľanu a purpuru, so striebornými a zlatými zbraňami a vojnovými zbraňami.
9 A všetci išli v ústrety Jakubovi so všetkými druhmi hudobných nástrojov, s bubnami a tamburínami, sypali myrhu a aloe pozdĺž celej cesty a všetci išli týmto spôsobom, a zem sa triasla od ich kriku.
10 Všetky egyptské ženy vyšli na egyptské strechy a na hradby, aby v ústrety Jakubovi. Na Jozefovej hlave mala faraónova kráľovská koruna, lebo mu ju poslal faraón, aby si ju nasadil, keď pôjde v ústrety svojmu otcovi.
11 Keď sa Jozef priblížil k svojmu otcovi na päťdesiat lakťov, zostúpil z voza a kráčal k svojmu otcovi. Keď všetci egyptskí kniežatá a jeho šľachtici videli, že Jozef

išiel pešo k svojmu otcovi, aj oni zostúpili a kráčali pešo k Jakubovi.
12 Keď sa Jakub priblížil k Jozefovmu táboru, Jakub zbadal tábor, ktorý sa s Jozefom blížil k nemu, a potešilo ho to a Jakub nad tým žasol.
13 A Jakub povedal Júdovi: „Kto je ten muž, ktorého vidím v egyptskom tábore oblečeného v kráľovskom rúchu, v červenom rúchu a s kráľovskou korunou na hlave, ktorý zostúpil zo svojho voza a ide k nám?“ Júda odpovedal svojmu otcovi: „To je tvoj syn, kráľ Jozef.“ A Jakub sa zaradoval, keď videl slávu svojho syna.
14 Jozef sa priblížil k svojmu otcovi a poklonil sa mu. Všetci muži tábora sa s ním poklonili pred Jakubom až k zemi.
15 A hľa, Jakub bežal a ponáhľal sa k svojmu synovi Jozefovi, padol mu okolo krku a pobozkal ho. A plakali. Aj Jozef objal svojho otca a pobozkal ho. A plakali a plakal s nimi aj všetok egyptský ľud.
16 A Jakub povedal Jozefovi: Teraz už s radosťou zomriem, keď uvidím tvoju tvár, lebo ešte žiješ a si slávny.
17 A synovia Jakubovi, ich ženy, ich deti, ich sluhovia a celá Jakubova domácnosť veľmi plakali s Jozefom, bozkávali ho a veľmi s ním plakali.
18 A Jozef a všetok jeho ľud sa potom vrátili domov do Egypta a Jakub a jeho synovia a všetky deti z jeho domácnosti prišli s Jozefom do Egypta a Jozef ich usadil v najlepšej časti Egypta, v krajine Gózen.
19 Jozef povedal svojmu otcovi a svojim bratom: „Pôjdem hore a oznámim faraónovi: Prišli ku mne moji bratia, domácnosť môjho otca a všetci, čo k nim patria, a hľa, sú v krajine Gózen.“
20 Jozef tak urobil a vzal spomedzi svojich bratov Rúbena, Izachara Zabulona a jeho brata Benjamína a postavil ich pred faraóna.
21 Jozef povedal faraónovi: „Moji bratia a domácnosť môjho otca i všetci, čo k nim patria, so svojimi ovcami a dobytkom prišli ku mne z kanaánskej krajiny, aby sa zdržiavali v Egypte ako cudzinci, lebo ich veľmi trápil hlad.“
22 A faraón povedal Jozefovi: „Usídl svojho otca a bratov v najlepšej časti zeme, neodopieraj im nič dobré a daj im jesť z tuku zeme.“
23 Jozef odpovedal: „Hľa, umiestnil som ich v krajine Gózen, lebo sú to pastieri, nech teda zostanú v Gózene a pásu svoje stáda oddelene od Egypťanov.“
24 A faraón povedal Jozefovi: Urob so svojimi bratmi všetko, čo ti povedia. A synovia Jakobovi sa poklonili faraónovi a odišli od neho v pokoji. Potom Jozef priviedol svojho otca pred faraóna.
25 A Jakub prišiel a poklonil sa faraónovi. Jakub požehnal faraóna a potom odišiel. A Jakub i všetci jeho synovia a celá jeho domácnosť bývali v krajine Gózen.
26 V druhom roku, to jest v stotridsiatom roku Jakubovho života, Jozef živil svojho otca a svojich bratov a celú domácnosť svojho otca chlebom podľa ich malých detí po všetky dni hladu; nič im nechýbalo.
27 Jozef im dal najlepšiu časť celej zeme; mali to najlepšie z Egypta po všetky Jozefove dni; a Jozef im dával aj celej domácnosti svojho otca šaty a odevy rok čo rok; a synovia Jakobovi zostali bezpečne v Egypte po všetky dni svojho brata.
28 A Jakub vždy jedol pri Jozefovom stole; Jakub a jeho synovia neodchádzali od Jozefovho stola ani vo dne, ani v noci, okrem toho, čo Jakubovi synovia jedli vo svojich domoch.
29 A celý Egypt jedol chlieb v dňoch hladu z Jozefovho domu, lebo všetci Egypťania pre hlad predali všetko, čo im patrilo.
30 Jozef kúpil všetky egyptské polia a zeme za chlieb kvôli faraónovi a Jozef zásoboval celý Egypt chlebom po všetky dni hladomoru. Jozef zbieral všetko striebro a zlato, ktoré k nemu prichádzalo, za obilie, ktoré kupovali po celej krajine. Nahromadil veľa zlata a striebra, okrem obrovského množstva ónyxových kameňov, bdelia a vzácnych odevov, ktoré prinášali Jozefovi zo všetkých častí krajiny, keď minuli peniaze.
31 Jozef vzal všetko striebro a zlato, ktoré sa mu dostalo do rúk, asi sedemdesiatdva talentov zlata a striebra, a tiež veľké množstvo ónyxových kameňov a bdelia. Jozef išiel a ukryl ich na štyri časti. Jednu časť ukryl na púšti pri Červenom mori, druhú pri rieke Perat a tretiu a štvrtú časť ukryl na púšti oproti perzskej a médskej púšti.
32 Vzal si časť zo zvyšného zlata a striebra a dal ho všetkým svojim bratom, celej rodine svojho otca a všetkým ženám z rodiny svojho otca. Zvyšok priniesol do faraónovho domu, asi dvadsať talentov zlata a striebra.
33 Jozef dal faraónovi všetko zlato a striebro, ktoré zostalo. Faraón ho uložil do pokladnice. Potom v krajine prestali dni hladu. Siali a žali v celej krajine a dostávali rok čo rok svoje obvyklé množstvo, nič im nechýbalo.
34 Jozef býval bezpečne v Egypte a celá krajina bola pod jeho vedením. Jeho otec a všetci jeho bratia bývali v krajine Gózen a ovládli ju.
35 Jozef bol veľmi starý a pokročilý vo veku. Jeho dvaja synovia, Efraim a Manasses, zostávali stále v Jakubovom dome spolu so synmi Jakubových synov, ich bratmi, aby sa učili cestám Hospodinovým a jeho zákonu.
36 Jakub a jeho synovia bývali v egyptskej krajine, v krajine Gózen, a ujali sa jej vlastníctva, plodili sa a rozmnožovali sa v nej.

KAPITOLA 56

1 Jakub žil v egyptskej krajine sedemnásť rokov a Jakubove dni a roky jeho života boli stoštyridsaťsedem rokov.
2 V tom čase postihla Jakuba choroba, na ktorú zomrel, a poslal po svojho syna Jozefa z Egypta. Jeho syn Jozef prišiel z Egypta a Jozef prišiel k svojmu otcovi.
3 A Jakob povedal Jozefovi a jeho synom: Hľa, ja umieram, a Boh vašich otcov vás navštívi a privedie vás späť do krajiny, ktorú Hospodin prisahal dať vám a vašim deťom po vás. Preto teraz, keď zomriem, pochovajte ma v jaskyni, ktorá je v Machpele v Hebrone v kanaánskej krajine, blízko mojich otcov.
4 Jakub zaviazal svojich synov prísahou, že ho pochovajú v Machpele v Hebrone, a jeho synovia mu prisahali na túto vec.
5 A prikázal im: „Slúžte Hospodinovi, svojmu Bohu, lebo ten, ktorý vyslobodil vašich otcov, vyslobodí aj vás zo všetkého súženia.“

6 A Jakub povedal: Zavolaj ku mne všetky svoje deti! A prišli všetci Jakubovi synovia a posadili sa pred neho. Jakub ich požehnal a povedal im: Hospodin, Boh vašich otcov, vám dá tisícnásobne viac a požehná vás a nech vám dá požehnanie vášho otca Abraháma. A všetci Jakubovi synovia vyšli v ten deň, keď ich požehnal.
7 A na druhý deň znova zavolal Jakub svojich synov a všetci sa zhromaždili a prišli k nemu a posadili sa pred neho. A Jakub v ten deň požehnal svojich synov pred svojou smrťou, každý požehnal podľa svojho požehnania; hľa, je to napísané v knihe zákona Hospodinovho, ktorý sa vzťahuje na Izrael.
8 A Jakub povedal Júdovi: „Syn môj, viem, že si mocný muž pre svojich bratov. Kraľuj nad nimi a tvoji synovia budú kraľovať nad svojimi synmi naveky.“
9 Len nauč svojich synov streľbu z luku a všetky vojnové zbrane, aby mohli bojovať v bitkách svojho brata, ktorý bude vládnuť nad svojimi nepriateľmi.
10 A Jakob opäť prikázal svojim synom v ten deň: Hľa, dnes sa pripájam k svojmu ľudu. Vyneste ma z Egypta a pochovajte ma v jaskyni Machpela, ako som vám prikázal.
11 Lenže, prosím, dávajte si pozor, aby ma nikto z vašich synov neniesol, iba vy sami. Toto mi urobíte, keď ponesiete moje telo, aby ste ho odniesli do kanaánskej krajiny a pochovali ma.
12 Júda, Isachar a Zabulon budú niesť moje máry na východnej strane, Rúben, Simeon a Gád na juhu, Efraim, Manaše a Benjamín na západe, Dan, Ašer a Neftali na severe.
13 Nech nenesie s tebou Lévi, lebo on a jeho synovia budú niesť archu zmluvy Hospodinovej s Izraelitmi v tábore. Nech nenesie ani môj syn Jozef, lebo nech je jeho sláva ako kráľ, ale Efraim a Manasses budú namiesto nich.
14 Toto mi urobíš, keď ma budeš viesť; nezanedbáš nič zo všetkého, čo ti prikazujem, a stane sa, že keď mi to urobíš, Hospodin si naveky spomenie na teba a na tvoje deti po tebe.
15 A vy, synovia moji, ctite si každý svojho brata a príbuzného a prikazujte svojim deťom a deťom svojich detí, aby slúžili Hospodinovi, Bohu svojich otcov, po všetky dni.
16 Aby si dlho žil v krajine, ty i tvoje deti i deti tvojich detí naveky, keď budeš robiť to, čo je dobré a spravodlivé v očiach Hospodina, tvojho Boha, a kráčať po všetkých jeho cestách.
17 A ty, Jozef, syn môj, odpusť, prosím, hroty svojich bratov a všetky ich priestupky a urážku, ktorú ti spôsobili, lebo Boh to zamýšľal pre dobro teba a tvojich detí.
18 Syn môj, nenechávaj svojich bratov obyvateľom Egypta a neurážaj ich city, lebo hľa, zverujem ich do Božích rúk a do tvojich rúk, aby si ich chránil pred Egypťanmi. Synovia Jakubovi odpovedali svojmu otcovi: „Otče náš, všetko, čo si nám prikázal, tak urobíme, nech je s nami len Boh.“
19 A Jakub povedal svojim synom: Nech je Boh s vami, keď budete ostríhať všetky jeho cesty; neodbočte z jeho ciest ani napravo, ani naľavo, aby ste konali to, čo je v jeho očiach dobré a správne.
20 Viem, že v posledných dňoch postihnú vás v krajine mnohé a ťažké súženia. Vaše deti a deti detí, slúžte len Hospodinovi a on vás vyslobodí zo všetkých súžení.
21 Keď pôjdeš za Bohom, aby si mu slúžil, a budeš učiť svoje deti po sebe a deti svojich detí poznať Hospodina, vtedy Hospodin vzbudí tebe a tvojim deťom sluhu spomedzi tvojich detí a Hospodin ťa svojou rukou vyslobodí zo všetkého súženia, vyvedie ťa z Egypta a privedie ťa späť do krajiny tvojich otcov, aby si ju bezpečne zdedil.
22 A Jakub prestal prikazovať svojim synom, vtiahol si nohy do postele a zomrel, a bol pripojený k svojmu ľudu.
23 Jozef padol na svojho otca a kričal a plakal nad ním, bozkával ho a volal horkým hlasom a povedal: „Otče môj, otče môj!“
24 A ženy jeho syna a celá jeho domácnosť prišli a vrhli sa na Jakuba a plakali nad ním a veľmi hlasno volali o Jakubovi.
25 Vtedy vstali všetci Jakubovi synovia spolu, roztrhli si rúcha, všetci si obliekli vrecovinu na bedrá, padli na tvár a sypali si prach na hlavy k nebu.
26 A tá vec bola oznámená Jozefovej žene Osnate. Vstala, obliekla si vrece a prišla so všetkými egyptskými ženami, ktoré boli s ňou, a smútila a plakala za Jakubom.
27 A všetci egyptskí obyvatelia, ktorí poznali Jakuba, prišli v ten deň, keď počuli túto vec, a celý Egypt plakal mnoho dní.
28 A tiež z krajiny Kanaán prišli ženy do Egypta, keď počuli, že Jákob zomrel, a oplakávali ho v Egypte sedemdesiat dní.
29 A stalo sa potom, že Jozef prikázal svojim sluhom, lekárom, aby nabalzamovali jeho otca myrhou a kadidlom a všetkými druhmi kadidla a voňavky, a lekári nabalzamovali Jakuba, ako im Jozef prikázal.
30 A všetok egyptský ľud, starší a všetci obyvatelia krajiny Góšen plakali a smútili nad Jakubom. A všetci jeho synovia a deti jeho domu nariekali a smútili nad svojím otcom Jakubom mnoho dní.
31 Keď pominuli dni jeho plaču, po sedemdesiatich dňoch povedal Jozef faraónovi: „Pôjdem hore a pochovám svojho otca v kanaánskej krajine, ako ma zaviazal prísahou, a potom sa vrátim.“
32 Faraón poslal Jozefa s odkazom: „Choď hore a pochovaj svojho otca, ako ti povedal a ako ťa zaviazal prísahou.“ Jozef sa teda vybral so všetkými svojimi bratmi a išiel do kanaánskej krajiny pochovať svojho otca Jakuba, ako im prikázal.
33 Faraón rozkázal rozhlásiť po celom Egypte: „Kto nepôjde s Jozefom a jeho bratmi do kanaánskej krajiny pochovať Jakuba, zomrie.“
34 Celý Egypt počul o faraónovom oznámení a všetci spolu vstali. Všetci faraónovi služobníci, starší jeho domu a všetci starší egyptskej krajiny išli s Jozefom. Všetci faraónovi úradníci a šľachtici išli ako Jozefovi služobníci a išli pochovať Jakuba v kanaánskej krajine.
35 A synovia Jakubovi niesli máry, na ktorých ležal; všetko tak, ako im prikázal ich otec, tak urobili jeho synovia s ním.
36 Máry boli z rýdzeho zlata a boli dookola vykladané ónyxovými kameňmi a bdéliom. Poťah már bol z tkaného zlata, spojeného niťami, a na nich boli háky z ónyxových kameňov a bdélia.
37 Jozef položil na hlavu svojho otca Jakuba veľkú zlatú korunu a do ruky mu vložil zlaté žezlo. Obklopili máry, ako to robili králi za ich života.

38 A všetky egyptské vojská išli pred ním v tomto zriadení, najprv všetci mocní muži faraóna a mocní muži Jozefa a za nimi ostatní obyvatelia Egypta. Všetci boli opásaní mečmi, vyzbrojení panciermi a mali na sebe vojnovú výstroj.
39 A všetci plačúci a smútiaci išli na diaľku oproti máram, išli, plakali a nariekali, a ostatný ľud išiel za márami.
40 Jozef a jeho domácnosť išli spolu k máram, bosí a plačúci, a ostatní Jozefovi sluhovia obchádzali ho; každý mal na sebe svoje ozdoby a všetci boli ozbrojení vojnovými zbraňami.
41 A päťdesiat Jakubových sluhov išlo pred márami a rozsypali po ceste myrhu a aloe a všelijaké voňavky. A všetci Jakubovi synovia, ktorí niesli máry, kráčali po voňavkách a Jakubovi sluhovia išli pred nimi a rozsypali voňavky po ceste.
42 Jozef išiel hore s veľkým táborom a takto to robili každý deň, až kým nedorazili do kanaánskej krajiny. Prišli k humnu Atadu, ktorý bol na druhej strane Jordánu, a na tom mieste veľmi smútili a boleli.
43 A všetci kanaánski králi počuli o tejto veci a všetci vyšli, každý zo svojho domu, tridsaťjeden kanaánskych kráľov, a všetci prišli so svojimi mužmi, aby smútili a plakali nad Jakubom.
44 A všetci títo králi uzreli Jákobove máry a hľa, na nich bola Jozefova koruna, a aj oni položili svoje koruny na máry a obklopili ich korunami.
45 A všetci títo králi na tom mieste vyhlásili veľký a ťažký smútok so synmi Jakuba a Egypta za Jakuba, lebo všetci kanaánski králi poznali udatnosť Jakuba a jeho synov.
46 A k Ezauovi došla správa: „Jakub zomrel v Egypte a jeho synovia a celý Egypt ho odvážajú do kanaánskej krajiny, aby ho pochovali.“
47 Keď Ezau počul túto vec, býval na vrchu Seir. Vstal so svojimi synmi, celým svojím ľudom a celou svojou domácnosťou, ľudom veľmi početným, a prišli smútiť a plakať nad Jakubom.
48 Keď Ezau prišiel, smútil za svojím bratom Jakubom. Celý Egypt a celý Kanaán sa opäť zdvihli a smútili s Ezauom nad Jakubom na tom mieste.
49 Jozef a jeho bratia priviedli odtiaľ svojho otca Jakuba a išli do Hebronu, aby pochovali Jakuba v jaskyni pri jeho otcoch.
50 Keď prišli do Kireat-Arby, k jaskyni, Ezau so svojimi synmi sa postavil proti Jozefovi a jeho bratom ako prekážka v jaskyni a povedal: „Jakub tam nebude pochovaný, lebo patrí nám a nášmu otcovi.“
51 Jozef a jeho bratia počuli slová Ezauových synov a veľmi sa rozhnevali. Pristúpil Jozef k Ezauovi a povedal: „Čo to hovoria? Môj otec Jakub to od teba kúpil za veľké bohatstvo po Izákovej smrti pred dvadsiatimi piatimi rokmi a kúpil od teba aj celú kanaánsku zem, od tvojich synov a od tvojho potomstva.“
52 A Jakub ju kúpil pre svojich synov a pre svoje potomstvo po sebe ako dedičstvo naveky. Prečo však dnes hovoríš tieto veci?
53 Ezau odpovedal: „Lžeš a klameš, lebo som v celej tejto krajine nepredal nič, čo mi patrilo, ako hovoríš, a ani môj brat Jakub nekúpil v tejto krajine nič, čo mi patrilo.“
54 Ezau povedal tieto veci, aby oklamal Jozefa svojimi slovami, lebo Ezau vedel, že Jozef tam nebol v tých dňoch, keď Ezau predal Jakubovi všetko, čo mu patrilo v kanaánskej krajine.
55 A Jozef povedal Ezauovi: Môj otec to určite vložil do kúpnej listiny a osvedčil ju pred svedkami, a hľa, je u nás v Egypte.
56 Ezau mu odpovedal: „Prines záznam, všetko, čo nájdeš v zázname, a urobíme to.“
57 Jozef zavolal svojho brata Naftaliho a povedal mu: „Ponáhľaj sa, nemeškaj! Bež do Egypta a prines všetky záznamy, zmluvu o kúpe, zapečatenú zmluvu i otvorenú zmluvu a tiež všetky prvé záznamy, v ktorých sú zapísané všetky transakcie prvorodenstva.“
58 A privedieš ich sem k nám, aby sme sa od nich dozvedeli všetky slová Ezaua a jeho synov, ktoré dnes hovorili.
59 Neftali poslúchol Jozefov hlas, ponáhľal sa a bežal dolu do Egypta. Neftali bol pešo ľahší ako ktorýkoľvek jeleň na púšti, lebo chodil po klasoch obilia bez toho, aby ich rozdrvil.
60 Keď Ezau videl, že Neftali odišiel priniesť záznamy, on a jeho synovia zvýšili svoj odpor proti jaskyni a Ezau a všetok jeho ľud povstali proti Jozefovi a jeho bratom do boja.
61 A všetci synovia Jakubovi a ľud Egypta bojovali s Ezauom a jeho mužmi. Synovia Ezauovi a jeho ľud boli porazení synmi Jakubovými a synovia Jakubovi porazil Ezauov ľud štyridsať mužov.
62 A Chušim, syn Dána, syna Jakubovho, bol v tom čase s Jakubovými synmi, ale bol asi sto lakťov od miesta boja, lebo zostal s Jakubovými synmi pri Jakubových márach, aby ich strážil.
63 A Chušim bol nemý a hluchý, stále rozumel hlasu zdesenia medzi ľuďmi.
64 A opýtal sa: „Prečo nepochovávate mŕtvych a prečo je to také veľké zdesenie?“ Odpovedali mu slovami Ezaua a jeho synov. Bežal k Ezauovi uprostred boja a zabil Ezaua mečom. Odťal mu hlavu, ktorá odletela do diaľky a Ezau padol medzi bojujúci ľud.
65 A keď Chušim urobil túto vec, synovia Jakubovi zvíťazili nad synmi Ezauovými a synovia Jakuba násilím pochovali svojho otca Jakuba v jaskyni a synovia Ezauovi to videli.
66 Jakuba pochovali v Hebrone v jaskyni Machpela, ktorú Abrahám kúpil od synov Heta, aby mal tam pohrebisko. Pochovali ho vo veľmi drahom rúchu.
67 A žiadnemu kráľovi nebola preukázaná taká česť, akú Jozef preukázal svojmu otcovi po jeho smrti, lebo ho pochoval s veľkou cťou, ako sa pochovávajú králi.
68 Jozef a jeho bratia ustanovili sedemdňový smútok za svojho otca.

KAPITOLA 57

1 Potom viedli Ezauovi synovia vojnu so synmi Jakubovými a Ezauovi synovia bojovali s synmi Jakubovými v Hebrone. Ezau však stále ležal mŕtvy a nebol pochovaný.
2 A bitka medzi nimi bola ťažká a synovia Ezauovi boli porazení synmi Jakubovými. Synovia Jakubovi pobili osemdesiat mužov zo synov Ezauových a nikto nezomrel z ľudu synov Jakubových. A ruka Jozefa zvíťazila nad celým

ľudom synov Ezauových. Zajal Sefa, syna Elifaza, syna Ezauovho, a päťdesiat jeho mužov, spútal ich železnými reťazami a vydal ich do rúk svojim sluhom, aby ich odviedli do Egypta.
3 Keď Jakobovi synovia zajali Sefa a jeho ľud, všetci, čo zostali, sa veľmi báli o život z Ezauovho domu, aby neboli zajatí, a tak všetci utiekli s Elifazom, Ezauovým synom, a s jeho ľudom, s Ezauovým telom a vydali sa na cestu k vrchu Seir.
4 Prišli k vrchu Seir a pochovali Ezaua v Seire, ale jeho hlavu nepriniesli so sebou do Seiru, lebo bola pochovaná na mieste, kde bola bitka v Hebrone.
5 Keď Ezauovi synovia utiekli pred Jakubovými synmi, Jakubovi synovia ich prenasledovali až po hranice Seiru, ale pri prenasledovaní nezabili ani jedného z nich, lebo Ezauovo telo, ktoré niesli so sebou, ich zmätilo. Utiekli teda. Jakubovi synovia sa od nich vrátili a prišli na miesto, kde boli ich bratia v Hebrone. Zostali tam v ten deň i na druhý deň, kým si neoddýchli od boja.
6 A stalo sa tretieho dňa, že zhromaždili všetkých synov Seira Horejského a zhromaždili všetkých synov východu, množstvo ľudu ako morský piesok, a išli a zostúpili do Egypta, aby bojovali proti Jozefovi a jeho bratom a vyslobodili svojich bratov.
7 Jozef a všetci Jakubovi synovia počuli, že Ezauovi synovia a synovia východu prišli proti nim do boja, aby vyslobodili svojich bratov.
8 Jozef, jeho bratia a silní muži Egypta vyšli a bojovali v meste Ramses. Jozef a jeho bratia zasadili obrovskú porážku Ezauovým synom a synom východu.
9 A pobili ich šesťstotisíc mužov a pobili medzi nimi všetkých mocných mužov zo Seíru Horejského; zostalo ich len málo. A pobili aj veľmi veľa synov východu a synov Ezauových. A Elifaz, syn Ezauov, a všetci synovia východu utiekli pred Jozefom a jeho bratmi.
10 Jozef a jeho bratia ich prenasledovali, až kým neprišli do Sukkótu, a v Sukkóte z nich zabili tridsať mužov, ostatní však utiekli a každý utiekol do svojho mesta.
11 Jozef a jeho bratia a egyptskí hrdinovia sa od nich s radosťou a veselým srdcom odvrátili, lebo porazili všetkých ich nepriateľov.
12 Elifazov syn Sefo a jeho muži boli stále otrokmi v Egypte pre Jakubových synov a ich bolesti sa stupňovali.
13 Keď sa Ezauovi synovia a Seirovi synovia vrátili do svojej krajiny, Seirovi synovia videli, že všetci padli do rúk Jakubových synov a egyptského ľudu pre vojnu Ezauových synov.
14 Seírovi synovia povedali Ezauovým synom: „Videli ste, a preto viete, že tento tábor vznikol kvôli vám a nezostal ani jeden mocný muž ani bojovník.“
15 Preto teraz odíďte z našej krajiny, odíďte od nás do krajiny Kanaán, do krajiny, kde bývajú vaši otcovia; prečo by mali vaše deti zdediť dedičstvo našich detí v neskorších dňoch?
16 Ezauovi synovia však nechceli poslúchať synov Seíru a uvažovali, že s nimi začnú vojnu.
17 A Ezauovi synovia tajne poslali k Angeášovi, kráľovi Afriky, čiže k Dinhabe, s odkazom:
18 Pošli k nám niektorých zo svojich mužov, nech prídu k nám a my budeme bojovať spolu s synmi Seíra Horejského, lebo sa rozhodli bojovať s nami, aby nás vyhnali z krajiny.
19 A Angeás, kráľ Dinhaby, tak urobil, lebo bol v tých dňoch priateľský k Ezauovým synom. Angeás poslal Ezauovým synom päťsto statočných pešiakov a osemsto jazdcov.
20 A synovia Seíru poslali k synom východu a k synom Madiánu odkaz: Videli ste, čo nám urobili synovia Ezauovi, pre ktorých sme takmer všetci zničení v ich boji s synmi Jakubovými.
21 Preto teraz príďte k nám a pomôžte nám, a budeme s nimi bojovať spolu, vyženieme ich z krajiny a pomstíme sa za vinu našich bratov, ktorí zomreli za nich v boji s ich bratmi, synmi Jakubovými.
22 A všetci synovia východu poslúchli synov Seiru a prišlo k nim asi osemsto mužov s tasnými mečmi. A synovia Ezauovi bojovali v tom čase so synmi Seiru na púšti Paran.
23 Seírovci zvíťazili nad Ezauovými synmi a Seírovci v ten deň v bitke porazili Ezauových synov asi dvesto mužov z ľudu Angeasa, kráľa Dinhaby.
24 A na druhý deň sa Ezauovi synovia vrátili, aby bojovali druhýkrát so synmi Seiru. Bitka bola pre Ezauových synov tentoraz ťažká a veľmi ich trápila kvôli synom Seiru.
25 Keď Ezauovi synovia videli, že Seirovi synovia sú mocnejší ako oni, niektorí muži zo synov Ezauových sa obrátili a pomohli Seirovým synom, ich nepriateľom.
26 A v druhej bitke padlo z ľudu Ezauových synov pri Angeovi, kráľovi Dinhaby, päťdesiatosem mužov.
27 A na tretí deň počuli Ezauovi synovia, že sa niektorí z ich bratov odvrátili od nich, aby bojovali proti nim v druhej bitke; a Ezauovi synovia smútili, keď to počuli.
28 A povedali: Čo máme urobiť s našimi bratmi, ktorí sa od nás odvrátili, aby pomohli synom Seiru, našim nepriateľom? A synovia Ezauovi poslali znova k Angeášovi, kráľovi Dinhaby, s odkazom:
29 Pošli nám znova iných mužov, aby sme s nimi bojovali proti Seírovcom, lebo už dvakrát premohli nás.
30 Angeáš poslal opäť k Ezauovým synom asi šesťsto statočných mužov a tí prišli Ezauovým synom pomôcť.
31 O desať dní Ezauovi synovia opäť bojovali so synmi Seiru na púšti Paran. Bitka bola veľmi krutá proti synom Seiru. Ezauovi synovia v tom čase zvíťazili nad synmi Seiru. Synovia Seiru boli porazení synmi Ezauovými a Ezauovi synovia z nich pobili asi dvetisíc mužov.
32 V tejto bitke zomreli všetci silní muži zo Seíru a v ich mestách zostali len ich malé deti.
33 A všetci Madiánci a synovia východu sa dali na útek pred bojom. Opustili synov Seíru a utiekli, keď videli, že bitka je na nich krutá. Ezauovi synovia prenasledovali všetkých synov východu, až kým nedorazili do ich krajiny.
34 Ezauovi synovia z nich pobili asi dvestopäťdesiat mužov a z ľudu Ezauových synov padlo v tej bitke asi tridsať mužov. Ale toto nešťastie ich postihlo, pretože sa ich bratia odvrátili od nich, aby pomohli synom Seira Horejského. A Ezauovi synovia znova počuli o zlých skutkoch svojich bratov a znova smútili nad touto vecou.
35 Po bitke sa Ezauovi synovia vrátili domov do Seiru. Ezauovi synovia pobili tých, ktorí zostali v krajine Seiru. Pobili aj ich ženy a malé deti. Nenechali nažive ani dušu, iba päťdesiat mladých chlapcov a dievčat, ktorým dovolili žiť. Ezauovi synovia ich však nepopravili. Chlapci sa im stali otrokmi a dievčatá si vzali za ženy.

36 Ezauovi synovia bývali v Seire na mieste Seirových synov, zdedili ich krajinu a zmocnili sa ju.
37 A Ezauovi synovia vzali všetko, čo patrilo v krajine synom Seirovým, aj ich stáda, ich býky a ich majetok, a všetko, čo patrilo synom Seirovým, vzali Ezauovi synovia a Ezauovi synovia bývali v Seire na mieste synov Seirových až do dnešného dňa. A Ezauovi synovia rozdelili krajinu na časti piatim synom Ezauovým podľa ich rodov.
38 V tých dňoch sa Ezauovi synovia rozhodli korunovať nad sebou kráľa v krajine, ktorú vlastnili. Povedali si však: „Nie tak, on bude kraľovať nad nami v našej krajine a my budeme pod jeho radou a on bude viesť naše boje proti našim nepriateľom.“ A tak aj urobili.
39 A všetci Ezauovi synovia prisahali: „Že nikto z ich bratov nebude nad nimi kraľovať, iba cudzí muž, ktorý nie je z ich bratov, lebo duše všetkých Ezauových synov boli zatrpknuté, každý proti svojmu synovi, bratovi a priateľovi, pre zlo, ktoré utrpeli od svojich bratov, keď bojovali so synmi Seiru.“
40 Preto Ezauovi synovia prisahali: „Od toho dňa si nevyberú kráľa spomedzi svojich bratov, ale z cudzej krajiny, a to až do dnešného dňa.“
41 A bol tam muž z ľudu Angeášov, kráľ Dinhaby; volal sa Bela, syn Beórov, ktorý bol veľmi statočný muž, krásny a pôvabný a múdry vo všetkej múdrosti, a muž rozumu a rady; a nikto z ľudu Angeášov sa mu nevyrovnal.
42 A všetci Ezauovi synovia ho vzali, pomazali ho a korunovali ho za kráľa, poklonili sa mu a povedali mu: Nech žije kráľ, nech žije kráľ!
43 Rozprestreli plachtu a každý mu priniesol zlaté a strieborné náušnice, prstene alebo náramky. Zbohatli ho striebrom a zlatom, ónyxovými kameňmi a bdeliom. Zrobili mu kráľovský trón, na hlavu mu položili kráľovskú korunu a postavili mu palác. Býval v ňom a stal sa kráľom nad všetkými Ezauovými synmi.
44 A obyvatelia Angeásu vzali od Ezauových synov mzdu za svoj boj a odišli a vrátili sa v tom čase k svojmu pánovi do Dinhaby.
45 Bela kraľoval nad Ezauovými synmi tridsať rokov a Ezauovi synovia bývali v krajine namiesto synov Seíru a bývali bezpečne na ich mieste až do dnešného dňa.

KAPITOLA 58

1 V tridsiatom druhom roku odchodu Izraelitov do Egypta, to jest v sedemdesiatom prvom roku Jozefovho života, zomrel v tom roku faraón, egyptský kráľ, a namiesto neho sa stal kráľom jeho syn Magron.
2 Faraón pred svojou smrťou prikázal Jozefovi, aby sa stal otcom jeho synovi Magronovi a aby Magron bol pod Jozefovou starostlivosťou a pod jeho radou.
3 Celý Egypt súhlasil s tým, aby sa Jozef stal nad nimi kráľom, lebo všetci Egypťania milovali Jozefa ako predtým, iba faraónov syn Magron sedel na tróne svojho otca a stal sa v tých dňoch kráľom namiesto svojho otca.
4 Magron mal štyridsaťjeden rokov, keď začal kraľovať, a štyridsať rokov kraľoval v Egypte. Celý Egypt ho pomenoval faraón podľa mena jeho otca, ako to bolo v Egypte zvykom robiť každému kráľovi, ktorý nad nimi kraľoval.
5 Keď sa faraón stal kráľom namiesto jeho otca, zveril egyptské zákony a všetky vládne záležitosti do rúk Jozefa, ako mu prikázal jeho otec.
6 Jozef sa stal kráľom nad Egyptom, lebo spravoval celý Egypt a celý Egypt bol pod jeho starostlivosťou a pod jeho radou, lebo celý Egypt sa po faraónovej smrti prikláňal k Jozefovi a veľmi ho milovali, aby nad nimi kraľoval.
7 Ale boli medzi nimi aj takí, ktorí ho nemali radi a hovorili: „Nikto cudzinec nebude nad nami kraľovať.“ Napriek tomu celá egyptská vláda v tých dňoch po faraónovej smrti prešla na Jozefa, ktorý bol správcom a robil, čo sa mu páčilo v celej krajine, bez toho, aby sa do toho nikto zasahoval.
8 A celý Egypt bol pod Jozefovou správou a Jozef viedol vojnu so všetkými svojimi okolitými nepriateľmi a podmanil si ich; tiež celú krajinu a všetkých Filištíncov až po hranice Kanaánu si Jozef podmanil a všetci boli pod jeho mocou a dávali Jozefovi každoročnú daň.
9 A faraón, kráľ Egypta, zasadol na trón namiesto svojho otca, ale bol podriadený Jozefovej dohľadu a rade, tak ako bol spočiatku podriadený svojmu otcovi.
10 Nekraľoval iba v egyptskej krajine pod Jozefovou radou, ale Jozef kraľoval v tom čase nad celou krajinou od Egypta až po veľkú rieku Perat.
11 Jozef mal úspech vo všetkých svojich cestách a Hospodin bol s ním. Hospodin dal Jozefovi ďalšiu múdrosť, česť, slávu a lásku k nemu v srdciach Egypťanov a v celej krajine. Jozef kraľoval nad celou krajinou štyridsať rokov.
12 A všetky krajiny Filištíncov, Kanaán, Sidon a na druhej strane Jordánu prinášali Jozefovi dary po všetky jeho dni a celá krajina bola v Jozefovej ruke a prinášali mu každoročnú daň, ako bolo stanovené, lebo Jozef bojoval proti všetkým svojim okolitým nepriateľom a porazil ich. Celá krajina bola v Jozefovej ruke a Jozef sedel bezpečne na svojom tróne v Egypte.
13 A tiež všetci jeho bratia, synovia Jakobovi, bývali bezpečne v krajine po všetky dni Jozefove a boli plodní a veľmi sa rozmnožili v krajine a slúžili Pánovi po všetky svoje dni, ako im prikázal ich otec Jakob.
14 A stalo sa po mnohých dňoch a rokoch, keď Ezauovi synovia pokojne bývali vo svojej krajine s Belom, svojím kráľom, že sa Ezauovi synovia plodili a rozmnožili v krajine a rozhodli sa ísť a bojovať proti synom Jakubovým a celému Egyptu a vyslobodiť svojho brata Zefa, syna Elifazovho, a jeho mužov, lebo v tých dňoch boli ešte otrokmi Jozefovými.
15 Ezauovi synovia poslali posolstvo ku všetkým synom východu a tí s nimi uzavreli mier. Všetci synovia východu prišli k nim, aby išli s Ezauovými synmi do Egypta do boja.
16 A prišli k nim aj z ľudu Angeasa, kráľa Dinhaby, a poslali aj k synom Izmaela a aj oni prišli k nim.
17 A všetok tento ľud sa zhromaždil a prišiel do Seiru, aby pomohol Ezauovým synom v ich boji. Tento tábor bol veľmi veľký a plný ľudí, početných ako morský piesok, asi osemstotisíc mužov pešiakov a jazdcov. Všetky tieto vojská zostúpili do Egypta, aby bojovali s Jakubovými synmi, a utáborili sa pri Ramzesovi.
18 Jozef vyšiel so svojimi bratmi s egyptskými hrdinami, asi šesťsto mužmi, a bojovali s nimi v krajine Ramses. A synovia Jakubovi v tom čase opäť bojovali s Ezauovými synmi v päťdesiatom roku, keď synovia Jakubovi zostúpili

do Egypta, to je tridsiaty rok kraľovania Belu nad Ezauovými synmi v Seire.
19 A Hospodin vydal všetkých mocných mužov Ezaua a synov východu do ruky Jozefa a jeho bratov, a ľud synov Ezaua a synov východu bol porazený pred Jozefom.
20 A z Ezauovho ľudu a z východných synov, ktorí boli pobití, padlo pred Jakubovými synmi asi dvestotisíc mužov a ich kráľ Bela, syn Beorov, padol s nimi v boji. Keď Ezauovi synovia videli, že ich kráľ padol v boji a je mŕtvy, ochabli im v boji ruky.
21 Jozef a jeho bratia a celý Egypt stále bili ľud z domu Ezauovho. Celý Ezauov ľud sa bál Jakubových synov a utiekol pred nimi.
22 Jozef a jeho bratia s celým Egyptom ich prenasledovali deň cesty a zabili z nich asi tristo mužov, pričom ich stále bili na ceste; potom sa od nich vrátili.
23 Jozef a všetci jeho bratia sa vrátili do Egypta. Nechýbal im ani jeden muž, ale z Egypťanov padlo dvanásť mužov.
24 Keď sa Jozef vrátil do Egypta, prikázal, aby zviazali aj Sefa a jeho mužov. Zviazali ich železnými putami a ešte viac im spôsobili zármutok.
25 A všetok ľud Ezauovcov a synovia východu sa v hanbe vrátili každý do svojho mesta, lebo všetci hrdinovia, ktorí boli s nimi, padli v boji.
26 Keď Ezauovi synovia videli, že ich kráľ padol v boji, ponáhľali sa a vybrali si muža z ľudu synov Východu, menom Jobab, syn Zarachov, z krajiny Bocra, a ustanovili ho za kráľa nad sebou namiesto svojho kráľa Belu.
27 A Jobab zasadol na trón Belov ako kráľ namiesto neho a Jobab kraľoval v Edome nad všetkými synmi Ezauovými desať rokov. A synovia Ezauovi od toho dňa viac nebojovali s synmi Jakubovými, lebo synovia Ezauovi poznali udatnosť synov Jakubových a veľmi sa ich báli.
28 Ale od toho dňa Ezauovi synovia nenávideli Jakubových synov a nenávisť a nepriateľstvo medzi nimi boli veľmi silné po všetky dni až do dnešného dňa.
29 Potom, po desiatich rokoch, zomrel Jobab, syn Zarachov z Bocry. Ezauovi synovia si vzali muža menom Kušam z krajiny Teman a ustanovili ho za kráľa nad sebou namiesto Jobaba. Kušam kraľoval v Edome nad všetkými Ezauovými synmi dvadsať rokov.
30 A Jozef, kráľ Egyptský, a jeho bratia, a všetci Izraeliti bývali v tých dňoch bezpečne v Egypte spolu so všetkými Jozefovými deťmi a jeho bratmi, bez prekážok alebo zlých nehôd, a Egyptská krajina mala v tom čase pokoj od vojny za čias Jozefa a jeho bratov.

KAPITOLA 59

1 Toto sú mená synov Izraela, ktorí bývali v Egypte a prišli s Jakobom. Všetci synovia Jakobovi prišli do Egypta, každý so svojou domácnosťou.
2 Leine deti boli Ruben, Simeon, Lévi, Júda, Isachar, Zebulon a ich sestra Dína.
3 Ráchelini synovia boli Jozef a Benjamín.
4 Synovia Zilpy, Leinej slúžky, boli Gád a Ašer.
5 Synovia Bilhy, slúžky Ráchelinej, boli Dan a Naftali.
6 A toto boli ich potomkovia, ktorí sa im narodili v krajine Kanaán, skôr ako prišli do Egypta so svojím otcom Jakobom.
7 Synovia Rubena boli Chanoch, Pallu, Checron a Karmi.
8 A synovia Simeonovi boli Jemuel, Jamin, Ohad, Jachin, Zochar a Saul, syn kanaánskej ženy.
9 Léviho synovia boli Geršon, Kehat a Merari a ich sestra Jochebed, ktorá sa im narodila, keď išli do Egypta.
10 Júdovi synovia boli Er, Onan, Šela, Peres a Zarach.
11 Er a Onan zomreli v kanaánskej krajine a synovia Pereca boli Chezron a Chamul.
12 A synovia Isacharovi boli Tola, Puva, Jób a Šomron.
13 Synovia Zebulúnovi boli Sered, Elon a Jakleel a syn Dánov bol Kušim.
14 Synovia Naftaliho boli Jakceel, Guni, Jetcer a Šilam.
15 Gádovi synovia boli Cifion, Chagi, Šuni, Ecbon, Eri, Arodi a Areli.
16 Ašerovi synovia boli Jimna, Jišva, Jišvi, Beria a ich sestra Serach; a Beriášovi synovia boli Cheber a Malchiel.
17 A synovia Benjamínovi boli: Bela, Becher, Ašbel, Gera, Naaman, Achi, Roš, Mupim, Chupim a Ord.
18 Jozefovi sa narodili synovia v Egypte: Manaše a Efraim.
19 Všetkých duší, ktoré vyšli z Jakubových bedr, bolo sedemdesiat duší. To sú tí, ktorí prišli s Jakubom, svojím otcom, do Egypta, aby tam bývali. Jozef a všetci jeho bratia bývali bezpečne v Egypte a jedli z najlepšieho Egypta po všetky dni Jozefovho života.
20 Jozef žil v egyptskej krajine deväťdesiattri rokov a kraľoval nad celým Egyptom osemdesiat rokov.
21 Keď sa priblížili dni Jozefovej smrti, poslal po svojich bratov a celú rodinu svojho otca a všetci sa zišli a posadili sa pred neho.
22 Jozef povedal svojim bratom a celej rodine svojho otca: „Hľa, ja umieram, ale Boh vás určite navštívi a vyvedie vás z tejto krajiny do krajiny, ktorú prisahal vašim otcom, že im ju dá.“
23 A keď vás Boh navštívi a vyvedie vás odtiaľto do krajiny vašich otcov, vtedy vyneste odtiaľto aj moje kosti.
24 Jozef zaviazal Izraelitov prísahou za ich potomstvo: „Boh vás určite navštívi a vynesiete odtiaľto moje kosti so sebou.“
25 Potom Jozef zomrel v tom roku, v sedemdesiatom prvom roku, keď Izraeliti zostúpili do Egypta.
26 Jozef mal stodesať rokov, keď zomrel v egyptskej krajine. Vstali všetci jeho bratia a všetci jeho služobníci a nabalzamovali Jozefa podľa svojho zvyku. Jeho bratia a celý Egypt ho oplakávali sedemdesiat dní.
27 Jozefa vložili do rakvy plnej voňaviek a všelijakých voňaviek a pochovali ho pri rieke Sichor, aj jeho synov a všetkých jeho bratov. Celá domácnosť jeho otca ho oplakávala sedemdňovým smútkom.
28 A stalo sa po Jozefovej smrti, že v tých dňoch začali všetci Egypťania vládnuť nad synmi Izraelovými. Faraón, egyptský kráľ, ktorý kraľoval namiesto svojho otca, prijal všetky egyptské zákony a riadil celú egyptskú vládu pod svojou radou a bezpečne kraľoval nad svojím ľudom.

KAPITOLA 60

1 Keď sa po Jozefovej smrti uplynul sedemdesiatdruhý rok od zostupu Izraelitov do Egypta, utiekol z Egypta Sefo, syn Elifaza, syna Ezauovho, on i jeho muži a odišli.
2 A prišiel do Afriky, čiže do Dinhaby, k africkému kráľovi Angeášovi. Angeáš ich prijal s veľkou cťou a ustanovil Zefa za veliteľa svojho vojska.

3 A Zefo si našiel priazeň v očiach Angeása a v očiach svojho ľudu a Zefo bol mnoho dní veliteľom vojska Angeása, kráľa Afriky.
4 A Sefo zlákal Angeása, kráľa Afriky, aby zhromaždil celé svoje vojsko a išiel bojovať proti Egypťanom a proti synom Jakubovým, aby sa im pomstil za priestupky svojich bratov.
5 Angeáš však nechcel poslúchnuť Cefoho, lebo poznal silu Jakubových synov a to, čo urobili jeho vojsku v boji proti Ezauovým synom.
6 A Sefo bol v tých dňoch veľmi významný v očiach Angeása a v očiach celého svojho ľudu a neustále ich zvádzal, aby bojovali proti Egyptu, ale oni nechceli.
7 A stalo sa v tých dňoch v krajine Chittim, v meste Puzimna, muž menom Uzu, a synovia Chittim ho zbožštili. A muž zomrel a nemal syna, iba jednu dcéru, ktorá sa volala Jania.
8 A dievča bolo mimoriadne krásne, pôvabné a inteligentné, nebolo vidieť v celej krajine žiadnu takú krásnu a múdru, ako bola ona.
9 A uvideli ju ľudia Angeása, kráľa Afriky, a prišli k nemu a chválili ju. Angeás poslal k synom Chitimov a požiadal ich, aby si ju vzali za manželku, a obyvatelia Chitimov súhlasili, že mu ju dajú za manželku.
10 A keď poslovia Angeasa odchádzali z krajiny Chittim, aby sa vydali na cestu, hľa, poslovia Turnusa, kráľa Bibentu, prišli do Chittimu, lebo aj Turnus, kráľ Bibentu, poslal svojich poslov, aby si pre neho vyžiadali Janiu, aby si ju vzal za ženu, lebo všetci jeho muži mu ju tiež chválili, preto k nej poslal všetkých svojich sluhov.
11 A služobníci Turnusa prišli do Chittima a požiadali o Janiu, aby ju vzal za manželku svojmu kráľovi Turnovi.
12 A obyvatelia Chitimu im povedali: „Nemôžeme ju dať, pretože africký kráľ Angeas si ju prial vziať za manželku ešte predtým, ako ste prišli, a aby sme mu ju dali, a preto teraz nemôžeme urobiť túto vec, aby sme Angeasovi vzali dievča a dali ju Turnovi.“
13 Veľmi sa bojíme Angeasa, aby neprišiel do boja proti nám a nezničil nás, a tvoj pán Turnus nás nebude môcť vyslobodiť z jeho rúk.
14 Keď poslovia z Turnusu počuli všetky slová Chitimčanov, vrátili sa k svojmu pánovi a oznámili mu všetky slová Chitimčanov.
15 A deti Chittima poslali Angeasovi správu: „Hľa, Turnus poslal po Janiu, aby si ju vzal za ženu, a takto sme mu odpovedali. Počuli sme, že zhromaždil celé svoje vojsko, aby išiel do vojny proti tebe, a že má v úmysle prejsť cestou Sardúnie, aby bojoval proti tvojmu bratovi Lukovi, a potom príde bojovať proti tebe.“
16 Angeas počul slová detí Chitimovcov, ktoré mu poslali v zázname, a rozhneval sa. Vstal, zhromaždil celé svoje vojsko a prišiel cez morské ostrovy cestou do Sardúnie k svojmu bratovi Lukovi, kráľovi Sardúnie.
17 A Niblos, syn Luka, počul, že prichádza jeho strýko Angeas, a vyšiel mu v ústrety s ťažkým vojskom, pobozkal ho a objal ho a Niblos povedal Angeasovi: „Keď sa budeš pýtať môjho otca na jeho blaho, keď pôjdem s tebou bojovať proti Turnovi, požiadaj ho, aby ma ustanovil za veliteľa svojho vojska.“ A Angeas tak urobil a prišiel k svojmu bratovi a jeho brat mu prišiel v ústrety a pýtal sa ho na jeho blaho.
18 Angeas sa opýtal svojho brata Luka, ako sa mu darí, a aby ustanovil svojho syna Nibla za veliteľa svojho vojska. Lukus tak urobil. Angeas a jeho brat Lukus povstali a tiahli do boja proti Turnu. Bolo s nimi veľké vojsko a udatný ľud.
19 Prišiel na lodiach a prišli do provincie Aštaraš. A hľa, Turnus sa im blížil oproti, lebo vyrazil do Sardúnie a chcel ju zničiť a potom odtiaľ prejsť do Angeady, aby s ním bojoval.
20 Angeas a jeho brat Lukus sa stretli s Turnom v údolí Kanopia a na tom mieste sa medzi nimi strhla tuhá a zúrivá bitka.
21 Bitka sa zvrtla na sardúnskeho kráľa Luka a celé jeho vojsko padlo. V bitke padol aj jeho syn Niblos.
22 Jeho strýko Angeas rozkázal svojim sluhom, aby pre Niblosa urobili zlatú rakvu a vložili ho do nej. Angeas opäť bojoval proti Turnovi. Angeas bol silnejší ako on, zabil ho a pobil všetok jeho ľud ostrím meča. Angeas pomstil Niblosa, syna svojho brata, a vojsko svojho brata Luka.
23 A keď Turnus zomrel, ruky tých, ktorí bitku prežili, zoslabli a utiekli pred Angeasom a jeho bratom Lukom.
24 Angeas a jeho brat Lukus ich prenasledovali až k hlavnej ceste medzi Alphanom a Romou a celé Turnovo vojsko pobili ostrím meča.
25 A sardúnsky kráľ Lukus prikázal svojim sluhom, aby zhotovili medenú rakvu a aby do nej uložili telo jeho syna Niblosa a pochovali ho na tom mieste.
26 A postavili na nej vysokú vežu na hlavnej ceste a pomenovali ju podľa mena Niblos až do dnešného dňa a pochovali tam aj Turnusa, kráľa Bibentu, na tom mieste s Niblosom.
27 A hľa, na hlavnej ceste medzi Alphanom a Romou je na jednej strane Niblosov hrob a na druhej strane Turnusov hrob a medzi nimi je až dodnes dlažba.
28 Keď bol Niblos pochovaný, jeho otec Lukus sa so svojím vojskom vrátil do svojej krajiny Sardúnia a jeho brat, kráľ Afriky, Angeas, odišiel so svojím ľudom do mesta Bibentu, čiže do mesta Turnus.
29 A obyvatelia Bibentu počuli o jeho povesti a veľmi sa ho báli a vyšli mu v ústrety s plačom a prosbou a obyvatelia Bibentu prosili Angeasa, aby ich nezabíjal ani nezničil ich mesto; a on tak urobil, lebo Bibentu bolo v tých dňoch považované za jedno z miest detí Chittim; preto mesto nezničil.
30 Od toho dňa však vojská afrického kráľa chodili do Chittimu, aby ho vyplienili a drancovali, a kedykoľvek ta išli, išiel s nimi aj Sefo, veliteľ angeáškeho vojska.
31 A potom sa Angeas so svojím vojskom obrátil a prišli do mesta Puzimna. Angeas si odtiaľ vzal za manželku Janiu, dcéru Uzua, a priviedol ju do svojho mesta v Afrike.

KAPITOLA 61

1 V tom čase faraón, kráľ Egypta, prikázal všetkému svojmu ľudu, aby mu postavili v Egypte pevný palác.
2 A tiež prikázal synom Jakubovým, aby pomáhali Egypťanom pri stavbe, a Egypťania postavili krásny a elegantný palác pre kráľovské obydlie a on v ňom býval a obnovil svoju vládu a vládol bezpečne.
3 A Zebulon, syn Jakubov, zomrel v tom roku, to je sedemdesiatdruhý rok od zostupu Izraelitov do Egypta.

Zebulon zomrel stoštrnásťročný. Bol pochovaný v rakve a odovzdaný do rúk jeho detí.
4 A v sedemdesiatom piatom roku zomrel jeho brat Simeon. Mal stodvadsať rokov, keď zomrel. Aj on bol pochovaný v rakve a odovzdaný do rúk jeho detí.
5 A Sefo, syn Elifaza, syna Ezauovho, veliteľ vojska Angeáša, kráľa Dinhaby, stále denne navádzal Angeáša, aby sa pripravil do boja a bojoval s Jakubovými synmi v Egypte. Angeáš však nechcel to urobiť, lebo mu jeho služobníci vyrozprávali všetku silu Jakubových synov, čo im urobili v boji s Ezauovými synmi.
6 V tých dňoch Zefo denne navádzal Angeáša, aby bojoval s Jakubovými synmi.
7 Po nejakom čase Angeáš vypočul Cefonove slová a súhlasil s ním, aby bojoval s Jakubovými synmi v Egypte. Angeáš zorganizoval všetok svoj ľud, ľud početný ako piesok na brehu mora, a rozhodol sa ísť do Egypta bojovať.
8 A medzi Angeasovými sluhami bol pätnásťročný mladík, volal sa Balaam, syn Beorov. Mladík bol veľmi múdry a ovládal umenie čarodejníctva.
9 Angeáš povedal Balaámovi: „Prosím ťa, vyčaruj nám čarodejníctvo, aby sme vedeli, kto zvíťazí v tomto boji, do ktorého teraz vstupujeme.“
10 A Balaam prikázal, aby mu priniesli vosk, a urobil z neho podobu vozov a jazdcov, ktoré predstavovali vojsko Angeášovo a vojsko Egyptské, a vložil ich do dômyselne pripravených vôd, ktoré mal na tento účel, a vzal do ruky konáre myrtových stromov a využil svoju prefikanosť a spojil ich nad vodou, a vo vode sa mu zjavili podobné obrazy vojsk Angeášových, padajúcich pred podobnými obrazmi Egypťanov a synov Jakubových.
11 Balaam to povedal Angeášovi. Angeáš zúfal a neozbrojený nebol, aby išiel do Egypta bojovať, ale zostal vo svojom meste.
12 Keď Elifazov syn Zefo videl, že Angeáš zúfalo túži ísť do boja s Egypťanmi, utiekol Zefo pred Angeášom z Afriky a odišiel do Chitimu.
13 Všetci obyvatelia Chitimu ho prijali s veľkou úctou a najali si ho, aby viedol ich bitky po všetky dni. Sefo v tých dňoch nesmierne zbohatol a vojská afrického kráľa sa v tých dňoch stále rozširovali. Synovia Chitimu sa zhromaždili a išli na vrch Kuptizia kvôli vojskám afrického kráľa Angeasa, ktoré na nich útočili.
14 Jedného dňa stratil Zefo mladú jalovicu. Išiel ju hľadať a počul ju bučať okolo vrchu.
15 A Zefo išiel a videl, a hľa, na úpätí vrchu bola veľká jaskyňa a pri vchode do jaskyne bol veľký kameň. Zefo rozštiepil kameň a vošiel do jaskyne. A videl, a hľa, veľké zviera požieralo vola; od stredu hore sa podobalo človeku a od stredu dole sa podobalo zvieraťu. A Zefo povstal proti zvieraťu a zabil ho mečmi.
16 Obyvatelia Chittima sa o tom dopočuli a veľmi sa radovali a pýtali sa: „Čo máme urobiť s týmto mužom, ktorý zabil toto zviera, ktoré požieralo náš dobytok?“
17 Všetci sa zhromaždili, aby mu zasvätili jeden deň v roku, a pomenovali ho podľa jeho mena Sefo a prinášali mu v ten deň rok čo rok úliaty a dary.
18 V tom čase ochorela Jania, dcéra Uzua, manželka kráľa Angeasa, a jej choroba bola pre Angeasa a jeho úradníkov veľmi ťažká. Angeas sa svojich mudrcov opýtal: „Čo mám urobiť s Janiou a ako ju mám z jej choroby vyliečiť?“ Jeho mudrci mu odpovedali: „Pretože vzduch našej krajiny nie je ako vzduch krajiny Chittim a naša voda nie je ako ich voda, preto kráľovná ochorela.“
19 Ochorela totiž kvôli zmene vzduchu a vody a tiež preto, že vo svojej krajine pila iba vodu z Purmy, ktorú jej predkovia priniesli po mostoch.
20 A Angeas prikázal svojim sluhom, a tí mu v nádobách priniesli vody z Purmy patriace Chittimu a odvážili tieto vody so všetkými vodami africkej krajiny a zistili, že tieto vody sú ľahšie ako vody Afriky.
21 A Angeas videl túto vec a prikázal všetkým svojim dôstojníkom, aby zhromaždili kamenárov v tisícoch a desaťtisícoch, a oni otesali kameň bez počtu, a prišli stavitelia a postavili mimoriadne pevný most a priviedli prameň vody z krajiny Chittim do Afriky, a tá voda bola pre kráľovnú Janiu a pre všetky jej starosti, aby z nej pila a piekla, umývala sa a kúpala, a tiež aby ňou polievala všetky semená, z ktorých sa dá získať potrava, a všetky plody zeme.
22 A kráľ prikázal, aby priniesli pôdu z Chitimu na veľkých lodiach a priniesli aj kamene na stavbu, a stavitelia postavili paláce pre kráľovnú Janiu a kráľovná sa uzdravila zo svojej choroby.
23 A počas obratu v roku africké vojská naďalej prichádzali do krajiny Chitim, aby ako zvyčajne plienili. Elifazov syn Sefo počul ich správu a vydal proti nim rozkazy a bojoval s nimi. Utiekli pred ním a on vyslobodil krajinu Chitim z ich rúk.
24 A synovia Chittima videli udatnosť Sefa a synovia Chittima sa odhodlali a ustanovili si nad sebou Sefa za kráľa. Stal sa nad nimi kráľom. Kým kraľoval, išli si podmaniť synov Tubala a všetky okolité ostrovy.
25 Ich kráľ Sefo ich viedol a bojovali proti Tubalu a ostrovom a podmanili si ich. Keď sa vrátili z bitky, obnovili mu vládu a postavili mu veľmi veľký palác ako kráľovský príbytok a sídlo a urobili mu veľký trón. Sefo kraľoval nad celou krajinou Chitim a nad krajinou Itálie päťdesiat rokov.

KAPITOLA 62

1 V tom roku, v sedemdesiatom deviatom roku odchodu Izraelitov do Egypta, zomrel v egyptskej krajine Ruben, syn Jakubov. Ruben mal stodvadsaťpäť rokov, keď zomrel. Vložili ho do rakvy a odovzdali ho do rúk jeho detí.
2 V osemdesiatom roku zomrel jeho brat Dan, ktorý mal stodvadsať rokov, keď zomrel. Aj on bol pochovaný v rakve a odovzdaný do rúk jeho detí.
3 V tom roku zomrel edomský kráľ Chušam a po ňom kraľoval Hadad, syn Bedadov, tridsaťpäť rokov. V osemdesiatom prvom roku zomrel v Egypte Isachar, syn Jakubov. Isachar mal stodvadsaťdva rokov, keď zomrel. V Egypte ho pochovali do rakvy a odovzdali do rúk jeho deťom.
4 V osemdesiatom druhom roku zomrel jeho brat Ašer. Mal stodvadsaťtri rokov, keď zomrel. V Egypte ho pochovali v rakve a odovzdali do rúk jeho deťom.
5 A v osemdesiatom treťom roku zomrel Gád. Mal stodvadsaťpäť rokov, keď zomrel. V Egypte ho pochovali do rakvy a dali do rúk jeho deťom.

6 V osemdesiatom štvrtom roku, to je päťdesiaty rok kraľovania Hadada, syna Bedadovho, kráľa Edomu, zhromaždil Hadad všetkých Ezauových synov, pripravil celé svoje vojsko, asi štyristotisíc mužov, a tiahol do moabskej krajiny. Išiel bojovať proti Moábcom a podrobiť ich povinnostiam.
7 Moábci počuli túto vec a veľmi sa zľakli. Poslali poslov k Madiánčanom, aby im pomohli v boji proti Hadadovi, synovi Bedadovmu, kráľu Edomu.
8 Keď prišiel Hadad do moábskej krajiny, Moáb a Midjánci mu vyšli v ústrety a zriadili sa proti nemu na moábskom poli.
9 Hadad bojoval s Moábčanmi a padlo z Moábčanov a z Midjána mnoho pobitých, asi dvestotisíc mužov.
10 Bitka proti Moábcom bola veľmi krutá. Keď Moábci videli, že bitka je pre nich krutá, oslabili ruky, obrátili sa chrbtom a nechali Madiáncov, aby bojovali ďalej.
11 Midjánci však nevedeli o Moábových zámeroch, ale posilnili sa v boji a bojovali s Hadadom a celým jeho vojskom a všetci Midjánci padli pred ním.
12 Hadad porazil všetkých Midjáncov ťažkými ranami a pobil ich ostrím meča. Nenechal nikoho nažive z tých, ktorí prišli Moábovi na pomoc.
13 Keď všetci madiánci padli v boji a moabskí synovia unikli, Hadad si podriadil všetkých Moabcov, ktorí v tom čase dávali daň, a tak sa dostali pod jeho moc. Odvádzali každoročnú daň, ako bolo nariadené. Hadad sa potom vrátil do svojej krajiny.
14 Keď sa na konci roka ostatní Midjánci, ktorí boli v krajine, dopočuli, že všetci ich bratia padli v boji s Hadadom pre Moábcov, pretože Moábci sa v boji obrátili chrbtom a nechali Midjáncov bojovať, päť midjánskych kniežat sa s ostatnými svojimi bratmi, ktorí zostali v ich krajine, rozhodlo bojovať s Moábcami a pomstiť ich za ich bratov.
15 Midjánci poslali ku všetkým svojim bratom, synom východu, a všetci ich bratia, všetci synovia Ketúry, prišli pomôcť Midjáncom bojovať proti Moábcom.
16 Moábci počuli túto vec a veľmi sa zľakli, že sa proti nim zhromaždili všetci synovia východu do boja. Preto poslali Moábci Hadadovi, synovi Bedadovmu, pamätný list do krajiny Edom s odkazom:
17 Poďte k nám a pomôžte nám, aby sme porazili Madiánčanov, lebo sa všetci zhromaždili a prišli proti nám so všetkými svojimi bratmi, synmi východu, aby bojovali a pomstili Madiánčanov, ktorí padli v boji.
18 A Hadad, syn Bedadov, kráľ Edomu, vytiahol s celým svojím vojskom a išiel do Moábskej krajiny, aby bojoval s Madiánčanmi. A Madiánčania a synovia východu bojovali s Moábčanmi na Moábskom poli a bitka medzi nimi bola veľmi prudká.
19 Hadad pobil všetkých Midjáncov a obyvateľov východu ostrím meča. V tom čase Hadad vyslobodil Moába z ruky Midjáncov. Tí, ktorí zostali z Midjáncov a z obyvateľov východu, utiekli pred Hadadom a jeho vojskom. Hadad ich prenasledoval až do ich krajiny a spôsobil im ťažkú porážku, takže zabití padali na ceste.
20 Hadad vyslobodil Moába z ruky Madiáncov, lebo všetci Madiánci padli pod mečom. Hadad sa obrátil a vrátil sa do svojej krajiny.
21 A od toho dňa nenávideli Midjánci Moábcov, pretože kvôli nim padli v boji, a medzi nimi bolo po všetky dni veľké a prudké nepriateľstvo.
22 A všetci, ktorých našli Midjánci na ceste do Moábskej krajiny, zahynuli mečom Midjáncov, a všetci, ktorých našli Moábci na ceste do Midjánskej krajiny, zahynuli mečom Midjáncov. Takto robil Midján Moábcom a Moáb Midjáncom mnoho dní.
23 V tom čase zomrel Júda, syn Jakubov, v Egypte, v osemdesiatom šiestom roku od Jakubovho odchodu do Egypta. Júda mal stodvadsaťdeväť rokov, keď zomrel. Zabalzamovali ho, vložili do rakvy a odovzdali ho jeho deťom.
24 V osemdesiatom deviatom roku zomrel Naftali. Mal stotridsaťdva rokov. Bol pochovaný v rakve a odovzdaný do rúk jeho detí.
25 A stalo sa v deväťdesiatom prvom roku, keď Izraeliti zostúpili do Egypta, to jest v tridsiatom roku kraľovania Sefa, syna Elifaza, syna Ezauovho, nad synmi Chitim, že prišli synovia Afriky na synov Chitim, aby ich ako zvyčajne vyplienili, ale neprišli na nich už trinásť rokov.
26 A prišli k nim v tom roku. Sefo, syn Elifazov, vyšiel proti nim s niektorými zo svojich mužov a zúrivo ich porazil. Africké vojská utiekli pred Sefoom a padli pred ním. Sefo a jeho muži ich prenasledovali a bili ich, až kým sa nepriblížili k Afrike.
27 Africký kráľ Angeáš počul, čo urobil Zefo, a veľmi ho to znepokojilo, a Angeáš sa Zefoa bál po všetky dni.

KAPITOLA 63

1 V deväťdesiattretťom roku zomrel v Egypte Lévi, syn Jakubov. Lévi mal stotridsaťsedem rokov, keď zomrel. Vložili ho do rakvy a odovzdali ho do rúk jeho detí.
2 A stalo sa po smrti Léviho, keď celý Egypt videl, že synovia Jakobovi, bratia Jozefovi, zomreli, všetci Egypťania začali trápiť synov Jakobových a strpčovať im život od toho dňa až do dňa, keď odišli z Egypta. Vzali im z rúk všetky vinice a polia, ktoré im dal Jozef, a všetky krásne domy, v ktorých bývali Izraeliti, a všetok tuk Egypta. Egypťania vzali v tých dňoch synom Jakobovým všetko.
3 V tých dňoch ruka celého Egypta stále viac ťažila proti Izraelitom a Egypťania Izraelitom škodili, až kým Izraeliti pre Egypťanov neunavili život.
4 V tých dňoch, v sto druhom roku odkedy Izrael zostúpil do Egypta, zomrel faraón, kráľ Egypta, a namiesto neho sa stal kráľom jeho syn Melol. V tých dňoch zomreli všetci mocní egyptskí muži a celé pokolenie, ktoré poznalo Jozefa a jeho bratov.
5 A namiesto nich povstala iná generácia, ktorá nepoznala Jakubových synov a všetko dobro, ktoré im preukázali, ani všetku ich moc v Egypte.
6 Preto celý Egypt od toho dňa začal Jakubovým synom strpčovať život a trápiť ich všelijakými ťažkými prácami, pretože nepoznali svojich predkov, ktorí ich vyslobodili v dňoch hladomoru.
7 A toto bolo tiež od Pána pre deti Izraela, aby im to prospelo v ich neskorších dňoch, aby všetky deti Izraela mohli poznať Pána, svojho Boha.

8 A aby poznali znamenia a mocné zázraky, ktoré Hospodin učiní v Egypte pre svoj ľud Izrael, aby sa Izraeliti báli Hospodina, Boha svojich otcov, a chodili po všetkých jeho cestách, oni i ich potomstvo po všetkých dňoch.
9 Melol mal dvadsať rokov, keď začal kraľovať, a kraľoval deväťdesiatštyri rokov. Celý Egypt ho pomenoval faraón podľa mena jeho otca, ako to bolo zvykom robiť každému kráľovi, ktorý nad nimi kraľoval v Egypte.
10 V tom čase sa všetky vojská afrického kráľa Angeasa vydali na cestu, aby sa ako zvyčajne rozptýlili po krajine Chitim, aby drancovali.
11 Keď sa o nich dopočul Zefo, syn Elifaza, syna Ezauovho, vyšiel im v ústrety so svojím vojskom a bojoval s nimi tam na ceste.
12 A Sefo porazil vojská afrického kráľa ostrím meča a nenechal z nich nikoho nažive, ani jeden sa nevrátil k svojmu pánovi do Afriky.
13 Angeáš počul, čo urobil Elifazov syn Zefo všetkým svojim vojskám, že ich zničil. Angeáš zhromaždil všetky svoje vojská, všetkých mužov z africkej krajiny, ľud početný ako piesok na brehu mora.
14 Angeáš poslal svojmu bratovi Lukovi odkaz: „Poď ku mne so všetkými svojimi mužmi a pomôž mi poraziť Zefa a všetkých Chitimčanov, ktorí zničili mojich mužov.“ Lukos prišiel s celým svojím vojskom, veľmi veľkou silou, aby pomohol svojmu bratovi Angeášovi bojovať so Zefom a Chitimčanmi.
15 Keď to počuli Sefo a synovia Chitimov, veľmi sa zľakli a zmocnila sa ich veľká hrôza.
16 A Sefo poslal list do edomskej krajiny Hadadovi, synovi Bedadovmu, kráľovi edomského, a všetkým Ezauovým synom, v ktorom sa uvádzalo:
17 Počul som, že k nám ide Angeas, kráľ Afriky, so svojím bratom, aby proti nám bojoval, a veľmi sa ho bojíme, lebo jeho vojsko je veľmi veľké, najmä preto, že ide proti nám so svojím bratom a tiež s jeho vojskom.
18 Preto teraz poď so mnou aj ty a pomôž mi. Budeme spolu bojovať proti Angeovi a jeho bratovi Lukovi a ty nás vyslobodíš z ich rúk. Ak však nie, vedz, že všetci zomrieme.
19 Ezauovi synovia poslali list synom Chitimovým a ich kráľovi Sefoovi: „Nemôžeme bojovať proti Angeášovi a jeho ľudu, lebo medzi nami je už mnoho rokov zmluva o mieri, od čias prvého kráľa Belu a od čias Jozefa, syna Jakubovho, egyptského kráľa, s ktorým sme bojovali na druhej strane Jordánu, keď pochoval svojho otca.“
20 Keď Zefo počul slová svojich bratov, synov Ezauových, zdráhal sa ich a Zefo sa veľmi bál Angeáša.
21 Angeas a jeho brat Lukus zhromaždili všetky svoje vojská, asi osemstotisíc mužov, proti synom Chitimovým.
22 Všetci Chitimčania povedali Sefovi: „Modlite sa za nás k Bohu svojich predkov, azda nás vyslobodí z ruky Angeáša a jeho vojska, lebo sme počuli, že je to veľký Boh a že vyslobodzuje všetkých, ktorí v neho dúfajú.“
23 A Sefo počul ich slová, hľadal Hospodina a povedal:
24 Hospodine, Bože mojich predkov Abraháma a Izáka, dnes viem, že ty si pravý Boh a všetci bohovia národov sú márni a neužitoční.
25 Spomeň mi dnes na svoju zmluvu s Abrahámom, naším otcom, ktorú nám oznámili naši predkovia, a preukáž mi dnes milosrdenstvo kvôli našim otcom Abrahámovi a Izákovi a vyslobod mňa i deti Chitimov z ruky afrického kráľa, ktorý ide proti nám do boja.
26 A Hospodin vypočul hlas Sefa a zhliadol naňho kvôli Abrahámovi a Izákovi a Hospodin vyslobodil Sefa a synov Chitimov z ruky Angeáša a jeho ľudu.
27 V ten deň bojoval Sefo s africkým kráľom Angeásom a so všetkým jeho ľudom a Hospodin vydal všetok ľud Angeása do rúk Chitimčanov.
28 Bitka o Angeasa sa zúrila a Zefo pobil všetkých mužov Angeasa a jeho brata Luka ostrím meča. Do večera toho dňa padlo z ich rúk asi štyristotisíc mužov.
29 Keď Angeas videl, že všetci jeho muži zahynuli, poslal list všetkým obyvateľom Afriky, aby k nemu prišli a pomohli mu v bitke. V liste napísal: „Všetci, ktorí sa nachádzajú v Afrike, nech prídu ku mne od desiatich rokov a vyššie; nech prídu ku mne všetci, a ak nepríde, zomrie a kráľ si vezme všetko, čo má, aj s celou jeho domácnosťou.“
30 A všetci ostatní obyvatelia Afriky sa zľakli Angeasových slov a z mesta vyšlo asi tristotisíc mužov a chlapcov od desať rokov vyššie a prišli do Angeasu.
31 Po desiatich dňoch Angeáš obnovil boj proti Sefoovi a synom Chitimovcom a bitka medzi nimi bola veľmi veľká a tuhá.
32 Z vojska Angeasa a Luka poslal Zefo do jeho rúk mnohých ranených, asi dvetisíc mužov, a v tejto bitke padol Sosiftar, veliteľ Angeasa.
33 Keď Sosiftar padol, africké vojská sa obrátili na útek a utiekli spolu s Angeásom a jeho bratom Lukom.
34 Sefo a synovia Chitimov ich prenasledovali a stále ich tvrdo bili na ceste, asi dvesto mužov. Prenasledovali Azdrubala, syna Angeášovho, ktorý utiekol so svojím otcom, a zabili na ceste dvadsať jeho mužov. Azdrubal unikol synom Chitimov a nezabili ho.
35 Angeas a jeho brat Lukus utiekli so zvyškom svojich mužov a unikli. V hrôze a zdesení prišli do Afriky. Angeas sa po všetky dni bál, že by s ním Elifazov syn Zefo nešiel do vojny.

KAPITOLA 64

1 Balaam, syn Beorov, bol v tom čase s Angeášom v boji. Keď videl, že Cefo premohol Angeáša, utiekol odtiaľ a prišiel do Chittimu.
2 A Sefo a synovia Chitimov ho prijali s veľkou úctou, lebo Sefo poznal Balaámovu múdrosť a dal mu mnoho darov a zostal s ním.
3 Keď sa Cefo vrátil z vojny, rozkázal spočítať všetkých Chitimčanov, ktorí s ním išli do boja, a hľa, ani jeden nechýbal.
4 Zefo sa z toho zaradoval, obnovil svoje kráľovstvo a usporiadal hostinu pre všetkých svojich poddaných.
5 Ale Sefo nepamätal na Hospodina a neuvažoval, že Hospodin mu pomohol v boji a že ho i jeho ľud vyslobodil z ruky afrického kráľa, ale stále chodil po cestách synov Chitimov a bezbožných synov Ezauových, aby slúžil iným bohom, ktorých ho naučili jeho bratia, synovia Ezauovi. Preto sa hovorí: Z bezbožného vychádza bezbožnosť.
6 A Zefo kraľoval bezpečne nad všetkými synmi Chittim, ale nepoznal Hospodina, ktorý ho i všetok jeho ľud

vyslobodil z ruky afrického kráľa; a africké vojská už neprichádzali do Chittim plieniť ako zvyčajne, lebo vedeli o moci Zefa, ktorý ich všetkých pobil ostrím meča, takže Angeas sa po všetky dni bál Zefa, syna Elifaza, a synov Chittim.
7 Keď sa Cefo vrátil z vojny a videl, ako premohol všetkých obyvateľov Afriky a porazil ich v boji ostrím meča, poradil sa Cefo synom Chitimov, aby išli do Egypta bojovať proti synom Jakubovým a proti faraónovi, egyptskému kráľovi.
8 Cefó počul, že egyptskí mocní muži sú mŕtvi, že Jozef a jeho bratia, synovia Jakubovi, sú mŕtvi a že všetky ich deti, synovia Izraela, zostali v Egypte.
9 A Sefo uvažoval, že pôjde bojovať proti nim a proti celému Egyptu, aby pomstil vinu svojich bratov, synov Ezauových, ktorých Jozef so svojimi bratmi a celým Egyptom porazil v kanaánskej krajine, keď išli pochovať Jakuba do Hebronu.
10 A Sefo poslal poslov k Hadadovi, synovi Bedadovmu, kráľovi Edomu, a ku všetkým jeho bratom, synom Ezauovým, s odkazom:
11 Nepovedal si, že nebudeš bojovať proti africkému kráľovi, pretože je členom tvojej zmluvy? Hľa, ja som s ním bojoval a porazil som ho i všetok jeho ľud.
12 Preto som sa rozhodol bojovať proti Egyptu a proti Jakubovým synom, ktorí sú tam, a pomstím sa im za to, čo nám urobili Jozef, jeho bratia a jeho predkovia v kanaánskej krajine, keď išli pochovať svojho otca do Hebronu.
13 Ak si teda ochotný prísť ku mne a pomôcť mi v boji proti nim a proti Egyptu, pomstíme sa za našich bratov.
14 Ezauovi synovia poslúchli Cefoove slová a zhromaždili sa Ezauovi synovia, veľmi početný ľud, a išli na pomoc Cefoovi a synom Chitimov v boji.
15 A Sefo poslal ku všetkým synom východu a ku všetkým synom Izmaela s podobnými slovami, a oni sa zhromaždili a prišli na pomoc Sefoovi a synom Chitimov vo vojne proti Egyptu.
16 A všetci títo králi, kráľ Edomu a synovia východu a všetci synovia Izmaela a Sefo, kráľ Chitimu, vyšli a zoraďovali všetky svoje vojská v Hebrone.
17 A tábor bol veľmi rozsiahly, rozprestierajúci sa na vzdialenosť trojdňovej cesty, ľud početný ako piesok na brehu mora, ktorý sa nedá spočítať.
18 Všetci títo králi a ich vojská zišli dolu a bojovali proti celému Egyptu a utáborili sa spolu v údolí Patros.
19 A celý Egypt počul ich správu a zhromaždil sa aj on, všetok ľud egyptskej krajiny a všetkých egyptských miest, okolo tristotisíc mužov.
20 Egyptskí muži poslali aj k Izraelitom, ktorí boli v tých dňoch v krajine Gózen, aby prišli k nim a bojovali proti tým kráľom.
21 Izraeliti sa zhromaždili, bolo ich asi stopäťdesiat mužov, a išli do boja, aby pomohli Egypťanom.
22 Izraeliti a Egyptčania vytiahli do boja, asi tristotisíc mužov a stopäťdesiat mužov, proti týmto kráľom a postavili sa spoza zeme Gošen oproti Patrosu.
23 Egypťania však neverili Izraelitom, aby išli s nimi do táborov do boja, lebo všetci Egypťania hovorili: „Možno nás Izraeliti vydajú do rúk Ezauových a Izmaelových synov, lebo sú ich bratia.“
24 A všetci Egypťania povedali Izraelitom: Zostaňte tu spolu na svojom mieste a my pôjdeme bojovať proti Ezauovým a Izmaelovým synom. Ak títo králi zvíťazia nad nami, potom vy všetci príďte na nich a pomôžte nám. Izraeliti tak urobili.
25 A Sefo, syn Elifaza, syna Ezauovho, kráľa Chitimu, a Adad, syn Bedadov, kráľ Edomu, so všetkými ich tábormi, a všetci synovia východu a synovia Izmaela, ľud početný ako piesok, sa utáborili spolu v údolí Patros oproti Tachpanchesu.
26 A Balaam, syn Beora Aramského, bol tam v tábore Sefoa, lebo prišiel s Chitimčanmi do boja. A Balaam bol mužom veľmi váženým v očiach Sefoa a jeho mužov.
27 A Sefo povedal Balaámovi: Vyveď nám veštbu, aby sme vedeli, kto zvíťazí v bitke, my alebo Egypťania.
28 Balaam vstal a skúšal veštenie. Bol zbehlý v jeho umení, ale bol zmätený a dielo sa mu v ruke zničilo.
29 Pokúsil sa to znova, ale nepodarilo sa mu to. Balaam z toho zúfal, opustil to a nedokončil to, lebo to bolo od Hospodina, aby dostal Sefo a jeho ľud do rúk Izraelitov, ktorí vo svojom boji dôverovali Hospodinovi, Bohu svojich otcov.
30 Sefo a Hadad zoradili svoje vojská do boja a všetci Egypťania vyšli proti nim sami, asi tristotisíc mužov, a nebol s nimi ani jeden muž z Izraela.
31 A všetci Egypťania bojovali s týmito kráľmi proti Patrosovi a Tachpanchesovi a bitka proti Egypťanom bola krutá.
32 Králi boli v tej bitke silnejší ako Egypťania a v ten deň padlo asi stoosemdesiat Egypťanov a asi tridsať mužov z kráľovských vojsk. Všetci egyptskí muži utiekli pred kráľmi. Ezauovi a Izmaelovi synovia prenasledovali Egypťanov a bili ich až do miesta, kde bol tábor synov Izraelových.
33 A všetci Egypťania volali k Izraelitom: „Ponáhľajte sa k nám, pomôžte nám a zachráňte nás z ruky Ezaua, Izmaela a Chitimčanov!“
34 A stopäťdesiat mužov z Izraelových synov utekalo zo svojho stanovišťa do táborov týchto kráľov a Izraelovi synovia volali k Hospodinovi, svojmu Bohu, aby ich vyslobodil.
35 A Hospodin vypočul Izrael a Hospodin vydal všetkých kráľovských mužov do ich rúk. Izraeliti bojovali proti týmto kráľom a Izraeliti pobili asi štyritisíc kráľovských mužov.
36 Hospodin spôsobil v kráľovskom tábore veľký zdesenie, takže Izraelitov prepadol strach.
37 Všetky kráľovské vojská utiekli pred Izraelitmi a Izraeliti ich prenasledovali a bili až do hraníc krajiny Kúš.
38 Izraeliti z nich pobili na ceste ešte dvetisíc mužov a z Izraelitov nepadol ani jeden.
39 Keď Egypťania videli, že Izraeliti bojovali s kráľmi s takým malým počtom mužov a že bitka proti nim bola veľmi krutá,
40 Všetci Egypťania sa pre tuhý boj veľmi báli o život a všetci Egypťania utiekli. Každý sa skryl pred zoradeným vojskom. Skryli sa na ceste a nechali Izraelitov bojovať.
41 Izraeliti zasadili kráľovským mužom strašnú porážku a vrátili sa od nich, keď ich zahnali až na hranice krajiny Kúš.
42 Celý Izrael poznal, čo im urobili Egypťania, že pred nimi utiekli v boji a nechali ich bojovať samých.

43 Izraeliti konali prefíkane a keď sa vracali z boja, našli na ceste niektorých Egypťanov a pobili ich tam.
44 A kým ich zabíjali, povedali im tieto slová:
45 Prečo si od nás odišiel a nechal si nás, ako malý ľud, aby si bojoval proti týmto kráľom, ktorí mali veľký ľud, aby nás porazil, aby si si tým mohol zachrániť vlastné duše?
46 A o niektorých, ktorých Izraeliti stretli na ceste, hovorili medzi sebou synovia Izraela: „Bite, bite, lebo je to Izmaelčan alebo Edomčan alebo z Chitemcov.“ Zastavili sa nad ním a zabili ho, a vedeli, že je to Egypťan.
47 Izraeliti urobili tieto veci prefíkane proti Egypťanom, pretože ich opustili v boji a utiekli pred nimi.
48 A synovia Izraela takto pobili na ceste egyptských mužov, asi dvesto mužov.
49 Všetci egyptskí muži videli zlo, ktoré im Izraeliti spôsobili, a celý Egypt sa veľmi bál Izraelitov, lebo videli ich veľkú moc a že z nich nepadol ani jeden muž.
50 Všetci Izraeliti sa teda s radosťou vrátili cestou do Góšenu a zvyšok Egypta sa vrátil každý na svoje miesto.

KAPITOLA 65

1 A stalo sa po týchto veciach, že sa zhromaždili všetci radcovia faraóna, egyptského kráľa, a všetci egyptskí starší, prišli pred kráľa, poklonili sa až k zemi a posadili sa pred neho.
2 Egyptskí radcovia a starší povedali kráľovi:
3 Hľa, ľud synov Izraela je väčší a mocnejší ako my a ty vieš o všetkom zlom, čo nám urobili na ceste, keď sme sa vracali z boja.
4 A videl si aj ich silnú moc, lebo táto moc im pochádza od ich otcov, lebo len niekoľko mužov sa postavilo proti ľudu početnému ako piesok a bili ich ostrím meča a z nich samých nikto nepadol, takže keby ich bolo viac, boli by ich úplne zničili.
5 Teraz nám teda poraďte, čo s nimi máme robiť, kým ich postupne nevyhubíme spomedzi seba, aby sa nám v krajine nerozmnožili.
6 Lebo ak sa Izraeliti v krajine rozmnožia, stanú sa nám na prekážku a ak by došlo k vojne, svojou veľkou silou sa pridajú k nášmu nepriateľovi a budú proti nám bojovať, vyhubia nás z krajiny a odídu z nej.
7 Kráľ odpovedal starším egyptských národov a povedal im: „Toto je plán, ktorý sme odporučili Izraelu a od ktorého sa neodchýlime.
8 Hľa, v krajine sú Pitom a Ramses, mestá neopevnené proti boju, ty a my ich musíme vybudovať a opevniť.
9 Preto teraz choď aj ty, konaj voči nim prefíkane a na kráľov rozkáž daj v Egypte a v Góšene toto:
10 Všetci muži Egypta, Gošenu, Patrosu a všetci ich obyvatelia, kráľ nám prikázal stavať Pitom a Ramses a opevniť ich pre boj. Kto z vás z celého Egypta, zo synov Izraela a zo všetkých obyvateľov miest je ochotný stavať s nami, každý dostane dennú mzdu na kráľov rozkaz. Choďte teda najprv vy, konajte šikovne a zhromaždite sa a príďte do Pitomu a Ramsesu stavať.
11 A kým budeš stavať, nech sa na kráľov rozkaz každý deň po celom Egypte vyhlási toto.
12 A keď niektorí z Izraelitov prídu stavať s tebou, budeš im dávať ich dennú mzdu po niekoľko dní.
13 A keď s vami budú stavať za dennú mzdu, odťahujte sa od nich deň čo deň jeden po druhom tajne. Potom povstanete a stanete sa ich dozorcami a úradníkmi. Potom ich necháte stavať bez mzdy. Ak odmietnu, prinúťte ich stavať zo všetkých síl.
14 Ak to urobíš, bude nám dobre, ak posilníme svoju krajinu proti Izraelitom, lebo pre únavu stavby a práce bude Izraelitov ubúdať, pretože ich budeš deň čo deň pripravovať o ženy.
15 Všetci starší Egypta si vypočuli kráľovu radu a rada sa im páčila, faraónovým služobníkom i celému Egyptu a urobili podľa kráľovho slova.
16 Všetci sluhovia odišli od kráľa a dali vyhlásiť po celom Egypte, v Tachpanchese a v Góšene a vo všetkých mestách okolo Egypta:
17 Videl si, čo nám urobili Ezauovi a Izmaelovi synovia, ktorí prišli proti nám bojovať a chceli nás zničiť.
18 Preto nám kráľ prikázal opevniť krajinu, vybudovať mestá Pitom a Rameses a opevniť ich pre boj, ak by sa proti nám opäť obrátili.
19 Ktokoľvek z vás z celého Egypta a z Izraelitov príde s nami stavať, dostane od kráľa dennú mzdu, ako nám prikázal.
20 Keď Egypt a všetci Izraeliti počuli všetko, čo hovorili faraónovi služobníci, prišli Egypťania a Izraeliti stavať s faraónovými služobníkmi Pitomom a Ramzesom, ale nikto z Léviho synov neprišiel stavať so svojimi bratmi.
21 Všetci faraónovi služobníci a jeho kniežatá prichádzali spočiatku s ľsťou, aby stavali s celým Izraelom ako robotníci na dennej báze a dávali Izraelu na začiatku svoju dennú mzdu.
22 A faraónovi služobníci stavali s celým Izraelom a pracovali na tejto práci s Izraelom mesiac.
23 A na konci mesiaca sa všetci faraónovi služobníci začali tajne každý deň sťahovať od izraelského ľudu.
24 Izrael v tom čase pokračoval v práci, ale vtedy dostávali svoju dennú mzdu, pretože niektorí egyptskí muži v tom čase ešte konali prácu s Izraelom. Preto Egypťania v tých dňoch dávali Izraelu svoju mzdu, aby aj oni, Egypťania, ich spolupracovníci, mohli prijať mzdu za ich prácu.
25 Po roku a štyroch mesiacoch sa všetci Egypťania odtiahli od Izraelitov, takže Izraeliti zostali sami pri práci.
26 Keď sa všetci Egypťania odvrátili od Izraelitov, vrátili sa a stali sa nad nimi utláčateľmi a dozorcami. Niektorí z nich stáli nad Izraelitmi ako dozorcovia, aby od nich brali všetko, čo im dávali za ich prácu.
27 A Egypťania robili takto s Izraelitmi deň čo deň, aby ich trápili pri práci.
28 A všetci Izraeliti boli zamestnaní prácou sami a Egypťania odvtedy prestali dávať Izraelitom žiadnu mzdu.
29 Keď niektorí z izraelských mužov odmietli pracovať, pretože im nebola vyplácaná mzda, utláčali ich vymáhači daní a faraónovi sluhovia, ťažkými údermi ich nútili vrátiť sa a pracovať so svojimi bratmi. Takto sa všetci Egypťania správali k Izraelitom po všetky dni.
30 A všetci Izraeliti sa v tejto veci veľmi báli Egypťanov, a tak sa všetci Izraeliti vrátili a pracovali sami bezplatne.
31 Izraeliti stavali Pitóm a Ramses a všetci Izraeliti konali prácu, niektorí vyrábali tehly a iní stavali. Izraeliti stavali a opevňovali celú egyptskú krajinu a jej hradby. Izraeliti

pracovali mnoho rokov, až kým neprišiel čas, keď si ich Hospodin spomenul a vyviedol ich z Egypta.
32 Ale synovia Léviho neboli zamestnaní v diele so svojimi bratmi Izraelitmi od začiatku až do dňa, keď vyšli z Egypta.
33 Lebo všetci Léviho synovia vedeli, že Egypťania povedali Izraelitom všetky tieto slová klamlivo, a preto sa Léviho synovia zdržali a nepristúpili k práci so svojimi bratmi.
34 Egypťania sa potom nevenovali práci synom Léviho, pretože na začiatku neboli so svojimi bratmi, a preto ich nechali na pokoji.
35 A ruky egyptských mužov boli pri tejto práci s neustálou prísnosťou namierené proti Izraelitom a Egypťania nútili Izraelitov pracovať s tvrdosťou.
36 Egypťania strpčovali život Izraelitom ťažkou prácou s maltou a tehlami a tiež všelijakými prácami na poli.
37 Izraeliti volali Melola, egyptského kráľa, „Merór, egyptský kráľ“, pretože za jeho čias si Egypťania strpčovali život všelijakými prácami.
38 A všetku prácu, ktorou Egypťania nútili Izraelitov pracovať, vymáhali prísne, aby Izraelitov trápili. Čím viac ich trápili, tým viac sa rozmnožovali a rástli, a Egypťania boli zarmútení kvôli Izraelitom.

KAPITOLA 66

1 V tom čase zomrel Hadad, syn Bedadov, kráľ Edomu, a kraľoval po ňom Samla z Mesreky, z krajiny synov Východu.
2 V trinástom roku vlády faraóna, egyptského kráľa, čo bol stodvadsiaty piaty rok, keď Izraeliti zostúpili do Egypta, kraľoval Samla nad Edomom osemnásť rokov.
3 Keď sa stal kráľom, vyzval svoje vojská, aby išli bojovať proti Elifazovmu synovi Sefoovi a proti Chitimovým synom, pretože bojovali proti africkému kráľovi Angeášovi a zničili celé jeho vojsko.
4 Ale nezačal s ním bojovať, lebo Ezauovi synovia ho zastavili, hovoriac: „Je to ich brat.“ Samla teda poslúchol Ezauových synov a vrátil sa so všetkými svojimi silami do krajiny Edom a nebojoval proti Cefovi, synovi Elifazovmu.
5 Faraón, kráľ Egypta, počul túto vec a povedal: „Edomský kráľ Samla sa rozhodol bojovať proti synom Chitimovcov a potom príde bojovať proti Egyptu.“
6 Keď Egypťania počuli túto vec, zvýšili námahu na Izraelitoch, aby im Izraeliti neurobili to, čo im urobili vo vojne s Ezauovými synmi za čias Hadada.
7 Egypťania povedali Izraelitom: „Ponáhľajte sa a konajte svoju prácu, dokončite svoju úlohu a posilnite krajinu, aby neprišli vaši bratia Ezauovi synovia a nebojovali proti nám, lebo kvôli vám prídu proti nám.“
8 Izraeliti konali deň čo deň prácu egyptských mužov a Egypťania trápili Izraelitov, aby ich v krajine zmenšili.
9 Ale ako Egypťania pridávali Izraelitom viac práce, tak sa Izraeliti rozmnožovali a množili, a celý Egypt sa naplnil Izraelitmi.
10 V stodvadsiatom piatom roku odchodu Izraela do Egypta videli všetci Egypťania, že ich zámer proti Izraelu sa nenaplnil, ale že sa rozmnožili a rozrástli, a egyptská krajina a krajina Góšen sa naplnili Izraelitmi.
11 Všetci starší Egypta a jeho mudrci prišli pred kráľa, poklonili sa mu a posadili sa pred neho.
12 A všetci starší Egypta a jeho mudrci povedali kráľovi: Nech žije kráľ naveky! Dal si nám radu proti Izraelitom a my sme s nimi urobili podľa kráľovho slova.
13 Ale úmerne s nárastom práce sa rozmnožujú a rastú v krajine a hľa, celá krajina je nimi naplnená.
14 Preto teraz, náš pán a kráľ, oči celého Egypta upierajú sa na teba, aby si im svojou múdrosťou poradil, aby premohli Izrael a zničili ho alebo ho vyhubili z krajiny. Kráľ im odpovedal: „Dajte nám v tejto veci radu, aby sme vedeli, čo s nimi máme urobiť.“
15 A kráľovi odpovedal úradník, jeden z kráľových radcov, menom Jób, z Mezopotámie z krajiny Úc, a povedal:
16 Ak sa kráľovi páči, nech vypočuje radu svojho služobníka! Kráľ mu povedal: „Hovor!“
17 A Jób povedal pred kráľom, kniežatami a pred všetkými staršími Egypta:
18 Hľa, rada kráľa, ktorú predtým dal ohľadom práce synov Izraelových, je veľmi dobrá a neodstraňuješ ju od tých, ktorí pracujú naveky.
19 Toto je však rada, ktorou ich môžete zmierniť, ak sa kráľovi bude páčiť, aby ich potrestal.
20 Hľa, už dlho sa báli vojny a hovorili sme si: Keď sa Izrael v krajine rozmnoží, vyženú nás z krajiny, ak by vypukla vojna.
21 Ak sa kráľovi zapáči, nech vydá kráľovský dekrét a nech sa zapíše do egyptských zákonov, ktoré sa nezrušia, že krv každého chlapca, ktorý sa narodí Izraelitom, sa vyleje na zem.
22 A keď to urobíš, keď všetci chlapci z Izraela zomrú, zlo ich vojen prestane. Nech kráľ urobí tak a pošle zavolať všetky hebrejské pôrodné babice a prikáže im v tejto veci, aby to vykonali. Tak sa to páčilo kráľovi a kniežatám a kráľ urobil podľa Jóbovho slova.
23 Kráľ poslal po hebrejské pôrodné babice, z ktorých jedna sa volala Šefra a druhá Pua.
24 A pôrodné babice prišli pred kráľa a postavili sa pred neho.
25 Kráľ im povedal: „Keď budete pôrodnou babou slúžiť hebrejským ženám a uvidíte ich na stoličkách, ak to bude syn, zabite ho, ale ak to bude dcéra, nech žije.“
26 Ak to však neurobíš, spálim teba i všetky tvoje domy ohňom.
27 Ale pôrodné babice sa báli Boha a nepočúvali egyptského kráľa ani jeho slová. Keď hebrejské ženy porodili pôrodnej babici syna alebo dcéru, pôrodná babica urobila všetko, čo bolo potrebné pre dieťa, a nechala ho žiť; tak robili pôrodné babice po všetky dni.
28 A oznámili to kráľovi. Zavolal si pôrodné babice a povedal im: „Prečo ste to urobili a zachovali ste deti nažive?“
29 A pôrodné babice odpovedali a hovorili spolu pred kráľom:
30 Nech si kráľ nemyslí, že hebrejské ženy sú ako egyptské ženy, lebo všetci Izraeliti sú zdraví a skôr, ako k nim príde pôrodná babica, už rodia. A čo sa nás týka, tvojich slúžok, už mnoho dní u nás žiadna hebrejská žena neporodila, lebo všetky hebrejské ženy sú si samy pôrodné babice, pretože sú zdravé.

31 Faraón počul ich slová a uveril im v tejto veci. Pôrodné babice odišli od kráľa a Boh s nimi zaobchádzal dobre. Ľud sa rozmnožil a veľmi sa rozmnožil.

KAPITOLA 67

1 V egyptskej krajine žil muž z Léviho potomstva, ktorý sa volal Amrám, syn Kehata, syna Léviho, syna Izraela.
2 A tento muž išiel a vzal si ženu, a to Jochebed, dcéru Léviho sestry jeho otca, ktorá mala stodvadsaťšesť rokov, a prišiel k nej.
3 Žena počala a porodila dcéru a dala jej meno Máriam, lebo v tých dňoch Egypťania znepriatelili život Izraelitom.
4 A znova počala a porodila syna a dala mu meno Áron, lebo v dňoch jej počatia začal faraón prelievať krv izraelského mužského pohlavia.
5 V tých dňoch zomrel Sefo, syn Elifaza, syna Ezauovho, kráľ Chitimov, a namiesto neho sa stal kráľom Janeáš.
6 Cefó kraľoval nad synmi Chitim päťdesiat rokov. Zomrel a bol pochovaný v meste Nabna v krajine Chitim.
7 Po ňom kraľoval Janeáš, jeden z mocných mužov zo synov Chitimovcov, a kraľoval päťdesiat rokov.
8 Po smrti chittimského kráľa utiekol Beorov syn Balaam z chittimskej krajiny a prišiel do Egypta k faraónovi, egyptskému kráľovi.
9 Faraón ho prijal s veľkou cťou, lebo počul o jeho múdrosti, dal mu dary, ustanovil ho za radcu a povýšil ho na povýšenca.
10 Balaam býval v Egypte v úcte so všetkými kráľovými šľachticmi a šľachtici ho vyvyšovali, pretože všetci túžili učiť sa jeho múdrosti.
11 V stotridsiatom roku po zostupe Izraela do Egypta sa faraónovi snívalo, že sedí na svojom kráľovskom tróne. Zdvihol oči a videl stáť pred sebou starca. V rukách starca boli váhy, aké používajú obchodníci.
12 Starec vzal váhy a zavesil ich pred faraóna.
13 Starec vzal všetkých starších Egypta, všetkých jeho šľachticov a významných mužov, zviazal ich a dal ich na jednu váhu.
14 Vzal dojčené kozliatko a dal ho na druhú váhu, a kozliatko prevážilo všetkých.
15 Faraón sa zľakol tohto hrozného videnia, prečo kozľa prevyšovalo všetkých. Faraón sa prebudil a hľa, bol to sen.
16 Faraón vstal skoro ráno, zavolal všetkých svojich sluhov a vyrozprával im sen. Muži sa veľmi zľakli.
17 Kráľ povedal všetkým svojim mudrcom: „Vyložte mi, prosím, sen, ktorý som mal, aby som ho poznal.“
18 A Balaam, syn Beorov, odpovedal kráľovi a povedal mu: To neznamená nič iné, len veľké nešťastie, ktoré postihne Egypt v posledných dňoch.
19 Izraelu sa narodí syn, ktorý zničí celý Egypt i jeho obyvateľov a mocnou rukou vyvedie Izraelitov z Egypta.
20 Preto teraz, kráľu, poraď sa o tejto veci, aby si zničil nádej Izraelitov a ich očakávanie, skôr ako toto zlo postihne Egypt.
21 Kráľ sa opýtal Balaama: „Čo máme urobiť s Izraelom? Najprv sme sa proti nim radili istým spôsobom, ale nemohli sme ich premôcť.“
22 Teraz si teda daj aj radu proti nim, aby sme ich zvíťazili.
23 Balaam odpovedal kráľovi: „Pošli teraz a zavolaj svojich dvoch radcov, aby sme videli, akú radu v tejto veci majú, a potom prehovorí tvoj služobník.“
24 Kráľ poslal a zavolal svojich dvoch radcov, Reuela Madiánca a Jóba Uzitca. Prišli a zasadli pred kráľa.
25 Kráľ im povedal: „Počuli ste sen, ktorý som mal, aj jeho výklad. Teraz sa teda poraďte a zistite a uvidíte, čo treba urobiť s Izraelitmi, aby sme ich premohli, skôr ako sa proti nám obráti ich zlo.“
26 A Reuel Madiánčan odpovedal kráľovi a povedal: Nech žije kráľ, nech žije kráľ naveky!
27 Ak sa to kráľovi uzná za dobré, nech sa vzdá Hebrejov a nech ich opustí a nech na nich nevztiahne ruku.
28 Lebo toto sú tí, ktorých si Hospodin vyvolil v dávnych dňoch a vzal si ich ako dedičný podiel zo všetkých národov zeme a kráľov zeme. Kto je taký, čo proti nim beztrestne vztiahol ruku a ich Boh sa nepomstil?
29 Vieš, že keď Abrahám odišiel do Egypta, faraón, predchádzajúci egyptský kráľ, uvidel svoju ženu Sáru a vzal si ju za ženu, pretože Abrahám povedal: „To je moja sestra.“ Bál sa totiž, že ho egyptskí muži zabijú pre jeho ženu.
30 Keď egyptský kráľ vzal Sáru, Boh bičoval jeho i jeho domácnosť ťažkými ranami, kým Abrahámovi nevrátil Sáru, jeho ženu, a potom sa uzdravil.
31 A Abimelecha Gerarského, kráľa Filištínov, Boh potrestal pre Sáru, Abrahámovu manželku, tým, že zapchal každé lono od človeka až po zviera.
32 Keď ich Boh prišiel k Abimelechovi v nočnom sne a vystrašil ho, aby Abrahámovi vrátil Sáru, ktorú si vzal, a potom boli všetci obyvatelia Geráru potrestaní kvôli Sáre, Abrahám sa za nich modlil k svojmu Bohu a on sa mu dal vypočuť a uzdravil ich.
33 Abimelech sa zľakol všetkého toho zla, ktoré postihlo jeho a jeho ľud, a vrátil sa k Abrahámovi, svojej žene Sáre, a dal mu s ňou mnoho darov.
34 Tak urobil aj Izákovi, keď ho vyhnal z Geráru. Boh s ním urobil zázračné veci, takže všetky gerárske vodné toky vyschli a ich úrodné stromy nerodili.
35 Až kým k nemu neprišiel Abimelech z Geraru a Achuzat, jeden z jeho priateľov, a Pichol, veliteľ jeho vojska, a nepoklonili sa mu až k zemi.
36 A prosili ho, aby sa za nich modlil. Modlil sa za nich k Pánovi a Pán ho vypočul a uzdravil ich.
37 Aj Jakub, ten obyčajný muž, bol svojou bezúhonnosťou vyslobodený z ruky svojho brata Ezaua a z ruky Sýrčana Lábana, brata svojej matky, ktorý mu usiloval o život, a tiež z ruky všetkých kanaánskych kráľov, ktorí sa spolčili proti nemu a jeho deťom, aby ich zničili. A Hospodin ich vyslobodil z ich rúk, takže sa obrátili proti nim a bili ich, lebo kto kedy beztrestne vztiahol ruku proti nim?
38 Faraón, predchádzajúci otec tvojho otca, určite povýšil Jozefa, syna Jakubovho, nad všetky kniežatá egyptskej krajiny, keď videl jeho múdrosť, lebo svojou múdrosťou vyslobodil všetkých obyvateľov krajiny z rúk hladomoru.
39 Potom prikázal Jakubovi a jeho deťom, aby zostúpili do Egypta, aby ich cnosťou egyptská krajina a krajina Gošen boli vyslobodené z hladomoru.
40 Preto teraz, ak sa ti to páči, prestaň ničiť Izraelitov. Ak však nechceš, aby bývali v Egypte, pošli ich odtiaľto, aby

išli do kanaánskej krajiny, do krajiny, kde bývali ich predkovia.
41 Keď faraón počul Jetrove slová, veľmi sa naňho rozhneval, takže vstal s hanbou z kráľovej prítomnosti, odišiel do svojej krajiny, do Midjánu, a vzal so sebou Jozefovu palicu.
42 Kráľ sa opýtal Jóba Uzitského: „Čo hovoríš ty, Jób, a akú radu máš voči Hebrejom?“
43 Jób povedal kráľovi: „Všetci obyvatelia krajiny sú v tvojej moci. Nech kráľ urobí, ako sa mu uzná za dobré.“
44 Kráľ povedal Balaámovi: „Čo hovoríš, Balaám, povedz svoje slovo, aby sme ho počuli?“
45 Balaam povedal kráľovi: „Zo všetkého, čo kráľ radil proti Hebrejom, budú vyslobodení a kráľ ich nebude môcť premôcť žiadnou radou.“
46 Lebo ak si myslíš, že ich znížiš horiacim ohňom, nemôžeš nad nimi premôcť, lebo ich Boh určite vyslobodil Abraháma, ich otca, z Uru Chaldejského; a ak si myslíš, že ich zničíš mečom, určite bol z neho vyslobodený ich otec Izák a namiesto neho bol postavený baran.
47 A ak ich budeš myslieť umenšiť ťažkou a namáhavou prácou, ani v tom nezvládneš, lebo ich otec Jakub slúžil Labanovi vo všelijakej tvrdej práci a darilo sa mu.
48 Teraz teda, kráľu, počuj moje slová, lebo toto je rada, ktorá bola proti nim daná, ktorou ich zvíťazíš a od ktorej sa neodchýliš.
49 Ak sa kráľovi zapáči, nech prikáže hodiť do vody všetky ich deti, ktoré sa od dnešného dňa narodia, lebo týmto môžeš vymazať ich meno, lebo nikto z nich, ani ich otcovia, neboli takto pokúšaní.
50 Kráľ počul Balaámove slová a vec sa páčila kráľovi i kniežatám, a kráľ urobil podľa Balaámovho slova.
51 Kráľ rozkázal vydať v Egypte rozkaz a nariadiť: „Každý chlapec, ktorý sa od dnešného dňa narodí Hebrejom, bude hodený do vody.“
52 Faraón zavolal všetkých svojich služobníkov a povedal: „Choďte a hľadajte v krajine Gózen, kde sú Izraeliti, a pozrite sa, či každý syn, ktorý sa narodí Hebrejom, bude hodený do rieky, ale každú dcéru nechajte nažive.“
53 Keď Izraeliti počuli faraónov rozkaz hodiť svojich chlapcov do rieky, niektorí z ľudu sa oddelili od svojich žien a iní sa k nim pridali.
54 A od toho dňa, keď prišiel čas pôrodu pre tie izraelské ženy, ktoré zostali so svojimi manželmi, išli na pole rodiť, a rodili na poli, a nechávali svoje deti na poli a vracali sa domov.
55 A Hospodin, ktorý prisahal ich predkom, že ich rozmnoží, poslal jedného zo svojich anjelov, ktorí sú v nebi, aby každé dieťa umyl vodou, pomazal ho a zavial a vložil mu do rúk dva hladké kamene, z ktorých z jedného sál mlieko a z druhého med. Dal mu narásť srsť až po kolená, aby sa ňou mohlo zahaliť, aby ho utešil a priľnul k nemu zo svojho súcitu s ním.
56 A keď sa Boh nad nimi zľutoval a zatúžil ich rozmnožiť na tvári zeme, prikázal svojej zemi, aby ich prijala a uchovala ich v sebe až do doby, kým nedorastú. Potom zem otvorila svoje ústa a vyvrhla ich, a oni vyrastali z mesta ako bylina zeme a tráva lesa, a každý sa vrátil do svojej rodiny a do domu svojho otca a zostal s nimi.
57 A deti Izraelových boli na zemi ako poľná bylina, skrze Božiu milosť k nim.
58 Keď to všetci Egypťania videli, vyšli každý na svoje pole so svojím záprahom volov a pluhom a orali ho, ako sa ore zem v čase sejby.
59 A keď orali, nemohli ublížiť dojčatám Izraelových detí, a tak sa ľud rozmnožoval a veľmi rástol.
60 Faraón prikázal svojim dvorným úradníkom, aby každý deň chodili do Gošenu hľadať deti Izraelitov.
61 Keď ho hľadali a našli, násilím ho vzali z lona matky a hodili do rieky, ale dievča nechali s matkou. Takto Egypťania robili Izraelitom po všetky dni.

KAPITOLA 68

1 V tom čase zostúpil Duch Boží na Máriu, dcéru Amráma, sestru Árona. Vyšla a prorokovala v dome: „Hľa, tentoraz sa nám narodí syn z môjho otca a matky a on vyslobodí Izrael z rúk Egypta.“
2 Keď Amrám počul slová svojej dcéry, išiel a vzal svoju ženu späť do domu, keďže ju bol vyhnal v čase, keď faraón rozkázal hodiť všetkých chlapcov z Jakubovho domu do vody.
3 Amrám si teda vzal Jochebed za ženu tri roky po tom, čo ju vyhnal, a prišiel k nej a ona počala.
4 A po siedmich mesiacoch od svojho počatia porodila syna a celý dom sa naplnil veľkým svetlom, akoby žiarilo slnko a mesiac.
5 Keď žena videla dieťa, že je pekné a lahodné na pohľad, ukryla ho tri mesiace v izbe.
6 V tých dňoch sa Egypťania sprisahali, že tam vyhubia všetkých Hebrejov.
7 Egyptské ženy išli do Gošenu, kde bývali Izraeliti, a niesli svoje deti na pleciach, svoje nemluvňatá, ktoré ešte nevedeli hovoriť.
8 V tých dňoch, keď ženy Izraelitov rodili, každá žena ukryla svojho syna pred Egypťanmi, aby sa Egypťania nedozvedeli o ich pôrode a nevyhubili ich z krajiny.
9 Egyptské ženy prišli do Gošenu a ich deti, ktoré nevedeli hovoriť, niesli na pleciach. Keď istá Egyptská žena vošla do domu hebrejskej ženy, jej dieťa sa rozplakalo.
10 Keď kričalo, dieťa, ktoré bolo vo vnútornej izbe, odpovedalo mu. Egyptské ženy išli a oznámili to vo faraónovom dome.
11 Faraón poslal svojich dvorníkov, aby vzali deti a zabili ich. Takto sa Egypťania správali k hebrejským ženám po všetky dni.
12 V tom čase, asi tri mesiace po tom, čo Jochebed ukryla svojho syna, sa o tom dozvedela faraónova domácnosť.
13 Žena sa ponáhľala vziať svojho syna skôr, ako prišli strážcovia. Vzala pre neho archu z tŕstia, potrela ju hlinou a smolou, vložila do nej dieťa a položila ho na dlažobné kocky na brehu rieky.
14 Jeho sestra Mária stála obďaleč, aby vedela, čo sa s ním stane a čo sa stane s jej slovami.
15 V tom čase Boh zoslal na egyptskú krajinu strašnú horúčavu, ktorá spálila ľudské telo ako slnko pri svojom obehu a veľmi utláčala Egypťanov.
16 A všetci Egypťania sa zostupovali kúpať do rieky pre spaľujúcu horúčavu, ktorá im spaľovala telo.
17 A Batia, dcéra faraóna, sa tiež išla okúpať do rieky pre spaľujúcu horúčavu a jej dievčatá sa prechádzali po brehu rieky a tiež všetky egyptské ženy.

18 Batia zdvihla zrak k rieke a uvidela archu na vode. Poslala svoju slúžku, aby ju priniesla.
19 Otvorila ho a uvidela dieťa, a hľa, nemluvňa plakalo. Zľutovala sa nad ním a povedala: „Toto je jedno z hebrejských detí.“
20 Všetky egyptské ženy, ktoré chodili popri rieke, ho chceli dojčiť, ale on nechcel, lebo to bolo od Hospodina, aby ho vrátil k materskému lonu.
21 Jeho sestra Mária bola v tom čase medzi egyptskými ženami pri rieke. Keď to videla, povedala faraónovej dcére: „Mám ísť a zavolať dojčiatku z hebrejských žien, aby ti dojčila dieťa?“
22 Faraónova dcéra jej povedala: „Choď!“ Dievča išlo a zavolalo matku dieťaťa.
23 Faraónova dcéra povedala Jochebed: „Vezmi toto dieťa a dojči ho pre mňa. Budem ti platiť mzdu, dva strieborné mince denne.“ Žena vzala dieťa a kojila ho.
24 Keď chlapec dorástol po dvoch rokoch, priviedla ho k faraónovej dcére a bol jej ako syn. Dala mu meno Mojžiš, lebo povedala: „Vytiahla som ho z vody.“
25 Jeho otec Amram mu dal meno Chabar, lebo povedal: „Pre neho sa stýkal so svojou ženou, ktorú si odvrátil.“
26 Jeho matka Jochebed mu dala meno Jekutiel, lebo povedala: „Dúfam v neho vo Všemohúceho a Boh mi ho prinavrátil.“
27 Jeho sestra Mária ho pomenovala Jered, lebo zostúpila za ním k rieke, aby vedela, aký bude jeho koniec.
28 Jeho brat Áron mu dal meno Abi-Zanuch, lebo povedal: „Môj otec opustil moju matku a vrátil sa k nej kvôli sebe.“
29 Amrámov otec Kehat mu dal meno Abigdor, lebo kvôli nemu Boh opravil trhlinu v Jakubovom dome, takže už nemohli hádzať svojich chlapcov do vody.
30 Ich opatrovateľka ho pomenovala Abí Socho a povedala: „Vo svojom stane bol tri mesiace ukrytý kvôli Chámovým synom.“
31 A celý Izrael mu dal meno Šemaja, syn Natanelov, lebo hovorili: Za jeho dní Boh počul ich volanie a vyslobodil ich z rúk ich utláčateľov.
32 Mojžiš býval vo faraónovom dome a bol ako syn faraónovej dcéry Batie. Mojžiš vyrastal medzi kráľovými deťmi.

KAPITOLA 69

1 V tých dňoch, v osemnástom roku svojej vlády, zomrel kráľ Edomu a bol pochovaný v chráme, ktorý si postavil ako kráľovské sídlo v krajine Edom.
2 Ezauovi synovia poslali do Petoru, ktorý je pri rieke, a priviedli odtiaľ mladého muža s krásnymi očami a pôvabnou tvárou, ktorý sa volal Saul, a ustanovili ho nad sebou za kráľa na mieste Samly.
3 A Saul kraľoval nad všetkými Ezauovými synmi v edomskej krajine štyridsať rokov.
4 Keď faraón, egyptský kráľ, videl, že rada, ktorú dal Balaámovi ohľadom Izraelitov, sa nenaplnila, ale že sa stále plodia, množia a rozmnožujú v celej egyptskej krajine,
5 V tých dňoch faraón rozkázal, aby v Egypte vyhlásili Izraelitom: „Nikto nesmie ukrátiť nič zo svojej každodennej práce.“
6 A ak sa nájde nedostatočný v práci, ktorú vykonáva každý deň, či už s maltou alebo s tehlami, na jeho miesto bude dosadený jeho najmladší syn.
7 V tých dňoch egyptská práca silnela na synov Izraelových. Ak niekomu chýbala jedna tehla v dennej práci, Egypťania násilím vzali jeho najmladšieho syna od matky a vložili ho do budovy na miesto tehly, ktorú nechal chýbať jeho otec.
8 A tak robili egyptskí muži všetkým Izraelitom deň čo deň, po všetky dni po dlhý čas.
9 Ale kmeň Lévi v tom čase od začiatku nespolupracoval s Izraelitmi, svojimi bratmi, lebo Léviovci poznali prefíkanosť Egypťanov, ktorú spočiatku uplatňovali voči Izraelitom.

KAPITOLA 70

1 V treťom roku od Mojžišovho narodenia sedel faraón na hostine. Kráľovná Alparanit sedela po jeho pravici a Batia po jeho ľavici. Chlapec Mojžiš ležal na jej lone. Balaam, syn Beorov, so svojimi dvoma synmi a všetky kniežatá kráľovstva sedeli za stolom v prítomnosti kráľa.
2 A chlapec vystrel ruku na kráľovu hlavu, vzal mu z hlavy korunu a položil si ju na hlavu.
3 Keď kráľ a kniežatá videli dielo, ktoré chlapec vykonal, zľakli sa a jeden muž vyjadril svojmu susedovi úžas.
4 Kráľ sa opýtal kniežat, ktoré sedeli pred ním pri stole: „Čo hovoríte a čo hovoríte, kniežatá, o tejto veci? A aký má byť rozsudok nad chlapcom pre tento čin?“
5 A Balaam, syn Beorov, čarodejník, odpovedal pred kráľom a kniežatami a povedal: „Spomeň si, môj pán a kráľ, na sen, ktorý sa ti snímal pred mnohými dňami, a na sen, ktorý ti vyložil tvoj služobník.“
6 Toto je teda dieťa z hebrejských detí, v ktorom je Duch Boží. Nech si môj pán a kráľ nemyslí, že tento chlapec urobil túto vec nevedomky.
7 Lebo je to hebrejský chlapec a má múdrosť a rozumnosť, hoci je ešte dieťa, a s múdrosťou to urobil a vyvolil si egyptské kráľovstvo.
8 Lebo toto je zvyk všetkých Hebrejov klamať kráľov a ich veľmožov, robiť všetky tieto veci prefíkane, aby sa chveli králi zeme a ich muži.
9 Iste vieš, že Abrahám, ich otec, konal takto, keď oklamal vojsko Nimroda, bábelského kráľa, a Abimelecha, gerarského kráľa, a že sa zmocnil krajiny Chetovcov a všetkých kanaánskych kráľovstiev.
10 A že zostúpil do Egypta a povedal o svojej žene Sáre: „Je to moja sestra,“ aby zviedol Egypt a jeho kráľa.
11 Tak urobil aj jeho syn Izák, keď išiel do Geráru a usadil sa tam, a jeho sila premohla vojsko filištínskeho kráľa Abimelecha.
12 Zamýšľal sa aj nad tým, ako poškodiť kráľovstvo Filištíncov, keď tvrdil, že jeho žena Rebeka je jeho sestra.
13 Jakub sa zradil aj so svojím bratom a vzal mu z ruky jeho prvorodenstvo a požehnanie.
14 Potom odišiel do Padan-aramu do domu Labana, brata svojej matky, a prefíkane od neho získal jeho dcéru, jeho dobytok a všetko, čo mu patrilo, a utiekol a vrátil sa do kanaánskej krajiny k svojmu otcovi.

15 Jeho synovia predali svojho brata Jozefa, ktorý odišiel do Egypta, stal sa otrokom a bol na dvanásť rokov uväznený.
16 Až kým sa predchádzajúcemu faraónovi nesnívali sny, nevyviedol ho z väzenia a nepovýšil ho nad všetky kniežatá v Egypte, pretože mu vykladal jeho sny.
17 Keď Boh zoslal hlad v celej krajine, poslal po svojho otca a všetkých svojich bratov a celú rodinu svojho otca a živil ich bezplatne a zadarmo a kúpil Egypťanov za otrokov.
18 A teraz, môj pán kráľ, hľa, toto dieťa povstalo namiesto nich v Egypte, aby konalo podľa ich skutkov a zahrávalo sa s každým kráľom, kniežaťom a sudcom.
19 Ak sa kráľovi páči, vylejme teraz jeho krv na zem, aby nedorástol a nevzal ti vládu z ruky a aby nezahynula nádej Egypta po jeho kraľovaní.
20 Balaam povedal kráľovi: „Zavolajme si všetkých egyptských sudcov a jeho mudrcov a povedzme nám, či si tento chlapec zaslúžil trest smrti, ako si povedal, a potom ho zabijeme.“
21 Faraón poslal a zavolal všetkých egyptských mudrcov. Prišli pred kráľa. A medzi nich prišiel Pánov anjel, ktorý bol ako jeden z egyptských mudrcov.
22 Kráľ povedal mudrcom: „Určite ste počuli, čo urobil tento hebrejský chlapec, ktorý je v dome, a takto v tejto veci rozhodol Balaam.“
23 Teraz súďte aj vy a pozrite sa, čo si zaslúži chlapec za skutok, ktorý spáchal.
24 A anjel, ktorý vyzeral ako jeden z faraónových mudrcov, odpovedal a povedal toto pred všetkými egyptskými mudrcami, pred kráľom a kniežatami:
25 Ak sa kráľovi zapáči, nech pošle po mužov, ktorí mu prinesú ónyxový kameň a žeravé uhlie a položia ich pred dieťa. Ak dieťa natiahne ruku a vezme ónyxový kameň, budeme vedieť, že mladík urobil všetko, čo urobil, múdro, a musíme ho zabiť.
26 Ak však vystrie ruku na uhlie, budeme vedieť, že to urobil nevedomky, a bude žiť.
27 A tá vec sa kráľovi a kniežatám páčila, a kráľ urobil podľa slova Pánovho anjela.
28 Kráľ rozkázal priniesť ónyxový kameň a uhlie a položiť ich pred Mojžiša.
29 A postavili chlapca pred seba a chlapec sa snažil natiahnuť ruku k ónyxovému kameňu, ale anjel Pánov chytil jeho ruku a položil ju na uhlie, a uhlie v jeho ruke zhaslo, a on ho zdvihol a vložil si ho do úst a popálil si časť pier a časť jazyka, a oťaželi mu ústa aj jazyk.
30 Keď to kráľ a kniežatá videli, vedeli, že Mojžiš nekonal múdro, keď sňal kráľovu korunu z hlavy.
31 Kráľ a kniežatá sa teda zdržali zabitia dieťaťa, a tak Mojžiš zostal vo faraónovom dome, vyrastal a Hospodin bol s ním.
32 A kým bol chlapec v kráľovom dome, obliekali ho do purpuru a rástol medzi kráľovými deťmi.
33 Keď Mojžiš vyrastal v kráľovom dome, faraónova dcéra Batia ho považovala za syna a celá faraónova domácnosť si ho ctila a všetci egyptskí muži sa ho báli.
34 A každý deň vychádzal a prichádzal do krajiny Góšen, kde boli jeho bratia, synovia Izraela, a Mojžiš ich videl každý deň zadýchaných a namáhavých.
35 Mojžiš sa ich opýtal: „Prečo vám prinášame túto prácu deň čo deň?“
36 A oni mu porozprávali všetko, čo sa im prihodilo, a všetky príkazy, ktoré im dal faraón pred svojím narodením.
37 A rozpovedali mu všetky rady, ktoré im poradil Balaam, syn Beorov, a čo on sám poradil jemu, aby ho zabil, keď mu stiahne kráľovu korunu z hlavy.
38 Keď Mojžiš počul tieto veci, rozhneval sa na Balaama a hľadal spôsob, ako ho zabiť, a deň čo deň mu prenasledoval.
39 Balaam sa bál Mojžiša, a tak vstal on i jeho dvaja synovia a odišli z Egypta. Utiekli, zachránili svoje duše a odišli do krajiny Kúš ku Kikianovi, kráľovi Kúšu.
40 Mojžiš bol v kráľovom dome, vychádzal a vchádzal. Hospodin mu dal priazeň v očiach faraóna a v očiach všetkých jeho služobníkov a v očiach celého egyptského ľudu, a veľmi si Mojžiša zamilovali.
41 A nastal deň, keď Mojžiš išiel do Góšenu navštíviť svojich bratov. Videl Izraelitov v ich ťažkej práci a ťažkom zamestnaní. Mojžiš sa nad nimi zarmútil.
42 Mojžiš sa vrátil do Egypta, prišiel do faraónovho domu a predstúpil pred kráľa. Mojžiš sa pred kráľom poklonil.
43 Mojžiš povedal faraónovi: „Prosím ťa, pane môj, prišiel som ťa požiadať o malú prosbu. Neodvracaj moju tvár s prázdnymi očami.“ Faraón mu povedal: „Hovor.“
44 Mojžiš povedal faraónovi: „Nech sa tvojim služobníkom, Izraelitom, ktorí sú v Góšene, dá jeden deň, aby si tam odpočinuli od svojej práce.“
45 Kráľ odpovedal Mojžišovi a povedal: „Hľa, v tejto veci som ti pozdvihol tvár a splnil tvoju žiadosť.“
46 Faraón rozkázal vyhlásiť po celom Egypte a v krajine Gošen:
47 Vám, všetkým synom Izraela, toto hovorí kráľ: Šesť dní budete konať svoju prácu a namáhať sa, ale siedmy deň si oddýchnete a nebudete konať žiadnu prácu. Takto budete robiť po všetky dni, ako prikázal kráľ a Mojžiš, syn Bathiov.
48 Mojžiš sa radoval z toho, čo mu kráľ dovolil, a všetci Izraeliti urobili tak, ako im Mojžiš prikázal.
49 Lebo toto bolo od Hospodina pre Izraelitov, lebo Hospodin začal pamätať na Izraelitov, aby ich zachránil kvôli ich otcom.
50 Hospodin bol s Mojžišom a povesť o ňom sa šírila po celom Egypte.
51 Mojžiš sa stal veľkým v očiach všetkých Egypťanov a v očiach všetkých Izraelitov, pretože sa snažil o dobro svojho ľudu, Izraela, a hovoril kráľovi slová pokoja o ňom.

KAPITOLA 71

1 Keď mal Mojžiš osemnásť rokov, zatúžil vidieť svojho otca a matku a išiel k nim do Góšenu. Keď sa Mojžiš priblížil ku Góšenu, prišiel na miesto, kde Izraeliti pracovali, a videl ich bremená a videl Egypťana, ako bije jedného z jeho hebrejských bratov.
2 Keď zbitý muž uvidel Mojžiša, rozbehol sa k nemu prosiť o pomoc, lebo Mojžiš bol veľmi vážený v dome faraónovom. Povedal mu: „Pane môj, dávaj mi pozor! Tento Egypťan prišiel v noci do môjho domu, zviazal ma a v mojej prítomnosti sa dostal k mojej žene a teraz mi chce vziať život.“

3 Keď Mojžiš počul túto zlú vec, rozhneval sa na Egypťana a obrátil sa sem a tam. Keď videl, že tam nikto nie je, zabil Egypťana a schoval ho v piesku, čím vyslobodil Hebreja z ruky toho, kto ho bil.
4 Hebrej odišiel domov a Mojžiš sa vrátil domov. Potom vyšiel a vrátil sa do kráľovho domu.
5 Keď sa muž vrátil domov, rozmýšľal, že by sa mal rozlúčiť so svojou ženou, lebo v Jakubovom dome nebolo správne, aby niekto prišiel k svojej žene, keď bola poškvrnená.
6 Žena išla a oznámila to svojim bratom. Bratia ženy ho chceli zabiť. On však utiekol domov a zachránil sa.
7 Na druhý deň vyšiel Mojžiš k svojim bratom a videl, že sa dvaja muži hádajú. A povedal zlému: Prečo biješ svojho blížneho?
8 On mu odpovedal: „Kto ťa ustanovil za knieža a sudcu nad nami? Či ma chceš zabiť, ako si zabil Egypťana?“ Mojžiš sa zľakol a povedal: „Asi sa o tom vie?“
9 Faraón sa o tejto veci dopočul a rozkázal Mojžiša zabiť. Boh poslal svojho anjela a ten sa faraónovi zjavil v podobe veliteľa telesnej stráže.
10 A anjel Hospodinov vzal meč z ruky veliteľa telesnej stráže a sťal mu ním hlavu, lebo podoba veliteľa telesnej stráže sa zmenila na podobu Mojžiša.
11 A anjel Hospodinov chytil Mojžiša za pravú ruku, vyviedol ho z Egypta a postavil ho spoza hraníc Egypta, na vzdialenosť štyridsaťdňovej cesty.
12 Jeho brat Áron zostal v egyptskej krajine a prorokoval Izraelitom:
13 Toto hovorí Hospodin, Boh vašich otcov: Každý odhoďte ohavnosti svojich očí a nepoškvrňujte sa egyptskými modlami.
14 Izraeliti sa v tom čase vzbúrili a nepočúvali Árona.
15 A Hospodin zamýšľal ich vyhubiť, keby si nebol Hospodin spomenul na zmluvu, ktorú uzavrel s Abrahámom, Izákom a Jakubom.
16 V tých dňoch faraónova ruka stále tvrdo doliehala na Izraelitov a drvil ich a utláčal až do dňa, keď Boh poslal svoje slovo a vzal si ich k srdcu.

KAPITOLA 72

1 V tých dňoch vypukla veľká vojna medzi synmi Kúšu a synmi Východu a Aramom a vzbúrili sa proti kráľovi Kúšu, v ktorého rukách boli.
2 Preto vyšiel Kikianus, kráľ Kúšu, so všetkými Kúščanmi, ľudom početným ako piesok, a išiel bojovať proti Aramejčanom a synom východu, aby ich podmanil.
3 Keď Kikianus odišiel, nechal Balaama, čarodejníka, s jeho dvoma synmi, aby strážili mesto a najodpornejších ľudí krajiny.
4 Kikianus teda vyšiel proti Aramu a synom východu, bojoval proti nim a porazil ich. Všetci padli zranení pred Kikianom a jeho ľudom.
5 Mnohých z nich zajal a podrobil si ich ako predtým a utáboril sa v ich krajine, aby od nich ako obvykle vyberal dane.
6 A keď ho kráľ Kúšu nechal strážiť mesto a chudobných v meste, Balaam povstal a poradil sa s ľudom krajiny, aby sa vzbúrili proti kráľovi Kikianovi a aby ho nepustili do mesta, keď sa vráti domov.
7 Ľud krajiny ho poslúchol, prisahal mu a ustanovil ho za kráľa nad sebou a jeho dvoch synov za veliteľov vojska.
8 Vstali teda a opevnili mestské hradby na oboch rohoch a postavili veľmi silnú budovu.
9 A na treťom rohu vykopali nespočetné priekopy medzi mestom a riekou, ktorá obklopovala celú krajinu Kúš, a spôsobili, že tam vytryskli vody rieky.
10 Na štvrtom rohu zhromaždili svojimi zaklínadlami a čarami množstvo hadov, opevnili mesto a usadili sa v ňom. Nikto pred nimi nevychádzal ani nevchádzal.
11 Kikianus bojoval proti Aramejčanom a synom východu a pokoril ich ako predtým. Dali mu svoju obvyklú daň a on sa vrátil do svojej krajiny.
12 Keď sa kušský kráľ Kikianus a všetci velitelia vojsk s ním priblížili k svojmu mestu, zdvihli zrak a videli, že mestské hradby sú vybudované a veľmi vysoké. Muži nad tým žasli.
13 Povedali si: „Videli, že sme v boji oneskorení, a veľmi sa nás báli, preto urobili túto vec a postavili mestské hradby a opevnili ich, aby kanaánski králi nemohli prísť proti nim do boja.“
14 Kráľ a vojsko sa teda priblížili k mestským dverám. Pozreli sa hore a hľa, všetky mestské brány boli zatvorené. Zavolali na strážcov: „Otvorte nám, aby sme mohli vojsť do mesta!“
15 Strážcovia im však odmietli otvoriť na príkaz Balaama, čarodejníka, ich kráľa, a nedovolili im vojsť do svojho mesta.
16 Rozpútali s nimi boj oproti mestskej bráne a v ten deň padlo z kikiánskeho vojska stotridsať mužov.
17 A na druhý deň pokračovali v boji a bojovali na brehu rieky; snažili sa prejsť, ale nepodarilo sa im to, takže niektorí z nich sa potopili v jamách a zomreli.
18 Kráľ im teda prikázal vyrúbať stromy a postaviť plte, na ktorých by sa k nim mohli dostať, a oni tak aj urobili.
19 A keď prišli na miesto priekop, vody sa točili mlynmi a dvesto mužov na desiatich pltiach sa utopilo.
20 A na tretí deň prišli bojovať na stranu, kde boli hady, ale nemohli sa tam priblížiť, lebo hady z nich zabili stosedemdesiat mužov, a tak prestali bojovať proti Kúšu a obliehali Kúš deväť rokov, nikto nevyšiel ani nevstúpil.
21 V tom čase, keď bola vojna a obliehanie proti Kúšu, utiekol Mojžiš z Egypta pred faraónom, ktorý ho chcel zabiť za to, že zabil Egypťana.
22 Mojžiš mal osemnásť rokov, keď utiekol z Egypta pred faraónom. Utiekol a unikol do tábora Kikiana, ktorý v tom čase obliehal Kúš.
23 Mojžiš bol deväť rokov v tábore kúšskeho kráľa Kikiána po celý čas, čo obliehali kúš. Mojžiš s nimi vychádzal a vchádzal.
24 Kráľ, knieža a všetci bojovníci milovali Mojžiša, lebo bol veľký a udatný, jeho postava bola ako ušľachtilý lev, jeho tvár bola ako slnko a jeho sila bola ako sila leva a bol kráľovým radcom.
25 A po deviatich rokoch Kikiana postihla smrteľná choroba a jeho choroba ho premohla a na siedmy deň zomrel.

26 Jeho sluhovia ho teda nabalzamovali, odniesli ho a pochovali oproti mestskej bráne na sever od egyptskej krajiny.
27 A postavili nad ním elegantnú, pevnú a vysokú budovu a pod ňu položili veľké kamene.
28 A kráľovskí pisári vyryli na tie kamene všetku moc svojho kráľa Kikiana a všetky jeho bitky, ktoré vybojoval, hľa, sú tam zapísané dodnes.
29 Po smrti kúšskeho kráľa Kikiana veľmi zarmútili jeho mužov a vojsko kvôli vojne.
30 Povedali si teda: „Poraďte nám, čo máme robiť v tomto čase, veď sme už deväť rokov bývali na púšti ďaleko od našich domovov.“
31 Ak povieme, že budeme bojovať proti mestu, mnohí z nás padneme zranení alebo zabití, a ak zostaneme tu v obliehaní, aj my zomrieme.
32 Teraz sa všetci sýrski králi a králi synov východu dozvedia, že náš kráľ zomrel, a náhle na nás zaútočia nepriateľsky, budú proti nám bojovať a nenechajú z nás ani stopu.
33 Preto teraz poďme, ustanovme si nad sebou kráľa a zostaňme v obliehaní, kým nám mesto nebude vydané.
34 V ten deň si chceli z Kikianovho vojska vybrať muža za kráľa, ale nenašli nikoho, kto by im bol blízky, ako je Mojžiš, aby im kraľoval.
35 A rýchlo si každý vyzliekol rúcho, hodil ho na zem, urobili veľkú kopu a položili na ňu Mojžiša.
36 Vstali, zatrúbili na trúby a volali pred ním: „Nech žije kráľ, nech žije kráľ!“
37 A všetok ľud a šľachtici mu prisahali, že mu dajú za ženu Adoniu, kráľovnú Kušitku, manželku Kikiána, a v ten deň si ustanovili Mojžiša za kráľa nad sebou.
38 V ten deň všetci obyvatelia Kúšu vyhlásili: „Každý musí dať Mojžišovi niečo z toho, čo má.“
39 Rozprestreli na kopu plachtu a každý do nej vhodil niečo zo svojho majetku, jeden zlatú náušnicu a druhý mincu.
40 Aj ónyxové kamene, bdelium, perly a mramor hodili synovia Kúša Mojžišovi na kopu, aj striebro a zlato vo veľkom množstve.
41 Mojžiš vzal všetko striebro a zlato, všetky nádoby, bdelium a ónyxové kamene, ktoré mu dali všetci Kúšovci, a uložil ich do svojich pokladov.
42 V ten deň kraľoval Mojžiš nad Kúšovcami namiesto Kúšovho kráľa Kikiána.

KAPITOLA 73

1 V päťdesiatom piatom roku vlády faraóna, egyptského kráľa, to jest v stopäťdesiatom siedmom roku, keď Izraeliti zostúpili do Egypta, sa v Kúši stal kráľom Mojžiš.
2 Mojžiš mal dvadsaťsedem rokov, keď začal kraľovať nad Kúšom, a kraľoval štyridsať rokov.
3 A Hospodin dal Mojžišovi priazeň a milosť v očiach všetkých Kúšovcov a Kúšovci ho veľmi milovali, a tak si Mojžiš získal priazeň Hospodina i ľudí.
4 V siedmy deň jeho kraľovania sa zhromaždili všetci Kúšovi synovia, prišli pred Mojžiša a poklonili sa mu až po zem.
5 A všetky deti sa spoločne rozprávali pred kráľom a vraveli: „Dajte nám radu, aby sme videli, čo treba urobiť s týmto mestom.“
6 Už je to deväť rokov, čo obliehame mesto a nevideli sme svoje deti ani svoje ženy.
7 Kráľ im odpovedal: „Ak budete poslúchať môj hlas vo všetkom, čo vám prikážem, Hospodin nám vydá mesto do rúk a my ho dobyjeme.“
8 Ak s nimi budeme bojovať ako v predchádzajúcej bitke, ktorú sme s nimi mali pred Kikianovou smrťou, mnohí z nás padnú zranení ako predtým.
9 A teraz, hľa, tu je rada pre teba v tejto veci: Ak budeš poslúchať môj hlas, mesto bude vydané do našich rúk.
10 Všetky vojská odpovedali kráľovi: „Všetko, čo nám náš pán prikáže, to urobíme.“
11 Mojžiš im povedal: „Prejdite a ohláste v celom tábore všetkému ľudu:
12 Kráľ hovorí: „Choď do lesa a prines so sebou mláďatá bociana, každý vezmi jedno mláďa do ruky.“
13 Každý, kto prestúpi kráľov rozkaz a neprivedie svoje dieťa, zomrie a kráľ si vezme všetko, čo mu patrilo.
14 A keď ich privedieš, budú v tvojej starostlivosti, budeš ich chovať, kým nedorastú, a naučíš ich strieľať, ako to robia mláďatá jastraba.
15 Všetci Kúšovci počuli Mojžišove slová, vstali a dali v tábore vyhlásiť:
16 Vám, všetkým synom Kúša, kráľ prikazuje, aby ste všetci spolu išli do lesa a chytili tam mladé bociany, každý svoje mláďa do ruky, a priniesli ich domov.
17 Každý, kto poruší kráľov rozkaz, zomrie a kráľ si vezme všetko, čo mu patrí.
18 A všetok ľud tak urobil. Vyšli do lesa, vyliezli na jedle a chytili všetky mláďatá bocianov, každý jedno do ruky, a priniesli ich na púšť, odchovali ich na kráľov rozkaz a naučili ich strieľať na ne podobne ako mladé jastraby.
19 Keď boli mladé bociany vychované, kráľ prikázal, aby ich tri dni hladovali, a všetok ľud tak urobil.
20 A na tretí deň im kráľ povedal: Posilnite sa a staňte sa udatnými mužmi! Každý si oblečte brnenie, opášte sa mečom a každý si vezmite do ruky svojho mladého bociana.
21 A my povstaneme a budeme bojovať proti mestu na mieste, kde sú hady. A všetok ľud urobil tak, ako prikázal kráľ.
22 Každý vzal do ruky svoje mláďa a odišli. Keď prišli na miesto, kde boli hady, kráľ im povedal: „Nech každý vypustí svojho mláďaťa na hady.“
23 A na kráľov rozkaz vyslali každý svojho mladého bociana. Mladé bociany sa vrhli na hady, zožrali ich všetkých a vyhubili ich z toho miesta.
24 Keď kráľ a ľud videli, že všetky hady boli na tom mieste zničené, všetok ľud spustil veľký jasot.
25 Priblížili sa a bojovali proti mestu, dobyli ho, podmanili si ho a vošli do mesta.
26 V ten deň zomrelo tisícsto mužov z obyvateľov mesta, všetci obyvatelia mesta, ale z obliehajúceho ľudu nezomrel ani jeden.
27 A tak sa všetci Kúšovi synovia rozišli každý do svojho domu, k svojej žene a deťom a ku všetkému, čo mu patrilo.
28 Keď čarodejník Balaam videl, že mesto je dobyté, otvoril bránu a utiekol, on i jeho dvaja synovia a osem

bratov a vrátili sa do Egypta k faraónovi, egyptskému kráľovi.
29 Sú to čarodejníci a mágovia, o ktorých sa hovorí v knihe zákona, ktorí sa postavili proti Mojžišovi, keď Hospodin zoslal na Egypt rany.
30 Mojžiš teda svojou múdrosťou dobyl mesto a Kúšovi synovia ho dosadili na trón namiesto kúšskeho kráľa Kikiana.
31 A položili mu na hlavu kráľovskú korunu a dali mu za ženu Adoniu, kušitskú kráľovnú, manželku Kikiána.
32 Mojžiš sa bál Hospodina, Boha svojich otcov, a tak k nej neprišiel a nevenoval jej pozornosť.
33 Mojžiš si spomenul, ako Abrahám zaviazal svojho sluhu Eliezera prísahou: „Nevezmeš pre môjho syna Izáka ženu z kanaánskych dcér.“
34 A čo urobil Izák, keď Jakub utiekol pred svojím bratom, keď mu prikázal: „Nevezmeš si ženu z kanaánskych dcér ani sa nespolupracuje so žiadnou z Chámových synov.“
35 Lebo Hospodin, náš Boh, dal Chama, Noemovho syna, a jeho deti a všetko jeho potomstvo za otrokov synom Semovým a synom Jafetovým a ich potomstvu po nich za otrokov naveky.
36 Preto Mojžiš po všetky dni svojho kráľa nad Kúšom neobrátil ani svoje oči k Kikianovej žene.
37 Mojžiš sa bál Hospodina, svojho Boha, po celý svoj život a chodil pred Hospodinom verne, celým svojím srdcom a celou svojou dušou. Neodbočil z pravej cesty po všetky dni svojho života a neodbočil z cesty ani napravo, ani naľavo, ktorou chodili Abrahám, Izák a Jakub.
38 Mojžiš sa upevnil v kráľovstve Kúšovcov a viedol Kúšovcov svojou múdrosťou, a Mojžiš sa v jeho kráľovstve darilo.
39 V tom čase sa Aram a synovia východu dopočuli, že zomrel kúšsky kráľ Kikianus, a tak sa Aram a synovia východu v tých dňoch vzbúrili proti Kúšovi.
40 Mojžiš zhromaždil všetkých Kúšovcov, veľmi mocný ľud, okolo tridsaťtisíc mužov, a vyšiel bojovať proti Aramejčanom a synom východu.
41 Najprv išli k synom východu a keď synovia východu počuli ich správu, vyšli im v ústrety a zapojili sa do boja s nimi.
42 Vojna proti synom Východu bola veľmi krutá, a tak Hospodin vydal všetkých synov Východu do Mojžišovej ruky. Padlo tam asi tristo mužov.
43 Všetci synovia východu sa obrátili a ustúpili. Mojžiš a synovia Kúša ich prenasledovali, podmanili si ich a uvalili na nich daň, ako to bolo ich zvykom.
44 Mojžiš a všetok ľud, ktorý bol s ním, teda odtiaľ prešli do aramejskej krajiny do boja.
45 A Aramejčania sa im tiež stretli a bojovali proti nim. Hospodin ich vydal do Mojžišovej ruky. Mnohí Aramejčania padli zranení.
46 Mojžiš a obyvatelia Kúšu si podmanili aj Aram a tiež odvádzali svoju obvyklú daň.
47 Mojžiš podrobil Aramejčanov a obyvateľov východu Kúšovi a Mojžiš i všetok ľud, ktorý bol s ním, sa vrátili do Kúšovej krajiny.
48 Mojžiš sa upevnil v kráľovstve Kúšovcov a Hospodin bol s ním a všetci Kúšovci sa ho báli.

KAPITOLA 74

1 Na konci rokov zomrel Saul, kráľ Edomu, a na jeho mieste sa stal kráľom Baal-Kanan, syn Achborov.
2 V šestnástom roku Mojžišovej vlády nad Kúšom kraľoval Baal-Kanan, syn Achborov, v edomskej krajine nad všetkými edomskými synmi tridsaťosem rokov.
3 Za jeho čias sa Moab vzbúril proti moci Edomu, lebo bol pod Edomom od čias Hadada, syna Bedadovho. Ten porazil ich aj Madiánčanov a podrobil Moab Edomu.
4 Keď sa nad Edomom stal kráľom Achborov syn Baal-Kanan, všetci Moábci sa od Edomu odpútali.
5 V tých dňoch zomrel africký kráľ Angeas a namiesto neho sa stal kráľom jeho syn Azdrubal.
6 V tých dňoch zomrel Janeas, kráľ Chitimčanov, a pochovali ho v jeho chráme, ktorý si postavil na planine Kanopia ako sídlo, a namiesto neho kraľoval Latinus.
7 V dvadsiatom druhom roku Mojžišovej vlády nad synmi Kúša kraľoval Latinus nad synmi Chitim štyridsaťpäť rokov.
8 A tiež si postavil veľkú a mohutnú vežu a v nej postavil elegantný chrám ako svoje sídlo, aby v ňom vládol, ako bolo zvykom.
9 V treťom roku svojej vlády dal vyhlásiť všetkým svojim šikovným mužom, ktorí mu postavili mnoho lodí.
10 Latinus zhromaždil všetky svoje sily a prišli na lodiach, aby bojovali proti Azdrubalovi, synovi Angeaovho, kráľa Afriky. Dostali sa do Afriky a zapojili sa do boja s Azdrubalom a jeho vojskom.
11 Latinus zvíťazil nad Azdrubalom a vzal Azdrubalovi vodovod, ktorý jeho otec priniesol od synov Chitimovcov, keď si vzal za ženu Janiu, dcéru Uziho. Latinus strhol most vodovodu a spôsobil celému Azdrubalovmu vojsku ťažkú porážku.
12 A zvyšní silní muži Azdrúbala sa posilnili, ich srdcia sa naplnili závisťou a žiadali smrť. Znova sa pustili do boja s Latinom, kráľom Chitimu.
13 A bitka bola krutá pre všetkých mužov Afriky a všetci padli zranení pred Latinom a jeho ľudom a v tejto bitke padol aj kráľ Azdrubal.
14 A kráľ Azdrubal mal veľmi krásnu dcéru, ktorej meno bolo Ušpezena, a všetci muži Afriky si vyšívali jej podobu na odevoch pre jej veľkú krásu a pôvabný vzhľad.
15 Muži z Latinu uvideli Ušpezenu, dcéru Azdrubalovu, a chválili ju svojmu kráľovi Latinu.
16 Latinus rozkázal, aby mu ju priviedli, a Latinus si vzal Ušpezenu za manželku a vrátil sa svojou cestou do Chittimu.
17 A po smrti Azdrubala, syna Angeášovho, keď sa Latinus z bitky vrátil do svojej krajiny, povstali všetci obyvatelia Afriky a vzali si Anibala, syna Angeášovho, mladšieho brata Azdrubala, a ustanovili ho za kráľa namiesto jeho brata nad celou africkou krajinou.
18 A keď sa stal kráľom, rozhodol sa ísť do Chitimov, aby bojoval s ich synmi a pomstil sa za svojho brata Azdrubala a za obyvateľov Afriky. A urobil tak.
19 A postavil mnoho lodí a prišiel na nich s celým svojím vojskom a išiel do Chittimu.
20 Anibal teda bojoval s Chitimčanmi a Chitimčania padli zranení pred Anibalom a jeho vojskom a Anibal pomstil priestupok svojho brata.

21 Anibal pokračoval vo vojne s Chitimčanmi osemnásť rokov a Anibal býval v krajine Chitim a dlho tam táboril.
22 Anibal veľmi kruto porazil Chitimčanov a pobil ich veľmožov a kniežatá. Z ostatku ľudu pobil asi osemdesiattisíc mužov.
23 A na konci dní a rokov sa Anibal vrátil do svojej krajiny Afriky a bezpečne kraľoval namiesto svojho brata Azdrubala.

KAPITOLA 75

1 V tom čase, v stoosemdesiatom roku odchodu Izraelitov do Egypta, vyšlo z Egypta tridsaťtisíc udatných pešiakov z Izraelitov, všetci z kmeňa Jozefovho, zo synov Efraima, Jozefovho syna.
2 Povedali totiž, že sa naplnil čas, ktorý Hospodin určil Izraelitom v dávnych dobách, o ktorom hovoril Abrahámovi.
3 A títo muži sa opásali, každý si dal meč na bok a každý si obliekol svoju zbroj, spoliehali sa na svoju silu a vyšli spolu z Egypta s mocnou rukou.
4 Ale nevzali si žiadne zásoby na cestu, iba striebro a zlato, ani chlieb na ten deň si nepriniesli v rukách, lebo si mysleli, že si zásoby vezmú od Filištíncov ako mzdu, a ak nie, vezmú si ich násilím.
5 A títo muži boli veľmi mocní a udatní, jeden muž mohol prenasledovať tisíc a dvaja mohli zahnať desaťtisíc, takže sa spoliehali na svoju silu a išli spolu tak, ako boli.
6 Potom sa vydali do krajiny Gát a keď zišli, našli gátskych pastierov, ako pásli dobytok gátskych synov.
7 A povedali pastierom: Dajte nám z oviec za odmenu, aby sme sa najedli, lebo sme hladní, lebo sme dnes nejedli chlieb.
8 Pastieri sa opýtali: „Sú to naše ovce alebo dobytok, že vám ich máme dávať za odplatu?“ Pristúpili teda Efraimovci, aby ich násilím zajali.
9 Gátski pastieri ich premohli takým krikom, že ich krik bolo počuť zďaleka, a tak k nim vyšli všetci gatskí synovia.
10 Keď Gátčania videli zlé skutky Efraimcov, vrátili sa, zhromaždili Gátčanov a každý si obliekol svoju zbroj a vyšiel do boja proti Efraimčanom.
11 Zaútočili na nich v údolí Gát a bitka bola krutá a v ten deň porazili jeden druhého veľmi veľa mužov.
12 Na druhý deň poslali obyvatelia Gátu do všetkých filištínskych miest odkaz, aby im prišli na pomoc:
13 Príďte k nám a pomôžte nám, aby sme porazili Efraimcov, ktorí vyšli z Egypta, aby nám vzali dobytok a bojovali proti nám bez príčiny.
14 Duše Efraimcov boli vyčerpané hladom a smädom, lebo tri dni nejedli chlieb. Preto vyšlo z filištínskych miest štyridsaťtisíc mužov na pomoc mužom z Gátu.
15 Títo muži bojovali s Efraimovcami a Hospodin vydal Efraimovcov do rúk Filištíncov.
16 A pobili všetkých Efraimovcov, všetkých, ktorí vyšli z Egypta, nezostal nikto okrem desiatich mužov, ktorí utiekli z boja.
17 Lebo toto zlo bolo od Hospodina proti synom Efraima, lebo prestúpili slovo Hospodinovo, keď vyšli z Egypta, skôr ako prišiel čas, ktorý Hospodin v dávnych dňoch určil Izraelu.
18 Aj Filištíncov padlo veľmi veľa, asi dvadsaťtisíc mužov, a ich bratia ich odniesli a pochovali vo svojich mestách.
19 A zabití Efraimovci zostali opustení v údolí Gát mnoho dní a rokov a neboli privedení do pochovania, a údolie sa naplnilo ľudskými kosťami.
20 Muži, ktorí unikli z boja, prišli do Egypta a vyrozprávali všetkým Izraelitom všetko, čo sa im stalo.
21 Ich otec Efraim ich mnoho dní smútil a jeho bratia prišli, aby ho utešili.
22 A prišiel k svojej žene a ona porodila syna a dal mu meno Beria, lebo bola v jeho dome nešťastná.

KAPITOLA 76

1 A Mojžiš, syn Amrámov, bol v tých dňoch ešte kráľom v krajine Kúš a darilo sa mu vo svojom kráľovstve a vládol nad synmi Kúšovými spravodlivo, spravodlivo a bezúhonne.
2 A všetci synovia Kúša milovali Mojžiša po všetky dni, čo nad nimi kraľoval, a všetci obyvatelia krajiny Kúš sa ho veľmi báli.
3 V štyridsiatom roku Mojžišovej vlády nad Kúšom sedel Mojžiš na kráľovskom tróne, pred ním kráľovná Adoniáš a okolo neho sedeli všetci šľachtici.
4 Kráľovná Adoniáš sa spýtala kráľa a kniežat: „Čo to robíte, synovia Kúša, už tak dlho?“
5 Určite vieš, že tento muž kraľuje nad Kúšom štyridsať rokov a nepriblížil sa ku mne ani neslúžil bohom Kúša.
6 Teraz teda počúvajte, deti Kúšu, a nech tento muž už viac nekraľuje nad vami, lebo nie je z nášho tela.
7 Hľa, môj syn Menakros dospel, nech kraľuje nad tebou, lebo je pre teba lepšie slúžiť synovi svojho pána, ako slúžiť cudzincovi, otrokovi egyptského kráľa.
8 A všetok ľud a šľachtici synov Kúša počuli slová, ktoré im kráľovná Adonija povedala.
9 Všetok ľud sa pripravoval až do večera a ráno vstali skoro ráno a ustanovili za kráľa Menakra, syna Kikiana.
10 A všetci synovia Kúša sa báli vztiahnuť ruku na Mojžiša, lebo Hospodin bol s Mojžišom a synovia Kúša si pamätali prísahu, ktorú prisahali Mojžišovi, a preto mu neublížili.
11 Ale Kúšovci dali Mojžišovi veľa darov a poslali ho od seba s veľkou cťou.
12 Mojžiš teda odišiel z krajiny Kúš, vrátil sa domov a prestal kraľovať nad Kúšom. Mojžiš mal šesťdesiatšesť rokov, keď odišiel z krajiny Kúš, lebo to bolo od Hospodina, lebo nadišiel čas, ktorý určil za dávnych čias, aby vyviedol Izrael z biedy synov Chámа.
13 Mojžiš teda odišiel do Midjánu, lebo sa bál vrátiť do Egypta kvôli faraónovi. Išiel teda a sadol si k studni v Midjáne.
14 Sedem dcér Reuela Madiánčana vyšlo pásť stádo svojho otca.
15 Prišli k studni a načerpali vody, aby napojili stádo svojho otca.
16 Midjánski pastieri prišli a odohnali ich. Mojžiš vstal, pomohol im a napojil stádo.
17 Potom prišli domov k svojmu otcovi Reuelovi a rozprávali mu, čo pre nich urobil Mojžiš.
18 A oni povedali: Istý Egypťan nás vyslobodil z rúk pastierov, načerpal nám vodu a napojil stádo.

19 Reuel sa opýtal svojich dcér: „Kde je? Prečo ste nechali toho muža?“
20 Reuel poslal po neho, vzal ho a priviedol ho domov a jedol s ním chlieb.
21 Mojžiš vyrozprával Reuelovi, že utiekol z Egypta a že štyridsať rokov kraľoval nad Kúšom, a že mu potom odobrali vládu a poslali ho preč v pokoji so cťou a s darmi.
22 Keď Reuel počul Mojžišove slová, povedal si v duchu: „Tohoto muža zavriem do väzenia a zmierim Kúšovcov, lebo pred nimi utiekol.“
23 Vzali ho a dali do väzenia. Mojžiš bol vo väzení desať rokov. Kým bol Mojžiš vo väzení, zľutovala sa nad ním Cipora, dcéra Reuela, a stále ho živila chlebom a vodou.
24 A všetci Izraeliti boli ešte v egyptskej krajine a slúžili Egypťanom v najťažšej práci. A egyptská ruka v tých dňoch stále tvrdo doliehala na Izraelitov.
25 V tom čase Hospodin ranil faraóna, egyptského kráľa, a ranil ho malomocenstvom od chodidla až po temeno hlavy. Pre kruté zaobchádzanie s Izraelitmi bola táto rana v tom čase od Hospodina na faraónovi, egyptskom kráľovi.
26 Hospodin vypočul modlitbu svojho ľudu, synov Izraela, a ich volanie po Bohu doľahlo k nemu pre ich namáhavú prácu.
27 Jeho hnev sa však od nich neodvrátil a faraónova ruka bola stále vystretá proti Izraelitom. Faraón si zatvrdil šiju pred Hospodinom, rozšíril svoje jarmo nad Izraelitmi a strpčil im život všelijakými ťažkými prácami.
28 Keď Hospodin dopustil moru na faraóna, egyptského kráľa, požiadal svojich mudrcov a čarodejníkov, aby ho uzdravili.
29 Jeho mudrci a čarodejníci mu povedali: „Ak sa do rán vloží krv malých detí, bude uzdravený.“
30 Faraón ich vypočul a poslal svojich služobníkov do Gošenu k Izraelitom, aby vzali ich malé deti.
31 Faraónovi služobníci išli a násilím odoberali izraelským deťom deti z lona ich matiek a prinášali ich k faraónovi každý deň, jedno dieťa denne. Lekári ich zabíjali a prikladali ich k moru. Takto to robili po všetky dni.
32 A počet detí, ktoré faraón pobil, bol tristo sedemdesiatpäť.
33 Ale Hospodin nepočúval lekárov egyptského kráľa a mor sa stále viac a viac šíril.
34 Faraóna trápila táto pohroma desať rokov, ale faraónovo srdce sa stále viac zatvrdzovalo proti Izraelitom.
35 A po desiatich rokoch Hospodin naďalej sužoval faraóna ničivými ranami.
36 A Hospodin ho ranil zlým nádorom a chorobou v žalúdku, a tá rana sa zmenila na silný vred.
37 V tom čase prišli dvaja faraónovi služobníci z krajiny Gošen, kde bývali všetci Izraeliti, a vošli do faraónovho domu a povedali mu: „Videli sme Izraelitov, ako sú nedbalí vo svojej práci a nedbalí vo svojej práci.“
38 Keď faraón počul slová svojich služobníkov, veľmi sa rozhneval na Izraelitov, lebo ho veľmi trápila telesná bolesť.
39 On odpovedal: „Teraz, keď Izraeliti vedia, že som chorý, obrátili sa a posmievali sa nám. Preto mi teraz zapriahnite môj voz. Pôjdem do Gošenu a uvidím posmech Izraelitov, ktorým sa mi posmievajú.“ Jeho služobníci mu teda zapriahali voz.
40 A chytili ho a posadili ho na koňa, lebo sám od seba nevedel jazdiť.
41 Vzal so sebou desať jazdcov a desať pešiakov a išiel k Izraelitom do Gošenu.
42 Keď prišli na hranicu Egypta, kráľov kôň prešiel do úzkeho miesta, vyvýšeného v kotline vinice, oploteného z oboch strán, pričom na druhej strane bola nížina a rovina.
43 Kone sa na tom mieste rýchlo rozbehli a tlačili sa navzájom, a ostatné kone tlačili kráľovho koňa.
44 Kráľov kôň spadol do nížiny, zatiaľ čo na ňom kráľ jazdil. Keď spadol, voz sa prevrátil kráľovi na tvár a kôň spadol na kráľa. Kráľ kričal, lebo ho veľmi bolelo telo.
45 Kráľovi bolo roztrhané telo a jeho kosti boli dolámané, takže nemohol jazdiť, lebo táto vec bola od Hospodina k nemu, lebo Hospodin počul volanie svojho ľudu, synov Izraela, a ich súženie.
46 Jeho služobníci ho niesli na pleciach, kúsok po kúsku, a priviedli ho späť do Egypta. Aj jazdci, ktorí boli s ním, sa vrátili do Egypta.
47 A uložili ho do jeho postele a kráľ vedel, že sa približil jeho koniec a zomrie. Preto prišla Aparanith, kráľovná, jeho žena, a plakala pred kráľom a kráľ s ňou veľmi plakal.
48 V ten deň prišli všetci jeho veľmoži a služobníci a videli kráľa v tom súžení a plakali s ním veľkým plačom.
49 A kráľove kniežatá a všetci jeho radcovia radili kráľovi, aby namiesto seba ustanovil za kráľa v krajine niekoho, koho si vyberie zo svojich synov.
50 Kráľ mal troch synov a dve dcéry, ktorých mu porodila jeho žena Aparanit, kráľovná, okrem kráľových detí od konkubín.
51 A toto boli ich mená: prvorodený Otri, druhý Adikam a tretí Morion a ich sestry, meno staršej Bathia a druhého Acuzi.
52 A Otri, kráľov prvorodený, bol hlúpy, unáhlený a unáhlený vo svojich slovách.
53 Adikam bol však muž prefíkaný a múdry, znalý všetkej egyptskej múdrosti, ale nepekného vzhľadu, tučnej postavy a veľmi nízkej postavy; jeho výška bola jeden lakeť.
54 A keď kráľ videl, že jeho syn Adikam je inteligentný a múdry vo všetkých veciach, rozhodol sa, že po jeho smrti sa stane kráľom namiesto neho.
55 Vzal si za ženu Gedudu, dcéru Abilota. Mal desať rokov a porodila mu štyroch synov.
56 Potom odišiel, vzal si tri ženy a splodil osem synov a tri dcéry.
57 Kráľa veľmi zachvátil nepokoj a jeho telo páchlo ako mäso zdochliny hodenej na pole v lete, počas horúčavy slnka.
58 Keď kráľ videl, že sa jeho choroba veľmi zosilnila, rozkázal priviesť k nemu svojho syna Adikama a ustanovili ho za kráľa nad krajinou namiesto neho.
59 Po troch rokoch zomrel kráľ v hanbe, potupách a zhnusení. Jeho služobníci ho odniesli a pochovali v hrobke egyptských kráľov v Coan Micraim.
60 Ale nenabalzamovali ho, ako to robili králi, lebo jeho telo bolo hnilobné a pre zápach sa k nemu nemohli priblížiť, aby ho nabalzamovali, a tak ho narýchlo pochovali.
61 Lebo toto zlo bolo od Hospodina na neho, lebo Hospodin mu odplatil zlo za zlo, ktoré za svojich dní páchal Izraelu.

62 A zomrel v hrôze a v hanbe a na jeho mieste sa stal kráľom jeho syn Adikam.

KAPITOLA 77

1 Adikam mal dvadsať rokov, keď kraľoval nad Egyptom, a kraľoval štyri roky.
2 V dvesto šiestom roku Izraelovho odchodu do Egypta kraľoval nad Egyptom Adikam, ale nekraľoval nad Egyptom tak dlho, ako kraľovali jeho otcovia.
3 Jeho otec Melol kraľoval v Egypte deväťdesiatštyri rokov, ale desať rokov bol chorý a zomrel, pretože bol bezbožný pred Hospodinom.
4 A všetci Egypťania pomenovali faraóna Adikamom podľa mena jeho otcov, ako to robili v Egypte.
5 A všetci mudrci faraónovi pomenovali Adikama Ahuz, lebo v egyptskom jazyku sa skrátene volá Ahuz.
6 A Adikam bol nesmierne škaredý, meral lakeť a piaď a mal veľkú bradu, ktorá mu siahala až po chodidlá.
7 Faraón zasadol na trón svojho otca, aby kraľoval nad Egyptom, a múdro spravoval Egypt.
8 A počas svojho kraľovania prekonal svojho otca a všetkých predchádzajúcich kráľov v zlobe a rozšíril svoje jarmo nad synmi Izraela.
9 Potom išiel so svojimi sluhami do Gošenu k Izraelitom a posilnil ich v práci a povedal im: „Dokončite svoju prácu, každý deň svoju úlohu, a nech vaše ruky od tohto dňa aj naďalej neochabujú od našej práce, ako ste to robili za čias môjho otca.“
10 A ustanovil nad nimi dozorcov spomedzi Izraelitov a nad nimi ustanovil dozorcov spomedzi svojich služobníkov.
11 A uložil na nich mieru tehál, aby ich robili podľa toho počtu, deň čo deň, a potom sa vrátil a odišiel do Egypta.
12 V tom čase faraónovi dozorcovia prikázali izraelským dozorcom podľa faraónovho rozkazu:
13 Toto hovorí faraón: „Konaj svoju prácu každý deň a dokonči svoju úlohu a dodržiavaj dennú mieru tehál; nič neuberaj.“
14 A stane sa, že ak vám bude chýbať množstvo vašich každodenných tehál, na ich miesto postavím vaše malé deti.
15 A egyptskí dozorcovia urobili v tých dňoch tak, ako im prikázal faraón.
16 A kedykoľvek sa zistilo, že Izraeliti nemali dostatok tehál v dennej dávke, faraónovi dozorcovia išli k Izraelitým ženám a brali im deti podľa počtu tehál, ktoré im chýbali. Násilím ich brali z lona ich matiek a kládli ich do budovy namiesto tehál.
17 Zatiaľ čo ich otcovia a matky nad nimi plakali a nariekali, keď v stene budovy počuli plačlivé hlasy svojich detí.
18 Dozorcovia však premohli Izraelitov, aby Izraeliti umiestnili svoje deti do budovy. Istý muž postavil svojho syna do múru a naniesol naňho maltu, zatiaľ čo jeho oči plakali nad ním a jeho slzy tiekli po jeho synovi.
19 Egyptskí dozorcovia robili tak s izraelskými deťmi mnoho dní a nikto sa nezľutoval ani nemal súcit s deťmi izraelských synov.
20 A počet všetkých detí zabitých v budove bol dvesto sedemdesiat, niektoré z nich postavili namiesto tehál, ktoré chýbali po ich otcoch, a niektoré, ktoré vytiahli mŕtve zo budovy.
21 A práca uvalená na Izraelitov za čias Adikama prevyšovala útrapy tej, ktorú vykonávali za čias jeho otca.
22 Izraeliti vzdychali každý deň pre svoju ťažkú prácu, lebo si hovorili: „Hľa, keď faraón zomrie, povstane jeho syn a uľahčí nám prácu!“
23 Ale tú druhú prácu rozmnožili viac ako prvú, a synovia Izraela nad tým vzdychali a ich volanie o pomoc pre ich námahu vystúpilo k Bohu.
24 A Boh počul hlas synov Izraela a ich volanie v tých dňoch a Boh si spomenul na svoju zmluvu, ktorú uzavrel s Abrahámom, Izákom a Jakubom.
25 A Boh videl bremeno Izraelitov a ich ťažkú prácu v tých dňoch a rozhodol sa ich vyslobodiť.
26 A Mojžiš, syn Amrámov, bol v tých dňoch ešte stále uväznený v žalári v dome Reuela Madiánčana a Cippora, dcéra Reuela, ho tajne živila chlebom deň čo deň.
27 Mojžiš bol desať rokov uväznený v žalári v Reuelovom dome.
28 A po desiatich rokoch, čo bol prvý rok faraónovej vlády nad Egyptom, namiesto jeho otca,
29 Cippora povedala svojmu otcovi Reuelovi: „Nikto sa nevypytuje ani nepátra po Hebrejcovi, ktorého si už desať rokov spútal do väzenia.“
30 Teraz teda, ak sa ti to páči, pošlime a pozrime sa, či žije alebo je mŕtvy. Jej otec však nevedel, že ho podporovala.
31 A jej otec Reuel odpovedal a povedal jej: Stalo sa niekedy niečo také, že by bol niekto desať rokov zavretý do väzenia bez jedla a zostal by nažive?
32 A Cipora odpovedala svojmu otcovi: Iste si počul, že Boh Hebrejov je veľký a hrozný a že pre nich robí zázraky v každom čase.
33 On vyslobodil Abraháma z Chaldejského Uru, Izáka pred mečom jeho otca a Jakuba pred anjelom Hospodinovým, ktorý s ním zápasil pri brode Jabbuk.
34 Aj s týmto mužom urobil mnoho vecí, vyslobodil ho z rieky v Egypte, z faraónovho meča a z rúk Kúša, a tak ho vyslobodí aj z hladu a dá mu žiť.
35 Reuelovi sa to páčilo a urobil podľa slova svojej dcéry a poslal do žalára, aby zistil, čo sa stalo s Mojžišom.
36 A videl, a hľa, muž Mojžiš býval v žalári, stál na nohách, chválil a modlil sa Bohu svojich otcov.
37 Reuel rozkázal vyviesť Mojžiša z väzenského žalára. Oholili ho, prezliekol si väzenské rúcho a jedol chlieb.
38 Potom Mojžiš vošiel do Reuelovej záhrady, ktorá bola za domom, a tam sa modlil k Hospodinovi, svojmu Bohu, ktorý s ním vykonal mocné zázraky.
39 A stalo sa, keď sa modlil, že sa pozrel oproti nemu a hľa, zafírová palica bola vložená do zeme, ktorá bola zasadená uprostred záhrady.
40 A priblížil sa k palici a pozrel sa, a hľa, meno Pána, Boha zástupov, bolo na nej vyryté, napísané a rozvinuté na palici.
41 Prečítal si ho, vystrel ruku a odtrhol ho ako lesný strom z húštiny a palicu mal v ruke.
42 A toto je palica, ktorou boli vykonané všetky diela nášho Boha, keď stvoril nebo a zem a všetko ich vojsko, moria, rieky a všetky ich ryby.
43 Keď Boh vyhnal Adama z rajskej záhrady Eden, vzal Adam palicu do ruky, išiel a obrábal zem, z ktorej bol vzatý.

44 Palica zostúpila k Noemovi a bola odovzdaná Šémovi a jeho potomkom, až kým sa nedostala do rúk Hebrejca Abraháma.
45 Keď Abrahám dal svojmu synovi Izákovi všetko, čo mal, dal mu aj túto palicu.
46 Keď Jakub utiekol do Padan-aramu, vzal ho do rúk a keď sa vrátil k otcovi, nezanechal ho tam.
47 Keď zostúpil do Egypta, vzal ho do svojej ruky a dal ho Jozefovi, o jeden podiel viac ako jeho bratom, lebo ho Jakub násilím vzal svojmu bratovi Ezauovi.
48 Po Jozefovej smrti prišli do Jozefovho domu egyptskí šľachtici a palica sa dostala do ruky Reuela Midjánca. Keď vyšiel z Egypta, vzal ju do ruky a zasadil ju vo svojej záhrade.
49 A všetci mocní muži Kinejcov sa ho snažili odtrhnúť, keď sa snažili získať jeho dcéru Zipporu, ale nepodarilo sa im to.
50 Tá palica teda zostala zasadená v Reuelovej záhrade, až kým neprišiel ten, kto na ňu mal právo, a nevzal si ju.
51 Keď Reuel uvidel palicu v Mojžišovej ruke, začudoval sa nad ňou a dal mu svoju dcéru Cipporu za ženu.

KAPITOLA 78

1 V tom čase zomrel Baal Chanan, syn Achborov, kráľ Edomu, a bol pochovaný v jeho dome v krajine Edom.
2 Po jeho smrti poslali Ezauovi synovia do krajiny Edom a vzali odtiaľ muža, ktorý bol v Edome, menom Hadad, a ustanovili ho za kráľa nad sebou namiesto svojho kráľa Baala Kannana.
3 A Hadad kraľoval nad synmi Edoma štyridsaťosem rokov.
4 Keď sa stal kráľom, rozhodol sa bojovať proti Moábcom, aby ich dostal pod moc Ezauovcov, ako to bolo predtým, ale nemohol to urobiť, pretože Moábci počuli túto vec, povstali a ponáhľali sa zvoliť si nad sebou kráľa spomedzi svojich bratov.
5 A potom zhromaždili veľký ľud a poslali k synom Ammonovým, svojich bratov, aby im pomohli bojovať proti Hadadovi, kráľovi Edomu.
6 Hadad počul, čo urobili Moábci, veľmi sa ich zľakol a prestal s nimi bojovať.
7 V tých dňoch si Mojžiš, syn Amráma, v Midjáne vzal za ženu Cipporu, dcéru Midjánca Reuela.
8 A Cippora kráčala po cestách dcér Jakubových, nebola ničím menším ako spravodlivosť Sáry, Rebeky, Ráchel a Ley.
9 A Cippora počala a porodila syna a dal mu meno Geršom, lebo povedal: „Bol som cudzincom v cudzej krajine.“ Ale neobrezal si predkožku na príkaz svojho svokra Reuela.
10 A znova počala a porodila syna, ale obrezala mu predkožku a dala mu meno Eliezer, lebo Mojžiš povedal: Boh mojich otcov mi pomohol a vyslobodil ma z faraónovho meča.
11 A faraón, egyptský kráľ, v tých dňoch veľmi rozmnožil prácu Izraelitov a stále viac zaťažoval svoje jarmo na Izraelitov.
12 A rozkázal vyhlásiť v Egypte: „Nedávajte viac ľudu slamu na výrobu tehál, nech si idú a nazbierajú si slamu, ktorú nájdu.“
13 Nech dávajú aj počet tehál, ktoré majú vyrobiť, a nech im nič neuberajú, lebo sú pri svojej práci leniví.
14 Izraeliti to počuli, smútili, vzdychali a volali k Hospodinovi pre horkosť svojich duší.
15 A Hospodin počul volanie Izraelitov a videl útlak, ktorým ich Egypťania utláčali.
16 Hospodin žiarlil na svoj ľud a na svoje dedičstvo, vypočul ich hlas a rozhodol sa vyviesť ich z egyptského útlaku a dať im do vlastníctva kanaánsku krajinu.

KAPITOLA 79

1 V tých dňoch pásol Mojžiš stádo svojho svokra Reuela, Madiánca, za púšťou Sin. V ruke držal palicu, ktorú vzal od svojho svokra.
2 A stalo sa jedného dňa, že sa od stáda zatúlalo kozľa. Mojžiš ho prenasledoval, až prišlo k Božiemu vrchu Horeb.
3 Keď prišiel na Horeb, zjavil sa mu tam v kríku Hospodin. Našiel krík horiaci ohňom, ale oheň nemal nad kríkom moc stráviť ho.
4 Mojžiš bol veľmi ohromený týmto pohľadom, a preto ker nezhorel. Priblížil sa, aby videl túto mocnú vec. A Hospodin zavolal Mojžiša z ohňa a prikázal mu, aby zostúpil do Egypta k faraónovi, egyptskému kráľovi, a prepustil deti Izraelové zo služby.
5 A Hospodin povedal Mojžišovi: Choď, vráť sa do Egypta, lebo všetci muži, ktorí ti hľadali život, sú mŕtvi. Povieš faraónovi, aby prepustil Izraelitov zo svojej krajiny.
6 A Hospodin mu ukázal, že v Egypte robí znamenia a zázraky pred očami faraóna a jeho poddaných, aby uverili, že ho poslal Hospodin.
7 Mojžiš poslúchol všetko, čo mu prikázal Hospodin, a vrátil sa k svojmu svokrovi a oznámil mu tú vec. Reuel mu povedal: „Choď v pokoji.“
8 Mojžiš vstal, aby išiel do Egypta, vzal so sebou svoju ženu a synov. Bol v hostinci na ceste, keď zostúpil Boží anjel a hľadal proti nemu zámienku.
9 Chcel ho zabiť pre jeho prvorodeného syna, pretože ho neobrezal a prestúpil zmluvu, ktorú uzavrel Hospodin s Abrahámom.
10 Mojžiš poslúchol slová svojho svokra, ktoré mu povedal, aby neobrezal svojho prvorodeného syna, a preto ho neobrezal.
11 A Cippora videla anjela Hospodinovho, ako hľadá zámienku proti Mojžišovi, a vedela, že to bolo preto, že neobrezal jej syna Geršoma.
12 Cippora sa ponáhľala, vzala z ostrých skalných kameňov, ktoré tam boli, obrezala svojho syna a vyslobodila tak svojho manžela i syna z ruky Pánovho anjela.
13 A Áron, syn Amráma, brat Mojžiša, bol v ten deň v Egypte a prechádzal sa po brehu rieky.
14 A zjavil sa mu na tom mieste Hospodin a povedal mu: „Choď k Mojžišovi na púšť!“ Išiel tam, stretol sa s ním na Božom vrchu a pobozkal ho.
15 Áron zdvihol oči a uvidel Mojžišovu ženu Cipporu a jej deti. Povedal Mojžišovi: „Kto sú ti títo?“
16 Mojžiš mu povedal: „To je moja žena a moji synovia, ktorých mi dal Boh v Madiáne.“ Árona to zarmútilo kvôli žene a jej deťom.

17 Áron povedal Mojžišovi: „Prepusť ženu a jej deti, aby išli do domu jej otca.“ Mojžiš poslúchol Áronove slová a urobil tak.
18 Cippora sa vrátila so svojimi deťmi a vošli do domu Reuela a zostali tam, kým neprišiel čas, keď Hospodin navštívil svoj ľud a vyviedol ho z Egypta z ruky faraóna.
19 Mojžiš a Áron prišli do Egypta k izraelskému spoločenstvu a hovorili im všetky slová Hospodinove. Ľud sa veľmi radoval.
20 Mojžiš a Áron vstali skoro ráno nasledujúceho dňa a išli do faraónovho domu a vzali si do rúk Božiu palicu.
21 Keď prišli ku kráľovskej bráne, boli tam dva mladé levy uväznené železnými nástrojmi a nikto pred nimi nevychádzal ani nevchádzal, iba tí, ktorým kráľ prikázal prísť. Keď prišli zaklínači a zaklínadlami odtiahli levy, priviedli ich ku kráľovi.
22 Mojžiš sa ponáhľal, zdvihol palicu na levy a vypustil ich. Mojžiš a Áron vošli do kráľovho domu.
23 Aj levy prišli s nimi s radosťou a nasledovali ich a radovali sa, ako sa pes raduje zo svojho pána, keď prichádza z poľa.
24 Keď faraón uvidel túto vec, ohromil sa nad tým a veľmi sa zľakol tej správy, lebo ich vzhľad bol ako vzhľad Božích detí.
25 Faraón sa opýtal Mojžiša: „Čo žiadaš?“ Odpovedali mu: „Hospodin, Boh Hebrejov, nás poslal k tebe s odkazom: ‚Prepusť môj ľud, aby mi slúžil.‘“
26 Keď faraón počul ich slová, veľmi sa ich zľakol a povedal im: „Choďte dnes a zajtra sa vráťte ku mne.“ A oni urobili podľa kráľovho slova.
27 Keď odišli, faraón poslal po Balaama, čarodejníka, a po jeho synov Jannesa a Jambresa, a po všetkých kráľových čarodejníkoch, zaklínačoch a radcoch. Všetci prišli a posadili sa pred kráľa.
28 Kráľ im oznámil všetky slová, ktoré mu povedali Mojžiš a jeho brat Áron. Zaklínači sa pýtali kráľa: „Ako sa k tebe dostali tí muži kvôli levom, ktoré boli zatvorené pri bráne?“
29 Kráľ povedal: „Pretože zdvihli svoj prút proti levom, vypustili ich a prišli ku mne. Levy sa z nich radovali, ako sa pes raduje, keď stretne svojho pána.“
30 A Balaam, syn Beorov, čarodejník, odpovedal kráľovi: „To nie sú nikto iný ako čarodejníci ako my.“
31 Preto teraz pošlite po nich, nech prídu a my ich vyskúšame. Kráľ tak urobil.
32 Ráno poslal faraón po Mojžiša a Árona pred kráľa. Oni vzali Božiu palicu, prišli ku kráľovi a povedali mu:
33 Toto hovorí Hospodin, Boh Hebrejov: Pošli môj ľud, aby mi slúžil.
34 Kráľ im povedal: „Kto vám uverí, že ste poslovia Boží a že ste ku mne prišli na jeho rozkaz?“
35 Teraz teda ukáž v tejto veci zázrak alebo znamenie a potom sa uverí slovám, ktoré povieš.
36 Áron sa rýchlo vrhol a hodil palicu z ruky pred faraóna a pred jeho služobníkov. Palica sa premenila na hada.
37 A čarodejníci to videli a každý z nich hodil svoju palicu na zem a premenili sa na hady.
38 Had z Áronovej palice zdvihol hlavu a otvoril ústa, aby prehltol palice čarodejníkov.
39 A čarodejník Balaam odpovedal a riekol: Toto sa deje od pradávna, že had prehĺta svojho blížneho a že živé bytosti sa navzájom požierajú.
40 Preto teraz navráťte palicu do pôvodného stavu a my tiež navráťme naše palice do pôvodného stavu. Ak vaša palica prehltne naše palice, budeme vedieť, že v vás je duch Boží. Ak nie, ste len umelec ako my.
41 A Áron sa ponáhľal a natiahol ruku a chytil hadov chvost, a ten sa v jeho ruke premenil na palicu. A čarodejníci urobili to isté so svojimi palicami a každý chytil chvost svojho hada a stali sa palicami ako na začiatku.
42 A keď sa im vrátili palice, Áronova palica ich palice pohltila.
43 Keď kráľ videl túto vec, rozkázal priniesť knihu záznamov, ktorá sa týkala egyptských kráľov, a priniesli knihu záznamov, kroniky egyptských kráľov, v ktorej boli zapísané všetky egyptské modly, lebo si mysleli, že v nej nájdu meno Hospodinovo, ale nenašli ho.
44 Faraón povedal Mojžišovi a Áronovi: „V tejto knihe som nenašiel napísané meno vášho Boha a jeho meno ani nepoznám.“
45 A radcovia a mudrci odpovedali kráľovi: „Počuli sme, že Boh Hebrejov je synom múdrych, synom dávnych kráľov.“
46 Faraón sa obrátil k Mojžišovi a Áronovi a povedal im: „Nepoznám Hospodina, o ktorom ste hovorili, a jeho ľud tam nepošlem.“
47 A oni odpovedali a riekli kráľovi: Hospodin, Boh bohov, je jeho meno a on hlásal svoje meno nad nami od čias našich otcov a poslal nás s odkazom: Choďte k faraónovi a povedzte mu: Pošli môj ľud, aby mi slúžil!
48 Preto nás teraz pošli, aby sme sa vydali na trojdňovú cestu po púšti a tam mu obetovali. Lebo od čias, keď sme zostúpili do Egypta, neprijal z našich rúk ani zápalnú obeť, ani darovú obeť, ani bitnú obeť. Ak nás nepošleš, rozhorí sa proti tebe jeho hnev a bude biť Egypt morom alebo mečom.
49 Faraón im povedal: „Povedzte mi jeho moc a silu!“ Povedali mu: „On stvoril nebo i zem, moria i všetky ich ryby, on stvoril svetlo i tmu, zoslal dážď na zem a zavlažil ju, dal vyrásť bylinám i rastlinám, stvoril ľudí i zvieratá i lesné zvieratá, nebeské vtáky i morské ryby a jeho ústami žijú i umierajú.“
50 On ťa stvoril v lone tvojej matky, vložil do teba dych života, vychoval ťa a posadil ťa na egyptský kráľovský trón. On ti vezme dych i dušu a vráti ťa do zeme, z ktorej si bol vzatý.
51 Kráľ sa na ich slová rozhneval a povedal im: „Kto zo všetkých bohov národov to dokáže? Moja rieka je moja a ja som si ju sám stvoril.“
52 A odohnal ich od seba a prikázal, aby boli útrapy na Izraeli ešte ťažšie ako včera a predtým.
53 Mojžiš a Áron odišli od kráľa a videli Izraelitov v zlom stave, lebo dozorcovia im veľmi preťažili prácu.
54 Mojžiš sa vrátil k Hospodinovi a povedal: „Prečo si zle zaobchádzal so svojím ľudom? Odkedy som prišiel hovoriť faraónovi, pre čo si ma poslal, on veľmi zle zaobchádza s Izraelitmi.“

55 A Hospodin povedal Mojžišovi: Hľa, uvidíš, že faraón s vystretou rukou a ťažkými ranami prepustí Izraelitov zo svojej krajiny.
56 Mojžiš a Áron bývali medzi svojimi bratmi, synmi Izraela, v Egypte.
57 A čo sa týka Izraelitov, Egypťania im strpčovali život ťažkou prácou, ktorú im ukladali.

KAPITOLA 80

1 Po dvoch rokoch poslal Hospodin Mojžiša k faraónovi, aby vyviedol Izraelitov z Egypta.
2 Mojžiš išiel a prišiel do faraónovho domu a hovoril mu slová Hospodina, ktorý ho poslal. Faraón však neposlúchol hlas Hospodinov. Boh vzbudil v Egypte svoju moc proti faraónovi a jeho poddaným a Boh ranil faraóna a jeho ľud veľmi veľkými a ťažkými ranami.
3 Hospodin poslal skrze Árona a premenil všetky egyptské vody, všetky ich potoky a rieky, na krv.
4 Keď prišiel istý Egypťan piť a nabrať vodu, pozrel sa do svojho džbánu a hľa, všetka voda sa premenila na krv. A keď prišiel piť zo svojho pohára, voda v pohári sa premenila na krv.
5 A keď žena miesila cesto a varila jedlo, jeho vzhľad sa zmenil na vzhľad krvi.
6 A Hospodin poslal znova a spôsobil, že zo všetkých ich vôd vyšli žaby, a všetky žaby vošli do domov Egypťanov.
7 A keď Egypťania pili, ich brucha sa naplnili žabami a tancovali v bruchu, ako tancujú v rieke.
8 A všetka ich pitná voda a voda na varenie sa premenili na žaby, a keď ležali v posteliach, ich pot plodil žaby.
9 Napriek tomu všetkému sa od nich neodvrátil Hospodinov hnev a jeho ruka bola vystretá proti všetkým Egypťanom, aby ich ranil všetkými ťažkými ranami.
10 A poslal a rozdrvil ich prach na vši, a vši sa v Egypte rozrástli na zemi do výšky dvoch lakťov.
11 Vši boli tiež veľmi početné v tele ľudí i zvierat, u všetkých obyvateľov Egypta, aj na kráľa a kráľovnú poslal Hospodin vši, a Egypt kvôli všiam veľmi zarmútil.
12 Napriek tomu sa hnev Hospodinov neodvrátil a jeho ruka bola stále vystretá nad Egyptom.
13 Hospodin poslal do Egypta všelijakú poľnú zver. Prišla a zničila celý Egypt, ľudí i zvieratá, stromy i všetko, čo bolo v Egypte.
14 A Hospodin poslal ohnivé hady, škorpióny, myši, lasice, ropuchy a ďalšie zvieratá, ktoré sa plazili v prachu.
15 Muchy, sršne, blchy, ploštice a komáre sa roja podľa svojho druhu.
16 A všetky druhy plazov a okrídlených zvierat prišli do Egypta a veľmi Egypťanov zarmucovali.
17 A blchy a muchy sa dostali do očí a uší Egypťanov.
18 Sršeň ich však prenasledoval a odohnal ich. Oni sa z neho vymanili do svojich vnútorných komôr.
19 Keď sa Egypťania skryli pred rojom zvierat, zamkli za sebou dvere a Boh prikázal morskej lodi Sulanuth, aby vyšla hore a vošla do Egypta.
20 A mala dlhé ruky, desať lakťov ako mužský lakeť.
21 Vyšla na strechy, odkryla trámy a podlahu, prerezala ich a vystrela ruku do domu, odstránila zámok i závoru a otvorila egyptské domy.
22 Potom prišiel hemž zvierat do egyptských domov a hemž zvierat zničil Egypťanov, čo ich veľmi zarmútilo.
23 Napriek tomu sa Hospodinov hnev neodvrátil od Egypťanov a jeho ruka bola stále vystretá proti nim.
24 A Boh poslal mor a mor zasiahol Egypt, kone a osly a ťavy, stáda volov a oviec i ľudí.
25 Keď Egypťania vstali skoro ráno, aby pásli svoj dobytok, našli všetok svoj dobytok mŕtvy.
26 Z egyptského dobytka zostal iba jeden z desiatich a z dobytka, ktorý patril Izraelu v Góšene, nezomrel ani jeden.
27 Boh poslal Egypťanom na telo pálivý zápal, ktorý im praskol na koži a všetkých Egypťanov od chodidiel až po temená hláv silno svrbel.
28 A na ich tele bolo veľa vredov, takže im telo chradlo, až kým sa nestalo hnilobným a rozkladným.
29 Napriek tomu sa hnev Hospodinov neodvrátil a jeho ruka bola stále vystretá nad celým Egyptom.
30 A Hospodin zoslal veľmi silné krupobitie, ktoré zničilo ich vinič, polámalo ich ovocné stromy a vysušilo ich, takže padali na ne.
31 Každá zelená bylina tiež uschla a zahynula, lebo uprostred krupobitia zostúpil zmiešaný oheň, a preto krupobitie a oheň všetko pohltili.
32 Ľudia a zvieratá, ktoré našli vonku, zahynuli plameňmi ohňa a krupobitia a všetky mladé levy boli vyčerpané.
33 Hospodin poslal a priviedol do Egypta množstvo kobyliek: kobylky Chasel, Salom, Chargol a Chagol, kobylky každého druhu, ktoré zožrali všetko, čo zostalo po krupobití.
34 Egypťania sa radovali z kobyliek, hoci jedli úrodu poľa, nachytali ich v hojnom množstve a nasolili ich ako pokrm.
35 Hospodin obrátil silný morský vietor, ktorý odniesol všetky kobylky, aj tie, ktoré boli solené, a vrhol ich do Červeného mora; v hraniciach Egypta nezostala ani jedna kobylka.
36 A Boh poslal na Egypt tmu, takže celá egyptská krajina a Patros sa na tri dni zatmeli, takže si človek nemohol vidieť ruku, keď si ju priložil k ústam.
37 V tom čase zomrelo mnoho izraelského ľudu, ktorí sa vzbúrili proti Hospodinovi a nepočúvali Mojžiša a Árona a neverili, že ich poslal Boh.
38 A ktorí povedali: „Nevyjdeme z Egypta, aby sme nezahynuli hladom na pustej púšti?“ A ktorí neposlúchli Mojžišov hlas.
39 A Hospodin ich poriadne ranil počas troch dní tmy a Izraeliti ich v tých dňoch pochovali, pričom Egypťania o nich nevedeli a neradovali sa z nich.
40 A v Egypte bola veľká tma tri dni. Každý, kto stál, keď prišla tma, zostal stáť na svojom mieste. Kto sedel, zostal sedieť. Kto ležal, zostal ležať na tom istom mieste. Kto chodil, zostal sedieť na zemi na tom istom mieste. A toto sa dialo všetkým Egypťanom, kým tma nepominula.
41 Dni temnoty pominuli a Hospodin poslal Mojžiša a Árona k Izraelitom s odkazom: „Slávte sviatky a zasväťte Pesach, lebo hľa, ja prichádzam uprostred noci medzi všetkých Egypťanov a pobijem všetkých ich prvorodených, od prvorodeného človeka až po prvorodeného zvieraťa. Keď uvidím váš Pesach, prejdem okolo vás.“
42 A synovia Izraela urobili všetko tak, ako prikázal Hospodin Mojžišovi a Áronovi, tak urobili v tú noc.

43 Uprostred noci vyšiel Hospodin uprostred Egypta a pobil všetkých prvorodených v Egypte, od prvorodeného človeka až po prvorodeného zvieraťa.
44 Faraón vstal v noci, on i všetci jeho služobníci i všetci Egypťania. V tú noc sa v Egypte strhol veľký krik, lebo nebolo domu, v ktorom by nebolo mŕtvoly.
45 Aj podoby prvorodených Egypta, vytesané do múrov ich domov, boli zničené a spadli na zem.
46 Aj kosti ich prvorodených, ktorí zomreli predtým a ktorých pochovali vo svojich domoch, v tú noc zhrabali egyptské psy, privliekli ich pred Egypťanov a hodili pred nich.
47 Všetci Egypťania videli toto nešťastie, ktoré ich náhle postihlo, a všetci Egypťania kričali veľkým hlasom.
48 A všetky egyptské rodiny plakali v tú noc, každý za svojho syna a každý za svoju prvorodenú dcéru, a hluk Egypta bolo v tú noc počuť zďaleka.
49 A Batia, dcéra faraónova, vyšla v tú noc s kráľom hľadať Mojžiša a Árona v ich domoch a našli ich v ich domoch, ako jedia, pijú a veselia sa s celým Izraelom.
50 Batia povedala Mojžišovi: „Toto je odmena za dobro, ktoré som ti preukázala, vychovala som ťa a rozšírila, a ty si priviedol toto zlo na mňa a na dom môjho otca?“
51 Mojžiš jej povedal: „Desať rán dopustil Hospodin na Egypt. Postihlo ťa niektorou z nich nejaké zlo? Zasiahla ťa niektorá z nich?“ Ona odpovedala: „Nie.“
52 Mojžiš jej povedal: „Hoci si prvorodená svojej matky, nezomrieš a v Egypte ťa nepostihne nič zlé.“
53 A povedala: „Aký z toho mám úžitok, keď vidím kráľa, svojho brata a celú jeho domácnosť a poddaných v tomto nešťastí, že ich prvorodení hynú so všetkými prvorodenými Egypta?“
54 Mojžiš jej povedal: „Tvoj brat, jeho domácnosť a poddaní, egyptské rodiny, určite nepočúvali slová Hospodinove, preto ich postihlo toto nešťastie.“
55 Faraón, kráľ Egypta, pristúpil k Mojžišovi a Áronovi a k niektorým Izraelitom, ktorí boli s nimi na tom mieste, a modlil sa k nim:
56 Vstaňte a vezmite so sebou svojich bratov, všetkých Izraelitov, ktorí sú v krajine, aj ich ovce a dobytok a všetko, čo im patrí. Nech im nič nezostane. Len sa za mňa modlite k Hospodinovi, svojmu Bohu.
57 Mojžiš povedal faraónovi: „Hľa, si prvorodený svojej matky, ale neboj sa, lebo nezomrieš, lebo Hospodin prikázal, aby si žil, aby ti ukázal svoju veľkú moc a silné vystreté rameno.“
58 Faraón rozkázal, aby Izraelitov prepustili, a všetci Egypťania sa posilnili, aby ich poslali, lebo si povedali: „Všetci hynieme.“
59 A všetci Egypťania poslali Izraelitov s veľkým bohatstvom, ovcami, volmi a drahocennými vecami podľa prísahy, ktorú dal Pán medzi ním a naším otcom Abrahámom.
60 Izraeliti váhali s vychádzaním v noci. Keď k nim prišli Egypťania, aby ich vyviedli, povedali im: „Sme snáď zlodeji, že by sme mali vychádzať v noci?“
61 Izraeliti si vypýtali od Egypťanov strieborné a zlaté nádoby a odevy a Izraeliti Egypťanov obrali.
62 Mojžiš sa ponáhľal, vstal a išiel k rieke Egyptskej, odtiaľ vyniesol Jozefovu rakvu a vzal ju so sebou.
63 Izraeliti tiež priniesli hore, každý muž, truhlu svojho otca so sebou a každý muž, truhly svojho kmeňa.

KAPITOLA 81

1 Izraeliti sa vydali z Ramsesu do Sukkótu, asi šesťstotisíc pešiakov, okrem detí a ich žien.
2 Išiel s nimi hore aj zmiešaný dav, stáda a dobytok, ba aj veľa dobytka.
3 A čas pobytu Izraelitov ako cudzincov, ktorí bývali v egyptskej krajine v ťažkej práci, trval dvesto desať rokov.
4 A po dvesto desiatich rokoch vyviedol Hospodin Izraelitov z Egypta silnou rukou.
5 Izraeliti odišli z Egypta, z Góšenu a z Ramesesu a utáborili sa v Sukkote pätnásteho dňa prvého mesiaca.
6 Egypťania pochovávali všetkých svojich prvorodených, ktorých Hospodin porazil, a všetci Egypťania pochovávali svojich zabitých tri dni.
7 Izraeliti odišli zo Sukkótu a utáborili sa v Etóme na konci púšte.
8 A na tretí deň po tom, čo Egypťania pochovali svojich prvorodených, povstalo z Egypta mnoho mužov a prenasledovali Izraelitov, aby ich prinútili vrátiť do Egypta, lebo ľutovali, že prepustili Izraelitov z ich otroctva.
9 A jeden muž povedal svojmu susedovi: „Mojžiš a Áron predsa hovorili faraónovi: Pôjdeme na tri dni cesty púšťou a prinesieme obetu Hospodinovi, nášmu Bohu.“
10 Preto teraz vstaňme skoro ráno a priveďme ich späť. Ak sa s nami vrátia do Egypta k svojim pánom, budeme vedieť, že majú vieru. Ak sa však nevrátia, budeme s nimi bojovať a privedieme ich späť veľkou silou a silnou rukou.
11 Ráno vstali všetci faraónovi šľachtici a s nimi asi sedemstotisíc mužov. V ten deň vyšli z Egypta a prišli na miesto, kde boli Izraeliti.
12 A všetci Egypťania videli a hľa, Mojžiša a Árona a všetkých Izraelitov, ako sedia pred Pi-Hachirotom, jedli, pili a slávili sviatok Hospodinov.
13 A všetci Egypťania povedali Izraelitom: Verte, že ste povedali: Pôjdeme na tri dni cesty púšťou, budeme obetovať nášmu Bohu a vrátime sa.
14 A tak je to už päť dní, čo si odišiel. Prečo sa nevrátiš k svojim pánom?
15 Mojžiš a Áron im odpovedali: „Pretože Hospodin, náš Boh, nám dal svedectvo: Nevrátite sa viac do Egypta, ale pôjdeme do krajiny oplývajúcej mliekom a medom, ako prisahal Hospodin, náš Boh, našim otcom, že nám ju dá.“
16 Keď egyptskí šľachtici videli, že ich Izraeliti nepočúvajú a nevracajú sa do Egypta, pripravili sa bojovať proti Izraelu.
17 A Hospodin posilnil srdcia Izraelitov nad Egypťanmi, takže ich kruto zbili. Boj s Egypťanmi sa zúfalo rozhorel a všetci Egypťania utiekli pred Izraelitmi, lebo mnohí z nich zahynuli rukou Izraelitov.
18 Faraónovi šľachtici odišli do Egypta a oznámili faraónovi: „Izraelčania utiekli a už sa nevrátia do Egypta.“ Takto nám hovorili Mojžiš a Áron.
19 Faraón počul túto vec a jeho srdce i srdcia všetkých jeho poddaných sa obrátili proti Izraelu a ľutovali, že poslali Izraelitov. Všetci Egypťania radili faraónovi, aby prenasledoval Izraelitov a prinútil ich vrátiť sa k ich povinnostiam.

20 A povedali jeden druhému: Čo sme to urobili, že sme prepustili Izrael z nášho otroctva?
21 Hospodin posilnil srdcia všetkých Egypťanov, aby prenasledovali Izraelitov, lebo Hospodin chcel Egypťanov poraziť v Červenom mori.
22 Faraón vstal, zapriahol svoj voz a rozkázal všetkým Egypťanom, aby sa zhromaždili. Nezostal ani jeden muž okrem detí a žien.
23 A všetci Egypťania vyšli s faraónom prenasledovať Izraelitov. Egyptský tábor bol veľmi veľký a ťažký, asi desaťstotisíc mužov.
24 Celý tento tábor išiel a prenasledoval Izraelitov, aby ich priviedol späť do Egypta, a dobehli ich, keď táborili pri Červenom mori.
25 Izraeliti zdvihli oči a videli, že ich prenasledujú všetci Egypťania. Izraeliti sa ich veľmi zľakli a volali k Hospodinovi.
26 Izraeliti sa kvôli Egypťanom rozdelili na štyri skupiny a mali rozdielne názory, lebo sa báli Egypťanov a Mojžiš hovoril s každým z nich.
27 Prvý oddiel tvorili synovia Rúbena, Simeona a Izachára a tí sa rozhodli vrhnúť do mora, lebo sa veľmi báli Egypťanov.
28 Mojžiš im povedal: „Nebojte sa, stojte a uvidíte, akú spásu vám dnes vykoná Hospodin.“
29 Druhá skupina bola zo Zebulúna, Benjamína a Naftaliho a tí sa rozhodli vrátiť sa s Egypťanmi do Egypta.
30 Mojžiš im povedal: „Nebojte sa, lebo ako ste dnes videli Egypťanov, tak ich už nikdy neuvidíte.“
31 Tretia skupina pozostávala z Júdu a Jozefových synov a tí sa rozhodli ísť proti Egypťanom a bojovať s nimi.
32 Mojžiš im povedal: „Postavte sa na svoje miesta, lebo Hospodin bude bojovať za vás, vy však mlčte.“
33 Štvrtý oddiel tvorili synovia Léviho, Gáda a Ašéra. Rozhodli sa ísť do Egypťanov a zmiasť ich. Mojžiš im povedal: „Zostaňte na svojich miestach a nebojte sa, len volajte k Hospodinovi, aby vás vyslobodil z ich rúk.“
34 Potom Mojžiš vstal spomedzi ľudu, modlil sa k Hospodinovi a povedal:
35 Hospodine, Bože celej zeme, zachráň teraz svoj ľud, ktorý si vyviedol z Egypta, a nech sa Egypťania nechvália, že majú moc a silu.
36 Hospodin povedal Mojžišovi: „Prečo ku mne voláš? Povedz Izraelitom, aby išli ďalej! Vystri svoju palicu na more a rozdeľ ho, aby Izraeliti prejdli cez neho.“
37 Mojžiš tak urobil, zdvihol svoju palicu nad more a rozdelil ho.
38 A vody mora sa rozdelili na dvanásť častí a synovia Izraela prechádzali pešo, v topánkach, ako keď človek prechádza po pripravenej ceste.
39 A Hospodin ukázal synom Izraela svoje zázraky v Egypte a v mori rukou Mojžiša a Árona.
40 Keď Izraeliti vošli do mora, Egypťania ich prenasledovali a morské vody sa na nich opäť zaliali, takže všetci ponorili sa do vody. Nezostal ani jeden muž okrem faraóna, ktorý vzdával vďaky Hospodinovi a veril v neho. Preto ho Hospodin v tom čase nezahubil s Egypťanmi.
41 A Hospodin prikázal anjelovi, aby ho vzal spomedzi Egypťanov, a tí ho uvrhli do krajiny Ninive, kde dlho kraľoval.
42 V ten deň Hospodin vyslobodil Izrael z rúk Egypta. Všetci Izraeliti videli, že Egypťania zahynuli, a uzreli veľkú ruku Hospodinovu, čo vykonal v Egypte a v mori.
43 Vtedy Mojžiš a synovia Izraela spievali túto pieseň Hospodinovi v deň, keď Hospodin spôsobil, že Egypťania padli pred nimi.
44 A celý Izrael spieval spoločne a hovoril: „Budem spievať Hospodinovi, lebo je veľmi povznesený, koňa i jeho jazdca zvrhol do mora; hľa, je to napísané v knihe Božieho zákona.“
45 Potom sa Izraeliti vydali na cestu a utáborili sa v Máre. Hospodin dal Izraelitom na tom mieste v Máre ustanovenia a nariadenia a Hospodin prikázal Izraelitom, aby chodili po všetkých jeho cestách a slúžili mu.
46 Potom odišli z Mary a prišli do Elimu. V Elime bolo dvanásť vodných prameňov a sedemdesiat datľových stromov. Deti sa tam utáborili pri vode.
47 Z Elimu sa vydali na cestu a prišli na púšť Sin pätnásteho dňa druhého mesiaca po svojom odchode z Egypta.
48 V tom čase dal Hospodin Izraelitom mannu a Hospodin im deň čo deň dával z neba chlieb.
49 A synovia Izraela jedli mannu štyridsať rokov, po všetky dni, čo boli na púšti, až kým neprišli do kanaánskej krajiny, aby ju vlastnili.
50 Potom odišli z púšte Sin a utáborili sa v Aluši.
51 Z Aluša odišli a utáborili sa v Refidime.
52 Keď boli Izraeliti v Refidime, prišiel Amalek, syn Elifaza, syna Ezauovho, brata Cefoovho, aby bojoval s Izraelom.
53 A priviedol so sebou osemstojedentisíc mužov, čarodejníkov a zaklínačov, a pripravil sa do boja s Izraelom v Refidime.
54 A viedli veľký a krutý boj proti Izraelu a Hospodin vydal Amaleka a jeho ľud do rúk Mojžiša a synov Izraela a do rúk Jozueho, syna Nuna, Efratejca, Mojžišovho služobníka.
55 Izraeliti porazili Amaleka a jeho ľud ostrím meča, ale boj bol pre Izraelitov veľmi krutý.
56 A Hospodin povedal Mojžišovi: „Napíš si túto vec ako pamiatku do knihy a vlož ju do ruky Jozueho, syna Nunovho, svojho služobníka, a prikáž synom Izraelovým a povedz: Keď vojdeš do kanaánskej krajiny, úplne vymažeš pamiatku Amaleka spod neba.“
57 Mojžiš tak urobil, vzal knihu a napísal na ňu tieto slová:
58 Spomeň si, čo ti urobil Amalek na ceste, keď si vychádzal z Egypta.
59 Ktorý ťa stretol na ceste a bil ťa zozadu, aj tých, ktorí boli za tebou slabí, keď si bol slabý a unavený.
60 Preto keď ti Hospodin, tvoj Boh, dá odpočinutie od všetkých tvojich nepriateľov naokolo v krajine, ktorú ti Hospodin, tvoj Boh, dáva do dedičstva, aby si ju vlastnil, vymažeš pamiatku na Amaleka spod neba, nezabudneš na ňu.
61 A kráľ, ktorý by sa zľutoval nad Amalekom, alebo nad jeho pamiatkou, alebo nad jeho potomstvom, hľa, ja to od neho vyžiadam a vyhubím ho z jeho ľudu.
62 A Mojžiš zapísal všetky tieto veci do knihy a prikázal synom Izraelovým ohľadom všetkých týchto vecí.

KAPITOLA 82

1 Izraeliti odišli z Refidimu a utáborili sa na púšti Sinaj v treťom mesiaci po svojom odchode z Egypta.
2 V tom čase prišiel Reuel Madiánsky, Mojžišov svokor, so svojou dcérou Cipporou a jej dvoma synmi, lebo počul o zázrakoch, ktoré Hospodin urobil Izraelu, že ich vyslobodil z rúk Egypta.
3 A Reuel prišiel k Mojžišovi na púšť, kde táboril, kde bol Boží vrch.
4 Mojžiš vyšiel v ústrety svojmu svokrovi s veľkou cťou a celý Izrael bol s ním.
5 Reuel a jeho deti zostali medzi Izraelitmi mnoho dní a Reuel od toho dňa poznal Hospodina.
6 V treťom mesiaci od odchodu Izraelitov z Egypta, šiesteho dňa mesiaca, dal Hospodin Izraelu na vrchu Sinaj desať prikázaní.
7 A celý Izrael počul všetky tieto prikázania a celý Izrael sa v ten deň veľmi radoval v Hospodinovi.
8 A sláva Hospodinova spočinila na vrchu Sinaj a Hospodin zavolal na Mojžiša. Mojžiš prišiel uprostred oblaku a vystúpil na vrch.
9 Mojžiš bol na vrchu štyridsať dní a štyridsať nocí; nejedol chlieb ani nepil vodu. Hospodin ho poučoval o ustanoveniach a súdoch, aby učil Izraelitov.
10 A Hospodin napísal desať prikázaní, ktoré prikázal synom Izraela, na dve kamenné tabule, ktoré dal Mojžišovi, aby ich prikázal synom Izraela.
11 Keď uplynulo štyridsať dní a štyridsať nocí, keď Hospodin dokončil rozhovor s Mojžišom na vrchu Sinaj, dal Hospodin Mojžišovi kamenné tabule popísané Božím prstom.
12 Keď Izraeliti videli, že Mojžiš otáľa so zostupom z vrchu, zhromaždili sa okolo Árona a povedali: „Nevieme, čo sa s týmto mužom, Mojžišom, stalo.“
13 Teraz teda vstaň a urob nám boha, ktorý pôjde pred nami, aby si nezomrel.
14 Áron sa veľmi bál ľudu a prikázal im, aby mu priniesli zlato, a z neho pre ľud ulial teľa.
15 A Hospodin povedal Mojžišovi, skôr než zostúpil z vrchu: Zostúp, lebo tvoj ľud, ktorý si vyviedol z Egypta, sa skazil.
16 Urobili si sliate teľa a klaňajú sa mu. Preto ma teraz opustite, aby som ich vyhubil zo zeme, lebo sú to tvrdošijný ľud.
17 Mojžiš sa utiekal k Hospodinovi a modlil sa k Hospodinovi za ľud kvôli teľaťu, ktoré si urobili. Potom zostúpil z vrchu s dvoma kamennými tabuľami, ktoré mu dal Boh, aby im prikázal Izraelitom.
18 Keď sa Mojžiš priblížil k táboru a uvidel teľa, ktoré si ľud urobil, Mojžiš sa rozhneval a rozbil tabule pod vrchom.
19 Mojžiš prišiel do tábora, vzal teľa, spálil ho v ohni a rozdrvil ho na jemný prach, rozsypal ho po vode a dal piť Izraelitom.
20 A z ľudu zomrelo mečmi jeden druhého asi tritisíc mužov, ktorí zhotovili teľa.
21 Na druhý deň povedal Mojžiš ľudu: „Vystúpim k Hospodinovi, azda odčiním vaše hriechy, ktorými ste sa previnili proti Hospodinovi.“
22 Mojžiš opäť vystúpil k Hospodinovi a zostal s Hospodinom štyridsať dní a štyridsať nocí.
23 A počas štyridsiatich dní Mojžiš prosil Hospodina za Izraelitov a Hospodin vypočul Mojžišovu modlitbu a Hospodin sa dal od neho uprosiť za Izrael.
24 Potom povedal Hospodin Mojžišovi, aby vytesal dve kamenné tabule a priniesol ich k Hospodinovi, a on na ne napíše desať prikázaní.
25 Mojžiš tak urobil, zostúpil, rozťal obe tabule a vystúpil na vrch Sinaj k Hospodinovi. Hospodin napísal na tabule desať prikázaní.
26 Mojžiš však zostal s Hospodinom štyridsať dní a štyridsať nocí a Hospodin ho poučil o ustanoveniach a predpisoch, aby ich odovzdal Izraelu.
27 A Hospodin mu prikázal ohľadom Izraelitov, aby postavili Hospodinovi svätyňu, aby v nej prebývalo jeho meno. A Hospodin mu ukázal podobu svätyne a podobu všetkých jej nádob.
28 A keď uplynulo štyridsať dní, Mojžiš zostúpil z vrchu a v ruke mal dve tabuľky.
29 Mojžiš prišiel k Izraelitom a hovoril im všetky slová Hospodinove a učil ich zákonom, ustanoveniam a súdom, ktoré ho naučil Hospodin.
30 Mojžiš oznámil Izraelitom slovo Hospodinovo, že mu majú postaviť svätyňu, aby býval medzi Izraelitmi.
31 Ľud sa veľmi radoval zo všetkého dobrého, čo im Hospodin povedal prostredníctvom Mojžiša, a povedal: „Urobíme všetko, čo ti Hospodin povedal.“
32 A ľud povstal ako jeden muž a prinášali štedré obete pre svätyňu Hospodinovu. Každý muž prinášal obetu Hospodinovu na prácu svätyne a na všetku jej službu.
33 A všetci Izraeliti prinášali, každý zo všetkého, čo mali, na prácu v Hospodinovej svätyni, zlato, striebro, mosadz a všetko, čo bolo potrebné pre svätyňu.
34 A všetci múdri muži, skúsení v práci, prišli a postavili svätyňu Hospodinovu podľa všetkého, čo prikázal Hospodin, každý v práci, v ktorej sa vyznal; a všetci múdri srdcom postavili svätyňu a jej náčinie a všetky nádoby pre svätú službu, ako prikázal Hospodin Mojžišovi.
35 Práce na svätyni svätostánku boli dokončené po piatich mesiacoch a Izraeliti urobili všetko, čo prikázal Hospodin Mojžišovi.
36 A priniesli Mojžišovi svätyňu a všetko jej zariadenie; ako to ukázal Hospodin Mojžišovi, tak urobili aj Izraeliti.
37 Mojžiš videl dielo a hľa, urobili ho tak, ako mu prikázal Hospodin, a Mojžiš ich požehnal.

KAPITOLA 83

1 V dvanástom mesiaci, dvadsiateho tretieho dňa mesiaca, vzal Mojžiš Árona a jeho synov, obliekol ich do rúcha, pomazal ich a urobil s nimi tak, ako mu prikázal Hospodin. Mojžiš potom priniesol všetky obete, ktoré mu v ten deň prikázal Hospodin.
2 Potom Mojžiš vzal Árona a jeho synov a povedal im: „Sedem dní zostaňte pri vchode do svätostánku, lebo tak mi je prikázané.“
3 Áron a jeho synovia urobili všetko, čo im prikázal Hospodin prostredníctvom Mojžiša, a zostali sedem dní pri vchode do svätostánku.
4 Na ôsmy deň, prvý deň prvého mesiaca, druhého roku po odchode Izraelitov z Egypta, postavil Mojžiš svätyňu a

rozmiestnil všetky predmety svätostánku a všetky predmety svätyne a urobil všetko, čo mu prikázal Hospodin.
5 Mojžiš zavolal Árona a jeho synov a oni priniesli zápalnú obetu a obetu za hriech za seba a za Izraelitov, ako prikázal Hospodin Mojžišovi.
6 V ten deň vzali dvaja Áronovi synovia, Nádab a Abíhu, cudzí oheň a priniesli ho pred Hospodina, ktorý im to neprikázal. Vtom vyšiel oheň spred Hospodina a strávil ich, takže v ten deň zomreli pred Hospodinom.
7 V deň, keď Mojžiš dokončil stavbu svätyne, začali izraelské knieżatá prinášať pred Hospodina obete na posvätenie oltára.
8 A každý knieża prinášal svoje obete jeden deň, jedno knieża denne dvanásť dní.
9 A všetky obete, ktoré prinášali, každý vo svojom dni, jednu striebornú misu stotridsať šeklov, jednu striebornú misu sedemdesiat šeklov podľa šekela svätyne, obe plné jemnej múky zmiešanej s olejom na obilnú obetu.
10 Jedna lyžica, desať šeklov zlata, plná kadidla.
11 Jeden mladý býček, jeden baran, jedno ročné jahňa na zápalnú obetu.
12 A jedno kozľa ako obetu za hriech.
13 A na obetu pokojnú dva voly, päť baranov, päť capov, päť ročných baránkov.
14 Takto to robilo dvanásť izraelských knieżat deň čo deň, každý vo svoj deň.
15 Potom, trinásteho dňa toho mesiaca, Mojžiš prikázal Izraelitom sláviť Pesach.
16 Izraeliti slávili Veľkú noc v jej čase, štrnásteho dňa mesiaca, ako prikázal Hospodin Mojžišovi. Tak urobili Izraeliti.
17 A v druhom mesiaci, prvého dňa toho mesiaca, povedal Hospodin Mojžišovi:
18 Spočítaj hlavy všetkých mužov medzi Izraelitmi od dvadsiatich rokov a vyššie, ty i tvoj brat Áron a dvanásť izraelských knieżat.
19 Mojžiš tak urobil. Áron prišiel s dvanástimi izraelskými knieżatami a spočítali Izraelitov na púšti Sinaj.
20 A počet Izraelitov podľa rodín ich otcov, od dvadsiatich rokov a vyššie, bol šesťsto tritisíc päťsto päťdesiat.
21 Ale synovia Léviho neboli počítaní medzi svojich bratov, synov Izraela.
22 A počet všetkých mužov z Izraelitov od jedného mesiaca a vyššie bol dvadsaťdvatisíc dvestosedemdesiattri.
23 A počet Léviho synov od jedného mesiaca a vyššie bol dvadsaťdvatisíc.
24 Mojžiš potom rozdelil kňazov a levitov, každého do jeho služby a k jeho bremenám, aby slúžili v svätyni svätostánku, ako prikázal Mojžišovi Hospodin.
25 A dvadsiateho dňa toho mesiaca sa oblak vzdialil od svätostánku.
26 V tom čase pokračovali Izraeliti z púšte Sinaj a cestovali tri dni. Oblak zostal nad púšťou Paran. Tam sa rozhneval Hospodinov hnev na Izrael, pretože popudili Hospodina tým, že si od neho žiadali jedlo, aby sa mohli najednúť.
27 A Hospodin vypočul ich hlas a dal im mäso, ktoré jedli jeden mesiac.
28 Potom sa však proti nim rozhneval Hospodinov hnev a spôsobil im veľkú porážku. Pochovali ich tam na tom mieste.
29 Izraeliti dali to miesto meno Hebrot-Hataava, lebo tam pochovávali ľudí, ktorí túžili po tele.
30 Z Kebrot-Hattaavy odišli a utáborili sa v Chaceróte, ktorý je na púšti Paran.
31 Keď boli Izraeliti v Chaceróte, rozhneval sa Hospodin na Máriu pre Mojžiša a zbelela ako sneh.
32 A bola sedem dní zavretá mimo tábora, kým ju po malomocenstve opäť neprijali.
33 Izraeliti potom odišli z Chacerótu a utáborili sa na konci púšte Parán.
34 V tom čase povedal Hospodin Mojžišovi, aby poslal dvanásť mužov z Izraelitov, jedného muža z každého kmeňa, aby išli preskúmať kanaánsku krajinu.
35 Mojžiš poslal dvanástich mužov a prišli do kanaánskej krajiny, aby ju preskúmali a vyšetrili. Preskúmali celú krajinu od púšte Sin až po Rechob, ako sa ide do Chamotu.
36 Po štyridsiatich dňoch prišli k Mojžišovi a Áronovi a oznámili mu, čo mali v srdci. Desať mužov prinieslo Izraelitom zlú správu o krajine, ktorú preskúmali: „Lepšie je, ak sa vrátime do Egypta, ako keby sme išli do tejto krajiny, ktorá požiera svojich obyvateľov.“
37 Ale Jozua, syn Núnov, a Káleb, syn Jefuneho, ktorí patrili k tým, ktorí preskúmali krajinu, povedali: „Krajina je veľmi dobrá.“
38 Ak bude mať Hospodin v nás záľubu, privedie nás do tejto krajiny a dá nám ju, lebo je to krajina oplývajúca mliekom a medom.
39 Izraeliti ich však nepočúvali, ale poslúchli slová desiatich mužov, ktorí šírili zlú chýru o krajine.
40 A Hospodin počul reptanie synov Izraela, rozhneval sa a prisahal:
41 Ani jeden z mužov tohto zlého pokolenia neuvidí krajinu od dvadsiatich rokov a vyššie, iba Káleb, syn Jefuneho, a Jozua, syn Núnov.
42 Ale toto zlé pokolenie istotne zahynie na tejto púšti a ich deti prídu do krajiny a budú ju vlastniť. Preto sa Hospodinov hnev rozhorel proti Izraelu a nechal ich blúdiť po púšti štyridsať rokov až do konca toho zlého pokolenia, pretože nenasledovali Hospodina.
43 A ľud býval dlhý čas na púšti Parán a potom sa vydali na púšť cestou k Červenému moru.

KAPITOLA 84

1 V tom čase Kórach, syn Jecera, syna Kehata, syna Léviho, vzal mnohých mužov z Izraelitov a povstali a pohádali sa s Mojžišom, Áronom a s celým zborom.
2 Hospodin sa na nich rozhneval, zem otvorila svoje ústa a pohltila ich aj s ich domami a všetkým, čo im patrilo, aj so všetkými ľuďmi, ktorí patrili Kórachovi.
3 Potom Boh viedol ľud k dlhému obchádzku okolo vrchu Seir.
4 V tom čase povedal Hospodin Mojžišovi: „Nevyvolávaj vojnu proti Ezauovým synom, lebo ti nedám nič, čo by ich patrilo, ani toľko, koľko by noha mohla stúpiť, lebo som dal Ezauovi do dedičstva vrch Seir.“
5 Preto bojovali Ezauovi synovia proti synom Seiru v dávnych dobách. Hospodin vydal synov Seiru do rúk Ezauových synov a vyhubil ich spred nich. Na ich mieste bývali Ezauovi synovia až do dnešného dňa.

6 Preto Hospodin povedal Izraelitom: „Nebojujte proti svojim bratom Ezauovcom, lebo v ich krajine nič nepatrí vám, ale jedlo si od nich môžete kúpiť za peniaze a jesť ho, a vodu si od nich môžete kúpiť za peniaze a piť ju.“
7 A synovia Izraela urobili podľa slova Hospodinovho.
8 Izraeliti chodili po púšti okolo vrchu Sinaj dlhý čas a nedotkli sa Ezauových synov, a tak zostali v tej oblasti devätnásť rokov.
9 V tom čase zomrel Latinus, kráľ Chitimovcov, v štyridsiatom piatom roku svojej vlády, čo je štrnásty rok od odchodu Izraelitov z Egypta.
10 Pochovali ho na jeho mieste, ktoré si postavil v krajine Chittim, a Abimnas kraľoval namiesto neho tridsaťosem rokov.
11 V tých dňoch, po devätnástich rokoch, prekročili Izraeliti hranice Ezauovcov a prišli a prešli cestou Moábskej púšte.
12 Hospodin povedal Mojžišovi: „Neobliehaj Moábcov a nebojuj proti nim, lebo ti z ich krajiny nedám nič.“
13 Izraeliti devätnásť rokov prechádzali cestou Moábskej púšte a nebojovali proti nim.
14 V tridsiatom šiestom roku od odchodu Izraelitov z Egypta Hospodin zasiahol srdce amorejského kráľa Síchona, takže sa dal do boja a vytiahol bojovať proti Moábcom.
15 A Sehon poslal poslov k Beorovi, synovi Janeášovmu, synovi Balaámovmu, radcovi egyptského kráľa, a k jeho synovi Balaámovi, aby prekliali Moab a aby bol vydaný do Sihonovy ruky.
16 Poslovia išli a priviedli Beora, syna Janeášovho, a jeho syna Balaama z Petoru v Mezopotámii. Beor a jeho syn Balaam prišli do mesta Sihona a preklínali Moábcov a ich kráľa v prítomnosti Sihona, amorejského kráľa.
17 Sehon teda vyšiel s celým svojím vojskom, prišiel k Moábcom, bojoval proti nim a porazil ich. Hospodin ich vydal do jeho rúk. Sehon zabil moábskeho kráľa.
18 Sehon v bitke dobyl všetky moabské mestá; vzal im aj Chešbon, lebo Chešbon bol jedným z moabských miest. Sehon usadil v Chešbone svoje kniežatá a šľachticov. Chešbon patril v tých dňoch Sehonovi.
19 Preto Beor a jeho syn Balaam, hovoriaci podobenstvá, povedali tieto slová: „Poďte do Chešbonu, mesto Sihonovo bude vybudované a pevné.“
20 Beda ti, Moáb! Stratil si sa, ľud Kemóšov! Hľa, je to napísané v knihe Božieho zákona.
21 Keď Sehon dobyl Moábcov, umiestnil stráže v mestách, ktoré dobyl Moábcom, a značný počet Moábcov padol v boji do rúk Sehona. Zajal ich, synov a dcéry, a zabil ich kráľa. Sehon sa teda vrátil do svojej krajiny.
22 Sehon dal Beórovi a svojmu synovi Balaámovi množstvo strieborných a zlatých darov a prepustil ich. Oni odišli do Mezopotámie, domov a do svojej krajiny.
23 V tom čase všetci Izraeliti odišli z Moábskej púšte, vrátili sa a obkľúčili Edomskú púšť.
24 Celý zbor teda prišiel na púšť Sin v prvom mesiaci štyridsiateho roku po svojom odchode z Egypta. Izraeliti sa tam usadili v Kádeši na púšti Sin. Tam zomrela Mária a bola tam pochovaná.
25 V tom čase poslal Mojžiš poslov k Hadadovi, kráľovi Edomu, s odkazom: „Toto hovorí tvoj brat Izrael: Dovoľ mi prejsť cez tvoju krajinu! Nepôjdeme cez pole ani vinicu, nebudeme piť vodu zo studne, ale pôjdeme po kráľovej ceste.“
26 Edom mu povedal: „Neprejdeš cez moju krajinu.“ Edom vyšiel v ústrety Izraelitom s mocným ľudom.
27 Ezauovi synovia odmietli prepustiť Izraelitov cez svoju krajinu, a tak sa Izraeliti od nich vzdialili a nebojovali proti nim.
28 Lebo predtým prikázal Hospodin Izraelitom: „Nebudete bojovať proti Ezauovým synom!“ Preto sa Izraeliti od nich odtiahli a nebojovali proti nim.
29 Izraeliti teda odišli z Kádeša a všetok ľud prišiel k vrchu Hor.
30 V tom čase povedal Hospodin Mojžišovi: „Povedz svojmu bratovi Áronovi, že tam zomrie, lebo nevojde do krajiny, ktorú som dal Izraelitom.“
31 A Áron vystúpil na Hospodinov rozkaz na vrch Hor v štyridsiatom roku, v piatom mesiaci, prvého dňa mesiaca.
32 Áron mal stodvadsaťtri rokov, keď zomrel na vrchu Hor.

KAPITOLA 85

1 A kráľ Arad, Kanaánčan, ktorý býval na juhu, počul, že Izraeliti prišli cestou vyzvedačov, a zorganizoval svoje vojsko, aby bojoval proti Izraelitom.
2 Izraeliti sa ho veľmi báli, lebo mal veľké a ťažké vojsko, a tak sa Izraeliti rozhodli vrátiť do Egypta.
3 Izraeliti sa vrátili asi na tri dni cesty k Maserat Beni Jaakon, lebo sa veľmi báli aradského kráľa.
4 Izraeliti sa však nechceli vrátiť na svoje miesta, a tak zostali tridsať dní v Beni-Jaakone.
5 Keď Léviovci videli, že sa Izraeliti nevracajú späť, žiarlili pre Hospodina. Povstali a bojovali proti svojim bratom Izraelitom, pobili ich veľké množstvo a prinútili ich vrátiť sa na ich miesto, na vrch Hor.
6 Keď sa vrátili, kráľ Aradu ešte stále pripravoval svoje vojsko do boja proti Izraelitom.
7 Izrael zložil sľub: „Ak mi vydáš tento ľud do rúk, úplne zničím ich mestá.“
8 A Hospodin vypočul hlas Izraela a vydal Kanaáncov do ich rúk a vykonal ich kliatbu aj s ich mestami a pomenoval to miesto Horma.
9 Izraeliti sa pohli z vrchu Hor a utáborili sa v Obote. Z Obotu sa pohli a utáborili v Ije-Abarime na moabskej hranici.
10 Izraeliti poslali Moábcom odkaz: „Dovoľ nám prejsť cez tvoju krajinu na naše miesto.“ Moábci však nedovolili Izraelitom prejsť cez ich krajinu, lebo sa Moábci veľmi báli, že im Izraeliti urobia tak, ako im urobil amorejský kráľ Síchon, ktorý im zabral krajinu a mnohých z nich pobil.
11 Moab preto nedovolil Izraelitom prejsť cez svoju krajinu a Hospodin prikázal Izraelitom: „Nech nebojujú proti Moabu!“ Izraeliti teda odišli z Moabu.
12 Izraeliti sa pohli z moabskej hranice a prišli na druhú stranu Arnonu, na moabskú hranicu, medzi Moab a Amorejcov, a utáborili sa na hranici amorejského kráľa Sehona, na púšti Kedemot.
13 Izraeliti poslali poslov k amorejskému kráľovi Síchonovi s odkazom:
14 Dovoľ nám prejsť tvojou krajinou. Nezabočíme na polia ani do viníc, pôjdeme po kráľovskej ceste, kým

neprekročíme tvoje hranice. Ale Sehon nedovolil Izraelitom prejsť.
15 Sehon zhromaždil všetkých Amorejcov a vyšiel na púšť v ústrety Izraelitom a bojoval proti Izraelitom v Jase.
16 Hospodin vydal amorejského kráľa Síchona do rúk Izraelitov a Izrael pobil všetkých Síchonových ľudí ostrím meča a pomstil sa za Moábovcov.
17 Izraeliti zaujali krajinu Sehona od Aramu až po Jabuk, k synom Ammonovým, a vzali všetku korisť z miest.
18 Izrael dobyl všetky tieto mestá a usadil sa vo všetkých mestách Amorejcov.
19 A všetci Izraeliti sa rozhodli bojovať proti Ammončanom, aby zaujali aj ich krajinu.
20 Hospodin povedal Izraelitom: „Neobliehajte Ammončanov a nezačínajte proti nim boj, lebo vám z ich krajiny nedám nič.“ Izraeliti poslúchli Hospodinovo slovo a nebojovali proti Ammončanom.
21 Izraeliti sa obrátili a išli cestou do Bášanu do krajiny Óga, kráľa Bášanu. Bášanský kráľ Óg vyšiel do boja proti Izraelitom. Mal so sebou mnoho udatných mužov a veľmi silné vojsko z Amorejcov.
22 Bášanský kráľ Og bol veľmi mocný muž, ale jeho syn Naaron bol mimoriadne mocný, silnejší ako on.
23 Og si povedal v srdci: „Hľa, celý izraelský tábor zaberá priestor troch parsov, teraz ich porazím naraz bez meča a kopije.“
24 Óg vystúpil na vrch Jahac, vzal odtiaľ jeden veľký kameň, dlhý tri parsy, položil si ho na hlavu a rozhodol sa, že ho hodí na tábor Izraelitov a zasiahne tým kameňom všetkých Izraelitov.
25 A anjel Pánov prišiel a prebodol kameň na Ógovej hlave, a kameň spadol Ógovi na krk, takže Óg spadol na zem pre váhu kameňa na jeho krku.
26 V tom čase povedal Hospodin Izraelitom: „Nebojte sa ho, lebo som ho dal do vašich rúk, všetok jeho ľud a celú jeho krajinu. Urobíte s ním, ako ste urobili so Síchonom.“
27 Mojžiš k nemu zostúpil s malým počtom Izraelitov a Mojžiš udrel Óga palicou po členkoch a zabil ho.
28 Izraeliti potom prenasledovali Ógovcov a celý jeho ľud, bili ich a ničili, až kým z nich nezostal nikto.
29 Mojžiš potom poslal niektorých Izraelitov, aby vyšpehovali Jazer, lebo Jazer bol veľmi slávne mesto.
30 Zvedači išli do Jazera a preskúmali ho. Zvedači dôverovali Hospodinovi a bojovali proti mužom z Jazera.
31 Títo muži dobyli Jazer a jeho dediny a Hospodin im ich vydal do rúk a vyhnali Amorejcov, ktorí tam bývali.
32 Izraeliti zaujali krajinu dvoch amorejských kráľov, šesťdesiat miest, ktoré boli na druhej strane Jordánu, od potoka Arnon až po vrch Herman.
33 Izraeliti sa teda vydali na cestu a prišli na Moábsku rovinu, ktorá je na tejto strane Jordánu pri Jerichu.
34 Moábci počuli o všetkom zlom, čo Izraeliti urobili dvom amorejským kráľom, Sehonovi a Ogovi, a všetci Moábci sa Izraelitov veľmi báli.
35 A starší Moábovci povedali: Hľa, dvaja amorejskí králi, Sehon a Og, ktorí boli mocnejší ako všetci králi zeme, nemohli obstáť pred synmi Izraelovými, ako by sme potom mohli obstáť pred nimi my?
36 Určite nám už predtým poslali odkaz, aby sme prešli cez našu krajinu, a my sme im to nedovolili. Teraz sa proti nám obrátia so svojimi ťažkými mečmi a zničia nás. Moáb sa kvôli Izraelitom trápil a veľmi sa ich bál. Radili sa, čo majú urobiť s Izraelitmi.
37 Starší Moábovcov sa uzniesli a vzali jedného zo svojich mužov, Baláka, syna Cipporovho Moábca, a ustanovili ho v tom čase nad sebou za kráľa. Balák bol veľmi múdry muž.
38 Starší Moábovcov vstali a poslali k Midjánčanom, aby s nimi uzavreli mier, lebo v tých dňoch bola medzi Moábčanmi a Midjánčanmi veľká vojna a nepriateľstvo od čias Hadada, syna Bedadovho, kráľa Edomu, ktorý porazil Midjánčanov na moábskom poli, až dodnes.
39 Moábci poslali posolstvo k Madiánčanom a tí s nimi uzavreli mier. Starší Madiánčanov prišli do Moábskej krajiny, aby uzavreli mier v mene Madiánčanov.
40 Starší Moába sa radili so staršími Midjána, čo majú robiť, aby si zachránili život pred Izraelom.
41 A všetci Moábci povedali starším Madiánu: Preto teraz Izraeliti zožerú všetko, čo je okolo nás, ako vôl zožerie poľnú trávu, lebo tak urobili s dvoma amorejskými kráľmi, ktorí sú silnejší ako my.
42 Starší Madiánu povedali Moábcom: „Počuli sme, že v čase, keď amorejský kráľ Sehon bojoval proti vám a premohol vás a zabral vašu krajinu, poslal z Mezopotámie k Beorovi, synovi Janeášovmu, a k jeho synovi Balaámovi. Prišli a preklínali vás. Preto premohla nad vami Sehonova ruka a zabral vám krajinu.“
43 Preto teraz pošli aj teba k jeho synovi Balaámovi, lebo ešte stále býva vo svojej krajine, a daj mu jeho mzdu, aby prišiel a prekľal všetok ľud, ktorého sa bojíš. Starší Moábu počuli túto vec a zapáčilo sa im poslať k Balaámovi, synovi Beorovmu.
44 Balak, syn Cipporov, moabský kráľ, poslal poslov k Balaámovi s odkazom:
45 Hľa, ľud vychádza z Egypta, hľa, pokrýva povrch zeme a býva oproti mne.
46 Teraz teda poď a prekľaj mi tento ľud, lebo je pre mňa príliš mocný. Možno sa mi podarí bojovať proti nemu a vyhnať ho. Počul som totiž, že koho požehnáš, je požehnaný a koho prekľaješ, je prekľatý.
47 Balákovi poslovia teda išli k Balaámovi a priviedli ho, aby preklial ľud a bojoval proti Moábcom.
48 A Balaám prišiel k Balákovi, aby preklínal Izrael, a Hospodin povedal Balaámovi: Nepreklínaj tento ľud, lebo je požehnaný.
49 Balak naliehal na Balaama deň čo deň, aby preklínal Izrael, ale Balaam Balaka neposlúchal pre slovo Hospodinovo, ktoré povedal Balaamovi.
50 Keď Balak videl, že Balaam mu nevyhovuje, vstal a odišiel domov. Balaam sa tiež vrátil do svojej krajiny a odtiaľ odišiel do Midjánu.
51 Izraeliti sa pohli z Moábskych rovín a utáborili sa pri Jordáne od Bet-Jesimotu až po Ábel-Šittim, na konci Moábskych rovín.
52 Keď sa Izraeliti usadili na planine Šitím, začali smilniť s dcérami Moábčanov.
53 Izraeliti sa priblížili k Moábcom a Moábci si postavili stany oproti táboru Izraelitov.
54 Moábci sa báli Izraelitov a Moábci si vzali všetky ich dcéry a ženy krásnej postavy a pôvabného vzhľadu a obliekli ich do zlata, striebra a do drahých šiat.

55 Moábci usadili tie ženy pri vchode do svojich stanov, aby ich Izraeliti videli a obrátili sa k nim, a nebojovali proti Moábcom.
56 A všetci Moábci robili toto Izraelitom. Každý muž umiestňoval svoju ženu a dcéru pri vchode do svojho stanu. Všetci Izraelci videli čin Moábcov. Izraelci sa obrátili k Moábskym dcéram, zatúžili po nich a išli k nim.
57 A stalo sa, že keď prišiel Hebrej ku dverám stanu Moábov a uvidel dcéru Moábovcov a zatúžil po nej vo svojom srdci a hovoril s ňou pri dverách stanu, čo si zaujal, kým sa rozprávali, muži stanu vyšli a hovorili Hebrejovi takéto slová:
58 Vieš, že sme bratia? Všetci sme potomkovia Lóta a potomkovia jeho brata Abraháma. Prečo teda nezostaneš s nami a prečo nebudeš jesť náš chlieb a našu obetu?
59 Keď ho Moábci takto ohromili svojimi rečami a zlákali ho lichotivými slovami, usadili ho do stanu, varili mu a obetovali mu a on jedol z ich obety a z ich chleba.
60 Potom mu dali víno a on sa napil a opil sa. Postavili pred neho krásnu dievčinu a on s ňou robil, čo sa mu zachcelo, lebo nevedel, čo robí, keďže sa už veľa napil vína.
61 Takto urobili Moábci Izraelitom na tom mieste, na planine Šitím, a pre túto vec sa na Izrael rozhneval Hospodinov hnev a poslal na nich mor, takže z Izraelitov zomrelo dvadsaťštyritisíc mužov.
62 Bol raz muž zo Simeonových synov, menom Zimri, syn Saluov, ktorý sa pred očami všetkých Izraelitov spriahol s Madiánčankou Kosbi, dcérou Sura, kráľa Madiánu.
63 A Pinchas, syn Elazera, syna kňaza Árona, videl túto zlobu, ktorú spáchal Zimri. Vzal kopiju, vstal, išiel za nimi, prebodol ich oboch a zabil ich. Mor prestal medzi Izraelitmi.

KAPITOLA 86

1 V tom čase po mori povedal Hospodin Mojžišovi a Elazérovi, synovi kňaza Árona:
2 Spočítaj hlavy celej izraelskej obce od dvadsiatich rokov a vyššie, všetkých, ktorí mohli ísť do vojska.
3 Mojžiš a Elazar spočítali Izraelitov podľa ich čeľadí a spočítali všetkých Izraelitov sedemstotisíc sedemsto tridsať.
4 A počet Léviho synov od jedného mesiaca a vyššie bol dvadsaťtritisíc a medzi nimi nebol ani jeden z tých, ktorých spočítali Mojžiš a Áron na púšti Sinaj.
5 Hospodin im totiž povedal, že pomrú na púšti, a tak všetci pomreli a nezostal z nich ani jeden okrem Káleba, syna Jefuneho, a Jozueho, syna Núnovho.
6 Potom povedal Hospodin Mojžišovi: „Povedz Izraelitom, aby pomstili Madiánom vinu svojich bratov, Izraelitov.“
7 Mojžiš tak urobil a Izraeliti si vybrali spomedzi seba dvanásťtisíc mužov, tisíc z každého kmeňa, a išli do Midjánu.
8 Izraeliti bojovali proti Madiánu a pobili všetkých mužov, aj päť madiánskych kniežat a Balaáma, syna Beorovho, zabili mečom.
9 Izraeliti zajali madiánske ženy aj s ich malými deťmi, dobytkom a všetkým, čo im patrilo.
10 Vzali všetku korisť a všetku korisť a priniesli ju Mojžišovi a Elazerovi na moábske stepi.
11 Mojžiš, Elazer a všetky kniežatá zboru im s radosťou vyšli v ústrety.
12 A rozdelili všetku korisť Madiánčanov a synovia Izraela sa pomstili na Madiánčanoch za priestupky svojich bratov, synov Izraela.

KAPITOLA 87

1 V tom čase povedal Hospodin Mojžišovi: „Hľa, tvoje dni sa blížia ku koncu. Vezmi teraz svojho služobníka Jozuu, syna Núnovho, a postav ho do svätostánku. Ja mu prikážem.“ Mojžiš tak urobil.
2 A Hospodin sa zjavil v svätostánku v oblačnom stĺpe a oblačný stĺp stál pri vchode do svätostánku.
3 Hospodin prikázal Jozuemu, synovi Núnovmu, a povedal mu: „Buď silný a odvážny, lebo ty vovedieš Izraelitov do krajiny, ktorú som im prisahal dať, a ja budem s tebou.“
4 Mojžiš povedal Jozuemu: „Buď silný a odvážny, lebo ty rozdelíš krajinu do dedičstva pre Izraelitov. Hospodin bude s tebou, neopustí ťa ani ťa nezanechá. Neboj sa a nestrachuj odvahu.“
5 Mojžiš zvolal všetkých Izraelitov a povedal im: „Videli ste všetko dobré, čo vám Hospodin, váš Boh, preukázal na púšti.“
6 Preto teraz zachovávajte všetky slová tohto zákona a kráčajte cestou Hospodina, svojho Boha, neodbočujte z cesty, ktorú vám prikázal Hospodin, ani napravo, ani naľavo.
7 Mojžiš učil Izraelitov ustanoveniam, súdom a zákonom, aby ich v krajine zachovávali tak, ako mu prikázal Hospodin.
8 A učil ich ceste Pánovej a jeho zákonom; hľa, sú napísané v knihe zákona Božieho, ktorý dal deťom Izraelovým skrze Mojžiša.
9 Keď Mojžiš dokončil prikázanie synom Izraelovým, Hospodin mu povedal: „Vystúp na vrch Abarim, zomri tam a buď pripojený k svojmu ľudu, ako bol pripojený tvoj brat Áron.“
10 Mojžiš odišiel hore, ako mu prikázal Hospodin, a zomrel tam v moábskej krajine na Hospodinov rozkaz v štyridsiatom roku po odchode Izraelitov z egyptskej krajiny.
11 Izraeliti oplakávali Mojžiša na Moábskych rovinách tridsať dní a dni plaču a smútku za Mojžišom sa naplnili.

KAPITOLA 88

1 Po Mojžišovej smrti povedal Hospodin Jozuemu, synovi Núnovmu:
2 Vstaň a prejdi cez Jordán do krajiny, ktorú som dal Izraelitom, a ty rozdelíš krajinu Izraelitom do dedičstva.
3 Každé miesto, na ktoré vstúpi vaša noha, bude patriť vám, od Libanonskej púšte až po Veľkú rieku, rieka Perat bude vašou hranicou.
4 Nikto sa ti nepostaví po všetky dni tvojho života; ako som bol s Mojžišom, tak budem aj s tebou. Len buď silný a odvážny, aby si zachovával celý zákon, ktorý ti prikázal Mojžiš. Neodbočuj z cesty ani napravo, ani naľavo, aby si mal úspech vo všetkom, čo budeš robiť.
5 Jozua prikázal izraelským úradníkom: „Prejdite cez tábor a prikážte ľudu: Pripravte si potraviny, lebo o tri dni prejdete cez Jordán a prevezmete krajinu do vlastníctva.“
6 A správcovia synov Izraelových tak urobili a prikazovali ľudu a urobili všetko, čo prikázal Jozua.

7 Jozua poslal dvoch mužov, aby preskúmali krajinu Jericha. Muži išli a preskúmali Jericho.
8 Po siedmich dňoch prišli k Jozuemu do tábora a povedali mu: „Hospodin nám dal do rúk celú krajinu a jej obyvatelia sa pred nami desia.“
9 Potom vstal Jozua ráno a s ním celý Izrael a odišli zo Šittimu. Jozua a s ním celý Izrael prešli cez Jordán. Jozua mal osemdesiatdva rokov, keď prešiel s Izraelom cez Jordán.
10 A ľud vystúpil z Jordánu desiateho dňa prvého mesiaca a utáboril sa v Gilgale na východnom rohu Jericha.
11 Izraeliti slávili Veľkú noc v Gilgale na jerichských rovinách štrnásteho dňa mesiaca, ako je napísané v Mojžišovom zákone.
12 A manna prestala v ten čas, na druhý deň po Veľkej noci, a pre Izraelitov už nebola manna, a tak jedli z úrody kanaánskej krajiny.
13 Jericho bolo pred Izraelitmi úplne zatvorené, nikto nevychádzal ani nevchádzal.
14 V druhom mesiaci, prvého dňa mesiaca, povedal Hospodin Jozuemu: „Vstaň, hľa, dávam ti do rúk Jericho i so všetkým jeho obyvateľom. Všetci tvoji bojovníci nech obchádzajú mesto raz denne. Takto budete robiť šesť dní.“
15 Kňazi budú trúbiť na trúby a keď budete počuť zvuk trúby, všetok ľud spustí veľký jasot, takže sa zrútia hradby mesta; všetok ľud vystúpi, každý proti svojmu protivníkovi.
16 A Jozua urobil všetko tak, ako mu prikázal Hospodin.
17 A siedmeho dňa obišli mesto sedemkrát a kňazi trúbili na trúby.
18 A pri siedmom kole povedal Jozua ľudu: „Jasnite, lebo Hospodin vydal celé mesto do našich rúk!“
19 Len mesto a všetko, čo je v ňom, nech je prekliate pred Hospodinom. Vyhýbajte sa prekliatej veci, aby ste neuviedli izraelský tábor do kliatby a neznepokojili ho.
20 Všetko striebro, zlato, mosadz a železo budú zasvätené Hospodinovi a vojde do Hospodinovho pokladu.
21 Ľud zatrúbil na trúby a spustil veľký jasot. Hradby Jericha sa zrútili. Všetok ľud vystúpil hore, každý priamo pred seba. Dobyli mesto a všetko, čo v ňom bolo, úplne vyhladili, mužov i ženy, mladých i starých, voly, ovce i osly, ostrím meča.
22 Celé mesto spálili ohňom; iba strieborné, zlaté, mosadzné a železné nádoby vložili do Hospodinovho pokladu.
23 V tom čase prisahal Jozua: „Prekliaty muž, ktorý postaví Jericho! Na svojom prvorodenom položí jeho základy a na svojom najmladšom postaví jeho brány.“
24 Achan, syn Karmiho, syna Zabdiho, syna Zerachovho, syna Júdovho, sa zradil s prekliatou vecou. Vzal z prekliatej veci niečo a schoval to v stane. Vtedy sa Hospodinov hnev rozhorčil proti Izraelu.
25 Keď sa Izraeliti vrátili z vypálenia Jericha, Jozua poslal mužov, aby preskúmali aj Haj a bojovali proti nemu.
26 Muži vyšli hore, prezreli si Haj a keď sa vrátili, povedali: „Nech nejde s tebou do Haja všetok ľud, ale nech vyjde hore asi tritisíc mužov a dobyje mesto, lebo je tam málo mužov.“
27 Jozua tak urobil a vyšlo s ním hore asi tritisíc mužov zo synov Izraela a bojovali proti mužom z Haia.
28 Bitka proti Izraelu sa zúrivo strhla a ajskí muži porazili tridsaťšesť Izraelitov. Izraeliti utiekli pred ajskými mužmi.
29 Keď Jozua videl túto vec, roztrhol si rúcho a padol tvárou na zem pred Hospodinom, on i starší Izraela, a sypali si prach na hlavy.
30 Jozua sa opýtal: „Prečo si, Hospodine, previedol tento ľud cez Jordán? Čo mám povedať, keď sa Izraeliti obrátia chrbtom k svojim nepriateľom?“
31 Teraz sa to dozvie každý Kanaánčan, obyvateľ krajiny, obkľúčia nás a vyhubia naše meno.
32 A Hospodin povedal Jozuemu: Prečo padáš na tvár? Vstaň, odíď, lebo Izraeliti zhrešili a vzali si z prekliatej veci. Nebudem viac s nimi, ak nevyhubia prekliatu vec spomedzi seba.
33 Jozua vstal, zhromaždil ľud a na Hospodinov rozkaz priniesol urím. Bol vybraný kmeň Júdu a bol vybraný aj Achan, syn Karmiho.
34 Jozua povedal Achanovi: „Povedz mi, syn môj, čo si urobil?“ A Achan odpovedal: „Videl som medzi korisťou krásny šineársky odev, dvesto šeklov striebra a zlatý klin vážiaci päťdesiat šeklov. Zažiadal som si ich a vzal som si ich. A hľa, všetky sú ukryté v zemi uprostred stanu.“
35 Jozua poslal mužov, ktorí išli a vzali ich zo stanu Achana a priniesli ich k Jozuovi.
36 Jozua vzal Achana a toto náčinie, jeho synov a dcéry a všetko, čo mu patrilo, a priniesli to do údolia Achor.
37 Jozua ich tam spálil ohňom a všetci Izraeliti ukameňovali Achana a nasypali nad ním kopu kameňov. Preto nazval to miesto údolím Achor. Hospodinov hnev sa utíšil. Potom prišiel Jozua k mestu a bojoval proti nemu.
38 A Hospodin povedal Jozuemu: „Neboj sa a neľakaj sa! Hľa, vydal som ti do rúk Haj, jeho kráľa i jeho ľud. Urobíš s nimi tak, ako si urobil s Jerichom a jeho kráľom. Len korisť a dobytok si vezmete ako korisť a nastražte pascu proti mestu za ním.“
39 Jozua urobil podľa Hospodinovho slova a vybral spomedzi bojovníkov tridsaťtisíc udatných mužov a poslal ich, aby obsadili mesto v zálohe.
40 A prikázal im: „Keď nás uvidíte, dáme sa pred nimi prefíkane na útek a oni nás budú prenasledovať. Vy potom vystúpte zo zálohy a dobyte mesto.“ A oni tak urobili.
41 Jozua bojoval a muži mesta vyšli proti Izraelu, hoci nevedeli, že im číhajú v pasci za mestom.
42 Jozua a všetci Izraeliti predstierali, že sú unavení, a prefíkane utiekli cestou púšte.
43 A muži z Haia zhromaždili všetok ľud, ktorý bol v meste, aby prenasledovali Izraelitov. Vyšli však von a odtiahli sa od mesta, takže nezostal ani jeden. Nechali mesto otvorené a prenasledovali Izraelitov.
44 Tí, čo číhali v zálohe, vstali zo svojich miest a ponáhľali sa k mestu, dobyli ho a podpálili. Ajskí muži sa obrátili a hľa, dym z mesta stúpal k nebu. Nemali ako ustúpiť ani na jednu, ani na druhú stranu.
45 Všetci haiskí muži boli uprostred Izraela, jedni z jednej a jedni z druhej strany, a pobili ich tak, že z nich nezostal ani jeden.
46 Izraeliti chytili Meloša, haiského kráľa, živého a priviedli ho k Jozuemu. Jozue ho obesil na drevo a zomrel.
47 Izraeliti sa potom vrátili do mesta, ktoré vypálili, a všetkých, ktorí v ňom boli, pobili ostrím meča.
48 A počet padlých z mužov z Haia, mužov i žien, bol dvanásťtisíc; vzali si len dobytok a korisť z mesta podľa Hospodinovho slova Jozuemu.

49 Všetci králi za Jordánom, všetci kanaánski králi, počuli o zlom, ktoré Izraeliti spôsobili Jerichu a Haju, a zhromaždili sa, aby bojovali proti Izraelu.
50 Len obyvatelia Gibeonu sa veľmi báli bojovať proti Izraelitom, aby nezahynuli, a tak konali prefikane a prišli k Jozuemu a k celému Izraelu a povedali im: „Prišli sme z ďalekej krajiny, preto teraz uzavrite s nami zmluvu.“
51 Obyvatelia Gibeonu premohli Izraelitov a Izraeliti s nimi uzavreli zmluvu a mier. Kniežatá zboru im prisahali. Potom však Izraeliti poznali, že sú im susedmi a bývajú medzi nimi.
52 Izraeliti ich však nepobili, lebo im prisahali na Hospodina, a tak sa stali drevorubačmi a nosičmi vody.
53 Jozua im povedal: „Prečo ste ma oklamali a urobili nám túto vec?“ Odpovedali mu: „Pretože tvojim služobníkom bolo povedané všetko, čo si urobil všetkým amorejským kráľom, a veľmi sme sa báli o svoj život, a tak sme urobili túto vec.“
54 V ten deň ich Jozua ustanovil, aby rúbali drevo a čerpali vodu, a rozdelil ich za otrokov všetkým izraelským kmeňom.
55 Keď jeruzalemský kráľ Adonizedek počul všetko, čo Izraeliti urobili Jerichu a Haju, poslal k hebronskému kráľovi Hohamovi, k jarmutskému kráľovi Piramovi, k lachišskému kráľovi Jafiovi a k eglonskému kráľovi Deberovi s odkazom:
56 Príďte ku mne a pomôžte mi, aby sme porazili Izraelitov a obyvateľov Gibeonu, ktorí uzavreli mier s Izraelitmi.
57 Zhromaždili sa a piati amorejskí králi vyšli hore so všetkými svojimi tábormi, mocný ľud, početný ako piesok na morskom brehu.
58 Všetci títo králi prišli a utáborili sa pred Gibeonom a začali bojovať proti obyvateľom Gibeonu. Všetci muži Gibeonu poslali k Jozuemu odkaz: „Poď rýchlo k nám a pomôž nám, lebo sa zhromaždili všetci amorejskí králi, aby bojovali proti nám.“
59 Jozua a všetok bojujúci ľud vytiahli z Gilgálu. Jozua k nim náhle prišiel a spôsobil im veľkú porážku.
60 A Hospodin ich zmiatol pred Izraelitmi, ktorí ich v Gibeone strašne porazil a prenasledovali ich cestou, ktorá vedie do Bet-Chorónu až po Makkédu, a utiekli pred Izraelitmi.
61 A keď utekali, Hospodin na nich zoslal krupobitie z neba a viac ich zomrelo krupobitím ako porážkou Izraelitov.
62 Izraeliti ich prenasledovali a stále ich bili na ceste, stále ich bili.
63 Keď bili, deň sa chýlil k večeru. Vtedy povedal Jozua pred očami všetkého ľudu: „Slnko, stoj pokojne nad Gibeonom a mesiac v údolí Ajalon, kým sa národ nepomstí svojim nepriateľom.“
64 A Hospodin vypočul Jozuov hlas a slnko sa zastavilo uprostred nebies, a zastalo na tridsaťšesť minút, a tiež mesiac sa zastavil a neponáhľal sa zapadať celý deň.
65 A nebolo takého dňa, ani predtým, ani potom, že by Hospodin vypočul hlas človeka, lebo Hospodin bojoval za Izrael.

KAPITOLA 89

1 Vtedy Jozua spieval túto pieseň v deň, keď Hospodin vydal Amorejcov do rúk Jozueho a Izraelitov, a povedal pred očami celého Izraela:
2 Vykonal si mocné veci, Hospodine, vykonal si veľké skutky; kto je tebe podobný? Moje pery budú spievať tvojmu menu.
3 Moja dobrota a moja pevnosť, moja vysoká veža, budem ti spievať novú pieseň, s vďakou ti budem spievať, ty si sila mojej spásy.
4 Všetci králi zeme ťa budú chváliť, kniežatá sveta ti budú spievať, synovia Izraela sa budú radovať z tvojej spásy, budú spievať a chváliť tvoju moc.
5 Tebe, Hospodine, sme sa utiekli, povedali sme, že ty si náš Boh, lebo si naším útočiskom a pevnou vežou proti našim nepriateľom.
6 K tebe sme volali a nehanbili sme sa, v teba sme dúfali a boli sme vyslobodení. Keď sme k tebe volali, ty si vypočul náš hlas, vyslobodil si naše duše pred mečom, ukázal si nám svoju milosť, dal si nám svoju spásu, svojou silou si nám rozveselil srdcia.
7 Vyšiel si nám na pomoc, svojím ramenom si vykúpil svoj ľud, vyslyšal si nás z nebies svojej svätosti, zachránil si nás pred desaťtisícmi ľudí.
8 Slnko a mesiac sa zastavili na nebi a ty si sa vo svojom hneve postavil proti našim utláčateľom a prikázal si nad nimi svoje súdy.
9 Všetky kniežatá zeme povstali, králi národov sa zhromaždili, pred tvojou prítomnosťou sa nenechali zahanbiť, túžili po tvojich vojnách.
10 Povstal si proti nim vo svojom hneve a zoslal si na nich svoju prchkosť, zničil si ich vo svojom hneve a vyťal si ich vo svojom srdci.
11 Národy sú zničené tvojím hnevom, kráľovstvá upadajú pre tvoju prchkosť, v deň svojho hnevu si porazil kráľov.
12 Vylial si na nich svoju zúrivosť, postihol si ich svoj prudký hnev, obrátil si na nich ich vinu a vyhubil si ich pre ich zlobu.
13 Nastražili pascu, padli do nej, v sieti, ktorú sa schovali, sa im zachytila noha.
14 Tvoja ruka bola pripravená pre všetkých tvojich nepriateľov, ktorí hovorili: „Svojím mečom sa zmocnili krajiny, svojou pažou sa usadili v meste.“ Naplnil si im tváre hanbou, zrazil si im rohy na zem, vydesil si ich vo svojom hneve a zničil si ich vo svojom hneve.
15 Zem sa triasla a chvela od zvuku tvojej búrky nad nimi, neušetril si ich duše pred smrťou a ich životy si zviedol do podsvetia.
16 Prenasledoval si ich vo svojej búrke, zničil si ich vo svojom víchrici, premenil si ich dážď na krupobitie, spadli do hlbokých jám, takže sa nemohli zdvihnúť.
17 Ich mŕtvoly boli ako smeti vyhodené uprostred ulíc.
18 V tvojom hneve boli zničení a zničení, svojou mocou si zachránil svoj ľud.
19 Preto sa v tebe radujú naše srdcia a naše duše plesajú v tvojej spáse.
20 Naše jazyky budú rozprávať o tvojej moci, budeme spievať a chváliť tvoje zázračné diela.
21 Lebo si nás zachránil pred našimi nepriateľmi, vyslobodil si nás z rúk tých, čo sa proti nám vzbúrili, vyhubil si ich spred našej tváre a potlačil si ich pod naše nohy.

22 Tak zahynú všetci tvoji nepriatelia, Hospodine, a bezbožníci budú ako pleva, ktorú vietor unáša, a tvoji milí budú ako stromy zasadené pri vode.
23 Jozua a s ním celý Izrael sa vrátili do tábora v Gilgále, keď pobili všetkých kráľov, takže z nich nezostal ani jeden.
24 A piati králi utiekli pešo z boja sami a ukryli sa v jaskyni. Jozua ich hľadal na bojisku, ale nenašiel ich.
25 A potom oznámili Jozuemu: Králi sa našli a hľa, sú ukrytí v jaskyni.
26 Jozua povedal: „Ustanovte mužov, ktorí budú pri vchode do jaskyne strážiť ich, aby sa nedali utiecť.“ Izraeliti tak urobili.
27 Jozua zvolal celý Izrael a povedal veliteľom boja: „Postavte si nohy na krky týchto kráľov.“ Jozua povedal: „Toto urobí Hospodin všetkým vašim nepriateľom.“
28 Potom Jozua prikázal, aby kráľov zabili a hodili do jaskyne a aby k ústiu jaskyne položili veľké kamene.
29 Potom Jozua išiel so všetkým ľudom, ktorý bol s ním v ten deň, do Makkédy a vyhubil ju ostrím meča.
30 A úplne zničil duše a všetkých, ktorí patrili mestu, a s kráľom a jeho ľudom urobil tak, ako urobil s Jerichom.
31 Odtiaľ prešiel do Libny a bojoval proti nej. Hospodin mu ju vydal do rúk. Jozua ju zničil mečom a všetky jej duše. Naložil s ňou i s jej kráľom tak, ako naložil s Jerichom.
32 Odtiaľ prešiel do Lachiša, aby proti nemu bojoval. Gazský kráľ Horam vytiahol na pomoc mužom z Lachiša. Jozua ho i jeho ľud porazil, až kým mu nezostal nikto.
33 Jozua dobyl Lachis a všetkých jeho obyvateľov a urobil s ním tak, ako urobil s Libnou.
34 A Jozua prešiel odtiaľ do Eglona, dobyl aj ten a pobil ho i všetkých jeho obyvateľov ostrím meča.
35 Odtiaľ prešiel do Hebronu, bojoval proti nemu, dobyl ho a vykonal na ňom kliatbu. Odtiaľ sa s celým Izraelom vrátil do Dabiru, bojoval proti nemu a porazil ho ostrím meča.
36 Zničil v ňom každú dušu, nenechal nikoho nažive a urobil s ním i s jeho kráľom tak, ako urobil s Jerichom.
37 Jozua porazil všetkých amorejských kráľov od Kádeš-Barney až po Azu a dobyl ich krajinu naraz, lebo Hospodin bojoval za Izrael.
38 A Jozua s celým Izraelom prišiel do tábora v Gilgále.
39 Keď v tom čase počul chasorský kráľ Jabin všetko, čo Jozua urobil amorejským kráľom, poslal Jabin k midjánskemu kráľovi Jobanovi, k šimronskému kráľovi Labanovi, k achšafskému kráľovi Jefalovi a ku všetkým amorejským kráľom odkaz:
40 Príď k nám rýchlo a pomôž nám, aby sme mohli poraziť Izraelitov, skôr ako prídu na nás a urobia s nami, ako urobili s ostatnými amorejskými kráľmi.
41 Všetci títo králi poslúchli slová Jabína, kráľa Chazoru, a vyšli so všetkými svojimi tábormi, sedemnásť kráľov, a ich ľud bol taký početný ako piesok na brehu mora, spolu s nespočetnými koňmi a vozmi. Prišli a utáborili sa spolu pri vodách Merómu a zišli sa, aby bojovali proti Izraelu.
42 A Hospodin povedal Jozuemu: Neboj sa ich, lebo zajtra okolo tohto času ich všetkých vydám pred teba, aby boli pobití, ich koňom podrež žily a ich vozy spáľ ohňom.
43 Jozua so všetkými bojovníkmi na nich náhle prišiel a porazil ich, takže padli do ich rúk, lebo ich Hospodin vydal do rúk Izraelitov.
44 Izraeliti teda prenasledovali všetkých týchto kráľov v ich táboroch a bili ich, až kým z nich nezostal nikto. Jozua s nimi urobil tak, ako mu prikázal Hospodin.
45 V tom čase sa Jozua vrátil do Chacoru, zbil ho mečom, vyhubil v ňom všetko, čo v ňom bolo, a spálil ho ohňom. Z Chacoru Jozua prešiel do Šimronu, zbil ho a úplne ho zničil.
46 Odtiaľ prešiel do Achšafu a urobil s ním tak, ako urobil so Šimronom.
47 Odtiaľ prešiel do Adulamu a pobil v ňom všetkých ľudí. Adulamu urobil tak, ako urobil Achšafovi a Šimronu.
48 A prešiel z nich do všetkých kráľovských miest, ktoré porazil, a porazil všetok ľud, ktorý z nich zostal, a úplne ich vyhubil.
49 Izraeliti si vzali len korisť a dobytok, ale každého človeka pobili a nenechali nažive ani dušu.
50 Ako prikázal Hospodin Mojžišovi, tak urobil Jozua a celý Izrael a v ničom neprevinili svoju vôľu.
51 Jozua a všetci Izraeliti pobili celú kanaánsku krajinu, ako im prikázal Hospodin, a pobili všetkých ich kráľov, tridsaťjeden kráľov, a Izraeliti dobyli celú ich krajinu.
52 Okrem kráľovstiev Sehona a Oga, ktoré sú na druhej strane Jordánu, z ktorých Mojžiš dobyl mnoho miest a dal ich Rubenovcom, Gádovcom a polovici kmeňa Manašeho.
53 Jozua porazil všetkých kráľov, ktorí boli na tejto strane Jordánu na západe, a dal ich do dedičstva deviatim kmeňom a polovici kmeňa Izraela.
54 Päť rokov Jozua bojoval s týmito kráľmi a ich mestá dal Izraelitom. Krajina sa po bojoch upokojila v mestách Amorejcov a Kanaáncov.

KAPITOLA 90

1 V piatom roku po prechode Izraelitov cez Jordán, keď si Izraeliti oddýchli od vojny s Kanaáncami, vypukli veľké a tuhé boje medzi Edomom a Chitimčanmi a Chitimčania bojovali proti Edomčanom.
2 A Abianus, kráľ Chitimov, vytiahol v tom roku, čiže v tridsiatom prvom roku svojej vlády, a s veľkým vojskom z udatných mužov Chitimovcov, a išiel do Seiru bojovať proti Ezauovým synom.
3 Keď sa o jeho správe dopočul Hadad, kráľ Edomu, vyšiel mu v ústrety s mohutným ľudom a silným vojskom a zapojil sa s ním do boja na edomskom poli.
4 A ruka Chitimovcov zmocnila sa Ezauových synov a Chitimovci pobili z Ezauových synov dvadsaťdvatisíc mužov a všetci Ezauovi synovia pred nimi utiekli.
5 Chitimčania ich prenasledovali a dobehli edomského kráľa Hadada, ktorý bežal pred nimi. Chytili ho živého a priviedli ho k chitemskému kráľovi Abianovi.
6 Abián ho dal zabiť a Hadad, kráľ Edomu, zomrel v štyridsiatom ôsmom roku svojej vlády.
7 A synovia Chitimov pokračovali v prenasledovaní Edomu a spôsobili im veľkú porážku, takže Edom sa stal poddaným synom Chitimov.
8 A synovia Chitimov vládli nad Edomom a Edom sa dostal pod moc synov Chitimov a od toho dňa sa stal jedným kráľovstvom.
9 A od toho času už nemohli zdvihnúť hlavy a ich kráľovstvo sa stalo jedným s kráľovstvom synov Chitimov.

10 Abianus ustanovil v Edome úradníkov a všetci edomskí synovia sa stali Abianusovými poddanými a platenými darom. Abianus sa vrátil do svojej krajiny, Chittim.
11 Keď sa vrátil, obnovil svoju vládu a postavil si priestranný a opevnený palác ako kráľovské sídlo a bezpečne kraľoval nad synmi Chitim a nad Edomom.
12 V tých dňoch, keď Izraeliti vyhnali všetkých Kanaáncov a Amorejcov, bol Jozua starý a pokročilý vek.
13 Hospodin povedal Jozuemu: „Si starý, pokročilý v živote a ešte je veľká časť zeme, ktorú treba obsadiť.“
14 Preto teraz rozdeľ túto krajinu do dedičstva deviatim kmeňom a polovici kmeňa Manassesovho. Jozua vstal a urobil, ako mu povedal Hospodin.
15 Celú krajinu rozdelil do dedičného vlastníctva medzi izraelské kmeňe podľa ich rozdelenia.
16 Kmeňu Lévi však nedal dedičstvo; ich dedičným vlastníctvom sú Hospodinove obete, ako o nich Hospodin hovoril skrze Mojžiša.
17 Jozua dal Kálebovi, synovi Jefuneho, vrch Hebron, o jeden podiel viac ako jeho bratom, ako povedal Hospodin prostredníctvom Mojžiša.
18 Preto sa Hebron stal dedičným vlastníctvom Káleba a jeho synov až do dnešného dňa.
19 Jozua rozdelil celú krajinu losom do dedičstva celému Izraelu, ako mu prikázal Hospodin.
20 Izraeliti dali Lévitom zo svojho dedičstva mestá a pastviny pre ich dobytok a majetok, ako prikázal Hospodin Mojžišovi, tak urobili Izraeliti a rozdelili krajinu losom, či už veľkú alebo malú.
21 Potom sa rozišli, aby zdedili krajinu podľa svojich hraníc, a synovia Izraela dali Jozuemu, synovi Núnovmu, dedičstvo uprostred seba.
22 Na slovo Hospodinovo mu dali mesto, ktoré žiadal, Timnat-Serach na vrchu Efraim. On ho postavil a usadil sa v ňom.
23 Toto sú dedičné územia, ktoré kňaz Elazér a Jozua, syn Nunov, a hlavy otcov kmeňov rozdelili žrebom Izraelitom v Šíle pred Hospodinom pri vchode do svätostánku a prestali deliť krajinu.
24 A Hospodin dal krajinu Izraelitom a oni ju vlastnili, ako im Hospodin povedal a ako Hospodin prisahal ich otcom.
25 A Hospodin dal Izraelitom odpočinutie od všetkých ich nepriateľov okolo nich, a nikto sa im nepostavil. A Hospodin vydal všetkých ich nepriateľov do ich rúk. Ani jedno slovo zo všetkého dobrého, čo Hospodin hovoril Izraelitom, nezostalo nesplnené. Hospodin všetko aj vykonal.
26 Jozua zvolal všetkých Izraelitov, požehnal ich a prikázal im slúžiť Hospodinovi. Potom ich prepustil a každý išiel do svojho mesta a každý do svojho dedičstva.
27 Izraeliti slúžili Hospodinovi po všetky dni Jozueho a Hospodin im dal odpočinutie od okolia a bývali bezpečne vo svojich mestách.
28 V tých dňoch zomrel chitský kráľ Abián v tridsiatom ôsmom roku svojej vlády, čiže v siedmom roku svojej vlády nad Edomom. Pochovali ho na jeho mieste, ktoré si postavil, a Latín kraľoval namiesto neho päťdesiat rokov.
29 Počas svojej vlády zhromaždil vojsko a tiahol a bojoval proti obyvateľom Británie a Kernánie, synom Elizea, syna Javanovho, a premohol ich a urobil z nich dav.
30 Potom počul, že sa Edom vzbúril spod moci Chitimov. Latinus k nim prišiel, porazil ich, podmanil si ich a dal ich pod moc Chitimovcov. Edom sa stal jedným kráľovstvom s Chitimovcami po všetky dni.
31 A mnoho rokov nebol v Edome kráľ a ich vláda patrila synom Chitimovým a ich kráľovi.
32 V dvadsiatom šiestom roku po tom, čo Izraeliti prekročili Jordán, to je šesťdesiaty šiesty rok po tom, čo Izraeliti odišli z Egypta, bol Jozua starý, pokročilý vek, mal v tých dňoch stoosem rokov.
33 Potom Jozua zvolal celý Izrael, ich starších, sudcov a úradníkov, keď dal Hospodin všetkým Izraelitom odpočinok od všetkých ich okolitých nepriateľov, a povedal Jozua starším Izraela a ich sudcom: „Hľa, ja som starý, v pokročilom veku. Videli ste, čo Hospodin urobil všetkým národom, ktoré pred vami vyhnal, lebo Hospodin bojoval za vás.“
34 Preto sa teraz posilnite, aby ste zachovávali a plnili všetky slová Mojžišovho zákona, aby ste sa od neho neodchyľovali ani napravo, ani naľavo a aby ste neprichádzali k národom, ktoré zostali v krajine, ani nespomínali meno ich bohov, ale pridržiavali sa Hospodina, svojho Boha, ako ste to robili až do dnešného dňa.
35 Jozua veľmi nabádal Izraelitov, aby slúžili Hospodinovi po všetky svoje dni.
36 A všetci Izraeliti povedali: „Budeme slúžiť Hospodinovi, nášmu Bohu, po všetky svoje dni, my i naše deti, deti našich detí i naše potomstvo naveky.“
37 V ten deň Jozua uzavrel s ľudom zmluvu a prepustil Izraelitov. Každý išiel do svojho dedičstva a do svojho mesta.
38 V tých dňoch, keď Izraeliti bývali bezpečne vo svojich mestách, pochovávali rakvy kmeňov svojich predkov, ktoré vyniesli z Egypta, každý v dedičnom vlastníctve svojich detí. Dvanásť Jakubových synov pochovali Izraeliti, každý v dedičnom vlastníctve svojich detí.
39 A toto sú mená miest, v ktorých pochovali dvanásť synov Jakubových, ktorých Izraeliti vyviedli z Egypta.
40 Rúbena a Gáda pochovali za Jordánom v Rómii, ktorú dal Mojžiš ich deťom.
41 Simeona a Léviho pochovali v meste Mauda, ktoré dal synom Simeonovi, a predmestie mesta patrilo synom Léviho.
42 Júdu pochovali v meste Benjamín oproti Betlehemu.
43 A kosti Isachára a Zabulúna pochovali v Sidone, na podiele, ktorý pripadol ich synom.
44 Dána pochovali v meste jeho synov v Eštaeli a Neftaliho a Ašera pochovali v Kádeš-Neftaliho, každého na mieste, ktoré dal svojim synom.
45 Jozefove kosti pochovali v Sicheme, na časti poľa, ktoré kúpil Jakub od Chamora a ktoré pripadlo Jozefovi do dedičstva.
46 Benjamína pochovali v Jeruzaleme oproti Jebuzejcom, ktoré boli dané Benjamínovcom; Izraeliti pochovali svojich otcov každý v meste svojich synov.
47 Po dvoch rokoch zomrel Jozua, syn Núnov, stodesaťročný. Čas, ktorý Jozua súdil v Izraeli, bol dvadsaťosem rokov. Izrael slúžil Hospodinovi po všetky dni svojho života.
48 A ostatné Jozuove záležitosti a jeho bitky a jeho karhania, ktorými karhal Izrael, a všetko, čo im prikázal, a

mená miest, ktoré deti Izraela vlastnili za jeho dní, hľa, sú napísané v knihe slov Jozuových k deťom Izraelovým a v knihe vojen Pánových, ktoré napísali Mojžiš a Jozua a deti Izraelové.
49 Izraeliti pochovali Jozuu na hranici jeho dedičného vlastníctva v Timnat-serach, ktorý mu bol daný na Efraimskom pohorí.
50 V tých dňoch zomrel Áronov syn Elazer a pochovali ho na kopci, ktorý patril jeho synovi Pinchasovi a ktorý mu bol daný na vrchu Efraim.

KAPITOLA 91

1 V tom čase, po Jozuovej smrti, boli v krajine ešte Kanaánci a Izraeliti sa rozhodli vyhnať ich.
2 Izraeliti sa pýtali Hospodina: „Kto z nás pôjde prvý hore ku Kanaáncanom, aby s nimi bojoval?“ Hospodin odpovedal: „Nech pôjde hore Júda.“
3 Júdovci povedali Simeonovi: „Choď s nami do nášho losu a budeme bojovať proti Kanaáncom. Pôjdeme aj s tebou do tvojho losu.“ Simeonovi synovia išli teda s Júdovými synmi.
4 Júdovci vystúpili a bojovali proti Kanaáncom. Hospodin vydal Kanaáncov do rúk Júdovcov a tí ich v Bezeku pobili desaťtisíc mužov.
5 Bojovali s Adonibezekom v Bezeku, ale on pred nimi utiekol. Prenasledovali ho, chytili ho, chytili ho a odťali mu palce na rukách a nohách.
6 Adonibezek povedal: „Sedemdesiat kráľov s odťatými palcami na rukách a nohách zhromaždilo jedlo pod mojím stolom, ako som to urobil ja, a Boh mi odplatil. Priviedli ho do Jeruzalema a tam zomrel.“
7 A synovia Simeonovi išli so synmi Júdovými a pobili Kanaáncov ostrím meča.
8 A Hospodin bol s Júdovými synmi a oni vlastnili vrch. Jozefovi synovia išli hore do Bételu, čiže do Luzy, a Hospodin bol s nimi.
9 Jozefovi synovia vyzvedali Bétel a strážcovia videli muža vychádzať z mesta. Chytili ho a povedali mu: „Ukáž nám vchod do mesta a preukážeme ti milosť.“
10 A ten muž im ukázal vchod do mesta. Jozefovi synovia prišli a mesto vybili ostrím meča.
11 Muža s jeho rodinou poslali preč a on išiel k Chetitom, postavil tam mesto a pomenoval ho Lúz. Všetci Izraeliti bývali vo svojich mestách a synovia Izraela bývali vo svojich mestách. Izraeliti slúžili Hospodinovi po všetky dni Jozueho a po všetky dni starších, ktorí predĺžili svoje dni po Jozuom a videli veľké dielo Hospodinovo, ktoré vykonal pre Izrael.
12 A starší súdili Izrael po Jozuovej smrti sedemnásť rokov.
13 A všetci starší tiež bojovali v bitkách Izraela proti Kanaáncom a Hospodin vyhnal Kanaáncov spred Izraelitov, aby usadil Izraelitov v ich krajine.
14 A splnil všetky slová, ktoré povedal Abrahámovi, Izákovi a Jakubovi, a prísahu, ktorou sa zaviazal, že im a ich deťom dá krajinu Kanaáncov.
15 A Hospodin dal Izraelitom celú kanaánsku krajinu, ako prisahal ich predkom, a Hospodin im dal odpočinutie od okolia a Izraeliti bývali bezpečne vo svojich mestách.
16 Nech je zvelebený Hospodin naveky, amen a amen.
17 Posilnite sa a nech je odvážne srdce všetkých, ktorí dúfate v Hospodina. Koniec.